

ATLASUL LINGVISTIC ROMÂN
GRAIURILE DINTRE MORAVA, DUNĂRE ŞI TIMOC

Vol. IV

AGRICULTURA ŞI LEGUMICULTURA. POMICULTURA;
VITICULTURA; APICULTURA. CÂNEPA (PRELUCRAREA EI)

La pregătirea și, parțial, la realizarea anchetelor pe teren, au participat:

DRAGOMIR DRĂGHICI

(Forumul pentru Cultura Rumânilor
Forum za Kulturu Vlaha – Serbia)

ZAVIȘA JURJ

(Asociația pentru Cultura Românilor/Vlahilor din Serbia „Ariadnae Filum”
Društvo za Kulturu Vlaha/Rumuna Srbije „Ariadnae Filum” – Serbia)

Colaboratori:

VOICHIȚA GRĂMADĂ

EVA MLADIN

COSMINA-MARIA BERINDEI

CRISTINA VULTURAR

LUCIAN ANDREI

PARTENIE MACARIE

**Lucrare apărută cu sprijin financiar din
Fondul Recurent al Donatorilor aflat la dispoziția
Academiei Române**

PETRU NEIESCU EUGEN BELTECHI IOAN FAICIUC NICOLAE MOCANU

ATLASUL LINGVISTIC ROMÂN
GRAIURILE DINTRE MORAVA, DUNĂRE ȘI TIMOC

Vol. IV

AGRICULTURA ȘI LEGUMICULTURA. POMICULTURA;
VITICULTURA; APICULTURA. CÂNEPA (PRELUCRAREA EI)

de

NICOLAE MOCANU

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

București, 2021

Copyright © Editura Academiei Române, 2021.
Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate editurii.

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

Calea 13 Septembrie, nr. 13, Sector 5
050711, București, România,
Tel: 4021-318 81 46, 4021-318 81 06
Fax: 4021-318 24 44
E-mail: edacad@ear.ro
Adresa web: www. ear.ro

Referenți științifici: Prof. univ. Gh. CHIVU, membru corespondent al Academiei Române
Prof. univ. Dorin URÎTESCU, York University, Toronto (Canada)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Atlasul lingvistic român : graiurile dintre Morava, Dunăre și Timoc /

Petru Neiescu, Eugen Beltechi, Ioan Faiciuc, Nicolae Mocanu. -

București : Editura Academiei Române, 2021-

vol.

ISBN 978-973-27-3133-8

**Vol. 4 : Agricultura și legumicultura. Pomicultura; viticultura;
apicultura. Cânepa (prelucrarea ei) / de Nicolae Mocanu. - 2021.**

ISBN 978-973-27-3135-2

I. Mocanu, Nicolae

811.135.1

Redactor: ADRIANA GRECU
Tehnoredactor: MARIANA MOCANU
Coperta: MARIANA ȘERBĂNESCU

Bun de tipar: 04. 02. 2021. Format: 28,7 × 41,5 cm
C.Z. pentru biblioteci mari: 811.135.1'286(497.1)(084.42)
C.Z. pentru biblioteci mici: 811.135.1'286

CUPRINS

Cuvânt introductiv la volumul IV (<i>Nicolae Mocanu</i>)	XIII
Lista localităților cercetate (cu corespondențele dintre ALR–MDT, ALR I, ALR II și WLAD)	XV
Lista localităților din NALR–Ban. și NALR–Olt. incluse în rețeaua hărților interpretative din ALR–MDT	XVII
Indicele cuvintelor-titlu, al materialului lingvistic necartografiat și al hărților interpretative	XIX
Abrevieri	XXV
Indicele termenilor cuprinși în hărți și în materialul lingvistic necartografiat	XXVII
Transcrierea fonetică	LI

SOMMAIRE

Notes liminaires au IV ^{ème} volume (<i>Nicolae Mocanu</i>)	XIII
Liste des localités étudiées (avec les correspondances entre ALR–MDT, ALR I, ALR II et WLAD)	XIV
Liste des localités du NALR–Ban. et NALR– Olt. incluses dans le réseau des cartes interprétatives du ALR–MDT	XVII
Index des titres, du matériel linguistique non-cartographié et des cartes interprétatives	XIX
Abréviations	XXV
Index des termes compris dans les cartes et dans le matériel linguistique non-cartographié	XXVII
La transcription phonétique	LI

HĂRȚI INTRODUCTIVE CARTES INTRODUCTIVES

- A. Numele oficial al localităților cercetate „Nom officiel des localités étudiées” 2, 3
B. Numele popular al localităților cercetate „Nom populaire des localités étudiées” ... 4, 5

HĂRȚI LINGVISTICE CARTES LINGUISTIQUES

Nr. crt.	Nr. hărții	Nr. întrebării (ALR–MDT/ NALR)	Titlul hărții	Pag.	Nr. crt.	Nr. hărții	Nr. întrebării (ALR–MDT/ NALR)	Titlul hărții	Pag.
5. AGRICULTURA ȘI LEGUMICULTURA					15	418	690/1006	Mătase (la porumb) „soies (du maïs)”	23
					16	VIII		Termeni pentru MĂTASE (la porumb)	22
1	411	683/997	Brazdă (de plug) „sillon”	9	17	419	691, 692/1007, 1008	a) Desfac (pănușile) „j’effeuille (l’épi de maïs)”, b) Desfac (boabele) „j’égrené l’épi”	25
2	I		Forme de sg. pentru BRAZDĂ (de plug)	8	18	IX		Formele de ind. prez. 1 ale lui A CURĂȚA și A CURA	24
3	412	684/998	Grapă „herse”	11	19	420	693/1010	Ciocani „moignons des tiges coupées”	27
4	II		Forme de pl. pentru GRAPĂ	10	20	X		Principalii termeni pentru CIOCAN	26
5	413	685/1001	Porumb „maïs”	13	21	421	694/1011	Buruieni „mauvaises herbes”	29
6	III		Termeni pentru PORUMB	12	22	XI		Principalii termeni pentru BURUIENI	28
7	414	686/1002	Coșar „grenier à maïs”	15	23	422	695/1015	Prășesc (porumbul) „je bêche (le champ de maïs)”	31
8	IV		Principalii termeni pentru COȘAR	14	24	XII		Principalii termeni pentru PRĂȘESC (porumbul) ‘il sap prima dată’	30
9	415	687/1003	Știulete „épi de maïs”	17	25	423	699/1022	Răzor „dérayure”	33
10	V		Principalii termeni pentru ȘTIULETE	16	26	XIII		Principalii termeni pentru RĂZOR	32
11	416	688/1004	Cocean „épi de maïs égrené”	19	27	424	700/1023	Spic „épi”	35
12	VI		Termeni pentru COCEAN	18	28	XIV		Forme de pl. pentru SPIC	34
13	417	689/1005	Pănuși „spathes”	21					
14	VII		Principalii termeni pentru PĂNUȘĂ	20					

Nr. crt.	Nr. hărții	Nr. întrebării (ALR-MDT/NALR)	Titlul hărții	Pag.	Nr. crt.	Nr. hărții	Nr. întrebării (ALR-MDT/NALR)	Titlul hărții	Pag.
29	425	701/1024	Țeapă (la grâu) „barbe des épis”	37	69	445	734/1072	Toporâște (la coasă) „manche (de la faux)”	77
30	XV		Forme de pl. pentru ȚEAPĂ (la grâu)	36	70	XXXV		Termeni pentru TOPORÂȘTE (la coasă)	76
31	426	703/1029	Mănunchi (de grâu) „javelle, poignée (de blé)”	39	71	446	735/1073	Cute „queux, pierre à aiguiser”	79
32	XVI		Principalii termeni pentru MĂNUNCHI (de grâu)	38	72	XXXVI		Principalii termeni pentru CUTE	78
33	427	704/1030	Snop „gerbe de blé”	41	73	447	736/1074	Tioc „étui (de la queux)”	81
34	XVII		Sunetul s în SNOPI	40	74	XXXVII		Termeni pentru TIOC (la cute)	80
35	428	707/1033	Arie „aire”	43	75	448	737/1075	Ascut (coasa) (ind. prez. 1-6) „j’affûte (la faux)”	83
36	XVIII		Forme de pl. pentru ARIE	42	76	XXXVIII		Răspândirea formelor ASCUT [1, 6] și ASCUTE [3, 6]	82
37	429	709/1036	Șiră (de paie) „meulle (de paille)”	45	77	449	738/1078	Cosesc (ind. prez. 1-6) „je fauche”	85
38	XIX		Principalii termeni pentru ȘIRĂ (de paie)	44	78	XXXIX		Răspândirea formelor COSESC [1, 6] și COSEȘTE [3, 6]	84
39	430	710/1037	Pleavă „balle”	47	79	450	739/1091	Cosaș „faucheur”	87
40	XX		Sunetul v în PLEAVĂ	46	80	XL		Termeni pentru COSAȘ	86
41	431	712/1040	Baniță „boisseau”	49	81	451	740/1092	Bat (coasa) (ind. prez. 1-6) „je bats le fer de la faux”	89
42	XXI		Principalii termeni pentru BANIȚĂ	48	82	XLI		Răspândirea formelor BAT (coasa) [1, 6], BATE (coasa) [3, 6], CIOCĂN(ESC) [1, 6], CIOCĂ-NE(ȘTE) [3, 6]	88
43	432	714/1042	Orz „orge”	51	83	452	741/1096	Nicovală „enclume”	91
44	XXII		Sunetul z în ORZ	50	84	XLII		Forme de pl. pentru NICOVALĂ (NĂCOVALĂ)	90
45	433	715/1043	Ovăz „avoine”	53	85	453	742/1097	Ciocan (de bătut coasa) „marteau (pour la faux)”	93
46	XXIII		Răspândirea formelor OVĂSC, OVĂZ (OVĂS)	52	86	XLIII		Sunetul c- în CIOCAN (CIOCĂNEL) (de bătut coasa)	92
47	434	716/1044	Cereale „céréales”	55	87	454	743/1098	Încarc (carul) (ind. prez. 2) „je charge (un chariot etc.)”	95
48	XXIV		Principalii termeni pentru CEREALE	54	88	XLIV		Sunetul -c în ÎNCARCI (carul) (ind. prez 2)	94
49	435	717/1049	Impozit „impôt”	57	89	455	745/1102	Grădină „jardin”	97
50	XXV		Forme de pl. pentru POREZ ‘impozit’	56	90	XLV		Răspândirea termenilor GRĂDINĂ (GĂRDINĂ), BĂȘTEA(UĂ), BAȘTE, BAȘTI, BAȘTIVANĂ, BĂCEAUĂ	96
51	436	718/1051	Paznic (de câmp) „garde-champêtre”	59	91	456	746/1103	Zarzavaturi „légumes”	99
52	XXVI		Principalii termeni pentru PAZNIC (de câmp)	58	92	XLVI		Răspândirea termenilor ZARZAVAT(URI), BUCATE, DE TOATE	98
53	437	719/1052	Trifoi „trèfle”	61	93	457	747/1104	Grădinar „jardinier”	101
54	XXVII		Răspândirea variantelor lexicale ale lui TRIFOI	60	94	XLVII		Principalii termeni pentru GRĂDINAR	100
55	438	722/1055	Fânaș „pré de fauche”	63	95	458	748/1105	Lucrez (ind. prez 1-6) „je travail”	103
56	XXVIII		Răspândirea termenilor LIVADĂ (LIVAD(I)E) și POIANĂ (de fân)	62	96	XLVIII		Răspândirea formelor de ind. prez 1 LUCRU, LUCREZ	102
57	439	724/1057	Polog „herbe fauchée”	65	97	459	749/1108	Am obosit (perf. c. 1) „je suis fatigué”	105
58	XXIX		Răspândirea termenilor POLOG, COSITURĂ, FÂN (de adunat, de astrâns, cosit etc.)	64	98	XLIX		Răspândirea termenilor A OBOSI (OBĂSÍ, OBASÍ), A OSTENÍ (USTENÍ), A STOÍ	104
59	440	726/1059	Purcoi „tas de foin”	67	99	460	750/1109	Mă odihnesc (ind. prez 1) „je me repose”	107
60	XXX		Principalii termeni pentru PURCOI	66	100	L		Răspândirea formelor de ind. prez. 1 (MĂ) (H)ODI(H)NESC (UDINESC) și (MĂ) (H)ODIN, UDIN	106
61	441	727/1060	Căpiță „petite meule de foin”	69					
62	XXXI		Sufixele -oi și -on în PORCOI	68					
63	442	728/1061	Claie „meule (de foin)”	71					
64	XXXII		Răspândirea formelor CLAÎNE (CLAÎNIE), CLAIE	70					
65	443	729/1062	Otavă „regain”	73					
66	XXXIII		Sunetul -v- în OTAVĂ	72					
67	444	731/1064	Furcă ¹ „fourche”	75					
68	XXXIV		Sunetul -c în pl. FURCI (de fân)	74					

Nr. crt.	Nr. hărții	Nr. întrebării (ALR-MDT/NALR)	Titlul hărții	Pag.	Nr. crt.	Nr. hărții	Nr. întrebării (ALR-MDT/NALR)	Titlul hărții	Pag.
101	461	751/1110	Leneș „paresseux”	109	137	479	770/1132	Dezghioc fasolea „j’écosse”	145
102	LI		Răspândirea termenilor LENEȘ, LENOS, PUTUROS, NEBUN, NELUCRĂTOR, NETREBUIȚ	108	138	LXIX		Răspândirea termenilor GHEUR (1 si 2 sil.) (GHIAUR), DEJGHEUR (DEJGHIAUR etc.)	144
103	462	752/1112	Cazma „bêche”	111	139	480	771/1133	Cartofi „pommes de terre”	147
104	LII		Principalii termeni pentru CAZMA	110	140	LXX		Termeni pentru CARTOF	146
105	463	753/1113	Sap (ind. prez 1-6) „je bêche”	113	141	481	772/1134	Dovleac (porcesc) „citrouille potiron”	149
106	LIII		Termeni pentru SAP (ind. prez 1)	112	142	LXXI		Termeni pentru DOVLEAC (porcesc)	148
107	464	754/1115	Varză „chou”	115	143	482	773/1135	Vrej „tige (des légumes rampants)”	151
108	LIV		Sunetul z în VARZĂ	114	144	LXXII		Termeni pentru VREJ	150
109	465	756/1117	Zeamă (de varză) „saumure de choucroute”	117	145	483	774/1136	Tigvă „calebasse, gourde”	153
110	LV		Termeni pentru ZEAMĂ (de varză)	116	146	LXXIII		Răspândirea termenilor TRĂGULĂ, TRĂGACE (TRĂGACI, TRĂGLACI), TRĂGAȘ, TRĂGUNĂ, TÂLV, AIDUC, cu sensul de ‘tigvă’	152
111	466	757/1118	Pătlăgele roșii „tomates”	119	147	484	775/1141	Sfeclă furajeră „betterave”	155
112	LVI		Principalii termeni pentru PĂTLĂGEA ROȘIE	118	148	LXXIV		Forme de pl. pentru REPĂ și REPIȚĂ	154
113	467	758/1119	Ardei gras „piment (doux)”	121	149	485	776/1142	Hrean „raifort”	157
114	LVII		Termeni pentru ARDEI GRAS	120	150	LXXV		Răspândirea formelor (H)IREAN (2 sil.), IRIAN (3 sil.), REIAN, REN	156
115	468	759/1121	Răsadniță „couche (pour plants)”	123	151	486	777/1144	Zmeură „framboise”	159
116	LVIII		Principalii termeni pentru RĂSADNIȚĂ	122	152	LXXVI		Sunetul ă în MĂLINĂ	158
117	469	760/1122	Castraveți „concombres”	125	153	487	778/1146	Căpșună „fraise (de jardin)”	161
118	LIX		Răspândirea formelor de sg. CASTRAVETE (CĂSTRĂVETE) și CRASTAVETE (CRĂSTĂVETE, CRĂSTAVETE etc.) ș.a.	124	154	LXXVII		Termeni pentru CĂPȘUNĂ	160
119	470	761/1123	Pătrunjel „persil”	127	155	488	779/1147	Fragi „fraises (des bois)”	163
120	LX		Termeni pentru PĂTRUNJEL	126	156	LXXVIII		Termeni pentru FRAGĂ	162
121	471	762/1124	Morcov „carotte”	129	6. POMICULTURA; VITICULTURA; APICULTURA				
122	LXI		Termeni pentru MORCOV	128	157	489	780/1149	Măr (fruct) „pomme”	165
123	472	763/1125	Ridiche „radis”	131	158	LXXIX		Răspândirea formelor de sg. MĂR și MARĂ	164
124	LXII		Termeni pentru RIDICHE	130	159	490	782/1154	Pară „poire”	167
125	473	764/1126	Mărar „fenouil”	133	160	LXXX		Răspândirea formelor de sg. PARĂ, PEARĂ, PERĂ	166
126	LXIII		Termeni pentru MĂRAR	132	161	491	787/1160	(Dinții) se strepezesc „(les dents) s’agacent”	169
127	474	765/1127	Ceapă „oignon”	135	162	LXXXI		Termeni pentru (Dinții) SE STREPEZESC	168
128	LXIV		Sunetul ê- în CEAPĂ	134	163	492	788/1161	Magiun de prune „marmelade de prune”	171
129	475	766/1128	Usturoi „ail”	137	164	LXXXII		Principalii termeni pentru MAGIUN DE PRUNE	170
130	LXV		Termeni pentru USTUROI	136	165	493	789/1164	Țuică „eau de vie (de prune)”	173
131	476	767/1129	Păstaie „cosse”	139	166	LXXXIII		Termeni pentru ȚUICĂ	172
132	LXVI		Principalii termeni pentru PĂSTAIE	138	167	494	790/1166	Țuică profriptă „eau-de-vie de prune redistillée”	175
133	477	768/1130	Fasole „haricot”	141	168	LXXXIV		Răspândirea determinantelor (rachiu etc., rachie etc., țuică) PROFRIPT(Ă) (PRIOFRIPT(Ă)), PREU-FRIPTĂ, PRAFRIPTĂ), PROFĂCUT(Ă) (PRE-	
134	LXVII		Răspândirea termenilor FĂSUI (FASUI), PĂSUI (PA-SUI), PĂSULE, PĂSULIȚĂ și BORĂNIE	140					
135	478	769/1131	Mazăre „petit pois”	143					
136	LXVIII		Termeni pentru MAZĂRE	142					

Nr. crt.	Nr. hărții	Nr. întrebării (ALR-MDT/NALR)	Titlul hărții	Pag.	Nr. crt.	Nr. hărții	Nr. întrebării (ALR-MDT/NALR)	Titlul hărții	Pag.
			FĂCUT(Ă), ÎNTOARSĂ (PRENTORS, PRO(Î)NTOARSĂ, PRE(U)(Î)NTOARSĂ), PROCOPT (PRECOPT, COPT), (DE A/DE AL MAI) TARE, (DE-A) IUTE (IUTĂ), RAFINATĂ	174	203	512	813/1189	Miez (de nucă) „amande (d'une noix)”	211
					204		CII	Termeni pentru MIEZ (de nucă)	210
					205	513	814/1193	Dude „mûres (du mûrier)”	213
					206		CIII	Termeni pentru DUDĂ	212
169	495	791/1167	Borhot „marc de prune”	177	207	514	815/1194	Dud „mûrier”	215
170	LXXXV		Principalii termeni pentru BORHOT	176	208		CIV	Termeni pentru DUD	214
171	496	792/1168	Zeamă (la prună) „jus”	179	209	515	817/1197	Livadă „verger”	217
172	LXXXVI		Principalii termeni pentru ZEAMĂ (la prună)	178	210		CV	Răspândire și sensuri ale lui MOȘIE	216
173	497	793/1169	Cireașă „cerise”	181	211	516	818/1199	Altoi „greffon”	219
174	LXXXVII		Forme de sg. pentru CIREAȘĂ	180	212		CVI	Răspândirea termenilor ALTOI (ULTOI, OLTOI), OLTAN (OLTANI, OLTONI), PELȚ (PELȚĂR, PELȚAR), cu sensurile ‘ramură mică folosită pentru altoit’ și ‘plantă altoită’	218
175	498	794/1170	Cireș „cerisier”	183					
176	LXXXVIII		Forme de sg. pentru CIREȘ	182					
177	499	795, 796/1171, 1172	Sâmbure ^{1,2} a) „noyau”, b) „amande du noyau”	185	213	517	819/1201	Struguri „raisins”	221
178	LXXXIX		Răspândirea formelor de sg. SÂMBUR și SÂMBURE (la prună)	184	214		CVII	Răspândirea formelor de sg. STRUGURE și STRUGUR	220
179	500	797/1173	Vișine „griottes”	187	215	518	821/1203	Butoi „tonneau”	223
180	XC		Rostirea lui ș + i în formele de sg. ale lui VIȘINĂ	186	216		CVIII	Răspândirea termenilor BUTOI, BURI, VAS	222
181	501	798/1174	Vișin „griottier”	189	217	519	822/1204	Viță de vie „ped de vigne, cep”	225
182	XCI		Rostirea lui ș + i în formele de sg. ale lui VIȘIN	188	218		CIX	Răspândirea termenilor VIȚĂ (de vie, de loză, de struguri, oltăită), LOZĂ DE VIE, LOZNIC (LOZNIAC, ROZNIAC)	224
183	502	799/1175	Caisă „abricot”	191					
184	XCII		Principalii termeni pentru CAISĂ	190					
185	503	800/1176	Cais „abricotier”	193	219	520	823/1205	Vie „vigne, vignoble”	227
186	XCIII		Principalii termeni pentru CAIS	192	220		CX	Păstrarea lui <i>n</i> în VIE (< lat. <i>vinea</i>)	226
187	504	801/1177	Piersici „pêches”	195	221	521	824/1210	Velniță „distillerie (paysanne)”	229
188	XCIV		Răspândirea formelor de sg. P(I)ERSĂCĂ (P(I)ERSĂCĂ), PIARSĂCĂ (PIARSĂCĂ), PARSĂCĂ (PARSĂCĂ), PIARSĂ	194	222		CXI	Răspândirea termenului (LA) CĂZAN (CAZAN) ‘velniță’ și a derivatelor sale	228
189	505	802/1178	Piersic „pêcher”	197	223	522	825/1212	Albină „abeille”	231
190	XCIV		Forme de sg. pentru PIERSIC	196	224		CXII	Forme de pl. pentru ALBINĂ	230
191	506	803/1179	Corcodușe „mirabelles sauvages”	199	225	523	826/1213	Miere „miel”	233
192	XCVI		Principalii termeni pentru CORCODUȘĂ	198	226		CXIII	Grupul <i>mie</i> în MIERE (MIARE, MIERICICĂ)	232
193	507	804/1180	Corcoduș „cerise de cire, mirabellier”	201	227	524	827/1214	Viespe „guêpe”	235
194	XCVII		Principalii termeni pentru CORCODUȘ	200	228		CXIV	Forme de sg. pentru VIESPE	234
195	508	807/1183	Gutui (fructe) „coings”	203	229	525	828/1215	(Albina) înțepă „l'abeille pique”	237
196	XCVIII		Forme de sg. pentru GUTUIE	202	230		CXV	Termeni pentru (Albina) ÎNȚEPĂ	236
197	509	808/1184	Gutui (pom) „cognassier”	205	231	526	829/1216	Regina albinelor „reine des abeilles”	239
198	XCIX		Forme de sg. pentru GUTUI (pom)	204	232		CXVI	Termeni pentru REGINA ALBINELOR	238
199	510	811/1187	Coajă de nucă „brou (de noix)”	207	233	527	830/1217	Trântor „bourdon, mâle de l'abeille”	241
200	C		Termeni pentru COAJĂ (de nucă)	206	234		CXVII	Răspândirea termenilor și variantelor TRÂNT, TRÂNTOR (TRÂNTUR), TRÂNTORE (TRÂNTURE), TRÂNTOV, TRUT (TRUST), TRUNTAȘ, TRÚTOV	240
201	511	812/1188	Găoace (de nucă) „coque (de noix)”	209					
202	CI		Termeni pentru GĂOACE (de nucă)	208					

Nr. crt.	Nr. hărții	Nr. întrebării (ALR-MDT/NALR)	Titlul hărții	Pag.	Nr. crt.	Nr. hărții	Nr. întrebării (ALR-MDT/NALR)	Titlul hărții	Pag.
235	528	832/1219	Fagure „rayon (de miel)”	243	257	539	851/1255	Urzesc (ind. prez. 1-6) „j’ourdis”	265
236	CXVIII		Răspândirea termenilor FAG, FAGURE (FAGURĂ), FAGUR (FAGOR)	242	258	CXXIX		Forme de ind. prez 1 ale lui A URZI (A ORZI)	264
237	529	833/1220	Ceară „cire”	245	259	540	852/1258	Urzoi „ourdissoir”	267
238	CXIX		Sunetul <i>ê</i> - în <u>CEARĂ</u>	244	260	CXXX		Principalii termeni pentru URZOI	266
239	530	834/1221	Roi „essaim”	247	261	541	854/1260	Urzeală „chaîne, ourdissage”	269
240	CXX		Forme de pl. pentru ROI	246	262	CXXXI		Termeni pentru URZEALĂ	268
7. CÂNEPA ȘI PRELUCRAREA EI					263	542	855/1261	Băteală „trame”	271
					264	CXXXII		Sunetul <i>t + e</i> în <u>BĂTEALĂ</u>	270
241	531	835/1222	Cânepă „chanvre”	249	265	543	857/1263	Ițe „lice”	273
242	CXXI		Sunetul <i>e</i> în <u>CÂNEPĂ</u>	248	266	CXXXIII		Forme de sg. și pl. pentru IȚĂ	272
243	532	836/1224	Frânghie „corde”	251	267	544	860/1266	Țes „je tisse”	275
244	CXXII		Răspândirea termenilor SFOARĂ (SVOARĂ) ‘frânghie’ și LĂOR ‘frânghie’	250	268	CXXXIV		Răspândirea formelor de ind. prez. 3 [țasă] și [țasă]	274
245	533	838/1228	[Meliță „broie (pour le chanvre)]”	253	269	545	874/1280	Suveică „navette”	277
246	CXXIII		Răspândirea termenilor MAI și NABOINIC (NĂBOINIC etc.)	252	270	CXXXV		Răspândirea formelor de sg. SUVEICĂ, SUVEICĂ, SUVEAICĂ, SUVEICHE, SUVIICHE	276
247	534	839/1231	Puzderii „détritus qui résultent du broyage du lin ou du chanvre”	255	271	546	875/1281	Țeavă „canette”	279
248	CXXIV		Forme de pl. pentru POZDARE (PUZDARE etc.)	254	272	CXXXVI		Sunetul <i>-v-</i> în <u>ȚEAȚĂ</u>	278
249	535	842/1238	Torc (ind. prez 1-6) „je file”	257	273	547	876/1282	Sucală „bobinoir”	281
250	CXXV		Accentul în formele de ind. prez. 4 <u>TOĂRCEM</u> și <u>TORCĂM</u>	256	274	CXXXVII		Forme de pl. pentru SUCALĂ	280
251	536	843/1240	Șezătoare (la tors) „veillée”	259	275	548	877/1283	Pânză „toile”	283
252	CXXVI		Principalii termeni pentru ȘEZĂTOARE	258	276	CXXXVIII		Sunetul <i>z</i> în <u>PÂNZĂ</u> ; <u>PÂNZE</u> (PÂNZI, PÂNZURI)	282
253	537	844/1241	Furcă (de tors) „quenouille”	261	277	549	879/1285	(Pânza) se destramă „(la toile) s’effiloche”	285
254	CXXVII		Sunetul <i>-ê</i> în pl. <u>FURCI</u> (de tors)	260	278	CXXXIX		Principalii termeni și forme pentru (Pânza) SE DESTRAMĂ	284
255	538	848/1245	(Firul) se sucește „on tord (le fil)”	263	279	550	880/1286	Traistă „besace”	287
256	CXXVIII		Răspândire și sensuri ale lui A (SE) RĂSUCI	262	280	CXL		Principalii termeni pentru TRAIȘĂ	286
					281	551	881/1287	Desagi „bissac”	289
					282	CXLI		Răspândirea formelor de sg. DESAG (DISAG), DESAGĂ (DISAGĂ), BISAG (BISAGĂ)	288

**MATERIAL LINGVISTIC NECARTOGRAFIAT
MATÉRIEL LINGUISTIQUE NON-CARTOGRAPHIÉ**

Nr. crt.	Nr. planșei	Nr. întrebării (ALR-MDT/NALR)	Titlu	Pag.	Nr. crt.	Nr. planșei	Nr. întrebării (ALR-MDT/NALR)	Titlu	Pag.
283	I	681/991	Plug „charrue”	293	285	I	696/1017	Floarea soarelui „tournesol”	293
284	I	682/994	Ogor ¹ „guoret, champ labouré”	293	286	I	698/1020	Grâu „blé”	293

Nr. crt.	Nr. planșei	Nr. întrebării (ALR-MDT/NALR)	Titlu	Pag.	Nr. crt.	Nr. planșei	Nr. întrebării (ALR-MDT/NALR)	Titlu	Pag.
287	I	702/1025	Seceră „faucille”	293	308	V	809/1185	Nucă „noix”	297
288	I-II	705/1031	Postată „portion délimitée d’une fauchée”	293-294	309	V	810/1186	Nuc „noyer”	297
289	II	706/1032	Treier „j’égène (le blé)”	294	310	V	816/1195	Pom „arbre fruitier”	297
290	II	708/1035	Paie „paille”	294	311	V	820/1202	Vin „vin”	297
291	II	711/1038	Hambar ¹ „grenier”	294	312	V-VI	831/1218	Stup „ruche”	297-298
292	II	713/1041	Secară „seigle”	294	313	VI	837/1225	In „lin”	298
293	II	720/1053	Lucernă „luzerne”	294	314	VI	840/1232	Fuioară „filasse (de chanvre)”	298
294	III	721/1054	Fân „foin”	295	315	VI-VII	841/1235	Câlți „étoupe”	298-299
295	III	723/1056	Brazdă (de fân), „andain”	295	316	VII	845/1242	Caier „quenouillée”	299
296	III	725/1058	Pală (de fân) „fourchée (de foin)”	295	317	VII	846/1243	Fus „fuseau”	299
297	III	730/1063	Usuc (fânul) „je fain (le foin)”	295	318	VII	847/1244	Fir „brin de fil”	299
298	III-IV	732/1067	Greblă „râteau”	295-296	319	VII-VIII	849/1251	Tort „filasse (de chanvre)”	299-300
299	IV	733/1071	Coasă „faux”	296	320	VIII	850/1254	Ghem „peloton”, pelote	300
300	IV	755/1116	Varză acră „choucrouste”	296	321	VIII	853/1259	Război (de țesut) „métier (à tisser)”	300
301	IV	781/1150	Măr (pom) „pommier”	296	322	VIII	856/1262	Învelesc (pânza) (ind. prez 1) „j’habille (le métier avec les fils à tisser)”	300
302	IV	783/1155	Păr „poirier”	296	323	VIII	858/1264	(Prin) spată „(par le) ros (du métier à tisser)”	300
303	IV	784/1156	Fructe „fruits”	296	324	VIII	859/1265	Năvădesc (ind. prez 1) „je monte la chaîne”	300
304	IV-V	785/1157	Prună „prune”	296-297	325	VIII-IX	873/1279	Rost „chemin de glissement de la navette”	300-301
305	V	786/1158	Prun „prunier”	297	326	IX	878/1284	Bilesc (pânza) (ind. prez 1) „je blanchis (la toile)”	301
306	V	805/1181	Zarzăre „abricots communs”	297					
307	V	806/1182	Zarzăr „abricotier commun”	297					

HĂRȚI INTERPRETATIVE CARTES INTERPRÉTATIVES

Nr. crt.	Nr. planșei	Nr. hărții	Nr. întrebării	Titlul hărții	Pag.	Nr. crt.	Nr. planșei	Nr. hărții	Nr. întrebării	Titlul hărții	Pag.
327	X	CXLII	683/997	Forme de pl. pentru BRAZDĂ (la plug)	305	338	XV	CLIII	735/1073	Răspândirea formelor de pl. CUȚI, CUTI, CUTII (2 sil.)	310
328	X	CXLIII	687/1003	Sunetul <i>g</i> în pl. lui DRUGĂ	305						
329	XI	CXLIV	696/1017	Determinanții lui FLOARE în (Floarea) SOARELUI	306	339	XVI	CLIV	736/1074	Sunetul <i>t + i, e</i> în <u>TI</u> OC, <u>TI</u> OCUȘ, <u>TI</u> OLCUȘ, <u>TE</u> ACĂ, <u>TE</u> CUȘ	311
330	XI	CXLV	704/1030	Forme de pl. pentru SNOP	306	340	XVI	CLV	737/1075	Sunetul <i>t + e</i> în ASCUTE (ind. prez 3)	311
331	XII	CXLVI	706/1032	Sunetul <i>e</i> în TREIER	307	341	XVII	CLVI	738/1078	Sunetul <i>t + e</i> în COSEȘTE (ind. prez. 3)	312
332	XII	CXLVII	707/1033	Forme de sg. pentru ARIE	307	342	XVII	CLVII	742/1097	Termeni pentru CIOCAN (de bătut coasa)	312
333	XIII	CXLVIII	714/1042	Sunetul <i>o-</i> în <u>OR</u> Z	308	343	XVIII	CLVIII	749/1108	Răspândire și sensuri ale lui A TĂBĂRÎ (TĂBARÎ, TOBORÎ, TOBĂRÎ)	313
334	XIII	CXLIX	715/1043	Sunetul <i>o-</i> în <u>QV</u> ĂZ (<u>QV</u> ĂS, <u>QV</u> ĂSC)	308						
335	XIV	CL	722/1055	Sunetul <i>d + e, i</i> în LIVAD(DE)	309	344	XVIII	CLIX	750/1109	Răspândirea formelor active și reflexive ale verbului A (SE) ODIHNI	313
336	XIV	CLI	723/1056	Forme de pl. pentru OTCOȘ (OTCOS)	309						
337	XV	CLII	734/1072	Răspândirea formelor de pl. DÂRJALE, DÂRJELE (DRÂJELE), DÂRJELI	310	345	XIX	CLX	756/1117	Sunetul <i>z</i> în ZĚAMĂ (de varză)	314
						346	XIX	CLXI	773/1135	Forme de pl. pentru VREJ	314

Nr. crt.	Nr. planșei	Nr. hărții	Nr. întrebării	Titlul hărții	Pag.	Nr. crt.	Nr. planșei	Nr. hărții	Nr. întrebării	Titlul hărții	Pag.
347	XX	CLXII	774/1136	Răspândirea termenilor TROACĂ, TROC, TROCHIȚĂ, cu sensul de ‘tîgvă’	315	362	XXVII	CLXXVII	807/1183	Forme de pl. pentru GUTUIE	322
348	XX	CLXIII	778, 779/ 1146, 1147	Forme de pl. pentru FRAGĂ	315	363	XXVIII	CLXXVIII	809, 810/ 1185, 1186	Sunetul -ê în pl. NUCI	323
349	XXI	CLXIV	780,781/ 1149, 1150	Răspândirea rostirilor [măr] și [mâăr]	316	364	XXVIII	CLXXIX	815/1194	Forme de pl. pentru DUD	323
350	XXI	CLXV	780/1149	Forme de pl. pentru MĂR (fruct)	316	365	XXIX	CLXXX	842/1238	Sunetul ê- în TOARCE (ind. prez. 3)	324
351	XXII	CLXVI	782/1154	Forme de pl. pentru PARĂ	317	366	XXIX	CLXXXI	842/1238	Răspândirea formelor de ind. prez. TORC [1, 6] și TOARCE [3, 6]	324
352	XXII	CLXVII	783/1155	Răspândirea rostirilor [păr] și [pâăr]	317	367	XXX	CLXXXII	848/1245	Sunetul s în (SE) (RĂ)SUCES(ȘTE)	325
353	XXIII	CLXVIII	784/1156	Termeni pentru FRUCTE	318	368	XXX	CLXXXIII	848/1245	Sunetul ê în SE (RĂ)SUCESȘTE (SE (RĂ)SUCES)	325
354	XXIII	CLXIX	792/1168	Sunetul z în ZEAMĂ (la prună)	318	369	XXXI	CLXXXIV	851/1255	Sunetul z în URZIM (ORZIM) (ind. prez. 4)	326
355	XXIV	CLXX	793/1169	Forme de pl. pentru CIREAȘĂ	319	370	XXXI	CLXXXV	851/1255	Răspândirea identității dintre pers. [1] și [6] și [3] și [6] ind. prez. ale lui A URZI	326
356	XXIV	CLXXI	793/1169	Sunetul ê- în CIREAȘĂ	319	371	XXXII	CLXXXVI	858/1264	Sunetul t + e, i în pl. SPETE (SPATE)	327
357	XXV	CLXXII	794/1170	Sunetul ê- în CIREȘ	320	372	XXXII	CLXXXVII	859/1265	Sunetul d în NĂVĂDESC [ind. prez. 1], NĂVĂDIM [ind. prez. 4]	327
358	XXV	CLXXIII	797/1173	Forme de pl. pentru VIȘINĂ	320	373	XXXIII	CLXXXVIII	860/1266	Accentul în formele de ind. prez. 4 ȚESEM și ȚESÉM	328
359	XXVI	CLXXIV	801/1177	Răspândirea formelor de pl. P(I)ERSĂCI (P(I)ERSĂCI, PIARSĂCI) și P(D)ER-SĂCE (PIERSĂCE, PIARSĂCE, PIARSĂCE, PIERSĂCHE)	321	374	XXXIII	CLXXXIX	874/1280	Sunetul ê în formele de pl. ale lui SUVEICĂ	328
360	XXVI	CLXXV	801/1177	Sunetul ê în pl. lui PIERSICĂ	321						
361	XXVII	CLXXVI	802/1178	Sunetul ê în pl. lui PIERSIC	322						

CUVÂNT INTRODUCATIV LA VOLUMUL IV

Volumul de față include hărți lingvistice și material lingvistic necartografiat din ancheta EUGEN BELTECHI (chestiunile [681/991] PLUG–[720/1053] LUCERNĂ, referitoare la Agricultură) și din ancheta NICOLAE MOCANU (chestiunile [721/1053] FÂN–[779/1147] FRAGI, referitoare la Agricultură; [780/1149] MĂR–[834/1221] ROI, referitoare la Pomicultură, Viticultură, Apicultură, și [835/1222] CÂNEPĂ–[881/1287] DESAGI, referitoare la Cânepă. Prelucrarea ei).

Materialul a fost adunat prin investigații directe la fața locului, de către NICOLAE MOCANU, cu excepția a 4 localități (vezi legendele de la h. A și B). În 50 din cele 64 de puncte cartografice din rețea, răspunsurile au fost notate în transcriere fonetică tot la fața locului, simultan cu chestionarea și înregistrarea pe suport magnetic sau electronic. În cazul celorlalte 14 puncte, anchetele au fost făcute de către NICOLAE MOCANU (5 puncte), EUGEN BELTECHI (5), ZAVIȘA JURJ și DRAGOMIR DRĂGHICI (4), și au fost transcrise de NICOLAE MOCANU la Cluj (vezi *ibidem*). Materialul dialectal preluat în acest volum din partea a doua a Chestionarului (cele 40 de chestiuni de la începutul capitolului Agricultură) au fost notate pe teren, în cele mai multe puncte (situația exactă va putea fi găsită în legendele de la hărțile A și B din volumele II și III), de către EUGEN BELTECHI și transcrise (majoritatea) tot de el, la Cluj, după înregistrările făcute la fața locului. (Pentru alte probleme privind realizarea anchetelor, vezi *Prefața* și *Cuvântul-înainte* publicate în vol. I.)

Din 201 chestiuni incluse în volumul IV, am redactat 141 de hărți mari, analitice (pentru 143 de chestiuni), numerotate cu cifre arabe de la 411 la 551, în ordinea întrebărilor din Chestionar, și 44 de chestiuni ca MN (publicate imediat după hărți, pe 9 planșe numerotate cu cifre romane, de la I la IX), restul chestiunilor (14) rămânând a fi publicate în volumul VI, dedicat Verbului; în fapt, în volumul de față se publică integral și verbele cărora în Chestionar nu li se cere paradigma completă (ci doar ind. prez. și, pentru majoritatea, doar pers. 1 sau 1–3), materialul dialectal obținut prin cele mai multe asemenea întrebări privind fonetica și lexicul, mai puțin morfologia verbului. De fapt, în partea de chestionar care se publică în acest volum, există un singur verb pentru care se cere paradigma completă (*a țese*).

De obicei, pentru fiecare chestiune s-a redactat câte o hartă analitică; dacă însă materialul notat pentru două chestiuni referitoare la noțiuni sau acțiuni înrudite este asemănător sau aproape identic, s-a redactat o hartă analitică pentru două chestiuni; vezi h. 419 a) DESFAC PĂNUȘILE (ch. [691/1007]), b) DESFAC BOABELE (ch. [692/1008]), și h. 499 SĂMBURE^{1, 2} (ch. [795, 796/1171, 1172]).

Harta analitică (de bază) este plasată pe pagina dreapta (fără soț, impară) a volumului.

Titlurile hărților mari reproduc aproape întotdeauna titlul întrebării din Chestionar; la fel și formularea întrebării; situațiile în care acest lucru nu se întâmplă sunt puține și vin din necesitatea de a clarifica raporturile dintre întrebare și conținutul termenilor înregistrați (vezi h. 533 MELIȚĂ).

Legendele hărților de bază sunt plasate pe paginile stânga ale volumului (cu soț, pare); acolo unde legendele depășesc spațiul existent pe pagina respectivă, continuarea lor este dată în spațiul legendei de la o altă hartă, anterioară sau posterioară, cu trimiterele necesare în asemenea cazuri (vezi h. 455 GRĂDINĂ; h. 533 MELIȚĂ; h. 483 TIGVĂ; ș.a.). Pe pagina de legende ale unei hărți, se include, în afara titlului, a traducerii în limba franceză și a numărului chestiunii (întâi cel din Chestionarul ALR–MDT, iar după bară oblică, cel din Chestionarul NALR), întrebarea (sub secțiunea I.). Pe urmă, sub II., se dau explicațiile informatorilor și completări ale autorilor la aceste explicații.

În continuarea legendelor, în secțiunea III., sunt incluse nu numai observațiile și comentariile anchetatorilor și autorilor, care se trec în mod obișnuit, ci și materialul dialectal înregistrat în anchetele suplimentare realizate pentru ALR–MDT, cât și materialul dialectal notat suplimentar în cursul anchetei (cum ar fi paradigme ale unor verbe prezente în harta de bază sau material referitor la noțiuni înrudite celei documentate în harta de bază; vezi h. 470 PĂTRUNJEL, unde, sub III. se dau și termenii notați pentru „țelină”, „păstârnac”, „cimbru” și pentru „alte mirodenii”; h. 475 USTUROI, unde se dau și termenii înregistrați pentru „usturoi sălbatic” și pentru „leurdă”; ș.a.), precum și trimiterele la alte hărți cu care trebuie sau poate fi comparată harta respectivă (vezi h. 455 GRĂDINĂ).

În fine, la hărți, sub IV. este inclus materialul dialectal (publicat sau inedit) din anchetele pentru ALR I și II și din WLAD. Acesta se reproduce păstrându-se (în cele mai multe cazuri) notația fonetică a lui SEVER POP și EMIL PETROVICI, pe de o parte, și a lui G. WEIGAND, pe de alta. Din WLAD a fost dat și materialul dialectal notat de G. WEIGAND din celelalte 4 localități neincluse în rețeaua ALR–MDT.

La materialul lingvistic necartografiat (MN), după titlu, numărul chestiunii și textul întrebării urmează reproducerea, sub II., în formă de liste, a răspunsurilor primite la fiecare punct cartografic; acestea sunt date fie, de cele mai multe ori, în transcriere fonetică, la fel ca în hărțile de bază, fie literalizate/literarizate (date cu majuscule și urmărindu-se, în aceste cazuri, exclusiv valoarea

lexicală a materialului reprodus). Sub III., se înregistrează explicațiile informatorilor, în același mod cum se procedează la hărțile analitice sub II.; aici se includ și materialele din anchetele suplimentare, precum și trimiterele la NALR–Ban. și NALR–Olt. (care, în cazul hărților de bază, sunt date în harta mică în colțul din dreapta jos). În continuare, la chestiunile unde nu există observații și comentarii ale anchetatorilor, sub IV. se dau materialele din ALR I și II și WLAD; acolo unde astfel de comentarii există, ele se dau sub IV., iar materialele din celelalte atlase naționale românești se inserează sub V. (vezi planșa VII, la chestiunea [841/1235] CĂLȚI); tot sub IV. se dau și trimiterele la numărul planșei și al hărții mici, dacă pe baza materialului necartografiat s-au făcut hărți sintetice sau interpretative.

Din materialul publicat ca hărți analitice și ca MN, s-au redactat 189 de hărți sintetice-interpretative, 141 publicate pe pagina cu legendele hărților mari, și restul de 48, câte două pe pagină, la sfârșitul volumului, pe 24 de planșe, numerotate, în continuarea celor conținând MN-uri, de la X la XXXIII.

Și în cazul hărților mici, de obicei s-a realizat câte o singură hartă sintetică-interpretativă pentru o chestiune, dar există poziții în Chestionar pentru care s-au făcut două (cazuri numeroase în acest volum; vezi planșele X–XXXIII, unde cele mai multe hărți analitice sunt suplimentare celei publicate în pagina de la harta mare corespunzătoare) sau chiar trei hărți sintetice (vezi planșele XXIV, XXIX, XXXI ș.a.), după cum există și cazuri în care s-au făcut hărți sintetice redactate pe baza a două chestiuni (indiferent cum au fost publicate, ca hărți sau ca MN; vezi planșa XXVIII, h. CLXXXIII, realizată pe baza chestiunilor [809/1185] Nucă și [810/1186] Nuc, planșa XXI, h. CLXIV, redactată pe baza h. 489 Măr (fruct) și a chestiunii [781/1150] Măr (pom) ș.a.).

Hărțile sintetice sunt axate pe aspecte fonetice-fonologice (50 la număr), cu titluri ca: „Accentul în...”, „Sunetul x în...”, „Rostirea lui x în...”, „Răspândirea rostirilor x”, „Grupul x în...” ș.a., pe aspecte morfologice (53 în total), cu titluri ca: „Forme de sg./pl. în...”, „Răspândirea formelor de sg./pl. x, y, z...”, „Răspândirea formelor de ind. prez. ale lui...” ș.a., precum și pe aspecte lexico-semantice (86, peste 45 de procente din totalul hărților sintetice), intitulate mai ales „Răspândire și sensuri ale...” (vezi h. CV Răspândire și sensuri ale lui MOȘIE; cf. și h. CXXVIII), „Răspândirea termenului/termenilor...”, „Principalii termeni pentru...” și „Termeni pentru...”. Lectura acestor hărți trebuie făcută întotdeauna din perspectiva titlului care le-a fost atribuit și care arată intențiile cu care autorul a conceput-o.

În general, la hărțile lexicale, dar și la cele fonetice, se folosesc, pe cât este posibil, variantele unui semn pentru a indica o familie de cuvinte (vezi, de ex., h. LXXXI Termeni pentru (DINȚII) SE STREPEZESC, în care 20 de variante ale cercului folosit ca semn indică răspândirea a tot atâtea variante lexicale ale verbului *a strepezi*, iar 9 variante ale triunghiului arată răspândirea a tot atâtea variante lexicale ale lui *a sârbezi*) sau semantică ori variantele fonetico-fonologice sau morfologice. La fel, în cazul delimitării ariilor prin linii, acestea sunt în majoritate continue, dar se folosesc și linii întrerupte pentru a separa variante fonetice sau lexicale în aria de răspândire a unui fenomen fonetic sau a unui cuvânt; vezi, de ex., h. XXVIII Răspândirea termenilor LIVADĂ (LIVAD(IE) și POIANĂ (de fân), unde linia continuă desparte termenii *livadă*, cu varianta fonetică și morfologică *livad(i)e*, și *poiană*, iar linia întreruptă separă variantele *livadă* (3 silabe, declinarea I, în gramatica tradițională) și *livad(i)e* (4 silabe, declinarea a III-a).

Legendele hărților mici sunt plasate de cele mai multe ori în spațiul din interiorul hărții respective, în colțul din dreapta, acolo unde sunt plasate și trimerile la hărțile sau MN-urile din NALR–Ban. și NALR–Olt.; lucrul acesta a fost posibil acolo unde numărul acestor legende nu este mai mare de 8–10; în celelalte situații, legendele au fost date sub hărțile mici, deasupra sau dedesubtul titlului hărții respective (vezi h. XXIV Principalii termeni pentru CEREALE; h. LXX Termeni pentru CARTOF; planșa X, h. CXLII Forme de pl. pentru BRAZDĂ (de plug); ș.a.).

La unele hărți mici (vezi h. XCVI și h. XCVII) există și note explicative în legătură cu termenii selectați.

Pentru o prezentare mai largă și mai în amănunt a principiilor de elaborare a ALR–MDT în totalitatea lui, deci și a volumului de față, a se vedea *Prefața* tipărită la începutul volumului I al acestei lucrări.

*

Hărțile analitice și sintetice din acest volum au fost realizate, din punct de vedere tehnic, cu ajutorul programelor RODA I Timoc și CorelDraw, după cum urmează:

– răspunsurile pentru toate chestiunile din partea a treia a chestionarului (ancheta NICOLAE MOCANU) la hărțile analitice (de bază) au fost introduse în calculator cu programul RODA I Timoc, de către CRISTINA VULTURAR (133), EVA MLADIN (122), operatori calculator, și de către VOICHIȚA GRĂMADĂ (97), desenator artistic; cele preluate pentru volumul de față din partea a doua a chestionarului (ancheta EUGEN BELTECHI) au fost introduse de către VERONICA VLASIN, CS III (27 de chestiuni publicate ca hărți analitice); VOICHIȚA GRĂMADĂ a făcut, ulterior, o revizie finală și o unificare a tuturor acestor hărți;

– toate legendele la aceste hărți au fost culese în Word de CRISTINA VULTURAR, pentru chestiunile din ancheta NICOLAE MOCANU, iar pentru chestiunile din ancheta EUGEN BELTECHI, de EVA MLADIN;

– hărțile sintetice au fost realizate grafic, prin programul CorelDraw, de către VOICHIȚA GRĂMADĂ (154 h.), desenator

artistic, care a făcut și o revizie finală a tuturor hărților de acest tip, și COSMINA-MARIA BERINDEI, CS III (35 h., cele realizate pentru chestiunile preluate în acest volum din ancheta EUGEN BELTECHI), care a mai extras și introdus în calculator cea mai mare parte a materialului din anchetele ALR I și ALR II și l-a ajutat pe autor la ultima revizie/verificare;

– harta electronică folosită ca bază pentru programul RODA I Timoc și harta mică folosită în CorelDraw pentru redactarea și scrierea hărților sintetice-interpretative au fost create de ing. LUCIAN ANDREI, colaborator extern, care a realizat și prima formă a machetei pentru pagina cuprinzând legendele hărților analitice și harta sintetică;

– forma finală a machetelor Word și CorelDraw, precum și layout-ul final al paginilor de hărți, al planșelor de MN-uri și de hărți interpretative, ca și al părților introductive, inclusiv numerotarea finală a paginilor, au fost asigurate de ing. PARTENIE MACARIE, informatician și programator calculator.

Toate celelalte operații au fost realizate de autorul volumului; de aceea, pentru orice erori sau inadvertențe, el este și singurul răspunzător.

Îi rugăm pe toți să primească și aici recunoștința și mulțumi-rile noastre cele mai calde.

Mulțumiri pe care le aducem și lui EUGEN PAVEL, directorul Institutului de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” al Academiei Române, care a arătat un interes constant pentru bunul mers al elaborării atlasului nostru și a făcut tot ce a considerat necesar pentru ca această lucrare să nu fie abandonată.

Martie 2019

NICOLAE MOCANU

LISTA LOCALITĂȚILOR CERCETATE
(cu corespondențele dintre ALR–MDT și ALR I, ALR II și WLAD)

Nr. cart. din ALR–MDT	Numele oficial al localității	Numele popular al localității	Opștina (comuna)/ Okrug (județul)	Nr. cart. din ALR	Nr. cart. din WLAD	Nr. cart. din ALR–MDT	Numele oficial al localității	Numele popular al localității	Opștina (comuna)/ Okrug (județul)	Nr. cart. din ALR	Nr. cart. din WLAD
1	Tekija (Golo Brdo)	Tăchia (Dealul Gol) – <i>tăkija (đalu gol)</i>	Kladovo/Bor		30	22	Mihajlovac	Mihailovaț – <i>méilovăț, meilovăț, miăilovăț, miăiilovăț</i>	Negotin/Bor		
2	Novi Sip	Sâp – <i>sîp</i>	Kladovo/Bor								
3	Mala Vrbica	Vârbița Mică – <i>vîrbița mică</i>	Kladovo/Bor			23	Dușanovac	Geanova – <i>đanova</i>	Negotin/Bor		
4	Korbovo	Corbova – <i>córbova</i>	Kladovo/Bor			24	Malajnica	Mălainița – <i>matánița, mătánița</i>	Negotin/Bor		
5	Ljubičevac	Bordie, Liubicevaț – <i>bord'ija, bordije, lubičevaț</i>	Kladovo/Bor			25	Plavna	Plavna – <i>plámna</i>	Negotin/Bor		
6	Podvrška	Podvârșca – <i>podvîrșca</i>	Kladovo/Bor		262	26	Rudna Glava	Rudna Glava – <i>árnăglava, řna gtlava, árna gláva, rídna gt/láva</i>	Majdanpek/Bor		269
7	Grabovica	Grabovița (Chiloame, Chilome) – <i>grábovița (kilóame, kilóme)</i>	Kladovo/Bor			27	Leskovo	Lescoua – <i>lescóua, liscóua</i>	Majdanpek/Bor		266
8	Miroč	Miroci – <i>miróč (mirós)</i>	Majdanpek/Bor			28	Neresnica	Nereșnița – <i>ieréșnița, iereșnița, neréșnița</i>	Kučevo/Braničevo		
9	Doni Milanovac (Oreškovița)	Doni Milanovaț (Oreșcovița) – <i>dóni milánovăț ((o)reșcovița, (o)rășcovița)</i>	Majdanpek/Bor			29	Bukovska	Bucosca, Bucovsca – <i>bucósca, bucóvsca</i>	Kučevo/Braničevo		
10	Boljetin	Boletin – <i>bolećin</i>	Majdanpek/Bor			30	Kladurovo	Clădăroua – <i>clădăróua, clăduróua, cladarăua</i>	Petrovac na Mlavi/Braničevo		
11	Brnjica	Bârnița – <i>bîrnița</i>	Golubac/Braničevo			31	Manastirica	Mănăstire – <i>manastîrije, manastrița</i>	Petrovac na Mlavi/Braničevo		
12	Ram	Ram – <i>ram</i>	Veliko Gradište/Braničevo			32	Šljivovac	Șlivovaț – <i>șlivovăț, șlivovăț</i>	Malo Crniće / Braničevo		
13	Topolovnik	Topolovnic – <i>topolóvnic</i>	Veliko Gradište/Braničevo			33	Mirijevo	Mirieva – <i>miriéva</i>	Žabari/Braničevo		
14	Mustapić	Mustapici – <i>mustápic</i>	Kučevo/Braničevo			34	Rašanac	Rașanaț – <i>rășánț</i>	Petrovac na Mlavi/Braničevo		
15	Žitkovica	Jitcovița – <i>jítcovița, jítcovița</i>	Golubac/Braničevo			35	Porodin	Porodin – <i>porodín</i>	Žabari/Braničevo		
16	Krivača	Crivacea – <i>crivása</i>	Golubac/Braničevo			36	Stamnica	Stamnița – <i>stámnița, stámnița</i>	Petrovac na Mlavi/Braničevo		
17	Rakova Bara	Răcobara – <i>řicobára</i>	Kučevo/Braničevo			37	Ždrelo	Jdrela – <i>jdréla, jdríelă</i>	Petrovac na Mlavi/Braničevo	II, 4	
18	Voluja	Voluia – <i>volúja</i>	Kučevo/Braničevo		267						
19	Majdanpek	Maidan, Maidanpec – <i>măjdán, măjdămpéc</i>	Majdanpek/Bor		268	38	Laznica	Laznița – <i>láznița, táznița</i>	Žagubica/Braničevo		
20	Topolnica	Topolnița – <i>topólnița, topónița</i>	Majdanpek/Bor		265	39	Gornjane	Gorneana – <i>gornána</i>	Bor/Bor		
21	Jabukovac	Iabucovaț – <i>řabúcovăț, icubovăț</i>	Negotin/Bor			40	Tanda	Tanda – <i>tánda</i>	Bor/Bor		
						41	Kobišnica	Cobișnița – <i>cobișnița</i>	Negotin/Bor		
						42	Mokranje	Mocrani – <i>mocrán</i>	Negotin/Bor		
						43	Aleksandrovac	Zlocutea – <i>zlocúta, zlocúce</i>	Negotin/Bor		

Nr. cart. din ALR–MDT	Numele oficial al localității	Numele popular al localității	Opștina (comuna)/ Okrug (județul)	Nr. cart. din ALR	Nr. cart. din WLAD	Nr. cart. din ALR–MDT	Numele oficial al localității	Numele popular al localității	Opștina (comuna)/ Okrug (județul)	Nr. cart. din ALR	Nr. cart. din WLAD
44	Șipikovo	Șipicova – <i>șipícova, șpicova</i>	Zaječar/Zaječar			58	Metovnica	Metonița – <i>metonița</i>	Bor/Bor		
45	Veliko Jasikovo	Isicova Mare – <i>isícova máre</i>	Zaječar/Zaječar			59	Podgorac	Podgorț – <i>podgórț</i>	Boljevac/Zaječar		
46	Glogovica	Glogovița – <i>glugóvița, glógovița</i>	Zaječar/Zaječar		271	60	Osnić	Osnicea – <i>osnísa</i>	Boljevac/Zaječar		
47	Krivelj	Criveli – <i>crivel'</i>	Bor/Bor			61	Grljan	Gârlean – <i>gîrl'ána, grl'ána</i>	Zaječar/Zaječar		
48	Milanovac	Măgudița – <i>magudița</i>	Žagubica/Braničevo			62	Šljivar	Șlivar – <i>șlivárĭ</i>	Zaječar/Zaječar		
49	Bobovo	Bobova – <i>bobóva, bubúva</i>	Svilajnac/Pomoravje			63	Bačevica	Bacevița – <i>bácevița</i>	Boljevac/Zaječar		
50	Dobra Voda	Gladna – <i>gládna</i>	Jagodina/Pomoravje			64	Batinac	Batinaț, Batinț – <i>batínaț, bătínț</i>	Ćuprija/Pomoravje	I, 3	
51	Isakovo	Isacova – <i>isácova</i>	Ćuprija/Pomoravje				Anche- tate	Oștreli – <i>oștrél'</i>	Bor/Bor		
52	Beljajka	Beleaica – <i>bel'ájca, belájca</i>	Despotovac/ Pomoravlje				Kostol	Costol – <i>costól, costólu</i> [a.]	Kladovo/Bor		
53	Zlot	Zlot – <i>zlot</i>	Bor/Bor				supli- mentar				
54	Brestovac	Brestovăț – <i>brestót</i>	Bor/Bor								
55	Halovo	Halova – <i>átova</i>	Zaječar/Zaječar	I, 859			Anche- tate doar	Palanca – <i>palánca</i>	Kladovo/Bor		263
56	Zaječar	Zaicear – <i>zǎičérĭ</i>	Zaječar/Zaječar				în	Vratna – <i>vrátna</i>	Negotin/Bor		264
57	Nikoličevo	Nicolicea – <i>nicolísa</i>	Zaječar/Zaječar				WLAD	Luca – <i>lúca</i>	Bor/Bor		270
							Prahovo	Prahova – <i>práhova, práhova</i>	Negotin/Bor		272

**LISTA LOCALITĂȚILOR DIN NALR–Ban. ȘI NALR–Olt.
INCLUDE ÎN REȚEAUA HĂRȚILOR INTERPRETATIVE DIN ALR–MDT**

A. NALR–Ban.

Nr. cart. din NALR–Ban.	Numele oficial al localității	Comuna/Județul	Nr. cart. din NALR–Ban.	Numele oficial al localității	Comuna/Județul	Nr. cart. din NALR–Ban.	Numele oficial al localității	Comuna/Județul
1	Jupalnic*	Orșova/Mehedinți	10	Șopotu Nou	Șopotu Nou/Caraș-Severin	19	Răcășdia	Răcășdia/Caraș-Severin
2	Ieșelnița	Ieșelnița/Mehedinți	11	Dalboșeț	Dalboșeț/Caraș-Severin	20	Borlovenii Vechi	Prigor/Caraș-Severin
3	Ogradena Veche**	Ieșelnița/Mehedinți	12	Sasca Română	Sasca Montană/Caraș-Severin	21	Plugova	Mehadia/Caraș-Severin
4	Plavișevița	Plavișevița/Mehedinți	13	Lescovița	Naidăș/Caraș-Severin	22	Pârvova	Lăpușnicel/Caraș-Severin
5	Berzasca	Berzasca /Caraș-Severin	14	Slatina-Nera	Sasca Montană/Caraș-Severin	23	Vărădia	Vărădia/Caraș-Severin
6	Sichevița	Sichevița/Caraș-Severin	15	Bănia	Bănia/Caraș-Severin	24	Brădișoru de Jos****	Oravița/Caraș-Severin
7	Pescari	Pescari/Caraș-Severin	16	Pecinișca***	Băile Herculane/Caraș-Severin	25	Luncavița	Luncavița/Caraș-Severin
8	Pojejena	Pojejena/Caraș-Severin	17	Prilipeț	Bozovici/Caraș-Severin	26	Cornereva	Cornereva/Caraș-Severin
9	Cărbunari	Cărbunari/Caraș-Severin	18	Berliște	Berliște/Caraș-Severin			

* Sat desființat, cu populația înglobată în orașul Orșova.

** Sat desființat, cu populația înglobată în comuna Ieșelnița.

*** Localitate componentă a orașului Băile Herculane.

**** Localitate componentă a orașului Oravița.

B. NALR–Olt.

Nr. cart. din NALR–Olt.	Numele oficial al localității	Comuna/Județul	Nr. cart. din NALR–Olt.	Numele oficial al localității	Comuna/Județul	Nr. cart. din NALR–Olt.	Numele oficial al localității	Comuna/Județul
935	Dobrița	Runcu/Gorj	946	Șovarna	Șovarna/Mehedinți	958	Izvorălu	Tâmna/Mehedinți
936	Obârșia-Cloșani	Obârșia-Cloșani/Mehedinți	947	Pieptani	Câlnic/Gorj	959	Seliștiuța	Băcleș/Mehedinți
937	Cloșani	Padeș/Gorj	948	Ilovița	Ilovița/Mehedinți	961	Crivina	Burila Mare/Mehedinți
938	Frâncești	Peștișani/Gorj	949	Crăguești	Șișești/Mehedinți	962	Ostrovu Mare	Gogoșu/Mehedinți
940	Seliștea	Isverna/Mehedinți	950	Imoasa	Corcova/Mehedinți	963	Jiana	Jiana/Mehedinți
941	Mărășești*	Baia de Aramă/Mehedinți	951	Slivilești	Slivilești/Gorj	964	Iablanța	Pădina/Mehedinți
942	Godinești	Godinești/Gorj	953	Cerneți***	Drobeta-Turnu Severin/Mehedinți	965	Gruia	Gruia/Mehedinți
943	Stolajani**	Târgu Jiu/Gorj	954	Cervenița	Prunișor/Mehedinți	966	Vlădaia	Vlădaia/Mehedinți
944	Costești	Balta/Mehedinți	955	Strehaia	Strehaia/Mehedinți	967	Salcia	Salcia/Mehedinți
945	Cireșu	Cireșu/Mehedinți	957	Hinova	Hinova/Mehedinți			

* Sat aparținând orașului Baia de Aramă.

** Sat component al comunei suburbane Bălești (Târgu Jiu).

*** Sat component al comunei suburbane Șimian (Drobeta-Turnu Severin).

**INDICELE CUVINTELOR-TITLU, AL MATERIALULUI LINGVISTIC NECARTOGRAFIAT
ȘI AL HĂRȚILOR INTERPRETATIVE**

A. HĂRȚI LINGVISTICE DE BAZĂ

Titlul hărții	Nr. hărții	Pag.	Titlul hărții	Nr. hărții	Pag.	Titlul hărții	Nr. hărții	Pag.
Albină „abeille”	522	231	Desagi „bissac”	551	289	Miere „miel”	523	233
Altoi „greffon”	516	219	a) Desfac (pănușile) „j’effeuille (l’épi de maïs)”			Miez (de nucă) „amande (d’une noix)”	512	211
Ardei gras „piment (doux)”	467	121	b) Desfac (boabele) „j’égrène l’épi”	419	25	Morcov „carotte”	471	129
Arie „aire”	428	43	(Pânza) se destramă „(la toile) s’effiloche”	549	285	Nicovală „enclume”	452	91
Ascut (coasa) (ind. prez. 1–6) „j’affûte (la faux)”	448	83	Dezghioc fasolea „j’écosse”	479	145	Am obosit (perf. c. 1)	459	105
Baniță „boisseau”	431	49	Dovleac (porcesc) „citrouille potiron”	481	149	Mă odihnesc (ind. prez 1) „je me repose”	460	107
Bat (coasa) „je bats le fer de la faux”	451	89	Dud „mûrier”	514	215	Orz „orge”	432	51
Băteală „trame”	542	271	Dude „mûres (du mûrier)”	513	213	Otavă „regain”	443	73
Borhot „marc de prune”	495	177	Fagure „rayon (de miel)”	528	243	Ovăz „avoine”	433	53
Brazdă (de plug) „sillon”	411	9	Fasole „haricot”	477	141	Pară „poire”	490	167
Buruieni „mauvaises herbes”	421	29	Fânaș „pré de fauche”	438	63	Paznic (de câmp) „garde-champêtre”	436	59
Butoi „tonneau”	518	223	Fragi „fraises (des bois)”	488	163	Pănuși „spathes”	417	21
Cais „abricotier”	503	193	Frânghie „corde”	532	251	Păstaie „cosse”	476	139
Caisă „abricot”	502	191	Furcă (de tors) „quenouille”	537	261	Pătlăgele roșii „tomates”	466	119
Cartofi „pommes de terre”	480	147	Furcă „fourche”	444	75	Pătrunjel „persil”	470	127
Castraveți „concombres”	469	125	Găoace (de nucă) „coque (de noix)”	511	209	Pânză „toile”	548	283
Cazma „bêche”	462	111	Grapă „herse”	412	11	Piersic „pêcher”	505	197
Căpiță „petite meule de foin”	441	69	Grădinar „jardinier”	457	101	Piersici „pêches”	504	195
Căpșună „fraise (de jardin)”	487	161	Grădină „jardin”	455	97	Plevă „balle”	430	47
Cânepă „chanvre”	531	249	Gutui (pom) „cognassier”	509	205	Polog „herbe fauchée”	439	65
Ceapă „oignon”	474	135	Gutui (fructe) „coings”	508	203	Porumb „maïs”	413	13
Ceară „cire”	529	245	Hrean „raifort”	485	157	Prășesc (porumbul) „je bêche (le champ de maïs)”	422	31
Cereale „céréales”	434	55	Impozit „impôt”	435	57	Purcoi „tas de foin”	440	67
Ciocan (de bătut coasa) „marteau (pour la faux)”	453	93	Ițe „lice”	543	273	Puzderii „détritus qui résultent du broyage du lin ou du chanvre”	534	255
Ciocani „moignons des tiges coupées”	420	27	Încarc (carul) „je charge (un chariot etc.)”	454	95	Răsadniță „couche (pour plants)”	468	123
Cireasă „cerise”	497	181	(Albina) înțeapă „l’abeille pique”	525	237	Răzor „dérayure”	423	33
Cireș „cerisier”	498	183	Leneș „paresseux”	461	109	Regina albinelor „reine des abeilles”	526	239
Claie „meule (de foin)”	442	71	Livadă „verger”	515	217	Ridiche „radis”	472	131
Coajă de nucă „brou (de noix)”	510	207	Lucrez (ind. prez 1–6) „je travail”	458	103	Roi „essaim”	530	247
Cocean „épi de maïs égrené”	416	19	Magiun de prune „marmelade de prune”	492	171	Sap (ind. prez 1–6) „je bêche”	463	113
Corcoduș „cerise de cire, mirabellier”	507	201	Mazăre „petit pois”	478	143	Sâmbure ^{1,2} a) „noyau”, b) „amande du noyau”	499	185
Corcodușe „mirabelles”	506	199	Mănunchi (de grâu) „javelle, poignée (de blé)”	426	39	Sfêclă furajeră „betterave”	484	155
Cosaș „faucheur”	450	87	Măr (fruct) „pomme”	489	165	Snop „gerbe de blé”	427	41
Cosesc (ind. prez. 1–6) „je fauche”	449	85	Mărar „fenouil”	473	133	Spic „épi”	424	35
Coșar „grenier à maïs”	414	15	Mătase (la porumb) „soies (du maïs)”	418	23			
Cute „queux, pierre à aiguiser”	446	79	[Meliță „broie (pour le chanvre)]”	533	253			

Titlul hărții	Nr. hărții	Pag.	Titlul hărții	Nr. hărții	Pag.	Titlul hărții	Nr. hărții	Pag.
(Dinții) se strepezesc „(les dents) s’agacent”	491	169	Traistă „besace”	550	287	Varză „chou”	464	115
Struguri „raisins”	517	221	Trântor „bourdon, mâle de l’abeille”	527	241	Velniță „distillerie (paysanne)”	521	229
Sucală „bobinoir”	547	281	Trifoi „trèfle”	437	61	Vie „vigne, vignoble”	520	227
(Firul) se sucește „on tord (le fil)”	538	263	Țeapă (la grâu) „barbe des épis”	425	37	Viespe „guêpe”	524	235
Suveică „navette”	545	277	Țeavă „canette”	546	279	Vișin „griottier”	501	189
Șezătoare „veillée”	536	259	Țes „je tisse”	544	275	Vișine „griottes”	500	187
Șiră (de paie) „meulle (de paille)”	429	45	Țuică „eau de vie”	493	173	Viță-de-vie „ped de vigne, cep”	519	225
Știulete „épi de maïs”	415	17	Țuică profriptă „eau-de-vie de prune redistilée”	494	175	Vrej „tige (des légumes rampants)”	482	151
Tigvă „calebasse, gourde”	483	153	Urzeală „chaîne, ourdissage”	541	269	Zarzavaturi „légumes”	456	99
Tioc (la cute) „étui (de la queux)”	447	81	Urzesc „j’ourdis”	539	265	Zeamă (de varză) „saumure de choucroute”	465	117
Toporâște (la coasă) „manche (de la faux)”	445	77	Urzoi „ourdissoir”	540	267	Zeamă (la prună) „jus”	496	179
Torc (ind. prez 1–6) „je file”	535	257	Usturoi „ail”	475	137	Zmeură „framboise”	486	159

B. MATERIAL LINGVISTIC NECARTOGRAFIAT

Titlul MN	Nr. planșei	Pag.	Titlul MN	Nr. planșei	Pag.	Titlul MN	Nr. planșei	Pag.
Bilesc (pânza) (ind. prez 1) „je blanchis (la toile)”	IX	301	Învelesc (pânza) (ind. prez 1) „j’habille (le métier avec les fils à tisser)”	VIII	300	Prună „prune”	IV–V	296–297
Brazdă (de fân), „andain”	III	295	Lucernă „luzerne”	II	294	Război (de țesut) „métier (à tisser)”	VIII	300
Caier „quenouillée”	VII	299	Măr (pom) „pommier”	IV	296	Rost „chemin de glissement de la navette”	VIII–IX	300–301
Câlți „étoupe”	VI–VII	298–299	Năvădesc (ind. prez 1) „je monte la chaîne”	VIII	300	Secară „seigle”	II	294
Coasă „faux”	IV	296	Nuc „noyer”	V	297	Seceră „faucille”	I	293
Fân „foin”	III	295	Nucă „noix”	V	297	(Prin) spată „(par le) ros (du métier à tisser)”	VIII	300
Fir „brin de fil”	VII	299	Ogor ¹ „guoret, champ labouré”	I	293	Stup „ruche”	V–VI	297–298
Floarea soarelui „tournesol”	I	293	Paie „paille”	II	294	Tort „filasse (de chanvre)”	VII	299
Fructe „fruits”	IV	296	Pală (de fân) „fourchée (de foin)”	III	295	Treier „j’égène (le blé)”	II	294
Fuior „filasse (de chanvre)”	VI	298	Păr „poirier”	IV	296	Usuc (fânul) „je fain (le foin)”	III	295
Fus „fuseau”	VII	299	Plug „charrue”	I	293	Varză acră „choucroute”	IV	296
Ghem „pelote”	VIII	300	Pom „arbre fruitier”	V	297	Vin „vin”	V	297
Grâu „blé”	I	293	Postată „portion délimitée d’une fauchée”	I–II	293–294	Zarzăr „abricotier commun”	V	297
Greblă „râteau”	III–IV	295–296	Prun „prunier”	V	297	Zarzăre „abricots communs”	V	297
Hambar ¹ „grenier”	II	294						
In „lin”	VI	298						

C. HĂRȚI INTERPRETATIVE

Titlul hărții	Nr. hărții	Pag.	Titlul hărții	Nr. hărții	Pag.	Titlul hărții	Nr. hărții	Pag.
a) FONETICE								
Accentul în formele de ind. prez. 4 TOĂRCEM și TORCÉM	CXXV	256	Sunetul -ê în pl. NUCI	CLXXVIII	323	Răspândirea formelor de sg. P(I)ERSĂCĂ		
Accentul în formele de ind. prez. 4 ȚESEM și ȚESÉM	CLXXXVIII	328	Sunetul ê în pl. lui PIERȘICĂ	CLXXV	321	(P(I)ERSĂCĂ), PIARSĂCĂ (PIARSĂ- CĂ), PARSĂCĂ (PARSĂCĂ), PIARSĂ	XCIV	194
Sunetul ă în MĂLINĂ	LXXVI	158	Sunetul ê în pl. lui PIERȘIC	CLXXVI	322	Răspândirea formelor de sg. SĂMBUR și		
Sunetul e în CĂNEPĂ	CXXI	248	Sunetul ê în SE (RĂ)SUCEȘTE (SE (RĂ)SUCE)	CLXXXIII	325	SĂMBURE (la prună)	LXXXIX	184
Sunetul e în TREIER	CXLVI	307	Sunetul -ê în formele de pl. ale lui SUVEICĂ	CLXXXIX	328	Răspândirea formelor de sg. STRUGURE și		
Sunetul o- în ORZ	CXLVIII	308	Sunetul -ê în TOARCE (ind. prez. 3)	CLXXX	324	STRUGUR	CVII	220
Sunetul o- în QVAZ (QVĂS, QVĂSC)	CXLIX	308	Sunetul ĝ în pl. lui DRUGĂ	CXLIII	305	Răspândirea formelor de sg. SUVEICĂ,		
Răspândirea rostirilor [măr] și [mẵr]	CLXIV	316	Sunetul -s- în (SE) (RĂ)SUCE(ȘTE)	CLXXXII	325	SUVIECĂ, SUVEAICĂ, SUVEICHE,		
Răspândirea rostirilor [păr] și [pẵr]	CLXVII	317	Sunetul s în ȘNOP	XVII	40	SUVICHE	CXXXV	276
Grupul mie în MIERE (MIARE, MIERICĂ)	CXIII	232	Sunetul z în ORZ	XXII	50	Forme de sg. pentru ARIE	CXLVII	307
Sunetul v în OTAVĂ	XXXIII	72	Sunetul z în PÂNZĂ; PÂNZE (PÂNZI, PÂNZURI)	CXXXVIII	282	Forme de sg. pentru VIESPE	CXIV	234
Sunetul v în PLEAVĂ	XX	46	Sunetul z în URZIM (ORZIM) (ind. prez. 4)	CLXXXIV	326	Forme de sg. și pl. pentru IȚĂ	CXXXIII	272
Sunetul v în ȚEAVĂ	CXXXVI	278	Sunetul z în VARZĂ	LIV	114	Forme de pl. pentru ALBINĂ	CXII	230
Sunetul t + e în ASCUTE (ind. prez. 3)	CLV	311	Sunetul z în ZEAMĂ (de varză)	CLX	314	Forme de pl. pentru ARIE	XVIII	42
Sunetul t + e în BĂTEALĂ	CXXXII	270	Sunetul z în ZEAMĂ (la prună)	CLXIX	318	Forme de pl. pentru BRAZDĂ (de plug)	CXLII	305
Sunetul t + e, i în COSEȘTE (ind. prez. 3)	CLVI	312	Răspândirea formelor (H)IREAN (2 sil.), IRIAN (3 sil.), REIAN, REN	LXXV	156	Forme de pl. pentru CIREAȘĂ	CLXX	319
Sunetul t + e, i în pl. SPETE (SPATE)	CLXXXVI	327	Răspândirea formelor (H)IREAN (2 sil.), IRIAN (3 sil.), REIAN, REN	LXXV	156	Răspândirea formelor de pl. CUȚI, CUTI, CUTII (2 sil.)	CLIII	310
Sunetul t + i, e în ȚIOC, ȚIOCUȘ, ȚIOLCUȘ, TEACĂ, TECUȘ	CLIV	311	Răspândirea formelor OVĂSC, OVĂZ (OVĂS)	XXIII	52	Răspândirea formelor de pl. DĂRJALE, DĂRJELE (DRĂJELE), DĂRJELI	CLII	310
Sunetul d + e, i în LIVAD(IE)	CL	309	Rostirea lui [ș + i] în formele de sg. ale lui VIȘIN	XCI	188	Forme de pl. pentru DUD	CLXXIX	323
Sunetul d în NĂVĂDESC [ind. prez. 1], NĂVĂDIM [ind. prez. 4]	CLXXXVII	327	Rostirea lui [ș + i] în formele de sg. ale lui VIȘINĂ	XC	186	Forme de pl. pentru FRAGĂ	CLXIII	315
Răspândirea formelor CLĂNE (CLĂNIE), CLAIE	XXXII	70	b) MORFOLOGICE			Forme de pl. pentru GRAPĂ	II	10
Sufixele oî și oî în PORCOI	XXXI	68	Forme de sg. pentru BRAZDĂ (de plug)	I	8	Forme de pl. pentru GUTUIE	CLXXXVII	322
Păstrarea lui ñ în VIE (< lat. vinea)	CX	226	Răspândirea formelor de sg. CASTRAVETE (CĂSTRĂVETE) și CRASTAVETE (CRĂSTĂVETE, CRÂSTAVETE etc.) ș.a.	LIX	124	Forme de pl. pentru MĂR (fruct)	CLXV	316
Sunetul ê- în CEAPĂ	LXIV	134	Răspândirea formelor de sg. DESAG (DISAG), DESAGĂ (DISAGĂ), BISAG (BISAGĂ)	CXLI	288	Forme de pl. pentru NICOVALĂ (NĂCO- VALĂ)	XLII	90
Sunetul ê- în CEARĂ	CXIX	244	Forme de sg. pentru CIREAȘĂ	LXXXVII	180	Forme de pl. pentru OTCOȘ (OTCOS)	CLI	309
Sunetul ê- în CIOCAN (CIOCĂNEL) (de bătut coasa)	XLIII	92	Forme de sg. pentru CIREȘ	LXXXVIII	182	Forme de pl. pentru PARĂ	CLXVI	317
Sunetul ê- în CIREAȘĂ	CLXXI	319	Forme de sg. pentru GUTUI	XCIX	204	Răspândirea formelor de pl. P(I)ERSĂCI (P(I)ERSĂCI, PIARSĂCI) și		
Sunetul ê- în CIREȘ	CLXXII	320	Forme de sg. pentru GUTUIE	XCVIII	202	P(I)ERSĂCE (PIERSĂCE, PIARSĂCE, PIARSĂCE, PIERSĂCHE)	CLXXIV	321
Sunetul -ê în ÎNCARCI (carul) (ind. prez. 2)	XLIV	94	Răspândirea formelor de sg. MĂR și MARĂ	LXXIX	164	Forme de pl. pentru POREZ ‘impozit’	XXV	56
Sunetul -ê în pl. FURCI (de fân)	XXXIV	74	Răspândirea formelor de sg. PARĂ, PEARĂ, PERĂ	LXXX	166	Forme de pl. pentru POZDARE (PUZDARE etc.)	CXXIV	254
Sunetul -ê în pl. FURCI (de tors)	CXXVII	260	Forme de sg. pentru PIERȘIC	XCV	196	Forme de pl. pentru REPĂ și REPIȚĂ	LXXIV	154
						Forme de pl. pentru ROI	CXX	246
						Forme de pl. pentru SNOP	CXLV	306
						Forme de pl. pentru SPIC	XIV	34

Titlul hărții	Nr. hărții	Pag.	Titlul hărții	Nr. hărții	Pag.	Titlul hărții	Nr. hărții	Pag.
Forme de pl. pentru SUCALĂ	CXXXVII	280	Răspândirea termenului (LA) CĂZAN			Răspândirea variantelor lexicale ale lui		
Forme de pl. pentru ȚEAPĂ	XV	36	(CAZAN) ‘velniță’ și a derivatelor sale	CXI	228	TRIFOI	XXVII	60
Forme de pl. pentru VIȘINĂ	CLXXIII	320	Răspândirea termenilor ALTOI (ULTOI,			Principalii termeni pentru BANIȚĂ	XXI	48
Forme de pl. pentru VREJ	CLXI	314	OLTOI), OLTAN (OLTANI, OLTONI),			Principalii termeni pentru BORHOT	LXXXV	176
Răspândirea formelor active și reflexive ale			PELȚ (PELȚAR), cu sensurile ‘ramură			Principalii termeni pentru BURUIENI	XI	28
verbului A (SE) ODIHNI	CLIX	313	mică folosită pentru altoit’ și ‘plantă altoită’	CVI	218	Principalii termeni pentru CAIS	XCIII	192
Formele de ind. prez. 1 ale lui A CURĂȚA și			Răspândirea termenilor BUTOI, BURI, VAS	CVIII	222	Principalii termeni pentru CAISĂ	XCII	190
A CURA	IX	24	Răspândirea termenilor FĂSUI (FASUI),			Principalii termeni pentru CAZMA	LII	110
Răspândirea formelor de ind. prez 1 LUCRU,			PĂSUI (PASUI), PĂSULE, PĂSULIȚĂ și			Principalii termeni pentru CEREALE	XXIV	54
LUCREZ	XLVIII	102	BORĂNIE	LXVII	140	Principalii termeni pentru CIOCAN	X	26
Răspândirea formelor de ind. prez. 1 (MĂ)			Răspândirea termenilor GHEUR (1 și 2 sil.)			Principalii termeni pentru CORCODUȘ	XCVII	200
(H)ODI(H)NESC (UDINESC), (MĂ)			(GHIAUR), DEJGHEUR (DEJGHIAUR etc.)	LXIX	144	Principalii termeni pentru CORCODUȘĂ	XCVI	198
(H)ODIN, UDIN	L	106	Răspândirea termenilor GRĂDINĂ			Principalii termeni pentru COȘAR	IV	14
Forme de ind. prez 1 ale lui A URZI (A ORZI)	CXXIX	264	(GĂRDINĂ), BĂȘTEA(UĂ), BAȘTE,			Principalii termeni pentru CUTE	XXXVI	78
Răspândirea formelor de ind. prez. 3 [țasă] și			BAȘTI, BAȘTIVANĂ, BĂCEAUĂ	XLV	96	Principalii termeni și forme pentru (Pânza)		
[țasă]	CXXXIV	274	Răspândirea termenilor LENEȘ, LENOS,			SE DESTRAMĂ	CXXXIX	284
Răspândirea formelor ASCUT [1, 6] și			PUTUROS, NEBUN, NELUCRĂTOR,			Principalii termeni pentru GRĂDINAR	XLVII	100
ASCUTE [3, 6]	XXXVIII	82	NETREBUIȚ	LI	108	Principalii termeni pentru MAGIUN DE		
Răspândirea formelor BAT (coasa) [1, 6],			Răspândirea termenilor LIVADĂ			PRUNE	LXXXII	170
BATE (coasa) [3, 6], CIOCĂN(ESC)			(LIVAD(I)E) ȘI POIANĂ (de fân)	XXVIII	62	Principalii termeni pentru MĂNUNCHI (de		
[1, 6], CIOCĂNE(ȘTE) [3, 6]	XLI	88	Răspândirea termenilor MAI și NABOINIC			grâu)	XVI	38
Răspândirea formelor COSESC [1, 6] și			(NĂBOINIC etc.)	CXXIII	252	Principalii termeni pentru PAZNIC (de câmp)	XXVI	58
COSEȘTE [3, 6]	XXXIX	84	Răspândirea termenilor A OBOSI (OBĂSÍ,			Principalii termeni pentru PĂNUȘĂ	VII	20
Răspândirea formelor de ind. prez. TORC			OBASÍ), A OSTENÍ (USTENÍ), A STOÍ	XLIX	104	Principalii termeni pentru PĂSTAIE	LXVI	138
[1, 6] și TOARCE [3, 6]	CLXXXI	324	Răspândirea termenilor POLOG, COSITURĂ,			Principalii termeni pentru PĂTLĂGEA		
Răspândirea identității dintre pers. [1] și [6] și			FÂN (de adunat, de astrâns, cosit etc.)	XXIX	64	ROȘIE	LVI	118
[3] și [6] ind. prez. ale lui A URZI	CLXXXV	326	Răspândirea termenilor SFOARĂ			Principalii termeni pentru PRĂȘESC		
			(SVOARĂ) ‘frânghie’ și LĂOR ‘frânghie’	CXXII	250	(porumbul) ‘îl sap pentru prima oară’	XII	30
			Răspândirea termenilor TRĂGULĂ,			Principalii termeni pentru PURCOI	XXX	66
			TRĂGACE (TRĂGACI, TRĂGLACI),			Principalii termeni pentru RĂSADNIȚĂ	LVIII	122
			TRĂGAȘ, TRĂGUNĂ, TÂLV, AIDUC,			Principalii termeni pentru RĂZOR	XIII	32
			cu sensul de ‘tîgvă’	LXXIII	152	Principalii termeni pentru ȘEZĂTOARE	CXXXVI	258
			Răspândirea termenilor TROACĂ, TROC,			Principalii termeni pentru ȘIRĂ (de paie)	XIX	44
			TROCHIȚĂ cu sensul de ‘tîgvă’	CLXII	315	Principalii termeni pentru ȘTIULETE	V	16
			Răspândirea termenilor VIȚĂ (de vie, de			Principalii termeni pentru TRAISTĂ	CXL	286
			loză, de struguri, oltăită), LOZĂ DE VIE,			Principalii termeni pentru URZOI	CXXX	266
			LOZNIC (LOZNIAC, ROZNIAC)	CIX	224	Termeni pentru ARDEI GRAS	LVII	120
			Răspândirea termenilor ZARZAVAT(URI),			Termeni pentru CARTOF	LXX	146
			BUCATE, DE TOATE	XLVI	98	Termeni pentru CĂPȘUNĂ	LXXVII	160
			Răspândirea formelor FAG, FAGURE,			Termeni pentru CIOCAN (de bătut coasa)	CLVII	312
			(FAGURĂ), FAGUR (FAGOR)	CXVIII	242	Termeni pentru COAJĂ (de nucă)	C	206
			Răspândirea formelor TRÂNT, TRÂNTOR			Termeni pentru COCEAN	VI	18
			(TRÂNTUR), TRÂNTORE			Termeni pentru COSAȘ	XL	86
			(TRÂNTURE), TRÂNTOV, TRUT			Termeni pentru DOVLEAC (porcesc)	LXXI	148
			(TRUST), TRUNTAȘ, TRÚTOV	CXVII	240	Termeni pentru DUD	CIV	214

c) LEXICALE

Titlul hărții	Nr. hărții	Pag.	Titlul hărții	Nr. hărții	Pag.	Titlul hărții	Nr. hărții	Pag.
Termeni pentru DUDĂ	CIII	212	Termeni pentru MIEZ (de nucă)	CII	210	Termeni pentru TIOC (la cute)	XXXVII	80
Termeni pentru FRAGĂ	LXXVIII	162	Termeni pentru MORCOV	LXI	128	Termeni pentru TOPORÂȘTE (la coasă)	XXXV	76
Termeni pentru FRUCTE	CLXVIII	318	Termeni pentru PĂTRUNJEL	LX	126	Termeni pentru ȚUICĂ	LXXXIII	172
Termeni pentru GĂOACE (de nucă)	CI	208	Termeni pentru PORUMB	III	12	Termeni pentru URZEALĂ	CXXXI	268
Termeni pentru (Albina) ÎNȚEAPĂ	CXV	236	Termeni pentru REGINA ALBINELOR	CXVI	238	Termeni pentru USTUROI	LXV	136
Termeni pentru MAZĂRE	LXVIII	142	Termeni pentru RIDICHE	LXII	130	Termeni pentru VREJ	LXXII	150
Termeni pentru MĂRAR	LXIII	132	Termeni pentru SAP (ind. prez 1)	LIII	112	Termeni pentru ZEAMĂ (de varză)	LV	116
Termeni pentru MĂTASE (la porumb)	VIII	22	Termeni pentru (Dinții) SE STREPEZESC	LXXXI	168	Principalii termeni pentru ZEAMĂ (la prună)	LXXXVI	178

ABREVIERI

A. ABREVIERI UZUALE

[a.]	formă articulată	[L]	formă rostită rar (<i>lento</i>)	[plt.]	<i>plurale tantum</i>
[acuz.]	acuzativ	lat.	latinescul	[pretv.]	prezumtiv
[adj.]	adjectiv	[m.]	masculin	[prez.]	prezent
[adv.]	adverb	[m. m. c. p., m. m. c. perf.]	mai-mult-ca-perfect	[R]	formă recentă
[AL]	formă rostită repede (<i>allegro</i>)	MN	material necartografiat	[r.]	răspuns repetat
a.s.	anchetă(e) suplimentară(e)	n.	născut(ă)	[s.]	substantiv
[B]	așa zic bătrânii	[n.]	neutru	[sg.]	singular
cart.	cartografic	[na.]	nearticulat	[sga.]	singular articulat
ch.	chestiunea	[neg.]	negativ	[sgf.]	singular feminin
[col.]	colectiv	nr.	număr(ul)	[sgm.]	singular masculin
[cond.]	condițional	nr. crt.	numărul curent	[sgna.]	singular nearticulat
[conj.]	conjunctiv	p., pag.	pagina/paginile	[sgt.]	<i>singulare tantum</i>
[f.]	feminin	[part.]	participiu	sil.	silabă, silabe
[F]	așa zic femeile	pct.	punctul	srb.	sârbă, sârbește
[gen.]	genitiv	[perf. c.]	perfect compus	[T]	așa zic tinerii
h.	harta/hărțile	[perf. s, pf. s.]	perfect simplu	[V]	formă veche
IMIT.	imitație	[perf.]	perfect	[viit.]	viitor
[imperat.]	imperativ	pl.	planșa/planșele	[voc.]	vocativ
[imperf.]	imperfect	[pl.]/(pl.)/pl.	plural (în context gramatical)	[1], [2], [3]	arată persoana I, a II-a, a III-a singular
[ind.]	indicativ	[pla.]	plural articulat	[4], [5], [6]	arată persoana I, a II-a, a III-a plural
[indic.]	indică	[plf.]	plural feminin		
INDIC.	indicație	[plm.]	plural masculin		
[inf.]	infinitiv	[plna.]	plural nearticulat		

B. SURSE

ALR I	<i>Atlasul lingvistic român. Partea I, de Sever Pop, vol. I. Părțile corpului omenesc și boalele lui, Muzeul Limbei Române, Cluj, 1938; vol. II. Familia, nașterea, botezul, copilăria, nunta, moartea, Sibiu–Leipzig, Muzeul Limbei Române–Otto Harrassowitz, 1942.</i>	ALR II, ms.	Material inedit adunat de Emil Petrovici pentru <i>Atlasul lingvistic român</i> , partea a II-a (aflat în arhiva Institutului de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” al Academiei Române, din Cluj-Napoca).
ALR I, ms.	Material inedit, adunat de Sever Pop pentru ALR I (aflat în arhiva Institutului de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” al Academiei Române, din Cluj-Napoca).	ALR II, s.n.	<i>Atlasul lingvistic român. Partea a II-a, serie nouă, de Emil Petrovici. Redactor principal Ioan Pătruț, vol. I–VII, Editura Academiei RPR/RSR, București, 1956–1972.</i>
ALR II	<i>Atlasul lingvistic român. Partea II, de Emil Petrovici, vol. I. A. Corpul omenesc, boale (și termeni înrudiți). B. Familia, nașterea, copilăria, nunta, moartea, viața religioasă, sărbători. C. Casa, acareturile, curtea, focul, mobilierul, vase, scule, Muzeul Limbei Române–Otto Harrassowitz, Sibiu–Leipzig, 1940.</i>	ALRM I	<i>Micul Atlas lingvistic român. Partea I, de Sever Pop, vol. I. Părțile corpului omenesc și boalele lui, Muzeul Limbei Române, Cluj, 1938; vol. II. Familia, nașterea, botezul, copilăria, nunta, moartea, Muzeul Limbei Române–Otto Harrassowitz, Sibiu–Leipzig, 1942.</i>

ALRM II	<i>Atlasul lingvistic român. Partea II, de Emil Petrovici, vol. I. A. Corpul omenesc, boale (și termeni înrudiți). B. Familia, nașterea, copilăria, nunta, moartea, viața religioasă, sărbători. C. Casa, acareturile, curtea, focul, mobilierul, vase, scule, Muzeul Limbei Române–Otto Harrassowitz, Sibiu–Leipzig, 1940.</i>	NALR–Ban., MN	Materialul inedit, necartografiat, din <i>Noul Atlas lingvistic român pe regiuni. Banat</i> (aflat în arhiva Institutului de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” al Academiei Române, din Cluj-Napoca).
ALRM s.n.	<i>Micul Atlas lingvistic român. Partea II (ALRM II). Serie nouă, vol. I–IV, București, Editura Academiei RPR/RSR, 1956–1981.</i>	NALR–Olt.	<i>Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Oltenia.</i> Întocmit sub conducerea lui Boris Cazacu de Teofil Teaha, Ion Ionică, Valeriu Rusu, vol. I–III, București, Editura Academiei RSR, 1967, 1970, 1984; de Teofil Teaha, Ion Ionică, Valeriu Rusu, București, Editura Academiei RSR, 1980, 1984.
<i>Dialectologie română</i>	Matilda Caragiu Marioțeanu, Ștefan Giosu, Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, Romulus Todoran, <i>Dialectologie română</i> , București, Editura Didactică și Pedagogică, 1977.	<i>Tratat</i>	<i>Tratat de dialectologie românească.</i> Coordonator: dr. Valeriu Rusu, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1984.
NALR–Ban., ALRR–Ban.	<i>Atlasul lingvistic român pe regiuni. Banat.</i> Sub conducerea lui Petru Neiescu, de Eugen Beltechi, Ioan Faiciuc, Nicolae Mocanu, vol. II, București, Editura Academiei Române, 1997; <i>Atlasul lingvistic român pe regiuni. Banat.</i> Sub conducerea lui Petru Neiescu, de Eugen Beltechi, Ioan Faiciuc, Nicolae Mocanu, vol. III, IV, București, Editura Academiei Române, 1998, 2005.	WLAD	Gustav Weigand, <i>Linguistischer Atlas des dacorumänischen Sprachgebietes (WLAD)</i> , Leipzig, J. A. Barth, 1909; material publicat inițial în Jb, III și VII.

INDICELE TERMENILOR CUPRINȘI ÎN HĂRȚI ȘI ÎN MATERIALUL LINGVISTIC NECARTOGRAFIAT

Cuprinde cuvintele înregistrate în hărțile de bază, în legendele aferente și în materialul lingvistic necartografiat din acest volum. Nu au fost incluse articolele, pronumele personale și posesive, prepozițiile (cu excepția câtorva care prezintă un interes aparte prin formele sau sensurile pe care le au), conjuncțiile și auxiliarele morfo-sintactice.

Cuvinte-titlu au fost considerate cele din limba română standard; acolo unde aceste forme nu au fost înregistrate în cursul anchetelor, s-a dat forma cea mai apropiată de etimon sau forma cea mai răspândită. Cuvintele cu flexiune au fost redată la formele de bază (N sg. na. pentru substantive și substantivale, m./f. sg. la adjective și adjectivale, inf. la verbe). Tilda (~) înlocuiește cuvântul-titlu în întregime sau partea care se repetă în variante; la verbe, substituie diferitele forme flexionare.

Cele mai multe dintre cuvintele și formele incluse au fost literalizate; acolo unde acest lucru nu era sigur, s-a păstrat transcrierea fonetică, semnalând-se acest lucru prin linie subscrisă. În marea majoritate a cazurilor în care, alături de formele literare, apar variante dialectale sau regionale, acestea au fost incluse sub cuvântul/titlu, urmate de numărul hărții și/sau al planșei și chestiunii unde apar, fiind reluate, cu trimiteri, la locul lor alfabetic. S-a făcut excepție pentru formele de f. ale adjectivelor propriu-zise, dacă există și forma de m.; participiile (verbale și adjectivale) au fost incluse la forma verbală de bază, cu trimiterile necesare la locul lor alfabetic; în același mod s-a procedat și în cazul formelor de pl. (de obicei pl.) sau al celor cu sens col. înregistrate ca răspunsuri unice, precum și în acela al supinelor (cu deosebirea că, pentru acestea din urmă, nu s-a mai dat trimitere internă). Nu am ținut cont decât extrem de rar de semnificația cuvintelor și formelor avute în vedere, astfel încât sub aceeași intrare găsim (cu puține excepții) părți de vorbire diferite, nediferențiate semantic. În câteva cazuri, a fost marcat și accentul tonic, acolo unde el diferă de normele actuale ale limbii române.

La verbele care pot fi și active, și reflexive (propriu-zise sau impersonale), s-a marcat acest lucru prin punerea mărcii reflexive între ghilimele franțuzești (a «se»).

Trimiterile se fac la numărul hărții, pentru cuvintele și formele din hărțile de bază și din legende, sau la numărul planșei și al chestiunii, pentru materialul necartografiat, în toate situațiile în care avem mai mult de 5 ocurențe; pentru cele cu atestări de la 1 la 5 se dau și punctele, după o bară oblică (slash).

aăla, v. *acela*

ac 525/21, 36, 37

acasă 521/41; 536/47

acela 546/53; *ăla* 495/42; 528/43, 46; 533/19; 536/47; 540/35;

MN, pl. I, ch. [682/994]; pl. V, ch. [805/1181]; pl. VI, ch. [841/1235]; pl. VII, ch. [849/1251]; *aăla* MN, pl. VI, ch. [837/1225]; *ăle*; ~~~ MN, pl. IV, ch. [785/1157]

acela, v. *acela*

acia, v. *aicea*

acolo 475/42; 520/25, 47; 540/62; 515/57; 533/45; *aculó* 533/10; *colo*; *de* ~ ~ 521/19

acou 518/16, 18, 29, 30

acreală MN, pl. IV, ch. [755/1116]

acri (a «se» ~) 491/59; ~ *în dinți* 491/59; *la acrit* 469/42; MN, pl. IV, ch. [755/1116]; *acrită*; *varză* ~, v. *varză*

acrită, v. *acri*

acru 475/24; 491/11, 56; MN, pl. IV, ch. [755/1116]; *acră* 492/44; *varză acră*, v. *varză*; *postăi acre*, v. *postaie*; *zeamă* ~, v. *zeamă*

aculó, v. *acolo*

acum 494/26; 516/48; *acuma* 531/57, 63; 536/14; *acuș* 447/42; 521/6; MN, pl. VIII, ch. [859/1265]; *acușă* 450/41; 521/62; 536/41; MN, pl. VIII, ch. [859/1265]

acuma, v. *acum*

acuș, v. *acum*

acușă, v. *acum*

adăoară 422/12; 443/64; 494/21; *de-adăoara* 422/43; *dăoară*; *al* ~ 422/52; *de* ~ 443/44; *ădoară* 460/37

aduce (a «-și» ~) 521/35, 45; ~ *aminte* MN, pl. IX, ch. [873/1279]

aduna (a «se» ~) 439/24; 479/41; 488/41; 536; 538/27; 539/42, 540/5; 546/5; 547/21; MN, pl. VII, ch. [849/1251]; pl. VIII, ch. [853/1259]; ~ *pe sul* MN, pl. VII, ch. [845/1242]; pl. VIII, ch. [856/1262]; *duna* (a ~) 439/61; 443/61; 522/62; 536/3; 538/62

adunătoare MN, pl. VII, ch. [849/1251]

afară 536/7, 43; *scoate* ~, v. *scoate*

aferim; *doamne*, ~ 475/56

afla (a ~) 475/64

agimă/agemă, v. *azimă*

aguridă 486/16

ai 475/12–14, 17

aia 496/35; 497/29; 521/44; 528/30, 46; 533/54; 540/43; 541/6, 53; MN, pl. I, ch. [682/994]; pl. IV, ch. [755/1116], [784/1156]; pl. VII, ch. [846/1243], [849/1251]; pl. IX, ch. [873/1279]; *alea* MN, pl. VIII, ch. [853/1259]; *alele* (pla.) 488/21; *ali* 541/40; *ăle*; ~ ~ MN, pl. IV, ch. [785/1157]

aicea 459/22; 521/7; *acia* (3 sil.) 516/39; 529/6

aiduc 483/56, 61

aiuș 475

ajimă, v. *azimă*

ajuta (a se ~) 536/2

alăturile (pla.) 453/31

alângar 19/3; *alengar* 519/2

alb 472/47; 481/18; *dulete d-al* ~, v. *dulete*; *duleți d-ăi albi*, v. *dovlete*; *albu* 470/5; 477/6; 481/21, 55, 62; *dovleți* (*de-ai/ei*) *albi*, v. *dovlete*; *păsui de-al* ~, v. *fasole*; *albă* 499/61; 513/54; 531/47; MN, pl. IX, ch. [878/1284]; *borănie* ~ *ă*,

v. *borănie*; *borovniță* ~ *ă*, v. *borovniță*; *prună de ălea/de cele albe* ~, v. *prună*; *rotcă* ~ *ă*, v. *rotcvă*; *șărgărepă de-a* ~ *ă*, v. *șărgărepă*

albi (a ~) 531/47; MN, pl. IX, ch. [878/1284]

albină 522; 525; 527/3, 11, 44; *muma lu* ~, v. *mamă*; *muma albinilor*, v. *mamă*; *muma lor*, v. *mamă*; *muma stupului*, v. *mamă*; *muma la albin/albine*, v. *mamă*; *albin* (pl.) MN, pl. V, ch. [831/1218]

albin (pl.), v. *albină*

albușe (pl.); *prune* ~, v. *prună*

aldan 531/26

alea, v. *aia*

alege (a ~) 479/33

alele, v. *aia*

alemândouă 521/2

alengar, v. *alângar*

ali 457/30; 470/40; 525/21; 540/61; MN, pl. VI, ch. [837/1225]; v. și *aia*

alimă, v. *almă*

alina (a ~) 447/14, 31

aliuș, v. *ariuș*

almă 474/16, 29; *alimă* 474/19; *ceapă* ~, v. *ceapă*

altă 530/36; 536/23; *alte* MN, pl. IX, ch. [873/1279]

altăce MN, pl. VI, ch. [837/1225]

alte, v. *altă*

altoi (a ~) 516/42; *altoit*; *corcoduș* ~ 516/58; *altoită*; *fragă* ~, v. *fragă*; *altui* (a «se» ~) 516; *altuită* 487/43

altoi 486/43; 516; ~ *de călimit* 516/41; *oltoi* 516; *ultoi* 516

altoit, v. *altoí*

altoită, v. *altoí*
altui (*a* «se» ~), v. *altoí*
altuită, v. *altoí*
alții 521/39
alun; *os de ~*, v. *os*
alună 499/50
ama 533/45; 540/41; *amă* MN, pl. V, ch. [820/1202]
amă, v. *ama*
ambar MN, pl. II, ch. [711/1038]; *umbar* MN, pl. II, ch. [711/1038]
aminte; *a-și aduce ~*, v. *aduce*
amintrilea 547/4; *amitălea* 470/40
amitălea, v. *amintrilea*
amurată, v. *mura*
amurți (*a* ~) 491/9, 12, 56
amțui, v. *azimă*
an 536/47
apă 455; 483/4, 47, 55, 56; 496/6, 7, 17, 58; 533/3, 10, 58; MN, pl. VIII, ch. [856/1262]; pl. IX, ch. [878/1284]
aprinde (~) 534/48
apuca (*a* ~) MN, pl. VI, ch. [840/1232]
ara (*a* ~); *arat* MN, pl. I, ch. [682/994]
arac 479/55; *făsu pe ~*, v. *fasole*
arar 457/56
arat, v. *ara*
arădica (*a* ~) 440/7; *ardica* (*a* ~) MN, pl. VIII, ch. [873/1279]
arătură MN, pl. I, ch. [682/994]
arăta (*a* ~) 537/5
ardica (*a* ~), v. *arădica*
ardie, v. *ardiu*
ardii, v. *ardiu*
ardiu 455/61; 467; 468/41; ~ *iut* 467/3; *ardii* 434/46; 455/7; 467; 468/6, 55, 56; ~ *burcănos* 467/44; ~ (*de-al*) *borcănat* 467/21, 45, 46; ~ (*de-al*) *dulce* 467/24, 46; ~ (*de-al*) *iute* 467; ~ (*de-al*) *iut* 467/4, 7; ~ *de-al mic* 467/21; ~ *murat* 465/24; ~ *țăpurel* 567/44; *teacă de ~* 467/44; *vede de ~* 468/56; *ardie* 467/23, 44; ~ *iută* 467/7
ardou, v. *ardov*
ardov 518/22, 25, 41, 57; *ardou* 518/47; MN, pl. II, ch. [711/1038]; *irdov* 518/55
are, v. *arie*
argoată 483/27, 29, 63; ~ *de dulete* 483/29; *orgoată* 483/14, 30; *irgoată* 483/17
arie 428; ~ *de stog* 428/3; *are* 428
arius 475/27; *arius* (m./fpl.) 475/20, 25, 53, 57, 58; *aliuș* 475/22; *mere ~ e*, v. *măr aroamă* 488/39
arpagic 474/6; *arpăgic* 474/26; *răpagic* 474/51
arpăgic, v. *arpagic*

ars; 494/26
arșog, v. *arșov*
arșou, v. *arșov*
arșov 462; 463/4, 19, 52, 62; *arșog* 462/5, 22, 46, 57; 463/22; *arșou* 462; 463; *îrșog* 462/55; *urșog* 462/55; *toporâște de ~*, v. *toporâște*
ascuți (*a* ~) 448; *de ascuțit*; *piatră ~ coasa*, v. *piatră*; *scuți* (*a* ~) 448/11, 28
ascuțită 483/60
asta 525/41; 536/47; 543/47; 544/19; *aștea* (pl.) 472/20; *așteali* MN, pl. IV, ch. [785/1157]
astrânge (*a* «se» ~), v. *strânge*
astruca (*a* ~) 481/19; *astrucat* 519/47; 548/6
astrucat, v. *astruca*
astupi (pl.), v. *stup*
așa 478/56; 481/43; 493/61; 528/44; 528/44; 531/47; 533/10, 40; 536/47; 545/52; MN, pl. V, ch. [816/1196]; *și ~*, *și ~* 459/29; ~ *re* 492/53; 536/29; 547/36
așare, v. *așa*
aștea, v. *asta*
așteali, v. *ăștia*
atârna (*a* ~) 531/47; *târna* (*a* ~) 540/62
atuncea, v. *atunci*
atunci 494/47; *atuncea* 536/47; MN, pl. III, ch. [730/1063]
ață 532; MN, pl. VII, ch. [845/1243]; ~ *de cânepă* MN, pl. VI, ch. [841/1235]; ~ *de fuior* 532/50; MN, pl. VII, ch. [845/1243]; ~ *împletită* 532/24; ~ *pintru cusut/legat* 432/1; ~ *răsucită* 532/21, 22; *viță de ~*, v. *viță*
ațâța (*a* ~); ~ *focul* 534/47
au 525/41; ~ *lălăi lălăi, doamne!* MN, pl. VI, ch. [831/1218]
avea (*a* ~) 439; 488/39; 491/57; 499/13, 51; 515/40, 42; 521/7, 20, 31; 531/23; 540/43, 61; 551/63; MN, pl. V, ch. [831/1218]; pl. VI, ch. [837/1225]; ~ *rost*, v. *rost*
avere 515/10, 33, 57, 61
azimă 474/16; *agimă* 474/16, 25, 26; *agemă* 474/11; *ajimă* 474/29; *azmă*; *varză ~*, v. *varză*; *amțui*, 474/51
azmă, v. *azimă*
ăle, v. *acela*
abcă 452/12
baburancă; *piparcă de-a ~*, v. *piparcă*
babură 467/63; *băbură*; *piparcă ~*, v. *piparcă*; *băbúr* 467/13
bacevă 518/31, 33, 52, 62; *bacivă* (2 sil.) 518/29, 37
bacivă (2 sil.), v. *bacevă*
bacla 478/55
baieră 550/8, 24
bală, v. *pală*
baligă; ~ *de vacă* MN, pl. V, ch. [831/1218]

bani (pl.) 483/63
baniță 431
baș 455/9; 457/43; 459/26, 34, 39; 486/34; 488/29; 491/35; 492/43; 494/23
baște 434/18; 455; 456/12; 468/12; 473/34; 487/34; 515/11, 18; ~ *de boboloși* 515/11; ~ *de pomi* 515/15, 16, 28; ~ *de pruni* 515/11, 18; *băștea(uă)* 434/48; 455; 457/42; 478/21; 455; 456/62; 463/32; 468/10; 481/47; *fragă din bășteauă*, v. *fragă*; *bășteaua de pomi* 515/26
baștivană 455/64; 457/64
baștovan, v. *bășteovan*
bate (*a se* ~) 451; 459/24; 479; 534/35; 542/5, 32; 544/17; 533; MN, pl. V, ch. [809/1186]; *de bătut* 533/46; *jugul ~*, v. *jug*; *mai ~ cânepa*, v. *mai*; *bată-l suda* 485/38; *bătută*; *lână ~*, v. *lână*
bavi (*a* ~) 457/53
băbălâc; *de ~* 493/54
băbúr(ă), v. *babură*
bădan 518/22, 25
băga (*a* ~) 533/61; MN, pl. IV, ch. [755/1116]; pl. IX, ch. [878/1284]; *băgată* 546/6
băgată, v. *băga*
bălatică 486/28
bălăúrá 421/42
bălegar 444/19
bălon 483/15
bărbat 535/2
băștăvan, v. *bășteovan*
băștea(uă), v. *baște*
băștear 457/15
băștelar/băștelar 457
băștengiu 457/14, 34, 37
bășteovan 457/2; *bășteuan* 457/52; *baștovan/băștovan* 457; *băștăvan* 457/13, 32, 37; *băștouan* 457/9
bășteuan, v. *bășteovan*
băștiuri (pl.) 457/16
băștivatingiu 457/51, 64
băștouan, v. *bășteovan*
băștovan, v. *bășteovan*
bătăi (pl.) 453/54
bătătură 542/a.s.; MN, pl. VIII, ch. [873/1279]
băteală 539/58; 541/47; 542/47; 542; 546/47; *băteala la pânză* 542/5; MN, pl. VI, ch. [841/1235]; pl. VII, ch. [849/1251]; pl. VIII, ch. [873/1279]
bătrân MN, pl. III–IV, ch. [730/1063]; *bătrână*; *matca* (*a* ~), v. *matcă*
bătrâneăță 521/37; MN, pl. IV, ch. [785/1157]

bătrânești; *prune de cele ~*, v. *prună*
bătută; *lână ~*, v. *bate*
bâcsită; *lână ~*, v. *lână*
bât 477/19, 61; 533/49; 546/53; 547/6; MN, pl. V, ch. [831/1218];
păsui pe/fâr de bâte, v. *fasole*
bătă 479/38
bâză 522/63
bea (*a ~*) 483/43, 55, 56; 493/42; *la/de băut* 483/10, 47
belaș 507/33; *belașă* 506/33; *prună ~*, v. *prună*
belovină 486/34
belovincă 486/35
berbeac 525/2
bere 483/34
berechet 434; ~ *ul câmpului* 434/50, 54; 456/39; *s-a făcut ~*
434/45; *birichet* 434/18, 32; *birechet* 456/53
béstrăga MN, pl. VI, ch. [837/1225]
beșicuț 506/19; 507; *prun ~*, v. *prun*
beșicuță 506; *beșicuțe/beșicuți*; *prune ~*, v. *prună*
beșicuțe/beșicuți (pl.), v. *beșicuță*
beșinoase; *prune ~*, v. *prună*
bíber 470/55
bine 533/58; MN, pl. III, ch. [730/1063]
bir 435/55
birechet/birichet, v. *berechet*
bisag 551; *bisăg* 551/33; *bisagi* (plt.) 551/9
bisagă 551/10, 54, 56
bisăg/bisagi (pl.), v. *bisag*
bișicară; *prună ~*, v. *prună*
blană 518/22; 528/8; 533/25, 49; MN, pl. V, ch. [831/1218]
blăniță MN, pl. VIII, ch. [873/1279]
boabă 479/5, 33, 35; 536/42; ~ *de păsui* 476/31
boalbășă; *prună ~*, v. *prună*
boască 495; ~ *de prună/prune* 495/21, 60; *boscă* 495/49
boată 474/16; ~ *de ceapă*, v. *ceapă*; ~ *de usturoi*, v. *usturoi*; *fasole*
pe ~, v. *fasole*
bob 477/6, 58; 478; 479/46; ~ *de mazăre*, v. *mazăre*; ~ *de strugur*,
v. *strugure*
bobiiță 486/16
bobolan 437/43, 55; MN, pl. II, ch. [720/1053]
boboloașă 491/11; 506
bobolosată 484/7
boboloș 506/47; 507; *prun ~*, v. *prun*; *baște de ~ i*, v. *baște*
boboloșat 478/51; *boboloșată* 483/60; 506/35; *prune de ale*
boboloșate, v. *prună*
bobúre 467/32
bogami; *pe ~* 467/41
boie 484/28

bolbăcină MN, pl. IV, ch. [784/1156]
bolbără, v. *volbură*
bolboră, v. *volbură*
bolboș 507/40
bolbură, v. *volbură*
bold MN, pl. VII, ch. [845/1243]
borănie 455/19; 477; ~ *albă* 477/42; 478/24; ~ *pistriță* 477/42;
gheoacă de ~, v. *ghioacă*; *păsulă de ~*, v. *fasole*; *boronie*
477/27; *buranie* 477/51
borboloș 507/53
borcană; *piparcă ~*, v. *piparcă*
borcănat; *ardii de-al ~*, v. *ardei*; *piparcă ~ ă*, v. *piparcă*
borce 495/24
boroană 412/23
boronie/buranie, v. *borănie*
boros 453/30
borovniță; ~ *albă* 486/7; ~ *neagră* 486/7
boscă, v. *boască*
bostan 483/50; 508/63
boștină 528/7, 30
bou 525/2; *cornul de ~*, v. *corn*; *buu*; *corn de ~*, v. *corn*
brata 544/19
braț 426/15, 49; 427/35
brazdă 411; MN, pl. III, ch. [723/1056]; *sucești brazda* MN, pl. I,
ch. [682/994]; *breazdă* 411; MN, pl. III, ch. [723/1056]
brăniști (pl.) 515/42
brățară 445/54; *brățare* 445/58
brățare, v. *brățară*
brâgle (pl.) 541/34
brânză 456/33; *moare de ~*, v. *moare*
brâu 447/55
bre 452/62
breazdă, v. *brazdă*
brită 516/14
brobdă 480/39; *drobdă* 480/39
brucă 442/36, 52; ~ *de claie* 424/59
brus 446/8, 12, 19, 32, 63
bubiță 526/28; 514/21
bucată (col.)/**bucaturi** (pl.), v. *bucate*
bucate (pl.) 434; 456; 455/19, 32; 477/55; MN, pl. IV,
ch. [784/1156]; *bucaturi* (pl.) MN, pl. IV, ch. [784/1156];
bucată 456/16
bucim 519/53, 58; *bucin*; ~ *de vie* 520/39
bucin, v. *bucim*
buciniș 421/8
budează 421/5
budiană 421/2; *buziană* 421/3

bufani 475/10
bugărește 460/41
bugărești (pl.); *prune ~*, v. *prună*
bugeac 421/10, 27, 28
buiadă 421/7, 24, 51; *buiade* 421/10, 47, 64; *buiede* 421; *buiază*
421/1, 4, 22; *buiezi* (pl.) 421/49
buiade, v. *buiadă*
buiază/buiezi (pl.), v. *buiadă*
buiedac 421/5, 56
buiede, v. *buiadă*
buieza (*a se ~*) 421/6
bumbac 531/240; MN, pl. VI, ch. [837/1225]; pl. VIII,
ch. [856/1262]
búmbăr 522/63
bun 527/44; *bună* 516/39; MN, pl. IV, ch. [755/1116]; pl. VI,
ch. [840/1232]; *prună ~ ă*, v. *prună*; *răchie de-a ~*, v. *rachie*
burcănos; *ardii ~*, v. *ardiu*; *burcănoasă* 467/44
bureană, v. *buruiană*
huri 495/14; 518; MN, pl. IV, ch. [755/1116]; *huriu* (na.) 518/13;
bure 493/51; 518/30
burian (3 sil.) 421/64
huriu/bure 467/51
buruiană 421/19, 21, 36, 45, 55; *bureană* (col.) 421/48; *buruieni*
(pl.) 421/44, 46
buruieni (pl.), v. *buruiană*
burungiuc 531/23
busuioc 470/9; ~ *ul calului* 421/45
buștean 519/6
bușuri (pl.) 421/50
butoarcă MN, pl. V, ch. [831/1218]
butoi 483/7, 40; 518; MN, pl. V, ch. [820/1202]
butur 420/13
buu, v. *bou*
buză 525/31
buziană, v. *budiană*
cadă 494/28; 518/31, 37, 49, 51, 52; MN, pl. IV, ch. [755/1116]
cafană 446/8
cai (*a ~*) 494/50
caier 535/64; 536/31, 42, 63, 64; 538/4; MN, pl. VI,
ch. [840/1232], [841/1235]; pl. VII, ch. [845/1242]; ~ *de*
fuior MN, pl. VII, ch. [845/1242]; ~ *de lână* MN, pl. VII,
ch. [845/1242]
caisie 502/8, 48, 52
caisui 503/48, 52; 503/48, 52
cal 428/7; 432/53; 551/12, 26; 525/2; 551/12, 26; *busuiocul ~ ului*,
v. *busuioc*; *morarul ~ ului*, v. *mărar*
călem 516/12; *cărem* 516/46; *călém* 516/41
cantă 431/7, 8, 9, 20; 447/21; 618/41

canură MN, pl. VI, ch. [841/1235]
capăt MN, pl. IX, ch. [873/1279]
capră 478/43; 551
care; ~ *cum* 536/19
carte MN, pl. VI, ch. [837/1225]
casă 486/38; 517/4; 518/41; 519/4; 521/24; 530/36; 536/47; *din* ~
în ~ 521/44; *de la* ~ *la* ~ 521/50, 62; *fragă de* ~, v. *fragă*
castravete 469; *căstrăvete* 469; *căstrăveți d-ai mari* 469/41;
căstrăveți cornișori 469/41; *căstavete* 469/28; *cărstavete*
469/11, 30; *cărstăvete* 469/13, 24, 49; *cărțaveț* (sg.) 469/1;
crastavete 469; *crăstăvete* 469; *crăstavete* 469; *crăstăvete*
469; *scărtavete* 469/18, 53; *scărtăvete* 469/47
cață MN, pl. IV, ch. [755/1116]
cazan 495/34; 521/31, 33; *la* ~ 521/13, 28; *căzan* 493; 494/26, 28,
44, 53; 495/4, 48; 521; MN, pl. V, ch. [820/1202]; ~ *de copt*
521/7; *la* ~ 521/47, 61
cazangie, v. *căzăngie*
cazangiță, v. *căzăngiță*
cazangi (*a* ~) 521/9
cazăngie, v. *căzăngie*
cădea (*a* ~) 534/6; MN, pl. VI, ch. [841/1235]; *cad tăbărât*,
v. *tăbări*
călămi (*a* ~) 516; *călemi* (*a* ~) 516/41; *călimi* (*a* ~) 516/38; *de*
călimit; *altoi de* ~, v. *altoi*
călca (*a* ~) MN, pl. VIII, ch. [873/1279]
călém/cărem, v. *călem*
călemări (*a* ~) 516/64
călemi (*a* ~)/**călimi** (*a* ~), v. *călămi*
căloi MN, pl. VIII, ch. [853/1259], [856/1262]
cămară 426/49; 428/33; 429/12, 13, 32; 439/12, 33; 440/32, 33;
441/13; 442/12; 533/28
cămașă 493/42; *chimeșă* 531/47; ~ *de fuior* MN, pl. VI,
ch. [840/1232]
cănap 532/26, 59
căpăstru 532
căpăta (*a* ~) MN, pl. IV, ch. [784/1156]
căpătâi; *ieșirăm la* ~ 467/41
căpăț, v. *căpete*
căpățână 474/19; MN, pl. IV, ch. [755/1116]; ~ *de ceapă*,
v. *ceapă*; ~ *de usturoi*, v. *usturoi*; ~ *de varză*, v. *varză*;
căpațână; ~ *de varză*, v. *varză*; *copățână*; ~ *de varză*,
v. *varză*
căpete 431; *căpăț* 431/17
căpețeauă/căpițeauă, v. *copițea*
căpițea(uă) 440/19; 441/51; MN, pl. III, ch. [723/1056];
copețea(uă) 426/17, 33, 37; 440; MN, pl. III,

ch. [723/1056]; *copițea(uă)* 440; 441/4; 442/4, 5; MN, pl.
III, ch. [723/1056], [730/1063]; *cupițeauă* 440/20; MN, pl.
III, ch. [723/1056]
căpițea(uă), v. *căpițea(uă)*
căpșună 487/64; 488/13; ~ *sărbatică* 487/16; *căpșune* 487/13;
copciună 487/7; *copșună* 487; 488
căpșune, v. *căpșună*
cărtof 480/25; *cărtof* 480/23
căsăngie, v. *căzăngie*
căsăngiță, v. *căzăngiță*
căsca (*a* ~) MN, pl. VIII–IX, ch. [873/1279]
căstrăvete, v. *castravete*
cățel 475; ~ *de usturoi*, v. *usturoi*
căzan, v. *cazan*
căzăngie 521/3, 4, 9, 20, 47; *cazangie* 521/52; *cazăngie* 521/53;
căsăngie 521/5, 38, 59
căzăngiță 521; *cazangiță* 521/52; *căsăngiță* 521/37
căzăngiu 521/36
căzănie 521
căzăniță 521/54
căzănărie 521/60
căzma 462/44
căznăgie 521/63
căznărie 521/63
câlce (sg.), v. *câlți*
câlțan 531/47
câlți (pl.) 531/47; 534/28; 542/22; 550/35; MN, pl. VI,
ch. [841/1235]; *pătură de* ~, v. *pătură*; *câlce* (sg.) MN, pl.
VI, ch. [841/1235]; pl. VII, ch. [845/1242]
câmp 455/42; 456/38, 39; 475/60; 486/36; 488/17, 32, 55, 59;
515/33; 516/55; 534/44; *berechetul/birichetul* ~ *ului*,
v. *berechet*; *fragă/fragi de (peste)* ~, v. *fragă*; *usturoi de pe*
~, v. *usturoi*
câmpean 455/1; 532/2
cân, v. *când*
când 535/34; 538/2; 541/47; 549/34; ~ *și* ~ 447/21; *cân* 511/41;
516/29; 521/22, 42; 530/43; 536/23; 536/47; 538/22; 541/25;
547/7; MN, pl. I, ch. [682/994]; MN, pl. I–II,
ch. [705/1031]; pl. III, ch. [730/1063]; MN, pl. VI,
ch. [841/1235]; pl. VIII, ch. [859/1265], [873/1279]; pl. IX,
ch. [873/1279]
câne 525/2, 54
câne, v. *câine*
cânepă 531; 533/2, 4, 46, 54; 534/35; ~ *de toamnă* MN, pl. VI,
ch. [837/1225]; *ață de* ~, v. *ață*; *clacă de* ~, v. *clacă*; *mai de*
(*bătut cânepa*) ~, v. *mai*; *mașină de* ~, v. *mașină*; *mănușă de*
~, v. *mănușă*; *mână de* ~, v. *mână*; *pozdări de* ~, v. *pozdare*;

te-ai încâlcit ca mătu-n ~, v. *încâlci*; *cânipă* 531; *mână de* ~,
v. *mână*; *țoală de* ~, v. *țoală*; *vănuși de* ~, v. *vănuși*; *cânipi*
(plt.) 531/18, 31, 35, 49; MN, pl. VI, ch. [837/1225];
sămânță de ~, v. *sămânță*

cânepiște 531/4
cânipă, v. *cânepă*
câniperiște 531/60
cânipi (plt.), v. *cânepă*
cânipiște 531/60
cânta (*a* ~) 536/13
cântar 431/56, 61, 64
cântec 525/59
căpațână, v. *căpățână*
cârlig 445/58
cârstaș, v. *crâstaș*
cârstată 427/23
cărstavete, v. *castravete*
cărstăvete, v. *castravete*
cărstină 426/47
cărtof, v. *cărtof*
cărțaveț, v. *castravete*
căstavete, v. *castravete*
cât; ~ *gude*, v. *god*; **căți** MN, pl. V, ch. [831/1218]; *căția* 520/50;
cătă 480/25; *căta* 460; 470/23; 475/24; 478/37; 485/5;
488/40; 516/52; 520/50; 531/47; MN, pl. I, ch. [682/994]; pl.
I–II, ch. [705/1031]; ~ ~ 484/33; *câte* MN, pl. V,
ch. [831/1218]; *câtea* (pl.) 500/11
căta, v. *cât*
cătă, v. *cât*
cătăva 460/7
cătea (pl.), v. *cât*
căți, v. *cât*
căția, v. *cât*
ceair 515/17; *ceir* 455/36; 515/34
ceapă 455/10; 468/16; 474; ~ *alimă* 474/34; ~ *cioară* 474/48;
boată de ~ 474/31; *căpățână de* ~ 464/35; *cunună de* ~
474/32, 35; *strat de* ~ 474/56; *ceapa ciorii* 474/2, 6, 26,
45/63; 475/42, 40, 47; *ceapa lu cioară* 474/26, 33, 48
ceară 529; ~ *de stup* 529/57
cecâr, v. *cecârc*
cecârc 547; *cecâr* 547/22, 24, 41, 43, 46; *ciocâr* 547/20; *ciocârc*
547/4, 7, 4, 25; *cecârt* 547/32, 34; *ciocârt* 540/12; 547/12,
14, 30; *cecârț* 540/35
cecârt, v. *cecârc*
cecârț, v. *ciocârt*
ceir, v. *ceair*
cenușă 531/47; MN, pl. VII, ch. [849/1251]

cep 483/13
cereășă/cereșă, v. *cireășă*
cereș, v. *cireș*
ćesag 551/10; *ćisagă* 551/64; *ćisagi* (plt.) 551/1
cetal 420/33
cetreat 427/31
ceua, v. *ceva*
ceva; *ceua* 439/33; *cioua* 525/10; 532/47
chelbează 443/6
chema (*a* «se» ~) 475/14, 56; MN, pl. VI, ch. [837/1225]
ches 496/54; 550
chică 418; ~ *de* (*la*) *cucuruz* 418/32, 37; ~ *de* *porumb* 418/55; ~ *la*
drugă 418/52
chicătare 418/16
chil 492/24
chilaș 431/19
chilă 431/29; 482/6
chimeșă, v. *cămașă*
chinăra, v. *tinăra*
chinez 436/63
chisăliță 492
chisăr 447/64
chită 470/6
cicoară, v. *cicoare*
cicoare 534/44; *cicoară* 534/32
cimbur 470
cioacă 455/14; 547/7
cioară; *ceapă* ~, v. *ceapă*; *ceapa ciorii*, v. *ceapă*; *ceapa lu cioară*,
v. *ceapă*; *usturoiul ciorilor*, v. *usturoi*
cioaric 550/46
ciob 447/8
cioc 483; ~ *de troacă* 483/18
ciocan 420/4, 21, 47, 53; 453; ~ *de coasă* 453/13, 39, 56; *ciucan*
453/1
ciocănel 453/34, 37, 54, 57, 64; *ciucănel* 453/51; *ciocănele* (pl.)
453/35, 48
ciocănele (pl.), v. *ciocănel*
ciocăni (*a* ~) 451; *ciocănit* 453/48
ciocănit, v. *ciocăni*
ciocăt 520/53; *ciocut* 520/53
ciocătă 517/11
ciocâr, v. *cecârc*
ciocârc, v. *cecârc*
ciocârlan 478/41
ciocârt, v. *cecârc*
ciocut, v. *ciocăt*
cioi 483/48; *ciui* 483/26

ciomag 477/41; *ciomag* 479/55
ciorăfleac 494/42
ciorbă 480/6; ~ *de crumpei* 480/6
cioua, v. *ceva*
cirașă, v. *cireășă*
cireasă, v. *cireășă*
cireășă 497; *cirașă* 497/34; *ciureășă* 497; *miez de* ~ v. *miez*;
cereășă 497/11; *cireșă* 497; *cereșă* 497/19; *cireasă* 497/43;
cireașe 497/55
cireașe, v. *cireășă*
cireș 498; *lemn de* ~ 497/56; *cereș* 498/11, 19, 48; *ciureș* 497
cireșă, v. *cireășă*
cireșică 477/14
ćisagă, v. *ćesag*
ćisagi (pl.), v. *ćisagă*
cist MN, pl. VI, ch. [841/1235]
cisti (*a* ~) 419/43; 479/55, 62; 511/53; *cistit* MN, pl. VI,
ch. [841/1235]
cistit, v. *cisti*
cistoală MN, pl. VIII, ch. [873/1279]
ciubăr 494/28; MN, pl. IV, ch. [755/1116]
ciucănel, v. *ciocănel*
ciui, v. *cioi*
ciomag, v. *ciomag*
ciupi (*a* ~) MN, pl. V, ch. [820/1202]
ciureășă, v. *cireășă*
ciureș, v. *cireș*
ciușcă 467/41
ciuvar 436/20, 35, 52
clacă 511/53; 536; ~ *de cânepă* 536/47; ~ *de împletit* 536/45; ~ *de*
jucat 536/45; ~ *de tors* 536/45
clăie 429; 441/13, 40, 54; 442; 454/11; MN, pl. II, ch. [708/1035];
~ *de fân* 442/1, 64; 444/47, 54; ~ *mare* 442/39; ~ *mică*
442/39; *vârful clăii*, v. *vârf*
clet 455/15
clip 415/15
coace (*a* «se» ~) 478/37; 493; 494/23, 24, 53, 56; 495/22; 521/22,
24, 40, 62; 525/10; *de copt* 521/43; *copt*; *răchiiu* ~ *a doilea*,
v. *răchiiu*; *răchii de două ori* ~, v. *răchiiu*
coadă 445; 471/41, 42; 483/13; ~ *galbenă* 471/41; ~ *la/de coasă*
445/3, 5; ~ *la lopată* 445/23; *coada lu coasă* 445/49
coafă, v. *cofă*
coajă 481/21, 57; 510; 516/30, 52; ~ *de/la/de la nucă* 510; 511/11,
15, 49; *coaje* 510/43, 55; *dulete cu* ~, v. *dovlete*
coaje, v. *coajă*
coamă 429/24

coardă 536/38; 539; 540/26, 39, 61; 541; MN, pl. VII,
ch. [849/1251]; pl. VIII, ch. [858/1264]; ~ *de urzeală*
541/26, 33, 38, 57, 62
coarne (pl.) 470/44; 486/31, 48
coasă MN, pl. IV, ch. [733/1071]; *coadă la/de* ~, v. *coadă*; *coada*
lu ~, v. *coadă*; *dârjeală de* ~, v. *dârjeală*; *toporâște de* ~,
v. *toporâște*; *tiocul de* ~, v. *tioc*; *lucră cu coasa*, v. *lucra*;
piatră de ascuțit coasa, v. *piatră*
coase (*a* ~); *pintru cusut*; *ață pintru* ~, v. *ață*
cocean 420; *cucean* 420/45
cocoșei (pl.) 512/44
codărâște 445/5
codru 481/24
cof 431/15
cofaină; ~ *de dovelope* 483/21
cofă 431/44, 60; 483/4; *coafă* 431/46
coleşă 550/28
colibă 521/40
colo, v. *acolo*
comarnic 519/26, 47
cómaviță 493/37
comășână 417/13
combai, v. *combaină*
combăină 428/39; *combai* 428/48
comină 493/27; 494/56; 495; 518/22; 519/7; 521/19; ~ *de prună*
495/7; ~ *de struguri* 519/7; ~ *de viți* 519/7; *comini* (pl.)
493/64
comini (pl.), v. *comină*
compot 492/43, 49, 63; *cumpot* 492/55
comșie 518/13; 521/2, 16, 45
comșiu 439/20
comșoană 487; 488/57; *comșuni* (sg./pl.) 487/26, 27, 38; ~ *d-ăi*
mari 487/27; *fragi* ~, v. *fragă*; *scomșon* 488/39
comșuni (sg./pl.), v. *comșoană*
conopete 532/56
copățână, v. *căpățână*
copciună, v. *căpșună*
copețea(uă)/copițea(uă), v. *căpițea(uă)*
copețea(uă) 439/9, 57; *copițea(uă)* 440/9; MN, pl. III, ch. [723/1056]
copil 528/44; 536/47
copițai (*a* ~) 442/55
copițea(uă), v. *copețea(uă)*
copșună, v. *căpșună*
copt, v. *coace*
corcoduș 516/58
coricov; *mere* ~ *e*, v. *măr*; *curichive* (pl.) MN, pl. IV,
ch. [781/1150]

coristui (*a se* ~) 439/19
corn 447/42, 62; ~ (*ul*) *de bou* 447/21, 35, 61; ~ *de buu* 447/41; ~ *de vacă* 447/33, 56, 62
cornet 475/27
cornişori (pl.); *căstrăvefi* ~, v. *castravete*
cornuri (pl.) 550/48
cosaci 450/19, 32
cosător, v. *cositor*
cosăţ 450/12
cosi (*a* «*se*» ~) 443/41; 447/45; 515/47; 449; *cosit*; *fân* ~, v. *fân*; *iarbă* ~ *ă*, v. *iarbă*; *la* ~ 536/29; *cusi* (*a* ~); *la cusit*; *luăm* ~ 448/1
cosit, v. *cosi*
cositor 450; *cosător* 450/60
cositură 439/25, 30, 39, a.s.; *a doilea* ~ 443/6
cosiţă 418/49
costăivă; *nucă* ~, v. *nucă*; *custaive*; *nuci* ~, v. *nucă*
coş 414; 528/12; MN, pl. II, ch. [711/1038]; pl. V, ch. [831/1218]
coşniţă MN, pl. V, ch. [831/1218]
cotăriţă 414/31
covată 483/24, 25
covrag 476/9; 480/11; 482/6, 9, 16, 33, 52; ~ *de păsui* 482/16, 34; ~ *de crumperi* 482/34; *covragi de patlagene* 480/33; *covreag* 482/51; *govrag* 482/28
covreag, v. *covrag*
crac 441/24; 444/35; 445/28
craciţă 441/24
crai 526/55; *e* ~ 467/41
craliţă 526/55
crangă, v. *creangă*
crastavete, v. *castravete*
crăcană; *lemn-crăcană*, v. *lemn*
crăineni (pl.) 467/25
crăpătură 533/11
crăstăvete, v. *castravete*
crâmpei, v. *crumpir*
crâmpel, v. *crumpir*
crâmpii (pl.), v. *crumpir*
crâmpot 532/41
crâstaş 426/40; 427/30, 34; *cârstaş* 426/50; 429/8; *scârtaş* 427/59, 64
crăstăvete, v. *castravete*
crăstăvete, v. *castravete*
creang, v. *creangă*
creangă 516/4, 13, 32, 57; *creang* 516/14; *crangă* 516/34
crede (*a* ~) 497/29; 516/29; 531/47

creşte (*a* ~) 481/61; 488/32; 514/21; 519/5; MN, pl. V, ch. [805/1181]
crumpir, v. *crumpir*
cruce 426/47
crump, v. *crumpir*
crumpăr, v. *crumpir*
crumpel, v. *crumpir*
crumper, v. *crumpir*
crumpere, v. *crumpir*
crumperişte 464/16
crumpir 455/29; 480/52; *crumpir* 480/64; *crumper* 434/38; 456/33; 480; *covrag de crumperi* 482/34; *crumpere* 480/62; *crumpire* 480/19; *crumpăr* 480/12, 13, 31; *crumpel* 480; *crâmpel* 471/47; *crump* 480/5, 6; *cumprel* 480/22, 23; *cumper* 480/21, 24; *grâmpir* 480/63; *crâmpei* 434/46; 480; *crâmpii* (pl.) 480/a.s.
crumpire, v. *crumpir*
cucean, v. *cocean*
cucruz, v. *cucuruz*
cucuib; *fac* ~, v. *face*
cucurec 464/12
cucuruz 413; 456/64; 477/35; 479/16, 47; MN, pl. II, ch. [711/1038]; ~ *albu* 413/51; ~ *galben* 413/51; *chică de* ~, v. *chică*; *druga de* ~, v. *drugă*; *foi de* ~, v. *foaie*; *cucruz* 536/28
cucuruzişte MN, pl. I, ch. [682/994]
cuib 477/43, 57; 480/1; 482/16; 487/56; *se sapă cu* ~, v. *săpa*
cuibi (*a* ~) 422/54
culă 429/25, 27, 39; 442/25; ~ *de paie* 429/40
culca (*a* «*se*» ~) 460/48; ~ *grâul* 428/7
culege (*a* «*se*» ~) 415/9; 419/14; 477/64; 479/33, 60; 520/7; 533/10, 56, 61
cum 536/47; 543/47; *care* ~, v. *care*
cumpăra (*a* ~) 457/30; 522/63
cumper, v. *crumpir*
cumpot, v. *compot*
cumprel, v. *crumpir*
cunună 532/50; ~ *de ceapă*, v. *ceapă*; ~ *de fuior* MN, pl. VI, ch. [840/1232]
cupină; *mură* ~ 486/15
cupiţeauă, v. *căpiţea(uă)*
cur; ~*ul fusului* MN, pl. VII, ch. [845/1243]; *futu-l în* ~, v. *fute*
cura (*a* «*se*» ~) 419; 496/5, 6, 34, 39, 54; 518/37; 549/46; MN, pl. II, ch. [711/1038]; *curat* MN, pl. VI, ch. [841/1235]
curat, v. *cura*
curăţa (*a* ~) 414/63; 419; 479; *curăţa* (*a* ~) 419/17, 39, 59; *curiţa* (*a* ~) 419/12, 13, 48; 479/13, 32, 49; 492/51

curăţa (*a* ~)/**curiţa** (*a* ~), v. *curăţa*
cureauă 447/14, 31
curec, v. *curechi*
curechi 464/33; *curec* MN, pl. IV, ch. [755/1116]
curichive (pl.), v. *coricov*
curpin 486/16; MN, pl. V, ch. [831/1218]
curta (*a* ~) 516/35
curte 521/11
curuzar 421/35
cusi (*a* ~), v. *cosi*
custaive (pl.), v. *costăivă*
cutare 536/47
cute 446; 448/47; 453/31; ~ *românească* 446/20; *dau* ~ 448/47; *dau cu* ~ *ea* 448/47; *tiocul de* ~, v. *tioc*; *cutie* (3 sil.) 446; MN, pl. V, ch. [831/1218]
cutie (3 sil.), v. *cute*
cuţit 533/7, 28; ~ *de lemn* 533/1, 7, 19, 40
da (*a* «*se*» ~) 473/29; 479/56; 488/29; 495/6; 516/48; 525/36; 533/54; 536/47; 545/15; 547/7; MN, pl. VI, ch. [841/1235]; pl. VIII, ch. [859/1265], ch. [873/1279]; ~ *în gând* 519/29; ~ *seama* 501/3; *dau cute*, v. *cute*; *dau cu cutea*, v. *cute*
da 541/47; *da ... da* 463/18
dabomă/dăbomă, v. *dabome*
dabome 439/24; 443/48; 459/13; 466/26; 483/19; 489/35; 494/13; 499/50; 540/26, 52; 545/52; 550/43; MN, pl. VI, ch. [841/1235]; pl. IX, ch. [878/1284]; *pă* ~ 515/35; *dăbomă* 442/19; *dabomă* 539/45
damult, v. *demult*
darac MN, pl. VI, ch. [841/1235]; *dărac* MN, pl. VI, ch. [840/1232], [841/1235]; pl. VII, ch. [845/1242]
dare 435/55
dată; *o* ~ 487/34; 494/47, 60; 531
dăbâşcă 442/34
dădăori 494/47
dăoagă 431/25; 518/7; *doge* (pl.) 431/10
dăoară/ădoară, v. *adăoară*
dărac 533/45, 58
dărăci (*a* «*se*» ~) MN, pl. VI, ch. [840/1232], [841/1235]
dărlac 533/49
dăsupră 463/15
dătălină 437/62; 438/9; MN, pl. I, ch. [682/994]; pl. II, ch. [720/1053]; *dătălină/detelină* MN, pl. II, ch. [720/1053]
dătălină/detelină, v. *dătălină*
dăun, v. *dăune*
dăune 524/54; *dăun* 525/35
dăvleţ 481/63
dâca, v. *dăcă*

dâcă 536/34; *dâca* MN, pl. III, ch. [730/1063]
dârjavă 435/45
dârjeală 445; ~ *de coasă* 445; *dârjeauă* 445/a.s.
dârjeauă, v. *dârjeală*
dârleace 412/12
de 'la' 457/38
deal; *la* ~ 459/45; 532/30
deda 459/10
deget 536/47; ~ *ul al mare* 532/39; *deșt*; *șchiupe pe dește*, v. *scuipa*; *deit* 532/40
deit, v. *deget*
dejgheora (*a* ~)/*dejgheura*, v. *dezgheora*
dejghija (*a* ~) 419/13; 479/12, 13
demult 531/47; 540/20; MN, pl. III, ch. [730/1063]; *damult*; *mai* ~ 466/29
denar 507/52
denarcă; *prună* ~, v. *prună*
de-odată 422/44; 426/6
dep 447/64
depărta (*a* «se» ~) 457/41
desac 551/32; *disac* 551/34
desag 551/2, 63; *disag* 551; *ghisag* 551; *disagi* (plt.) 551/17, 26, 47, 48; *pereche de* ~ 551/6, 26
desboca (*a se* ~) 549/3
descărca (*a* ~) 454/2, 54
descrema (*a se* ~) 549/12
desface (*a se* ~) 419/5, 11, 23, 36; 479; 549/3, 13, 19, 49; MN, pl. V, ch. [820/1202]
desfira (*a se* ~) 549/3, 50
desfoi (*a* ~) 419/23
despinteca (*a* ~) 479/60
despoia (*a* ~) 479/6
destrâma (*a se* ~) 549; *destrema* (*a se* ~) 549/54, 58, 63; *destroma* (*a se* ~) 549/15; *destrâma* (*a se* ~) 549/43; *destrâmi* (*a se* ~) 549/47
destrâmi (*a se* ~), v. *destrâma*
destrâma (*a se* ~), v. *destrâma*
destrema (*a se* ~), v. *destrâma*
destroma (*a se* ~), v. *destrâma*
destule 521/49
desupra/disupra 483/60
deșira (*a se* ~) 549
deșt, v. *deget*
deștivi (*a se* ~) 549/14
devle, v. *divle*
dezgheora (*a* ~) 479/24, 25, 44, 51; *dejgheora* (*a* ~) 479; 510/24; *dejgheura* (*a* ~) 479/24, 25, 51; 510/5, 12, 31, 38

dezgurda (*a se* ~) 549/32
dimie 548/6, 7; MN, pl. VIII, ch. [856/1262]
dinafară; *pe* ~ 472/47
dinainte 541/22
dincală; *trastă în* ~, v. *traistă*
dincoace 541/477
dindărăt 541/22
dintâi MN, pl. VI, ch. [840/1232]
dinte 491/4, 6; 525/54; 533/58; 535/64; *se prinde-n dinți*, v. *prinde*
dirasi (*a se* ~) MN, pl. VI, ch. [841/1235]
disac, v. *desac*
disag/disagi (plt.), v. *desag*
disagă 551/27, 53
disăgei (pl.) 551/26
discotecă 536/5
divle 506/41; *divli*; ~ *fragi*, v. *fragă*; *mere* ~, v. *măr*; *divle frage*, v. *fragă*; *devle*; *usturoi* ~, v. *usturoi*
divleace 506/41
divli, v. *divle*
doa, v. *două*
doamne; ~, *aferim*, v. *aferim*; *au lălăi lălăi*, ~, v. *au*
doască 483/23; *doască* 483/23
doască, v. *doască*
doauă, v. *două*
doazăci MN, pl. V, ch. [831/1218]
dobândi (*a* ~) 524/24
dofi (*a* ~), v. *fi*
doi; *unu-~* 524/24
doilea; *a* ~ 443/6; *a* ~ *cositură*, v. *cositură*; ~ *oară*, v. *oară*; *răchiiu* *copt a* ~, v. *răchiiu*; *săp de-a* ~ (*oară*), v. *săpa*; *săpat de-al* ~, v. *săpat*; *săpatul a doilea*, v. *săpat*
doileacul (a.) 530/54
dolucrător 461/62
domace 486/36, 491/57; *fragă* ~, v. *fragă*
domacină 536/18
domnesc; *fragă d-ele domnești*, v. *fragă*
dormi (*a* ~); *durmi* (*a* ~) 459/24; *de durmit* 550/26
dos 475/27; 488/28
dosparg (*a* ~) 421/50
dospeală; *pe* ~ 533/55
două 532/43; 538/22, 35, 49; 543/47; 550/48; MN, pl. VIII, ch. [858/1264]; *de* ~ *ori* 487/37; 494/6, 44; *răchii de* ~ *ori* *copt*, v. *răchiiu*; *doauă* 518/18; *doa* 432/8; 536/53; MN, pl. VIII, ch. [858/1264]; *duo* 530/7
doudini (*a* ~) 460/35
dovleate, v. *dovlete*

dovlete 481; 483/53, 55; ~ *cu lapte* 481/2; *cofaină de* ~, v. *cofaină*; *vrâsta dovleților* 483/53; *dovleți* (*de-ai/ei*) *albi* 481/2, 3; *dovleți* (*de-ai*) *roșii* 481/3; *dovleți răpoși* 481/2; *dovleți turcești* 481/2; *dovleți de porci* 481/3; *argoață de* ~, v. *argoață*; *duleate* 481/9; *dovleate* 481/47, 56; *dulete* 481; 483/17; 499/31; ~ *cu coajă* 483/11; ~ *d-al alb* 481/11; ~ *galbin* 481/13, 14; ~ *verde* 481/13; *dulet* 481/12; *duleț* 483/17; *duleți* (pl.); ~ *d-ai negri* 481/10; ~ (*d-ai/de-ai*) *albi* 481/10, 14, 16; 483; ~ *galbini* 483/52; ~ (*d-ai*) *rumânești* 481/14, 16; ~ *rămânești* 482/52; ~ *d-ai turcești* 481/14
drăgăvei 475/24
drâgla (*a* «se» ~) MN, pl. VI, ch. [840/1232], [841/1235]
drăglete MN, pl. VI, ch. [840/1232], [841/1235]
drâglu MN, pl. VI, ch. [841/1235]
drâmbulii (pl.) 473/38
drâșcă 483/13
dreaptă MN, pl. VIII, ch. [859/1265]
drepcen MN, pl. VI, ch. [841/1235]
dreș MN, pl. II, ch. [706/1032]; *la* ~ 428
dreșcă MN, pl. II, ch. [706/1032]
drobdă, v. *brobdă*
drog 531/63
drogă 531/57
drugă 414/63; 415; 419/24, 45; 479/2; ~ *de porumb* 415/44; *druga de cucuruz* 415/32
drugoi MN, pl. VI, ch. [841/1235]
drum 536/3
du; *măi* ~ 521/51
duce (*a* «se» ~) 494/28; 531/47; 530/36; 531/47; 550/13, 14, 35, 53, 62; 533/45, 58; 539/45; MN, pl. VIII, ch. [856/1262]
dud 514
dudă 513
dudău 421
dudinche (pl.) 513/19
dulce 488/63; *ardii* ~, v. *ardiu*; *piparcă* ~, v. *piparcă*; *rândicla* ~, v. *ridiche*; *rechiu* ~, v. *răchiiu*; *zeamă* ~, v. *zeamă*
dulceață 492; ~ *de prune* 492/5
duleate, v. *dovlete*
dulet(e), v. *dovlete*
duleț, v. *dovlete*
dumnezeu MN, pl. III, ch. [730/1063]
duna (*a* ~), v. *aduna*
duo, v. *două*
durea (*a* ~) 525/28
durligă 481/30
durmi (*a* ~), v. *dormi*
erean, v. *hirean*

face (*a* «se» ~) 484/5, 29, 35, 61; 493/61; 494/13, 22; 514/21; 516/4; 519/10; 521/39; 525/21; 528/61; 529/46, 64; 531/47; 532/63; 533/47; 534/7; 536/55; 536; 538/2, 49; 539/25, 35, 45, 59; 540/5, 26, 39, 62; 541/47; 546/47; 547/37; 550/21, 61; MN, pl. I, ch. [682/994]; pl. III–IV, ch. [732/1067]; pl. IV, ch. [784/1156]; pl. V, ch. [820/1202]; pl. VI, ch. [840/1232], [841/1235]; pl. VII, ch. [849/1251]; pl. VIII, ch. [856/1262], ch. [858/1264], [873/1279]; ~ *cuibul* 422/1; ~ *cucuib* 422/57; ~ *tiv* 549/42; ~ *furcă* 536/4; *facem gură* 448/15; ~ *firul* 538/4, 38; *s-a făcut berechet*, v. *berechet*; *își ~ lucrul* 527/47; *făcut* 533/7
fag 528; ~ *de miere* 528/1, 5, 6, 62
fagur/fagură, v. *fagure*
fagure 528/4, 11, 46; *fagur* 528; *fagură* 528/47, 60
fal 483/16
fară 486/23
farba (na.) 488/40
fasole; ~ *pe boată* 477/3; *făsui/fasui* 477; 478/7; 479; 482/45; ~ (*de-al*) *albu* 477/6, 18, 38, 56; ~ *pe arac* 477/55; ~ *pritică* 477/61; ~ *verde* 477; 478/55; ~ *țârânăguresc* 477/6; *gheoacă de ~*, v. *ghioacă*; *păsui* 419/38; 434/38, 46; 476; 477; 478/60; 479; ~ (*de-al*) *verde* 477; ~ *de ăl uscat* 477/29; ~ (*de-al*) *ulog* 477/16, 29, 34, 36; ~ (*pe, de, dăpră, cu/făr, de pe*) *târș* 477; 478/52; ~ *de-al pistrui* 477/18; ~ *de-al de sâmpetru* 477/18; ~ *pe/făr de bâte* 477/48; *boabă de ~*, v. *boabă*; *covrag de ~*, v. *covrag*; *ghijă de ~*, v. *ghijă*; *vrej de ~*, v. *vrej*; *păsule* 477/12–15, 50; 479/14, 15; ~ *de borânie* 477/14; ~ *de târș* 477/14; ~ *uloagă* 477/14; *postăici de ~*, v. *postaică*
fată 536/47, 57
făină MN, pl. IX, ch. [878/1284]
familie 536/3; *femelie* 483/59; 515/33
fărbui (*a se ~*) 510/40, 47; MN, pl. VII, ch. [849/1251]
făsui/fasui, v. *fasole*
făsuțiță 478/55
făta (*a se ~*) 496/35
fân 439; 443/4; 488/28; MN, pl. III, ch. [721/1054], [730/1063]; ~ *cosit* 439/14; ~ *de adunat* 439/6; ~ *otcoș* 439/28; ~ *neadunat* 439/7; ~ *neastrâns* 439/30; ~ *polog* 439/53; *clăie de ~*, v. *clăie*; *fragă din ~*, v. *fragă*; *furcă de ~*, v. *furcă*; *livade de ~*, v. *livadă*; *loc de ~*, v. *loc*; *pală de ~*, v. *pală*; *pătul de ~*, v. *pătul*; *snop de ~*, v. *snop*; *stog de ~*, v. *stog*; *pun ~ în car*, v. *pune*; *fânuri* (pl.) 532/7
fânărie 439/8
fântână 483/47, 50; 547/7
fânuri (pl.), v. *fân*
fârg, v. *vârg*
fearigă 439/19
XXXIV

fel(i) 481/3; 434/46
femelie, v. *familie*
ferdel 431/55, 62
fî (*a ~*) 522/63; 528/46; 536/39, 47; 540/61; ~ *urât* 461; *iestă* 458/28; 471/45; 524/59; 478/13, 37; 531/37; MN, pl. V, ch. [831/1218]; pl. VI, ch. [841/1235]; pl. VIII, ch. [853/1259]; *istă* 515/23; *iasta* 471/10; *iastă* 478/57; *iaste*, v. *fî*; *dofî* (*a ~*) 497/29; *e crai*, v. *crai*; *mi-a fost parău/parerău*, v. *parău*
fiecare 536/47
fiecum 454/15
fier 412/3; 452/43, 56; 547/6; *furcă de ~*, v. *furcă*
fierbe (*a* «se» ~) 456/13; 493/21, 26, 27, 35; 492/17, 27, 51; 494/6, 28, 38; 495/48; 536/42; MN, pl. IX, ch. [878/1284]; *fierte*; *prune ~*, v. *prună*
fierte, v. *fierbe*
fiunde 521/19
figuri (*a ~*) 463/44; *de figurit* 462/44
finu 516/27
fior MN, pl. VI, ch. [840/1232]
fîr 464/64; 536/47; 538/35, 49, 59; 539/40; 541/27, 40; 542/32; 549/5, 44; MN, pl. VII, ch. [847/1244]; pl. IX, ch. [873/1279]; ~ *pe ~* MN, pl. VIII, ch. [859/1265]; ~ *de ață* MN, pl. VII, ch. [845/1243]; ~ *de fragă*, v. *fragă*; ~ *de răsad*, v. *răsad*; ~ *de usturoi*, v. *usturoi*; ~ *de vie* 519/53 ~ *de varză*, v. *varză*; *se face ~ ul*, v. *face*; *fire* (pl.); *spații lu fire*, v. *spaț*
fire (pl.), v. *fîr*
flașă 447/7; *flașe*; ~ *de vin* MN, pl. V, ch. [820/1202]
flașe, v. *flașă*
floare 516/43; 522/63; 523/11; *pelț de ~*, v. *pelț*; ~ *a soarelui* MN, pl. I, ch. [696/1017]; ~ *a soarelor* MN, pl. I, ch. [696/1017]; ~ *a soare* MN, pl. I, ch. [696/1017]; ~ *a soarelui* MN, pl. I, ch. [696/1017]; ~ *a soarelor* MN, pl. I, ch. [696/1017]; ~ (*a*) *lu soare* MN, pl. I, ch. [696/1017]; ~ *a mare* MN, pl. I, ch. [696/1017]
fluier 536/47
fluturi (pl.) 491/31
foaie 417; 419/64; *porumb în ~* 417/22; *foi de porumb* 417/2, 7; *foi de cucuruz* 417/64
foale 551/53
foc 536/3, 43; ~ *de tare*, v. *tare*; *să ațâțăm focul*, v. *ațâța*
fofează 417/3, 4, 8; *fufează* 417/1
foiță 417/7
frag, v. *fragă*
fragă 487; 488; ~ *sălbatecă* 488/56; ~ *de casă* 487/6; ~ *d-ele domnești* 487/7; ~ *domace* 487/19, 28, 31, 55; ~ *altoită*

487/21; ~ *din fân* 488/21; ~ *de (pe) câmp* 488/21, 60; ~ *din/în grădină* 487/4, 26, 46, 50, 55; ~ *din bășteauă* 487/39; ~ *de/din pădure* 488/3, 39, 44; ~ *pădureață* 488/53; ~ *pădurece/pădurice* 488/58; ~ *pădurență* 488/25; ~ *d-ăle pădureți* 488/30; *fîr de ~* 488/16; *fragi pădurești* 488/19, 22; *fragi comșuni* 488/20; *fragi de pin/dim tufă* 488/61, 64; *fragi de (peste) câmp* 488/21, 44; *fragi iepurelnici* 488/55; *fragi iepurești* 488/55; *fragi pădurețe* 487/47; 488/26, 47; *fragi ribizle* 488/33; *frage* (pl.) 513/7; ~ *de câmp* 488/46; ~ *sărbatice* 488/6; ~ *d-ăle iepurești* 488/6; *divle ~* 488/62; *frag* 487/43; 488; ~ *oltănit* 487/64; *divli/divle fragi* 488/31, 32, 35, 61
frateo!; *măi ~* 486/55
frăca (*a ~*), v. *freca*
frâmbă, v. *frânghie*
frâmbe (sg.), v. *frâmbă*
frânge (*a ~*) 479
frânghie, v. *frânghie*
frânghie 532; *frânghie* 532/8; *frâmbă* 550/14, 31; *frâmbe* (sg.) 532/14, a.s.; 550/31
freca (*a ~*) 538/34; *frăca* (*a ~*) 530/7
frige (*a* «se» ~) 481/35; 493; 494; 521/39; 495/14, 34, 37, 48, 51; MN, pl. V, ch. [820/1202]
frigură 499/61
frumos 454/15; 488/39
frunză 417/6, 37, 55, 63, 64; 419/55; 470/27; 516/12, 29
fucie, v. *fustel*
fufează, v. *fofează*
fugitori 531/6
fuior 531/47; 533/27, 45; 536/26, 47; MN, pl. VI, ch. [840/1232], [841/1235]; pl. VIII, ch. [856/1262]; *ață de ~*, v. *ață*; *caier de ~*, v. *caier*; *chimeșă de ~*, v. *cămașă*, *cunună de ~*, v. *cunună*; *motcă de ~*, v. *motcă*; *pânză de ~*, v. *pânză*; *țoale de ~*, v. *țoale*
fulgi (pl.) 549/46
fumărătică 531/47
fune, v. *funie*
funie 532/19, 24, 26; *fune* 426/50; 427/36, 52; 532; ~ *de usturoi*, v. *usturoi*
furcă 444; 536/4, 6, 63; 537; MN, pl. VII, ch. [845/1242]; ~ *de fân* MN, pl. III, ch. [723/1056]; ~ *de lemn* 444/44; ~ *de fier* 444/55, 19, 20, 24; 463/11; 479/2, 32, 41, 54; ~ *de lăstar* 444/19; *la ~* 536; *se face ~*, v. *face*; *trage din furci*, v. *trage*
furcer 442/7; 444/45
furcoi 442/7; 444/28, 34
furși (*a ~*), v. *sfârși*

fus 536/63; 538; MN, pl. VII, ch. [845/1242]; pl. VII, ch. [845/1243], [849/1251]; **boldul** ~ **ului**, v. **bold**; **curu** ~ **ului**, v. **cur**
fușei (pl.), v. **fuștel**
fușteică 423/6
fuștel MN, pl. VIII, ch. [873/1279]; **fușei** (pl.) 541/15; **fucie** MN, pl. IX, ch. [873/1279]
fute (a ~) 448/47; **futu-i slava** (lui) 484/19; 539/19; **futu-i fâța ei** 524/10; **futu-l în cur** MN, pl. VIII, ch. [859/1265]
galben; MN, pl. IV, ch. [785/1157]; **coadă** ~ **ă**, v. **coadă**; **galbin** 481/47; **dulete galbin**, v. **dovlete**; **galbină** 516/41; **prună de aia** ~, v. **prună**
galbin, v. **galben**
gard 455/36; 458/32; 531/47; 539/53; 540
gata MN, pl. VIII, ch. [856/1262]
gaz; **tulumbă de** ~, v. **tulumbă**
gazdă 457/64; 515/18, 61; 521/36; 536/18, 26, 47
găină 470/40
găleată 483/19
gărâne (sg.) 487/27
gărdină, v. **grădină**
gărgăune 524; 526/43, 62; 527/33, 56; **gărgăuni d-ai negri** 524/11; **gărgăune** 524/25, 26, 28, 59; 526/43, 62; 526/43, 62; **gărgăuni** (pl.) 525/35
gărgăuni (pl.), v. **gărgăune**
găurele (pl.) 528/44
gâldină 533/28
gând 416/48; **îmi dă în** ~, v. **da**
gândi (a «se» ~) 492/59; 530/43; MN, pl. VIII, ch. [873/1279]; **gâni** (a ~) 467/41
gâni (a ~), v. **gândi**
gărdină, v. **grădină**
gărgăunar 524/25
gărgăune, v. **gărgăune**
gârniște (col.)/**gârnește**, v. **grâniște**
gâscă; ~ **de nucă**, v. **gâscă**
geamănă 433/10, 38
gem 492/26, 41, 43, 44, 49
gep MN, pl. II, ch. [706/1032]
ghejuri (pl.) 495/55
ghem 539/58; 547/37; 549/34; MN, pl. VII, ch. [850/1254]
ghoacă, v. **ghioacă**
ghoace, v. **ghioacă**
gheora (a «se» ~) 419/35, 64; 479; 510/10, 53, 58; **gheura** (a ~) 419; 479; 510/38, 51; **ghiaura** (a ~) 479; **ghiura** (a ~) 479/11
ghiaura (a ~), v. **gheora**

ghibaniță 481/38
ghibură MN, pl. VI, ch. [841/1235]
ghighilan 417/6; 420/1
ghijă 414/63; 417; 418/45; 419/32, 34, 37, 39; 476; 479/64; 510; 511; ~ **dânuntru** 511/17; ~ **tare** 511/30; ~ **de nuc** 510/32, 59; ~ **de nucă** 510/13, 15, 17, 62; ~ **de nuci** 417/34; 511/28, 37, 52, 62; ~ **de ou** 511/16, 34; ~ **de păsui** 417/34; ~ (de-a) **verde** 510/30, 57, 64
ghijui (a ~) 419/9; 476/50; 479/10, 50
ghioacă (2 sil.), v. **ghioacă**
ghioacă (3 sil.) 510; 511; ~ **de (la) nucă** 510/18, 27, 29, 56; 511/14, 27, 34, 37, 51; ~ **de nuci** 510/47; **ghioacă** (2 sil.) 510/35, 38; 511/35, 38; ~ **de ou** 511/34; **ghioace** 511/55; **gheoacă** 510/9, 22, 23, 48; 511; ~ **de fâsui/de borânie** 476/3; ~ **verde** 510/24; ~ **de nucă** 510/26; 511/56; 511/3, 4, 7, 21; **gheoace**; ~ **de nucă** 510/46
ghioc (2 sil.) 510/54; 511/54
ghip 415/15
ghisag, v. **desag**
ghiura (a ~), v. **gheora**
gibră 495/19, 51
gioambe (pl.) 420/12
giutură MN, pl. I–II, ch. [705/1031]
glade 446/12, 47
gliod, v. **glod**
glod 415/13; 416; **gol ca** ~ **ul** 416/5; **gliod** 416/1
glodean 416; 419/56
glogine (pl.) 486/48
glumi (a se ~) 536/21
god; **ca** ~ 478/56; **când** ~ 439/12; **cum** ~ 461/54; **gode**; **ca** ~ 447/32; **godea** 456/57; 487/56; **gud**; **până** ~ 467/51; **gude** MN, pl. IX, ch. [878/1284]; **ce** ~ 456/2; 482/28; **cât** ~ 515/35; **toate** ~ 530/33
gode, v. **god**
godea, v. **god**
gogoloiat 478/57; **gogoloiată**; **prună** ~, v. **prună**
gogoneață; **prună** ~, v. **prună**
gol; ~ **ca glodul**, v. **glod**
golâmbi [pl.] 413/3
gomneț 466/41
gorgonar 527/52
gostie 536/26
govrag, v. **covrag**
gr(e)așă, v. **grașac**
gr(e)așâc, v. **grașac**
graduri (pl.) 494/51
grahoi 478/12

grahoriță 478/31, 43; **graoriță** 478/61; **grauriță** 478/4
graoriță/grauriță, v. **grahoriță**
grapă 412; ~ **de spini** 412/17
grașac 478; **grașac** 419/38; 478; 479/2; **grașâc** 478/13, 17, 18, 29, 59; **grașă** 478/33, 34; **greasă** 478/14; **greășâc** 478/16; **grășac** 478/3
grașâc, v. **grașac**
grașcă 478/31, 35; 479/35
grăblui (a ~), v. **greblui**
grăbulă, v. **greblă**
grădinar 457/10, 41
grădină 434/28; 455; 467/41; 486/29, 30, 43; 487/34; 515; 521/34; MN, pl. V, ch. [831/1218]; ~ **cu iarbă** 515/30; ~ **cu pruni** 515/27; ~ **de clăi** 455/34; ~ **de/cu flori** 455; ~ **de lemne** 455/34; ~ **de/cu pomi** 515; ~ **de stoacă** 455/34; **la** ~ 515/43; **fragă din** ~, v. **fragă**; **grădina cu poame** 515/6; **gărdină** 455/1, 32; **gărdina cu pruni** 455/32; **gărdină** 455/32; 515/32; ~ **cu pruni** 515/32; ~ **cu meri** 515/32; ~ **cu peri** 515/32; **grădini** (pl.) 456/61
grădini (pl.), v. **grădină**
grămadă 429/26; 440/43; 442/28; MN, pl. III, ch. [723/1056]
grămădi (a «se» ~) 454/37; MN, pl. II, ch. [708/1035]; pl. III, ch. [730/1063]
grămăzuică 440/46
grămper, v. **crumpir**
grăor 478/19
grășac, v. **grașac**
grău, v. **grâu**
grăunte 475/22; 23, 41, 42; ~ **de usturoi**, v. **usturoi**; **grăunț**; ~ **de usturoi**, v. **usturoi**
grăunț, v. **grăunte**
grâne (plt.) 434
grâniște 428/63; MN, pl. I, ch. [682/994]; **gârniște** (col.) 428/53; **gârnește** 428/48; MN, pl. I, ch. [682/994]
grâu 427/36; 456/26, 64; 478/16, 21, 26; 532/38; **mână de** ~, v. **mână**; **prinsătură de** ~, v. **prinsătură**; **stog de** ~, v. **stog**; **șireadă de** ~, v. **jireadă**; **tulumbă de** ~, v. **tulumbă**; **s-a culcat** ~l, v. **culca**; **grâuri** (pl.) 432/7; 434/46; MN, pl. I, ch. [682/994], [698/1020]; **grâu** MN, pl. I, ch. [698/1020]; **măgază de** ~, v. **măgază**
grâuri (pl.), v. **grâu**
greasă 446
greblă 445; MN, pl. III–IV, ch. [732/1067]; **toporâște de** ~, v. **toporâște**; **grebulă** MN, pl. III–IV, ch. [732/1067]; **grăbulă** MN, pl. III–IV, ch. [732/1067]
greblui (a ~) MN, pl. III–IV, ch. [732/1067]; **grăblui** (a ~) MN, pl. III–IV, ch. [732/1067]

grebulă, v. greblă
gropan 515/40
gros 532/22, 24, 40; 536/47; MN, pl. VI, ch. [841/1235]
grundin 492/27
gud, v. god
gude, v. god
gură 491/4; 525/21; *din ~* 536/47; *facem ~*, v. face; *se umple pe ~*, v. umple; *strâng gura*, v. strânge
gust 488/39
gușă 483/34; *păivan de ~*, v. păivan
gutai, v. gutuie
gutaie, v. gutuie
gutăi, v. gutui
gutâi, v. gutui
gutâie, v. gutuie
gutân, v. gutui
gutâń, v. gutui
gutână, v. gutuie
gutâńe, v. gutuie
gutoaie, v. gutuie
gutoi, v. gutui
gutui 509; *lemn (cu) ~*, v. lemn; *gutâi* 509; *gutăi* 509/2, 3, 4, 6; *gutân* 509; *gutâń* 509; *gutoi* 509/23
gutuie 508; *gutâie* 508; *gutână* 508; *gutâńe* 508; *gutai* 508/4; *gutaie* 508/2, 3, 6; *gutoaie* 508/5, 23
hirean 485/21, 22; *irean* 485; *erean* 485/10, 13, 16, 29; *irian* (3 sil.) 485; *reian* 485/1
hrană 434; *rană* 434; *~ de stoacă* 434/29
iagod, v. iagud
iagodă 513/2–4, 29, 34, 50, 54; *iagudă* 513/6; *iagude* (sg.) 513/13, 28
iagud 514; *iagod* 514
iagudă, v. iagodă
iagude (sg.), v. iagodă
iar 460/35; 548/44; 537/47; 541/4; MN, pl. VI, ch. [841/1235]
iarbă 421; 439/1, 45; 443/5; 470/47; 488/29; 534/44; 550/13; *~ cosită* 439/3, 4; *grădină cu ~*, v. grădină; *taie iarba*, v. tăia
iarnă 492/17, 57; *sălatră de ~*, v. salată; *iarna* 536/6
iasta, v. fi
iastă, v. fi
iaste, v. fi
ienadniță 450/56
iepurelnici (pl.); *fragi ~*, v. fragă
iepurești (pl.); *frage (d-ăle) ~*, v. fragă
ierbușag 421/51
iernatec 434/36
iestă, v. fi

ieși (a ~) 495/18; 496/19; 499/1; 549/44; *~ la căpătâi*, v. căpătâi
iete 458/43; 520/25; *ote* 520/47
ili 475; 477/18; 479/15; 520/53; 532/32; 540/30; 550/35; MN, pl. I, ch. [682/994]
imane 515
in 531/47; 533/46; MN, pl. VI, ch. [837/1225]
inimă 499/51
inimioară 499/51
irdichie, v. ridiche
irdichie, v. ridiche
irean, v. hrean
irean/irian, v. hirean
iribiți (pl.), v. ribiză
iriuș; *mere ~*, v. măr; *iriușe* (fpl.) 475/26
iriușe (fpl.), v. iriuș
iscoveni (pl.) 519/52
ispoi 431/35
isprăvi (a ~) 460/6
istă, v. fi
isto 427/36; 443/48; 475/60; 483/52; 495/20; 503/26; 507/1, 18; 511/32; 532/24; 551/15
ișcoală, v. școală
iț 532/29; 543; MN, pl. VIII, ch. [873/1279]; *iță* 543; MN, pl. VIII, ch. [856/1262], [859/1265]
iță, v. iț
ițoi 532/47
iuș 475
iută, v. iute
iute 475/51, 64; *ardii ~*, v. ardiu; *piparcă ~*, v. piparcă; *iut*; *ardiu ~*, v. ardiu; *iută*; 494/33; *ardie ~*, v. ardiu; *piparcă ~*, v. piparcă; *răchie d-a/de-a ~*, v. rachie; *rândiclă ~*, v. ridiche
iuțime 485/5
izlaz 443/4
îmbla (a ~), v. umbla
îmbruța (a ~) 525/10, 18, 33, 54, 59
îmbuiezi (a «se») 421/a.s.
îmbuni (a se ~) 495/4
îmfla (a ~), v. umfla
împărat; *viță de ~*, v. viță
împărți (a ~) 536/47
împârțatură MN, pl. VII, ch. [845/1242]
împelțui (a ~), v. pelțui
împiedica (a ~) 445/58
împle (a ~), v. umple
împleți (a ~) 538/5; *de împletit*; *clacă ~*, v. clacă; *împletită* MN, pl. V, ch. [831/1218]; *ață ~*, v. ață

împletită, v. împleți
împlut, v. umple
împreuna (a se ~) 538/22, 32, 60
împreună 536/47
împrumuta (a «se» ~) 536/29, 42, 43; *împrumutat* 536/33; *cu împrumutatul* 536/10, 33
împrumutare 536/33
împrumutat, v. împrumuta
împunge (a ~) 525
împuțit 461/38
încărca (a ~) 454
încâlci (a se ~); *~ ca mâțu-n cânepă* 531/2
începe (a «se» ~) 528/21; MN, pl. IX, ch. [873/1279]
închisă 488/40
închisoare 521/56
încolo 456/45; 475/61; 549/61; 592/55; *încolore* 459/52
încolore, v. încolo
încroșna (a ~) 550; *încrușna (a ~)*; *încrușnată* 550/53
încrușnată, v. încroșna
îndărăt MN, pl. VIII, ch. [873/1279]
îndesa (a se ~) 462/44
îndoi (a se ~) 538
îndruga (a ~) 538/37; MN, pl. VI, ch. [841/1235]; pl. VII, ch. [845/1242]
îndrugătoare MN, pl. VII, ch. [845/1243]
îngărdi (a ~), v. îngărădi
îngărdit, v. îngărădi
îngăuri (a ~) 525/39
îngârdi (a ~), v. îngărădi
înglîmpa (a «se») 420/33; 525/10
îngărădi (a ~) 515/18; *îngârdi (a ~)* 458/32; *îngârdi (a ~)*; *îngărdit* 455/32
îngropa (a «se» ~) 422; *îngropat* 422/14; *îngrupa (a ~)* 422/48; *ungropa (a ~)* 422/64
îngropat, v. îngropa
îngropătură 422/35
îngroșa (a se ~) 492/27
îngrupa (a ~), v. îngropa
înspina (a ~) 525/25
înșira (a se ~) 486/16
întăresi (a se ~) 516/38
întâi 422/39; 530/43; 533/45; 536/47; 541/47; MN, pl. III, ch. [730/1063]; pl. VI, ch. [841/1235]; *întii* 539/45; MN, pl. VI, ch. [841/1235]
întâmpina (a «se» ~) 494/13; 538/12, 16, 35
întii, v. întâi
întinde (a se ~) 519/51; *întinsă* MN, pl. VIII, ch. [859/1265]

întinsă, v. *întinde*
întoarce (a «se» ~) 463/22; 494/38, 43; 531/47; 462/44; MN, pl. III, ch. [730/1063]; *întors*; *loc* ~, v. *loc*
întors, v. *întoarce*
întorsură MN, pl. I, ch. [682/994]
într-ușă; *într-ușa cășii* 455/11
înțepa (a ~) 525
învăila (a se ~), v. *înveli*
învăleală MN, pl. VIII, ch. [856/1262]
învăli (a ~), v. *înveli*
învălui (a ~), v. *înveli*
învârți (a ~) 538/41, 45
învârzi (a se ~) MN, pl. IX, ch. [873/1279]
înveli (a se ~) 541/25; MN, pl. VI, ch. [837/1225]; *învăli* (a ~) 541/55; MN, pl. VIII, ch. [856/1262]; *învălui* (a ~) MN, pl. VIII, ch. [856/1262]; *învăila* (a se ~) MN, pl. VIII, ch. [856/1262]
înverzi (a ~) 491/14
îrdov, v. *ardov*
îrgoată, v. *argoată*
îrșog, v. *arșov*
jarade, v. *jir(e)adă*
jăr(e)adă, v. *jir(e)adă*
jir(e)adă 429; 442/12, 27; *jăr(e)adă* 429; 442/28, 32; *jarade* 429/18, 29; *șireadă* 429/36; ~ *de grâu* 429; *șăreadă* 429/13, 33, 34, 37; 442/34; *șireagă* 429/49; 442/36; *șiriag* (3 sil.); ~ *de paie* 429/64
jiță 431/46
jizătoare, v. *șezătoare*
jordălie 502; *jordelie* 502/14; *jordilie* 402/12, 13; MN, pl. V, ch. [805/1181]; *jordălivă* 502/11, 16, 17; *jordolivă* 502/16; *jurdălie*; ~ *nealtoită* MN, pl. V, ch. [805/1181]
jordăliu 503; *jordeliu* 503/14; *jordoliu* 503/11; *jordăliv* 503/15; *jurdăliv* 503/16; *jordiliv* 503/12; *jordoliv* 503/17; *jordiliu* 503/13; *jurdaliu* 503/18
jordăliv, v. *jordăliu*
jordălivă, v. *jordălie*
jordelie, v. *jordălie*
jordeliu, v. *jordăliu*
jordilean 503/37
jordileană 502/37
jordilie, v. *jordălie*
jordiliu, v. *jordăliu*
jordiliv, v. *jordăliu*
jordoliu, v. *jordăliu*
jordoliv, v. *jordăliu*
jordolivă, v. *jordălie*

juca (a ~) 536/42; *de jucat*; *clacă* ~, v. *clacă*
jug 533/54; ~ *ul de bătut* 533/46
jumătate MN, pl. I–II, ch. [705/1031]
jumoli (a «se» ~), v. *jumuli*
jumuli (a «se» ~) 475/61; 533/33; *jumoli* (a «se» ~) 549/21
jurdaliu, v. *jordăliu*
jurdălie, v. *jordălie*
jurdăliv, v. *jordăliu*
jurebie MN, pl. VII, ch. [849/1251]
labida (a ~), v. *lepăda*
laboinic, v. *naboinic*
labonic, v. *naboinic*
ladă MN, pl. V, ch. [831/1218]
lambă 534/48
lan MN, pl. VI, ch. [837/1225]; *lăn* MN, pl. VI, ch. [837/1225]
lapte 481/35; *dovlete cu* ~, v. *dovlete*
lăbăda (a ~), v. *lepăda*
lălăi; *au lălăi*, *doamne*, v. *au*
lăn, v. *lan*
lăor 532/20, 21–24, 41
lăpăda (a ~) 443/13; 481/41; 495; *lăpida* (a ~) 495/40; *lăbăda* (a ~) 495/1; *labida* (a ~) 495/12
lăpida (a ~), v. *lepăda*
lăptucă 421/10, 18, 21, 33
lăsa (a ~) 493/35; 531/47; 533/58; MN, pl. I, ch. [682/994]; pl. III, ch. [730/1063]
lăstar 516; *lăstare* 516/27; ~ *de vie* 519/27; ~ *de vișin* 501/27; *furcă de* ~, v. *furcă*
lăstare, v. *lăstar*
lături (pl.); *de* ~ 455/11
lăutar 536/47
lână 531/2; 538/35; 548/6; 550/21, 35, 46; MN, pl. VI, ch. [841/1235]; pl. VIII, ch. [856/1262]; ~ *bătută* MN, pl. VII, ch. [845/1243]; ~ *băcsită* MN, pl. VII, ch. [845/1243]; ~ *vișoasă* MN, pl. VII, ch. [845/1243]; *caier de* ~, v. *caier*
lângă 455/21; *pe* ~ 455/26455/26; 540/59; *pingă* 517/4; 519/4; 540/56; *prângă* 486/38; 540/18; 455/12, 37
leagăm 532/14
leamn, v. *lemn*
lebeniță 483/47; 508/63; 512/47
lega (a «se» ~) 427/52; 516/25; 532/33, 37; 533/10; 550/31. 33; MN, pl. VI, ch. [841/1235]; *de/pintru/pintru de legat* 532/36, 40, 62; *ață pintru* ~, v. *ață*
legătoare 439/43
legume 456/13, 44, 47, 50; 470/27, 53
legumi (a ~) 456/44

lemn 412/3; 447/27; 452/56; 475/26; 515/30; 516/14, 52; 521/16; 533/54; 547/6; MN, pl. III–IV, ch. [732/1067]; pl. IV, ch. [783/1155]; ~ *de măr* MN, pl. IV, ch. [781/1150]; pl. V, ch. [816/1196]; ~ *crăcană* 533/55; ~ (*cu*) *gutui*, 509/56, 61; ~ *cu prune mărunte* 507/56; ~ *de cireș*, v. *cireș*; ~ *de păr* MN, pl. V, ch. [816/1196]; ~ *de prun* MN, pl. V, ch. [816/1196]; ~ *de vișin*, v. *vișin*; ~ *de zărzălie*, v. *zărzălie*; ~ *de zărzăliu*, v. *zărzăliu*; *cuțit de* ~, v. *cuțit*; *furcă de* ~, v. *furcă*; *mașină de* ~, v. *mașină*; *loc cu lemne*, v. *loc*; *leamn* 524/48
leneș 461/42, 43, 55
lenios, v. *lenos*
lenos 461; *lenios* 461/50
lénuș 461/44
leopardă 475/9, 10; *leordă* 475
leordă, v. *leopardă*
lepăda (a ~); *de lepădat* MN, pl. VI, ch. [841/1235]
lergătoare 540/7
letcă 545/37; 547/37, 53
leuștean 470/43
libiniță, v. *liubeniță*
licher 495/41
ligau, v. *ligav*
ligáv 461/23; *ligau* 461/36
liguri (a ~) 463/55
limbă; 494/26; MN, pl. V, ch. [820/1202]
linche, v. *linte*
lingură 456/44
linte 477/21, 58; 478/6, 56, 57, 63; *linche* 478/7
liparcă; *loză de* ~, v. *loză*
lipită MN, pl. V, ch. [831/1218]
liubeniță 484/13; *lobeniți* (pl.) 466/44; *libiniță* 483/50
liuscă 510/19, 20; 511/19
livadă 438; 439/48; 475/47; 515/38; *livade* 438; 439/41, 59; 487/26–28, 40, 47; 488/29; 515/1, 47, 55, 67; ~ *de fân* 438/44; *livadie* 488/55
livade, v. *livadă*
livadie, v. *livadă*
loală 461/42
loază, v. *loză*
lobăde (pl.), v. *lobodă*
lobeniți (pl.), v. *liubiniță*
lobodă 421/32, 33; *lobăde* (pl.) 475/32
loc 455/23, 40, 64; 463/7, 35; 477/41, 56; 478/60; 515/5, 41, 64; 516/35; 550/62; MN, pl. I, ch. [682/994]; pl. I–II, ch. [705/1031]; ~ *ul cu poame* 515/2; ~ *cu/de pomi* 515/9, 35; ~ *cu lemne* 515/56; ~ *cu pruni* 515/9; ~ *cu meri* 515/9; ~

de fân 438/64; ~ *de stupi* MN, pl. V, ch. [831/1218]; ~ *întors* MN, pl. I, ch. [682/994]; ~ *ogorât* MN, pl. I, ch. [682/994]; ~ *șleam* 438/51; *la un* ~ 531/47

londroasă 549/46

lopată; *coadă la* ~, v. *coadă*

lorber 470/27; *loibăr* 470/42; *loiber* 470/35

loză 482; 517/11, 15; 519; 520/16; *loază* 482/38; ~ *de vie* 482/28; 519/10, 18, 35; *viță de* ~, v. *viță*; ~ *de liparcă* 519/14; ~ *de otelă* 519/14; ~ *pe șpalir* 519/36; *lozuri de struguri* 519/51

lozniac, v. *loznic*

loznic 519/9; *lozniac* 519/28; *rozniac* 519/28

lua (*a* ~) 456/46; 464/6, 14; 483/37; 516/4, 34; 523/11; 531/47; 539/17, 25; 541/55; 543/4; 544/19; 550/27, 33, 40, 51; MN, pl. I–II, ch. [705/1031]; ~ *pe sul* MN, pl. VIII, ch. [856/1262]; *luăm la cusăt* 448/1; *luva* (*a* ~) 456/16

lucra (*a* «se» ~) 457/38; 457/58; 458; 460/35; 533/2, 34; 536/34, 48; 536/6, 47; MN, pl. VII, ch. [849/1251]; ~ *cu coasa* 449/56

lucrare 461/7

lucrător 450/37, 64; 457/7, 31, 58, 64

lucru 459/6, 37, 53, 56; 461/23; 515/23; 527/3; 536/33, 42, 47; 536/48, 53; *iși face* ~, v. *face*

lumânări (pl.) 529/64

lume 481/37, 57, 62; 484/5, 7; 536/47; 536/55; 536/43; MN, pl. VI, ch. [841/1235]

lumini (pl.) 529/46

lung 481/50; 550/53; *lungă* 541/7

lungiș 442/34

lunguiat 481/43

lunguiață 483/34, 60; 488/47

luțerc, v. *luțercă*

luțercă MN, pl. II, ch. [720/1053]; *luțerc* MN, pl. II, ch. [720/1053]; *luțoarcă* MN, pl. II, ch. [720/1053]

luțernă 437/62; MN, pl. II, ch. [720/1053]

luțoarcă, v. *luțercă*

luva (*a* ~), v. *lua*

măzără, v. *mazăre*

m(i)erniță 431; *melniță* 431/48

magiun 492; *măgiun* 492; ~ *de prune* 292/3

mai 479/54; 533; ~ *de cânepă* 533/7, 43; ~ *de bătut cânepa* 533/3

malină 486; *mălină* 486

mamă 526; 531/47; *mumă* 493/21; *muma lor* 526; *muma albinelor/albinilor* 525/26, 62; *muma lu albină/albine/albini* 526; *muma la albini/albine* 526/55, 56; *muma stupului* 526/40

maor, v. *mohor*

mară 488/26; v. și *măr*

mare 478/16; 488/34; 502/16; 518/47; 540/44; MN, pl. IV, ch. [785/1157]; pl. VIII, ch. [873/1279]; *clai* ~, v. *clai*; *căstrăveți d-ai mari*, v. *castravete*; *comșuni d-ăi mari*, v. *comșoană*; *degetul al mare*, v. *deget*; *motca* ~, v. *motcă*; *piciorul ăl* ~, v. *picior*

masor, v. *mosor*

mașină 427/9; 533/6; *la* ~ 428/3, 5, 41, 47, 52, 64; ~ *de cânepă* 533/6; ~ *de lemn* 533/6; *mășină* 428/32; *la* ~ 428/26; *mășina de treierat*, v. *treiera*; *mășini la mâini* 428/27

matcă 526/13, 24; *matca stupului* 526/37; *matca* (*a*) *bătrână* 526/55

matiță 526; 527/11

mazără, v. *mazăre*

mazăre 478; *bob de* ~ 478/30; *mazără* 478/28; *mazăre* 478/36; *mazără* 478/28; *mazere* 478/25; *măzără* 479/28

mazăre, v. *mazăre*

mazăre, v. *mazăre*

mazere, v. *mazăre*

mă! MN, pl. V, ch. [809/1185], ch. [831/1218]

măcriș 475/24; *mocriș* 475/32

măgar 525/2

măgază MN, pl. II, ch. [711/1038]; ~ *de grâu/de orz* MN, pl. II, ch. [711/1038]

măgășină MN, pl. II, ch. [711/1038]

măidan MN, pl. VIII, ch. [873/1279]

măi-ndată 480/39

mălai 550/62

mălină, v. *malină*

mănâniș 434/17

mănunche, v. *mănunchi*

mănunchi 424/3, 16, 28; 433/28; *mănunche* 426/18, 37, 48; 427/48; *mărunchi* 426/25

mănunte (pl.) 484/14

mănușă 533/61; ~ *de cânepă* 533/22; *mănușă* 426/55

măor, v. *mohor*

măr 456/3; 489; 491/64; 515/25; 525/46; MN, pl. IV, ch. [781/1150]; *lemn de* ~, v. *lemn*; *pom de* ~, v. *pom*; *mară* 489; *meră* 489/20, 27, 32; *meară* 489/1, 8, 58; *mere coricove* MN, pl. IV, ch. [781/1150]; *mere* (pl.); ~ *divli* 489/16; ~ *ariuș/iriuș* 489/20; ~ *de sâmpetru* 488/60, *gărdină cu meri*, v. *grădină*; *în/prin meri* 515/31, 34, 47, 63; *loc cu meri*, v. *loc*; *la meri* 438/47; *mere sălbatice* 475/20

mărar 473; *morar* 473; ~ *ul calului* 472/25

mără, v. *moară*

mărăcine 486/23

mărcuș 472/10

măre 516/55; 533/34; 540/10

mări (*a* ~) 525/24

mărmălad(ă) 492/23, 44, 55

mărunchi, v. *mănunchi*

mărunt 475/34; 481/43; *lemn cu prune* ~ *e*, v. *lemn*; *măruntă* 478/16; *prune mărunte*, v. *prună*; *mănunte* (pl.) 488/29

mărunțele (pl.) 488/59

măruniș 456/25, 26, 44, 57

măsură 431/19; 536/47

mășină, v. *mașină*

mătasă 418

mătură 418/5

măzărică 478/6, 25, 47, 55, 60

măzg 516/29

mâclă 474/26

mâna (*a* ~) 515/47; 547/4, 7; 551/12; ~ *otcoșul* 449/7

mână 426; 427/35; 496/21; 538/4; 547/7; 550/35, 51; ~ *de cânepă* 426/64; 534/40; ~ *de cânipă* 533/62; ~ *de grâu* 426; ~ *de spicuri* 426/9; *prinsătură de* ~, v. *prinsătură*; *mășini la mâni*, v. *mașină*

mânânel 486/16

mânca (*a* «se» ~) 456/33, 44; 467/43, 62; 478/18; 481/13, 62; 484/7; 491/43, 56; 497/4; 511/10; 513/38; 524/24; 525/24, 62; 527/15; *de mâncat* 456/7; 481/3; MN, pl. IV, ch. [755/1116]

mâncare 467/18; 550/26; *de* ~ 456/7

mândru 454/15; 488/39, 40

mâne 459/46; ~-zi 459/50; ~ *seara* 536/14

mângubă 461/21

mânie, v. *mâniu*

mâniu 445/9; *mânie* 445/28

mânună 426/21

mănușă, v. *mănușă*

măț; *te-ai încâlcit ca* ~ul în cânepă, v. *încâlci*

meară, v. *măr*

međe 423/63

mejeaică 483/15; *mijeaică* 483/9, 52

meliță 533/62

melniță, v. *m(i)erniță*

meniță 533/50

meră, v. *măr*

merge (*a* ~) 496/33, 34, 51, 59; 521/44, 50, 57, 61; 541/47; 546/53; MN, pl. III, ch. [730/1063]

meriște, v. *miriște*

metru 505/43; 532/51

meză; *de* ~ 472/41

mic 488/32; 502/16; 537/47; 550/50; 551/26; MN, pl. I–II, ch. [705/1031]; pl. IV, ch. [785/1157]; pl. V, ch. [805/1181];

ardii de-al ~, v. *ardiu*; *piciorul ăl* ~, v. *picior*; *pupul* ~, v. *pup*; *mică*; *claie* ~, v. *claie*
michitel 474/51
mie 519/37; 536/47
miere 521/61–63; 523; 528/15; MN, pl. V, ch. [831/1218]; ~ *de stup* 522/61; 523; *fag de* ~, v. *fag*
miericică 492/27, 46; *miricică* 492/27
miez 472/47; 499; 512/44, 47, 55, 64; ~ *de ciureașă* 499/4
mijeaică, v. *mejeaică*
mijloc 499/46
miricică, v. *miericică*
miriște MN, pl. I, ch. [682/994]; *meriște* MN, pl. I, ch. [682/994]
mirodie 470; 473
mirosi (*a* ~) 470/47, 27; 488/40; *mirusa* (*a* ~) 475/45, 47; 488/39
mirus 475/40
mirusa (*a* ~), v. *mirosi*
mișel 415/34; 420/29
miuș 475/42
mlin 428/62
moadă 477/43; 478/7; 514/5; 516/41; MN, pl. V, ch. [816/1196]; *moade* (pl.) 481/2
moade (pl.), v. *moadă*
moale 493/48; *răchie* (*d-a*) ~, v. *rachie*; *răchii de-al* ~, v. *rachiu*; *răchie* (*d-a*) ~, v. *rachie*
moară 440/52; 456/52; 460/20; 486/39; 528/29; 533/54; 541/64; 549/42; *mora* 530/43; 549/15; *mără* 536/31
moarcă; *prună* ~, v. *prună*
moare 465/12, 16, 17, 50; ~ *de varză* 465; ~ *de piparcă* 465; ~ *de brânză* 465; ~ *de tușie* 465/17
mobă 536/2; 536/50
mocriș, v. *măcriș*
moduă, v. *moduvă*
moduvă 499/60; *moduă* 499/60
mohor 421/6; *măor* 421/9; *maor* 421/35; *moor* 421/18, 45, 51, 60
moi; *a* ~ 533/18
moor, v. *mohor*
mora, v. *moară*
morar, v. *mărar*
morc; *prun* ~, v. *prun*
morcoș, v. *morcov*
morcov 471/45; *morcove* 471/55; *morcoș* 471/25, 47; *morcúș* 471/64
morcove, v. *morcov*
morcúș, v. *morcov*
morsc; *pruni d-ăi morschi*, v. *prun*
morscă; *prună* ~, v. *prună*

mosor 539/42, 58; 547/26; MN, pl. VII, ch. [845/1243]; *masor* 547/12
mosorel MN, pl. VII, ch. [849/1251]
moșie 515; ~ *de pomi* 515/14
moșmunele (pl.) 513/25
motcă 539/17, 25, 45; 545/5; MN, pl. VII, ch. [849/1251]; pl. IX, ch. [873/1279]; ~ *de fuior*; MN, pl. VII, ch. [849/1251]; *motca mare* MN, pl. VII, ch. [849/1251]
moț 418/4
mrecă 533/62
mucica (*a* ~), v. *mușca*
mugur 516/29
muia (*a se* ~) 513/38; 533/39, 58, 61
muie 536/10, 32
mult MN, pl. II, ch. [713/1041]; pl. IV, ch. [784/1156]; pl. V, ch. [831/1218]; pl. VIII, ch. [873/1279]; *pomi mulți*, v. *pom*; *mulți pomi*, v. *pom*; *pruni mulți*, v. *prun*; *multe* 520/25; 538/2
mumă, v. *mamă*
mumiță 526/28, 59; ~ *la stup* 526/28; *mumița lor* 526/54
muncă 459/49; 525/23; *a munca* MN, pl. IV, ch. [785/1157]
munci (*a* ~) 458/4, 14, 33
munte 486/52; 494/15; 536/22
mura (*a «se»* ~) 533; MN, pl. IV, ch. [755/1116]; pl. IX, ch. [878/1284]; *murată* MN, pl. IV, ch. [755/1116]; *varză* ~, v. *varză*; *amurată*; *varză* ~, v. *varză*; *la murat* 533/29; *mora* (*a se* ~) 533/55
murată, v. *mura*
mură 486; ~ *cupină* 486/15; ~ *d-a roșie* 486/16; ~ *neagră* 486/17, 37, 52
murături (plt.) 465/24; 473/19
must 496; MN, pl. V, ch. [820/1202]; ~ *de prună* 496/60
mustoare 496/15, 36, 47, 52; 523/11
mușca (*a* ~) 525; *mucica* (*a* ~) 524/37; 525
mușmul 504/31, 34
mușmulă 504/31, 34, 57; 506/48; *mușmule* (sg.) 513/38
mușmule (sg.), v. *mușmulă*
mușt 423/44; 423/44
mușuroi (*a* ~) 422/53, 60; *mușuroi* 420/31, 37; 422/52; *săp cu* ~, v. *săpa*
muta (*a* ~) 521/19, 43; MN, pl. VIII, ch. [873/1279]
muzică 536/47
naboi 533/12; *năboi* 533/50
naboinic 533/26, 32, 33; *năboinic* 533; 531/47; *năbonic* 533; *neboinic* 533/9, 26; *laboinic* 533/52; *labonic* 533/52
nadnicear 450/56
nainte 540/37; ~ *vreme* 447/21; *năinte* 447/46; 478/37

nat; *tot* ~ (*ul*) 457/43, 56; 521; 536
natră 541; MN, pl. VIII, ch. [856/1262]; ch. [873/1279]
năboi, v. *naboi*
năboinic, v. *naboinic*
năbonic, v. *naboinic*
năcri (*a «se»* ~) 470/34, 35, 53; 491/35; MN, pl. IV, ch. [755/1116]; *năcrită*; *varză* ~, v. *varză*
năcrită, v. *năcri*
nălbi (*a «se»* ~) 531/47; MN, pl. IX, ch. [878/1284]
năpusti (*a* ~) 530/36
nărcotic 534/7
năvădeală MN, pl. VIII, ch. [859/1265]
năvădi (*a «se»* ~) 541/47; 543/47; MN, pl. VIII, ch. [859/1265]; *năvadi* (*a* ~)/*năvedi* (*a* ~)/*novedi* (*a* ~)/*nouodi* (*a* ~) MN, pl. VIII, ch. [859/1265]
năvedi (*a* ~), v. *năvădi*
năvadi (*a* ~), v. *năvădi*
neadunat; *fân* ~, v. *fân*
nealtoită; *jurdălie* ~, v. *jordilie*
neam 419/42; 447/41; 456/6; 461/25; MN, pl. IV, ch. [755/1116]
neamț 493/41
neastrâns; *fân* ~, v. *fân*
neboinic, v. *naboinic*
nebun 461/49–51, 60
negheorată; *nucă* ~, v. *nucă*
neghină 478/26, 48
negru 477/6; 478/48; 481/21; *duleți d-ăi negri*, v. *dovlete*; *gărgăuni d-ai negri*, v. *gărgăune*; *neagră* 486/28, 34, 36, 58; 513/54; 519/11; *rotcă* ~, v. *rotcvă*; *borovniță* ~, v. *borovniță*; *mură* ~, v. *mură*
nelon 468/13
nelucrător 461/33, 44, 50, 55, 58
nenăcrită 464/43
neperiat MN, pl. VI, ch. [841/1235]
nepocretăn 521/19
netrăbuit, v. *netrebuit*
netrăbit, v. *netrebuit*
netrăbuit, v. *netrebuit*
netrebuit 461; *netrăbuit* 461/4–7, 25, 63; *netrăbuit* 461/28; *netrăbit* 461/27
niavă 519/12
nicolauă, v. *nicovală*
nicovală 452; *nicolauă* 452/a.s.; 453/31
nima 481/36; 532/31, 50
nimic 525/21; *de* ~ MN, pl. VI, ch. [841/1235]; *nimica* MN, pl. VI, ch. [841/1235]
nimica, v. *nimic*

niște; *niștea* 486/23
niștea, v. *niște*
niștui (*a* ~) MN, pl. II, ch. [720/1053]
nivă 416/16; 428/27; 438/35; 452/12; 477/351 36; 550/14; ~ *de pomi* 515/35
noapte; *regina de* ~, v. *regină*
noastră MN, pl. VI, ch. [837/1225]
nojiță 532/44, 55
nouodi (*a* ~), v. *năvădi*
novedi (*a* ~), v. *năvădi*
nuc 510; MN, pl. V, ch. [809/1186]; *ghijă de* ~, v. *ghijă*
nucă 476/63; 499/50, 51; 511/10, 49, 51, 53, 56; 512/63; MN, pl. V, ch. [809/1185]; ~ *costăivă* 511/10, 51; ~ *negheorată* 510/64; ~ *seacă* MN, pl. V, ch. [809/1185]; *gâscă de* ~ 512/63; *coajă de/la* ~, v. *coajă*; *ghijă de* ~, v. *ghijă*; *ghioacă de* ~, v. *ghioacă*; *gheoacă de* ~, v. *ghioacă*; *gheoace de* ~, v. *ghioacă*; *oase de nuci*, v. *os*; *sâmbur de* ~, v. *sâmbure*; *sumbur la* ~, v. *sâmbure*; *nuci custave* 512/11
nuiete (pl.) MN, pl. V, ch. [831/1218]
numa, v. *numai*
numai 482/20; 519/21; MN, pl. I, ch. [682/994]; *numa* 470/42, 43; 475/34; 486/43; 525/39; 536/47; MN, pl. III, ch. [730/1063]
oaie 478/43; 484/52; 516/25; 521/16; MN, pl. VII, ch. [845/1243]
oajdă, v. *oajde*
oajde 540/5; 541; 542/5; MN, pl. VIII, ch. [853/1259], [856/1262]; *oajdie* 540/22; 541/22; 541/22; *oajde* 541/4; *oajdă* 541/55
oajdie, v. *oajde*
oală 456/13; 470/27; 550/14
oară; *a doilea* ~ 422/16; 443/35; *a* ~ *vrau*, v. *vrau*; *de două ori*, v. *două*; *usturoiul a lu* ~, v. *usturoi*
oarde 541/7
obasi (*a* ~), v. *obosi*
obăsi (*a* ~), v. *obosi*
obăsit, v. *obosi*
obiște 511/53; 536/55, 57, 59, 60, 63
obleagă 438/47; 455/33; 521/15, 22; 521/4, 57, 64; *obleagă* MN, pl. I, ch. [682/994]
obosi (*a* «se» ~) 459/50; *obăsi* (*a* ~) 459; *obăsit* 459/16; *obasi* (*a* ~) 459/35
obrane 550/35, 48, 51; *obrăni* (pl.) 550/18; *obrâni* (pl.) 550/27, 33
obraț 488/32
obrăni
obrâni, v. *obrane*
ocă, v. *ocă*
ocă 431/10, 30, 63; *ocă* 431/57
ocăi (*a* ~) 447/41

ochi 525/10
ocioci MN, pl. VI, ch. [841/1235]
ocoș, v. *otcoș*
odată; *a fost* ~ 483/1
odini (*a* «se» ~) 460; *udini* (*a* «se» ~) 460
ogar, v. *ogor*
ogaș 455/14; 521/14
ogășele (pl.) 468/52
ogor 438/5; 455/5; MN, pl. I, ch. [682/994]; ~ *de varză* 455/22; *ogar* MN, pl. I, ch. [682/994]
ogorătură, v. *ogorătură*
ogorât, v. *ogorî*
ogorătură MN, pl. I, ch. [682/994]; *ogorătură* MN, pl. I, ch. [682/994]
ogorî (*a* ~) MN, pl. I, ch. [682/994]; *ogorât*; *loc* ~, v. *loc*
ogradă; ~ *de pomi* 515/21
ojde, v. *oajde*
oltan(i), v. *oltoni*
oltăite; *mere* ~ 475/20
oltăni (*a* «se» ~), v. *oltoni*
oltănit(ă), v. *oltoni*
oltări (*a* ~) 516/19
oltoi, v. *altoi*
oltoni (*a* ~) 516/11; *oltăni* (*a* «se» ~) 516; *oltănit* 516/16; *pom* ~, v. *pom*; *frag* ~, v. *fragă*; *oltănită*; *viță* ~, v. *viță*
oltoni 516/19; *oltani* 516/17/47; *oltan* 516; *prun* ~ 516/58
om; ~ *sucit*, v. *om*
opreden 533/45
or 479/13
oră 536/47
orda (*a* ~), v. *urzi*
ordi (*a* ~), v. *urzi*
organizație 536/47
orgoată, v. *argoată*
ormă, v. *urmă*
orz 432; 434/54; 456/26; *măgază de* ~, v. *măgază*
orzi (*a* ~) 547/53
orzob 551/54
os 496/39; 499; 511/41; ~ *de alun* 512/39; ~ *de prună* 499/64; *sâmbur în* ~, v. *sâmbure*; *oase de nuci* 511/46
ostăni (*a* ~), v. *osteni*
ostănit, v. *osteni*
osteni (*a* ~) 459; *ostăni* (*a* ~) 459; *ostănit* 459/26, 34, 63, 48; *ustăni/ustani* (*a* ~) 459/12, 13, 35, 39; *stoi* (*a* ~) 459/1
oștră 488/39
otao, v. *otavă*
otar 423
otauă, v. *otavă*

otavă 443; *otauă* 443; *otao* 443/47
otăvi (*a* ~) 443/28
otcos/ocoș, v. *otcoș*
otcoș 439/27, 33, 51, 61; 445/54; MN, pl. III, ch. [723/1056], ch. [730/1063]; *fân* ~, v. *fân*; *mâni* ~ *ul*, v. *mâna* 449/7; *otcos* MN, pl. III, ch. [723/1056]; *ocoș* MN, pl. III, ch. [723/1056]
ote, v. *iete*
otelă; *loză de* ~, v. *loză*
otpăd MN, pl. VI, ch. [841/1235]
otpădolă MN, pl. VI, ch. [841/1235]
otrăvoaie 524/24
otrocoli (*a* ~) 441/54
oțet 495/18; 496/47, 51
ou; *ghijă de* ~, v. *ghijă*; *ghioacă de* ~, v. *ghioacă*; *sparg* ~ *ă*, v. *sparge*
oua (*a* ~); *oaie gămile* 24
ovăs, v. *ovăz*
ovăsc, v. *ovăz*
ovăz 433/41; *ovăs* 433; *ovăsc* 433; 434/37; 456/26
pa 438/20; 533/10
paceșă MN, pl. VI, ch. [841/1235]
pacostă 494/2
pacotă 495/7, 9
pai (pl.), v. *paie*
paie (pl.); *culă de* ~, v. *culă*; *șir de* ~, v. *șiră*; *șiră de* ~, v. *șiră*; *șireag de* ~, v. *jireadă*; *stog de* ~, v. *stog*; *pai* (pl.) MN, pl. II, ch. [708/1035]
pală 440; MN, pl. III, ch. [725/1058], ch. [730/1063]; ~ *de fân* MN, pl. III, ch. [723/1056]; *bală* 440/52; MN, pl. III, ch. [723/1056]
palmă 547/46
pamăt; *îmi vine în* ~, v. *veni*
pamuc 531/25; MN, pl. VI, ch. [837/1225]
pană MN, pl. I, ch. [696/1017]
pandur 436/60
panjăn 442/54
pantaloane (pl.) 447/31
paor 457/11
par 483; 540/55; ~ *de troacă*, v. *troacă*; ~ *de troc*, v. *troc*
paradaisă, v. *părădaisă*
pară 456/33; 490; *peară* 490; *peră* 490/27, 57
parău, v. *parerău*
parerău; *a fi* (*cuiva*) ~ 456/8; *parău*; *a fi* (*cuiva*) ~ 456/8
parsăcă, v. *piersică*
parsăce, v. *piersică*
parte 518/40; 536/23; 551/14; MN, pl. VI, ch. [837/1225]

patlagene (pl.) 480/33
patocă 493/43; *patucă* 495/41
patru 512/14, 35, 63; 543/47; *a de* ~ 492/41; *pe* ~ roate, v. *roată*
patucă, v. *patocă*
paznic 436/11
pă 531/47; v. *păi*
păcmez, v. *pecmez*
păcurar 436/1
pădînă 515/40
pădure 486/43; 488/55; 515/2; *fragă de* ~, v. *fragă*; *fragi din pădure*; v. *fragă*
pădureanță 488/14, 54; *pădurență*; *fragă* ~, v. *fragă*
pădurească; *fragi pădurești*, v. *fragă*
pădureață 487/47; 488/53, 59; *fragă* ~, v. *fragă*
pădurență, v. *pădureanță*
pădureți (fpl.); *fragă d-ăle* ~, v. *fragă*
pădurice 488/58; *fragă* ~, v. *fragă*
păi MN, pl. VI, ch. [841/1235]; *pă* MN, pl. V, ch. [831/1218]; pl. IX, ch. [878/1284]
păiugă 439/19
păivan 532; ~ *ul de gușă* 532/29
păivăni (*a* ~) 532/11
pălămar 532/39, 54, 58, 62
pălămidă 421/33, 51; *polamidă* 421/18
păli (*a* «*se*» ~) 439/4; MN, pl. III, ch. [730/1063]; *pălui* (*a* «*se*» ~) 440/36
pălui (*a* «*se*» ~), v. *păli*
păluță MN, pl. III, ch. [723/1056]
pământ 447/7; 455/25; 456/11; 471/47; 463/22; *pănânt* 468/1; 471/1; 480/1; *pomânt* 439/35; 468/64; 519/11; 524/48; ~ *torit* 468/2
pănăgiur 530/40
pănânt, v. *pământ*
pândar, v. *pândar*
păpăraie 467/13
păpușă 415/50
păr 418/3, 5; 551; MN, pl. IV, ch. [783/1155]; pl. VI, ch. [841/1235]; ~ *de porumb* 418/2; *lemn de* ~, v. *lemn*; *gărdină cu peri*, v. *grădină*; *în/prin peri* 515/34, 47, 63
părădaisă 466/1, 19; *paradaisă* 466/26
părăman MN, pl. I, ch. [682/994]; pl. II, ch. [705/1031]
părcele (pl.) 481/24
părdea (*a* ~) 483/36
părlog, v. *pârlog*
părporaș 507/27
părporașă 506/27
părsăc, v. *piersic*

părsic, v. *piersic*
părtori (*a se* ~) MN, pl. III, ch. [730/1063]
păsărești (pl.); *prune* ~, v. *prună*
păsărică; *tortul păsăricii*, v. *tort*
păsule, v. *fasole*
păsuliță 477/19, 32; 479/32
pășcănat 470
pătecă 536/5
pătlăgean, v. *pătlăgeană*
pătlăgeană 466/46, 63; *pătlăgean* 466/15, 47; *plătăgea* 466/4; *plătăgeană* 466; *plătăgeană* 466/22; *plătogeană* 466/64; *plotogea* 466/59; *plotogeană* 466; *potlăgea* 466/58; *potlăgeană* 466/14, 33, 49, 52; *potlăgean* 466/38, 48, 50, 60; *potlogean* 466/47, 54; *potlogeană* 455/8; *putlăgeană* 466/18, 51, 53; *putlăgeauă* 466/29; *pitligeană* 466; *picligeană* 466
pătraungiu 436/55
pătrângie, v. *pătrunjel*
pătrângiu, v. *pătrunjel*
pătrânjel, v. *pătrunjel*
pătrânjii (pl.), v. *pătrunjel*
pătrânjiu, v. *pătrunjel*
pătrunjel; *pătrânjel* 470/10, 21; *pătrânjiu* 470/22; *pătrângiu* 470/23; *pătrângie* 470/42; *pătrânjii* (pl.) 470/24
pătul 414; 442/27; MN, pl. II, ch. [711/1038]; ~ *de fân* 414/1
pătură 548/6, 7, 8, 10, 53; ~ *de călți* 548/41; *pături* (pl.) 550/26; MN, pl. VI, ch. [840/1232], ch. [841/1235]
pături (pl.), v. *pătură*
păzare, v. *pozdare*
păzdare, v. *pozdare*
păzitor 436/19
pân MN, pl. VI, ch. [841/1235]; ~ *la* MN, pl. I–II, ch. [705/1031]
pândar 436; *pândar* 436/9, 13
pâne 512/47; 550/14
pântru, v. *pentru*
pânză 531/47; 539/37; 548; 549/4, 34; MN, pl. VI, ch. [840/1232]; pl. VIII, ch. [856/1262]; pl. IX, ch. [878/1284]; ~ *de fuior* 548/14; ~ *de peltac* 548/14; *băteala la pânză*, v. *băteală*
pânzării 548/52
pâncioi 423/3, 4, 6
pârlacul (a.), v. *pârvacul*
pârlog MN, pl. I, ch. [682/994]; *pârlog* MN, pl. I, ch. [682/994]
pârși (*a* ~), v. *prăși*
pârșit, v. *prăși*
pârvacul (a.) 530/37; *pârlacul* (a.) 530/54
pârvină 494/42, 58
păsacos 478/60
păzdare, v. *pozdare*

păzdarie (4 sil.), v. *pozdare*
pearsăcă 502/43
pec 533/28
pecmez 492; ~ *de prune* 492/52; *pecmez* 492/32, 46, 56, 59, 61; *picmez* 492/12; *păcmez* 492/39; *petmez* 492/37
pecmez, v. *pecmez*
peltac; *pânză de* ~, v. *pânză*
pelț 516; ~ *de floare* 516/40
pelțar/pelțăr 516/19
pelțui (*a* «*se*» ~) 516, *împelțui* (*a* ~) 516/62
pen/pin, v. *prin*
pentru; ~ *de* 439/19; 455/40; 468/19; 532/40; *pintru* 532/1; ~ *de* 532/40; *pântru* 536/32, 36
pepene 484/13; 512/44; *piapăn* 483/50
perar 515/2
pereche; *o* ~ *de disagi*, v. *desag*
perie MN, pl. VI, ch. [841/1235]
perișoare 470/42
persăc, v. *piersic*
persic, v. *piersic*
perșum, v. *perșun*
perșun 470; *perșun* 470/25, 47, 55; *părșun* 470/22; *perșună* 470/15, 47; *perșum* 470/11, 12, 32, 33, 49; *perșum* 470/56, 57, 64
perșună, v. *perșun*
perșuncă 470/33
pesmet 492/19, 27
pestriță 477/12
petănic 431/15
petiță 426/2; 427/22
petmez, v. *pecmez*
petrece (*a se* ~) MN, pl. VIII, ch. [873/1279]
piapăn, v. *pepene*
piarsă 504/1, 61
piarsăc, v. *piersic*
piarsăcă, v. *piersică*
piarsic, v. *piersic*
piarsică, v. *piersică*
piatră 446/19; 533/56; ~ *de ascuțit coasa* 446/5
piaț 447/20; 456/18; 457/22, 42
piavă, v. *pleavă*
pica (*a* ~) 459/37; 525/10
picior 445/47, 54; ~ *ul ăl mare* 445/58; ~ *ul ăl mic* 445/58
picligeană, v. *pătlăgeană*
picmez, v. *pecmez*
picura (*a* ~) MN, pl. V, ch. [820/1202]
pedică 445/54

piele 496/39
piepten MN, pl. VI, ch. [840/1232]; ch. [841/1235]; *pieptin* 533/58
pieptin, v. *piepten*
pierde (a se ~) 531/38
piers, v. *piersic*
piersăc, v. *piersic*
piersăcă, v. *piersică*
piersic 505; *persic* 505/45; *piersăc* 505; *piarsic* 505/9, 25, 26, 39, 59; *piarsăc* 505; *persăc* 505/7, 55; *părsic* 505; *părsăc* 505; *piers* 505/1
piersică 504; *piarsăcă* 504; ~ *de vie* 504/6; *piarsică* 504/9, 25, 26; *piersăcă* 493/37; 504; *parsăcă* 504; *parsăce* (sg.) 504/37
piguli (a ~) 479/45
pim, v. *prin*
pingă, v. *lângă*
pintră, v. *printre*
pintru, v. *pentru*
piparcă 455/8, 58, 63; 467; 470/34, 35, 53; MN, pl. IV, ch. [755/1116]; ~ *borcană* 467/50; ~ *borcănată* 467/47; ~, v. *piparcă*; ~ *borconată* 467/54; ~ *băbura* 467/54; ~ (*de-a*) *iute* 467; ~ *iută* 467/2; ~ *lunguiată* 467/54; ~ *de-a* *baburancă* 467/33; ~ *umplută/împlută* 467; ~ *de-a* *plină* 467/33; ~ *de trosie* 467/a.s.; *pipară* 467/12–14; ~ *împlută* 467/14; ~ *de-a iute* 467/13; *moare de* ~, v. *moare*
pipărcuță 467/50
pir 421/35, 42, 49, 60; 475/42
piroti (a ~) 459/47; *pirotit* 459/39
pirotit, v. *piroti*
pistriț; *păsui de-al* ~, v. *fasole*; *pistriță*; *borănie* ~ *ă*, v. *borănie*; *pistrițe* (pl.) 513/54
pișicară; *prună* ~, v. *prună*
pită 481/24, 28, 32, 47, 50
pîtligeană, v. *pătlăgeană*
plai 455/41
plast(ă) 442/8, 12, 62; 449/56, 62, 64; 441/8, 12, 45, 55, 61
plastic 447/7; 518/7, 51
plată 536/47
plă 455/22; 515/55
plăcea (a ~) 488/31, 38, 48, 49, 51
plătăgea, v. *pătlăgeană*
plătăgeană, v. *pătlăgeană*
plătogeană, v. *pătlăgeană*
plătogeană, v. *pătlăgeană*
pleauă, v. *pleavă*
pleauo, v. *pleavă*

pleavă 430; *pleauă* 430; *pleauo* 430/35, 37, 39, 49, 53, 63; *piavă* 430/a.s.
plec 431/46; 447/27; *tioc de* ~, v. *tioc*
pleca (a ~) 496/47; 536/47; *a plecat roiul* 530/49
plină; *piparcă de-a* ~, v. *piparcă*
plodi (a ~) 522/63
plotogea, v. *pătlăgeană*
plotogeană, v. *pătlăgeană*
ploua (a ~) 521/64
plovdin; *viță de* ~, v. *viță*
plug MN, pl. I, ch. [681/991]
po MN, pl. I, ch. [682/994]
poamă MN, pl. IV, ch. [784/1156]; pl. V, ch. [805/1181]; *poame* (sg./pl.) 491/56; 515/18; MN, pl. IV, ch. [784/1156]; *grădina cu poame*, v. *grădină*, *locul cu* ~, v. *loc*
poame (sg./pl.), v. *poamă*
poate 492/62; 494/47; 495/3; 551/8; MN, pl. IX, ch. [873/1279]
pod 414/19
podenă 454/11
podidii (pl.) 473/38
pogace 456/12
poiac, v. *poleac*
poiană 428/5, 6; 438; 487/27; 488/1, 8, 27, 43, 58; 515/1, 40
polamidă, v. *polomidă*
polătacă 549/17
poleac 436; *poiac* 436/a.s.
policră 457/54
polog 426; 427/45, 59; 439; 445/54; MN, pl. III, ch. [723/1056]; *fân* ~, v. *fân*; *șir de* ~, v. *șir*
pologită 439/2
polojeniță 519/61
pom MN, pl. IV, ch. [784/1156]; pl. V, ch. [809/1186], [816/1196]; ~ *oltănit* 516/10, 56; ~ *de măr* MN, pl. IV, ch. [781/1150]; *pomi* (pl.) 515; ~ *mulți* 515/41; *mulți pomi* 515/53; *grădina de/cu* ~, v. *grădină*; *loc cu* ~, v. *loc*; *moșie de* ~, v. *moșie*; *baștea de* ~, v. *baștea*; *în* ~ 515; *la* ~ 515/25, 33, 54; *pin* ~ 515/54; *nivă de* ~, v. *nivă*; *ogradă de* ~, v. *ogradă*
pomânt, v. *pământ*
pomântar 457/11
pomic MN, pl. VI, ch. [837/1225]
pomorie 515/3
ponoade (pl.) MN, pl. IV, ch. [784/1156]
popă 427/64
porâmb, v. *porumb*
porâmb (pl.) 486/31, 48

porc 481/13; 484/52; 495/3, 6, 49; 515/47; MN, pl. VI, ch. [841/1235]; *dovleți de porci*, v. *dovlete*
porcesc 481/18
porcoi, v. *purcoi*
porconi (a «se» ~) 440/10
poreaz, v. *porez*
porez 435; *purez* 435/1; *poriz* 435/23; *poreaz* 435/48
poriz, v. *porez*
porșor 441/2, 19
porție 431/17, 28, 51
porumb 413; 419/56; 463/7; 479/6; 536/42; MN, pl. I, ch. [682/994]; pl. IX, ch. [878/1284]; ~ *în foaie*, v. *foaie*; *chică de* ~, v. *chică*; *foi de* ~, v. *foaie*; *păr de* ~, v. *păr*; *porâmb* 413/11
postaică 467; 476; 477/9; 478/26; 479/14, 33; ~ *boranie* 477/1; *postăici* (pl.); ~ *de păsule* 476/59
postaie 467/43, 55. 61, 62; 476/45; 478/24; 534/5; *postăi* (pl.); ~ *acre* 467/43; ~ *umplute* 467/43, 56, 62; *umple* (a ~) ~ 467/55
postată MN, pl. I–II, ch. [705/1031]
postăi (pl.), v. *postaie*
postăici (pl.), v. *postaică*
potârgele 466/a.s.
potlăgea, v. *pătlăgeană*
potlăgean(ă), v. *pătlăgeană*
potlogean(ă), v. *pătlăgeană*
potopi (a ~) MN, pl. IV, ch. [755/1116]
pozdară, v. *pozdare*
pozdare 534; *pozdară* 534/4, 7, 12, 48; *pozdări* (pl.) 534/6, 13, 45; MN, pl. VI, ch. [841/1235]; ~ *de cânepă* 534/7; *păzdare* 534; *păzare* 534/11; *păzdare* 534/43; *păzdarie* (4 sil.) 534/44
pozdări (pl.), v. *pozdare*
poznar 447/5, 41, 42, 45, 46
prașac MN, pl. IX, ch. [878/1284]
praz 474; 485/5
prăjină 442/4; MN, pl. V, ch. [809/1186]
prăși (a ~) 422; 463/35; *prășit* 422/3, 23; *pârși* (a ~); *pârșit* 422/7
prăvălie 52142
prângă, v. *lângă*
prântră, v. *printre*
prâstî 441/34
preafriptă, v. *profrige*
precepe (a se ~) 492/43
precoace (a ~), v. *procoace*
precoaptă, v. *procoace*
precopt, v. *procopt*

preface (a ~), v. proface
prefăcut, v. proface
prentoarce (a se ~) 530/43; *prentors*; *răchiiu* ~, v. *rachiu*
prentors, v. prentoarce
prepec 494/6, 53
prepeceniță 494/5, 6, 20, 22, 45; *prepeniță* 494/24
prepeniță, v. *prepeceniță*
pretenie 536/47
pretoci (a «se» ~) 483/43
priftă 477/41
prim; ~ *ul săpat*, v. *săpa*
primăvara 516/29; *primovara* 472/51
primovara, v. *primăvară*
prin MN, pl. VIII, ch. [859/1265]; *pim* MN, pl. VI, ch. [841/1235]; MN, pl. VIII, ch. [856/1262], [859/1265]; pl. IX, ch. [873/1279]; *pen* 543/52; *pin* 456/44
prinde (a «se» ~) 491/34; 530/24; 541/47; ~ *smoală* 447/21
prinsătură; ~ *de mână/de grâu* 426/a.s.
printre; *prântră* MN, pl. VIII, ch. [873/1279]; *pintră* MN, pl. VIII, ch. [873/1279]
pripi (a ~) MN, pl. III, ch. [730/1063]
pripón 532/40
pricás; *făsu* ~, v. *fasole*
pritoci (a ~) 518/55
proara (a ~) MN, pl. I, ch. [682/994]
procoace (a ~) 494/45, 57; *procopt* 494/9; *răchiiu* ~, v. *rachiu*; *precoace* (a ~) 494; *precopt*; *răchiiu* ~, v. *rachiu*; *rachie* *precoaptă*, v. *rachie*
procoi, v. *purcoi*
procopt, v. *procoace*
proface (a ~) 494/27; *profăcut*; *răchiiu* ~, v. *rachiu*; *răchie* ~ *ă*, v. *rachie*; *preface* (a ~) 494/55; *prefăcut* 494/45; *răchiiu* ~, v. *rachiu*; *rechiu* ~, v. *rachiu*
profăcut, v. *proface*
profrige (a ~) 494; *profriptă* 494/29; *răchie/rachie* ~, v. *rachie*; *profrită*; *rachie* ~, v. *rachie*; *preafriptă*; *răchie* ~, v. *rachie*
profriptă, v. *profrige*
profrită, v. *profrige*
promă, v. *urmă*
prontoarce (a ~) 494/49
proprăși (a ~) 422/12, 33, 34, 36, 50
propune (a ~) 474/16
prorusuci (a ~) 538/26
prosădesc 468/10
prosăpa (a ~) 422/15, 31
prosemăna (a ~) MN, pl. I, ch. [682/994]

proșap 531/47; 533; MN, pl. VI, ch. [841/1235]; ~ *de sanie* 533/7
prun 507; 515/25; MN, pl. V, ch. [786/1158]; ~ *beșicuș* 507/43; ~ *sărbatic* 507/3; ~ *boboloș* 507/9, 37; ~ *de Sâmpetru* 507/28; ~ *morc* 507/50; ~ *d-ăi morschi* 507/48; ~ *oltan* 516/50; ~ *i mulți* 515/38; *în/prin/la* ~ *i* 438/47; 515/31, 34, 37, 49, 63; *lemn de* ~, v. *lemn*; *loc cu* ~ *i*, v. *loc*; *baște de* ~ *i*, v. *baște*; *grădină cu* ~ *i*, v. *grădină*
prunar 515/2
prună 491/45; 493/35; 494/28; 495/22; 496/33, 34, 39, 47; MN, pl. IV, ch. [784/1156], [785/1157]; ~ *galbină* 506/63; *boască de* ~, *boască*; *comină de* ~, v. *comină*; *moduă la* ~, v. *măduvă*; *must de* ~, v. *must*; *os de* ~, v. *os*; *răchiiu de* ~, v. *rachiu*; *răchie de prune*, v. *rachie*; *soft de* ~, v. *soft*; *zeamă de* ~, v. *zeamă*; *prune* (pl.); ~ *beșicuțe* MN, pl. IV, ch. [785/1157]; ~ *de ălea/de cele albe* 506/37 46; ~ *albușe* 506/48; ~ *de cele bătrânești* 506/55; ~ *belășă* 506/33; ~ *beșicuțe* 506/5, 41, 42, 48; ~ *beșicuți* 506/44; ~ *beșinoase* 506/13; ~ *boalbășă* 506/40; ~ *(de ale) boboloșate* 506/49, 60; ~ *bugărești* 506/23; ~ *denarcă* 506/52; ~ *fierte* 492/55; ~ *gogoloiată* 506/61; ~ *gogoneață* 506/45, 55; ~ *mărunte* 506/40, 56, 62; ~ *moarcă* 506/50; ~ *morscă* 506/51; ~ *păsărești* 506/19; ~ *pișicară* 506/1; ~ *bișicară* 506/1; ~ *ranche* 506/20; ~ *sărbatică* 506/3; *prune de răchiiu* MN, pl. IV, ch. [785/1157]; ~ *de Sâmpetru* 506/18, 28, 51, 64; ~ *timpurii* 506/5; ~ *țigănești* 506/35; ~ *de vară* 506/48; *dulceață de* ~, v. *dulceață*; *lemn cu* ~ *mărunte*, v. *lemn*; *pecmez de* ~, v. *pecmez*
pruniț 507/54
pruniță 506/54, 58
pui; ~ *de vrej*, v. *vrej*
pulă 448/47
pune (a «se» ~) 463/64; 472/20; 478/64; 494/28; 495/14; 496/54; 515/40; 516/61; 517/4; 518/37, 52, 55; 519/11; 521/42; 531/47; 528/61; 533/18, 29, 39; 539/15, 17, 42; 540/24; 541/14, 2736; 546/47; 550/14, 27, 31, 62; 551/26, 47; MN, pl. IV, ch. [755/1116]; pl. V, ch. [820/1202]; pl. VI, ch. [837/1225]; pl. VII, ch. [849/1251]; pl. VIII, ch. [859/1265]; pl. IX, ch. [873/1279], ch. [878/1284]; ~ *fân în car* 454/1, 52; ~ *pe sul* MN, pl. VIII, ch. [856/1262]; *de pus* MN, pl. II, ch. [711/1038]
pup; ~ *ul mic* 516/24
pur 475
purcoi 441/9; 442/9; *porcoi* 440–442; *procoi* 440–442/1
purez, v. *porez*
puriță 467/13

putea (a «se» ~) 459/38, 47; MN, pl. I, ch. [682/994]; pl. III, ch. [730/1063]; pl. VI, ch. [841/1235]; pl. VIII, ch. [859/1265]
putină 464/25; 518/22, 26, 56; MN, pl. IV, ch. [755/1116]
putlăgeană, v. *pătlăgeană*
putlăgeauă, v. *pătlăgeană*
puturos 461
puți (a ~) 461/39
puțin MN, pl. II, ch. [713/1041]
ra MN, pl. IV, ch. [785/1157]
rachie 439; 483/10; *răchie* 483/10, 16, 29, 58; 495/14; 493; ~ *de prune* 493/37; ~ *(d-a) moale* 493/16, 17, 30, 47; ~ *d-a iută/tare* 493/16; ~ *precoaptă* 494/53; ~ *profriptă* 494/50, 52; ~ *profrită* 494/10, 17, 51; ~ *d-a/de-a iută* 494/17, 28, 30; ~ *de-a iută* MN, pl. V, ch. [820/1202]; ~ *de-a moale* MN, pl. V, ch. [820/1202]; ~ *(d-a/mai) tare* 494/10, 30, 52; ~ *de-a bună* 494/49; ~ *de-a iute* 494/13, 14, 35, 48, 64; ~ *(d-a/de-a) iută* 494; ~ *(d-a) moale* 494/31, 60; ~ *procoaptă* 494/58; ~ *profăcută* 494/27, 39, 47, 58, 60; ~ *profriptă* 494; ~ *profrită* 494/13, 14; ~ *preafriptă* 494/19; ~ *(de-a/mai) tare* 494; *răchie* 483/16; *rachii* 521/56
rachii, v. *rachie*
rachiu 483/26; 493/9, 50; 495/9; ~ *(d-ăl) tare* 494/56, 59; ~ *profăcut* 494/59; *răchiiu* 483/40; 493; 519/7; ~ *de prună* 493/23; ~ *(d-ăl/d-al) tare* 494; ~ *copt a doilea* 494/23; ~ *procopt* 494/8, 9, 57; ~ *precopt* 494/7, 46, 62; ~ *prentors* 494/3; ~ *prefăcut* 494/21; ~ *profăcut* 494/26, 40; *răchii*; ~ *(d-ăl/d-al, mai) tare* 494/1, 43, 44, 46; ~ *de două ori copt* 494/25; ~ *de-al moale* 494/2; *rechiu* 493/41, 42, 61; ~ *de prună* 493/42; ~ *dulce* 495/41; ~ *precopt* 494/61; ~ *prefăcut* 494/41; ~ *d-al tare* 494/41
racoaică 426/56; *racoică* 426/61
racoică, v. *racoaică*
rade (a se ~) MN, pl. VI, ch. [841/1235]
radicheli (pl.), v. *ridiche*
rafii (pl.) 516/55
raliță 463/7
ram 528; MN, pl. V, ch. [831/1218]
rană, v. *hrană*
ranche (pl.); *prune* ~, v. *prună*
rar 483. 20
rat 478/19
razlic 478/37
razlică; *nu e* ~ 477/42
ră(n)diclă, v. *ridiche*
răchie, v. *rachie*
răchii, v. *rachie*

răchită 528/8
răchiu, v. *rachiu*
răcviță, v. *rotcviță*
rădiclă, v. *ridiche*
rămâne (*a ~*) 492/53; 496/39; 531/47; MN, pl. I, ch. [682/994]; pl. VI, ch. [841/1235]
rămânești, v. *românesc*
rândiclă, v. *ridiche*
rări (*a ~*) 422/a.s.
răsad 468; *fir de ~* 468/23, 64; *strat de ~*, v. *strat*
răsadniță 468; *răsalniță* 468; *răsălniță* 468/3; *răsamniță* 468; *răsaniță* 468
răsalniță, v. *răsadniță*
răsamniță, v. *răsadniță*
răسانیță, v. *răsadniță*
răsădelniță 468; *răsădeniță* 468/60
răsădeniță, v. *răsădelniță*
răsălniță, v. *răsadniță*
răsări (*a ~*) 473/35
răscruciuri (pl.) 536/55; *răscuciuri* (pl.) 536/43
răscuciuri (pl.), v. *răscruciuri*
răsfira (*a ~*) MN, pl. III, ch. [730/1063]
răspândec 536/5
răsturi (*a se ~*) 549/19; *răsturit* 439/41
răsturit, v. *răsturi*
răsuceală 538/5, 55
răsuci (*a se ~*) 538; *răsucit(ă)* 538/25; *ață ~* *ă*, v. *ață*; *răsuci* (*a ~*) 538/18; *rusuci* (*a ~*) 538/26
răsucit(ă), v. *răsuci*
răsucitor MN, pl. IX, ch. [873/1279]
rășchitor, v. *rășchitor*
rătuna (*a ~*) 539/45
război 533/12, 41; 539/35; MN, pl. VIII, ch. [853/1259]
răzmoi (*a ~*) MN, pl. IX, ch. [878/1284]
răzor 423; *răzvor* 423/13, 37; MN, pl. I-II, ch. [705/1031]
răzvor, v. *răzor*
râchie, v. *rachie*
râchie, v. *râchie*
rădăcini (pl.) 485/16
râleace, v. *rileaci*
râleace, v. *rileaci*
râlece, v. *rileaci*
râleci, v. *rileaci*
râleci, v. *rileaci*
râli (*a ~*), v. *rili*
râlit, v. *rili*
rând; *în ~* 454/15; *de-a ~ ul* 456/41

râni (*a ~*); *de rânit* 462/27
râpagic, v. *arpagic*
râpoși; *dovleți ~*, v. *dovlete*
rășchitor, v. *rășchitor*
răsuci (*a ~*), v. *răsuci*
rășcăi (*a ~*), v. *rășchia*
rășchia (*a ~*) MN, pl. VII, ch. [849/1251]; *rășcăi* (*a ~*) MN, pl. VII, ch. [849/1251]; *rișchia* (*a ~*) 539/45
rășchitor MN, pl. VII, ch. [849/1251]; MN, pl. VII, ch. [845/1243], [850/1254]; *rășchitor* MN, pl. VII, ch. [849/1251]; *rășchitor* MN, pl. VII, ch. [849/1251]; *reșchitor* MN, pl. VII, ch. [849/1251]
râu 531/47
recă 533/45, 62
rechiu, v. *rachiu*
reco 483/20
regină; *regina de noapte* 526/22
reian, v. *hirean*
releci, v. *rileaci*
repă 484; *~ de stoacă* 484/1, 16, 35, 51, 52; *~ de șecer* 484/16, 52; *~ de șicher* 484/13; *~ de vite* 484/26
repiță 484/13, 64, 58; *~ de zar* 484/41
reșchitor, v. *rășchitor*
retcă 518/41
retco 459/18; 532/18
retez 616/26, 57, 59
ribiză, v. *ribiză*
ribizlă 486/30, 41; *ribiză* 472/46; *ribizle* (pl.) 487/56; *fragi ~*, v. *fragă*; *iribiți* (pl.) 486/52
ribizle (pl.), v. *ribiză*
ridic, v. *ridiche*
ridiche 472/41; *ridichie* 472/23, 42, 43, 55; *ridiclă* 472/56; *rădiclă* 472; *rândiclă* 472/2; *~ dulce* 472/2; *~ iută* 472/2; *radicheli* (pl.) 472/64; *ridic* 472/25; *irdichie* 472/44, 55; *~ d-a roșie* 484/44
ridichie, v. *ridiche*
ridiclă, v. *ridiche*
rileaci 462/10; *râleci* 462/11; *releci* 462/20; *rilece* 462/8, 25, 26, 39, 50, 54; *râleace* 462/58; *râlece* 462/27
rilece, v. *rileaci*
rili (*a ~*) 463; *râli* (*a ~*) 463; *râlit* 463/53
rindă 481/43
rișchia (*a ~*), v. *rășchia*
rișchia (*a ~*), v. *rășchia*
roată 547/7; *pe patru roate* 521/44
rocă, v. *rotcvă*
rocă, v. *rotcvă*
rocfiță, v. *rotcviță*

rocvă, v. *rotcvă*
rocvă, v. *rotcviță*
rod 434/14, 48; MN, pl. I, ch. [682/994]; pl. IV, ch. [784/1156]
rodi (*a ~*) 456/38; 487/34; 501/35; MN, pl. IV, ch. [784/1156]
rodituri (pl.) 456/38
roi (*a ~*) 530/17, 31, 33; 530/49, 62; *roia* (*a ~*) 530/55
roi 530; *~ de stup* 530/23; *a plecat ~ ul*, v. *pleca*
roia (*a ~*), v. *roi*
român 459/22; MN, pl. IV, ch. [755/1116]; *rumân* 447/20; 458/14; 459/2; 473/16; 478/34, 59; 483/63; *viță de ~*, v. *viță*
românesc; *cute românească*, v. *cute*; *rămânești*; *duleți ~*, v. *dovlete*; *rumânesc* 483/59; *duleți d-ăi rumânești*, v. *dovlete*
românește 457/4; 486/4; *rumânește* 496/35; *pe ~* 478/44
ronglar 519/5
rosfiț 485/5
rost MN, pl. VIII, ch. [873/1279]; *nu are ~* MN, pl. IX, ch. [873/1279]
rostău MN, pl. VIII, ch. [873/1279]
roșă, v. *roșie*
roșaiori 522/63
roșie 486/17; 516/41; *iridichie d-a ~*, v. *ridiche*; *mură d-a ~*, v. *mură*; *rotcvă ~*, v. *rotcvă*; *șărgărepă (de-a) roșie*, v. *șărgărepă*; *roșă* 486/36; *sfeclă de-a ~*, v. *sfeclă*; *țfeclă ~*, v. *sfeclă*
roșioară 465/54
roșu 488/39, 59; MN, pl. IX, ch. [873/1279]
rotat 478/31; *rotată* 477/14; *rotate* (pl.) 506/35; *rotche ~*, v. *rotcvă*
rotcă, v. *rotcvă*
rotcviță, v. *rotcviță*
rotchiță, v. *rotcviță*
rotcvă 472/2, 39; *rotcă* 472; *~ albă* 472/28, 48; *~ roșie* 472/28; *~ neagră* 472/48; *rotche rotate* 472/52; *rotca* (na.) 472/10; *rocvă* 472/42; *rocă* 472/63; *rotve* (pl.) 472. 22
rotcviță 472; *rotcviță* 472/53; *rotviță* 472/22, 49; *rotchiță* 472; *rocă* 472/6, 26, 41; *rocvă* 472/20, 43, 58, 61, 63; *răcviță* 472/61
roteza (*a ~*) 516/14
rotve (pl.), v. *rotcvă*
rotviță, v. *rotcviță*
roză 486/35
rozniac, v. *loznic*
rumân, v. *român*
rumână 467/14
rumânesc, v. *românesc*
rumânește, v. *românește*

rupe (a se ~) 479/24; 549/46
rusuci (a ~), v. răsuci
sac 550/26; 551/32; ~ *figănesc* 551/64; MN, pl. VI, ch. [841/1235]
sadină 468
săilă 532/30
saină 533/58
salată 472/31; 475/51; 484/23, 61; *sălatră* 22, 24, 41, 59; ~ *de iarnă* 484/5, 6; *salături* (pl.) 456/8
salături (pl.), v. *salată*
samă, v. *samo*
samo 455/62; 457/58; 479/39; 486/39; 503/26; 527/15; 536/30; 551/14; *samă* 470/40
sanie 533/7
santimetru 532/10
sapă 463
sarcină 440/37, 35, 39, 57; ~ *de fân* 440/18
sarmă 470/27
sat 521/44, 6; 528/22, 24; 536/47; *sate* 528; *sati* 528/19, 22, 32, 44, 49
sate, v. *sat*
sati, v. *sat*
săcui 550
sădencă 536/55, 61
sădi (a ~) 456/27; 462/12; 464/32; 468/7; 486/39; 515/52; 518/40; MN, pl. V, ch. [816/1196]; *de sădit* 468/33, 35
sălatră, v. *salată*
sălbatic; *sărbatic*; *usturoi* ~, v. *usturoi*; *prun* ~, v. *prun*; *prună* ~ *ă*, v. *prună*; *sărbatic*; *usturoi* ~, v. *usturoi*; *mere* ~ *e*, v. *măr*; *sălbatică* 478/36; *fragă sălbatică*, v. *fragă*; *sărbatică*; *căpșună* ~ *ă*, v. *căpșună*; *frage sărbatică*, v. *fragă*; *sălbatică*; *zorzoție* ~, v. *zorzoție*; *sărbatică* 478/12, 24, 26
săliște 438/14
sămar 551/15, 47
sămâncioară 499/61
sămânță 468/21; 477/12; 483/27, 32, 55; 499/9, 11, 16, 22, 23, 31; 502/16; ~ *de cânipi* 531/31
sămânție 456/9; 468/59; *sămânții* (col.) 434/60
sămânții (pl.), v. *sămânție*
săndâc, v. *sănduc*
sănduc 528/8, 61; 547/6; MN, pl. II, ch. [711/1038]; *săndâc* MN, pl. II, ch. [711/1038]; pl. V, ch. [831/1218]
săneac 429/53, 59
săngir 532/38
săpa (a «se» ~) 422; 463; 486/36; 520/47; ~ *de-a doilea* 422/3; *săp de-a* ~ *oară* 422/14; *săp de/a dooară* 422/44; ~ *cu cuib* 422/47; ~ *cu mușuroi* 422/59

săpat 422/14; ~ *de-a(l) doilea* 422/7, 14; ~ *ul a doilea* 422/11; *primul* ~ 422/3
săpător 457/58, 59
săptămână 533/58
sărba (a se ~), v. *sărbezi*
sărbatic(ă), v. *sălbatic*
sărbeda (a se ~), v. *sărbezi*
sărbezi (a se ~) 491/5; *sărbeda* (a se ~) 491/51, 59; *sărbida* (a se ~) 491/19; *sărbizi* (a se ~), 491/46; *sărba* (a se ~) 491/46
sărbida (a se ~), v. *sărbezi*
sărbizi (a se ~), v. *sărbezi*
sătean 457/6
sălbatică, v. *sălbatic*
sămăna (a ~), v. *semăna*
sămbrăș 536/33
sămbrășie 536/33
sâmbur, v. *sâmbure*
sâmbure 499; 512; *sâmbur* 499; 511/10; 512; MN, pl. V, ch. [805/1181]; ~ *de nucă* 512; ~ *în os* 499/37; *sumbur* 499; ~ *la nucă* 512/5; *zâmbur* 499/19; 512/19
sâmpetru; *mere de* ~, v. *măr*; *păsui de-al de* ~, v. *fasole*; *prună de* ~, v. *prună*; *prun de* ~, v. *prun*
sânic 431/63
săpător 463/39
sârb MN, pl. VIII, ch. [859/1265]
sărbatic(ă), v. *sălbatic*
sărbatică, v. *sălbatic*
sărbească 463/40; 494/6; 528/44
sărbește 530/43
scălan 517/50
scârtaș, v. *crâstaș*
scârtavete, v. *castravete*
scârtăvete, v. *castravete*
scârțâi (a ~) 491/19
sclad 423
scoabe (pl.) 486/7, 31, 48
scoarță 483/55
scoate (a «se» ~) 29; 479/35; 480/31; 483/34; 495/4, 22, 49; 499/46; 531/47; 533/62; MN, pl. VI, ch. [840/1232]; pl. IX, ch. [878/1284]; ~ *afară* 527/44; ~ *boabele* 479/51; *de scos* 483/58
scobar 486/6
scobicură 486/25, 46; 492/55
scofan 515/40
scomșon, v. *comșoană*
scoroambă 486/4, 5, 8
scorușă 513/25

scrob MN, pl. IX, ch. [878/1284]
scula (a «se» ~) 459/50
scumpenită; *șărgărepă* ~, v. *șărgărepă*
scutura (a ~) 533/32; MN, pl. V, ch. [809/1186]
scuți (a ~), v. *ascuți*
seacă; *nucă* ~, v. *nucă*
seama; *vă derăți* ~, v. *da*
seara 536/5, 44; *mâne* ~, v. *mâine*
secară 426/50; 434/37; MN, pl. II, ch. [7013/1041]
secera (a ~) 439/60, 62
seceră 439/41; MN, pl. I, ch. [702/1025]
secure; *toporâște de* ~, v. *toporâște*
semăna (a ~) 456/12, 51, 62; 515/62; 531/31; MN, pl. I, ch. [682/994]; MN, pl. VI, ch. [837/1225]; *de semănat* MN, pl. I, ch. [682/994]; *sămăna* (a ~) 456/9, 52
seniac 442/59
seu 516/25; 529/45
sfârțel, v. *surcel*
sfârși (a ~) 456/51; *furși* (a ~) 541/45
sfecclă 484; ~ *de-a roșie* 484/41; *sveclă*; ~ *de vite* 484/23; ~ *de sălată* 484/23; *țveclă* 484; ~ *roșie* 484/31; *țfecclă* 465/54; 484; *țeclă* 484/55; *șfeccle* (pl.) 484/37
sfecclită 484/28
șfeccle (pl.), v. *sfecclă*
șfoară 532; *svoară* 532/9
șfurcel, v. *surcel*
șiguri (a ~) 463/43
șingur 473/29; 479/41; MN, pl. III, ch. [730/1063]; *șingură* 496/54; 516/12; 528/61; 549/34; MN, pl. VIII, ch. [859/1265]
șinor 423/32; 423/32
slab 475/64
slată 492
slavă; *futu-i slava* (lui), v. *fute*
slămiac 550/26; MN, pl. VI, ch. [841/1235]
slăvaică 540/38; *slăvaică* 540/38
slăvaică, v. *slăvaică*
slobozi (a ~) 495/33; 538/4, 41; *a slobozit drugi* 415/30
slog 423; 486/52
smetui (a ~) 455/20
smilcă MN, pl. II, ch. [720/1053]
smoală; *a prinde* ~, v. *prinde*
smocvă 506/61; 507/34
smorgi (a ~) 518/51
snagă 460/38
snop 426/4, 20, 37, 40, 47, 50; 427; *znop* 426/41, 42, 55; 427; ~ *de fân* MN, pl. III, ch. [723/1056]

snouaică, v. *snovalcă*
snoaică, v. *snovalcă*
snovalcă 540/27; *snoaică* 540/15; *snoaică* 540/28
soare 531/47; MN, pl. III, ch. [730/1063]; pl. IX, ch. [878/1284]
soartă 467/18; 475/51; 481/14, 49, 54; 483/14, 30, 33, 53, 59; 516/39, 64; MN, pl. II, ch. [720/1053]; *soarte* 478/55; *sortă* 478/12; 507/12; *sort* (pl.) 477/51
soarte, v. *soartă*
sobă 540/7
soc 484/59; 496; 546/11
socală, v. *sucală*
socnă 548/6
soft; ~ *de prună* 496/32, 42; *saft* 496/45
somniță 551/32
sortă, v. *soartă*
sort (pl.), v. *soartă*
spanac 472/31
sparge (a «se» ~) 479; 533/54; ~ *ouă* 475/10
spată 541/5, 47; MN, pl. VIII, ch. [856/1262], [858/1264], [859/1265]
spaț 541/22; MN, pl. VIII, ch. [873/1279]; *spați* (pl.); *spații lu fire* MN, pl. VIII, ch. [873/1279]
spați (pl.) v. *spaț*
spădui (a ~) 456/55
spăi (a se ~) 527/11
spăla (a «se» ~) 531/47; MN, pl. IX, ch. [878/1284]
spăldare 534/39; MN, pl. VI, ch. [841/1235]; *spăldări* (pl.) 534/47; *spoldare* 534/53
spăldări (pl.), v. *spăldare*
specmă, v. *spegmă*
spegmă MN, pl. VI, ch. [840/1232]; *specmă* MN, pl. VI, ch. [840/1232]
spic 424; *mână de ~ uri*, v. *mână*
spinare 550/24, 62
spine 525/25
spinteca (a ~) 479/58
spirt 494/44; *șpirt* 494/42
spoldare, v. *spăldare*
spune (a «se» ~) 459/2; 515/34; 519/29; 529/6; 536/47; 546/54; MN, pl. I, ch. [682/994]
spuză 481/19
sta (a ~) 533/10; MN, pl. III, ch. [730/1063]; pl. V, ch. [831/1218]; pl. VIII, ch. [859/1265]; ~ *la uzur*, v. *uzur*; ~ *la udină*, v. *udină*
stârpezi (a se ~), v. *sterpezi*
stâniște 438/14
stârpezi (a se ~), v. *sterpezi*

sterpezi (a se ~) 491; *stârpezi* (a se ~) 491/36, 48, 60; *stârpezi* (a se ~) 491/26
stîbilau 521/19
stoacă 416/10; 443/48; 478/57, 64; 484/1, 13, 14, 31; 532/13; MN, pl. II, ch. [706/1032]; *repă de ~*, v. *repă*; *grădină de ~*, v. *grădină*; *rană de ~*, v. *hrană*
stoarce (a ~) 496/54
stoc, v. *stog*
stog 426/9, 40, 47; 427/9, 23; 442/37, 52, 54; ~ *de grâu* 442/3; ~ *de fân* 422/3; ~ *de paie* 429/52, 54; *la ~uri* 428/3; *arie de ~*, v. *arie*; *stoc* 442/47
stoi (a ~), v. *osteni*
stojer, v. *străjer*
strat 455/18, 25; 468; 474/36; ~ *de răsad* 468/21; ~ *de ceapă*, v. *ceapă*
străcătoare 550; *stricătoare* 550/26, 28; *trăcătoare* 550/27
străjăr, v. *străjer*
străjer 436/37, 45; *străjăr* 436/30; 442/25; *străjăr* 442/1; *strejăr* 442/7; *stojer* 442/48
străpa (a se ~), v. *strepezi*
străpede, v. *străpez*
străpedi (a «se» ~), v. *strepezi*
străpete, v. *străpez*
străpez 491/50; *străpiz* 491/30; *străpiză* 491/39; *străpede* 491/44; *străpide* 491/10; *străpete* 491/2
străpeza (a ~), v. *strepezi*
străpezi (a «se» ~), v. *strepezi*
străpide, v. *străpez*
străpiz(ă), v. *străpez*
strâcura (a se ~); *de strâcurat* 550/26
străjăr, v. *străjer*
strânge (a «se» ~) 491/4, 39, 56; 496/21; 536/34; MN, pl. III, ch. [730/1063]; ~ *gura* 513/25; *astrânge* (a «se» ~) 439/53; 444/51; 479/31; 493/51; 494/28; 522/37; 536/28, 32, 55; MN, pl. III, ch. [730/1063]
străpedi (a se ~), v. *strepezi*
străpezi (a «se» ~), v. *strepezi*
streaz MN, pl. IV, ch. [755/1116]
strejăr, v. *străjer*
strema (a se ~) 549/52
strepăda (a se ~), v. *strepezi*
strepezi (a «se» ~) 491/22, 24, 34, 55, 62; *străpezi* (a «se» ~) 491; *străpedi* (a «se» ~) 491/11, 32, 37, 49; *străpedi* (a se ~) 491/18; *străpeza* (a ~) 491/46; *străpezi* (a «se» ~) 491/17, 27, 50, 57; *strepăda* (a se ~) 491/45; *străpa* (a se ~) 491/46
strica (a se ~) 491/41; 549/8, 34; MN, pl. VIII, ch. [859/1265]
stricătoare, v. *străcătoare*

stroia 536/23
strugur, v. *strugure*
strugure 517; *strugur* 486/16; 519/5; 517/15, 26, 48, 50, 51; *bob de ~* 517/48, 51; *comină de struguri*, v. *comină*; *lozuri de struguri*, v. *loză*; *viță de struguri*, v. *viță*; *struguri* (pl.) 492/55; 493/37; 496/59; 518/37, 52
struguri (pl.), v. *strugure*
stub 519/56
stup 530/17; MN, pl. V, ch. [831/1218]; *ceară de ~*, v. *ceară*; *roi de ~*, v. *roi*; *matca ~ ului*, v. *matcă*; *astupi* (pl.) MN, pl. V, ch. [831/1218]; *loc de stupi*, v. *loc*
stupă MN, pl. VI, ch. [841/1235]
stupăn MN, pl. V, ch. [831/1218]
stugină MN, pl. V, ch. [831/1218]
sturoi, v. *usturoi*
subțire 492/44; 532/47; 536/47; 541/40
sucală 539/42, 45; 546/47; 547; *socală* 547/10, 30, 35
suci (a «se» ~) 538; MN, pl. III, ch. [730/1063]; ~ *brazda* MN, pl. I, ch. [682/994]
sucit 538/25; *om ~* 538/25
sudă; *bată-l suda*, v. *bate*
suge (a ~) 528/15, 44
sui (a se ~) 477/61
sul 539/15, 17, 35; 541/14, 22, 45, 47, 55; MN, pl. VII, ch. [849/1251]; pl. VIII, ch. [856/1262]; ch. [859/1265]; *adun pe ~*, v. *aduna*; *lua pe ~*, v. *lua*; *pun pe ~*, v. *pune*
sumbur, v. *sâmbure*
supă 470/40, 57
surcel 546/6, 13, 47, 53, 58; *sfârcel* 546/14, 18, 33, 35, 48; *șfurcel* 546/51
susac 483/12
suseni (pl.) 464/21
sut 516/30
sută 464/32, 64
suveaică, v. *suveică*
suveică 542/47; 545; MN, pl. VIII, ch. [873/1279]; pl. IX, ch. [873/1279]; *suviică* 545/42; *suveaică* 545/9, 30, 33, 34; *suveiche* 545; *suviiche* 545/23, 42, 43
suveiche, v. *suveică*
suviică, v. *suveică*
suviiche, v. *suveică*
sveclă, v. *șfeclă*
șale 550/8, 14, 27, 33, 35
șargarep, v. *șargarepă*
șargarepă 471/33, 36, 47, 50, 56, 59; *șargărepă* 471/32, 37, 45; *șărgărepă* 471; ~ *(de-a) albă* 471/2, 6, 61; ~ *(d-a) roșie* 471/2, 16; ~ *de porci* 484/7; ~ *scumpenită* 471/16; *șargarep*

64; *șărgărep* 471/29; *șăngărep* 471/64; *șăgărepă* 471/1;
șărgarepă 471/51, 53
șargărepă, v. *șargarepă*
șauă 551/26
șazătoare, v. *șezătoare*
șăcir, v. *șecer*
șăgărepă, v. *șargarepă*
șăgărt 547/26
șăngărep, v. *șargarepă*
șăreadă, v. *jir(e)adă*
șărgărep, v. *șargarepă*
șărgărepă, v. *șargarepă*
șărgarepă, v. *șargarepă*
șchiupa (a ~); ~ *pe dește* 535/55
școală 536/47; *ișcoală* 471/25
școarță 483/35
șecer 492/27; *repă de ~*, v. *repă*; *șăcir* 484/35; *șicher*; *repă de ~*,
v. *repă*
ședea (a ~) 460/35; 527/15
ședelcă 536/45
ședere 536/16
ședință 536/45
ședitoare, v. *șezătoare*
șerpă 492/53
șestoare 536/62
șezătoare 536; *șezătoare* 536; *șezători (pl.)* 536/12; *șizătoare*
536/57; *șizătoare* 536; *ședitoare* 536/9; *șiditoare* 536/51;
jizătoare 536/13; *șazătoare* 536/33
șezătoare, v. *șezătoare*
șezători (pl.), v. *șezătoare*
șicher, v. *șecer*
șiditoare, v. *șezătoare*
șir; ~ *de polog* 439/38; v. *și șiră*
șiră 429; 442/22, 63; ~ *de paie* 429/21, 40, 41, 44, 55; 442/43, 58;
șir; ~ *de paie* 429/43
șireadă, v. *jir(e)adă*
șireagă, v. *jir(e)adă*
șiriag (3 sil.), v. *jir(e)adă*
șiriță 468/49
șișară; ~ *de vie*, v. *vie*
șivaică MN, pl. I–II, ch. [705/1031]
șizătoare, v. *șezătoare*
șizătoare, v. *șezătoare*
șleam; *loc ~*, v. *loc*
șlivăviță 493/37
șnaps 493/41
șold 447/21

șpalir 519; *loză pe ~*, v. *loză*
șpirt, v. *spirt*
șpor 493/13
ștârnică MN, pl. I, ch. [682/994]
șteap 420/20, 44, 56
ști (a «se» ~) 457/29; 519/21; 521/42; 536/47; 541/47; 551/8; MN,
pl. VI, ch. [837/1225]; pl. VIII, ch. [859/1265]; pl. IX,
ch. [873/1279]
știm MN, pl. VI, ch. [841/1235]
știoplean 420/43
știr 421
ștranc(ă), v. *ștreang*
ștrang(ă), v. *ștreang*
ștrânglă, v. *ștreang*
ștreanc(ă), v. *ștreang*
ștreang 532; *ștrang* 532/8–10, 17, 43; *ștrangă* 532; *ștrânglă*
532/20, 53, 59; *ștreanc* 532/14, 30, 31, 34; *ștreancă* 532/12,
15, 33; *ștranc* 532/9, 18; *ștrancă* 532
ștric 532/2
ștrudlă 481/41
șumar 436/54
șupă 432/41, 42; 521/2, 16; 56; MN, pl. II, ch. [711/1038]
tabarî (a ~), v. *tăbări*
tacina (2 sil.) MN, pl. VIII, ch. [859/1265]
talpețe (pl.) MN, pl. VIII, ch. [873/1279]
tarabă 540/43, 48
tare 481/57; 493/48; 494/9, 23, 44, 55; 511/41; *foc de ~* 494/55;
ghijă ~, v. *ghijă*; *rachiu ~*, v. *rachiu*; *răchie ~*, v. *rachie*;
răchie de-a ~, v. *rachie*; *răchii d-ăl/d-al ~*, v. *rachiu*; *răchii*
d-ăl ~, v. *rachiu*; *rachie (d-a) ~*, v. *rachie*; *rechiu d-al ~*,
v. *rachiu*; *țuică de-a ~*, v. *țuică*
tașnă 550/37
tăbărât, v. *tăbări*
tăbări (a ~) 459; *tabarî (a ~)* 459/30, 33, 35; *tăbări (a ~)* 459/28;
tăbarî (a ~) 459/17, 18, 29; *toborî (a ~)* 459/12; *tobări (a ~)*
459/13; *tăbărît* 459/23; *cad ~* 459/23
tăia (a ~) 516/52; MN, pl. I, ch. [682/994]; ~ *iarba* 449/56; ~
trânturi 527/37
tăinui (a ~) 457/2; 536/2
tălămâie 508/63
tălefoane (pl.); *de ~* 32
tănerace 412/23, 34; *tăniraci* 412/17; *trănerece* 412/1, 57
tăniraci, v. *tănerace*
târfoi, v. *trifoi*
tăși (a ~) MN, pl. IX, ch. [878/1284]
tătar MN, pl. VIII, ch. [858/1264]
tătăroaică 421/3

tătârlate (pl.) 506/28
tătouăț 478/52
tăbarî (a ~), v. *tăbări*
tăbări (a ~), v. *tăbări*
tâlv 483/2
tămăni (a ~) MN, pl. VIII, ch. [856/1262]
tâmpi (a «se» ~) 446/28; 451/58
târfoi, v. *trifoi*
târna (a ~), v. *atârna*
târnă 414/46, 66; MN, pl. V, ch. [831/1218]; *târne* (pl.) 528/46
târnăcop 463/19
târne (pl.), v. *târnă*
târnușlive 507/61
târnușlivcă 506/61
târși (a ~), v. *târși*
târșit, v. *târși*
târș 477/6, 16; 478/56; 482/16; *păsule de ~*, v. *fasole*; *păsui cu/făr*
de ~, v. *fasole*; *păsui de pe ~*, v. *fasole*
târși (a ~) 422; *târșit* 422/23, 38; *târși (a ~)* 422/27
teacă 447/34, 44, 49, 60; 476; 478/28; ~ *de cute* 447/39; ~ *verde*
477/2; 479/44, 56, 61; ~ *uscată* 477/2; ~ *de ardi*, v. *ardiu*
teca (a ~), v. *toca*
tei 516/55; *tii* 470/9; 516/25; 532/27
țicfă 481/50
țicfiță, v. *țicviță*
țicviță 481/32, 35, 43, 49, 58; 483/16, 34, 56; *țicfiță* 483/14; ~
rotată 483/34
țigaie 475/10
ții, v. *tei*
țimoc 533/55, 56, 61
țimpurii (pl.), v. *țimpuriu*
țimpuriu 478/7; *țimpurii* (pl.); *prune ~*, v. *prună*
ținără 535/34; *chinără* 477/5
țineri (pl.); *ăi ~* 447/41
țioc 447; 453/31; ~ *de coasă* 447/14; ~ *de plec* 447/1; ~ *ul de cute*
447/15
țiocăni (a ~) 448/46
țiocuș 447/2
țiv; *să fac ~*, v. *face*
țivi (a ~) 549/15, 28, 53
toamnă; *cânepa de ~*, v. *cânepă*
toarce (a «se» ~) 531/47; 535; 536; MN, pl. VI, ch. [840/1232],
ch. [841/1235]; pl. VII, ch. [845/1243]; *la tors* 536/2, 21, 42;
538/16, 62; 541/25, 47; 542/47; *de tors*; *clacă ~*, v. *clacă*
toată, v. *tot*
toate, v. *tot*
tobă 481/35, 58

tobări (a ~), v. *tăbări*
toblar 521/16
toborî (a ~), v. *tăbări*
toca (a ~) MN, pl. IV, ch. [755/1116]; **teca** (a ~) 484/14
tocăna 442/55
toci (a ~) MN, pl. V, ch. [820/1202]
tofleac MN, pl. VII, ch. [849/1251]
topărăște, v. *toporăște*
topi (a se ~) 533/5
topilă 531/47; 533
toplălăi 468/41
toporăște, v. *toporăște*
toporăște 445; ~ *de coasă* 445/4; ~ *de arșov* 445/4; ~ *de secure* 445/4; ~ *de greblă* 445/4; *toporăște* 445/2; *topărăște* 445/2
torbă 550/1
torbiță 550/26
torcătoare 536/7
tori 478/7
torit; *pomânt ~*, v. *pământ*
tors, v. *toarce*
tort 541/25; 542/3; MN, pl. VII, ch. [849/1251]; ~ *ul păsăricii* MN, pl. II, ch. [720/1053]
tot 456/55, 64; 515/42; 521/57; MN, pl. III, ch. [730/1063]; pl. V, ch. [805/1181]; pl. VI, ch. [841/1235]; ~ *natul*, v. *nat*; *toată* 541/42, 45, 53; MN, pl. V, ch. [816/1196]; *toate* 515/44; 535/45; ~ *elea* 456/5; ~ *gude*, v. *god*; *de ~* 456; 457/22; *toți* 521/53; 536/47
totârlat 478/57; 481/59; *totârlate* (fpl.) 487/26, 47
totârlă 538/22; MN, pl. VII, ch. [849/1251]; *în ~* 442/25
totuna 455/17; 475/17; 532/15
toți, v. *tot*
tractor 428/7; 479/41; 521/18
trage (a «se» ~) 483/55; 535/64; MN, pl. IV, ch. [755/1116]; pl. VI, ch. [841/1235]; ~ *din furci* 535/37
tragulă, v. *trăgulă*
traistă 550; ~ *în dincală* 550/14; *traistă* 550; *traistă* 550/11, 17, 36; *trastă* 550; *traștă* 532/14; 550; *traștă* 550/15
traistă, v. *traistă*
tramă 549/45, 48
traștă, v. *traistă*
trastă, v. *traistă*
traștă, v. *traistă*
traștă, v. *traistă*
trăbui (a ~), v. *trebui*
trăcătoare, v. *străcătoare*
trăfoi, v. *trifoi*
trăgace, v. *trăgaci*

trăgaci 483; *trăgace* 483/2, 23, 41; ~ *de troci* 483/3
trăgulă 483; *tragulă* 483; *trăgule* 483/13; *trăgună* 483/44, 55
trăgule, v. *trăgulă*
trăgună, v. *trăgulă*
trăi (a ~) 457/16; 478/21; 515/22; 527/3
trăiera (a ~), v. *treiera*
trăierat, v. *treierat*
trănerace, v. *tănerace*
trănerace, v. *tănerace*
trâfoi, v. *trifoi*
trânt 527/1, 2
trântor 527; **trântur** 527; **taie** ~i, v. *tăia*; *trântore* 527; *trânture* 527/45, 57
trântore, v. *trântor*
trântov 527/32, 61
trântur, v. *trântor*
trânture, v. *trântor*
tream 521/16
trebui (a ~) 521/35; 536/47; 541/47
trece (a «se» ~) MN, pl. I, ch. [682/994]; pl. V, ch. [820/1202]; pl. VI, ch. [841/1235]; 530/23; 531/47; 542/47; *mă ~ apa* 459/1
treceac 428/13; 429/16
treiera (a ~) MN, pl. II, ch. [706/1032]; *de treierat*; *mășină de ~*, v. *mașină*; *trăiera* (~) MN, pl. II, ch. [706/1032]; *trăierat* 428/44; *trera* (a ~) MN, pl. II, ch. [706/1032]
treilacul (a.) 530/54
trera (a ~), v. *treiera*
tri 437/5
trifoi 437; *târfoi* 437; MN, pl. II, ch. [720/1053]; *trâfoi* 437; *trăfoi* 437/53; *târfoi* 437/51
troacă 483; 495/4; *cioc de ~*, v. *cioc*; *par de ~* 483/51, 58; *trăgaci de troci*, v. *trăgaci*
troc 447/41; 483; *par de ~* 483/58
trochiță 483/4, 6, 44, 58
trogotcă 437/56, 61, 62; MN, pl. II, ch. [720/1053]
troncăni (a ~) 451/38
trosie, v. *trușie*
truntaș 527/12
trust, v. *trut*
trut 527; *trust* 527/3
trutov 527/15
tufă 475/51
tulea 529/6
tulean 416; 419/25; 420
tuleu 416; 420
tuluj 416/38, 53; 420/18, 38, 53
tulumbă 431/44; ~ *de grâu* 55; ~ *de gaz* 431/55

turcesc 481/18; 483/59; *turcești* (pl.) *dovleți ~*, v. *dovlete*; *duleți d-ăi ~*, v. *dovlete*
ture MN, pl. IV, ch. [755/1116]
tureac 420/10, 27, 35, 37, 63; *turuia* 420/9
turșie 465/52; 467/51; 470/34, 35, 53, 55; 473/19; MN, pl. IV, ch. [755/1116]; *tușie* 473/38; *moare de ~*, v. *moare*; *trosie*; *piparcă de ~*, v. *piparcă*
turuia, v. *tureac*
tușie, v. *trușie*
tutuc 420/14; 516/17
țandără 534/1
țap 525/2
țăpârloi 442/4
țăpurel; *ardii ~*, v. *ardiu*
țărțăfugă MN, pl. V, ch. [831/1218]
țâler, v. *țeler*
țără; *o ~* 441/7; 460/5, 6
țărămuș 475/24
țarnăguresc; *făsui ~*, v. *făsui*
țârțar 478/60
țâță; *futu-i țâța ei*, v. *fute*
țeapă 424; 441/54; 442; 534/46
țeauă, v. *țeavă*
țeavă 483/1; 546; *țeauă* 483/13; 546
țeclă, v. *sfeclă*
țelăr, v. *țeler*
țeler 470; *țelăr* 470; *țâler* 470/23
țelină MN, pl. I, ch. [682/994]
țesa (a ~), v. *țese*
țese (a «se» ~) 531/47; 541/40; 543/47; 544; *țesa* (a ~) 544
țevuică 546/a.s.
țfeclă, v. *sfeclă*
țigănci (pl.) 551/37
țigănesc; *sac ~*, v. *sac*; *țigănești* (pl.); *prune ~*, v. *prună*
țigănești, v. *țigănesc*
ține (a ~) 518/52; 531/47; 546/53; 550/26; MN, pl. II, ch. [711/1038]; ~ *voră* 536/21
țințarcă 467/55
țitron MN, pl. V, ch. [820/1202]
țoală; ~ *de cânipă* 531/31; *țoale* (pl.); ~ *de fuior* MN, pl. VI, ch. [840/1232]
țoale (pl.), v. *țoală*
țuică 493; ~ *de-a tare* 494/45
țveclă, v. *sfeclă*
úcras; *de ~* 483/52
ud MN, pl. III, ch. [730/1063]
uda (a «se» ~) 447/21; MN, pl. IX, ch. [878/1284]; *de udat* 455/40, 58

udi (a «se» ~) 439/1; 454/11; 455/21, 62, 63; 495/4; 496/51; MN, pl. VI, ch. [841/1235]; **uidi** (a ~); pl. VII, ch. [845/1242]
udină; *stăm la* ~ 460/58
udini (a «se» ~), v. *odihni*
uidi (a ~), v. *udi*
ulog; *păsui* (de-al) ~, v. *fasole*; *uloagă*; *păsule* ~, v. *păsule*
ultoi, v. *altoi*
umăr 550/27, 31, 33, 53; *umer* 550/56
umbar, v. *hambar*
umbla (a ~) 521/39; *îmbla* (a ~) 521/32
umbrar 519/5
umbriște 519/47
umer, v. *umăr*
umfla (a ~) 525/21; *îmfla* (a ~) 525/12, 28
umple (a «se» ~); ~ *pe gură* 492/44; ~ *postăi*, v. *postaie*; *umplută*; *piparcă* ~ *ă*, v. *piparcă*; *împle* (a ~) 454/38; *împlută*; *piparcă* ~, v. *piparcă*; *pipară* ~, v. *piparcă*
umplută, v. *umple*
una, v. *unu*
unde 521/19, 64; MN, pl. I, ch. [682/994]; *de* ~ ‘fiindcă’ 453/53; *une* 521/43; 522/63; 531/4; MN, pl. I, ch. [682/994]; *uni* 515/47
undeva 486/52
une, v. *unde*
unele (pl.); ~ *pistă altul* MN, pl. VIII, ch. [873/1279]
unge (a ~) 516/25
ungrupa (a ~), v. *îngropa*
ungurean 475/61; 549/61
uni, v. *unde*
unii 521/39
unu 456/46; 538/2, 49; 551/37; *una* 538/13; ~ *doi* 524/24
urât; *îi e* ~, v. *fi*
urmă; *în* ~ 536/47; *pe* ~ 533/45, 58; *p-urmă* 538/59; *ormă*; *pe ormă* MN, pl. I, ch. [682/994]; *pr-ormă* 538/34; MN, pl. VI, ch. [841/1235]; *pi-ormă/pi-orma* 439/25; *promă* MN, pl. III, ch. [730/1063]
urșog, v. *arșou*
urza (a ~), v. *urzi*
urzătoare, v. *urzitoare*
urzătură 541/41
urzeală 541; 535/51; 542/47; 547/26, 53; *coardă de* ~, v. *coardă*; MN, pl. VI, ch. [840/1232], [841/1235]; pl. VII, ch. [849/1251]; pl. VIII, ch. [856/1262]
urzi (a ~) 539; 541/27, 47; MN, pl. VII, ch. [849/1251]; *urzit* 541/45; *urzite* 539/40; *urza* (a ~) 540/33; *ordi* (a ~) 539; 540/24, 48; 541/25, 46; *orda* (a ~) 539/40
urzici (pl.) 421/10

urzit, v. *urzi*
urzite (pl.), v. *urzi*
urzitoare 539/17, 53, 58; 540/52; 540; *urzătoare* 540/6, 37
urzișor 540/11
urzișură MN, pl. VIII, ch. [873/1279]
usca (a «se» ~) 479/31; 492/41, 52, 57; 531/47; 533; MN, pl. III, ch. [730/1063]; pl. IX, ch. [878/1284]; *uscat*; *păsui de ăl* ~, v. *fasole*; *usuca* (a «se» ~) MN, pl. III, ch. [730/1063]
ustăni (a ~)/*ustani* (a ~), v. *osteni*
usturoi 455/10; 468/50; 475; ~ *de pe câmp* 475/14; ~ *devle* 475; ~ *sârbatic* 475/6, 24, 43; ~ (*d-el*) *sârbatic* 475/16, 26, 28, 60; ~ *ul a lu oară* 475/38; ~ *ul ciorilor* 475/38; *boată de* ~ 475/35, 50, 52, 63; *cățel de* ~ 475; *fir de* ~ 475/16; *fune de* ~ 475/43; *căpățână de* ~ 464/35; 475; *grăunț de* ~ 475/3; *grăunte de* ~ 475/22, 43; *sturoi* 475/1
usuca (a «se» ~), v. *usca*
uzi (a ~) 456/10; 491/50; 495/34; 515/12; 518/13; 526/34; 536/34; MN, pl. IV, ch. [755/1116]; pl. VI, ch. [837/1225]; pl. VII, ch. [849/1251]
uzur; *stăm la* ~ 460/58
vacă 478/43; 484/14, 52; 532/36, 37, 53; *baligă de* ~, v. *baligă*; *corn(ul) de* ~, v. *corn*
vadă 468/56; *vede de arzii*, v. *ardiu*
vagă 431/13, 30, 33, 49, 52
vale; *de la* ~ 532/2; *în* ~ 455/41
vamă 521/39
var MN, pl. V, ch. [831/1218]
vară; *prună de* ~, v. *prună*; *vara* 516/29
varză 434/46; 455/63; 455/7, 10, 42; 464; 484/33; MN, pl. IV, ch. [755/1116]; ~ *acără* MN, pl. IV, ch. [755/1116]; ~ *amurată* MN, pl. IV, ch. [755/1116]; ~ *azmă* 464/43; MN, pl. IV, ch. [755/1116]; ~ *murată* MN, pl. IV, ch. [755/1116]; *ogor de* ~, v. *ogor*; *căpățână de* ~ 464; *câpațână de* ~ 464; *fir de* ~ 464/32; *copățână de* ~ 464/52; *moare de* ~, v. *moare*; *zeamă de* ~, v. *zeamă*
varziște, v. *vârziște*
vas 447/46
văială MN, pl. VIII, ch. [856/1262]
văli (a se ~) MN, pl. VIII, ch. [856/1262]
văluș 426/13; 427/13
vănuși (pl.); ~ *de cânipă* 533/27
vârzarie 455; 468/7
vârziște 455/37; *varziște* 464/16
văznic 518/57, 63; *voznic* 518/63
vânăt MN, pl. IV, ch. [785/1157]
vântura (a ~) 479/31
vârf; ~ *ul clăii* 444/50

vârg 483/43; *fârg* 483/12, 13, 55, 57
vârteniță 540/44; MN, pl. VII, ch. [849/1251], [850/1254]
vârteniță 547/21
vedea (a se ~) 531/2; 533/2; MN, pl. VI, ch. [837/1225]; pl. IX, ch. [873/1279]
vedera (a ~) 534/28
veni (a ~) 510/20; 519/5; 520/25; 536/47; ~ *în pamânt* 519/29
veniac 519/24
verde 481/47; 510; *dulete* ~, v. *dovlete*; *făsui* ~, v. *fasole*; *ghijă* (de-a) ~, v. *ghijă*; *gheoacă* ~, v. *gheoacă*; *păsui* ~, v. *fasole*
verdețuri (pl.) 456/10, 47, 50
verdure (pl.) 456/15
verzele (pl.) 456/15
vesălie, v. *veselie*
veselie 536/47; *vesălie* 459/24
vespar 524/18, 25, 37, 52; 525/52; *vespiar* (3 sil.) 524/48
vespiar (3 sil.), v. *vespar*
viaspă, v. *viespe*
vie 463/35, 49; 504/43; 515/2, 41; 517/4, 15; 519; 520; MN, pl. VI, ch. [841/1235]; *bucin de* ~, v. *bucium*; *fir de* ~, v. *fir*; *lăstar de* ~, v. *lăstar*; *loză de* ~, v. *loză*; *piarsăcă de* ~, v. *piarsăcă*; *șișară de* ~ 520/1; *viță de* ~, v. *viță*; *zărzălie din* ~, v. *zărzălie*; *zărzăliu din* ~, v. *zărzăliu*
vienci 519/12
viesnă 524/1
viespe 524; 525/35, 53; *viespie* (3 sil.) 524; 525/4; *viaspă* 524/56
viespie (3 sil.), v. *viespe*
vig 548/59
vin 483/1, 4, 7, 40, 41, 43; 496/34, 39, 59; 518/52; 536/42; 536/47; MN, pl. V, ch. [820/1202]; *flașe de* ~, v. *flașă*
vinde (a se ~) 457/22, 42, 43; 532/40
virilă 540/43
vișă, v. *vișină*
vișăn, v. *vișin*
vișână, v. *vișină*
vișin 501; *lăstar de* ~, v. *lăstar*; *lemn de* ~ 501/32; *vișăn* 501/2, 10, 12; *vișn((i)u)* (sgna.) 501/11, 24, 26, 64; *vișnii* 501/58
vișină 500; 501/35; *vișână* 500/2; *vișine* (sg.) 500/15; *vișnă* 500; *vișne* (sg.) 500; 501; *vișă* 500/10
vișine (pl.), v. *vișină*
vișn((i)u), v. *vișin*
vișnă, v. *vișină*
vișne, v. *vișină*
vișnic 501/20, 25, 40, 60
vișnică 500/20
vișnii, v. *vișin*
vișniț 501/47

viță 478/24, 40; 484/5, 17; 532/40; *repă de vite*, v. *repă*; *sveclă de vite*, v. *sfeclă*; v. și *vitcă*
vitcă 539/42, 45; 540; MN, pl. VIII, ch. [853/1259]; *vitlă* 540/43; *vită* 540/21, 22, 24
vitlă, v. *vitcă*
viță 481/61; 486/42; 519; MN, pl. VII, ch. [847/1244]; ~ *de* ~ 532/30; ~ *de ață* 519/58; ~ *de vie* 519; ~ *de rumân* 519/47; ~ *de împărat* 519/47; ~ *de struguri* 519/5, 56, 57, 60; ~ *de loză* 518/11; ~ *oltăniță* 519/60; ~ *de plovdin* 519/4; ~ *de vin* 519/a.s.; *comină de viți*, v. *comină*
vițel 532/38
vițoasă; *lână* ~, v. *lână*
vlașcheni 495/51
vlașchi 465/38
vocileac, v. *vocineac*
vocineac 515/50, 53, 60; *vocileac* MN, pl. V, ch. [816/1196]; *votneac* 515/46
voi (*a* ~) 461/51
volbură 421/32; *bolbură* 421/49, 60, 63; *bolboră* 421/10, 33; *bolbără* 421/35
voloiac 441/48
vorbă 456/52, 55; 457/6, 30; 463/40; 494/6; 515/40; 521/44; 528/44; 536/50; MN, pl. IV, ch. [755/1116]; *țin* ~, v. *ține*
vorbi (*a* ~) 460/41; MN, pl. IV, ch. [755/1116]
votneac, v. *vocineac*
voznic, v. *văznic*
vraț 519/25
vrau; *a doilea* ~ 443/35
vrăstă 452/11; 469/41; 481/11, 54; 483/61; 492/41; *vrăsta doyleților*, v. *dovlete*
vrea (*a* ~) 461/51; 486/36; 521/43; 550/27; MN, pl. IX, ch. [878/1284]
vrece 551/10, 25; *vreci* 551/14; *vretie* 551/23
vreci, v. *vrece*
vrej 477/43; 480/32; 482; ~ *de păsui* 482/16; *pui de* ~ 482/17; *vrejă* 482; *vrejură* 482/30, 34, 37
vrejar (col.) 482/12
vrejă, v. *vrej*

vrejură, v. *vrej*
vreme 531/47; MN, pl. I, ch. [682/994]; *nainte* ~ 447/21; *o* ~ 533/45
vretie, v. *vrece*
vrodată MN, pl. II, ch. [706/1032]
zar 492/7, 24, 27, 43, 46; *repiță de* ~, v. *repiță*
zarzavaturi (pl.) 456; *zărzăvaturi* (pl.) 456
zaviși (*a* ~) 442/35
zăbavă 536/39
zăiră 456/57
zăitin 431/55
zănat 455/2
zărzălea 502/2
zărzăleu, v. *zărzăliu*
zărzălie 502; ~ *din vie* MN, pl. V, ch. [805/1181]; *lemn de* ~ 503/7; *zărzălie* 502/57, 59; *zorzălie* 502/64; *zorzolie* 502; 506/52; ~ *sălbatică* MN, pl. V, ch. [805/1181]; *zurzolie* 502/51; *zurzulie* 502/39; *zăzălie* 502/1
zărzălii (sg.), v. *zărzăliu*
zărzăliu 503; ~ *din vie* MN, pl. V, ch. [806/1182]; *lemn de* ~ 503/58; *zărzălii* (sg.) 503/21; *zărzăliu* 503/25, 57, 59; *zărzăleu* 503/19; *zorzăliu* 503; *zorzoliu* 503/47, 53, 54, 58, 60; 507/52; *zurzoliu* 503/51; *zurzuliu* 503/39
zărzăvaturi (pl.), v. *zarzavaturi*
zăzălie, v. *zărzălie*
zâmbur, v. *sâmbure*
zâmbur, v. *sâmbure*
zârzălie, v. *zărzălie*
zârzăliu, v. *zărzăliu*
zbor 536/30
zdrumica (*a* ~) 412/28
zeamă 465/25, 52; 474/19; 496; ~ *de varză* 465; ~ *acră* 465/8, 19, 44, 64; ~ *de crumpei* 480/9; ~ *dulce* 496/21; ~ *de prună/prune* 496/11, 30, 32, 39
zer 465/36, 51
zgârbenți (pl.), v. *zgribenți*
zgrăbenți (pl.), v. *zgribenți*
zgrăbinți (pl.), v. *zgribenți*

zgrebănar, v. *zgrebenar*
zgrebenar 531/47; *zgrebănar* MN, pl. VI, ch. [841/1235]
zgrebene MN, pl. VI, ch. [841/1235]
zgribenți (pl.) MN, pl. VI, ch. [841/1235]; *zgrăbenți* (pl.) MN, pl. VI, ch. [841/1235]; *zgrăbinți* (pl.) MN, pl. VII, ch. [845/1242]; *zgârbenți* (pl.) MN, pl. VI, ch. [841/1235]
zi 536/47; *ziua* 536/5
zice (*a* «*se*» ~) 459/5; 494/26; 515/51; 518/37, 40; 519/21; 532/18; 541/47, 64; 533/33, 55; 538/55; 549/61; MN, pl. I, ch. [682/994]; pl. IV, ch. [755/1116]; pl. V, ch. [816/1196]; pl. VII, ch. [849/1251]; pl. IX, ch. [873/1279]
zidi (*a* ~) 454/15
zimț 543/44; *zimți* (pl.) MN, pl. VIII, ch. [859/1265]
zimți (pl.), v. *zimț*
zmeur 486/54
zmeură 486/54, 59
znop, v. *snop*
zob 433/24; 551/12, 26, 30, 57
zobniț, v. *zobniță*
zobniță 551/30, 54 58; *zobniț* 551/12, 57
zort 544/19
zorzălie, v. *zărzălie*
zorzăliu, v. *zărzăliu*
zorzolie, v. *zărzălie*
zorzoliu, v. *zărzăliu*
zuita (*a se* ~) 429/50; 478/44
zunzar 524/32
zurzolie, v. *zărzălie*
zurzoliu, v. *zărzăliu*
zurzulie, v. *zărzălie*
zurzuliu, v. *zărzăliu*
zvâcăi (*a* ~) 525/10
zvezdan 437/62; MN, pl. II, ch. [720/1053]

T R A N S C R I E R E A F O N E T I C Ă

Dăm mai jos lista semnelor utilizate în transcrierea fonetică din ALR–MDT, realizat pe baza transcrierii fonetice a NALR (vezi „Fonetica și dialectologie”, V, 1963, p. 157–271). Semnele sunt grupate în ordine alfabetică și exemplificate cu câte un cuvânt. Corespondentul cel mai apropiat al semnelor noastre în sistemul de transcriere al Asociației Fonetice Internaționale (Association Phonétique Internationale) este dat după D. Jones, *Lautzeichen und ihre Anwendung in verschiedenen Sprachgebieten*, Berlin, 1928, p. 18–27.

- a** (*a* mijlociu) în munt. *cap* = între *a* și *ɑ*.
- ã** (cea mai deschisă vocală din seria posterioară: *u, o, ɔ, ɑ*) în istorom. *cãp* = ɒ.
- ä** (cea mai deschisă vocală din seria anterioară: *i, e, ɛ, ä*) în bucov. *pãle* ‘piele’ = æ.
- â** (vocală din seria anterioară, între *ɛ* și *ä*) = între *ɛ* și *æ*.
- ɑ** (*a* anterior) în munt. *stęɑ* ‘stea’ = a.
- ă** (vocală cu deschidere mijlocie din seria centrală: *i, â, ă*) în munt. *pâr* = ə.
- ǎ** (vocala cea mai deschisă din seria centrală: *i, â, ă, ǎ*) în mold. *bǎrbát* = ɐ.
- â** (vocală cu deschidere mai mică din seria centrală) în mold. *cásâ* = între ə și i.
- b** (oclusivă bilabială sonoră) în munt. *bun* = b.
- c** (oclusivă velară surdă) în munt. *corb*, semn întrebuințat înaintea vocalelor *a, ă, â, i, o, u*, înaintea consoanelor sau la sfârșitul cuvintelor = k.
- č** (africată alveolo-palatală surdă, al cărei element fricativ este un *š*) în munt. *čără* ‘ceară’ = între tʃ și tʃʰ.
- č̣** (africată alveolo-palatală surdă al cărei element fricativ este un *ś*, corespunzând sonorei *đ*) în băn. *fráče* ‘frate’ = tʃ.
- č̣̣** (africată palato-alveolară surdă, între *č* și *č̣*, dar mai aproape de *č̣*) = între tʃ și tʃʰ.
- č̣̣̣** (africată palato-alveolară surdă al cărei element fricativ este un *ʃ*) în maram. *čăr* ‘cer’ = tʃʰ.
- d** (oclusivă dentală sonoră) în munt. *dar* = d.
- ď** (oclusivă dentală sonoră puțin palatalizată) în mold. *úndě* ‘unde’ = între d și ɖ.
- d'** (oclusivă alveolo-palatală sonoră, mai anterioară ca *d''*) în mold. *d'in* ‘din’ = între ɖ și ʝ (cf. t).
- d''** (oclusivă palatală sonoră, între *d'* și *g*) în trans. *d''in* ‘din’ = ʝ.
- đ** (africată dentală sonoră) în mold. sau băn. *đic* ‘zic’ = dz.
- đ̣** (africată alveolo-palatală sonoră, al cărei element fricativ este un *ž*, corespunzând surdei *č*) în băn. *des* ‘des’ = dʒ.
- e** (vocală anterioară cu deschidere mijlocie de nuanță închisă) în munt. *vezí* = e.
- ɛ** (*e* semideschis, între *e* și *ɛ*) = între *e* și *ɛ*.
- ɛ̄** (*e* deschis) în trans. *véde* = ɛ.
- ɛ̇** (*e* și mai deschis) în bucov. *véde* ‘vede’ = între *ɛ* și *æ*.
- ɛ̈** (*e* mai închis) în mold. *véde* = e (mai închis).
- ɛ̉** (*e* și mai închis) în mold. *véde* = între *e* și i.
- ě** (vocală centrală cu nuanță anterioară, între *ă* și *e*) în băn. *fásě* ‘face’ = între *e* și ə.
- ě̇** (*ě* cu deschidere medie, între *ě* și *ě̇*, mai aproape de *ě*).
- ě̈** (*ě* deschis, între *ă* și *ɛ*) în trans. *ašě* ‘așa’ = între *ɛ* și *ɐ*.
- f** (fricativă labiodentală surdă) în munt. *fin* = f.
- g, g** (oclusivă velară sonoră) în munt. *gol* = g.
- g̣, g̣** (africată alveolo-palatală sonoră, al cărei element fricativ este un *ž*) în munt. *ger* ‘ger’ = între dʒ și dʒʰ.
- g̣̣, g̣̣** (africată palato-alveolară sonoră, între *g̣* și *g̣̣*, dar mai aproape de *g̣̣*, corespunzând surdei *č̣*) = între dʒ și dʒʰ.
- g̣̣̣, g̣̣̣** (africată palato-alveolară, al cărei element fricativ este un *j*, corespunzând surdei *č̣̣*) în maram. *găr* ‘ger’ = dʒʰ.
- g̣̣̣̣, g̣̣̣̣** (oclusivă velară sonoră puțin palatalizată) în munt. *g̣̣̣̣emujiit* ‘ghemuit’ = între g și ɠ.
- g̣̣̣̣̣, g̣̣̣̣̣** (oclusivă velară sonoră palatalizată) în munt. sau mold. *gem* ‘ghem’ = ɠ (j).
- h** (fricativă laringală surdă) în trans. *hájnă* ‘haină’ = h.
- ḥ** (fricativă laringală sonoră) în trans. *hohot* ‘hohot’ = fi.
- ḥ̣** (fricativă palatală surdă) în munt. *hir* ‘fir’ = ç.
- i** (vocală cu deschidere minimă din seria anterioară) în munt. *fir* = i.
- ĩ** (*i* deschis) în mold. *mári* ‘mare’ = i.
- î** (vocala cea mai închisă din seria centrală: *i, â, ă, ǎ*) în munt. *cînd* = i.
- î̇** (vocală centrală închisă cu nuanță anterioară între *i* și *î*) în trans. *rîu* ‘râu’ = între i și i.
- j** (fricativă palato-alveolară) în trans. *jar* ‘jar’ = ʝ.
- j'** (*j* muiat) în munt. *j'ug* ‘jug’ = între ʝ și ʝ̣.
- k** (oclusivă velară surdă, identică cu *c*; semnul se întrebuințează numai înaintea lui *e* și *i*) în băn. *kip* ‘chip’ = k.
- ḳ** (oclusivă velară surdă puțin palatalizată) în munt. *kip* ‘chip’ = între k și ḳ (c).
- ḳ̣** (oclusivă velară surdă palatalizată, corespunzând sonorei *g*) în mold. *kisór* ‘picior’ = ḳ (c).
- l** (laterală alveolară) în munt. *pălăriĵě* ‘pălărie’ = l.
- l'** (*l* puțin palatalizat) în trans. *l'ělě* ‘ele’ = ḷ.
- l''** (laterală palatală) în arom. *hil'u* ‘fiu’ = ḷ̣.
- ł** (laterală velară) în maram. *cat* ‘cal’ = ł.
- m** (nazală bilabială) în munt. *másă* = m.
- ɱ** (nazală labiodentală, urmată de *f, v*) în munt. *îmvăț* ‘învăț’ = ɱ.
- n** (nazală dentală) în munt. *mínă* = n.
- ñ** (nazală dentală puțin palatalizată) în mold. *pîni* ‘pâine’ = ɲ.
- ń** (nazală palatală) în mold. *nel* ‘miel’ = ɲ̣.
- ɳ** (nazală cu ocluziune incompletă, urmată de constrictive și lichide) în munt. *îșșir* ‘îșșir’.
- ɳ̣** (nazală slăbită, urmată de consoană) în trans. *múnte* ‘munte’.
- ɳ̣̣** (nazală velară, urmată de *c (k), g*) în munt. *îșcă* = ɳ̣̣.
- o** (vocală posterioară cu deschidere mijlocie și cu nuanță mai închisă) în munt. *pot* = o.

o (o deschis) în trans. *póte* ‘poate’ = ɔ.
o (o închis) în mold. *dihor*.
ö (vocală anterioară labială, cu deschidere mijlocie, cu nuanță închisă) în ung. *kör* ‘cerc’ = ø.
p (oclusivă bilabială surdă) în munt. *par* = p.
r (vibrantă apicală alveolară) în munt. *rar* = r.
r̄ (r cu mai multe și mai puternice vibrații) în trans. *r̄ıu* ‘râu’.
r̄̄ (r cu și mai multe vibrații) în trans. *r̄̄ıu* ‘râu’.
r̄ (r silabic).
r̄̄ (r puțin muiat) în băn. *mîncăre* ‘mâncare’ = între r și ɣ.
r̄̄̄ (r muiat) în trans. *învățător* ‘învățător’ = ɣ.
s (fricativă dentală surdă) în munt. *sóra* = s.
ś (fricativă alveolo-palatală surdă) în băn. *fásě* ‘face’ = ʃ.
š (fricativă alveolo-palatală surdă, aproape identică cu ś, dar cu o articulație puțin posterioară) în mold. *fási* ‘face’ = ʃ.
ʃ (fricativă palato-alveolară surdă, corespunzând sonorei j) în mold. *șî* ‘și’ = ʃ.
š̄ (ș pronunțat mai puternic, dând impresia unui ș mai lung) în mold. *š̄ı* ‘și’.
ʃ̄ (cu nuanță palatală, muiată, corespunzând sonorei j) în munt. *așá* ‘așa’ = între ʃ și ɟ.
t (oclusivă dentală surdă) în munt. *tátă* = t.
t̄ (oclusivă dentală surdă puțin palatalizată) în mold. *múnt̄e* = t̄.
t̄̄ (oclusivă palatală surdă mai anterioară ca t̄) în trans. *frát̄e* = între t̄ și c (cf. d̄).
t̄̄̄ (oclusivă palatală surdă, între t̄ și k) în trans. *múnt̄̄e* ‘munte’, *t̄̄em* ‘chem’ = între t̄ și c, mai aproape de c.
t̄̄̄̄ (africată dentală surdă) în munt. *țin* = ts.
u (vocala cea mai închisă din seria posterioară) în munt. *bun* = u.
ü (vocala cea mai închisă din seria anterioară, labială) în ung. *fül* ‘ureche’ = y.
v (fricativă labiodentală sonoră) în munt. *váră* = v.
w (fricativă bilabială sonoră) în ucrain. (la huțuli) *wodá* ‘apă’ = w.
z (fricativă dentală sonoră) în munt. *zac* = z.
ž (fricativă alveolo-palatală muiată, corespondenta sonoră a lui ś) în băn. *žáná* ‘geană’ = ž.
ž̄ (fricativă alveolo-palatală, corespondenta sonoră a lui ś) în mold. *žáná* ‘geană’ = ž.

SEMNE DIACRITICE

~ (deasupra vocalelor) nazalitate: *õ* = *õ̃*.
 ˘ (deasupra vocalelor) seminazalitate: *õ*.
 ı (sub vocale sau consoane sonore) afonizare: *ĩ, ĩ̂* = *ĩ, ĩ̂*.
 ı̂ (sub vocale sau consoane sonore) sonoritate redusă: *ĩ̂*.
 ˙ (sub vocale) închidere: *ę*.
 ˚ (sub vocale) închidere mai mare: *ę̇*.
 ˛ (sub vocale) deschidere: *ę*.
 ˜ (sub vocale) semideschidere: *ę*, între *e* și *ę*.
 ˜̄ (sub vocale) deschidere mai mare: *ę*.
 ˘̄ (deasupra sau la umărul consoanelor) semipalatalizare: *ț, ń, Ț*.
 x (deasupra consoanelor c și g): *č*, africată surdă, între *č* și *č̣*; *ğ*, africată sonoră, între *ğ* și *ğ̣*.
 ˘ (înaintea vocalelor) oclisivă glotală (*coup de glotte*): *’e*.
 ˘ (după oclusive) arată o explozie mai puternică, în olt. *pať* ‘pat’.
 ˘ (sub consoane) consoană silabică: *ɳ, ɽ*.
 ˘ (sub vocale) arată că vocala constituie elementul consonantic al unui diftong: *ɥ* (în *daɥ*) = *ɥ*.
 ˘ (deasupra vocalelor arată că două vocale formează un diftong cu elemente egale, în trans. *toâte*.
 ˘ (deasupra unei vocale sau a unui diftong) accent principal: *véde, tuâte*.
 ˘ (deasupra unei vocale) accent dinamic mai puternic, mai ales în fraze: *nú vręau*.
 ˘ (deasupra unei vocale) accent secundar: *sănătate*.
 - (deasupra unei vocale, a unei consoane lichide sau fricative) lungime: *ā, ō, s̄*.
 < (deasupra unei vocale) scurtime: *ĩ, ũ*.
 + (sub o nazală) arată că articulația nazalei nu e completă, ci analogă constrictivei următoare: *îmvăť*.
ă/a, e/e etc. arată nuanțe vocalice intermediare.
s/z, t/d, ɟ/z etc. arată nuanțe consonantice intermediare.
ĩ, ɥ, ĩ̂, ĩ̂̄ etc. (la umărul literei precedente) arată sunete slab perceptibile.
ı̂, ı̂̄, ı̂̄̄ etc. arată sunete și mai slab perceptibile.
ũ, ũ̄, ũ̄̄ etc. arată sunete extrem de slab perceptibile.

ALTE SEMNE

- Se întrebuițează ca în ortografia oficială: *n-a văzút*.
 - Înlocuiește silabele de dinaintea accentului cuvântului, reproduse în forma anterioară: *tîrnăcóp; -côápe*.
 — Sub litere sau sub cuvinte, arată că anchetatorul a auzit bine sunetele sau cuvintele subliniate, deși acestea par neobișnuite. Cuvintele subliniate (sau scrise cu italice) în notele din hărțile mari sau din planșele cu MN sunt reproduse în transcriere fonetică.
 — Pusă în locul unui răspuns, arată că în punctul respectiv n-a fost pusă întrebarea.
 ˘ Leagă două sau mai multe cuvinte care formează un singur grup fonetic: *sai_ĩ_sus* ‘sai în sus’.
 ˘ Arată că anchetatorul n-a auzit clar sunetele astfel subliniate.
 ˘ Înlocuiește forma precedentă.
 ... Puse în urma sau înaintea unui răspuns, arată că el nu este complet. Completarea este, de obicei, dată în *NOTE*. Marchează și o pauză a informatorului în cursul redării sau relatării răspunsului.
 + Pus după un răspuns, la umărul literei precedente, trimite la *NOTE*, de obicei sub II, la hărți, și sub III, la MN, sau la unele explicații date în continuarea răspunsului.
 ? Pus în locul unui răspuns, arată că informatorul n-a știut să răspundă; dacă urmează totuși un răspuns, acesta a fost dat după ezitare.
 # Pus în locul unui răspuns, arată că informatorul neagă existența, în localitate, a termenului întrebat.
 ∞ Pus în locul sau înaintea unui răspuns, arată că obiectul sau obiceiul la care se referă întrebarea nu există în localitate.
 , Separă variante lexicale, fonetice sau gramaticale.
 ; Separă forme gramaticale diferite ale aceluiași cuvânt: singularul de plural, forma articulată de cea nearticulată, persoana I de a II-a etc. În *NOTE* are și valoarea ortografică obișnuită.
 ” Între aceste ghilimele sunt reproduse explicațiile sau completările date de informatori, de obicei netranscrise fonetic și literarizate, precum și traducerea în franceză a cuvintelor-titlu.
 “ Între aceste ghilimele se dau sensurile, corespondentele literare sau traducerea românească a răspunsurilor din limbile minorităților etnice.

- () Între aceste paranteze sunt reproduse, pe hartă sau în *NOTE*, explicații sau completări date de informatori sau de redactori.
- [] Între aceste paranteze se dau completările sau observațiile anchetatorilor sau ale redactorilor. Sub titlul hărții, cifrele puse între aceste paranteze reprezintă numărul întrebării din chestionar.
- [k] Pus înaintea unui răspuns, arată că informatorul s-a corectat.
- [σ] Pus înaintea unui răspuns, arată că termenul a fost sugerat de anchetator.
- [ε] Arată ca informatorul a ezitat înainte de a da răspunsul.
- [?] Pus după un răspuns, arată că anchetatorul se îndoiește de exactitatea răspunsului înregistrat.
- [!] Pus după răspuns, arată că întrebarea sau răspunsul l-a făcut pe informator sau pe cei de față să râdă.

[*] Pus înaintea unui răspuns, arată că acesta a fost dat de un informator ocazional, căruia anchetatorul nu i-a notat, de obicei, numele.

[**] Indică un al doilea informator ocazional.

[I], [II] etc. Arată numărul informatorului din localitatea respectivă.

În NOTE:

sub I. este reprodusă întrebarea, indicându-se și felul cum a fost pusă;

sub II. sunt date explicațiile sau completările primite de la informatori în legătură cu răspunsurile de pe hartă;

sub III. sunt date observațiile sau completările redactorilor sau ale anchetatorilor. Se dau aici și răspunsuri obținute în afara anchetei de bază, în localități neincluse în rețeaua atlasului;

sub IV., răspunsuri din anchetele pentru WLAD, ALR I și ALR II.

În cazul CHESTIUNILOR redactate sub formă de MN,
sub I. este reprodusă întrebarea, indicându-se și felul cum a fost pusă;
sub II. sunt înregistrate răspunsurile propriu-zise ale informatorilor;
sub III. sunt date explicațiile sau completările primite de la informatori;
sub IV. observațiile sau completările redactorilor și răspunsuri obținute în anchete suplimentare, iar
sub V. răspunsuri din anchetele pentru WLAD, ALR I și ALR II.

Pentru semnele folosite în transcrierea fonetică a lui Gustav Weigand, vezi Jb, III, 1896, p. 206–209 și WLAD; cf. și *Dialectologie română*, p. 60–61 și *Tratat*, p. 26–27.

HĂRȚI INTRODUCTIVE
CARTES INTRODUCTIVES

NUMELE OFICIAL AL LOCALITĂȚILOR CERCETATE

„Nom officiel des localités étudiées”

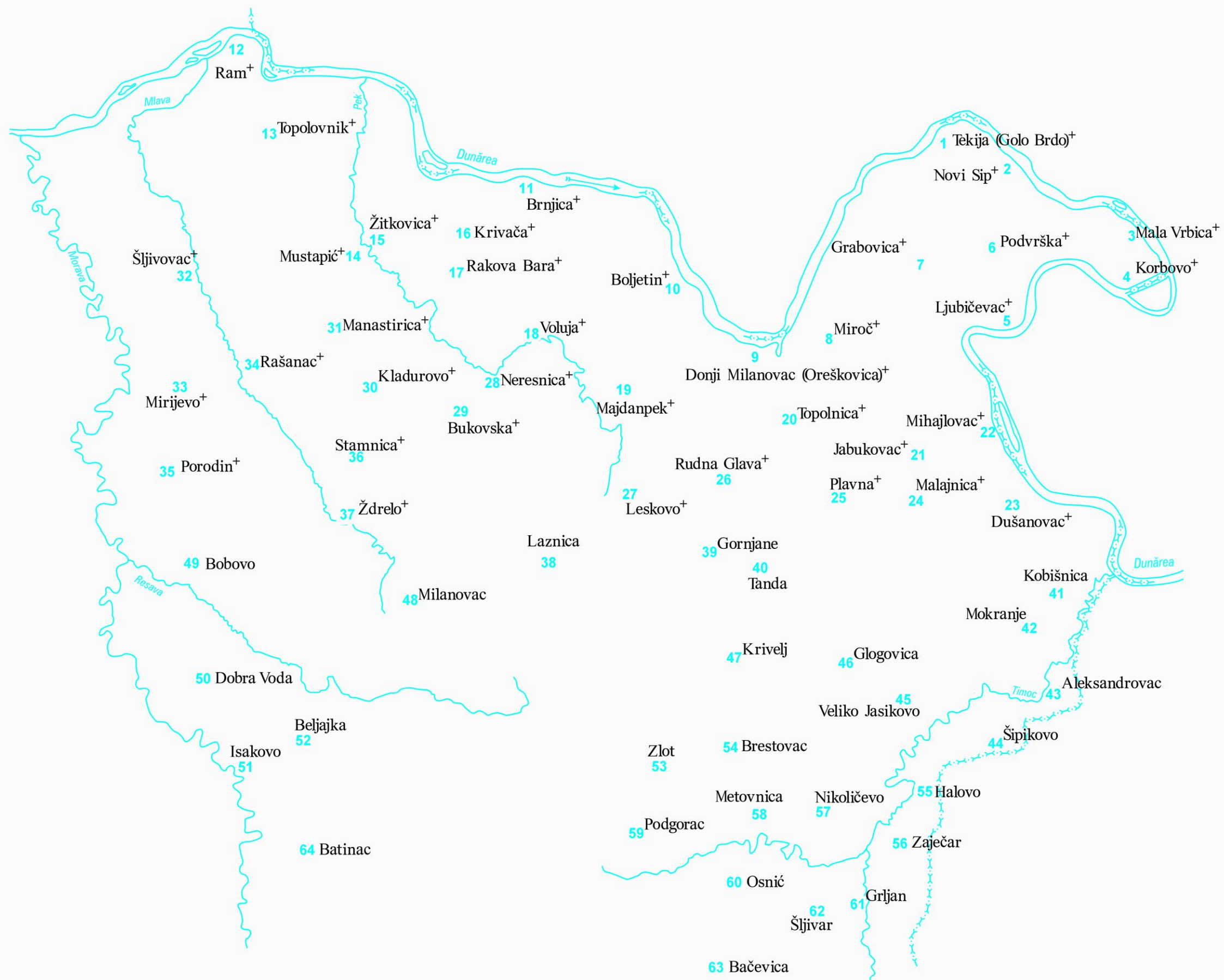
[1/1]

I. Întrebare indirectă: Care este numele oficial al localității?

NOTĂ: Informațiile care urmează se referă la materialul publicat în acest volum. Dacă nu se specifică altceva, anchetele (chestionarea și înregistrarea) și transcrierile au fost făcute de Nicolae Mocanu (N.M.).
P.N. = Petru Neiescu. D.D. = Dragomir Draghici. E.B. = Eugen Beltechi. Z.J. = Zavișa Jurj.
Numele informatorilor pentru chestiunile preluate în acest volum din ancheta E.B. se găsesc în vol. II, hărțile A și B.

- II. 1. Data anchetei:** sept. 2007; anchetă și transcriere simultană.
Informatori: DUȘANCA MILENCOVICI, 59 de ani; MILOȘ MILENCOVICI (*miluș, a lu năjda lu cōsta*), 4 clase.
- 2. Data anchetei:** sept. 2006; anchetă și transcriere simultană.
Informator: MIUȚICI VASA (*miuȚițic vāsa, miuȚițā vāsile, a lu iōnsa*), 41 de ani, 11 clase și câteva școli de perfecționare, maistru mecanic; citește ziare în română; fiul informatorului lui P.N. (vezi vol. I, h. A).
- 3. Data anchetei:** oct. 2005; anchetă și transcriere simultană.
Informator: DOBRIVOIE NEȘOVICI (*nēša, gīna (d'ina) lu tufān*), 58 de ani, șef mecanic pe vapor; soția, sârboaică.
- 4. Data anchetei:** sept. 2007; anchetă și transcriere simultană.
Informatoare: JIVADINCA V. IVĂȘCOVICI (*jivadinca lu dūtā ivāșcu*), 66 de ani, 6 clase, casnică.
- 5. Data anchetei:** sept. 2006; anchetă și transcriere simultană.
Informatoare: MASLINCA DUȚICI (*a lu dūtā*), 72 de ani, 2 clase, casnică.
- 6. Data anchetei:** sept. 2006; anchetă și transcriere simultană.
Informatori: SOICA TRĂILOVICI (*a lu tīna lu mārca*), 76 de ani, născută în Bârloaga, sat care ține de Milutinovac; a venit în Podvirșca la 22 de ani; MILCA PAPICI (*mīta lu pāpic*), 35 de ani, casnică.
- 7. Data anchetei:** sept. 2007; anchetă și transcriere simultană.
Informatoare: VESĂLINCA IANCOVICI, 74 de ani, fără școală; născută în Bârza Palanca, venită de 57 de ani în Suedia; a lucrat 25 de ani în Suedia; mama informatorului lui P.N. (vezi vol. I, h. A).
- 8. Data anchetei:** sept. 2007; anchetă și transcriere simultană.
Informator: RADIȘA RADIVOIEVICI (*rāșa lu mīta lu pāia*), 28 de ani, 8 clase și 3 ani școala de sudori, acum lucrează pe lângă casă.
- 9. Data anchetei:** nov. 2007; anchetă și transcriere simultană.
Informator: GEORGE MADANOVICI (*dōrde mādān*), 56 de ani, inginer mecanic; la unele întrebări a răspuns și informatorul lui P.N. (vezi vol. I, h. A).
- 10. Data anchetei:** sept. 2007; anchetă făcută la Brestovacka Banja (Băile Brestoj), aproape de Bor; transcriere în ian. 2011.
Informator: MILAN PĂRVULOVICI (*mitān prvūlovič*) 54 de ani, agricultor, instalator.
- 11. Data anchetei:** nov. 2007; anchetă și transcriere simultană.
Informator: JICA DRICHICI (*žicā drikic, dīcā toflāc, mēda*), 77 de ani, 4 clase, cârmaci pe Dunăre.
- 12. Data anchetei:** nov. 2007; anchetă și transcriere simultană.
Informator: VLADIMIR MARCOVICI (*vlāda mārcovič*), 79 de ani, 8 clase, a lucrat la piatră, a fost târgoveț ș.a.
- 13. Data anchetei:** mai 2015; anchetă de Z.J. (ch. [681/991] *plug*–[834/1221] *roi*) și D.D. (ch. [835/1222] *cānepā*–[881/1287] *desagi*); transcriere în iunie 2015.
Informator: DUȘIȚA VELICOVICI (*dūșiȚa vēlcovič, stal/ta/ā-ļēn*), 70 de ani, 7 clase, a lucrat la pământ și la vite; pentru ch. [835/1222] *cānepā*–[881/1287] *desagi* a răspuns informatoarea lui P.N. (vezi vol. I, h. A).
- 14. Data anchetei:** oct. 2007; anchetă și transcriere simultană.
Informatoare: LIUBINCA NOVACOVICI (*lubinca novāc, a lu svetomīr, a lu moșu bogdān līsōn*), 76 de ani, fără școală, casnică.
- 15. Data anchetei:** oct. 2005; anchetă și transcriere simultană.
Informatori: BOGOLIUB GLISICI (*glīsōn*), 46 de ani, 8 clase și câteva școli de perfecționare (a răspuns la primele 66 de întrebări); DRAGOLIUB ILICI (*lōmāf, bāce vūlpja*), 77 de ani, 4 clase, s-a ocupat cu lucrul câmpului.
- 16. Data anchetei:** oct. 2005, în partea de sat numită *stūpānu*; anchetă și transcriere simultană.
Informatoare: MILENTIA MIAILOVICI (*šurēdu, meļōn*), 76 de ani, 5 clase, a lucrat la câmp și acasă; sora informatorului lui PN (vezi vol. I, h. A).
- 17. Data anchetei:** oct. 2005; anchetă și transcriere simultană.
Informatori: LEPA SAVA VUICICI (*bāba lēpa*), 75 de ani, 4 clase, s-a ocupat cu lucrul câmpului; [Ń] soțul MIHAILO VUICICI (*mihāilā, niicu lu golūb*), 94 de ani.
- 18. Data anchetei:** oct. 2007; anchetă și transcriere simultană.
Informatoare: MIRIANA ABRAMOVICI (*mira lu drāga bobōc, bobokēšć*), 64 de ani, 8 clase, casnică.
- 19. Data anchetei:** oct. 2006; anchetă și transcriere simultană.
Informator: NICOLA ȚEPENIOR (*nicōla țepeniōr*), 74 de ani, 6 clase, a fost fierar.
- 20. Data anchetei:** oct. 2006; anchetă și transcriere simultană.
Informator: DUȘAN IOVANOVICI (*dușān a lu trāndāfir*), 66 de ani, 8 clase, agricultor.
- 21. Data anchetei:** aug. 2004; anchetă de E.B.; transcriere în febr. 2011.
Informator: DIMITRIE SAVCOVICI (*mitru a lu sāvcu*), 85 de ani, 5 clase, a lucrat la pământ.
- 22. Data anchetei:** sept. 2006; anchetă și transcriere simultană.
Informatoare: ANGELIA LAPADATOVICI (*anģa, anģēlja lāpādātu*), 67 de ani, 4 clase, de peste 30 de ani lucrează în Suedia; [Ń] mama sa MILA MITULOVICI (*davidovič*), 84 de ani.
- 23. Data anchetei:** sept. 2006, în Samarinovac (*sārmovāf, sārmovāf*), cu subiecți aduși din Geanova (Dušanovac); anchetă și transcriere simultană.
Informator: LIUBA DRĂGHICI (*lūba al miri*), 61 de ani, a fost 35 de ani șofer la Viena; globe-trotter.
- 24. Data anchetei:** sept. 2006; anchetă făcută la Negotin; transcriere simultană.
Informator: MITRA ALEXANDROVICI (*mitra a lu lubomīr a lu lisāndru*), 73 de ani, fără școală, a lucrat doar la moșii; locuiește la Negotin de la 27 de ani.
- 25. Data anchetei:** sept. 2006; anchetă și transcriere simultană.
Informatoare: ZORIȚA DUMITRAȘCOVICI (*zoriȚa*), 51 de ani, 8 clase; a lucrat 8 ani în Slovenia; au avut mult timp lucrători români din Ploiești.
- 26. Data anchetei:** oct. 2006, în satul Blizna; transcriere simultană.
Informatori: OLGA TRĂILOVICI (*a mārīji, Ńōlga lu strājin*), 77 de ani, fără școală, casnică, și soțul RADMILO TRĂILOVICI (*rādmīlu lu moșu jānču lu adām ra/ā-dūn*), 79 de ani, agricultor.
- 27. Data anchetei:** sept. 2007; anchetă și transcriere simultană.
Informatoare: CRISTINA STANOEVICI (*bāba cristīna*), 82 de ani, 2 clase, casnică.
- 28. Data anchetei:** aug. 2004; anchetă de Z.J. și D.D.; transcriere în febr. 2011.
Informatoare: DARINCA DAVIDOVICI (*dā/ariņca, dāvidōn*), 66 de ani, fără școală, n. în Dâlboca, sat vecin, a lucrat doar în propria gospodărie.
- 29. Data anchetei:** oct. 2005; anchetă și transcriere simultană; ch. [721/1054] *fān*–[731/1064] *furcā* au fost anchetate și transcrise de E.B.
Informator: IOVAN IENICI (*iovan iēnič*), 56 de ani, 8 clase.
- 30. Data anchetei:** oct. 2005; anchetă și transcriere simultană.
Informatori: DUȘAN MILCOVICI (*dușān milcovič, todorān*), 80 de ani, 4 clase, s-a ocupat cu lucrul câmpului, și fiul său MILORAD TRAILOVICI (*milorād traļilovici, todorān*), 55 de ani.
- 31. Data anchetei:** oct. 2007; anchetă și transcriere simultană.
Informatoare: MIRIANA PERICI (*mirica lu pērič*), 42 de ani, 11 clase, casnică.
- 32. Data anchetei:** nov. 2007; anchetă și transcriere simultană.
Informatoare: NEGOSĂVA IORDACOVICI (*nēva iordācōn*), 80 de ani, 4 clase, casnică, a trăit mai mult timp la Pojarevac; mama informatorului lui P.N. (vezi vol. I, h. A).
- 33. Data anchetei:** oct. 2007; anchetă și transcriere simultană.
Informator: VOIA ILICI (*vōja al mic*), 71 de ani, școala de mineri, a stat 30 de ani în Suedia; văr al informatorului lui P.N. (vezi vol. I, h. A).
- 34. Data anchetei:** oct. 2005; anchetă și transcriere simultană.
Informator: ZORA IOVANOVICI (*zōra lu iōma lu tōdāru lu iōvān*), 79 de ani, 5 clase, agricultor.

Continuare *infra*, h. B, p. 4.

NUMELE POPULAR AL LOCALITĂȚILOR CERCETATE

„Nom populaire des localités étudiés”

[3/4]

I. Întrebare indirectă: Care este numele popular al localității?

NOTĂ: Informațiile care urmează se referă la materialul publicat în acest volum. Dacă nu se specifică altceva, anchetele (chestionarea și înregistrarea) și transcrierile au fost făcute de Nicolae Mocanu (N.M.).

P.N. = Petru Neiescu. D.D. = Dragomir Draghici. E.B. = Eugen Beltechi. I.F. = Ioan Faiciuc. Z.J. = Zavișa Jurj.

Numele informatorilor pentru chestiunile preluate în acest volum din ancheta E.B. se găsesc în vol. II, hărțile A și B.

Continuare de la h. A, supra, p. 2.

35. **Data anchetei:** oct. 2007; anchetă și transcriere simultană.

Informatoare: DANIȚA CICI (dâna lu milân, cícôn), 66 de ani, 9 clase, lucrează la Salzburg; soția informatorului lui P.N. (vezi vol. I, h. A).

36. **Data anchetei:** oct. 2005; anchetă și transcriere simultană.

Informator: IVAN MICULEVICI (a lu micul'ésc), 71 de ani, 4 clase; a lucrat cca 30 de ani în Austria.

37. **Data anchetei:** oct. 2005; anchetă și transcriere simultană.

Informator: DANILO RADULOVICI (dânilă lu madôn), 82 de ani, 4 clase.

38. **Data anchetei:** sept. 2007; anchetă și transcriere simultană.

Informatori: MARIȚA VLADICI 79 de ani, 1 clasă; nepotul ei, DĂIAN MLADENOVICI, 38 de ani, 12 clase, și soția acestuia, DUȘIȚA MLADENOVICI, 33 de ani, 11 clase, casnică.

39. **Data anchetei:** aug. 2004; transcriere în mart. 2011.

Informatori: RADIȘA LALICI (kelôn), 52 de ani; fiul informatoarei lui P.N. (vezi vol. I, h. B); IANCU VELICOVICI (iâncu vél'cu), 73 de ani, 6 clase și 6 ani școala de lăcătuș minier;

strămoșii îi sunt veniți din Almăj.

40. **Data anchetei:** sept. 2007; anchetă și transcriere simultană.

Informatoare: ROMENCA ILICI (ruménca a lu nemțôn), 42 de ani, 3 ani de liceu, casnică.

41. **Data anchetei:** sept. 2006; anchetă și transcriere simultană.

Informatoare: ZORIȚA CIURLĂIEVICI (zorița cûrlă-jevič, buzâjič), 65 de ani, 4 clase, casnică, a lucrat la moșie.

42. **Data anchetei:** sept. 2006; anchetă și transcriere simultană.

Informatoare: MARIA BALANESCOVICI (marița lu nâjđin), 74 de ani, 5 clase, casnică.

43. **Data anchetei:** sept. 2006; anchetă și transcriere simultană.

Informator: ZLATCO MITOVICI (zlâtcu lu mitu), 44 de ani, 12 clase, a lucrat la Prahovo; cu mamă sârboaică.

44. **Data anchetei:** nov. 2006, anchetă de E.B., asistat de P.N.; transcriere în apr. 2011.

Informator: STANOE NEAGOEVICI (stanoe lu nagoe), scriitor, 50 de ani.

45. **Data anchetei:** aug. 2004, anchetă de D.D. și Z.J.; transcriere în mai 2011.

Informatori: ZLATIMIR TAMICI (zlâtu, ztâtco, a lu tână), 58 de ani, 6 clase, agricultor și

paznic; IVAN IANCOVICI (a lu tână), 19 ani, student în România; DRAGHIȚA TAMICI (a lu tână), 58 de ani, 8 clase, a lucrat la moșie.

46. **Data anchetei:** aug. 2004; anchetă de P.N.; transcriere în nov. 2011.

Informator: MARIAN STOIANOVICI (fițôn), 77 de ani, 4 clase, miner, apoi primar, podgornic 'consilier local'.

47. **Data anchetei:** aug. 2004; anchetă de E.B., P. N., N.M.; transcriere în dec. 2011 și iul. 2015.

Informatori: DRAGOSLAV BECIAREVICI (drâgi bike-rân), 62 de ani; DRAGOMIR DRĂGHICI, 62 de ani, inginer de mină.

48. **Data anchetei:** oct. 2007, anchetă în partea de sat numită vrîela; transcriere simultană.

Informatoare: DESANCA PETROVICI (desânca lu miodrâg), 67 de ani, 4 clase; venită la 21 de ani în Milanovăț, de la Bliznac.

49. **Data anchetei:** oct. 2007; anchetă și transcriere simultană.

Informator: MILUTIN PĂRJLICI (mîca lu rádu), 39 de ani, 4 clase, agricultor; soția e din Slatina-Olt.

50. **Data anchetei:** sept. 2007; anchetă făcută în Zaječar de

E.B. și P.N.; transcriere în nov. 2011.

Informator: RADOȘ PAUNOVICI (topjôn), 54 de ani, 6 clase; a avut contact mai lung cu lucrători originari din România.

51. **Data anchetei:** oct. 2007; anchetă și transcriere simultană.

Informatoare: COSANA PĂRVULOVICI (a lu vôiņa pŕvul'escu), 75 de ani, 5 clase, s-a ocupat cu câmpul.

52. **Data anchetei:** oct. 2005; anchetă și transcriere simultană.

Informator: NOVAC STOPARANOVICI (šicâ nouác a lu piŕu), 66 de ani, 4 clăsuri; a lucrat 30 de ani în Elveția.

53. **Data anchetei:** sept. 2007; anchetă și transcriere simultană.

Informatori: MILADIN JURCHICI (riki a lu zúrca), 60 de ani, 8 clase, a lucrat acasă, și soția JURCHICI IELIȚA (jélița), 57 de ani, 8 clase, casnică.

54. **Data anchetei:** aug. 2004; transcriere în nov. 2011.

Informatori: CEDOMIR PAULICI (cêda pâlulân), 52 de ani, 5 clase și școala de meserii, miner; MIODRAG CATALINICI (miđodrâg, mîki a lu cătâlin), 46 de ani, 4 clase, lucrează la computere la Bor.

55. **Data anchetei:** sept. 2006; anchetă și transcriere simultană.

Informatoare: ANGHELINA VASILEVICI (anđelîna lu vâsîfe), 77 de ani, 6 clase, casnică.

56. **Data anchetei:** sept. 2007; anchetă și transcriere simultană.

Informatoare: ȚVETA ANTICI (tvêta stâňji), 77 de ani, 4 clase, casnică; cu tată sârb.

57. **Data anchetei:** sept. 2007; anchetă și transcriere simultană.

Informatori: PERSIDA IONOVICI (n. IORDACOVICI) (piĕrsa), 70 de ani, 4 clase, casnică; ALECSANDĂR IORDACOVICI (âța, âțâ), 52 de ani, 8 clase și școală de tinichigiu auto.

58. **Data anchetei:** aug. 2004; anchetă de N.M. și Z.J.; transcriere în nov. 2011.

Informatori: MARIA VAȚICI (mâra lu vâsâ, mârúța), 69 de ani, 4 clase; a răspuns la ch. 721/1054 fân-735/1073 cute, 835/1222 cânepă-881/1287 desagi; bunica lui Zavișa Jurj; DRAGAN VASICI (dragân vâță), 47 de ani, are liceul, electrician; a răspuns la ch. 736/1074 tioc-834/1221 roi; fiul primei informatoare.

59. **Data anchetei:** oct. 2005; anchetă și transcriere simultană.

Informatori: NADA NESTOROVICI (náda a ricâni, náda pupázpâni), 54 de ani, 4 clase; SLAVIȚA BALAȘEVICI (stâvița lu bătâș, a lu përa bătâș), n. în Valacone (vlecâne), la 6 km de Podgorț, 49 de ani, 8 clase, mama lui Predrag Balașevici, medic, om politic.

60. **Data anchetei:** aug. 2004; anchetă de E.B. și D.D.; transcriere în nov. 2011.

Informatoare: ILINCA PAUNELOVICI (ilîňca a lu pâyunîl), 63 de ani, născută în sâvinăț, sat vecin cu osniša, a venit la 19 ani în Osnicea, 5 clase, a lucrat la câmp și 28 de ani în nemfîje.

61. **Data anchetei:** sept. 2007; anchetă și transcriere simultană.

Informatoare: IOANA ANTICI (iôna ántici, škopiť, pûťovič), 74 de ani, 4 clase, casnică; cu soț sârb.

62. **Data anchetei:** sept. 2007; anchetă și transcriere simultană.

Informatoare: LIUBIȚA STOIANOVICI (lûba lu vicu, lu pâtru škopuluĭ), 71 de ani, 4 clase, casnică.

63. **Data anchetei:** aug. 2004; anchetă de E.B. și N.M.; transcriere în nov. 2011.

Informator: VLASTIMIR TRAILOVICI (vlâsta lu fritân), 70 de ani, 4 clase și școală de meserii (tâmplărie).

64. **Data anchetei:** oct. 2006; anchetă și transcriere simultană.

Informatoare: DUȘANCA SAVICI (a lu ruĭ), 68 de ani, 5 clase.

ANCHETĂ SUPLIMENTARĂ:

Oștrej: **Data anchetei:** ian. 2005; anchetă de D.D.; transcriere în 2015.

Informatori: DANIELA IANOȘEVICI (jenâșôn), 34 de ani, școala tehnică de minerit, a lucrat la imâne, și tatăl ei, PETĂR IANOȘEVICI (përa lu jânâș), 56 de ani, liceu, angajat la Bor.

HĂRȚI LINGVISTICE
CARTES LINGUISTIQUES

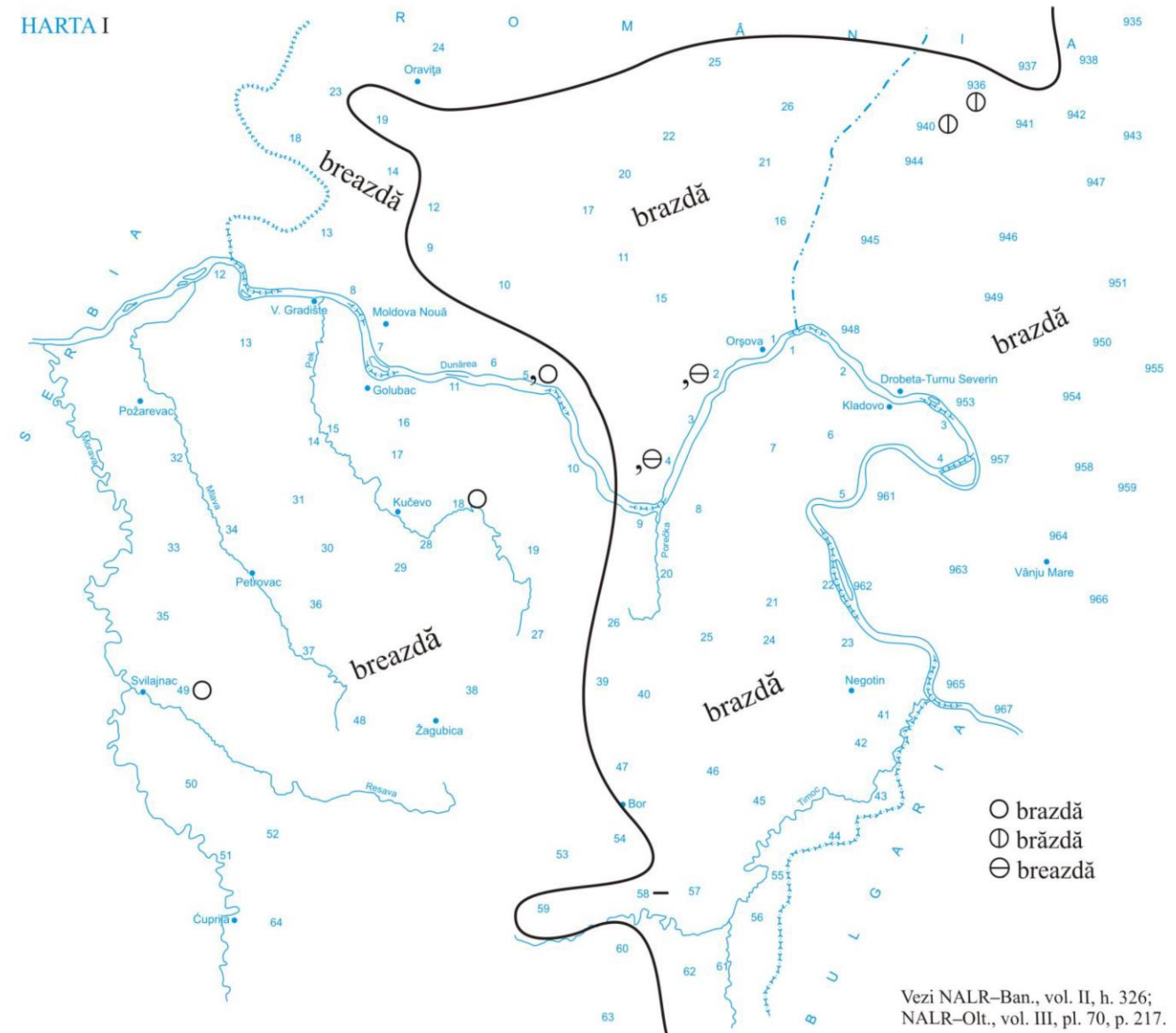
BRAZDĂ (DE PLUG), pl. „sillon”
[683/997]

I. Întrebare indirectă: *Cum se cheamă fâșia de pământ pe care o taie și o răstoarnă plugul când ari?*

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
brázdă; brlázdă.

IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
55. ALR I, ms., ch. [897],
pct. 59: *brázdî; brézd'ě.*
64. ALR I, ms., ch. [897],
pct. 3: *brîázdî; brîézdî.*

HARTA I

Forme de sg. pentru **BRAZDĂ (DE PLUG)**
(Vezi și pl. X, h. CXLII)

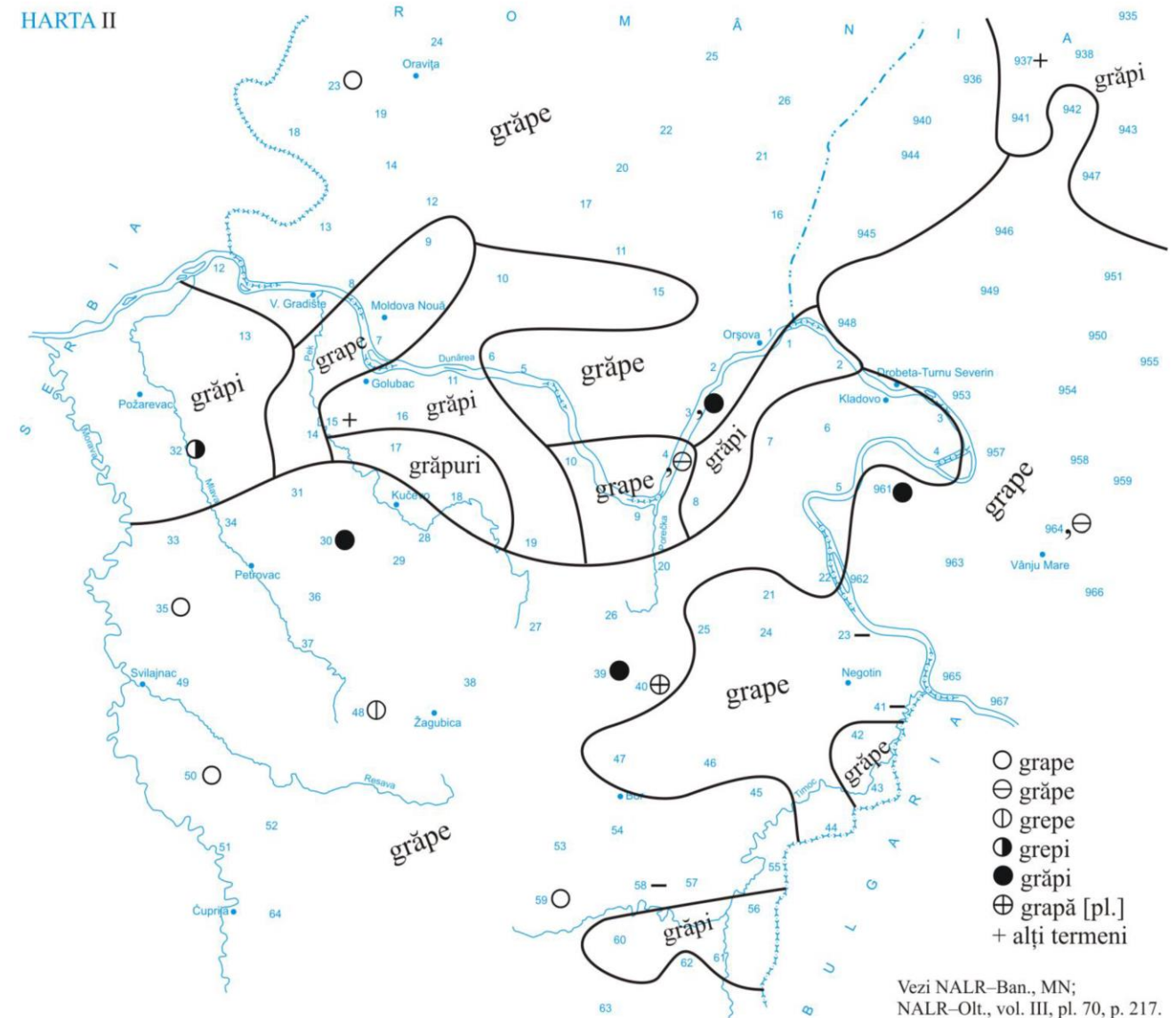
GRAPĂ, pl. „herse”
[684/998]

I. Întrebare indirectă: *Cum îi spui la aceea cu colți de fier cu care fărâmițezi brazdele și acoperi sămânța după ce ai semănat?*

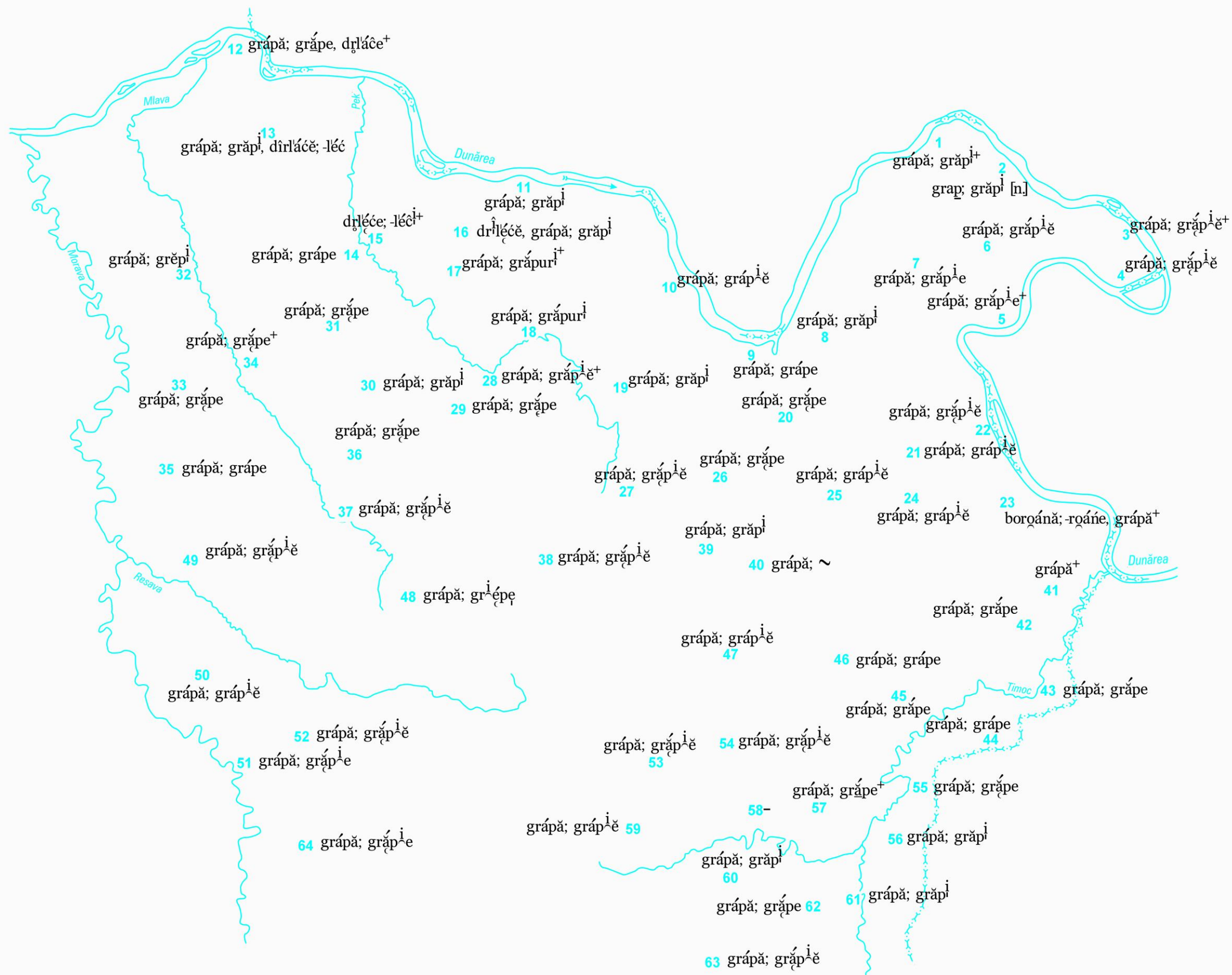
- II. 1. „*trănerlêce* este grapa cu discuri”.
3. 41. „Este *d'e fier și d'e lemn*.”
5. „Grapa cu discuri se cheamă *tănerăce*.”
12. „*grăpa* e de spini, iar *d'lelăce* e grapa cu colți.”
15. „*tănrăs* se cheamă grapa cu discuri.”
17. „A fost și *grăpă dă spîn*. Grapa cu roți înainte se cheamă *tănrăc*; *-răc*.”
23. „[În ogor se intră, în ordine, cu următoarele tipuri de grape:] mai întâi, *borănă*; *-răne*, apoi *tănerăce*, o grapă cu discuri, iar la sfârșit *grăpă*, de nuiie.”
28. *il zdronicăm* [pământul] cu *grăpa*.
34. „Întîi se dă cu *tănerăca*, după aia cu *grăpa*.”
57. „*îestă și acuma trănrêce*, o grapă cu discuri.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *grăpă*; *grăpe*.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5114], pct. 4: *grăpă*; *grăpî*.
55. ALR I, ms., ch. [898], pct. 859: *grăpî*; *grăpî*.
64. ALR I, ms., ch. [898], pct. 3: *grăpî*; *grăpe*.

Forme de pl. pentru GRAPĂ

PORUMB, pl. „maïs”
[685/1001]

I. Întrebare indirectă: *Ce macini ca să faci măcăligă?*

II. 1. 2. 5. 7. 22. 41.–43.

[D] „CUCURUZ îi spune pe sârbește.”

3. [D] CUCURUZ #. „La porumbei le spune *golímbi*.”

4. *făiină d'ě porúmbi*.

[D] CUCURUZ #.

6. 61. [D] CUCURUZ #.

10. *boábe dă cucurúđ*.

19. „*porúmb* îi spune la Craina.”

24. „*cucurúđ* e vorbă sârbească.”

25. „*la cráina, la vále*, se zice *porúmb*.”

39. „*bóbe* de *cucurúđ*.”

40. 57. [D] PORUMB #.

51. *cucurúđ álbu și gálbin*.

56. „Ungurenii zic *cucurúz*.”

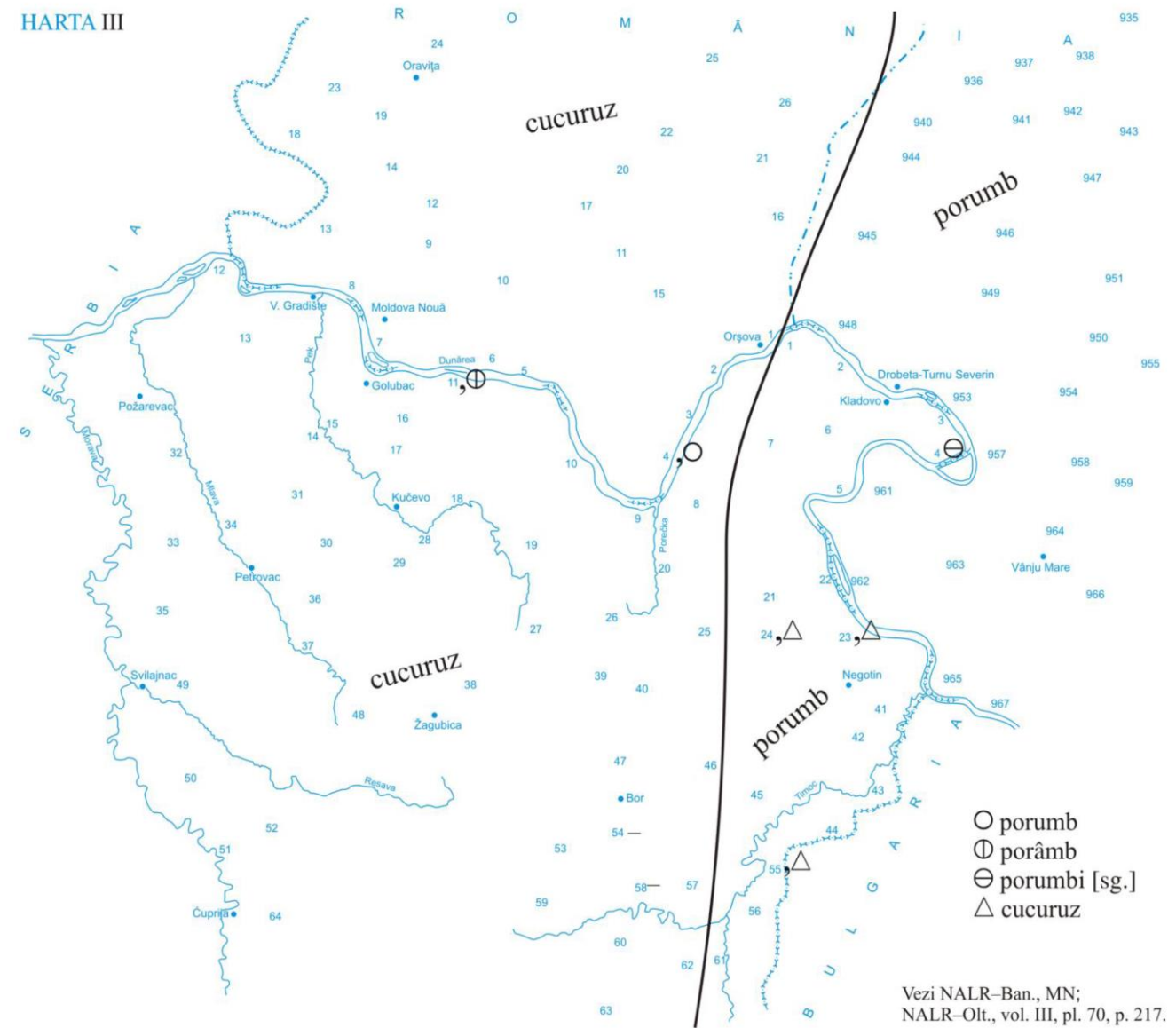
III. Anchetă suplimentară. Oștrelij:
cucurúz; -*rúj*.

IV. 37. ALR II, ms. ch. [5122], cf. și ch. [5150], pct. 4: *cucúruđ*, *cucurúđ/đ*.

55. ALR I, ms. ch. [900], pct. 859: *porúmb*; -*rúmburđ*.

64. ALR I, ms. ch. [900], pct. 3: *cucúruđ*; *cucurúđurđ*; cf. și ch. [903] și [904]: *cucurúđ*.

HARTA III

Termeni pentru PORUMB

COȘAR, pl. „grenier à maïs”
[686/1002]

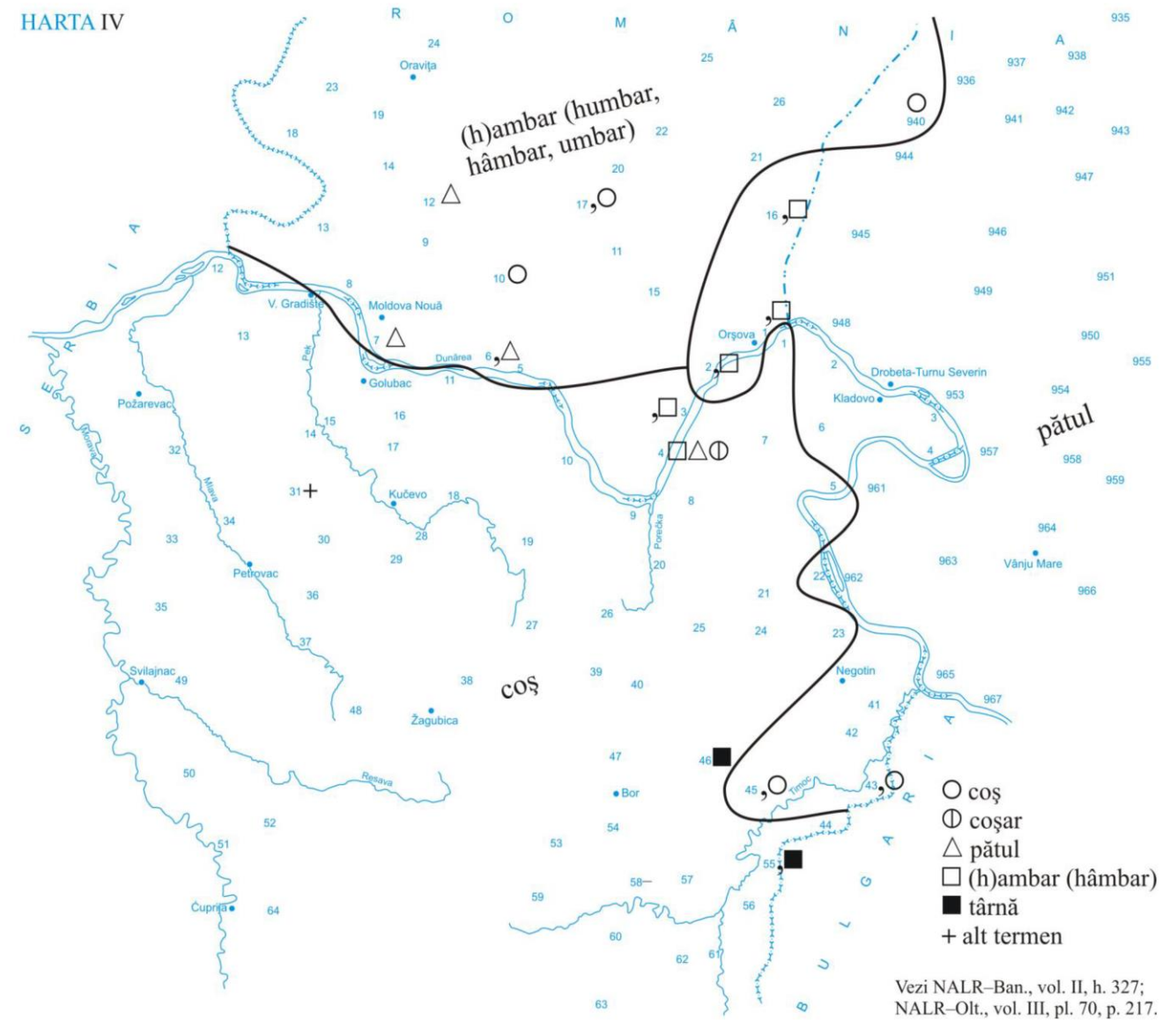
I. Întrebare indirectă: *Cum îi ziceți la acela făcut din nuiete ori din leături, unde se usucă și se păstrează porumbul?*

- II. 1. „Dar se zice *pătul de fîn*.”
19. „Ori se pune *pîe pod*.”
20. 45. „*côșu* e făcut din nuiete, iar *pătulul*, de scânduri.”
63. „*cucuruđu il cûreș [2]. dau [1] gîjălě la o pârčě și iașu drîga cu tot cu gijă. acúma se pune fără gijă. dămúlt a mers cu gijă.*”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
čôš; čôšurĭ.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5320],
pct. 4: *čôš⁺*: „E de lațuri.
Porumbul se păstrează mai
mult *pră pod*.”
55. ALR I, pct. 859: –.
64. ALR I, pct. 3: –.

HARTA IV

Principalii termeni pentru COȘAR

ȘTIULETE, pl. „*épi de maïs*”
[687/1003]

I. Întrebare indirectă: *Cum îi spui la acela pe care îl rupi (GEST) când culegi porumbul?*

II. 9. *cul'ég cucurúj.*

10. 17. „Se culege fără *gijă*.”

15. „*cl'ip* se zice cu *gij* cu tot.”

30. „Se zice *a slobozít druž*,
când nu e copt.”

34. „E *mișál* se zice când e *cíta*
măi mic.”

36. „Ghijele rămân pe tului.”

50. „*pîná nu ie copt*, e *păpúșă*.
drúgă e până nu e cules.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:

drúgă; *druž*, [*] *drúgă*⁺:

„Știuletele întreg”.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5144],

pct. 4: *cucurúđ*.

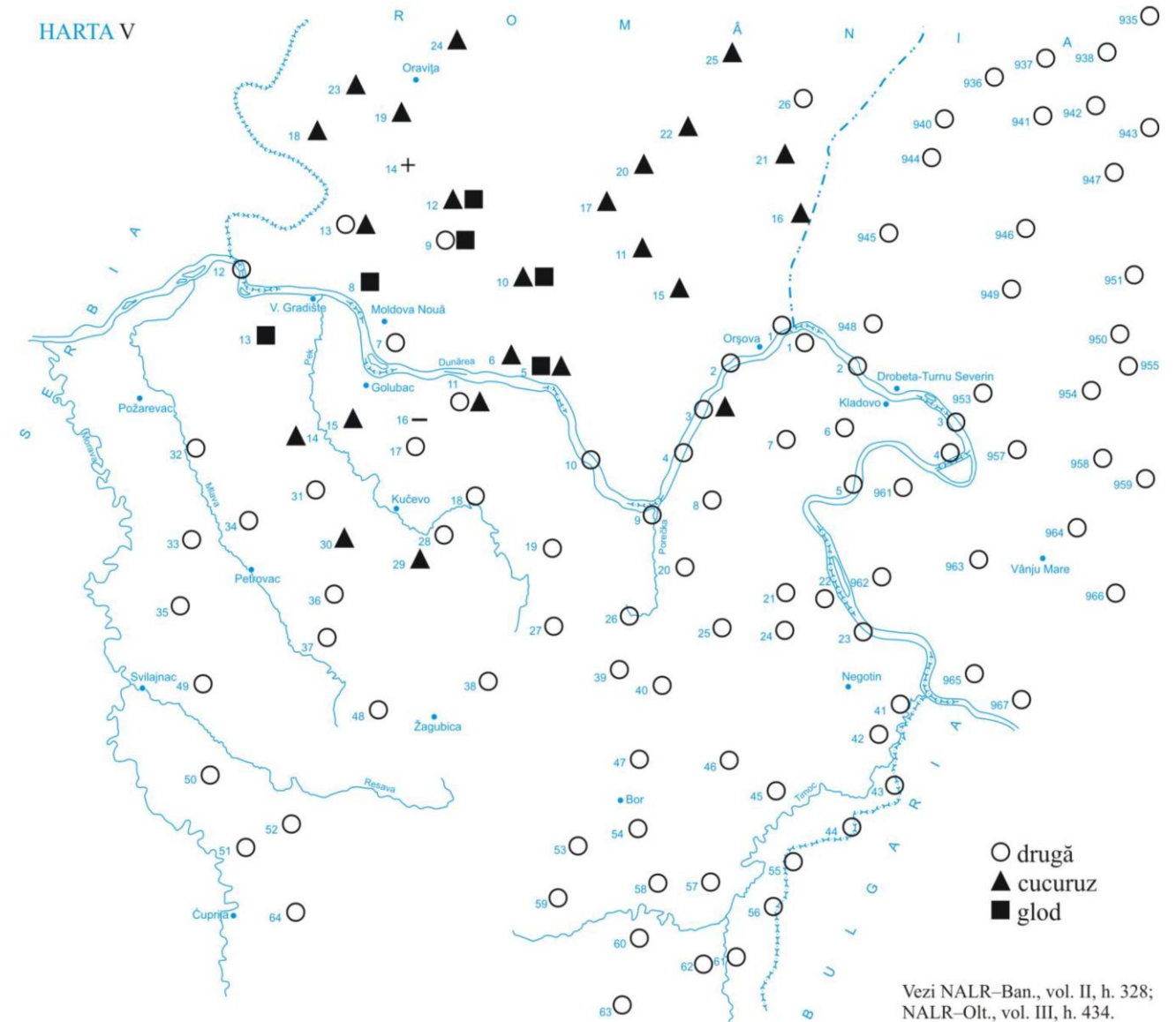
55. ALR I, ms., ch. [903],

pct. 859: *drúgă*; *druđi*.

64. ALR I, ms., ch. [903],

pct. 3: *cucurúđ*⁺: *slobăđít đin*
turuđac ‘tulean’.

HARTA V

○ *drugă*
▲ *cucuruz*
■ *glod*

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 328;
NALR–Olt., vol. III, h. 434.

Principalii termeni pentru ȘTIULETE
(Vezi și pl. X, h. CXLIII)

COCEAN, pl. „*épi de maïs égrené*”
[688/1004]

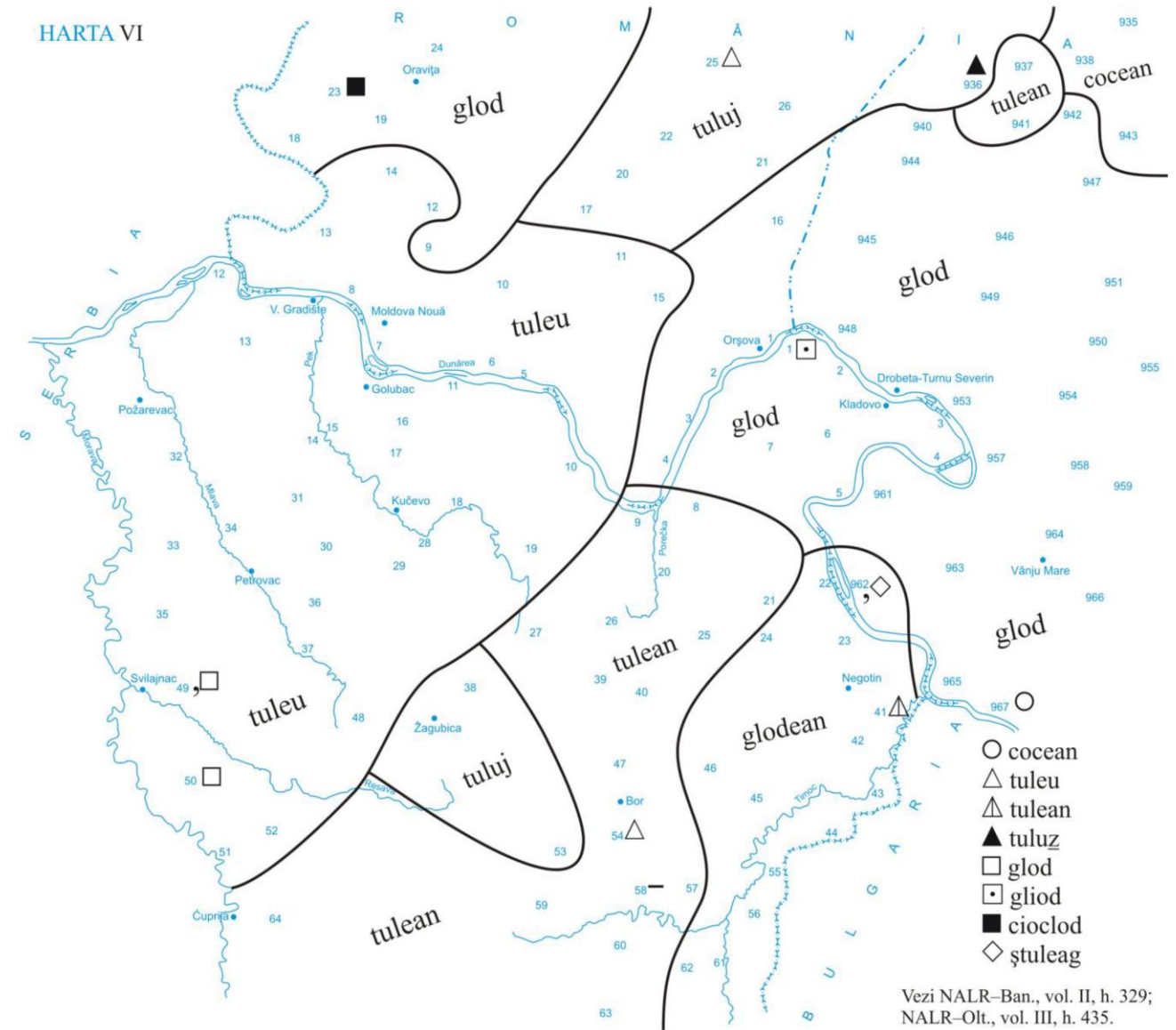
I. Întrebare indirectă: *Cum le spuneți la știuleții de pe care s-au luat boabele și pe care îi pui pe foc?*

- II. 5. *tul'én* [pl.]; *-l'an* 'tulei'. „De cineva sau de ceva se zice că e *gol ca glódu*”.
8. 9. 12. 14. 15. 17. 18. 27. 31. 33. 35. 39. 47. 60. „*tul'an* înseamnă și 'tulei'.”
10. „*tul'éi* sunt și unii, și alții, *pîntru dă tăiát. să fac brăță dă tul'éi. să dă* [id. prez. 3] *la stóacq, dă mîncát.*”
16. „*tul'éu* înseamnă și 'cocean (fără boabe)', și 'tuleu', care *rămíne-n nívã.*”
21. „*tul'éni-î d'in drúgã, ásta s-a curát*, dar și cei înalți sunt *tul'éñ, tul'éñ ún-a crescút drúga.*”
44. „E fără boabe.”
49. „*tul'éu* este cu totul.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
glod'án; -d'én.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [6008],
pct. 4: *sócánu* [a.].
55. ALR I, pct. 859: —.
64. ALR I, pct. 3: —.

HARTA VI

Termeni pentru COCEAN

Vezi NALR-Ban., vol. II, h. 329;
NALR-Olt., vol. III, h. 435.

PĂNUȘI, sg. „*spathes*”
[689/1005]

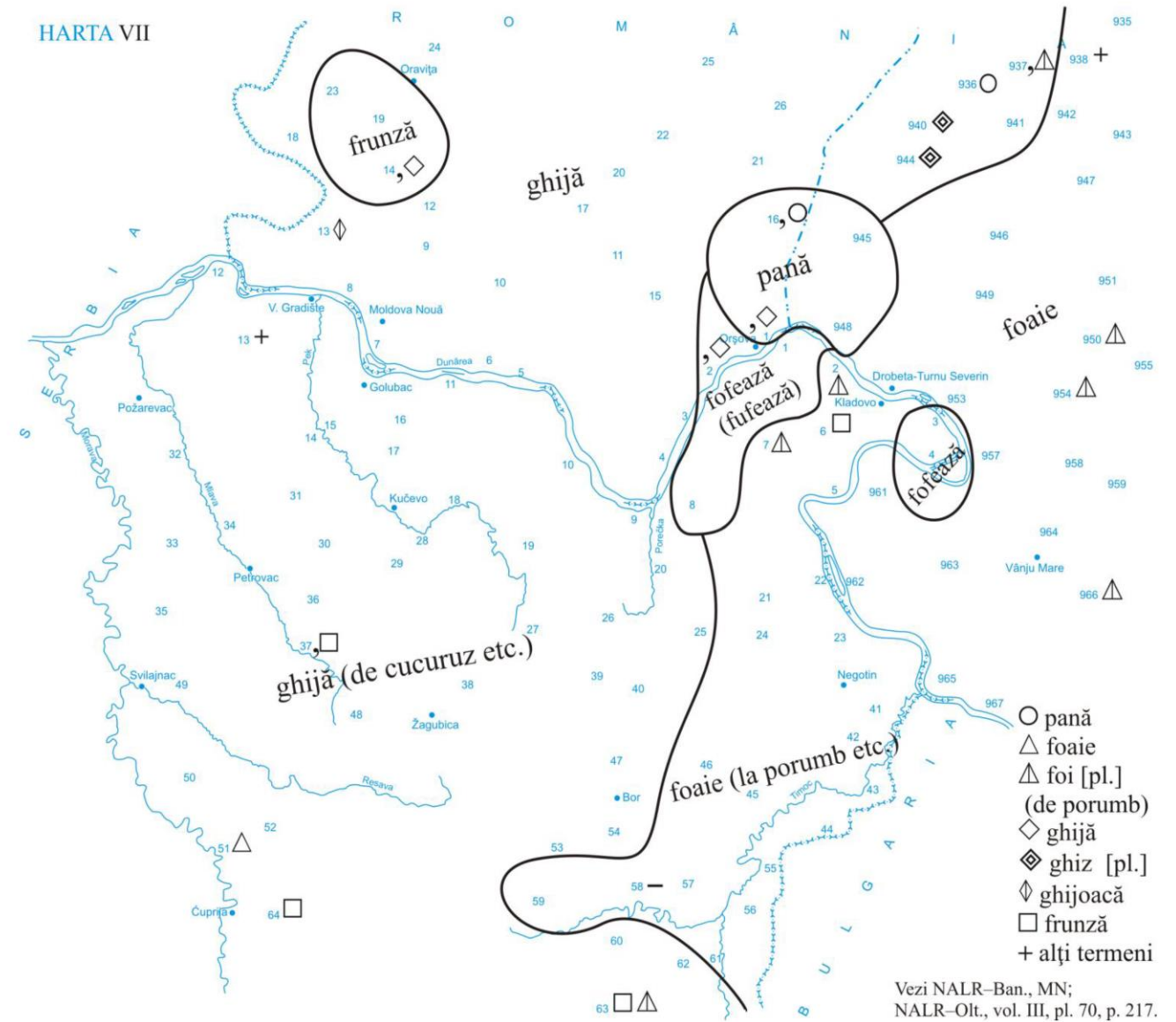
I. Întrebare indirectă: *Cum le ziceți la frunzele care învelesc știuletele de porumb?*

- II. 5. „Când se culege, *fôaja*
rămîne pe tulân; -lén.”
6. *frúnză d'e la drúgă. gîgilán*
‘știulete pipernicit’.
7. *foi d'e porúmb.*
13. *cúriș cucurúdu și o lápiș.*
22. „Înainte de-a se culege, îi
spune *porúmb în fôaie.*”
34. „Sunt și *gijă dă păsúș, dă*
nuș.”
63. *gijă să dîc la ála dă păsúș.*

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
fuoș; fúáie.

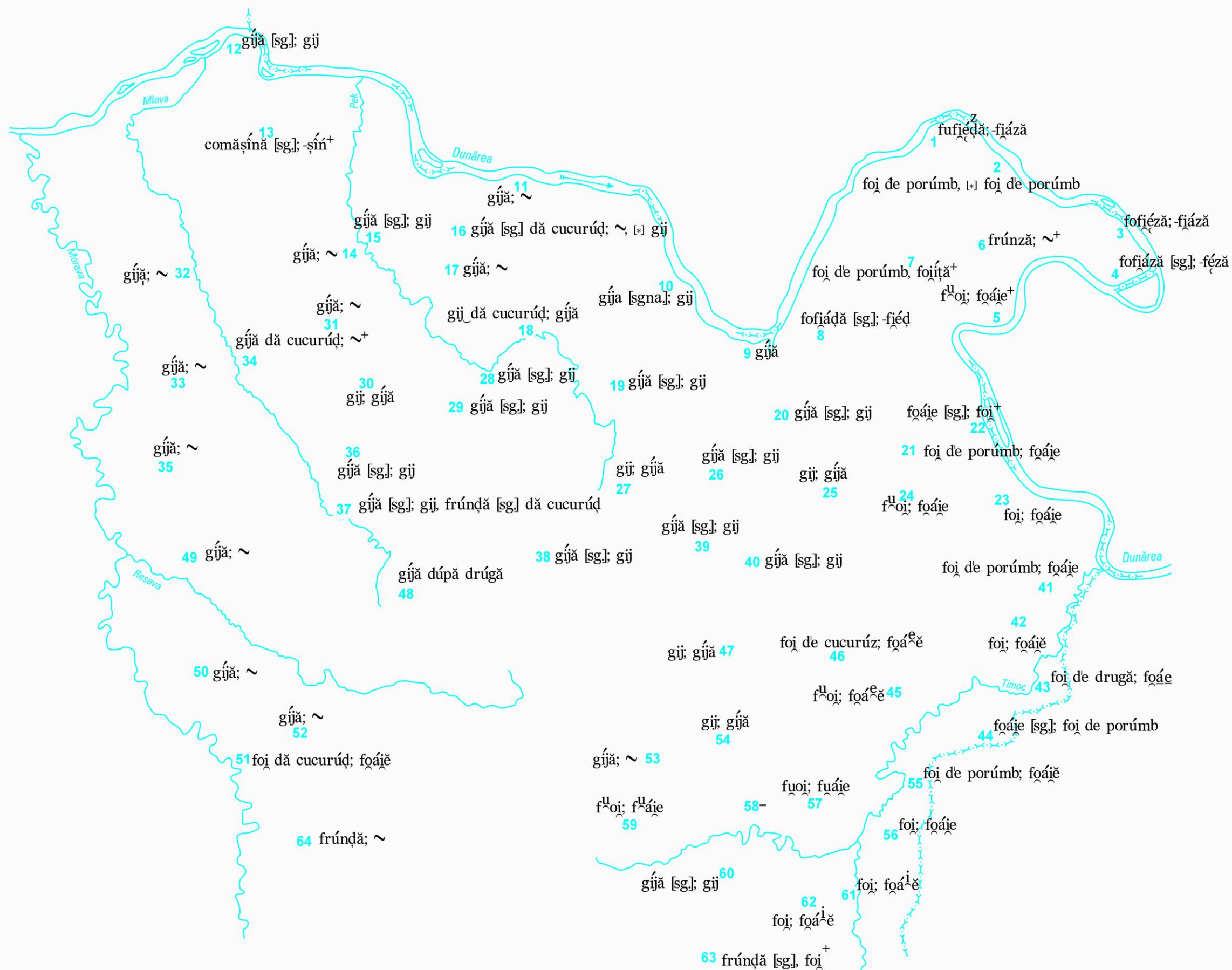
- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5145],
pct. 4: *gijă.*
55. ALR I, ms., ch. [904],
pct. 859: *frúnzi d'ě tul'én⁽ⁱ⁾.*
64. ALR I, ms., ch. [904],
pct. 3: *foi đi cucurúđ.*

HARTA VII

Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., vol. III, pl. 70, p. 217.

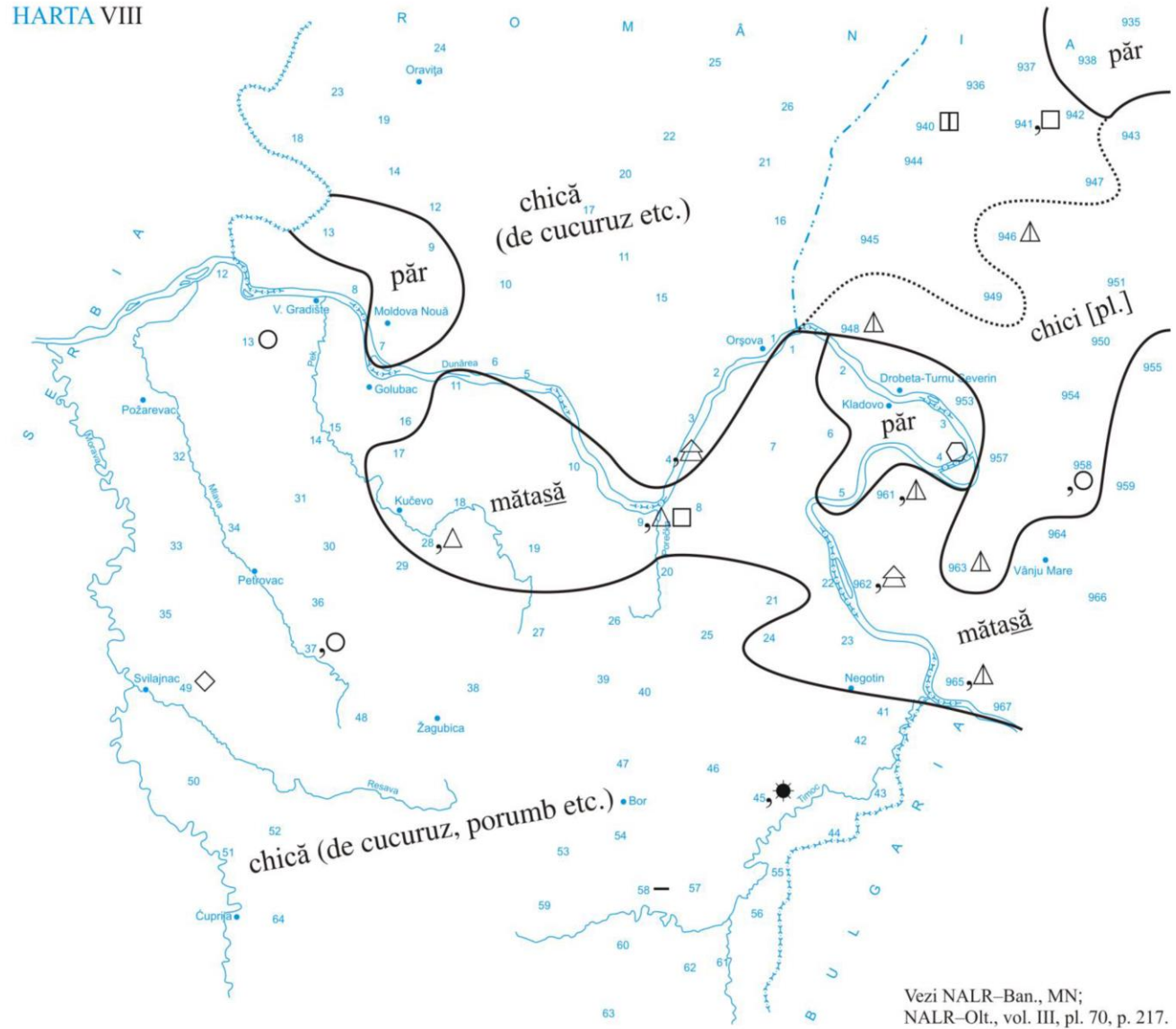
Principalii termeni pentru PĂNUȘĂ

MĂTASE (LA PORUMB) „soies (du maïs)”
[690/1006]

HARTA VIII

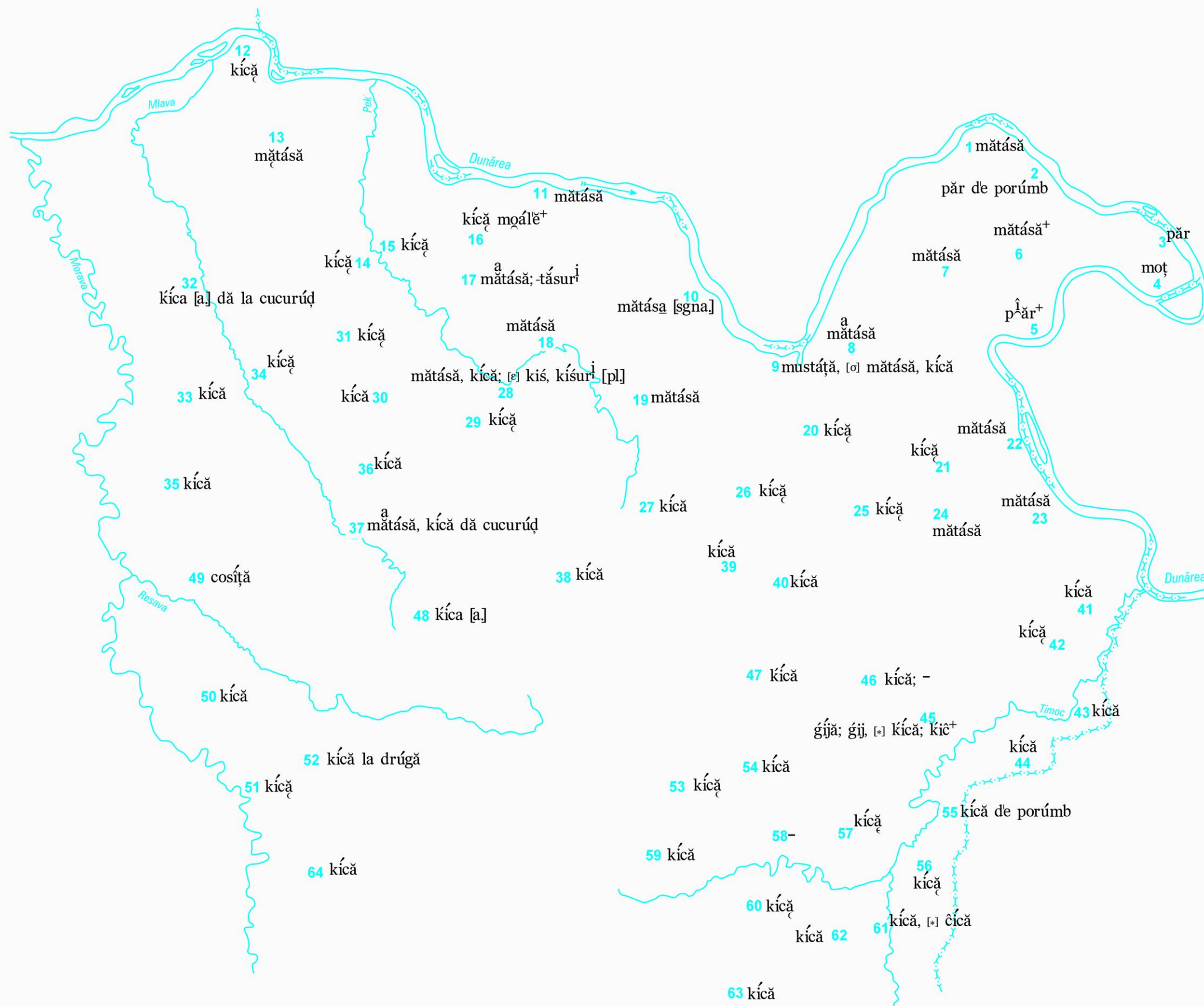
- I. Întrebare indirectă: *Cum numiți firisoarele acelea subțiri care ies din vârful știuletelui (drugii etc.) de porumb?*
- II. 5. „În vârful *la tulân*, crește *mătura*. Pe sârbește: *métliță*, *ája d'i la porumb*.”
6. „Ce crește în vârful tuleiului e *mătură*.”
16. „*kică tare* îi spune la floarea cucuruzului.”
- III. 45. Informatorul ocazional e femeie.
Anchetă suplimentară. Oștrelij: *ćićă*.
- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5143] pct. 4: *matásâ*.
55. ALR I, pct. 859: —.
64. ALR I, pct. 3: —.

Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., vol. III, pl. 70, p. 217.

○ mătasă	◇ cosiță
△ chică (de (la) cucuruz, porumb etc.)	○ moț
△ chice [pl.]	● ghijă
□ mustață	△ păr (de porumb)
▣ mustățe [pl.]	

Termeni pentru MĂTASE (LA PORUMB)

a) **DESFAC (PĂNUȘILE)** (ind. prez. 1) „j'effeuille (l'épi de maïs)”
[691/1007]

b) **DESFAC (BOABELE)** (ind. prez. 1) „j'égrène l'épi”
[692/1008]

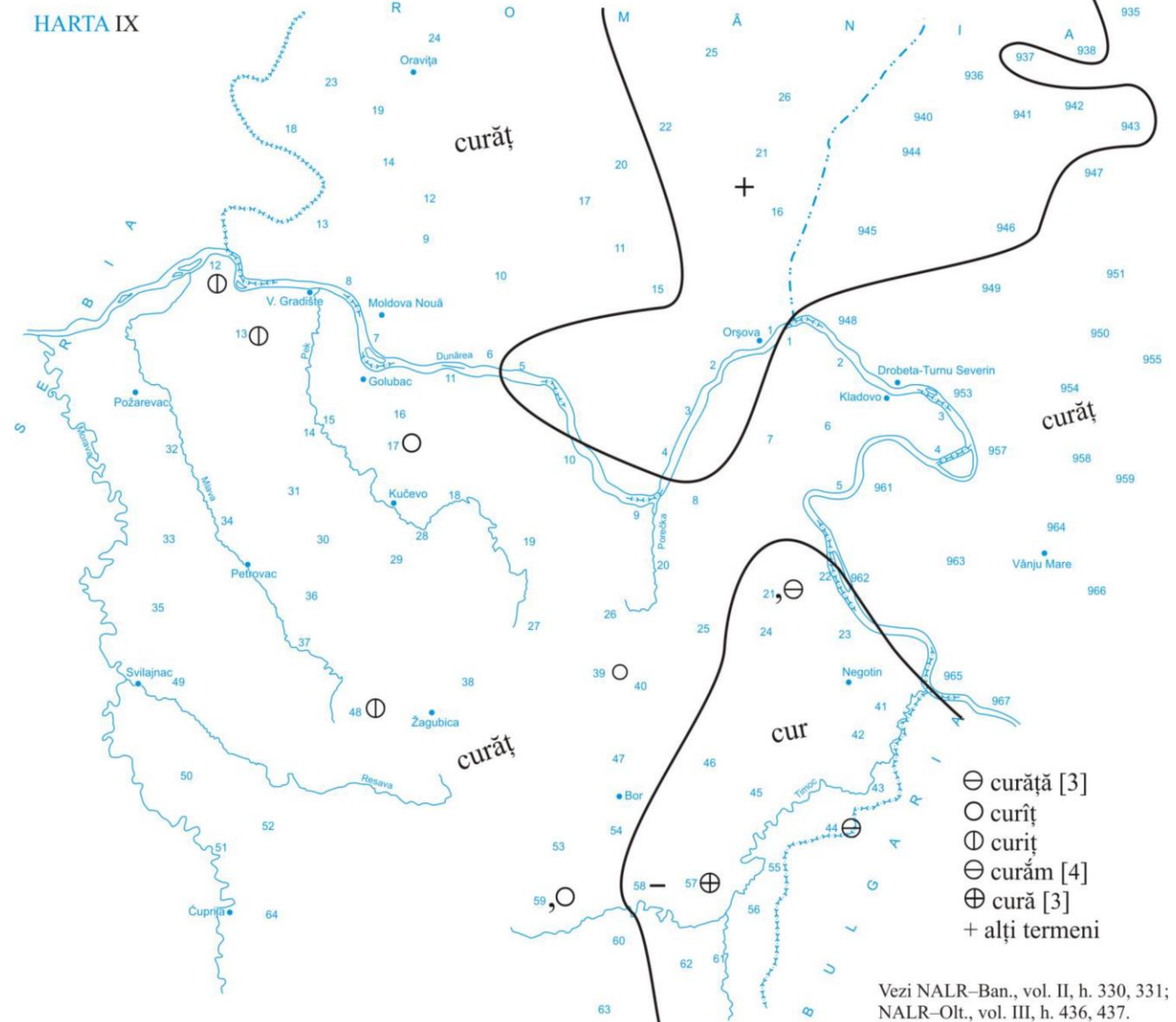
I. Întrebări indirecte: a) *Ce spui că faci când dai jos pănușile (foile) de pe știulete?* b) *Dar când dai jos boabele de pe cocean (știulete)?*

- II. 2. 18. a) „Porumbul se culege fără pănuși, care rămân pe tulean.”
5. b) „Dar [se zice] d'ejgėjur gėjáca la nuci.”
6. a) *cúrăț porúmbu d'e foi.* b) *cúrăț bğábili, porúmbi.*
7. a) *cúrăț d'e foi.* b) *cúrăț d'e bğábe.*
21. a) *să cúrăță d'e kicá, d'e foi, și d'e foi, și d'e kicá.* b) *cur; cúră [3]; curám; -rát. curám porúmb la mînă.*
22. 41. b) *cur porúmb; curí; cúră; curám; -rát; [3].*
23. a) *d'esfác fójile d'e pe drúgá.* b) *cur porúmb; curí; cúră; curám; -rát; [3].*
24. a) *ıej drúga și fójile rămínd.* b) *cur porúmb; curí; cúră; curám; -rát; [3].*
25. a) *cúrăț cucurúđu.* b) *cúrăț bğábili de pe tulán.*
32. a) *daı gıja zos.* b) *cúrăț cucurúđu.*
34. a) *cúrăț cucurúzu dá gıja.* b) *cúrăț bğábili dá pră tuléu.*
37. a) *cúrăț dá gıjă.* b) *cúrăț dá bğábă.*
38. a), b) [D] *głėjur pásúju, grásăcu. dájgłėjur [se zice dacă] dobór cojă dá pră lemn.*
39. *cúriț [1]; cúrăță [3] gıjılı.*
42. 43. 46. 55. a), b) *cur; curí; cúră; curám; -rát; [3].*
45. a) *cur drúga.* b) *cur porúmbu.*
53. b) *cúrăț la bóbe.*

56. a) *cur porúmb, cúră porúmbu d'e foi.* b) *cur porúmbu d'e pe glod'én.*
63. b) *gėjur nus.*

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
a), b) *cúrăț⁺*: a) *cúrăț cucurúz.*
b) *cúrăț bğábe.*

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5162], pct. 4: b) *curățlám* [ind. prez. 4]⁺: *cu múnili.*
55. ALR I, ms., ch. [906], pct. 859: a) *cur porúmb d'i frúnzi. am curát* [perf. c. 1].
64. ALR I, ms., ch. [906], pct. 3: a) *cúrăț cucurúđu di foi.*

Formele de ind. prez. 1 ale lui A CURĂȚA și A CURA

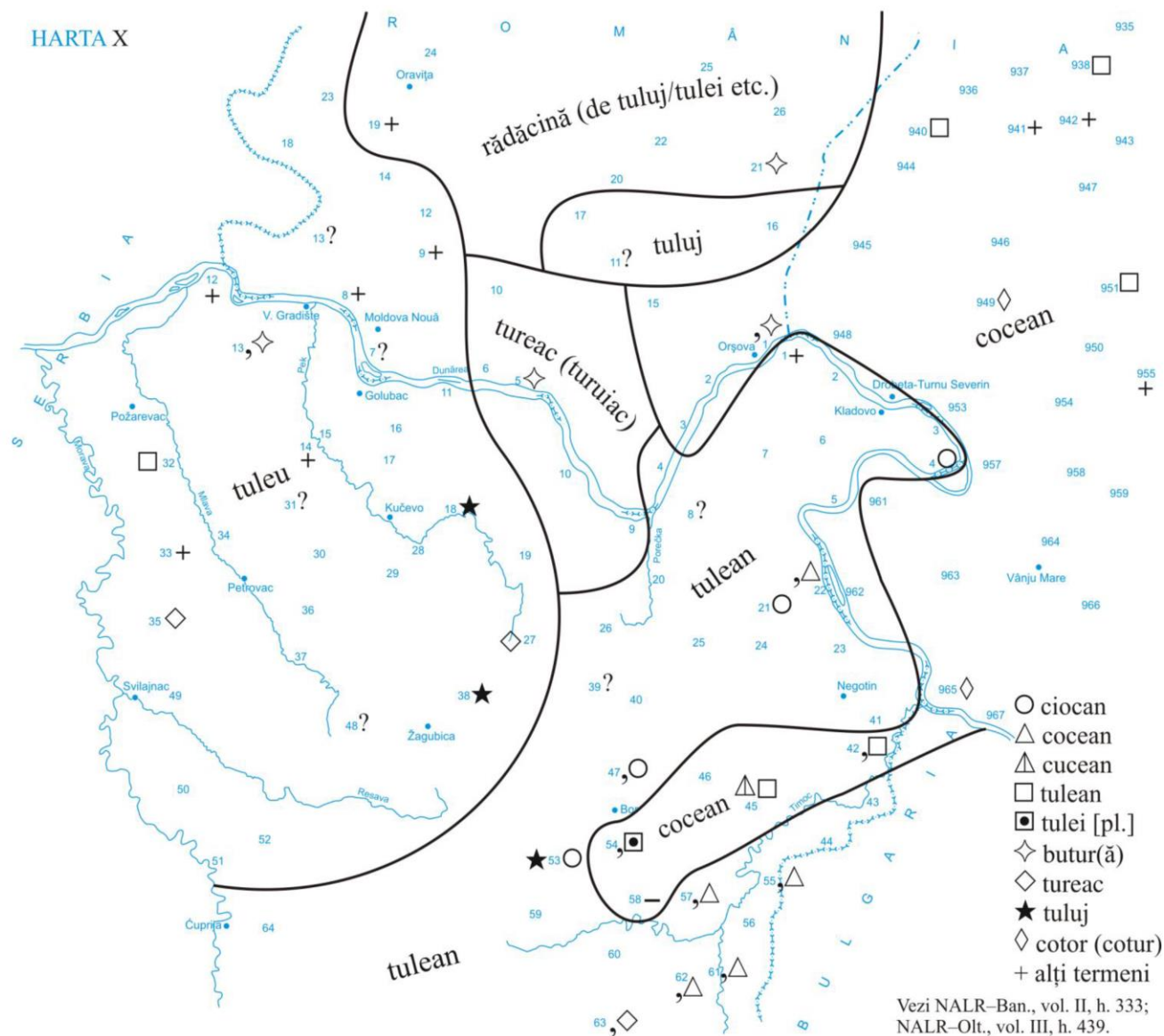
CIOCANI, sg. „moignons des tiges coupées”
[693/1010]

I. Întrebare indirectă: *Cum le spui la aceia care rămân în porumbiște după ce ai tăiat, toamna, porumbul?*

- II. 20. „şcăpurî; şcap se cheamă rădăcinile care rămân în pământ.”
 22. „cočēni rămân după ce tai tulēni.”
 27. *rădăşîn cu turîac.*
 29. „Ştiuleții mai mici se cheamă mişăi.”
 31. „La pământ rămân muşurōane; -rōn.”
 33. „Rămân deasupra pământului, mă/a-ηgl'impă.”

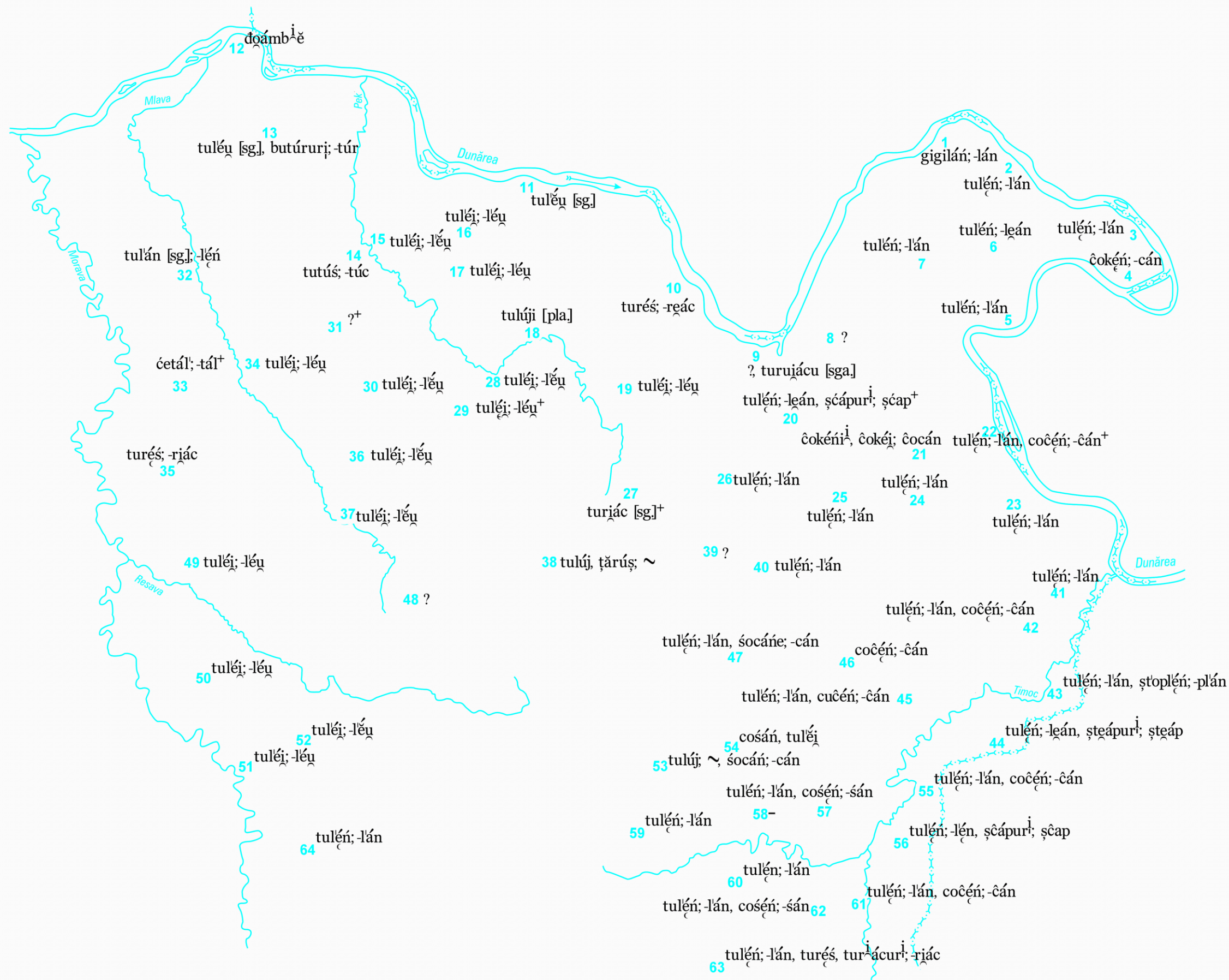
III. Anchetă suplimentară. Oştrelj:
tulēn; -l'an.

- IV. 37. ALR II, ms., cf. ch. [5166],
pct. 4: *turijēs; -iác* [sg.]⁺: *a uđit* [6] *turijēs im muşurōn dîn tul'ei.*
 55. ALR I, pct. 859: —.
 64. ALR I, pct. 3: —.

Principalii termeni pentru CIOCAN

Vezi NALR-Ban., vol. II, h. 333;
NALR-Olt., vol. III, h. 439.

BURUIENI, sg. „*mauvaises herbes*”
[694/1011]

I. Întrebare indirectă: *Ce cresc pe locul cu porumb, grâu..., mai ales după ploii, pe care le smulgi ori le tai?*

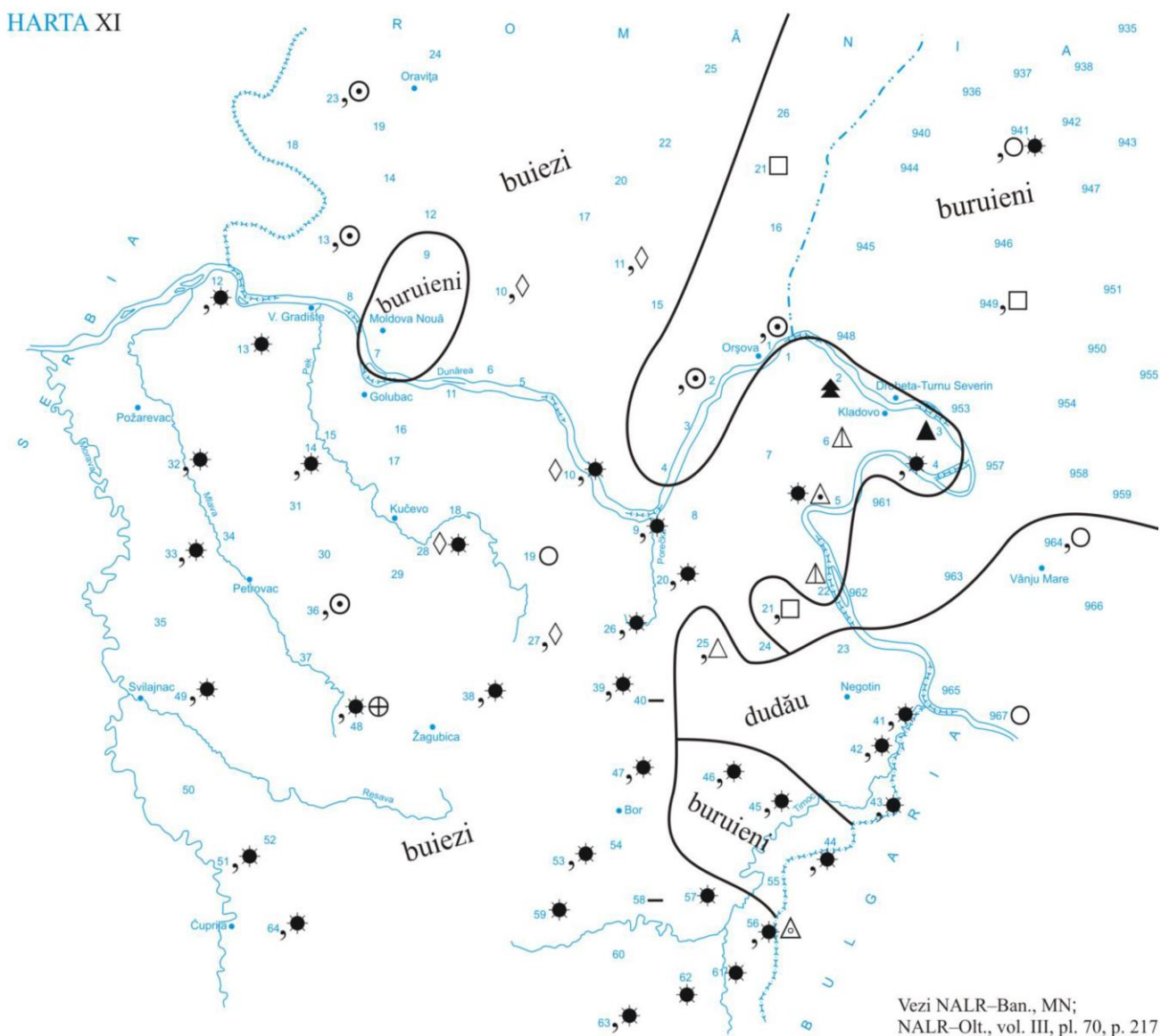
- II. 3. „Crește și *tătărăică* ‘tătar’, multă și mare.”
6. „Sunt mult feluri: *dudău*, *mohór*, *ș’ir*. *s-a buiezăt locu*.”
9. „Crește *iarba*: *mălor*, *șcir*. *pin cucurud* crește *mălor*.”
10. „Cresc *bužác*, *urđis*, *iarba* [na.], *dudău*, *laptuca*, *bólbora*, *șcir*.”
12. „Buiezile sunt înalte.”
18. „Cresc *polamidă*, *lăptucă*, *pir*, *moșór*.”
19. „Cresc *dudău*, *șcir*. *șciru* îl mănâncă porcii, dar și oamenii.”
21. „[Adică] *dudău*, *șcir*, *lăptucă*.”
23. „*dudău* le spune la toate buruienile la un loc.”
25. „E *dudău* mare *de buieđ*.”
32. [Feluri de buruieni:] *șcir*, *pal/amida* [a.], *vólbura*, *lóboda*.
33. [Feluri de buruieni:] *palamidă*, *boj*, *bólbora*, *laptucă*, *lóbođe*, *șcir*.
35. [Feluri de buruieni:] *șcir*, *mălor*, *pir*, *curuzárí*, *bólbără*.
42. *pir*, *bălăviră*.
44. *a dat iarba prin porumb*, *a dat buruiénile*.
45. *mōr* ‘mohor’, *busuócu cālulu*.
46. „*iarbă ie tot căre iestă*. *buruién* sunt cele *căre mirosă*.”
48. *buiéđile* [pla.]. „*buruiánă* se zice acum, după români [= cei din România].”

49. „*iarbă*, [adică] *șcir*, *bólbura*, *pir*, mai mică. *buiéđi* sunt mari.”
50. „Pe ogor rămân *búșurí*, bucăți de pământ mai mari, pe care le *dospárz* cu sapa.”
51. [Feluri de buruieni:] *moór*, *palamidă*, *șcir*, *dudău*. În Vlașca [Vlaška, la sud-vest de Isakovo] îi spune *buiáde*.”
57. 59. 62. [D] BUIEZI, BURUIENE #.
60. *moór*, *bólbura*, *pir*.
63. *șcir*, *bólbura*.

III. Anchetă suplimentară. Oștrelj: *iarbă*, *bukáz/đá*⁺: *s-a-ambu-đit locu đí iarbă*.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5172], [5173], pct. 4: *buiéđe*.
55. ALR I, ms., ch. [1208], pct. 859: *buruiáni*; *-ián*.
64. ALR I, ms., ch. [1208], pct. 3: *buruián*; *-iáně*.

HARTA XI

Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., vol. III, pl. 70, p. 217

○ buruieni	△ buiedac [col.]	△ budeze
⊙ buruiene	▲ buzieni [3 sil.]	□ dudău [col.]
⊕ bureană [col.]	▲ budieni [3 sil.]	● iarbă [col.]
△ buiezi	△ buieze	◇ bugeac [col.]

Principali termeni pentru BURUIENI

PRĂȘESC (PORUMBUL) (ind. prez. 1) „*je bêche (le champ de maïs)*”
[695/1015]

I. Întrebare indirectă: a) *După ce a răsărit porumbul și s-a făcut de-o palmă-două, ce zici că-i faci cu sapa?*
b) *Ce zici că faci când sapi porumbul a doua oară?*

II. 3. a), b) „*primu săpăt e prășit,*
la al doilea se zicea că-l
îngrop. Nu se face mușuroi
la al doilea săpat.”

7. b) *săpă d'-a doilea, prășit.*

11. b) „*Ăsta e săpātu a doilea.*”

12. a), b) [] „*Mai întâi îl săpăm,*
il prășim, pe urmă îl poprășim
adăară, iar a treia oară
il îngropăm.”

13. b) *prășăsc* [2]; *prășăscă* [3];
prășim [4].

14. a), b) „*Se fac trei săpături la*
porumb: săpăt, săpăt d-a
doilea qără și îngropăt.”

16. b) *a douăla qără il îngrop.*

23. a), b) „*Primul săpat e tîrsitu,*
al doilea prășitu.”

32. a), b) „*De două ori se săpă:*
întîi prășăsc, apoi săp, iar a
treia oară se îngroapă.”

33. 36. a), b) „*Îl prășăsc, apoi îl*
propășăsc, iar a treia oară îl
îngrop.”

35. b) „*A treia oară săpatul se*
numește îngropătura.”

37. a), b) „*Îl prășăsc, apoi, când*
e mai mare, îl săp, iar a treia
oară îl îngrop.”

38. a) „*Primul săpat se cheamă*
tîrsit.”

39. a), b) *întîi tîrsăsc, p-ormă*
săp.

43. a), b) „*Îl săp, apoi îl săp*
d'-adăara, apoi îl îngrop.”

44. a), b) „*il sap de-o dată, la*
jumătatea lui mai, apoi il sap
de-a două, când
să-îngropă.”

47. a), b) „*Întâi îl prășim, apoi*
il tîrsim, [în al treilea rând]

să săpă, [iar în al patrulea
rînd] să săpă cu cuiș.”

52. b) *al douăra-l îngropi, îi făș*
mușuron.

57. a) *doăra mă duc să fac*
cucuib.

59. b) *săp cu mușuroi.*

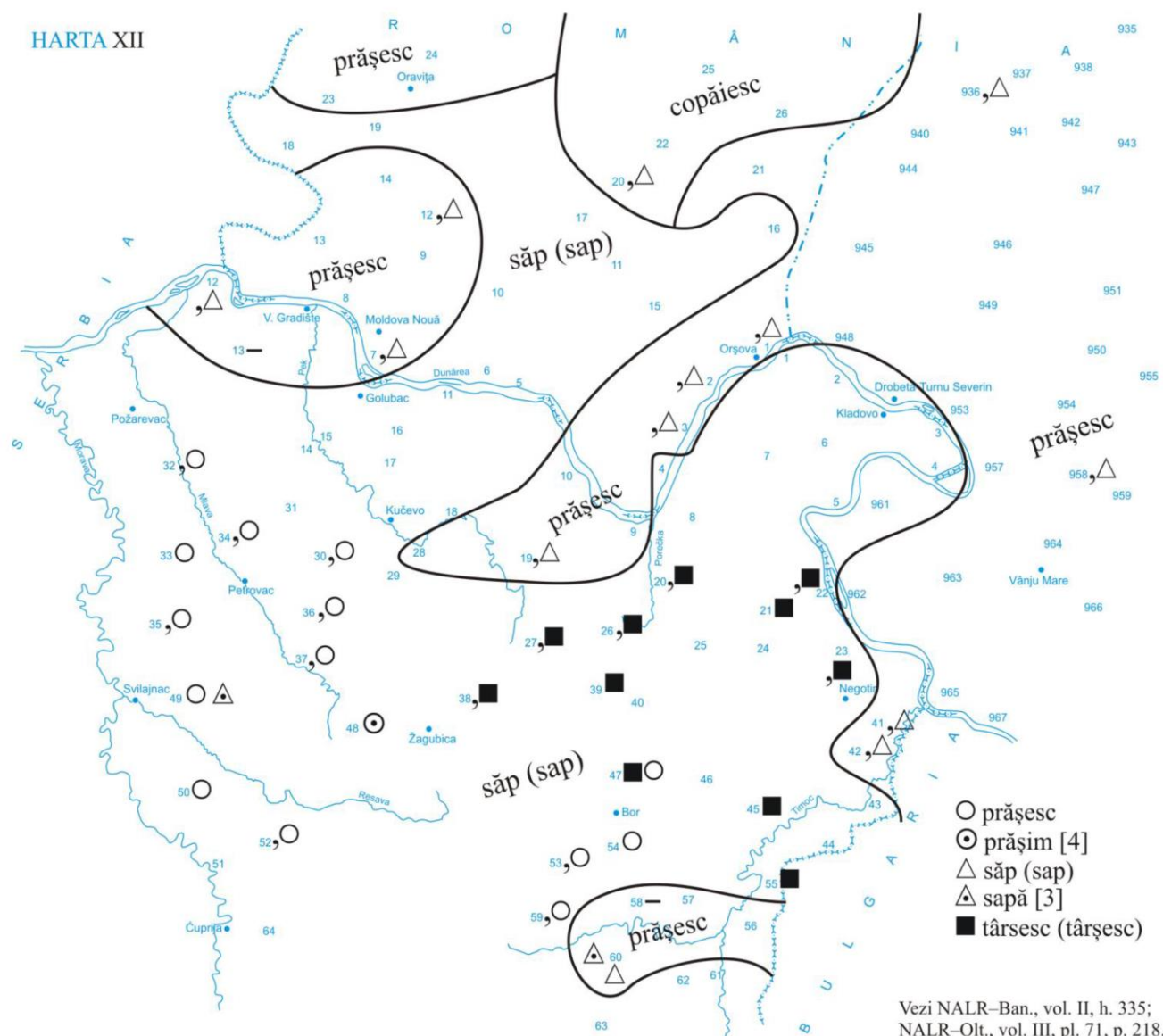
III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
târsăsc; târsim [4]⁺: „[Po-
rumbul] *il rărîm, il săplăm,*
il târsim.”

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5040],
pct. 4: *il prășlășce.*

55. ALR I, pct. 859: –.

64. ALR I, pct. 3: –.

HARTA XII

Principalii termeni pentru PRĂȘESC (PORUMBUL)
‘il sap pentru prima dată’

Vezi NALR-Ban., vol. II, h. 335;
NALR-Olt., vol. III, pl. 71, p. 218.

RĂZOR, pl. „*dérayure*”
[699/1022]

HARTA XIII

I. Întrebare indirectă: *Cum se numește fâșia îngustă de teren nearat, care desparte două ogoare (nive, moșii...)?*

II. 6. „La capătul holdei este *pîrčón*,
la mijloc: *răzór*.”

11. „Pe sârbește: *méideș*.”

25. „*slog* este la mijlocul
ogorului.”

43. „*răzór* îi zice la un loc îngust
și lung.”

44. *mușt* ‘trebuie să [fie]’.

45. „*slógu* este la marginea unor
locuri nearate, iar *răzóru* este
ceea ce rămâne ca un șanț
între două arături.”

47. „*răzóru* e la mijloc, *slógu* pe
margine.”

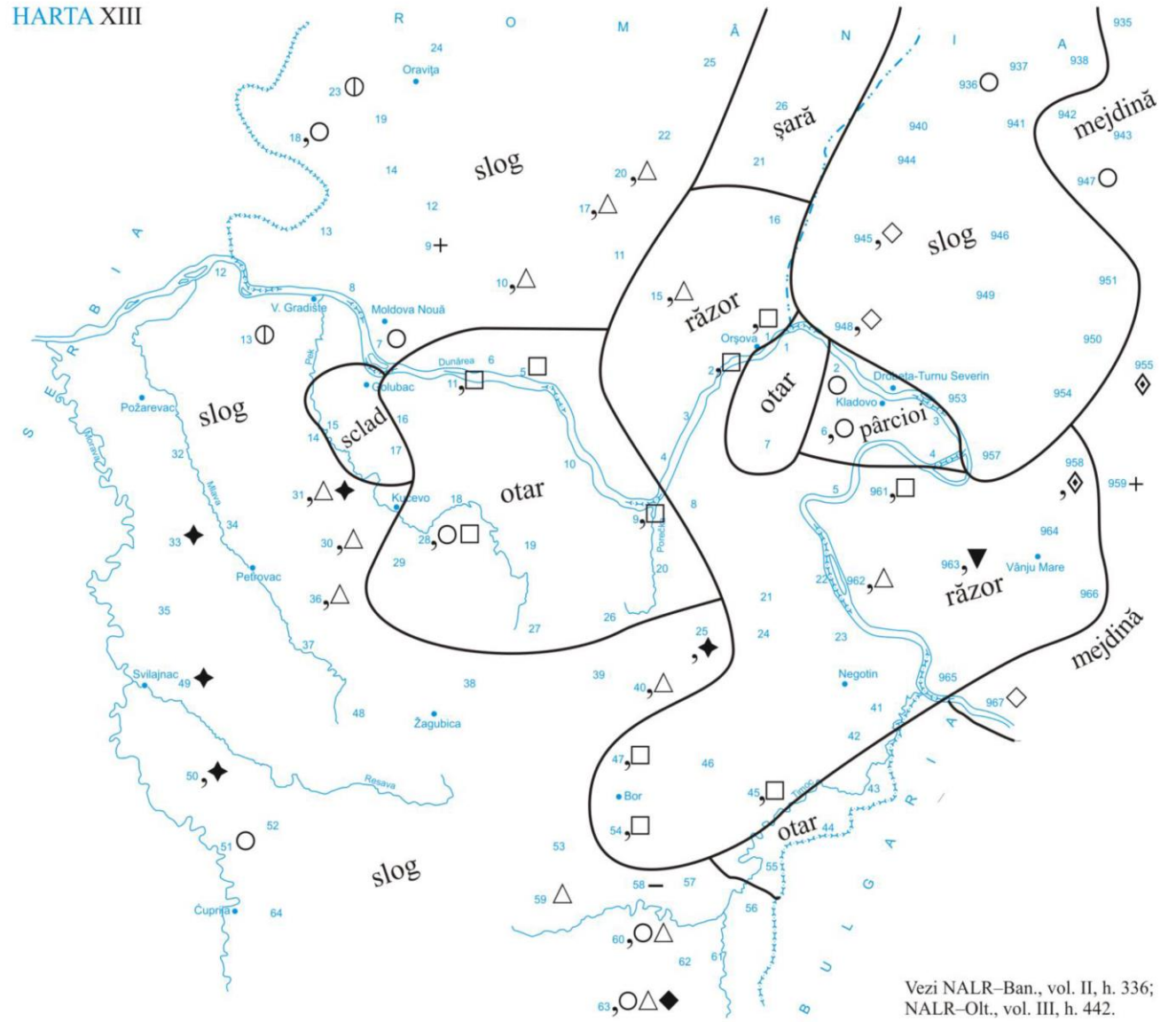
59. „*otáru* e și la tot satul, și
între doi vecini.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrelj:
sclad; *scládurĭ*.

IV. 37. ALR II, ms., cf. ch. [5067],
pct. 4: *răzvúără lúngă*.

55. ALR I, ms., ch. [948],
pct. 859: *otár*; *otárurĭ*.

64. ALR I, ms., ch. [948], pct. 3:
slog; *slógurĭ*.

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 336;
NALR–Olt., vol. III, h. 442.

○ răzor	◇ mejdină	◆ sclad
⊙ răzvor	◆ mejdrină	+ alți termeni
△ otar	◆ mede	
□ slog	▼ pârciog	

Principalii termeni pentru RĂZOR

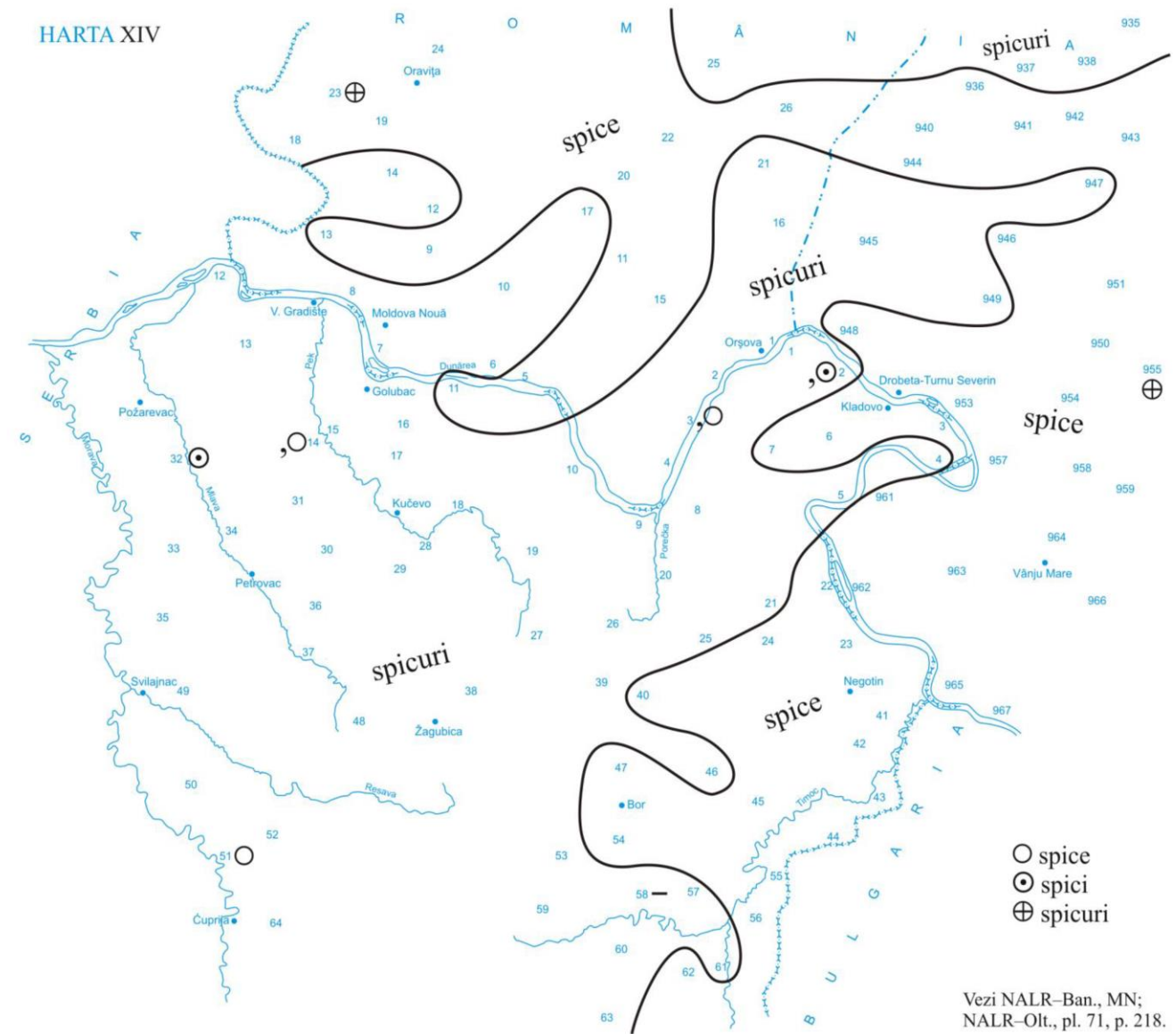
SPIC, pl. „*épi*”
[700/1023]

I. Întrebare indirectă: *Cum îi spui la vârful paiului de grâu, în care stau boabele (grăunțele)?*

II. 2. *un spic; doi spis, două spicuri.*

III. Anchetă suplimentară. Oştrej: *spic; spicuri.*

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5180],
pct. 4: *spicu* [a.].
55. ALR I, ms., ch. [913],
pct. 859: *spic; spicuri.*
64. ALR I, ms., ch. [913],
pct. 3: *spic; spicuri.*

Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., pl. 71, p. 218.

Forme de pl. pentru SPIC

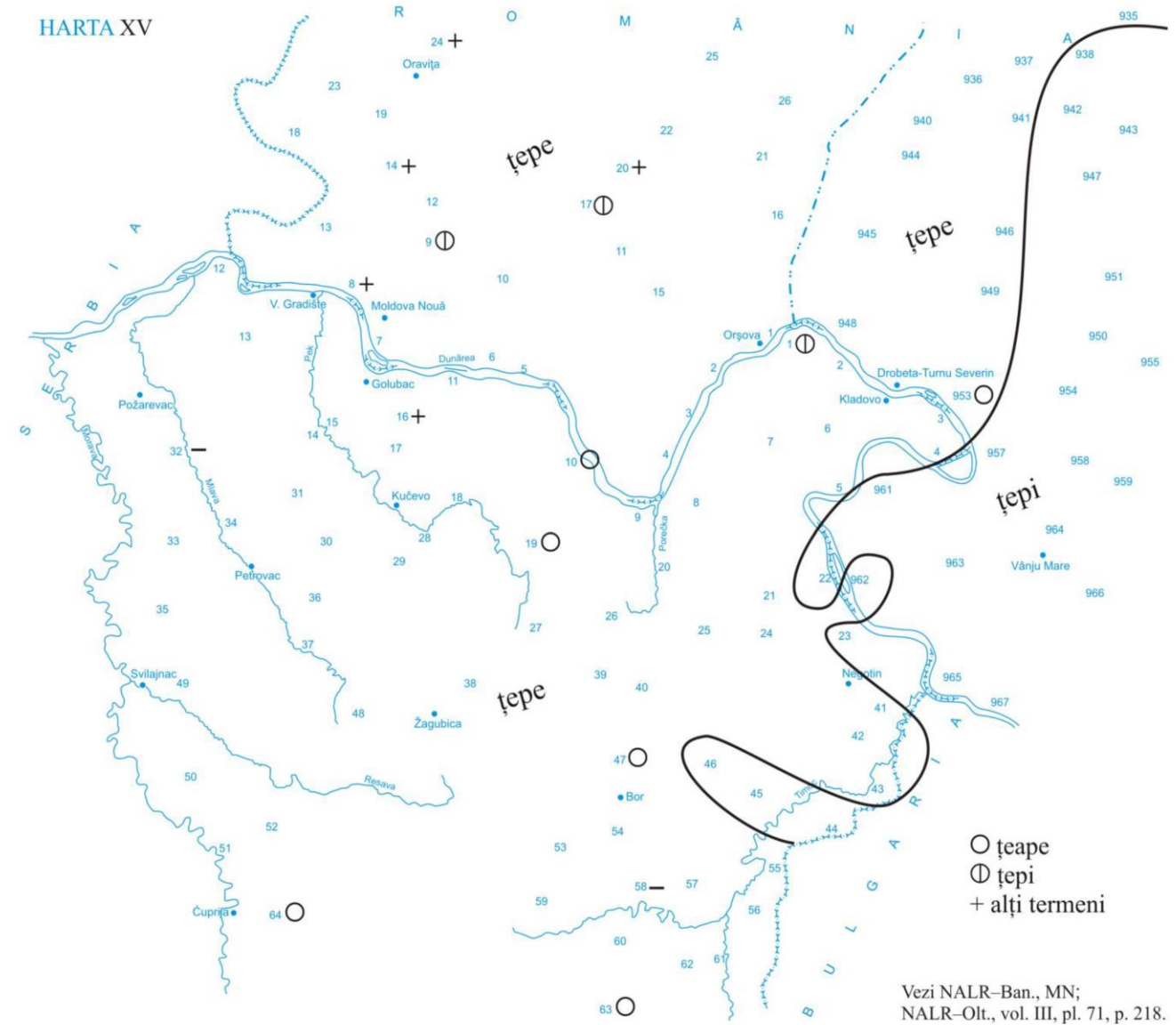
ȚEAPĂ (LA GRÂU), pl. „*barbe des épis*”
[701/1024]

I. Întrebare indirectă: *Cum le spui la firișoarele acelea lungi și ascuțite care ies din spicul grâului?*

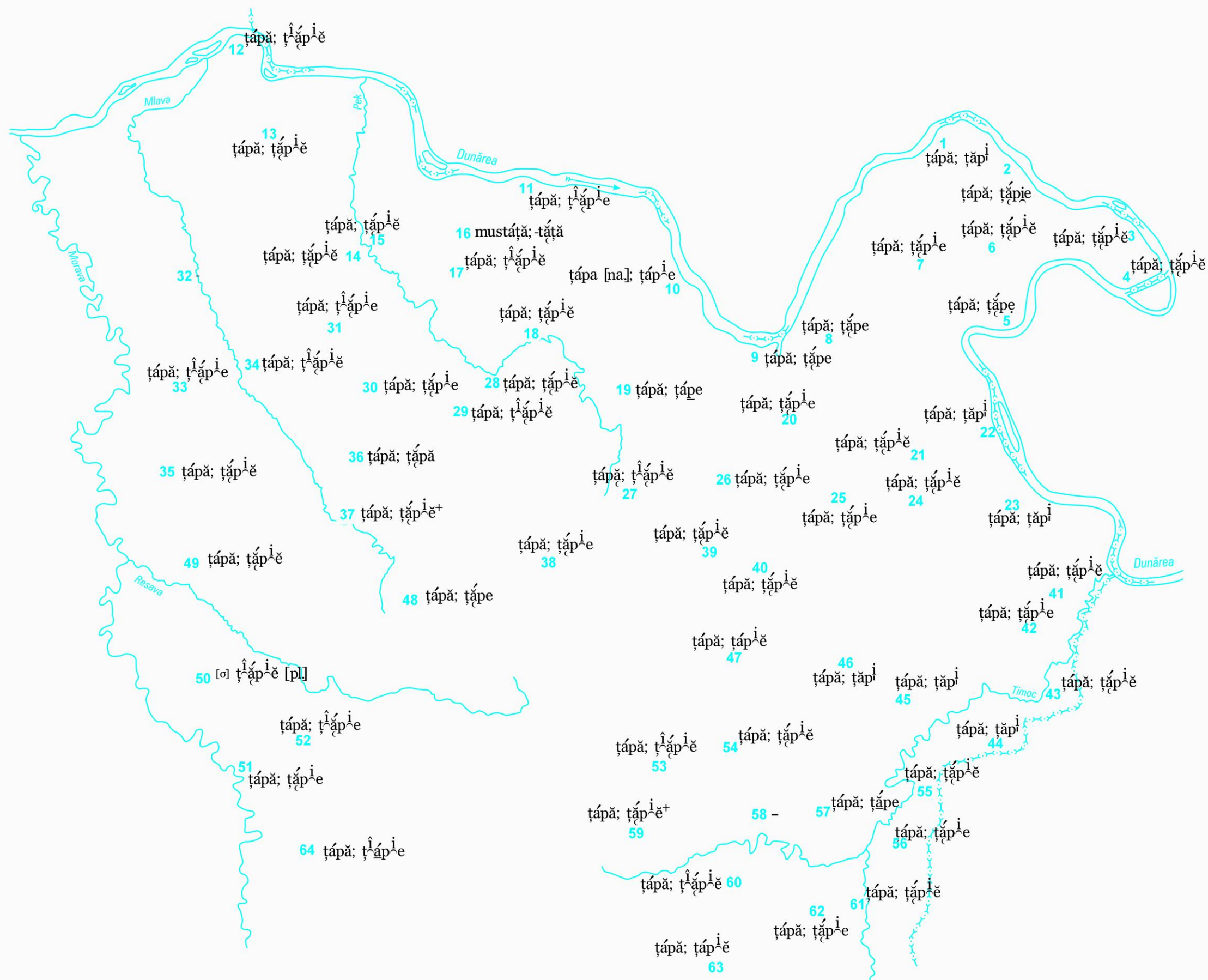
II. 37. *țâpîe a lu spic.*
59. *brică de clâie* ‘par la claie’.

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
țapă; țape, [x] țăpě [pl.].

IV. 37. ALR II, ch. [5180], pct. 4:
țlăpi [pl.].
55. ALR I, ch. [929], pct. 859:
țapi: țăpî.
64. ALR I, ch. [929], pct. 3:
țapi; țiępi di ordț.

Forme de pl. pentru ȚEAPĂ (LA GRÂU)

MĂNUNCHI (DE GRÂU), pl. „*javelle, poignée (de blé)*”
[703/1029]

HARTA XVI

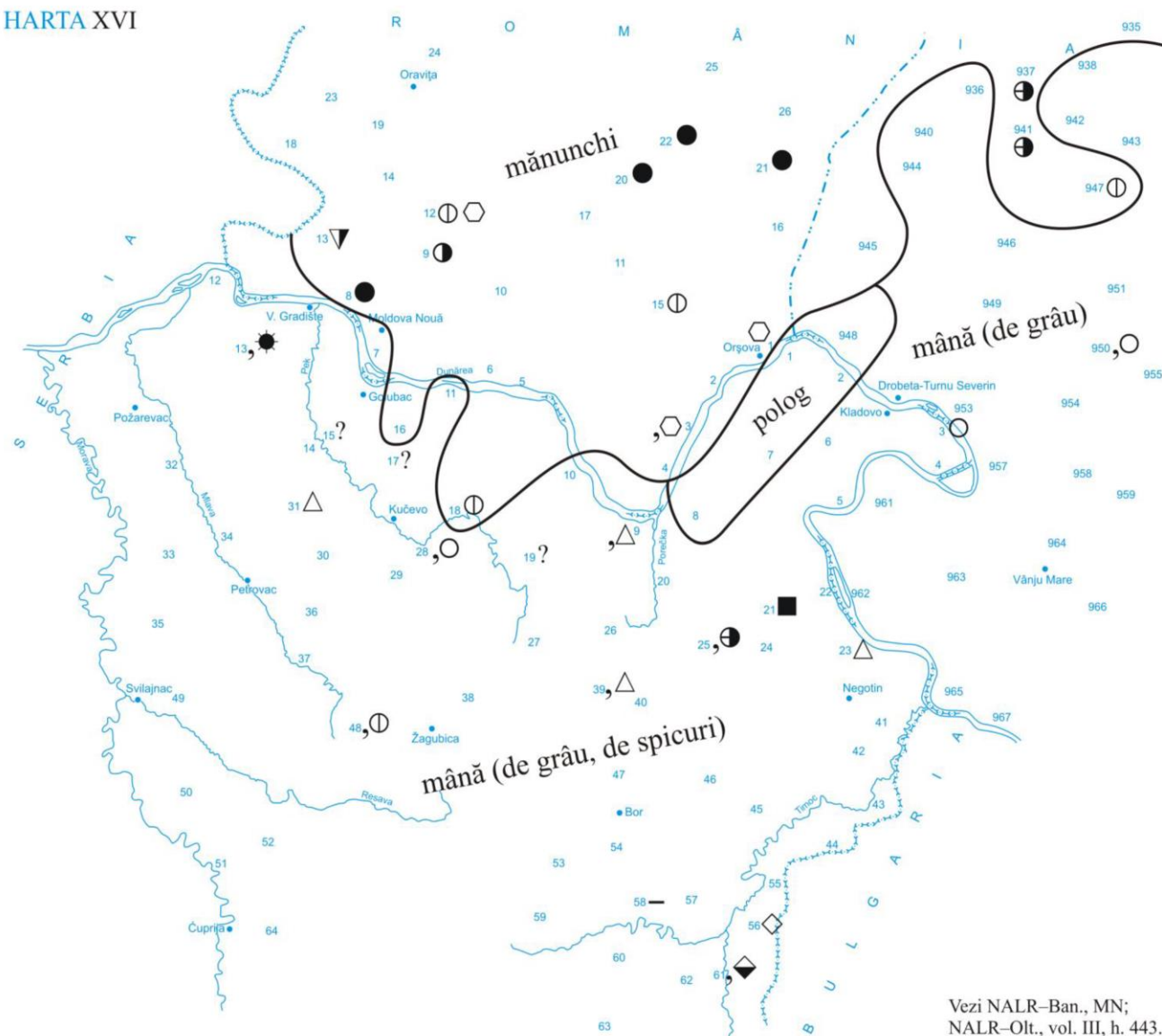
I. Întrebare indirectă: *Cum numești grâul pe care-l prinzi odată-n mână (GEST) când seceri?*

- II. 2. „Se fac *peciță*; ~, *peciț* [pl.], adunat în grămezi.”
 3. „În România, peste Dunăre, se zice *mănușkiu* [sgna.]”
 4. „Din *mîn* fac *pológ*, apoi *snop*.”
 6. „*mînă*, cât iei *de-o dată*. Apoi se fac *pológ* [pl.]; *-lóg*, mult *pológ*.”
 9. „Acum, se cosește, se fac *pológuri*, *polóz* [pl.]; *-lóg*, pe urmă se face *snóg*.”
 10. „Din mai multe mâini se face *pológ*.”
 15. „Se ia un *braț*; *brățuri*.”
 17. „Se face *copețauă*; *-țăl'e*.”
 20. „Din mai multe mâini faci *polóz* [pl.], apoi *snop* [pl.]; *snop*.”
 26. „Din *mîn* *fas* *pológ*, apoi *snop*; *snopuri*.”
 27. „Din 2–3 mâini faci un *pológ*; *-lóză*.”
 30. „Din mâini faci *pológ*; *-lóz*.”
 33. „Din 3–4 *mîn* faci o *copețauă*.”
 37. Din mai multe mâini, faci un *braț*, apoi faci *pológ*, pe urmă *snop*; *snopuri*.”
 40. „Din mai multe *mîn* faci un *pológ*, apoi *snop*; *snopuri*, apoi, din mai mulți *snopi*, faci un *cristăș*, iar apoi un *stog*.”
 41. 55. „Din mai multe mâini faci *pológ* [pl.], iar apoi *znop*; *znopuri*.”
 42. „Din *mîn* se fac *pológ*, din *pológ* se fac *znopuri*; *znop*, iar din *znopuri* se face *scirtăș*.”
 45. „*pológ* se zice la grâu când e jos. Din *măi multe mîn d'e grîu nelegăte* faci *poloji*.”

47. Din *mînă* faci *pológ*, apoi *snop* legat cu legătură, apoi *stog*, *cîrstînă*, *crúsă*.”
 49. „Din cinci *mîn* faci un *braț*, apoi faci *cămară*.”
 50. „Din 5–6 *mîn* faci un *pológ*, apoi faci *snop*, pe urmă *cîrstăș*, se leagă cu *fúne de sacără*.”
 56. „Apoi faci *pológ*.”
 63. *ája s'e pun zos e pológ*; *-lóz*.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrelj:
 ?, *mînă*; *mîn*, *prîșătură de mînă*, *de grîu*.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5208], pct. 4: *copețauă*; *-țăl'eli* [?]; cf. și ch. [5975], pct. 4: *ma'ănunke*.
 55. ALR I, ms., ch. [1302], pct. 859: *mînúșă*; *-núș*.
 64. ALR I, ms., ch. [1302], pct. 3: *o mîni de cînipă*; *mînî*.

Vezi NALR–Ban., MN;
 NALR–Olt., vol. III, h. 443.

○ mănușchi	● mănușchiu	◇ racoică
⊙ mănușche	△ polog	◆ racoică
● mărunchi	○ mână (de grâu)	▼ chită
⊙ mărunche	■ mână	★ văluș

Principalii termeni pentru MĂNUNCHI (DE GRÂU)

SNOP, pl. „gerbe de blé”
[704/1030]

I. Întrebare indirectă: *Dar la câteva mănunchiuri (mâini) legate laolaltă cum le spui?*

II. 9. *pe urmă făse stlog, pe urmă
vîne mășina.*

13. „snópu se face din mai
multe vălúșurî”.

18. „Un snop se face din 15
mănunchiuri”.

22. „Din p^hológ se face snop,
iar din snop, pe'îță.”

23. „Din znop se face cîrstátă,
apoi stog, la arie.”

30. „Din snopî se face un
cristăș, apoi un stog.”

31. „Din snopî se face cêtrêác.”

34. „Din snopî se face cristăș.”

35. „Din mai multe mîn se face
un braț; bráturî, apoi
snópurî.”

36. *cu fîně legát, isto dă grîu.*

45. „Se face din măi mult
polóji.”

48. „Se face din șapte-opt
mănúňkî”.

52. *să l'ágă cu fúna.*

59. „polózi se leagă cu grâu în
snop, apoi se face scîrtăș, cu
pópă”.

64. „Apoi se face scîrtăș, o
grămadă cu pópă în vârî.”

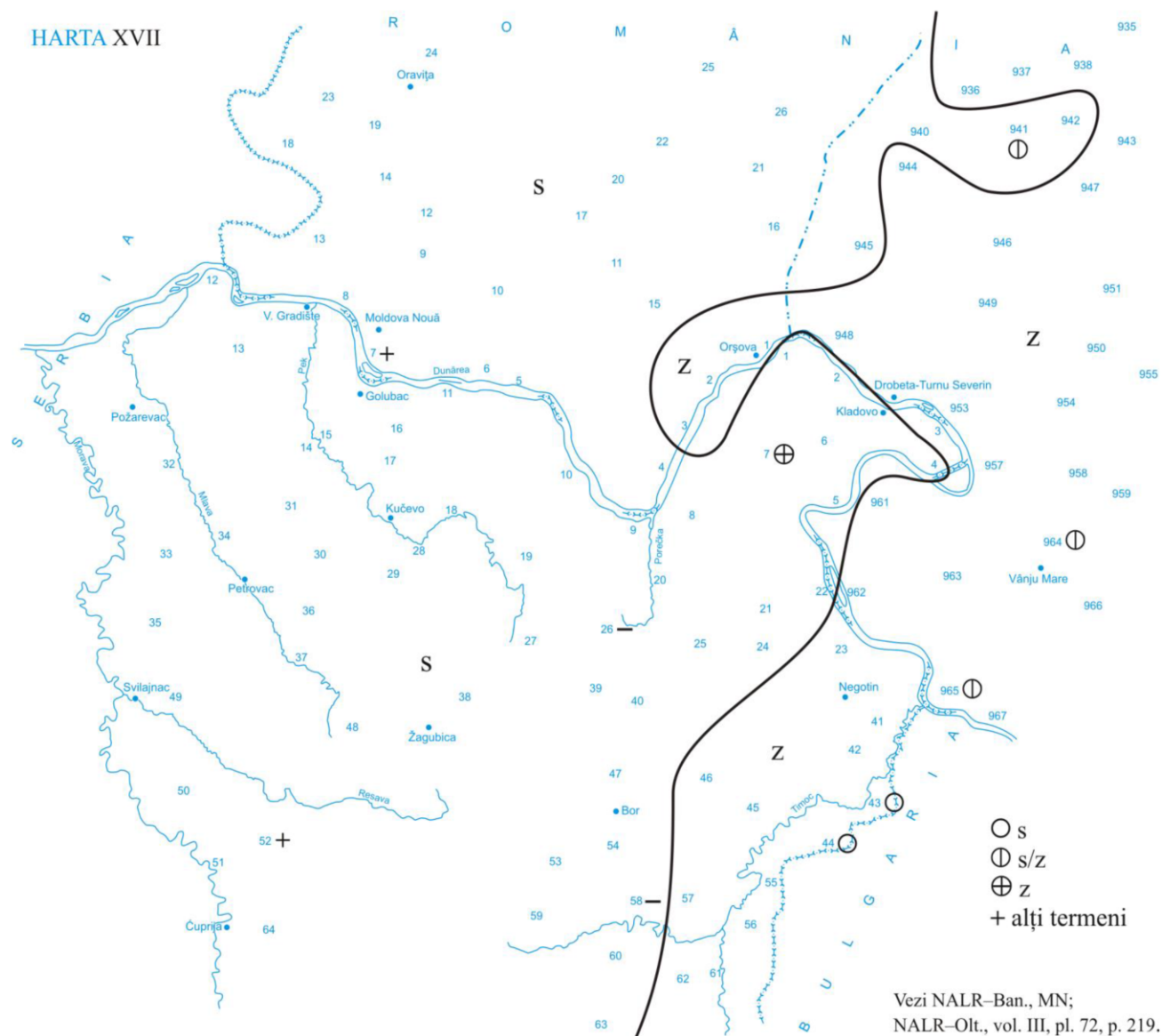
III. Anchetă suplimentară. Oștrelej:
sn^hop; sn^hopî.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5213]; cf.
și ch. [5167], pct. 4: *snop;*
snópurî.

55. ALR I, ms., ch. [919],
pct. 859: *snop; snopî.*

64. ALR I, ms., ch. [919],
pct. 3: *snop; snopî.*

HARTA XVII

Sunetul s în SNOP
(Vezi și pl. XI, h. CXLV)

ARIE, pl. „aire”
[707/1033]

I. Întrebare indirectă: *Cum îi spui locului unde lumea din sat strânge grâul ca să-l treiere?*

II. 3. „Se treieră la mașină. cînd a fost odată, îi spunea la stoguri, până a veni batoza, la mașină, după ce venea. Se făcea *ării* de stog.”

5. „la mașină în poiană. Poiană este și nume de loc.”

6. „poiana o făc *ării*. Mai demult se treiera cu caii, acum cu mașina de trăierăt.”

7. „Mai demult s-a culcăt grâul cu caii. Acum vin mașin cu tractoru.”

13. să *ăișe* așa mi să-mpăre că, *treacă* ‘stog’.

14. 33. 35. 36. 50. (la) *dreș* ‘la batoză’.

26. la mașină: „Cînd se treiera cu caii.”

29. „Arie se zicea cînd erau mașin la mîn ‘manuale’. Acum fiecare treieră în *niva lui*, la casa lui.”

32. 39. [D] ARIE #.

33. *faș camără* ‘grămadă’ la *ării*.

34. „S-a făcut arie la batoză.”

38. „Se făcea la treieratul cu caii.”

39. 40. „La arie se treiera cu caii. Acum se treieră cu *combăjna*.”

41. 47. la mașină.

44. „*ne_čem* ‘ne ducem’ cu *snopi* la mașina de trăierăt.”

48. „Acum nu se face arie. La noi merge *combăju* dă la loc la loc.” *gîrîșce* ‘locul unde s-a tăiat grâul’.

52. 64. la mașină.

53. *gîrîșce* ‘locul unde a fost grâu’.

62. [R] *mîn* ‘moară la curent’.
[V] *mără* ‘moară de apă’.

63. *grîșce* ‘locul unde a fost grâu’.

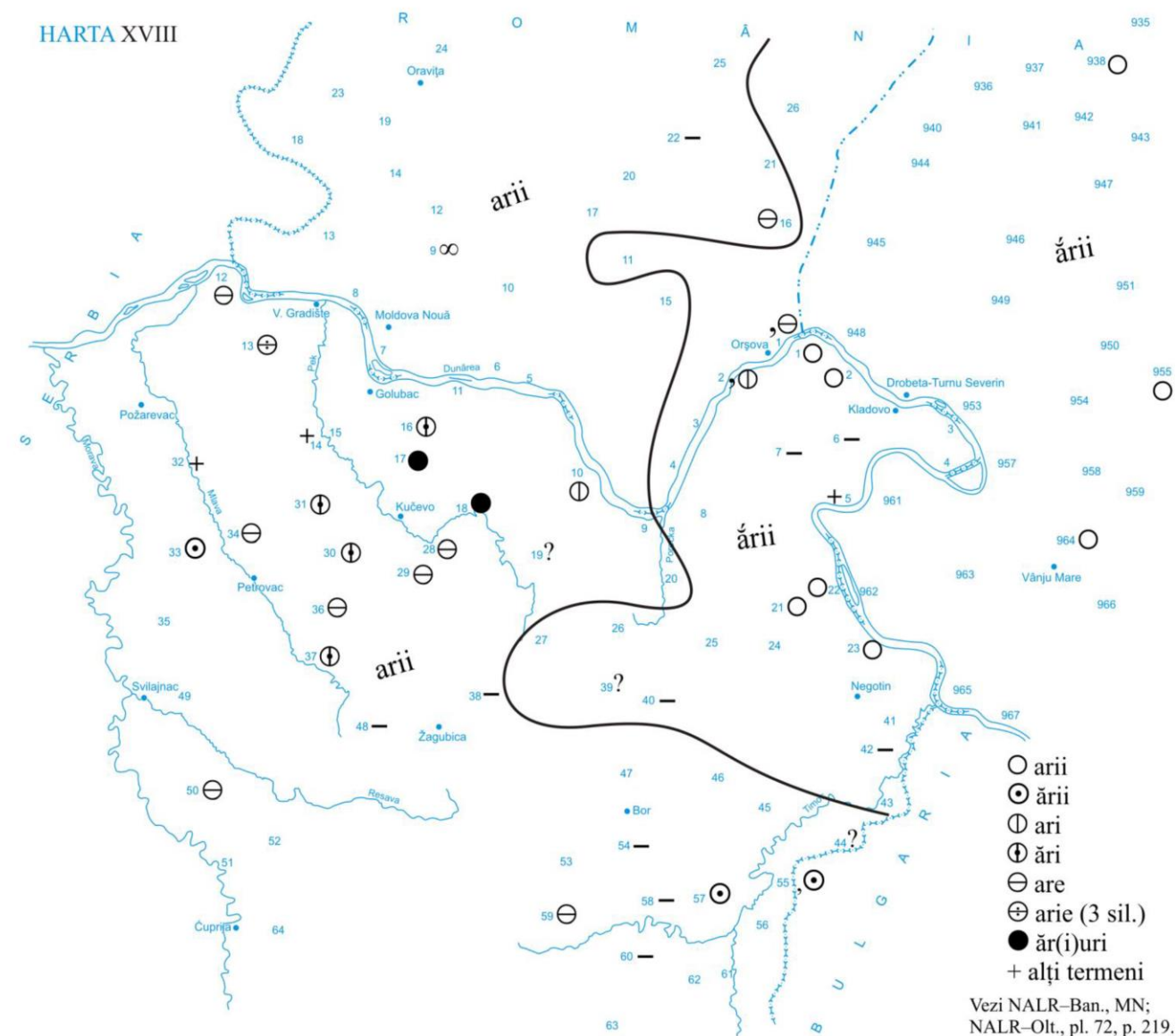
III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
ării; *ării*.

IV. 37. ALR II, pct. 4: —.

55. ALR I, ms., ch. [921],
pct. 859: *ării*; *ării*.

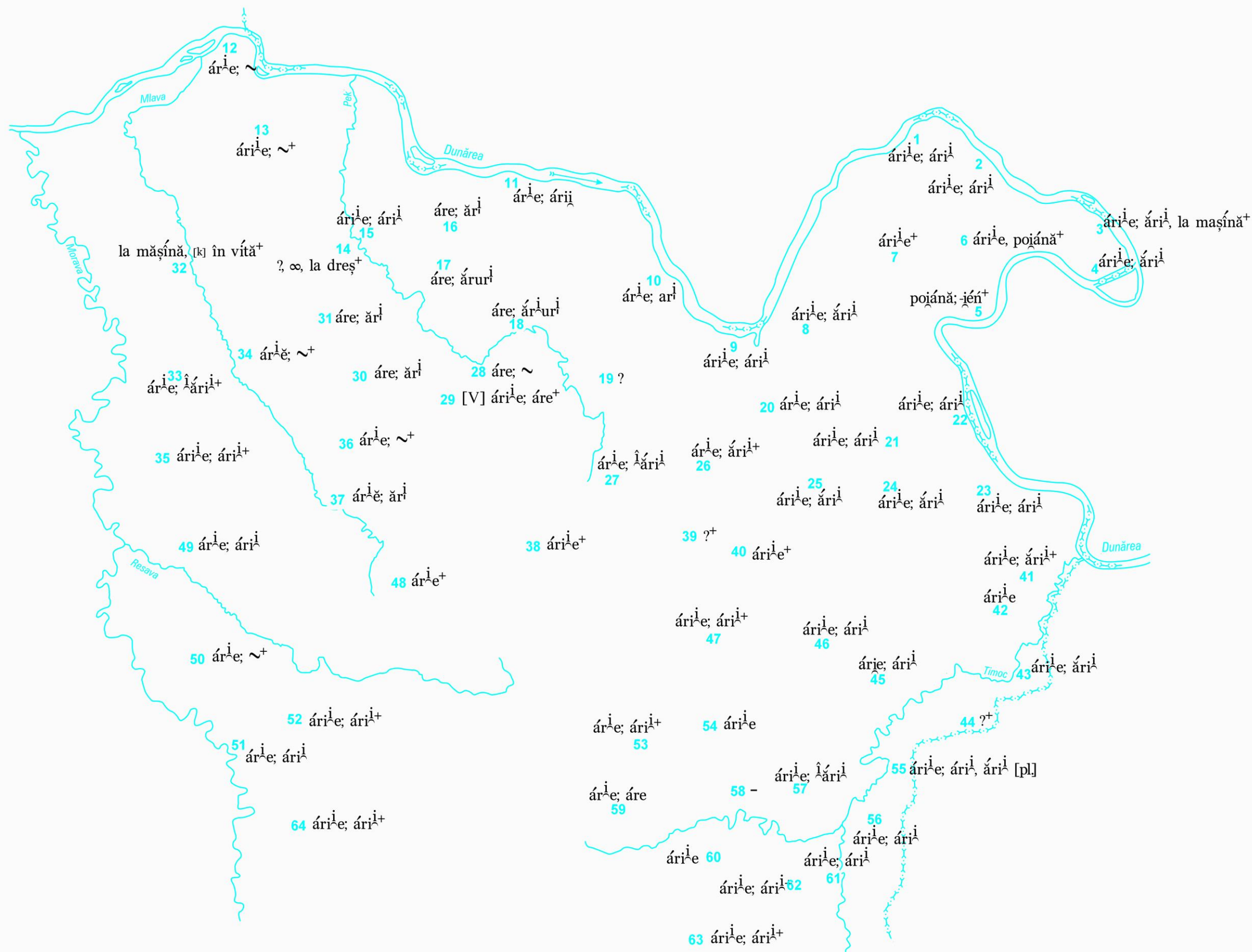
64. ALR I, ms., ch. [921],
pct. 3: *are*; *ării*.

HARTA XVIII

Forme de pl. pentru ARIE
(Vezi și pl. XII, h. CXLVII)

○ *ării*
⊙ *ării*
⊖ *ari*
⊕ *ării*
⊗ *are*
⊗ *arie* (3 sil.)
● *ăr(i)uri*
+ alți termeni
Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., pl. 72, p. 219.

ȘIRĂ (DE PAIE), pl. „meulle (de paille)”
[709/1036]

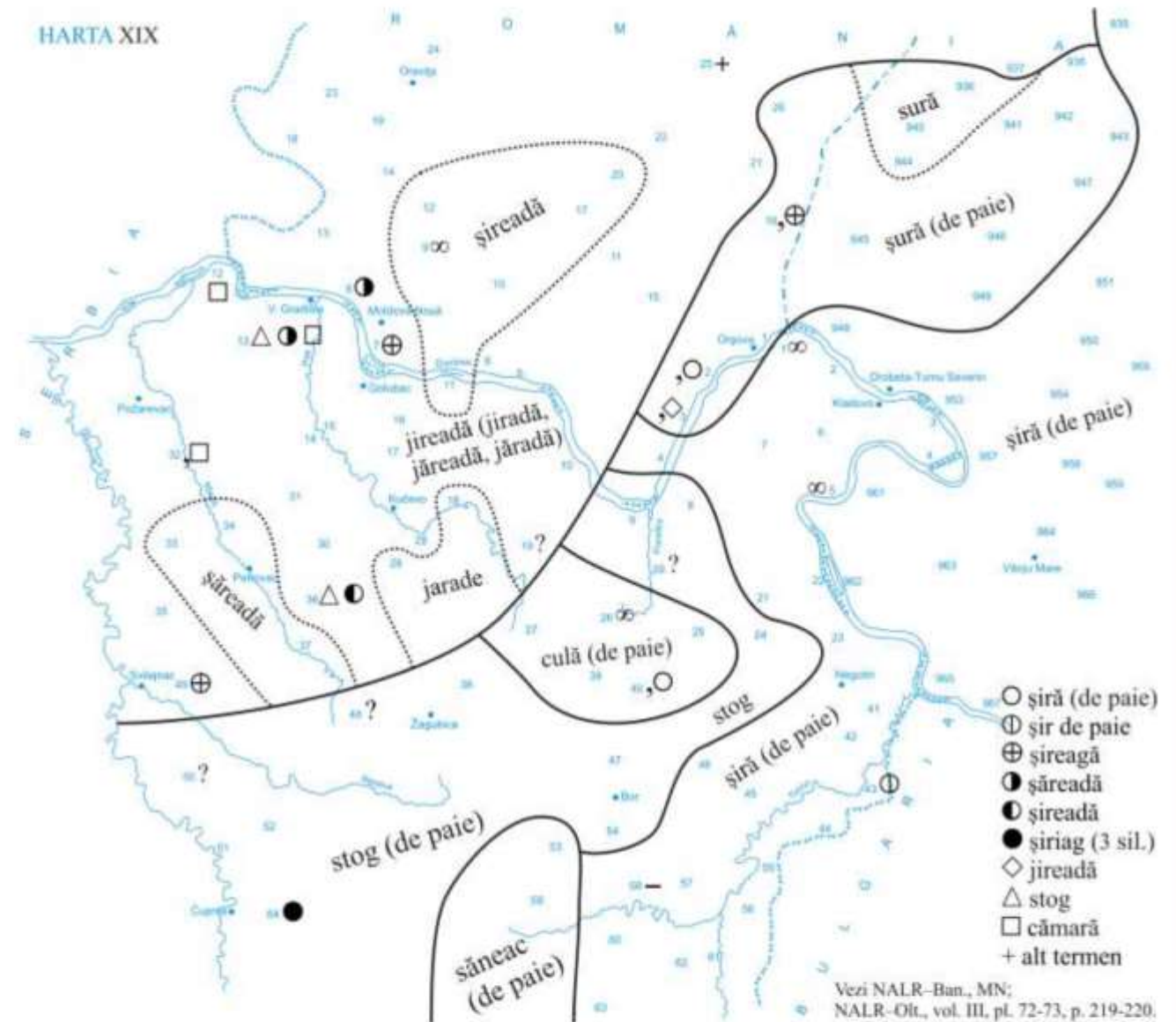
I. Întrebare indirectă: *Cum spui la grămada mare de paie, lungă și cu coamă ca la o casă?*

- II. 1. „clăje se făcea”.
5. „clăje, altfel nu se face”.
6. *kikim pálije*.
7. 10. 22. 27. 38. „Se face și CLAIE; clăj.”
8. „În câmp se face *cîrstás*, din 13 snopi.”
13. „Șira e ca o casă, *stógu* se face în sus, cu țeapă”.
16. „La câmp se face *trăcéc*; *trécés*.”
19. „Nu se cultivă grâu.”
20. „Se face și *clăje*, rotundă.”
24. „*stógu* e lung, cu *coamă*. Se mai face *clăe*; *clăj*, rotundă.”
26. „Se mai fac *cláne* și *gramádă*.”
28. „La fân se face *clăně*; *clăn*.”
48. „La noi s-a făcut *cláne*.”
50. *m-am zuițat*.
51. „La Vlașca [Vlaška, la sud-vest de Isakovo] îi spune *șiră de păle*.”
53. *sănăcu lung*.
59. „Numai din paie se face.”
63. „Pe sârbește: *stog*.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
[σ] *șiră*; *șiră de păje*: „Dacă se face cu țeapă, e *clăje*.”

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5238],
pct. 4: *șirădă*; *-rléđ*.
55. ALR I, ms., ch. [926],
pct. 859: *șiră*; *șirě*.
64. ALR I, ms., ch. [926],
pct. 3: *stog*; *stógurí*.

HARTA XIX

Principalii termeni pentru ȘIRĂ (DE PAIE)

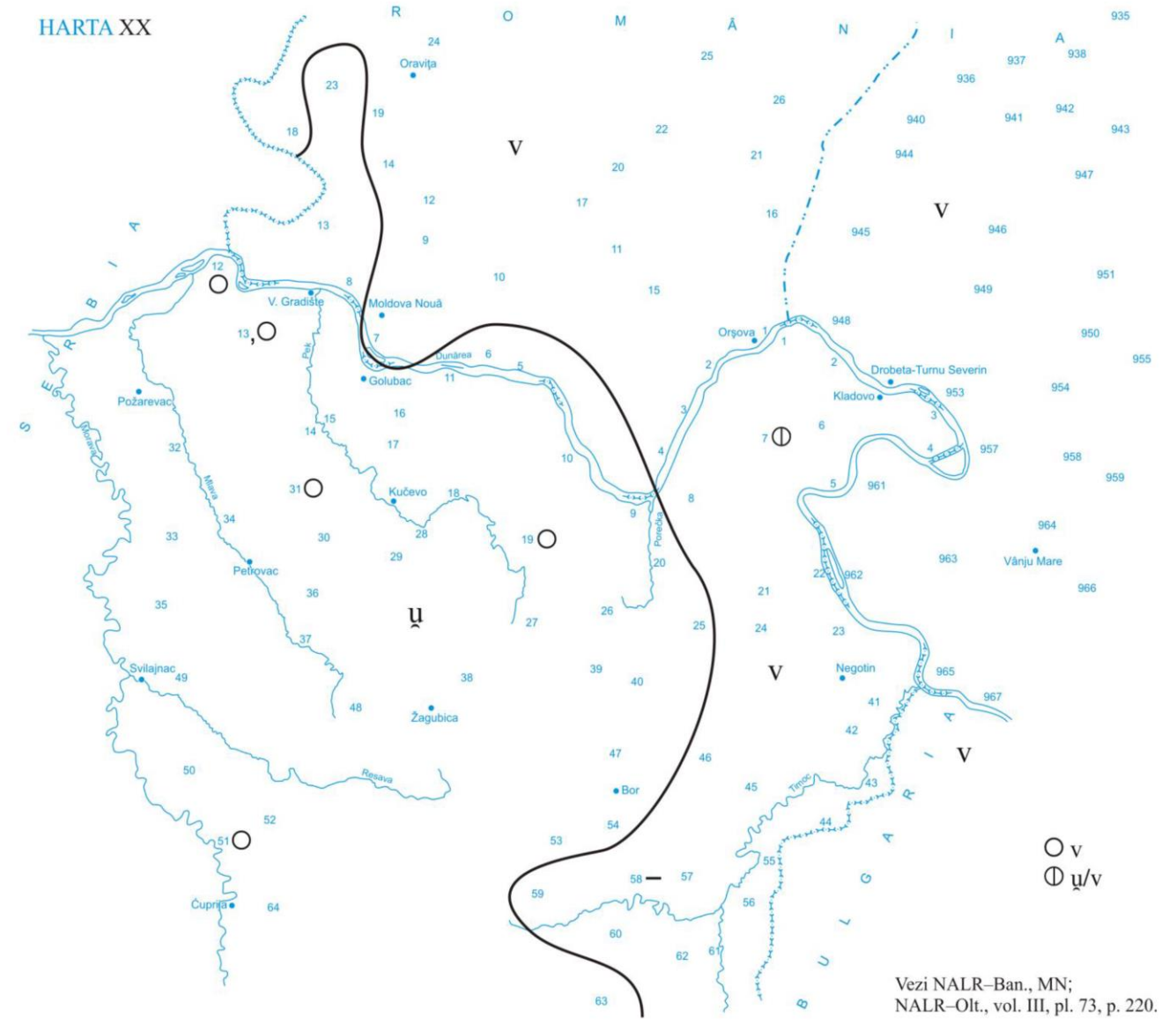

PLEAVĂ „balle”
[710/1037]

I. Întrebare indirectă: *Cum îi spui la aceea uşoară care rămâne când vânturi grâul la treierat?*

III. Anchetă suplimentară. Oştrej:
piávă.

IV. 37. ALR II, pct. 4. – .
55. ALR I, ms., ch. [923],
pct. 859: *pljávî.*
64. ALR I, ms., ch. [923],
pct. 3: *pljávă.*

Sunetul -v- în PLEAVĂ

BANIȚĂ, pl. „boisseau”
[712/1040]

I. Întrebare indirectă: *Cum zici la aceea de lemn sau de fier cu care măsoară grâul, porumbul?*

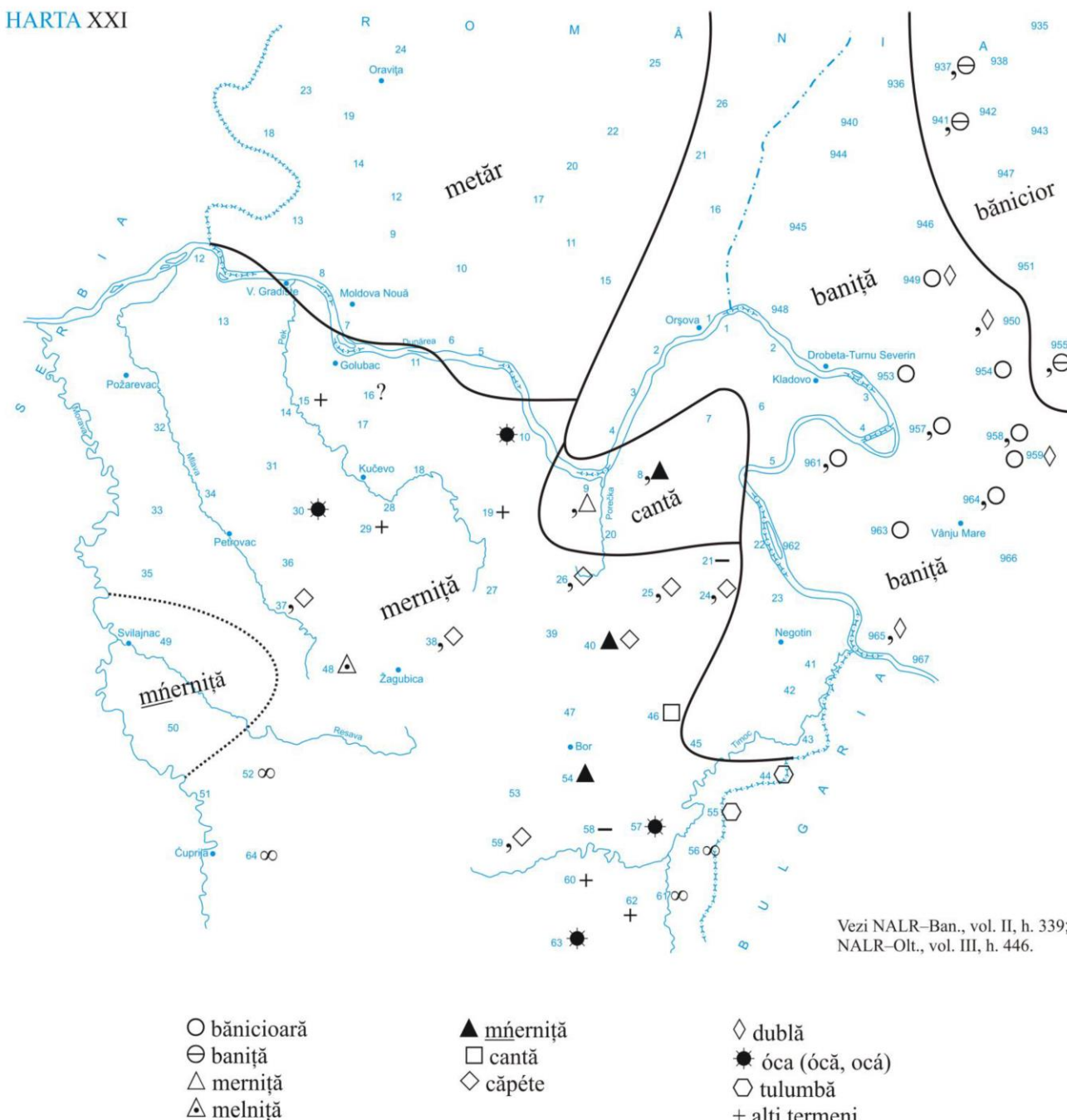
- II. 3. 20. „Cam de 20 kg.”
4. „De 25–30 kg.”
6. 7. 33. „De 10 kg.”
9. *și la mori iese mernița.*
10. „Făcută din dăoz.”
13. *mernița, așa la mura să dușe. vâgă ‘cântar’.*
17. „*mernița* are 15 kg. Măsura de 1 kg se cheamă *porțiie*, iar cea de 2 kg, cu care se ia vama la moară, este *căpăt*.”
19. „Cântarul de care atârni obiectul pe care vrei să-l măsoară se cheamă *kilăș*.”
24. „Un *căpéce* are 10 sau 20 kg. *mernița* se folosește la moară.”
25. „*mernița* are 15 sau 20 kg și e de lemn, din *dăoz*. Un *căpéce* are 1 kg.”
26. „*mernița* e de 10 kg, iar un *căpéce* are 2 kg.”
27. „Poate fi și de 30 kg.”
28. „*mernița* e și mare, și mică. *să ia vama cu porțiia, două mernița*.”
30. 33. *vâgă ‘cântar’.*
31. „Are 10–20 kg.”
34. „Are 12 kg.”
35. „*mernița* are 10–12 kg. *ispónu* e mai mic.”
36. „Are 10–12 kg.”
37. „*mernița* are 15 kg. *căpiéce* este măsura rotundă cu care se ia vama la moară.”
38. „*mernița* e din lemn și are 20 kg, iar *căpiécele* are 0,5–1 kg.”
40. „Căpetele se folosește la moară.”
44. „*tulumba* este cu coadă și are cca 15 kg.”

46. „*coafa e d'e p'lec, cu țărta d'e jiță ‘sârmă’, de 5, 10, 20 kg, iar cânta, tot d'e p'lec, are până la 50 kg.*”
47. „Se folosește la moară. Peste 10 kg nu are.”
49. „*mernița* e rotundă.” *vâgă; vâz ‘cântar’.*
51. „*mernița* are 12 kg. *porțiia* e de fier.”
52. „Nu au decât *cintări*, iar mai demult, *vâgă; vâge*, un cântar mare.”
53. „Are 10 kg și e de lemn.”
54. „De 15 kg.”
55. „*fiér'elu* are 15 kg și e de lemn, iar *tulumba* era pentru *zăit'in ‘ulei’, era de p'lec și avea 15 kg.*”
56. „Nu avem decât *cintări*.”
57. *dua ‘vocală iese zesh kilē.*
59. „Intră 12 *căpiéce* într-o *mernița*.”
60. *dă dăse kilē.*
61. „Nu este decât *cantări*.”
63. [D] *ocă, așa a fost dămúlt.*
64. „Nu este decât *cintări*; - *tare*.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
mernița, mernița; merniț⁺:
de un căpiéce, de două căpiéce. [c] căpiată [pl].

IV. 37. ALR II, pct. 4: –
55. ALR I, ms., ch. [1604], pct. 859: *tulumbă; -lumbē⁺*:
„[Se măsoară] cu *tulumbă d'e gaz*, de 15 kile.”
64. ALR I, ms., ch. [1604], pct. 3: *mărniti; mărniti⁺*:
„Are 10 kile.”

HARTA XXI

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 339;
NALR–Olt., vol. III, h. 446.

Principalii termeni pentru BANIȚĂ

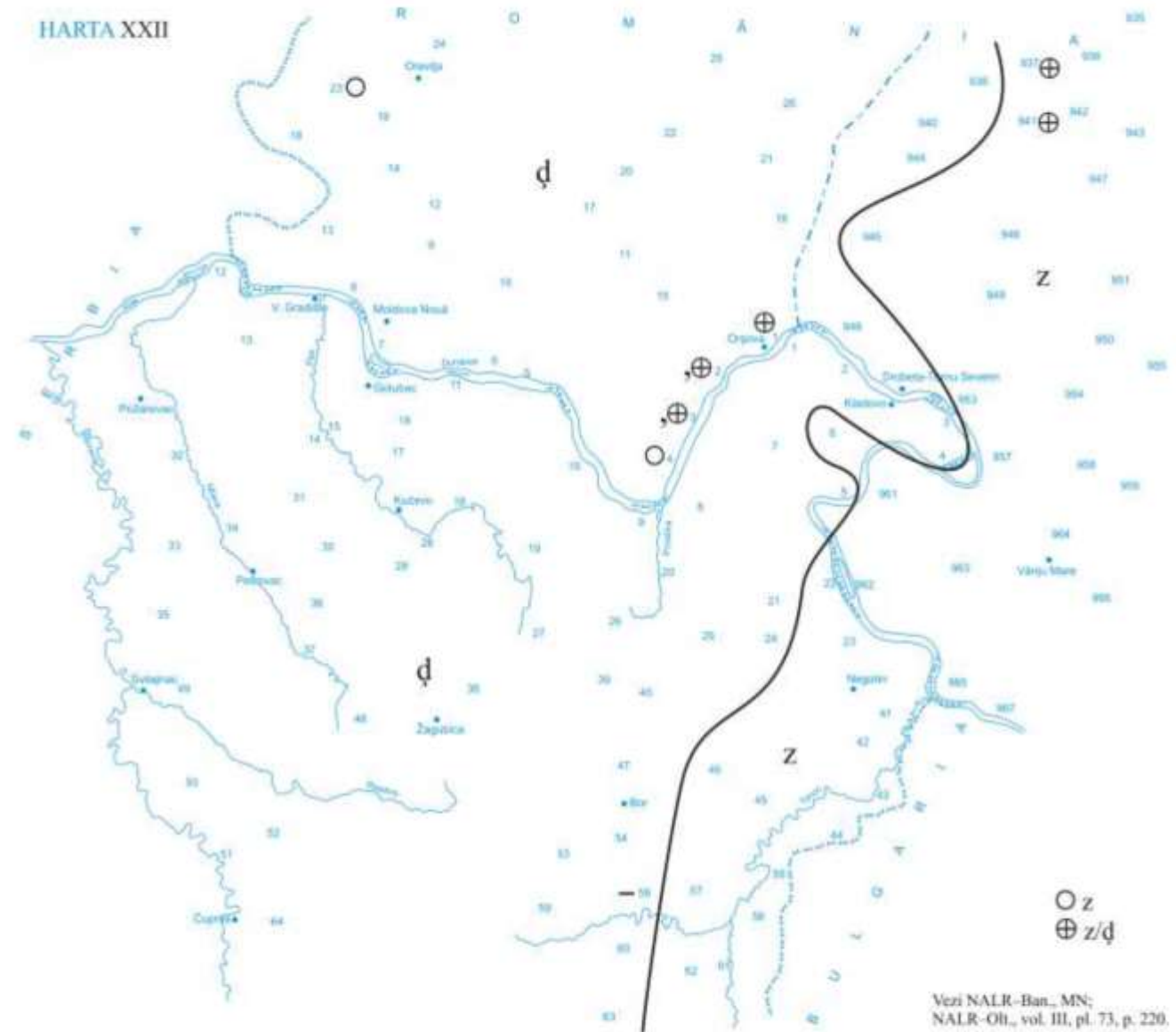
ORZ „orge”
[714/1042]

I. Întrebare indirectă: *Între cereale (bucate), cum îi spuneți la aceea ca grâul, mai scurtă la pai și cu țepile spicului mai lungi..., se coace înaintea grâului?*

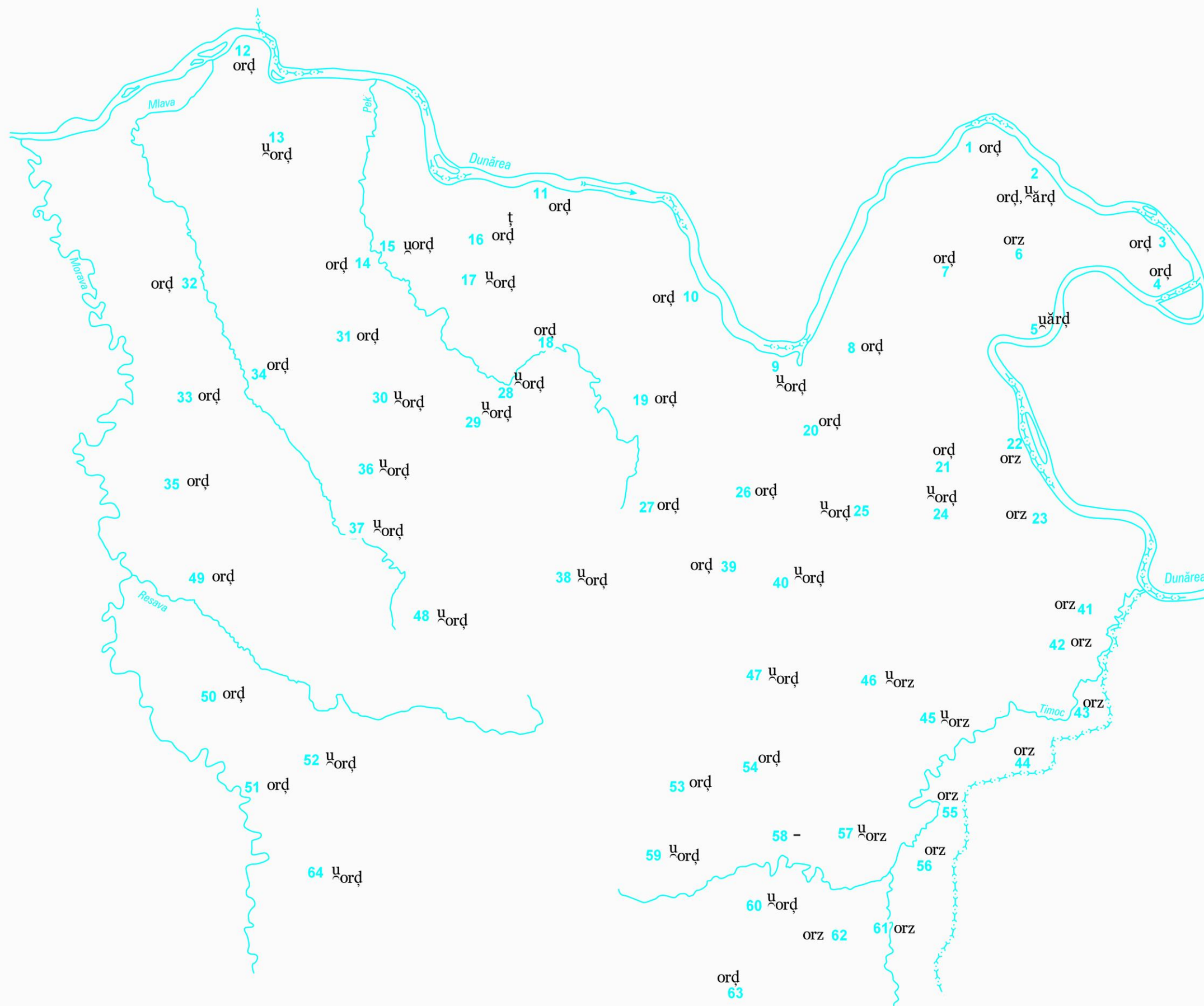
III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
Țorz.

- IV. 37. ALR II, ms., cf. ch. [5193],
pct. 4: *Țord.*
55. ALR I, ms., ch. [928],
pct. 859: *Țorz; țârzi.*
64. ALR I, ms. ch. [928], pct. 3:
Țord; țârđi.
1. 6. 18–20. 26. 27. Weigand,
Jb, III, VII, ch. [4], pct. 30.
262. 265–269: *ordz.*
46. Weigand, Jb, VII, ch. [4],
pct. 271: *uorz.*
–. Weigand Jb, VII, ch. [4],
pct. 263. 264. 270: *ordz.*
–. Weigand Jb, VII, ch. [4],
pct. 272: *uorz.*

HARTA XXII

Sunetul z în ORZ
(Vezi pl. XIII, h. CXLVIII)

OVĂZ „avoine”
[715/1043]

I. Întrebare indirectă: *Ce seamănă tot cu grâul, îl seceri însă după grâu și îl dai ca mâncare mai ales la cai?*

II. 3. „În satul soției informatorului, aflat nu departe de punctul 3,] se zice *ovăsc*.”

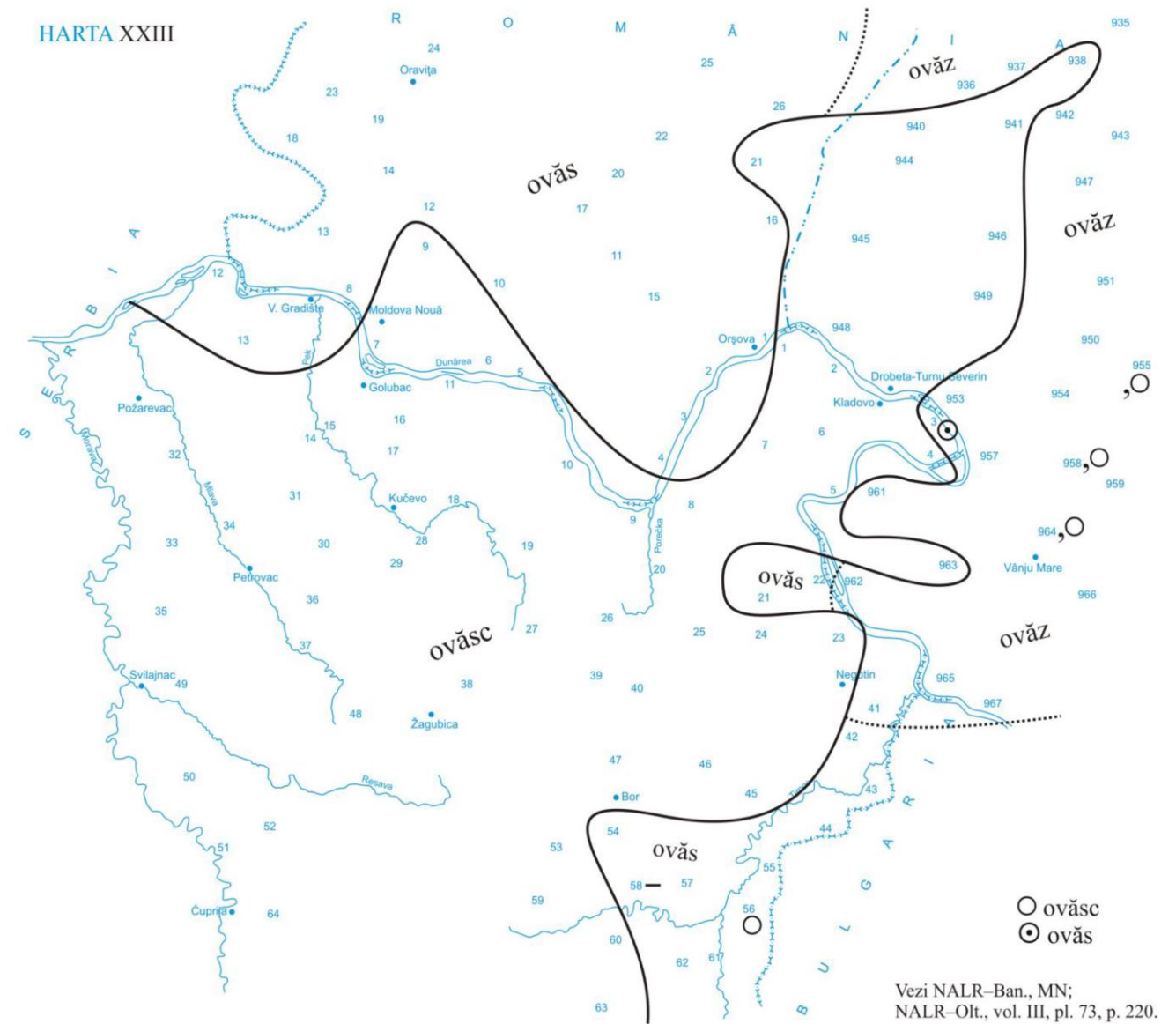
24. „*zob, să dă la cai. oăje* ‘ouă’ [vb., ind. prez. 6] *găiniți mult de la el*”.

III. Anchetă suplimentară. Oștrelij:
ovăsc.

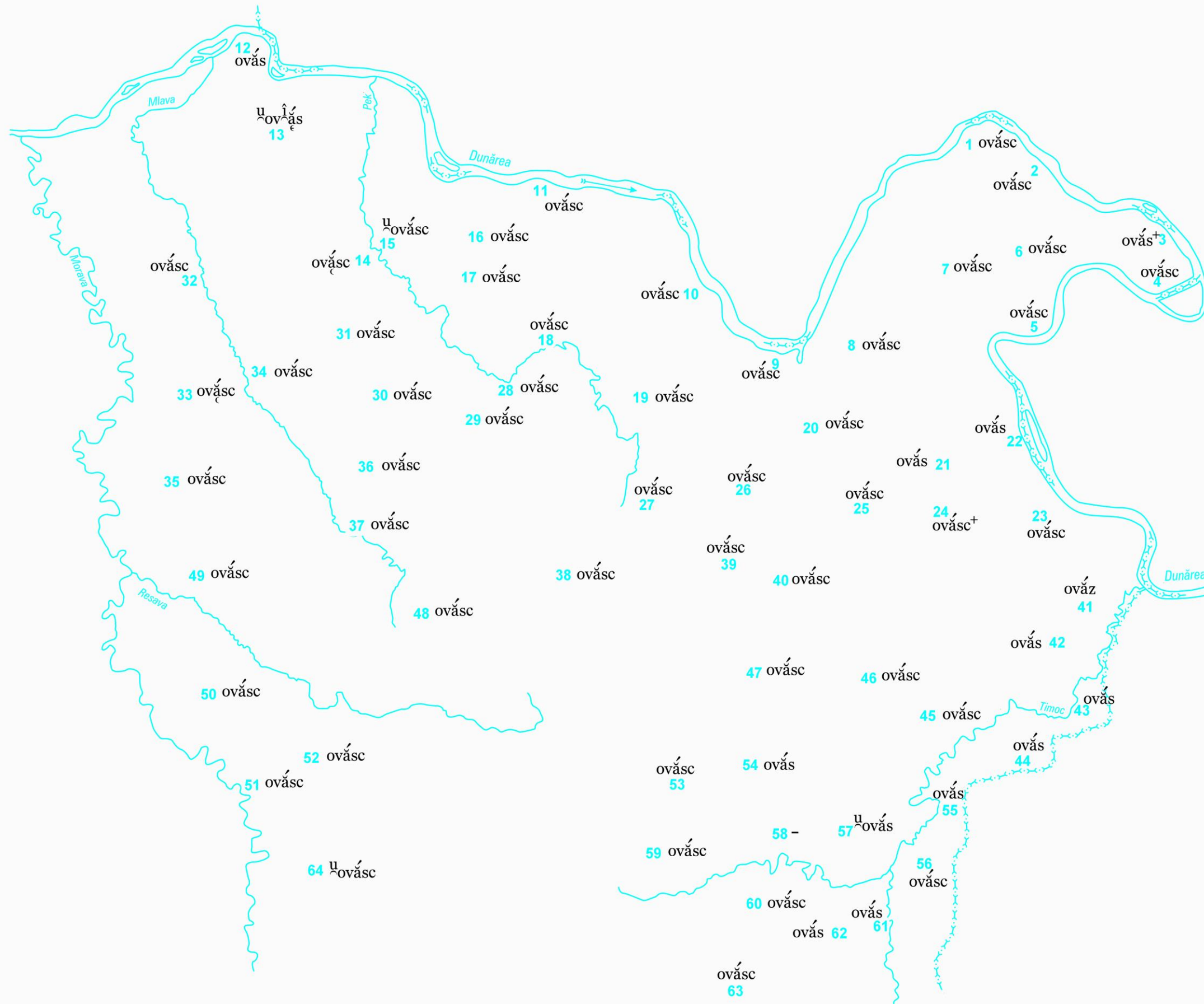
IV. 37. ALR II, ms., ch. [5194],
pct. 4: *ovăsc*.

55. ALR I, ms., ch. [930],
pct. 859: *ovăs; ovăsili*,
[k.] *ovăsili*.

64. ALR I, ms. ch. [930], pct. 3:
ovăsc; ovăscuri.

Răspândirea formelor OVĂSC, OVĂZ (OVĂS)
(Vezi pl. XIII, h. CXLIX)

CEREALE „céréales”
[716/1044]

I. Întrebare indirectă: Cum zici cu un cuvânt la grâu, orz, porumb, la toate pe care le aduni de pe câmp pentru hrană?

II. 9. *bucáci* să *đișe* la *tăt*: și *să* *púne* pe *másă*, și la *piără*, *míarǎ*...

10. „a *rođit* *berekét* mult, e *berekét* bun.”

12. „a *fost* bun *berekétu* anul acesta.”

13. 63. „Pe sárbește: *đitárița*.”

18. [D] „*bucáce* se zice la *sě* să *púne* în *bășce*.”

22. „Fără porumb.”

28. „*mulce* *fielurǎ* *dă* *ránă*. *bucáce* le zice la *ála* *díň* *grăđinǎ*.”

29. *ránă* *dă* *stóacǎ*, *dă* *qamiň*.

32. 33. „[D] *bucáce* se zice la cele puse în *grăđinǎ*.”

35. „[D] *bucáce* se zice la mere, pere și la cele puse în *grăđinǎ*.”

36. „*đernácec* e pentru *stoacǎ*.”

37. „*gríne* se zice la toate cerealele, fără *cucuruz*.”

38. „*și* *crumpérǎ*, și *pásúu*, toate *še-s* în *pamínt*.”

45. „*bucát'e* sunt tot ce se mánăncǎ. [D] *berekét* ‘cantitate mare’. *cínd* *đestǎ* *ploi* și să *fáce* *bucát'e* și fructe [se zice că] *s-a* *fácúť* *berekét* ‘s-a făcut mult’.”

46. „*am* *gríurǎ* în tot *fělu*. *bucát'e* sunt și *cucurúzu*, și *crímpěi*, și *pásúu*, *várza*, *ard'íi*.”

47. 62. „*bucáce* sunt tot ce se mánăncǎ.”

48. „*bucáce* înseamnă și ce se pune în *bășcáúǎ*, și merindea pentru drum.”

49. „*bucáce* este doar ce se pune în *grăđinǎ*.”

50. a *fost* *berekétu* *címpulu*. „*bucáce* e tot ce se face pe câmp.”

54. „*berekét* [înseamnă] *orđ*, *săcǎrǎ* și *gríu*. Anul acesta a *fost* *berekétu* *címpulu*. *bucáce* sunt tot ce se face pe câmp.”

60. „*bucáce* este pentru legume. *gríne* se zice când se seamǎnǎ.”

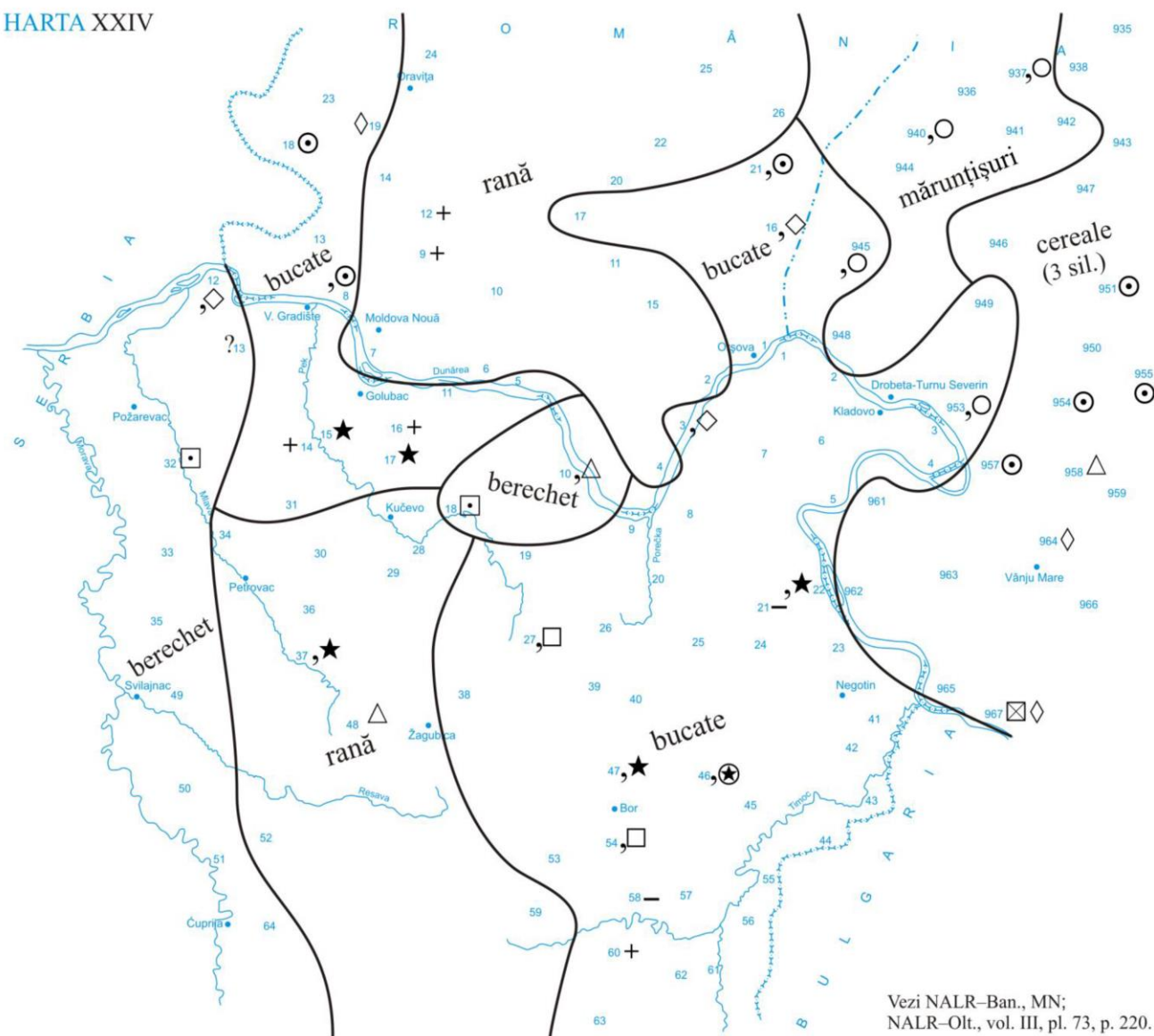
III. Anchetă suplimentară. Oștrej: [D] *gríne*.

IV. 37. ALR II, ms., cf. ch. [5169], pct. 4: *grínili* [pla.]⁺: *đórđu* [a.], *sa/ácára* [a.], *ovășcu* [a.].

55. ALR I, pct. 859: –.

64. ALR I, pct. 3: –.

HARTA XXIV

Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., vol. III, pl. 73, p. 220.

○ cereale (3 sil.)	□ birichet	◇ păioase
⊙ cereale (2 sil.)	◇ (h)rană	+ alți termeni
△ bucate	★ grâne	
□ berechet	★ grâuri [col.]	

Principalii termeni pentru CEREALE

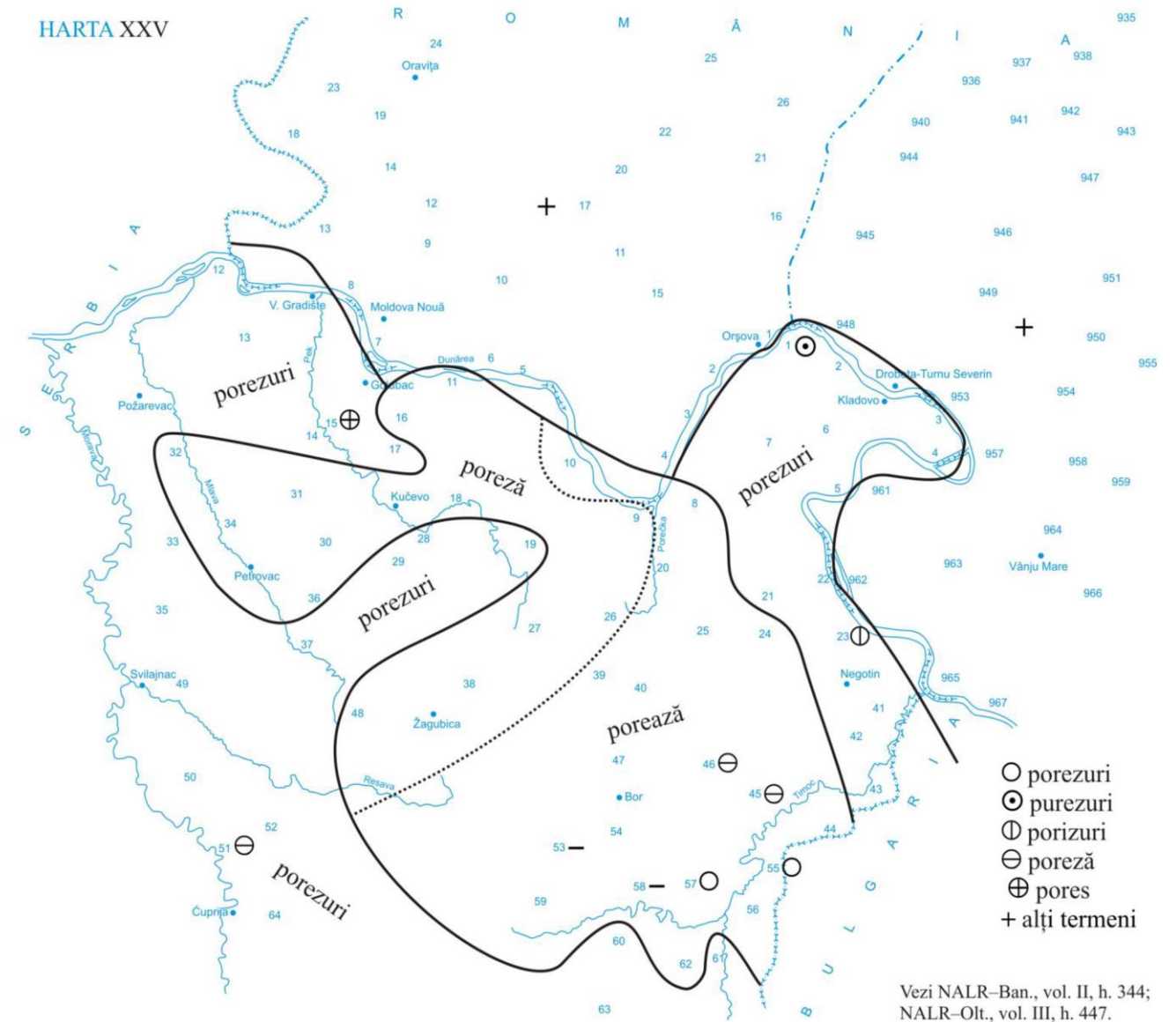
IMPOZIT, pl. „impôt”
[717/1049]

I. Întrebare indirectă: *Ce plătește orice om statului pentru pământ, vite, casă?*

II. 20. „porezări e cel care adună
impozitul.”
45. *plăt'im la d'jává.*

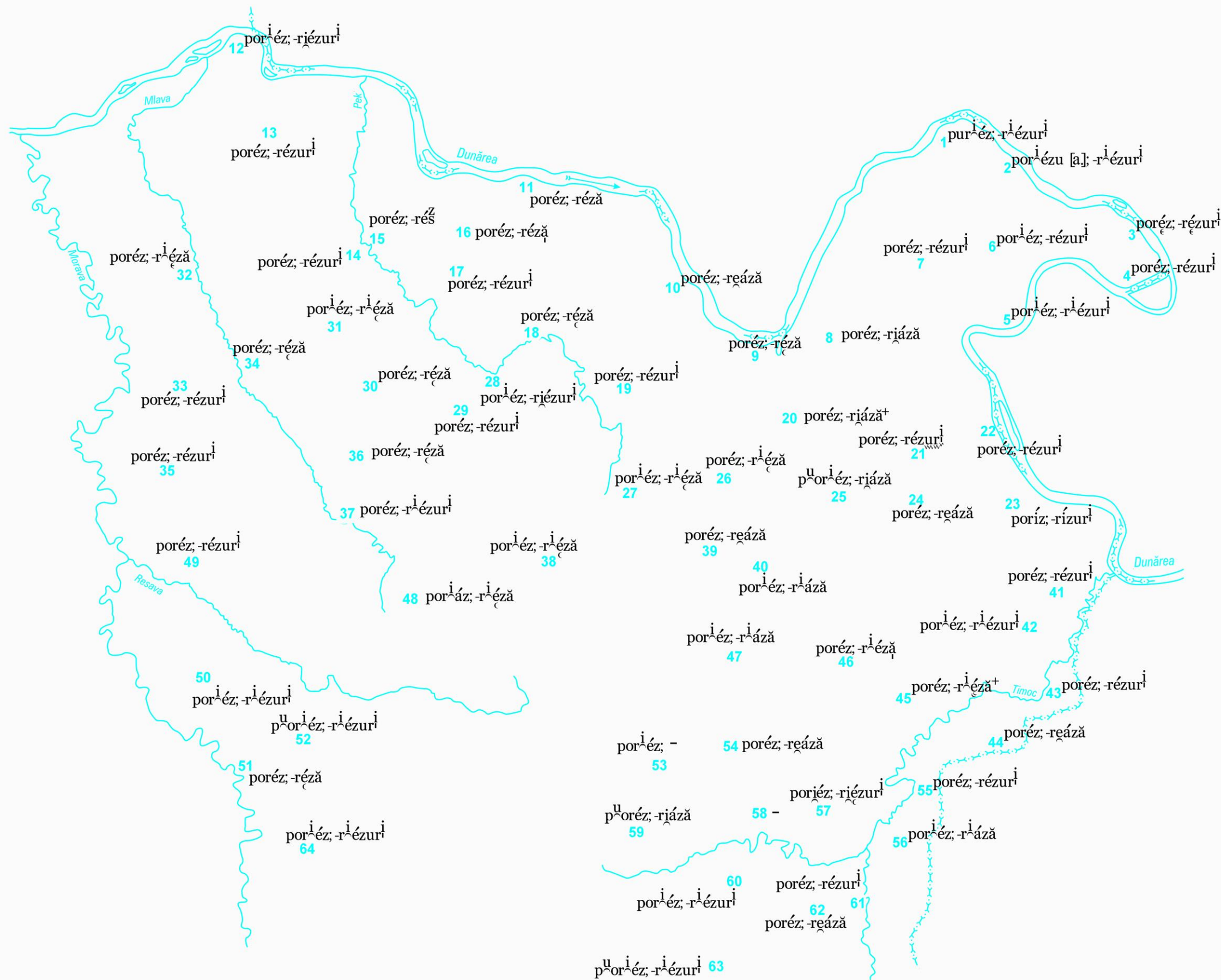
III. Anchetă suplimentară. Oștrelj:
por'éz; -riáză.

IV. 37. ALR II, pct. 4: – .
55. ALR I, ms., ch. [384],
pct. 859: *bir, dárja* [a.].
64. ALR I, ms., ch. [384],
pct. 3: *porézu* [a.].

Vezi NALR-Ban., vol. II, h. 344;
NALR-Olt., vol. III, h. 447.

Forme de pl. pentru POREZ (PORIZ, PUREZ) 'impozit'

PAZNIC (DE CÂMP), pl. „garde-champêtre”
[718/1051]

I. Întrebare indirectă: *Cum îi spuneți omului plătit de săteni ca să păzească semănăturile, fânețele?*

II. 7. 9. „Pe sârbește: *polác*.”

13. „*păndăr*ku păzește *viña*.”

45. „*páznic* se zice și pe românește [adică în România]. E *totúna*, dar nu e *tot un lucru*.”

48. „*polác* se spune în Banat.”

49. [D] POLEAC #.

54. „*sumár* este paznicul de la pădure.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:

polác; *-lěš*, *poiác*; *-iěš*.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [2611],

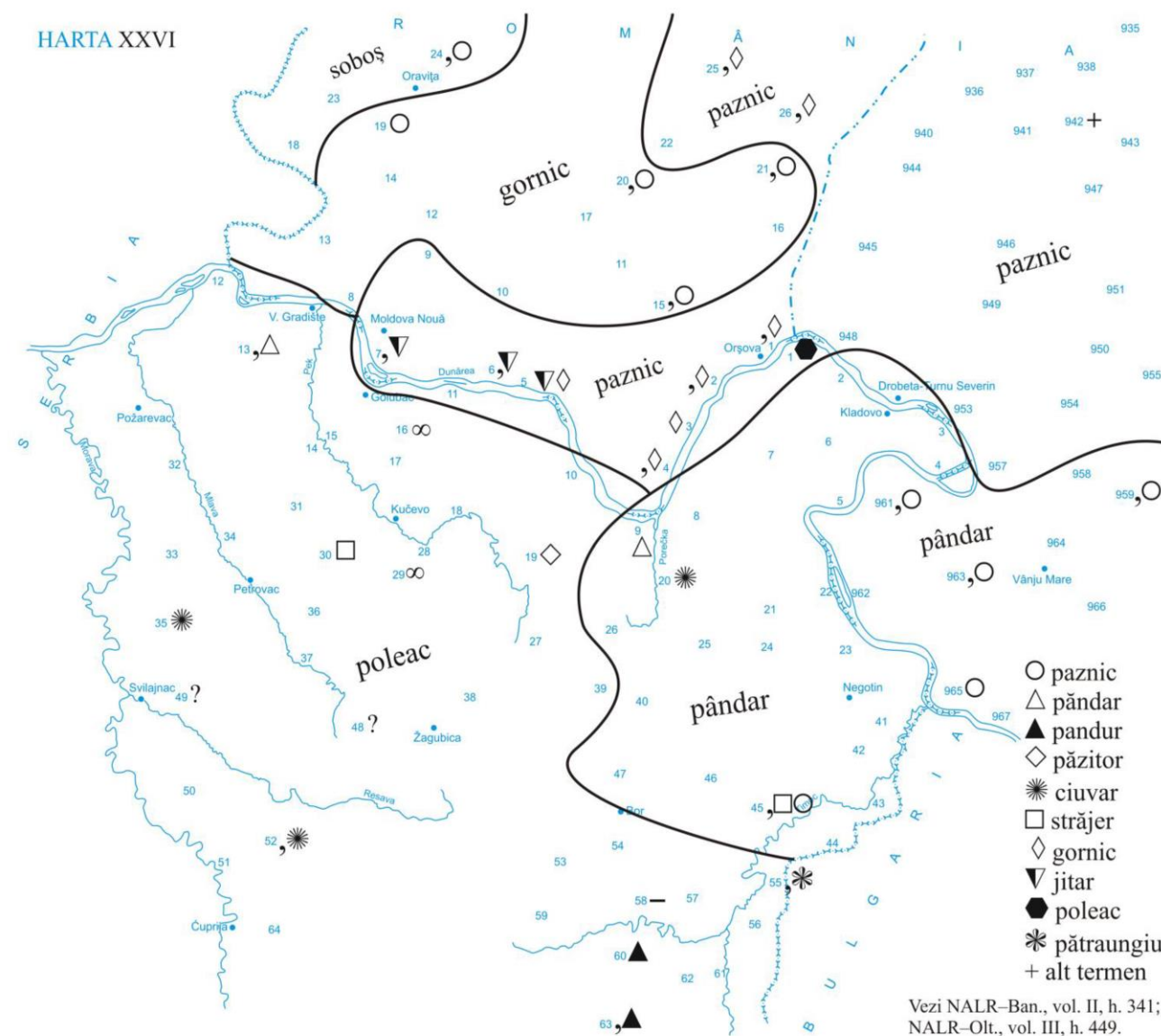
pct. 4: *polác*; *-lěš*; cf. și

ch. [5230], pct. 4⁺: [Paznicul de la șira de grâu se cheamă] *strājle/ărí*. [El face] *slújba lu polác*.

55. ALR I, pct. 859: —.

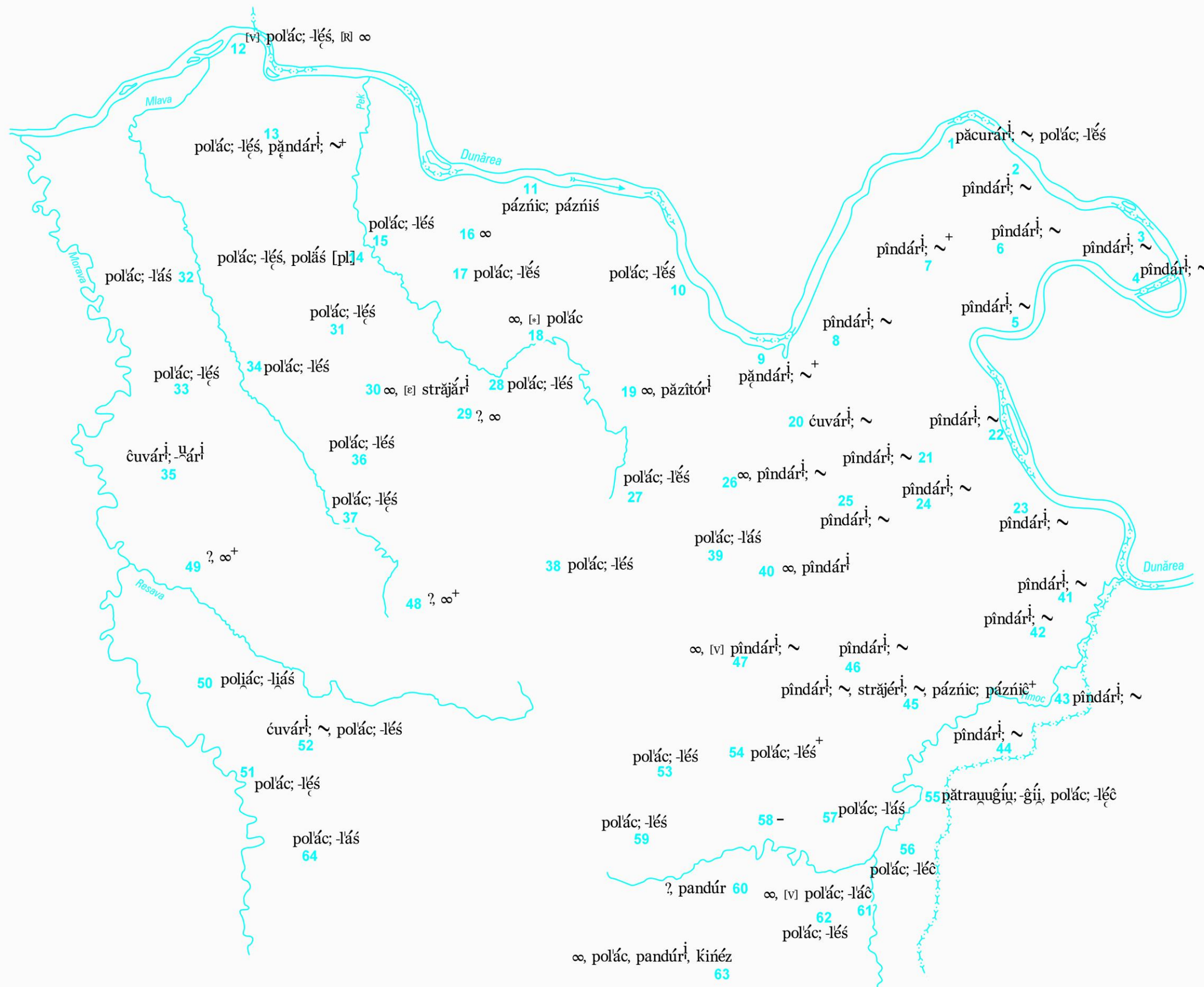
64. ALR I, pct. 3: —.

HARTA XXVI

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 341;
NALR–Olt., vol. III, h. 449.

Principalii termeni pentru PAZNIC (DE CÂMP)

TRIFOI „trèfle”
[719/1052]

I. Întrebare indirectă: *Ce semeni ca nutreț pentru vite... când crește are trei frunzulițe și îl cosești de mai multe ori într-o vară?*

II. 5. *áre tri foj.*

32. 42. 54. „Ține 2–3 ani.”

33. 40. 47. „Pe 3 ani.”

60. „În alte sate se zice *trifói.*”

62. „*dătălină* le zice la toate soiurile: *trogótcă, tîrfói, luțercă, zvezdán.*”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:

[σ] *trifóí.*

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5255],

pct. 4: *trifói.*

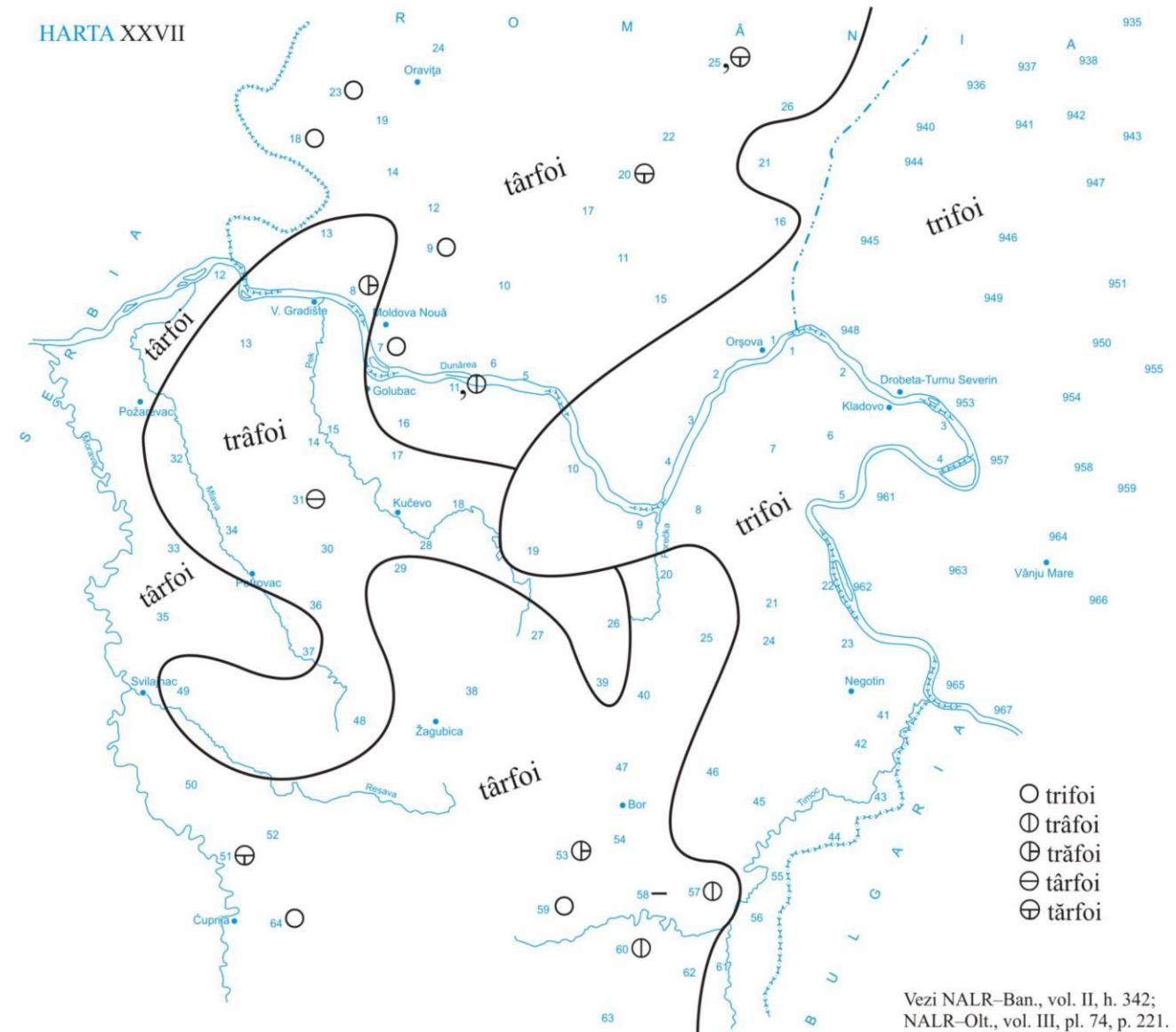
55. ALR I, ms., ch. [310],

pct. 859: –.

64. ALR I, ms., ch. [310],

pct. 3: *trfói.*

HARTA XXVII

Răspândirea variantelor lexicale ale lui TRIFOI

FÂNATȚ, pl. „*pré de fauche*”
[722/1055]

I. Întrebare indirectă: *Dar la locul unde crește fânul?*

II. 5. „*livéz* e și nume de loc. *ogór*, *ogórá* este locul în care se cultivă legume.”

8. [6] *o poiană unde creșca fînu*.

9. „În *poiană* se face numai fân, în *livăde* poți pune cucuruz, dar poți face și fân sau pune *dătălină* ‘lucernă’.”

10. *dōua livéz/d.*

14. „(Și) nume de locuri sunt: *livadă*, *stînișce* și *sălișce*.”

20. „*pa* ‘păi’, nici în *livăde*, nici în *poiană* nu să lăsă *vicilî*, să *cosășci* [ind. prez.3].”

41. „*mult bine* ‘foarte bine’.”

47. *unde să cosășce ie livăde. unde nu crișc fînu și ie pășúne* [ii spune] *oblágă*. [La locul unde se pun pomi fructiferi îi spune] *la prun, la merl* [etc.].

51. *lloc șlęam*.

64. „Nu spunem altfel, numai *loc*.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *livăde; -véz*.

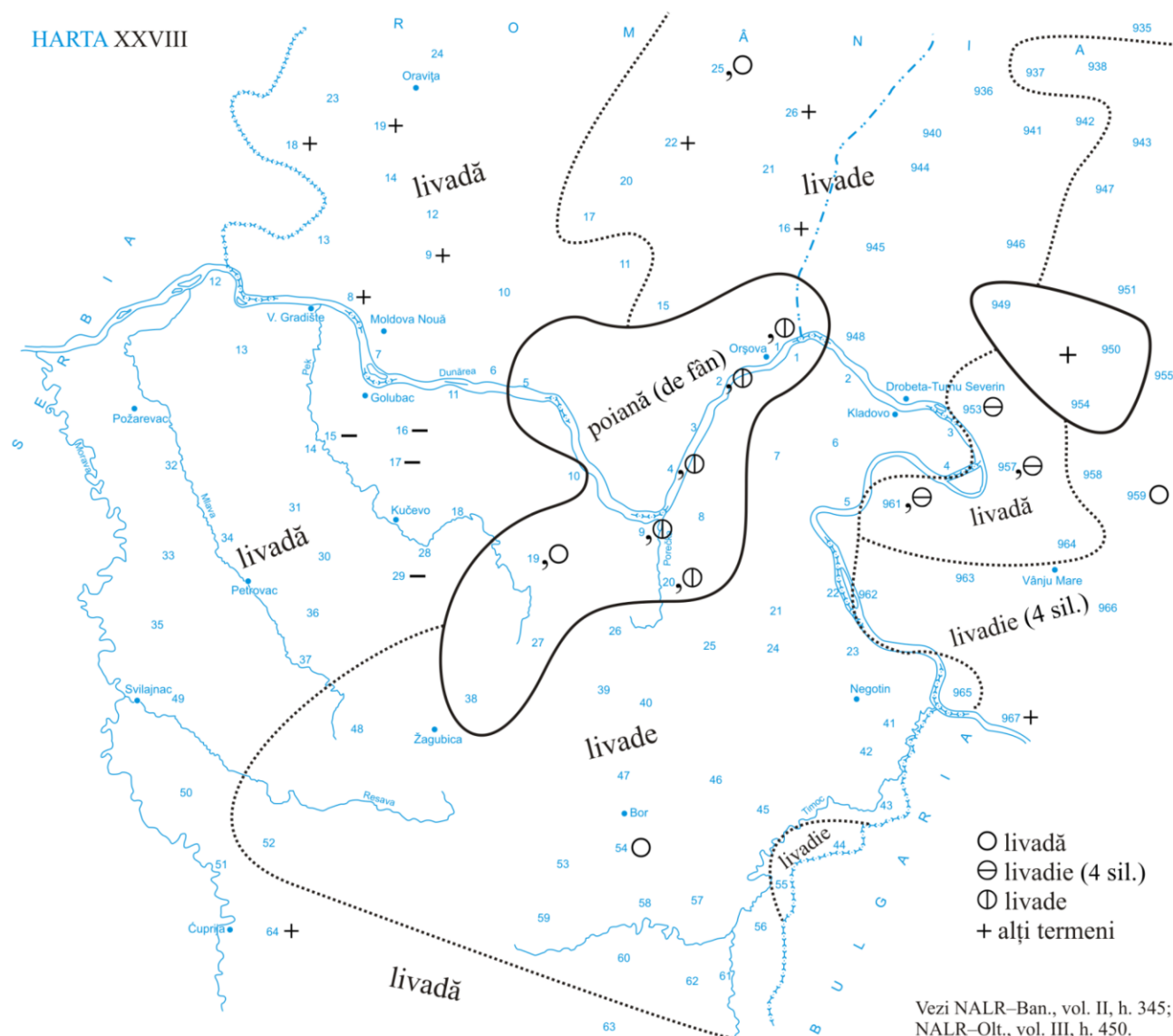
Vezi și h. 515 LIVADĂ.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5259], pct. 4 : *livádă*.

55. ALR I, ms., ch. [410], pct. 859: *livádě; -véz*; cf. și ch. [411].

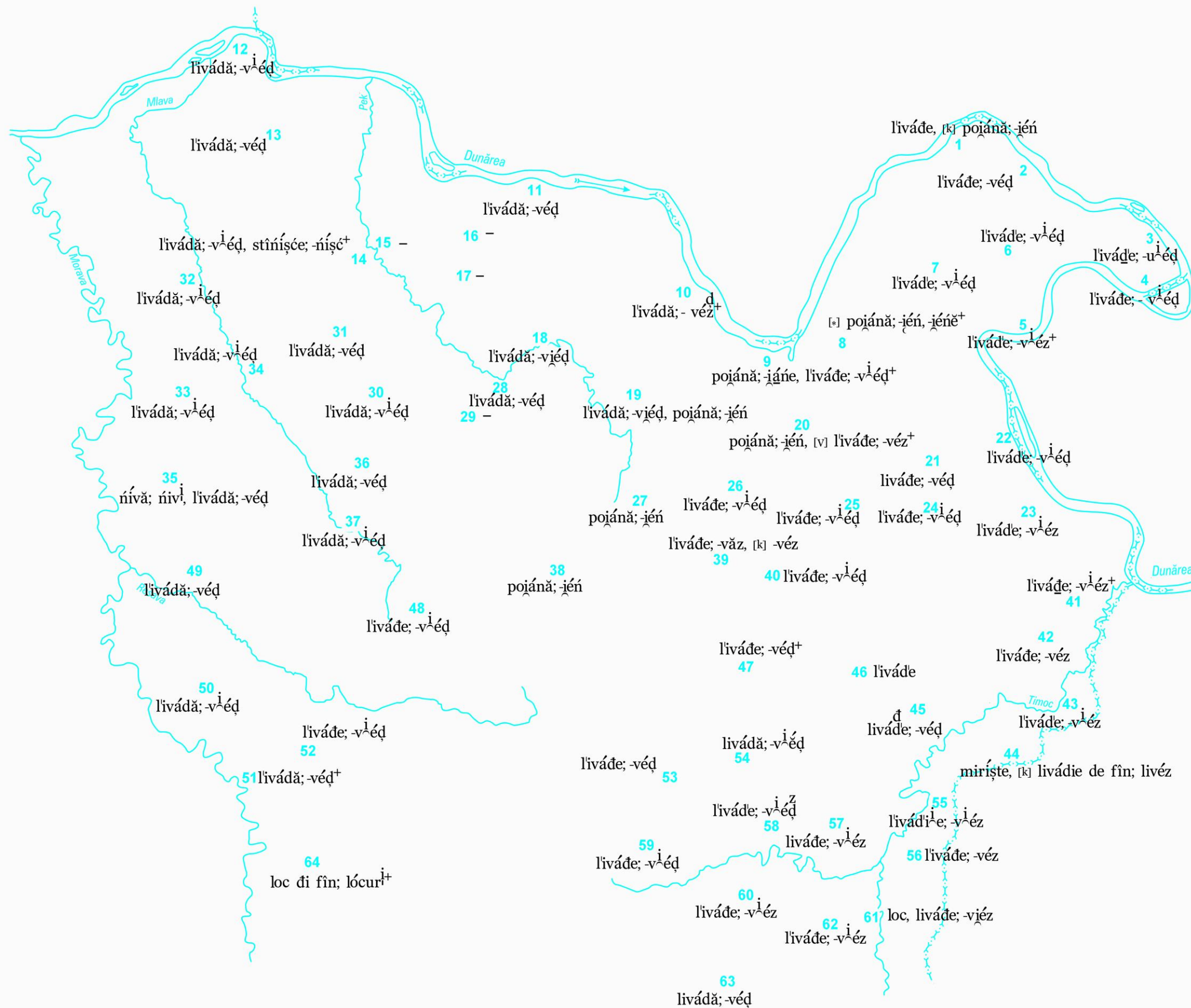
64. ALR I, ms., ch. [410], pct. 3 : *livádě; -véd*; cf. și ch. [411].

HARTA XXVIII

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 345;
NALR–Olt., vol. III, h. 450.

Răspândirea termenilor LIVADĂ (LIVAD(I)E) și POIANĂ (DE FÂN)
(Vezi pl. XIV, h. CL)

POLOG, pl. „herbe fauchée”
[724/1057]

I. Întrebare indirectă: *Dar la toată iarba cosită, culcată la pământ și neadunată?*

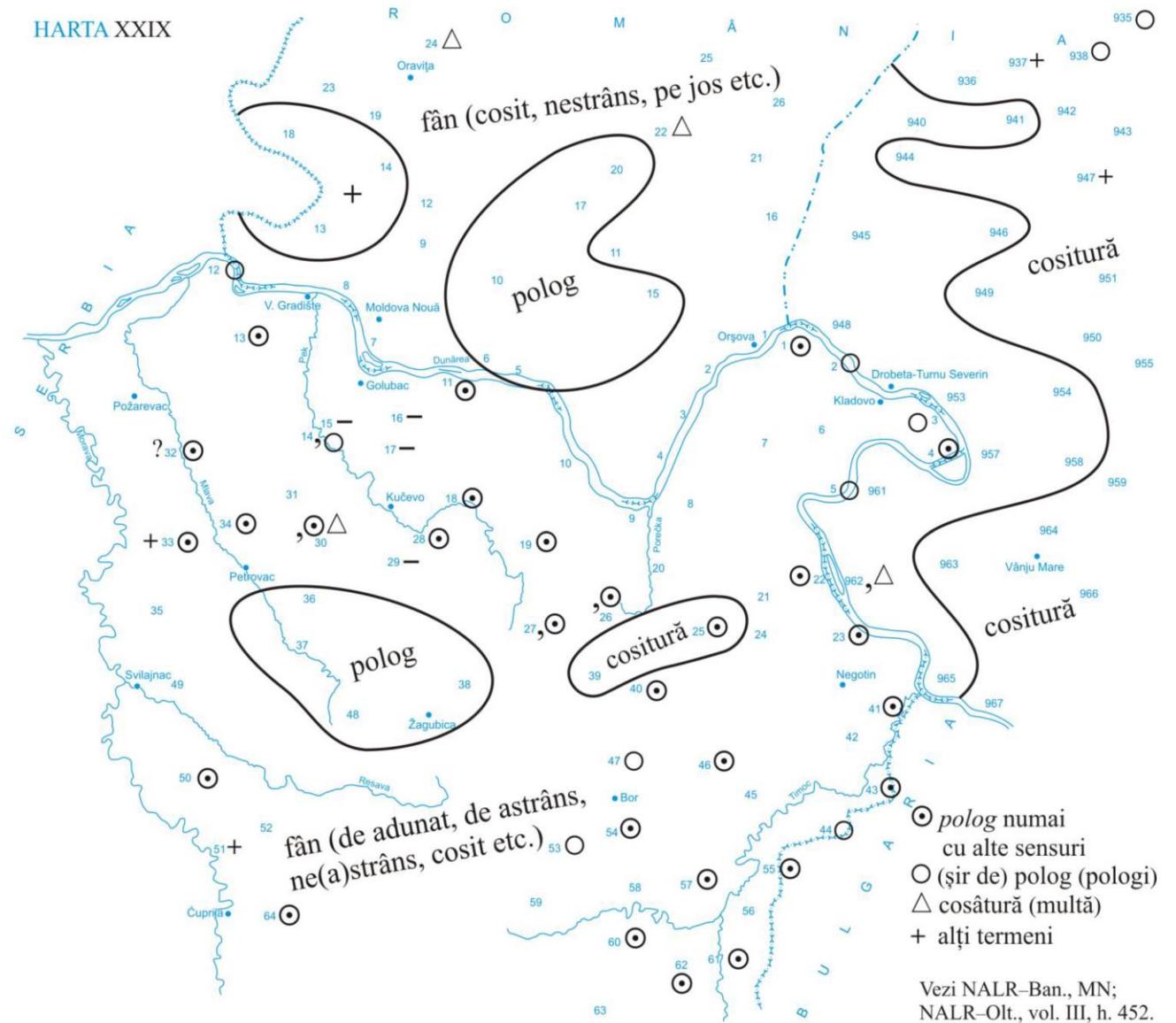
- II. 1. *pológ*; -lóz [se face când se lucrează] la grîu.
2. [D] „*pológ* e séva adunát la un loc. Și iarba poate fi *polojítá*. Pe sârbește: *palójena*.”
3. „Și la seceratul grâului se face *pológ*.”
4. o lăsám [iarba] să să pǎlǎscǎ. *pológ*, *pológ* [se face] la săcǎrát. *avém pológ* mult pe zos.
6. *am cosít fîn d'-adunát*. [D] POLOG #.
10. 21. 45. 49. 63. [D] POLOG #.
7. *fîn neadunát*.
8. [R] a rămás n-adunát, *fîn așá*.
11. *nu-î astrîns*. [D] *pológ* [se spune când] a picát *fînu or grîuu pológ*, zos.
12. „*pológ* [se zice] [ε] *cînd god camára* 'grămadă', *astrîs* la un loc.”
13. „*pológ* e când iarba e numai culcată, când e căzută, dar și când *cáde grîuu zós*.”
14. „*pológ* se face când *traž cu grîébla* și cu furca și-l *fas polóz*, rotocoale. *am polóz dǎ fîn*.”
18. *a uđít fînu acótó*. [D] „*pológ* se zice *cînd il trincéșce vîntu*, *l-a pus pológ zós*.”
19. [D] „*pológu* e *pîntru đí více*, *đí stǎcǎ* [de pus sub vite în grajd], *sǎ puí đí pológ*, *sǎ dqármǎ ca lúmea vásil'i*, *pórsi*; e *đin fîarigǎ*, *pǎjǔgǎ*, *sǎ coristúje* 'se folosește' *pîntru pológ*.”
20. *comșíu*; -șíí 'vecin'.
22. 23. [D] „*pológ*; -lóg [sg.] se zice la secerat, la grîu.”

24. *dábóme*, *s-adún fîn*.
25. [D] *pológ*. *pî-órma* 'pe urmă', *cîn sǎșerǎ*, *sǎ fac polóz*, la grîu.
26. *astrînsǎi* [perf. s. 1] *fînu*. [D] *pológ* [se zice] la grîu.
27. 50. „*pológ*; -lóz, de grâu.”
28. [D] „*pológ*; -lógurǐ se zice când seceri la grâu sau, la iarba, când e culcată de vânt, căzută.”
30. [D] „*pológ* se face când seceri, din mai multe mǎnunchiuri puse la un loc.”
32. „*polóz* am făcut *cîn am cosít grîu*.”
33. „*pológ* se zice *cînd séua-î mult strîns* *îñ camára* 'grămadă'.”
34. 35. „*pológ* se zice *cînd cáde prǎ pomínt iarba*, *a ca'ăđút pológ*.”
39. [D] „*pológ* se spune în alte părți.”
40. „*Avem otcúášǎ* pe jos, *fân pe jos*. *pológ* se face la grâu, din 3-4 *snopǐ*.”
41. *fînu tǎot* *îe rásturít pe liváde*. „*pológ* faci *cu sēcera*.”
42. „*pológ* se zice *cîn s-a seđerát grîu*, *aí făcut dúpǎ cíne pológ*.”
43. [D] „*pológ* a zís *aí bătrîn la grîu*, *cât se aduna în brațe și s-a pus pe legátǎre*. [La fân se zice că] *am liváda cosítá*.”
45. „*îarbǎ căzută*, *a rămás fînu neadunát*.”
46. *am fîn mult și mă duc să-l adún*. [D] „*pológ* faci doar la grâu, când ai secerat cu *mína*.”

48. *îe prǎ jos*. *îe pológ iarba*, *nu-î astrînsǎ*, *îe pológ liváda tqátǎ*.
51. *tot* *î-otcúóș pi zós*.
52. *trébe s-astrîng fînu*. *am đe-astrîns fînu*.
53. „*am otcúášǎ*; trebuie *s-astrîng fînu*; *am fîn prǎ zós*. Când e toată livada cosită, *am fîn pológ*, dar mai mult se zice *pológ* la grâu.”
54. „*fîn pe zós*. *pológ*; -lqázé faci când seceri.”
55. „*d'e uscát*, sunt *otcúóși la sqáre*. [D] *pológ* se face la grâu.”
57. *polóz* *sǎ zíse la copețǎli*.
59. *fînu pi liváde*, *fîn cosít*.
60. „*pológ* [se zice] *cîn sǎșerám grîu*, [la] o grămadă mică.”
61. „*o să dun* 'o să adun' *fîn*. *cîn sǎcerǐ*, faci *polqáge*.”
62. *pológ* [se zicea] *đemúlt*, *cîn am să/așerát grîuu*.
64. [Iarba] *cáđi pe pamínt pológ*.

III. În numeroase puncte, răspunsurile trecute în hartă sunt precedate de verbul *a avea* la ind. prez. 1: „*am mult fîn de adunát*” 1. 10. 22. 23. *am mult fîn d'-adunát* 4. 22. 58. *am d'-adunát fînu* [a.] 6. „*am fîn de-adunát*” 6. 8. 9. 41. 42. 56. *a uđít fînu acótó*. *am mult fîn đ-adunát* 19. 20. 62. 57. *am mult fîn đ-astrîs*, [R] *đ-adunát* 26. *am mult otcúóș* 33. *am fîn mult* 34.

HARTA XXIX

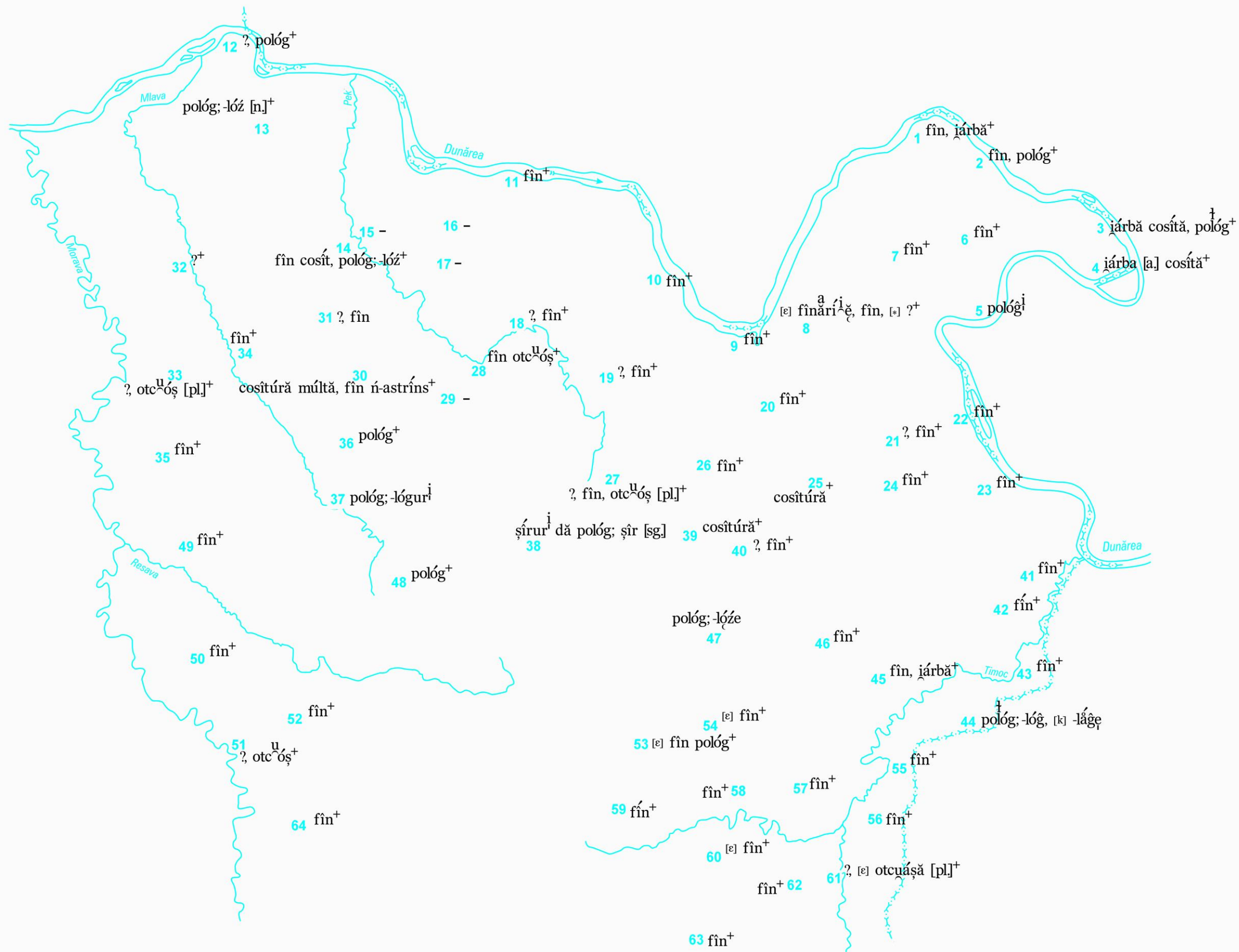
Răspândirea termenilor
POLOG, COSITURĂ, FÂN (DE ADUNAT, DE ASTRÂNS, COSIT etc.)

46. *am mult pológ prǎ zós*
36. *am mult* [fân] *cosít*, *am cosíturǎ máre* 39. *am mult fîn pe jǎos* 43. *am mult fîn d-astrîs* 49. *am fîn cosít*, *am fîn pológ* 53. *am fîn mult d'-adunát*, *d'e uscát* 55. *am mult fîn đí dunát* 62.
8. Informatorul rostește frecvent *a* în loc de *ă* final la subst. f. sgna.

Anchetă suplimentară. Oștrej: *cosíturǎ*; -túrǎ: [D] „*pológ*; -lógurǐ se face la grâu.”

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5262], pct. 4: *pológ*.
55. ALR I, pct. 859: —.
64. ALR I, pct. 3: —.

Vezi NALR-Ban., MN;
NALR-Olt., vol. III, h. 452.

PURCOI, pl. „*tas de foin*”
[726/1059]

I. Întrebare indirectă: *Cum spui la o grămadă mică pe care o faci când aduni fânul?*

II. 3. „Se face din 10 furci.”

4. „Are cam 10 pale.”

7. *cît arăd'ic* [ind. prez. 2] *pîe fîrcă*.

8. „Se face din 30–40 de *copițăle*.”

9. „O *copițată* se face din 3–4 *păle*.”

10. *Cîn sa porconêșce*.

11. „Se face din 3–4 *pîe*le.”

12. „Se face din 7–8, până în 10 *furs*.”

14. „Se face din 8–10 *păle*.”

18. „Se face din 5–10 *copițăle*.
Cât poți să duci o dată în spate e o *sársină*; *sársin* dă *fîn*.”

20. *copițaua* *je pâlă de fîn, tot ăia*.

22. „Dai la vite o *copiță* d'e *fîn*.”

25. „Se face din 3–5 *păle*.”

26. „Și *copițaua* e tot cam cât poți duce în furcă.”

30. „Se face din 4–5 furci.”

32. „*cămeril-ăla*; *cămară* 'grămadă'. *cămară* îi spune și *pră rumîneșce* [adică în România] la o grămadă.”

33. „*copețaua-î a măi mică camără* de fân, din 4–5 *furs*.”

34. „Se face din 3–4 *păle*.”

35. „Se face din 15–20 de *copețăle*. *sársină*; *sársin* [este aceea] *s-o dús în șăle*.”

36. *stau copețălele pîn livádă și să pă/alușce*.

38. „Se face din 50 dă *căpițăle*.”

39. „Cât poți duce în spate sau trage cu târșul e o *sársină*”.

40. „Se face din 30–40 de *copițăle*, *păle*.”

41. *să-ncărcă-η_car*.

43. *l-am îngrămăd'it, l-am făcút grămîéz, d'-ăl'i mic, d'-ăl'i marî, copițăle*.

45. „Se face din 3–4 *păle*.”

46. 54. „Din 2–3 *copițăle*.”

49. „Se face din 100 de *căpețăle*.”

50. *dă copețăle*.

51. „Se face din cel mult 20 de *păl*.”

52. „*muără să file vro sûtă de bișle* într-un *porcôn*.”

53. „Din 2–3 *păle* se face o *copițauă*.”

57. „2–3 *păle* într-o *copiță*. Se face și *sársină*, [adică] 2–3 *copițăle* pe sfoară [legate cu funia], *s-o ieji la șăle*.”

58. *dăa-trii pîe*le fac o *copițauă*.

59. „Din 2–3 furci.”

61. „Se face din 9–10 *păle*”.

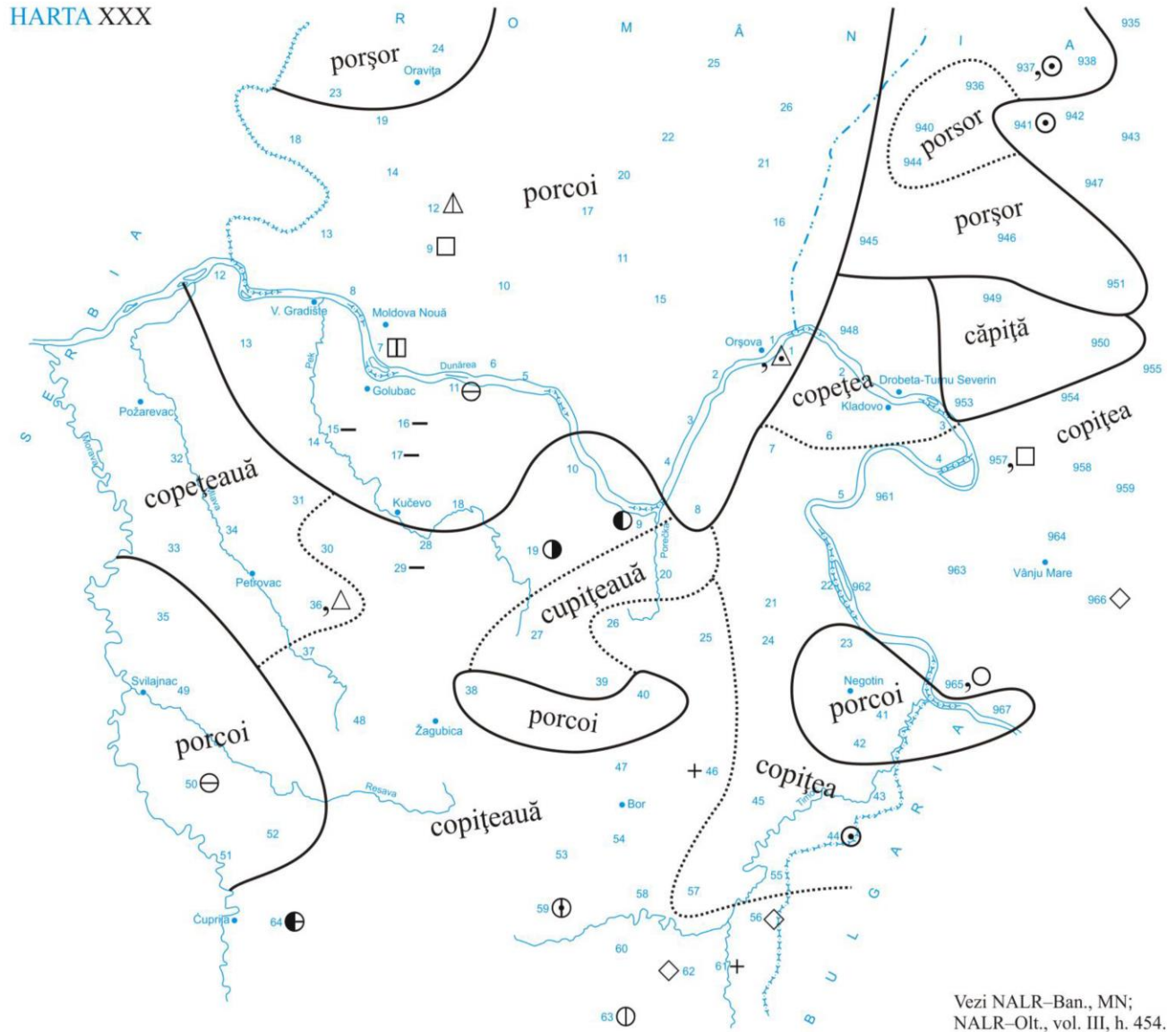
III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
copițauă: -*țăle*.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5266],
pct. 4: *porcôn*; ~.

55. ALR I, ms., ch. [934],
pct. 859: *porcôn*; ~.

64. ALR I, ms., ch. [934],
pct. 3: *plásti*; *plástě*.

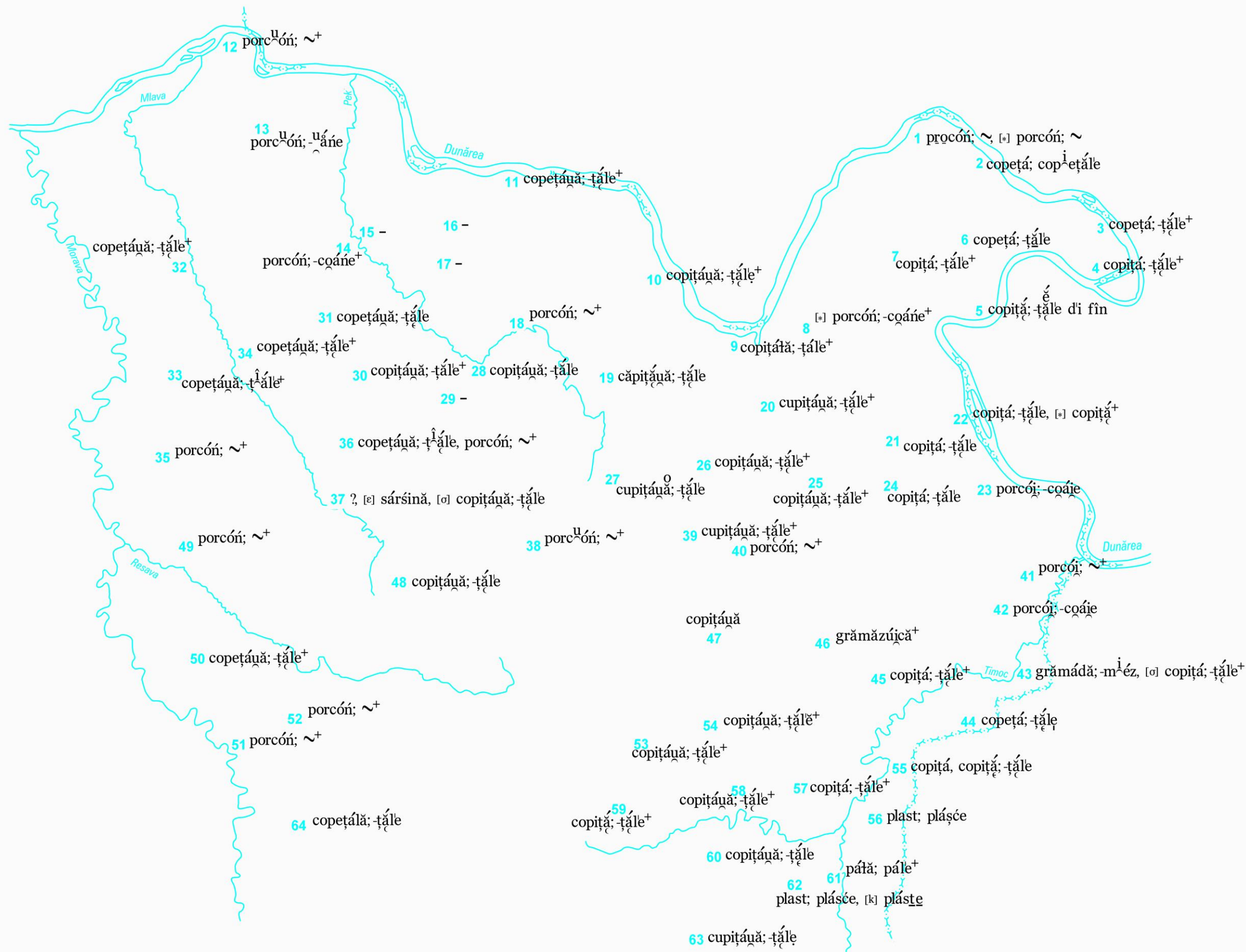
HARTA XXX

Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., vol. III, h. 454.

○ căpiță	⊖ copețeauă	△ porcoi	▣ poșor
⊙ copețea	⊕ cupițeauă	▲ procoi	◇ plast(ă)
⊕ copițea	● copețea	△ porcon	+ alți termeni
● căpițeauă	● copețea	□ porșor	

Principalii termeni pentru PURCOI

CĂPIȚĂ, pl. „*petite meule de foin*”
[727/1060]

I. Întrebare indirectă: *Dar la una ceva mai mare, rotundă...?*

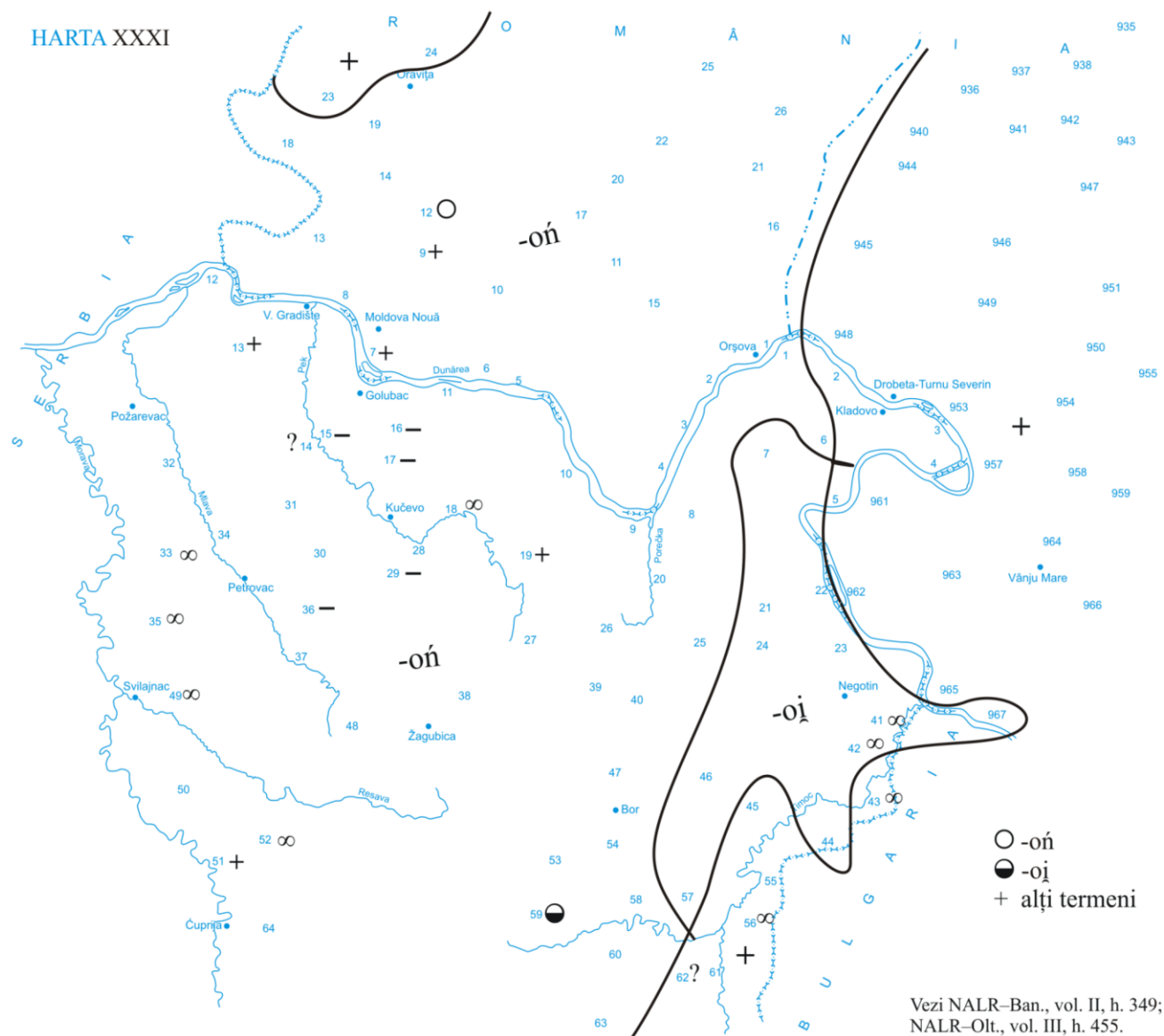
- II. 1. „Din *procón* se fac *clăi*.”
2. „Pe la Tchia, la munte, îi spune *porcón*; *-cǎne*.”
4. *fǎcúi* [perf. s. 1] *copiță mai mare*.
7. „Este *porcǎoi* d'-*ále* mic, o țără *porcói*, din 10–15 *copițále*, și *porcǎie* d'-*ále* marí, cu mai multe.”
8. „*plast*; *doi plast*, din 20 de *porcǎne*.”
9. „Un *purcón* se face din 10–15 *copițále*.”
11. „Se face din 10–20 de *copețále*.”
12. „Se face din 10–20 de *porcǎon*.”
13. „*cǎmára* se face fără par.”
20. „Se face din 20–30 de *cupițále*.”
22. „Se face din 10–20 de *copițále*.”
23. „Se fac *porcǎie* și apoi *clăi*.”
24. „Se face din 5–6 *copițále*. Ca să se transporte, *ierá* o *crásiță*, un lemn cu doi *crás*, care se băga pe sub *porcói* și se trăgea.”
25. „Se face din 20 de *copițále*.”
26. „Se face cam din 30 de *copițále*.”
27. 39. „Din 10–20 de *cupițále*. Se mai face și *sársinǎ*, cât poți duce; se ia din clăie și pui pe *sfǎrǎ* și duci, în spate sau altfel.”
31. „Se face din 20 de *copețále*.”
32. „Se face din 15 *copețále*.”

34. „Se face din *prísti dǎșe copețále*.”
39. „*sársinǎ* e cât poți duce o dată în spate.”
40. „Din *porcón* se face *clăie*.”
44. „*purcói*, e *vórbǎ bătrînǎ*, *gáta uítátǎ*.”
48. „Se face din 50–100 de *piéle*. *voloiác*; *-iése* îi zice la *sě-l trag vásili*, un *porcón mare*. Pe sárbește: *plásta*, *plast*.”
53. „Din 100 de *copițále* se face un *porcón*.”
54. „Se face din 40 de *copițále*. *otocolé* [imperf. 3] *copițǎlile* [se zice atunci când] aduci *copițǎlile* și le pui roată, [în locul] unde vei face *clána*. *porcónu* nu se face *cu țápǎ*.”
55. „Din 10 *copițále* se face un *plast*. 3–4 *copițále* se duc cu carul.”
57. „Din 40 de *copițále* se face un *porcǎoi*.”
58. „Se face din 30–40 de *copețále*.”
61. „Se face din 2–3 *copițále*.”
64. „Se face din 10 *copițále*.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *porcói*; ~.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5266], pct. 4: *porcón*; ~.
55. ALR I, ms., ch. [934], pct. 859: *plásti*; *plástě*.
64. ALR I, ms., ch. [934], pct. 3: *porcón*; ~.

HARTA XXXI

Vezi NALR-Ban., vol. II, h. 349;
NALR-Olt., vol. III, h. 455.

Sufixele *-oi* și *-on* în PORCOI
(pe baza hărților 440 și 441)

CLAIE, pl. „meule (de foin)”
[728/1061]

I. Întrebare indirectă: *Dar la una mai mare decât căpița, pe care o faci, de obicei, în jurul unui par, al unei prăjini?*

- II. 1. „Se face din 16–20 de *procône*; *procón*. *strîjări* îi spune la parul în jurul căruia se face clăia; are 7 m lungime.”
2. „Se face *pe țapă*; *țapje*.”
3. „Clăia se face din 20 de copețele.” *s-a făcut vodată stog d'e grîu, nu d'e fin*.
4. „E din circa 20 de *copițâl'e*. Se face acasă, cu par, *țaprlôj*; *-lôaje*, sau *prăjină*; *-jîn*, se spune în ambele feluri.”
5. „Clăia se face direct din *copițâl'e*.”
7. „Se face din 7–8 porcoaie mari, chiar din 10. Parul de la mijlocul clăii e *strejări*, iar furca cu care urc fânul pe clăie se cheamă *furcêri*, când are două coarne și 5–6 m lungime, și *furcôn*, tot cu două coarne, dar de 3–4 m.”
8. „Se face din 10–15 *plast* [sic].”
9. „Se face din 4–5 *purcôn*.”
11. „Se face din 10–15 *porcôn*.”
12. „Se face din 2–3 *plășc*. E largă de 3–4 m și de 10–20 m de lungă. *camără* ‘grămadă’.” [D] CLAIE #.
14. Se face din 10 *porcône*.”
19. *clân*, *dăbomé*.
20. „Se face *clăia aia mică*, din trei *porcôn*, și aia mare, de 10–12 *porcôn*. Pentru [a hrăni] o vacă [pe timpul iernii], trebuie 2–3 clăi mari.”
22. „Se face din 10 porcoaie. Se face în grădină, aproape de

casă, pe par. Din fân, nu se face o altă grămadă mai mare decât clăia. [D] *șiră*; *șiri* se fac *d'e păje*.”

24. „Se face, pe *țapă* ‘par’, din *pătru-șis porcôj*.”

25. „Cu *străjări* *dirépt*, *fas în totirlă* [rotundă]. O clăie se face din 5, 7 sau 9 *porcôn*. Din 2 clăi se face *cúlă*; *cúle*, în *pátru ape*.”

26. „Se face din *șasă porcôn*, cea mică, *orî dăse porcôn*, cea mare.”

27. „Se face din 20–25 de *porcôn*. *dimúlt*, *s-o făcut pătúle* [pl.]; *-túl*, în *lěmn*.”

28. „*jirádă*, se face mai rar. Când duci fânul ca să-l faci clăie, faci o *grămadă*; *-méz/d*, din mai multe *copițâl'e*.”

32. „Se face și cu par, și fără par *clána*; fără par se face și *jaráda*.”

33. Din *copețâl'e* se face *cláne*.

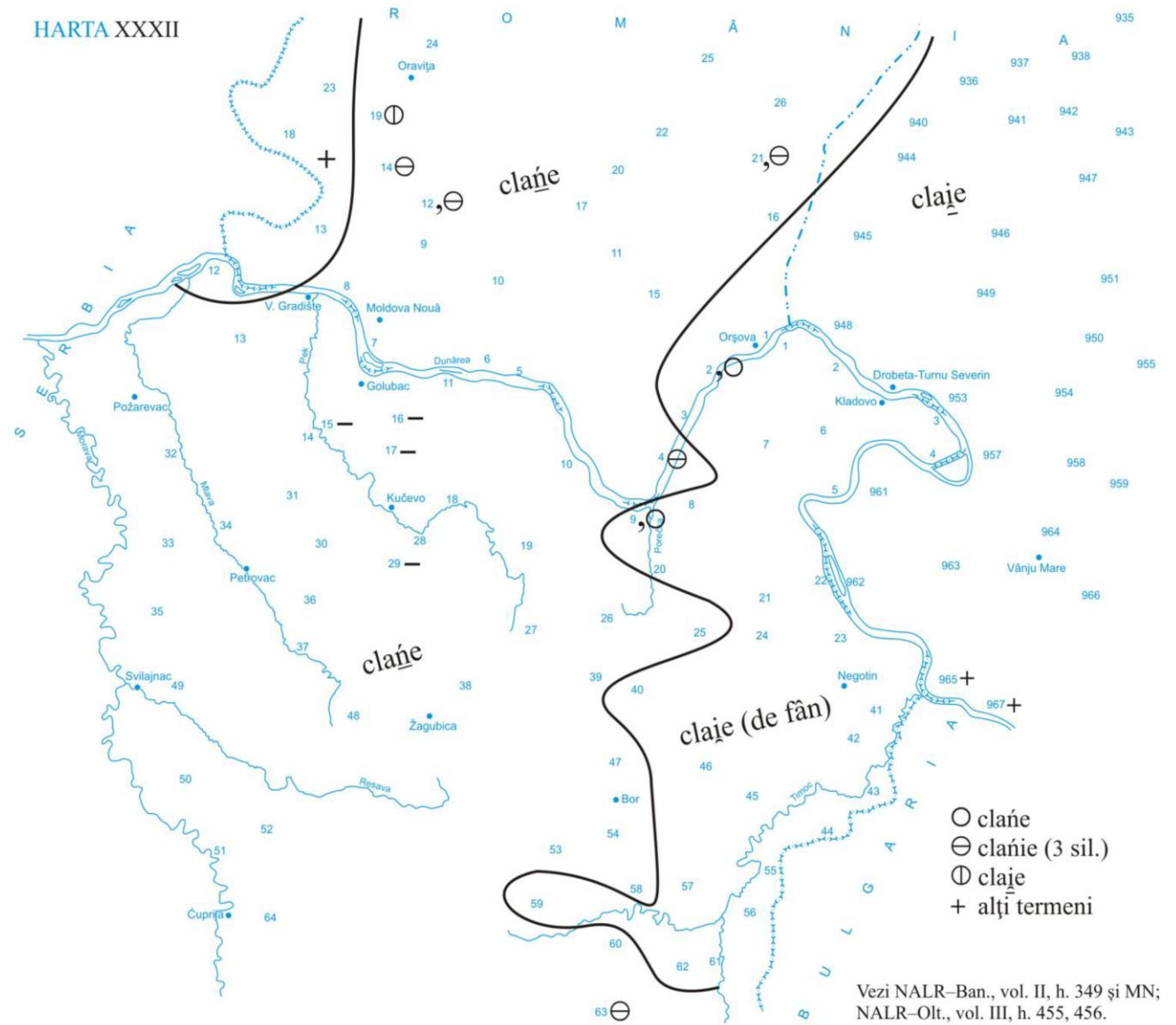
34. „Clăia se face din 5–6 *porcôn*, *șareáda* din 10. *șareáda* se face *lúziș_ășá*, *dăbíšcă* ‘separat’ [de clăie].”

35. „Clăia se face din 10–15 *porcôn*; *zavisěsće* ‘depinde’.”

36. „Se face din 10 *porcôn*. *baț brúca* [a.]; *brus* ‘par fără crengi’. *șaręágă*; *-red* [se face din] 2–3 *brus*.”

37. „Mai mare decât *clána* e *stog*; *stógurî*.”
38. „Se face din 10 *porcôn*.”
39. „Se face din 7–15 *porconi*: cea din 7–10 e *cláne mică*, cea din 10–15 e *cláne mare*.”
40. [Soțul informatoarei, dintr-un sat vecin:] *cláne*. „Se face direct din *porcôn*.”
41. *n-am lucrat cu clăjil'i. noi avém șúpe* ‘șuri’ *marî. cîn am luat grîuu am făcut clájě*.
42. „Se face *claje* sau se pune direct în *șúpă* ‘șură’.”
43. „Se face *șiră d'e páje*.”
47. „Clăile se țin iarna în țarc, care poate fi îngrădit sau nu; aici se slobod oile iarna și ele mănâncă din *cláne*. Mai mare decât clăia se face *stog*.”
48. „Se face din 7–8 *porcôn*, mai mică, sau din 20 de *porcôn*, mai mare. *țapă*; *țape* le spune la parii de la clăie; pe sârbește, *stójäre*.”
49. „Din 4–5 *porcôn* se face o *cláne*.”
52. „*clána* se face din 10–14 *porcôn*; *să fáse cu brúcă*; *brus* ‘par fără crengi’. Din 2–3 *clân* se face un *stog*, nu să fac cu *brúcă*.”
53. „Din 7–8 *porcôn* se face o *cláne*, pe *țapă* *di lěmn*.”
54. „Se face din 10–12 *porcôn*. În vârful clăii

HARTA XXXII

Răspândirea formelor CLĂNE (CLĂNIE), CLAIE
(pe baza h. 441 și 442)

punem *doi pánjăn*, o *zámănă* [2 crengi crescute la un loc]. Clăia se face cu *țapă*. *fără țapă* se face *stog*; *stógurî*.”

55. „Fânul îl *copițâim* și îl *băgăm* în *tocână*; *-něl'e* sau îl facem *clájě*, din 10–12 plasturi o clăie. Clăia se poate face pe câmp sau acasă.”

57. „Într-o *clájě* intră de la 4 *porcôj* în sus.”

58. *șiră d'e páje*.

59. „Nu se face mai mare decât clăia, la fân. La paie: *senác*; *-něse*.”

62. „Se face din 10–12 *pláste*.”

63. „*șiră* e și *dă páje*.”

III. 20. În Topolnița, într-o parte a satului se spune *clájě*, în alta *cláne*. Anchetă s-a desfășurat în partea în care se spune *clájě*.

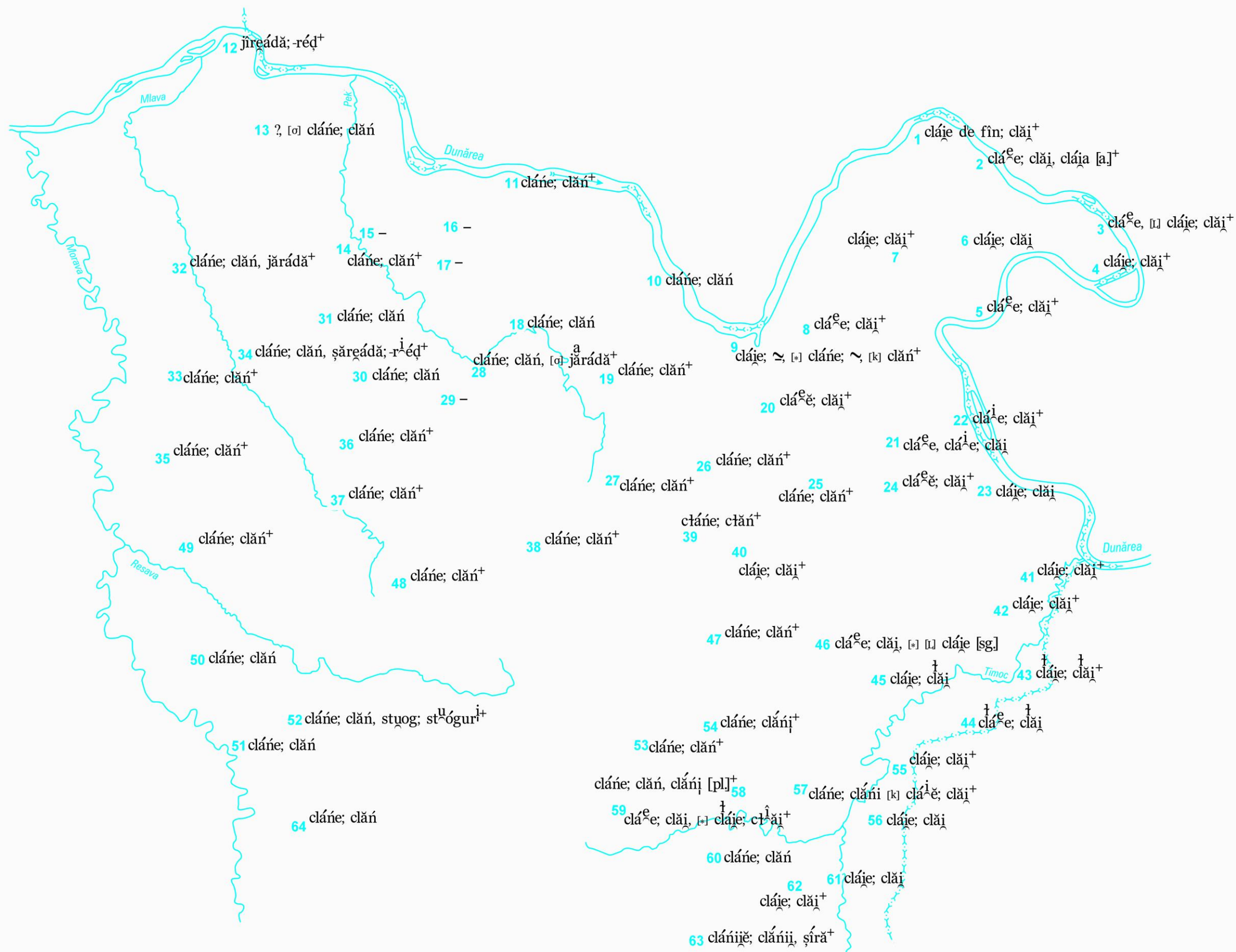
Anchetă suplimentară. Oștrej: *clájě*; *clájě*.

IV. 37. ALR II, ch. [5216], pct. 4: *cláni*; *cláni*.

55. ALR I, ch. [254], pct. 859: *clája* [a.].

64. ALR I, ch. [254], pct. 3: *cláne* *dě fin*.

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 349 și MN; NALR–Olt., vol. III, h. 455, 456.

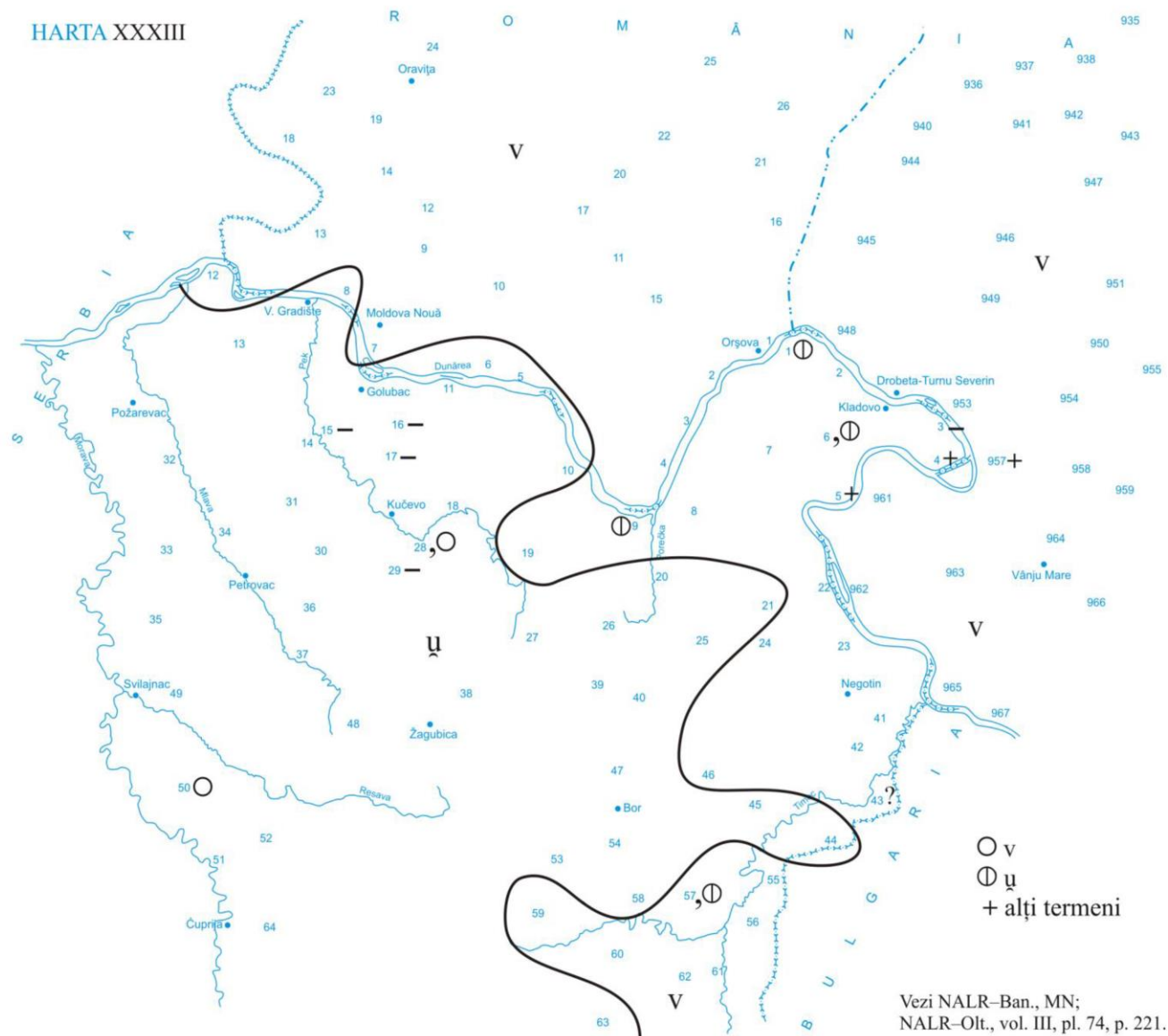
OTAVĂ „regain”
[729/1062]

I. Întrebare indirectă: *Cum îi spui la iarba care crește după ce cosești fânul?*

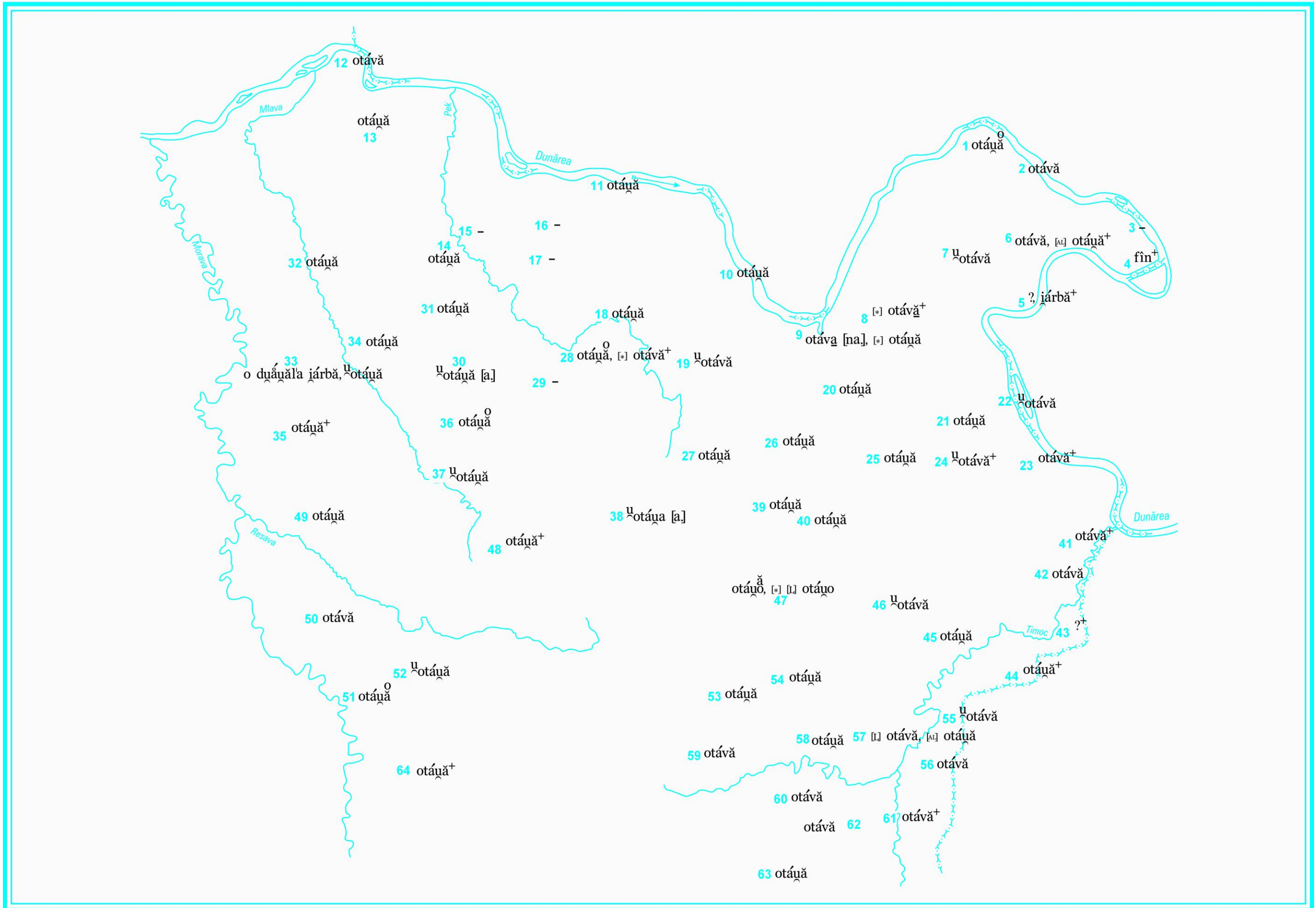
- II. 4. *tot fin îi spune.* [D] „otavă este iarba care crește după ploii pe izláz, úne páșt'e ʋóǐ'li.”
5. *a crescút* [perf. c. 1] *iar iarba.* [ʋ] „iar iarbă îi spune.”
6. *taǐ* [ind. prez. 1] *a dóǐ'la cosíturã.* „Oile, dacă mănâncă otava cu rouă, fac t'elbjázã.”
8. *s-a facút multã otáva* [na.].
23. *creșt'e tǝámna.*
24. *a dat otáva.*
28. *otáv'leşce iarba.*
35. *a dóǐ'la ȳárã. a dóǐ'la vraȳ dã cosít iarba.*
41. *mergém sã cosím otáva.*
43. [D] OTAVĂ #.
44. „Crește d'e dăȳárã ‘a doua oară’.”
48. „dabóme! Sã dã la stǝácã, [adicã la] *vaș, oi, cápre,* toate care mănâncã fân; [și porcul e] *ístu stǝácã.* Pe sârbește: *ótava.*”
61. „Crește *dúpã še duń* ‘aduni’ *fñu. l-am dunát* [fânul].”
64. *adăȳárã* ‘a doua oară’ *creșce otáȳã.*

III. Anchetă suplimentară. Oștrelj:
otáȳã.

- IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
55. ALR I, ms., ch. [935],
pct. 859: *ʋotávã; otáv'.*
64. ALR I, ms., ch. [935],
pct. 3: *otáȳã; otáv'.*

Sunetul -v- în OTAVĂ

FURCĂ¹, pl. „fourche”
[731/1064]

I. Întrebare indirectă: *Cum îi spui la unealta cu două sau cu mai multe coarne, cu care aduni fânul?*

II. 1. „Pot fi *d'e fier* și *d'e lemn*”.

13. „*furcón* este furca cu care *lăpădam în vârful clăii*.”

19. „Este *furcă* *di lăstărî, di lemn, cu tri coárne, și furcă de fier*, cu patru coarne, folosită mai ales la *bălegári*.”

20. „*furcă de fier*, cu patru *coárne*, și *di lemn*, cu trei.”

24. *furcă de lemn și furcă de fier*.

25. „Poate fi de lemn sau de fier.”

26. „Sunt furci din *lemn* sau *fier*, cu trei coarne sau cu patru coarne, și pentru adunat fânul. *furcón*; -*coárne* este furca cu două coarne, pentru dat fânul pe claie.”

28. „*furcón* e o furcă mai mare.”

30. 47. „*furcón*; -*cuárne* se zice la o furcă de lemn cu două coarne.”

34. [Există] *dwo furś*, și *dă lemn*, și *dă fier*. „*furcónu* era o furcă de lemn cu două coarne.”

35. „*furcón* e o furcă mare, de lemn, cu *doi cras*.”

39. „*furcă di lemn. furcón*; ~, [k] *furcárne* e furca de lemn cu două coarne și cu coada lungă.”

41. „*furcă de lemn și de fier*.”

44. „Este și *furcă d'e fier, fier*.”

45. „Fânul se *dă în vârful clăii* cu *furcérî*; -*cérîe*.”

47. „E *de lemn*. Poate fi și cu două coarne: la aceea îi spune *furcón*. cu *iel să fáse*

la *clániie, clániia* [a.]. Pe vârful clăii sau și al porcoiului se pot pune *pájân*, niște crengi sau bucăți de lemn legate între ele, ca să nu sufle vântul fânul.”

48. „Pe sârbește: *vita*.”

50. „*furcă*, și de fier, și de *lemn*. Este și *furcón*, *măi lung*, cu *trei coárne*, cu *căre dai* [fânul] *pră vârful clăii*.”

51. *cu furca s-astrîze*.

52. „E de *lemn ca furcónu*, cu două *cuárne*. Dacă e cu *trei cuárne*, e *furcă de fier*.” [*] „poate fi și de lemn.”

54. „E și de fier, și de *lemn*. Este și *furcón*; -*cuárne* cu două coarne, *dă rădicát pe cláne fínu*.”

55. „*furca* are patru coarne; *furcélú*, două”.

58. „Cea cu două coarne e *furcón*; -*cuárne. furca* poate fi *d'e lemn, d'e fier*.” [k] *de lemn, de fier*.

59. „*furcói*, cu două coarne.”

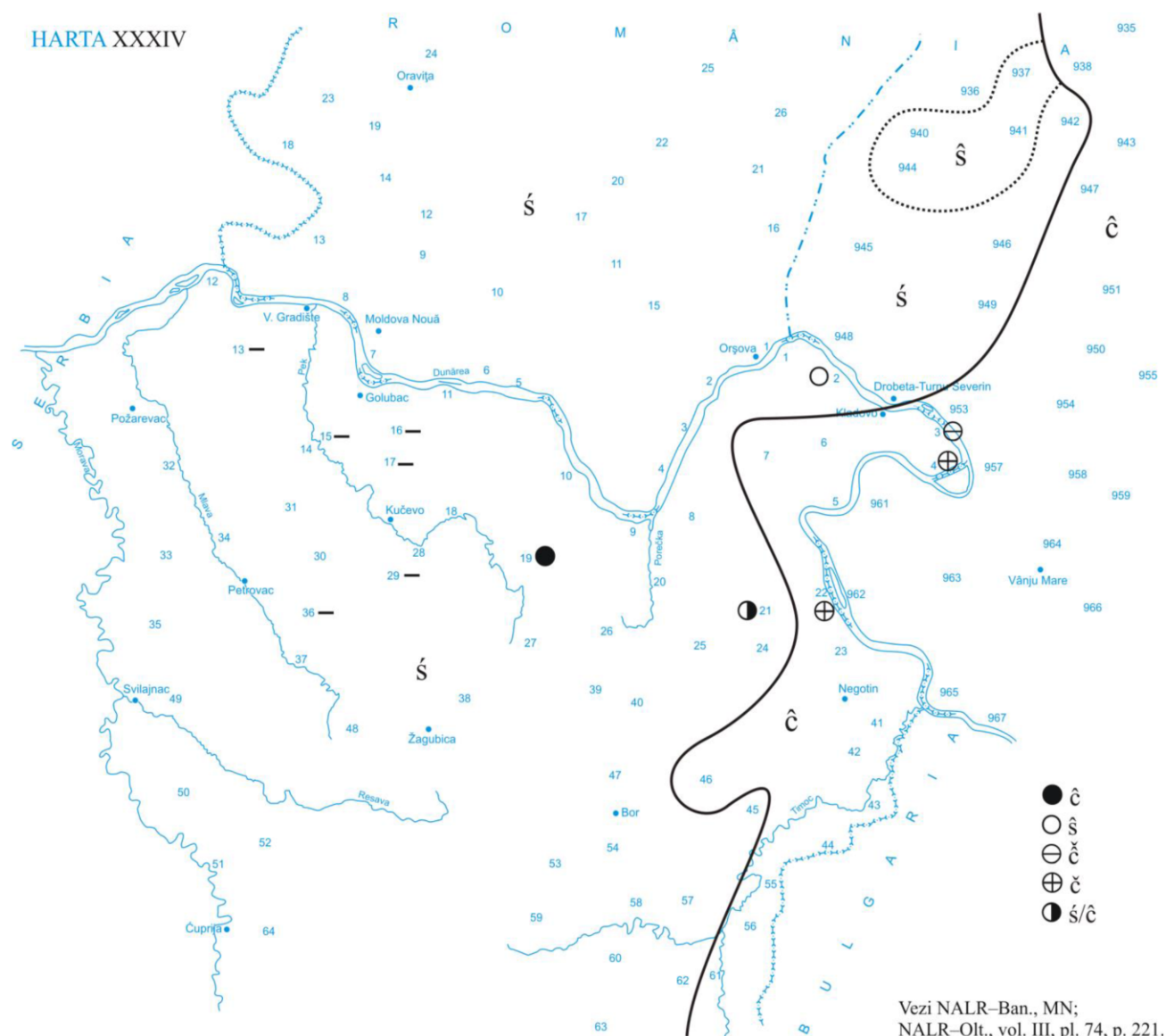
III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *fúrcă: fuś*.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5033], pct. 4: *fúrcă*.

55. ALR I, ms., ch. [937], pct. 859: *fúrci; furcî*.

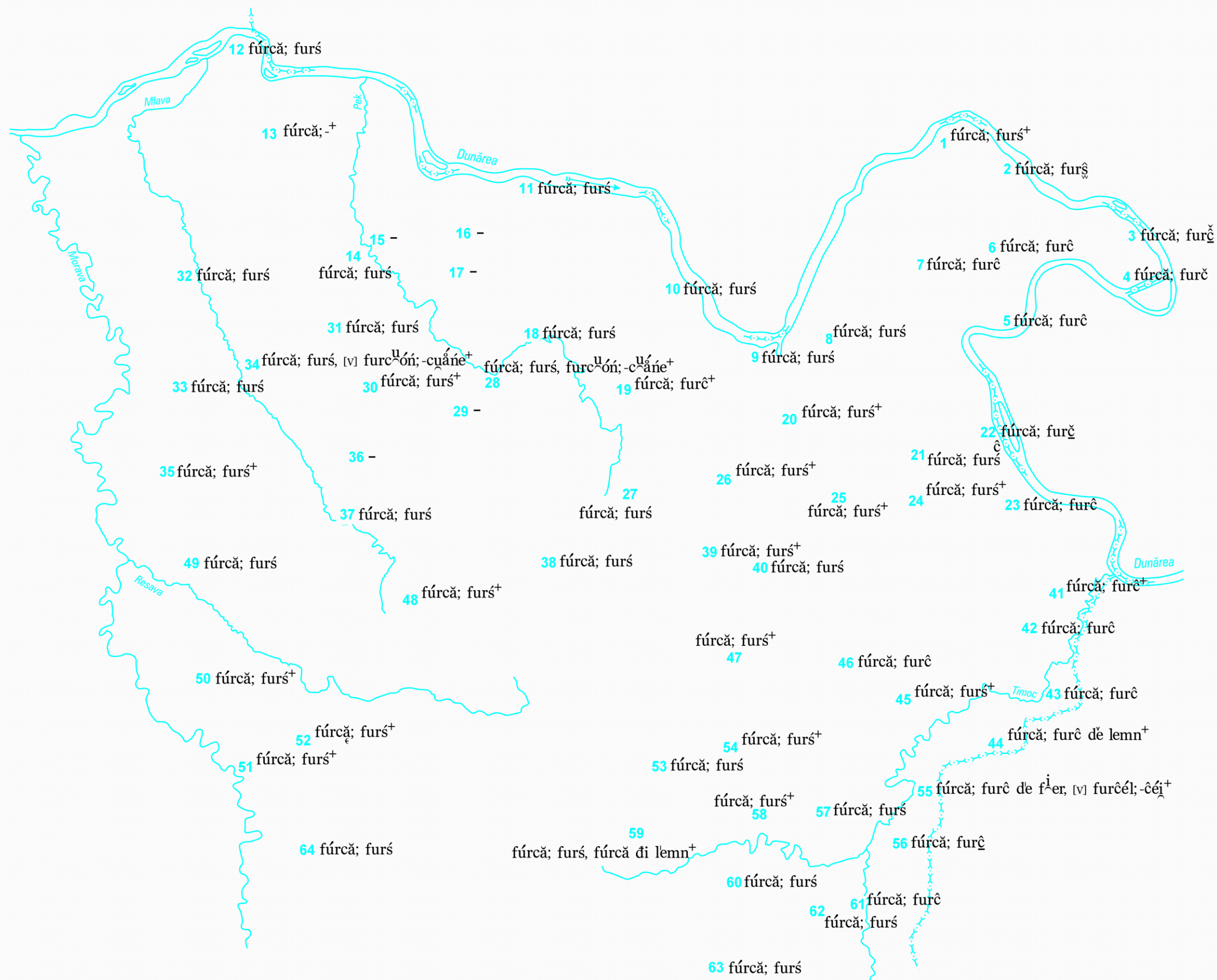
64. ALR I, ms., ch. [937], pct. 3: *fúrci; furś*.

HARTA XXXIV

Vezi NALR-Ban., MN;
NALR-Olt., vol. III, pl. 74, p. 221.

Sunetul -c în pl. FURCI (DE FÂN)

TOPORĂȘTE (LA COASĂ), pl. „manche (de la faux)”
[734/1072]

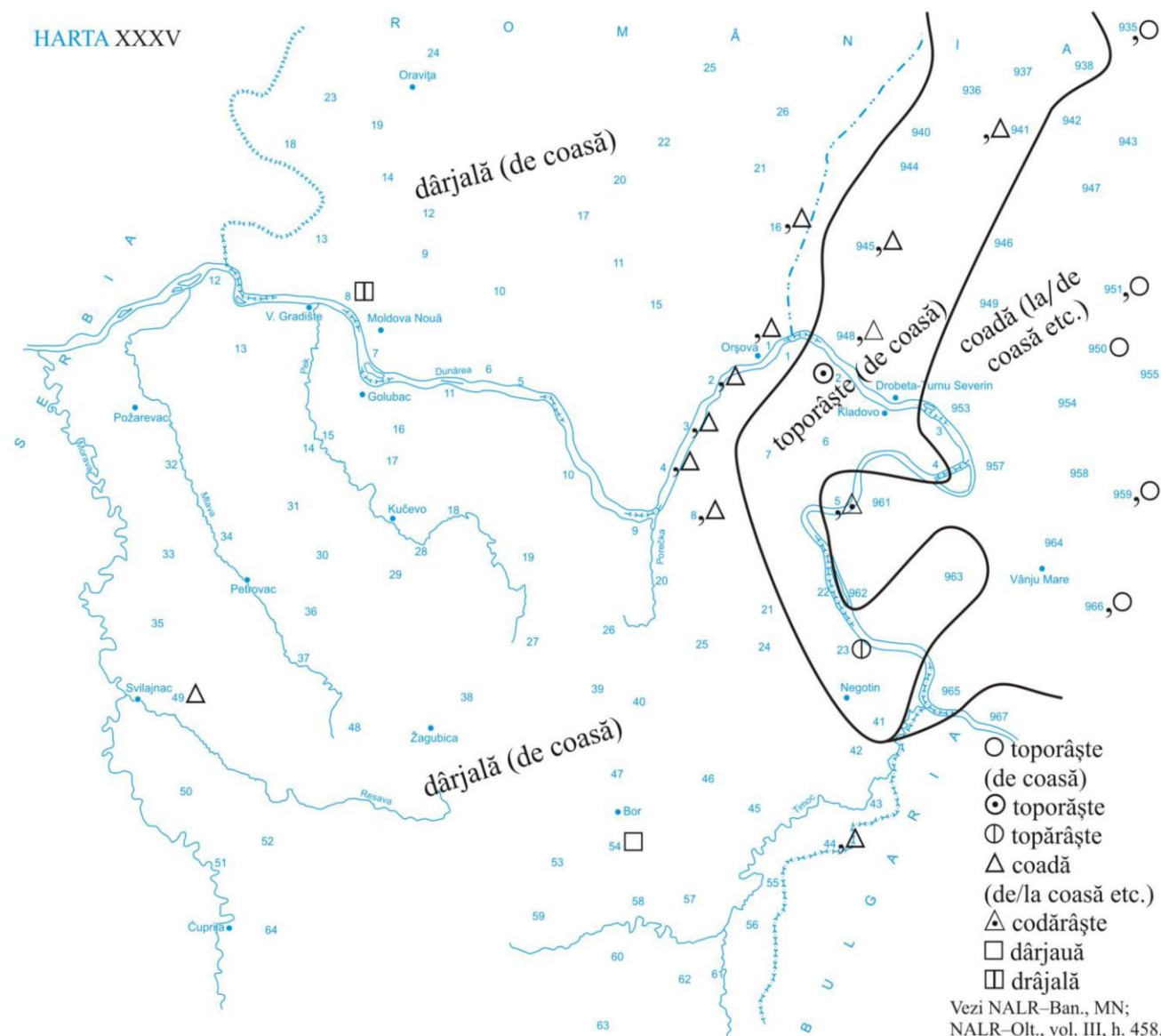
I. Întrebare indirectă: *Cum îi spui lemnului de care este prinsă coasa?*

- II. 4. *toporișc/te d'e coasă, d'e arșov, d'e săcūrje, d'e griēblă...*
8. [] „*dîrjălă* ‘coadă la secure’.”
9. „*mîniū* se zice la mânerul de la *dîrjătă*.”
23. *coadă* [se găsește] la *lopătă*.
28. „Pe *dîrjălă* se mai află *crac*; *cras* [piciorul de la coasă], *mîniie* [mâner].”
47. „*Dârjala* are *pișoare*, *poáce duăuă*, *poáce unu*.”
48. „Pe sârbește: *dîrjâl'e*.”
49. „[D] *dîrjălă*; *-jâl'e* e coada lu *săcūră*.”
50. „Și la sapă, la topor.”
54. „Coasa se prinde de *dîrjăuă* cu o *brățare*. Sunt două *pișoare*; la *dîrjăuă*, *poáce doăuă*, *poáce unu*; la români sunt două, la sârbi unu. La *dîrjăuă* se mai pune și *piēdică*, când seceri la grâu, se face *pológ*, nu *otc'loș*.”
57. „Și la secure e tot *dîrjătă*.”
58. „*dîrjala* are *pișoru-a/âl mare* și *al mic. la noi*, doar *al mare*. Coasa se prinde de *dârjală* cu *brățare*. La coasă se poate *púne cîrlig*, alta *o-mpîēdiș*, să *púne o griēblă*.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
dîrjăuă; *-jâl'*.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5023],
pct. 4: *dîrjălă*.
55. ALR I, ms., ch. [940],
pct. 859 : *dîrjâlî*; *-jěl'*.
64. ALR I, ms., ch. [940],
pct. 3: *dîrjâlî*; *-jěl'*.

HARTA XXXV

Termeni pentru TOPORĂȘTE (LA COASĂ)
(Vezi și pl. XV, h. CLII)

○ toporăște (de coasă)
● toporăște
⊖ topărăște
△ coadă (de/la coasă etc.)
△ codărăște
□ dârjauă
□ drâjală
Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., vol. III, h. 458.

CUTE, pl. „*queux, pierre à aiguiser*”
[735] [1073]

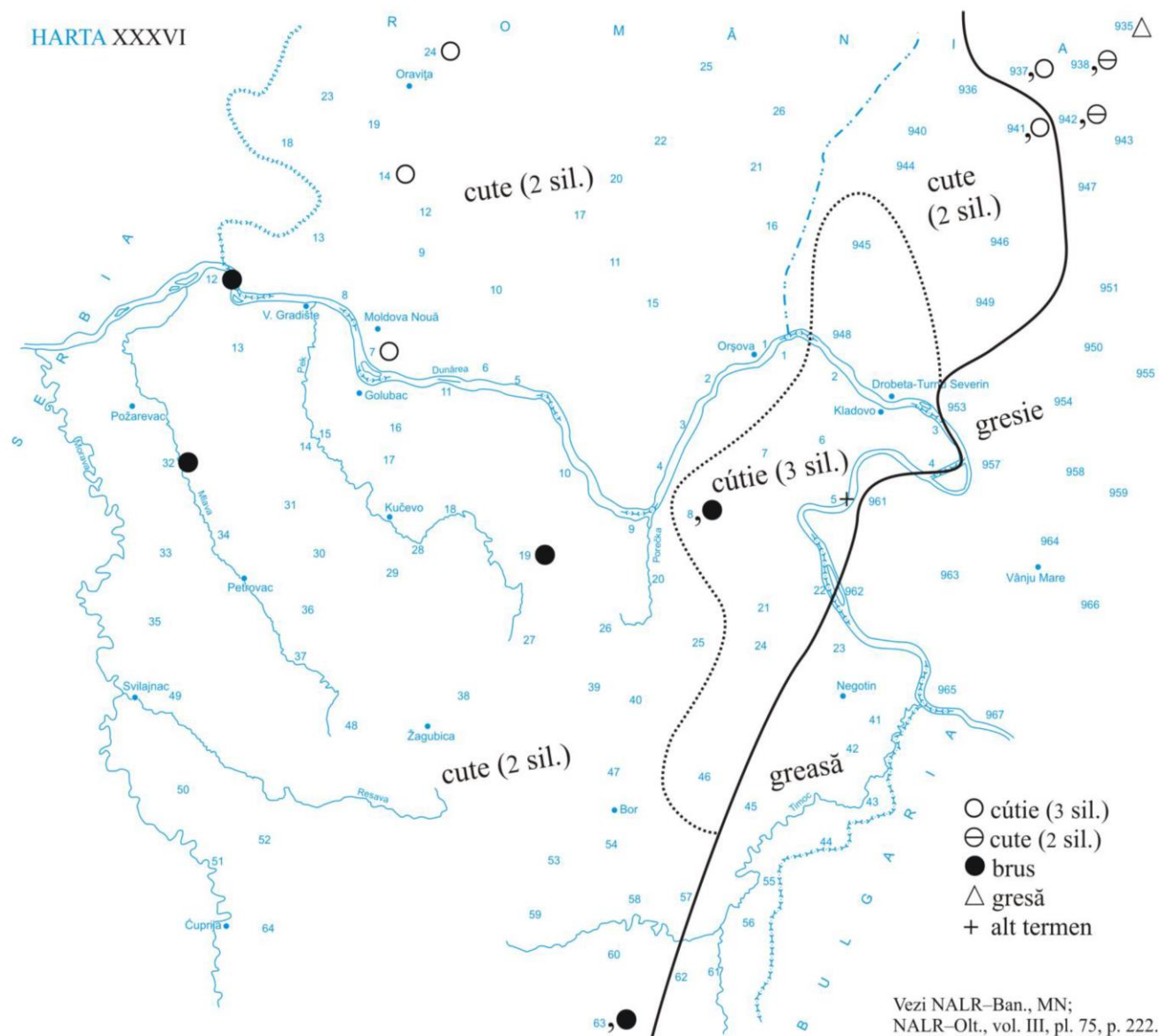
I. Întrebare indirectă: *Cum îi spuneți la aceea pe care o cumperi și cu care dai pe coasă ca să taie mai bine?*

- II. 8. „Tata era sârb, a învățat românește de când are *cafâna* [a.] ‘cafenea.’” „*brus* e pe sârbește.” [⊗] *še s-ascúta coása*. [**] [D] *cúcije* #.
12. „*gláde* [este o piatră] pentru ascuțit briciul.”
19. „E *d'im piátră*. [Din ce?] *đin piátră*. Pe sârbește: *belagija*.”
20. *cúce romînáscă*.
28. [⊗] „*mi s-a timpit coása*, trebuie s-o ascut *cu cúca*.”
34. *o cúce; dya cuț*.
47. „La cea cu care ascuți briciul îi zice *gláde*.”
48. „Pe sârbește: *brus*.”
52. *cu cúcili* [pla.].
60. *dó⁴a cuț*.
63. „*brus* e din sârbește; *pă* ‘păi’ *noi avîém dăstúle* [vorbe] *sîrbéšć*.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
cúcije; cúci.

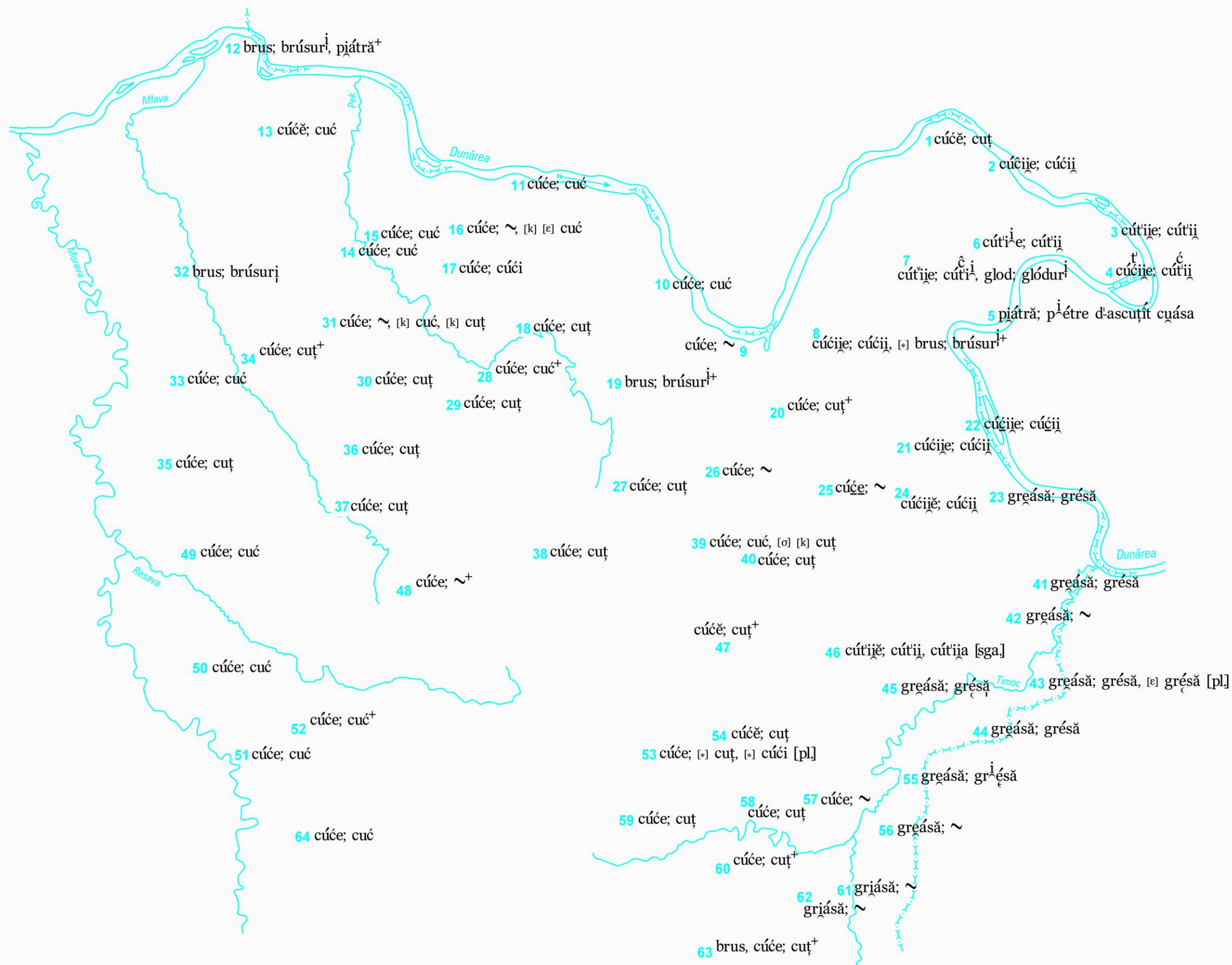
- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5027],
pct. 4: *cúc/tiě*.
55. ALR I, ms., ch. [941],
pct. 859: *grîásă; grésă*.
64. ALR I, ms., ch. [941],
pct. 3: *cúcě; cuț*.

HARTA XXXVI

Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., vol. III, pl. 75, p. 222.

Principalii termeni pentru CUTE
(Vezi și pl. XV, h. CLIII)

TIOC (LA CUTE), pl. „étui (de la queue)”
[736/1074]

I. Întrebare indirectă: *În ce ții cutea când ești la coasă?*

II. 3. *o máma mița* [ce mă întrebi]!

5. „Nu avem *t'oc*, o ținem în *poznárí*.”

7. „*t'ócu* e de lemn. Acuma se fac din *flăși* 'sticle' *d'e plástic*. Mai este și *čov* 'vază' *d'e flqáre, d'e plástic* sau *d'e pámínt*, în care se pun flori.”

14. „*Îl al'ín* 'atârni' *aiiça la curáúá*.”

20. *rumíni duc la piját cócurí* [să vândă].

21. „*năínce vréme s-a fínút la șold, în córnu d'e bou*. Acum se ține *în cántă cu apă, o ud* [cutea] *cín și cín, să nu să prindă smqálă pi ia cín ascúț*.”

27. „Poate fi *đi l'ěmn sau đe pl'ěc*.”

31. *s-al'ínă* 'se atârna' *aiișa la curáúá la pa/ánta/álúáne*.

32. *ca góđe áșca dă tăl'eqáne*.

34. [D] „*čov* se zice în satul vecin *ór'leva* [Orljevo, la nord-vest de Rašanac].”

41. „E făcut din *corn đe buu*. *noi ái cínérí o bágám* *ím poznárí, n-o ocăím nám* [nu o îngrijim, nu o curățăm deloc].”

42. „Mai demult era *uñ cuorn* *făcút; acúș o fíném* *ím poznárí*.”

44. „*teacă* e pentru *cuțit*.”

45. „*la noi nu să cosăște cu cqásă, la noi nu ie t'oc. ío-n poznárí o țin*.”

46. *năínt'-a fínút-o în cít-đ vas așá, l'egát d'e picôr. noi sítém* [acum] *cu ía-n poznárí*.

55. „Mai demult se ținea și *la bríu*.”

61. „Se ținea *în corn d'e bou. noi am ba/ăgát la bríu*.”

62. „*gríasa se ține în c'orn đe vacă*.” [D] TIOC #.

64. „Acuma se ține în *đ/d'ep*, [k] *poznárí. đ/d'ep* e pe sârbește.” *kesór*, [k] *kisári*.

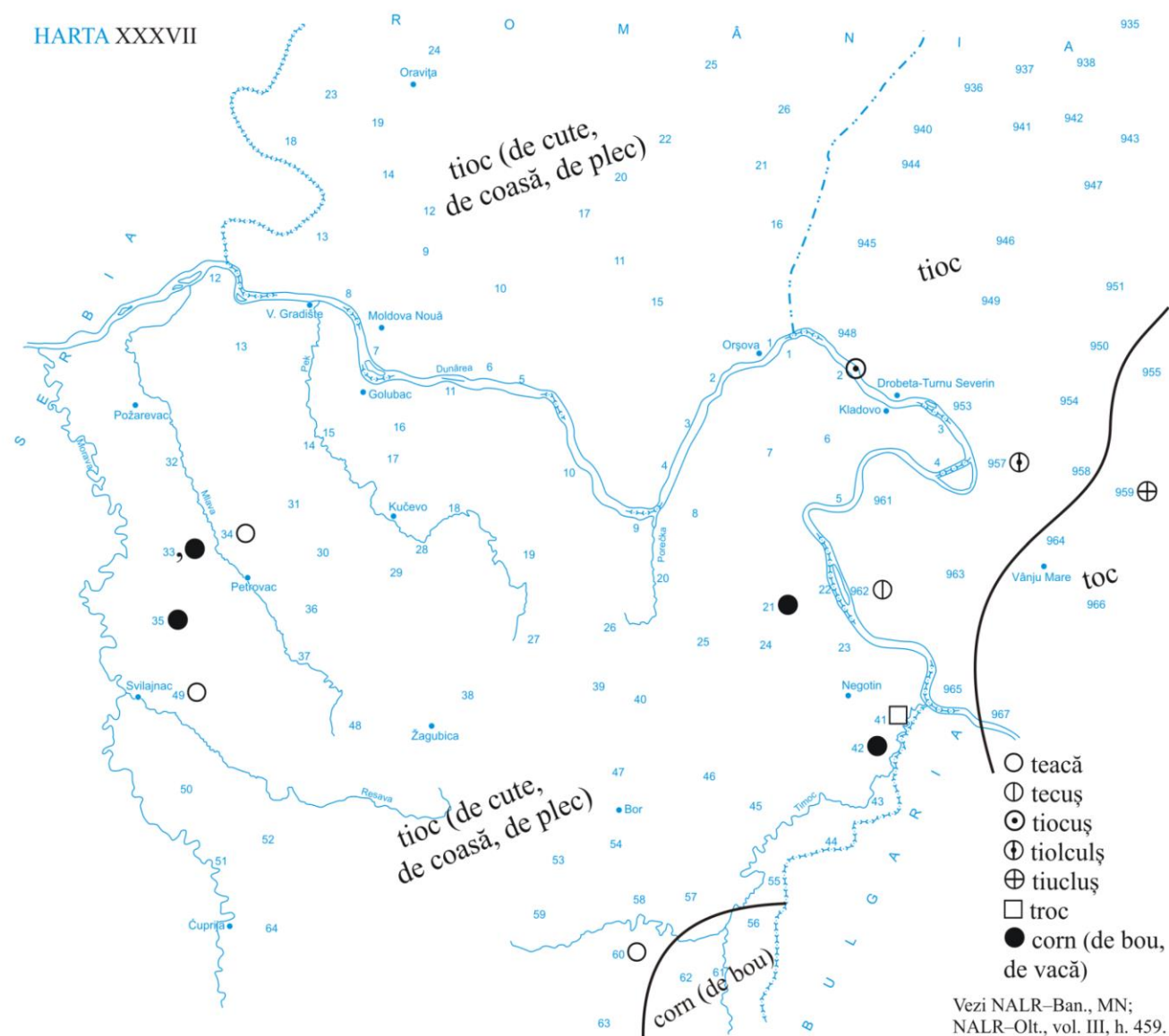
III. Anchetă suplimentară. Oštrelj:
čov; cócurí.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5027],
pct. 4: *ć/toc*.

55. ALR I, pct. 859: –.

64. ALR I, pct. 3: –.

HARTA XXXVII

Termeni pentru TIOC (LA CUTE)
(Vezi și pl. XVI, h. CLVI)

ASCUT (COASA) (ind. prez. 1–6) „j'affûte (la faux)”
[737/1075]

I. Întrebare indirectă: *Ce zici că faci cu coasa când dai pe gura ei cu cutea?*

II. 1. *luuăm la cusît cu ia* [cu coasa].

11. *io o_scûț* [coasa]; *o_scûț*; *o_scûce*; *o_scuțim*; *o_scuțîț*; [1].

15. *fășem* [4] *gură lu coasă*.

28. [AL] *io_scûț*; *tu_scûț*; *iel_a/oscûce*.

46. „La Bor îi spune *t'ocăn*.”
[] *iăstă*, cum să nu.

47. *i dau cu cûca*, *i dau cûce*.
[Versuri populare:] [] *âsta cûce* / *biņg-ascûce* / *âsta pûlă* / *biņe fûce*.

pct. 34], *la cočetin*
[Kočetin, la sud-est de Mirijevo] se zice *iey*, nu *io*.”

io; *tu*; *ieț*, *ia*; *noi*; *voi*; *iei*, *ie'le* 35.

io; *tu*; *iel*, *ia*; *noi*; *voi*; *ii*, *ie'le* 41.

io; *tu*; *iel*, *ia*; *noi*; *voi*; *iii*, *ie'le* 44.

Anchetă suplimentară. Oștrej:
ascûț; *-cûț*; *-cûce*;
ascuțim; *-fîț*; [1].

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5031],
pct. 4: *ascuț* [2].

55. ALR I, ms., ch. [721],
pct. 859: *ascûț*.

64. ALR I, ms., ch. [721],
pct. 3: *ascûț*.

III. S-au înregistrat și:

A. forme pentru alte moduri și timpuri ale verbului A ASCUȚI:

a) **conjunctiv prezent**:

să ascûț 53⁺: *îi dau cûce s-o ascûț*.

să ascûtă [3] 38. 40.;

b) **imperativ**:

7. *ascûte* [2]⁺: *ascûte coasa ta!*;

c) **imperativ negativ**:

n-o măi ascuțá; *n-o măi ascuțîț*,
[σ] *nu măi ascuțîrăț* [5] 43⁺:
[Se zice așa] *dacă sint măi mult d'in* [de, decât] *doi*;

B. paradigme complete ale

pronumelui personal la N:

iey; *tu*; *iel*, *ia*; *noi*; *voi*; *iii*, *ie'le* 6. 55.

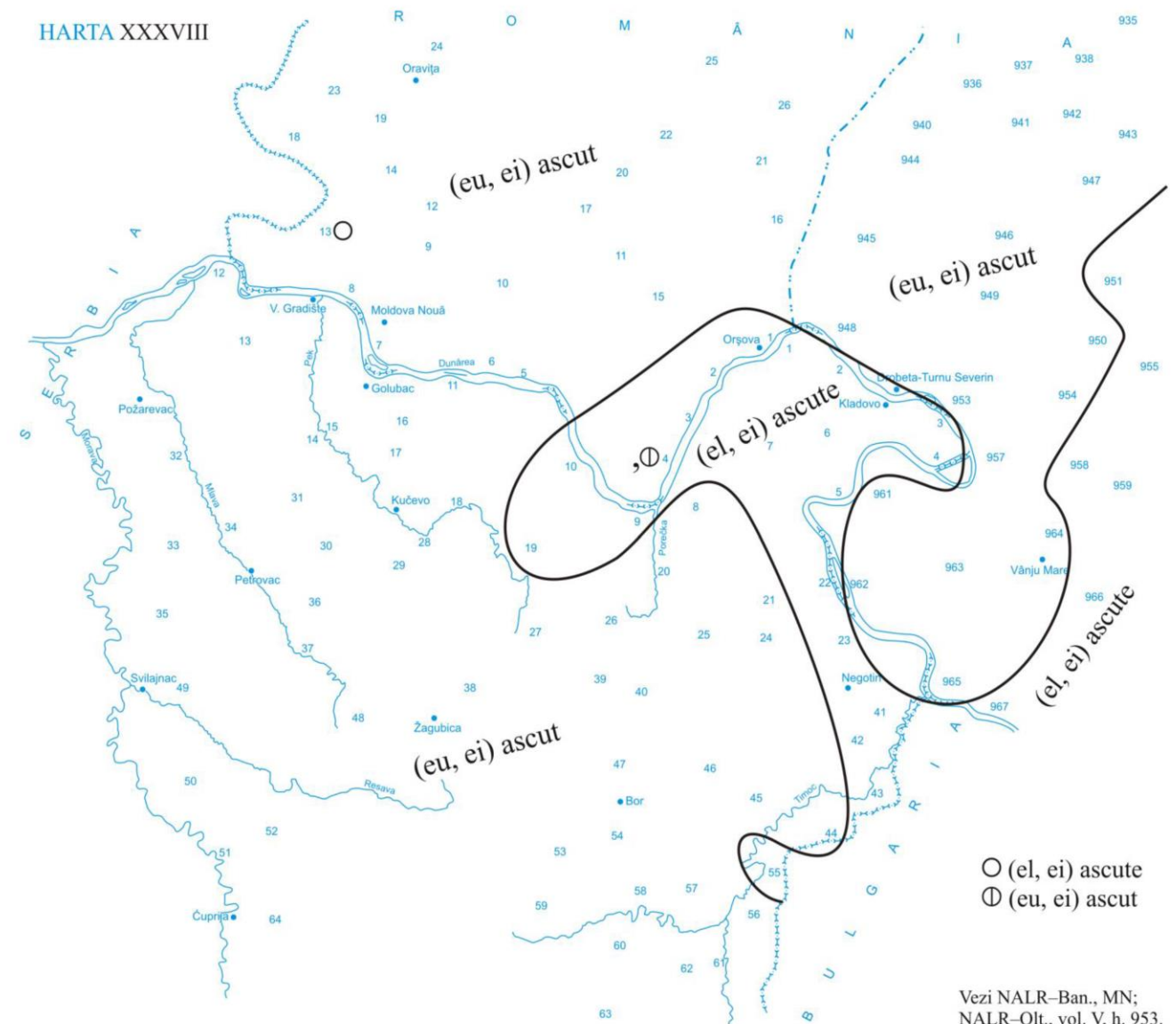
io; *tu*; *iel*, *ia*; *noi*; *voi*; *iei*, *ie'le* 24. 25.

io; *tu*; *iel*, *ia*; *noi*; *voi*; *iii*, *ie'le* 26.

io; *tu*; *ieț*, *ia*; *noi*; *voi*; *iei*, *ie'le* 31.

io; *tu*; *ieț*, *ia*; *noi*; *voi*; *iei*, *ie'le* 33⁺: „*Lă rășanț* [Rašanac,

HARTA XXXVIII

Răspândirea formelor ASCUT [1, 6] și ASCUTE [3, 6]
(Vezi și pl. XVI, h. CLV)

Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., vol. V, h. 953.

COSESC (ind. prez. 1–6) „je fauche”
[738/1078]

I. Întrebare indirectă: *Ce zici că faci cu coasa?* (IMIT.)

II. 1. *ii cosăsc toț.*

7. *mîñ* [ind. prez. 2] *otcłóșu.*

48. *iar cosîm* [și mâine].

56. *lúcără cu cõasa, táje iárba.*

III. S-au înregistrat și:

A. forme pentru alte moduri și
timpuri ale verbului A COSI:

a) **perfect compus:**

am cosît; ai ~; a ~; [1]; aț ~; [3]
8.

am cosît; ai ~; a ~; [1]; aț ~; ar
~ 34.

am cosît; ai cosît 25.

am cosît 10. 14. 18. 27. 30+: [La
întrebarea directă dacă spune
cosám, imperf., răspunde:]
„Când eram tânăr, *táre-am*
cosît, nu zic *cosám*”. 35. 38.
40. 43. 48. 53. 62.

am cłosît 51. 52.;

b) **perfect simplu:**

cosîi; -sîș; -sî; -sîrăm; -sîrăț;
-sîră 40.

cosîi; -sîș; -sî; -sîrîm; -sîrîț;
-sîră 8.

cosîi; -sîș 43+: „*cosîi* [zic] *d'i*
iěrł, da d'e zîya d'-ástáz [zic]
am cosît.”

cosîi; -sîș; a cosît; ? 53+: *pănă*
đinqár'la ‘adineaori’ *am*
cosît.

cosîi 25. 38.;

c) **viitor:**

o să cosăsc; ~ ~ -sășc; ~ ~
-săscă; ~ ~ -sîm; ~ ~ -sîț; [3]
40.;

d) **conjunctiv prezent:**

să cosăscă [3] 51.

să cosășcă [3] 10.;

e) **condițional perfect:**

arăș cosî; ?; áre cosî, ar cosî;

arám ~; arăț ~; ar ~ 51.;

f) **imperativ:**

cosá; -sîț 40.;

g) **imperativ negativ:**

nu măi cosî [2] 40.

nu măi cosá; nu măi cosîț, nu
măi cosîrăț [5] 43+: [Se zice
dacă sunt] *doi și măi mult.*

B. o paradigmă completă a
pronumelui personal la
nominativ:

io; tu; iěl, ia; noi; voi; ieii/iii,
iéle 2.

Anchetă suplimentară. Oștrej:

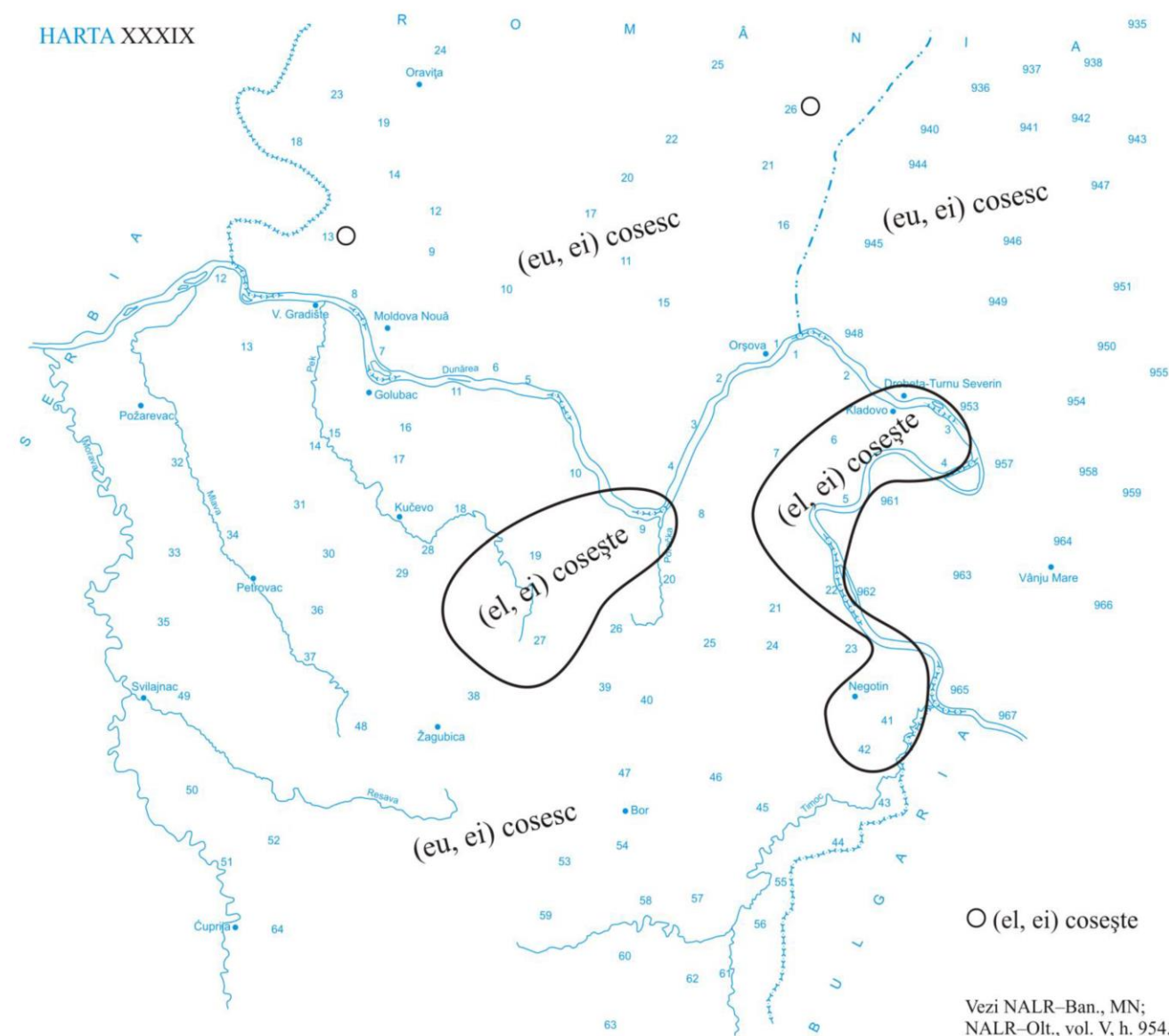
cosășc; -sășc; -sășce; -sîm;
-sîț; [1].

IV. 37. ALR II, pct. 4: –.

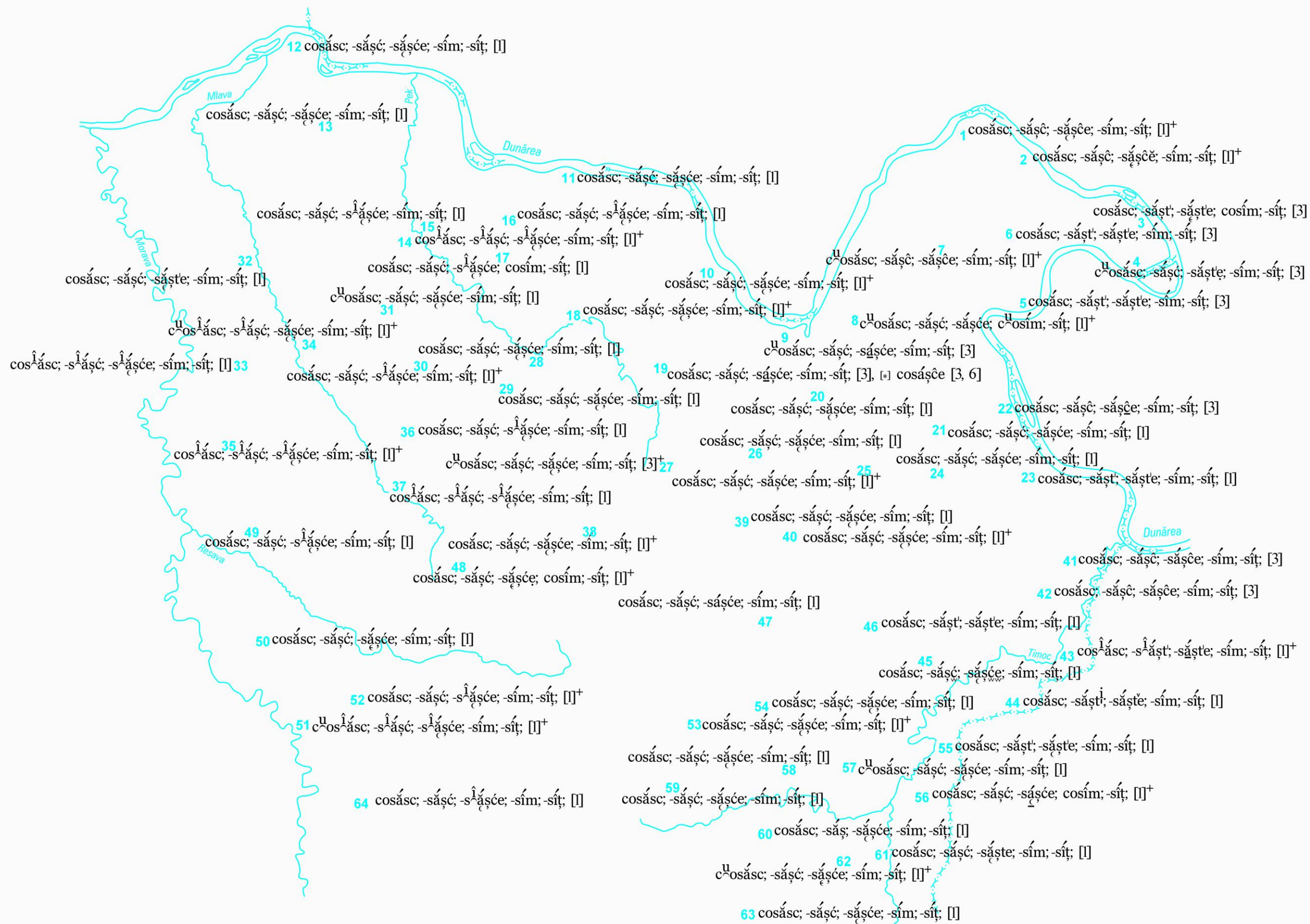
55. ALR I, ms., ch. [939],
pct. 859: *cosășc.*

64. ALR I, ms., ch. [939],
pct. 3: *cosășc.*

HARTA XXXIX

Răspândirea formelor COSESC [1, 6] și COSEȘTE [3, 6]
(Vezi și pl. XVII, h. CLVI)

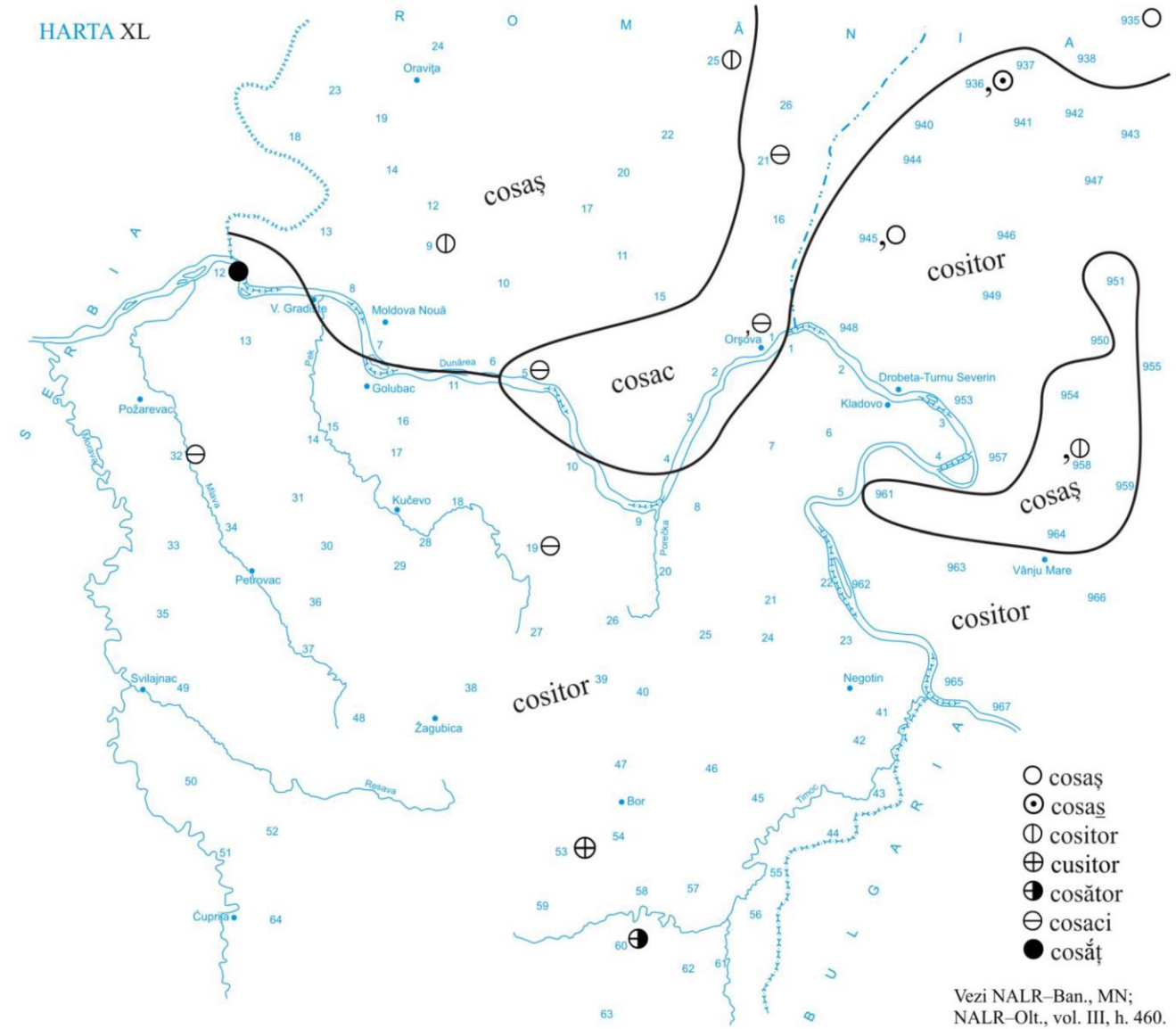
COSAŞ, pl. „*faucheur*”
[739/1091]

I. Întrebare indirectă: *Cum se cheamă omul care coseşte?*

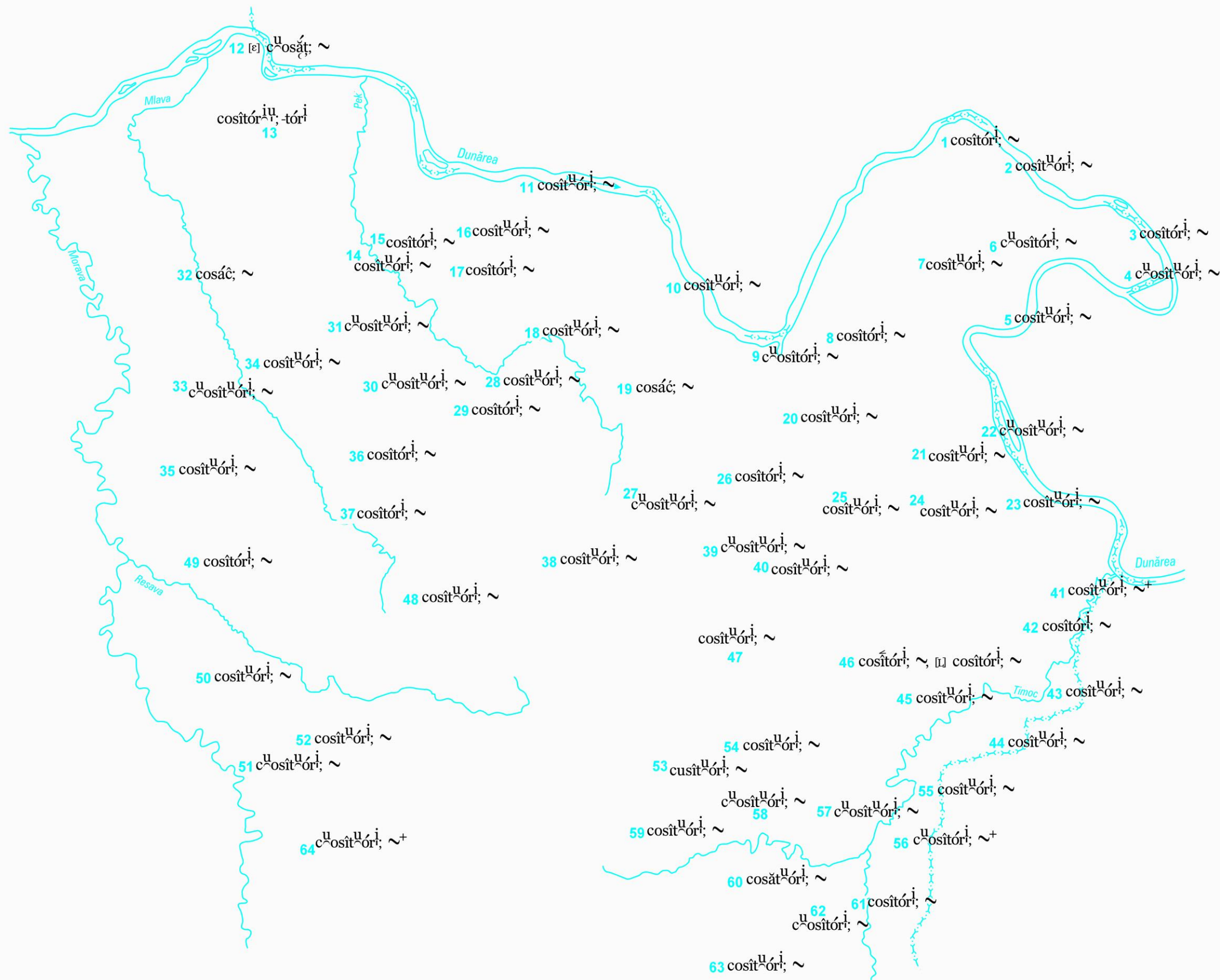
- II. 41. *acúşa* ‘acuma’, *ómu cosítórúu*.
56. *nadñícár. ñenáññiță. la noi lucră pe bañ.*
64. *lucrătúórí; ~.*

III. Anchetă suplimentară. Oştrelj:
cosítúórí; ~.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5026],
pct. 4: *lucrătúórí.*
55. ALR I, pct. 859: –.
64. ALR I, pct. 3: –.

Termeni pentru COSAŞ

BAT (COASA) (ind. prez. 1-6) „je bats le fer de la faux”
[740/1092]

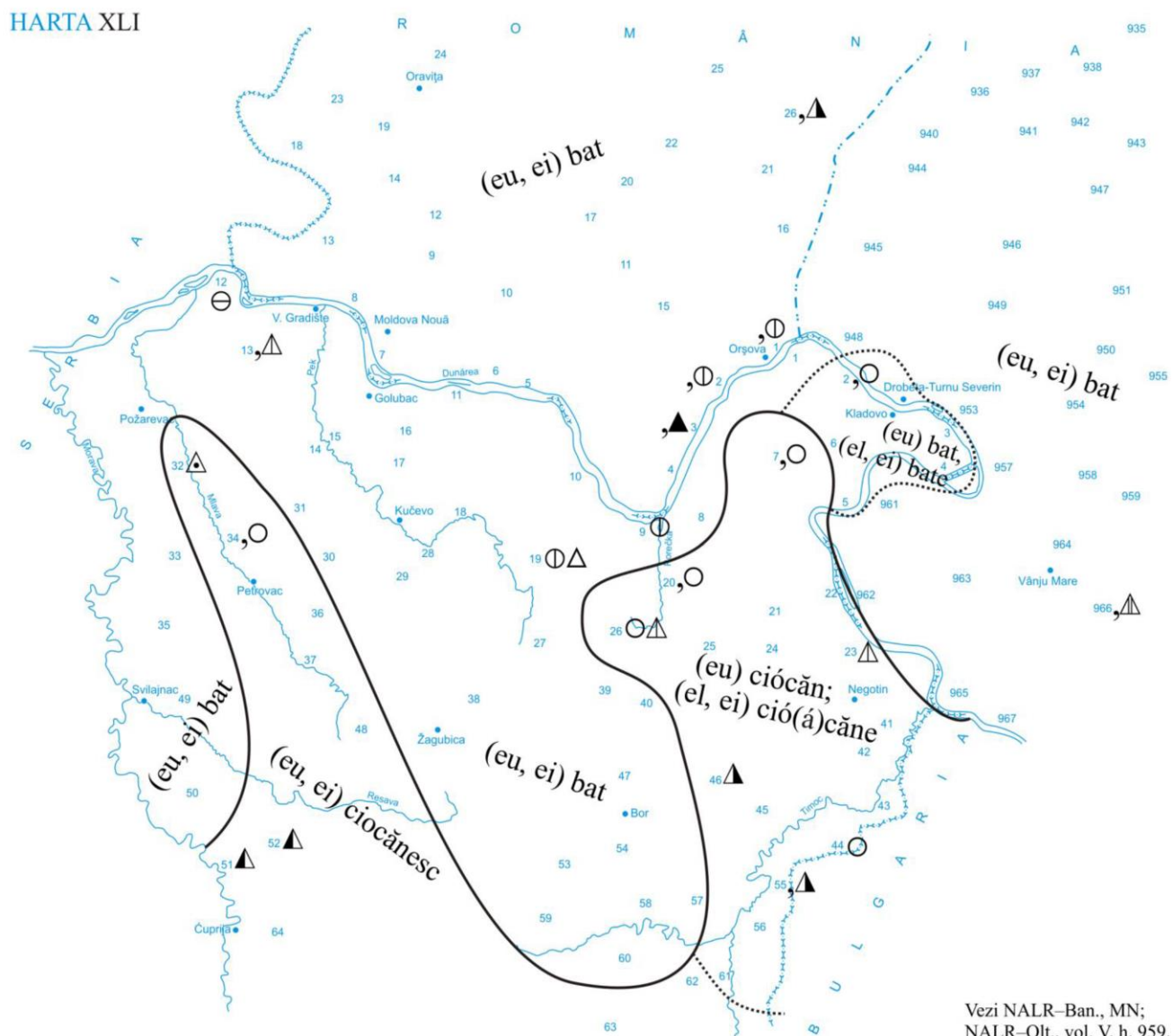
I. Întrebare indirectă: Când nu-ți mai taie coasa, ce faci cu ea? (IMIT.)

- II. 2. „bácě [3] se zice mai des.”
 18. o bătūră [perf. s. 6].
 38. o trôâncăne [3].
 40. am bătūt [perf. c. 1]. perf. s.:
 bătūi; -tūș; -că [?]; -cām [?];
 -cāreș; [3].
 46. „La Bor se zice t'ócăn. iăstă,
 cum să nu.”
 58. cînd s-a tîmpit mai mult
 cōásăli, le bācēm.

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
 bat; baș; bāce; bācem; bāceș;
 [1].

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5030],
 pct. 4: șocăneșcî [2].
 55. ALR I, pct. 859: —.
 64. ALR I, pct. 3: —.

HARTA XLI

Vezi NALR-Ban., MN;
 NALR-Olt., vol. V, h. 959.

○ (eu, ei) bat	△ (eu) ciocănesc	▲ (eu, ei) ciocăn
⊙ (eu) bat, (el, ei) bate	△ (eu, ei) ciocănesc	▲ (noi) cioăcnim
⊖ (el) bate	▲ (eu, ei) ciocănesc	
△ (eu) ciocănesc, (el, ei) ciocănește	△ (eu) ciocăn, (el, ei) ciocăne	

Răspândirea formelor
 BAT (coasa) [1, 6], BATE (coasa) [3, 6], CIOCĂN(ESC) [1, 6], CIOCĂNE(ȘTE) [3, 6]

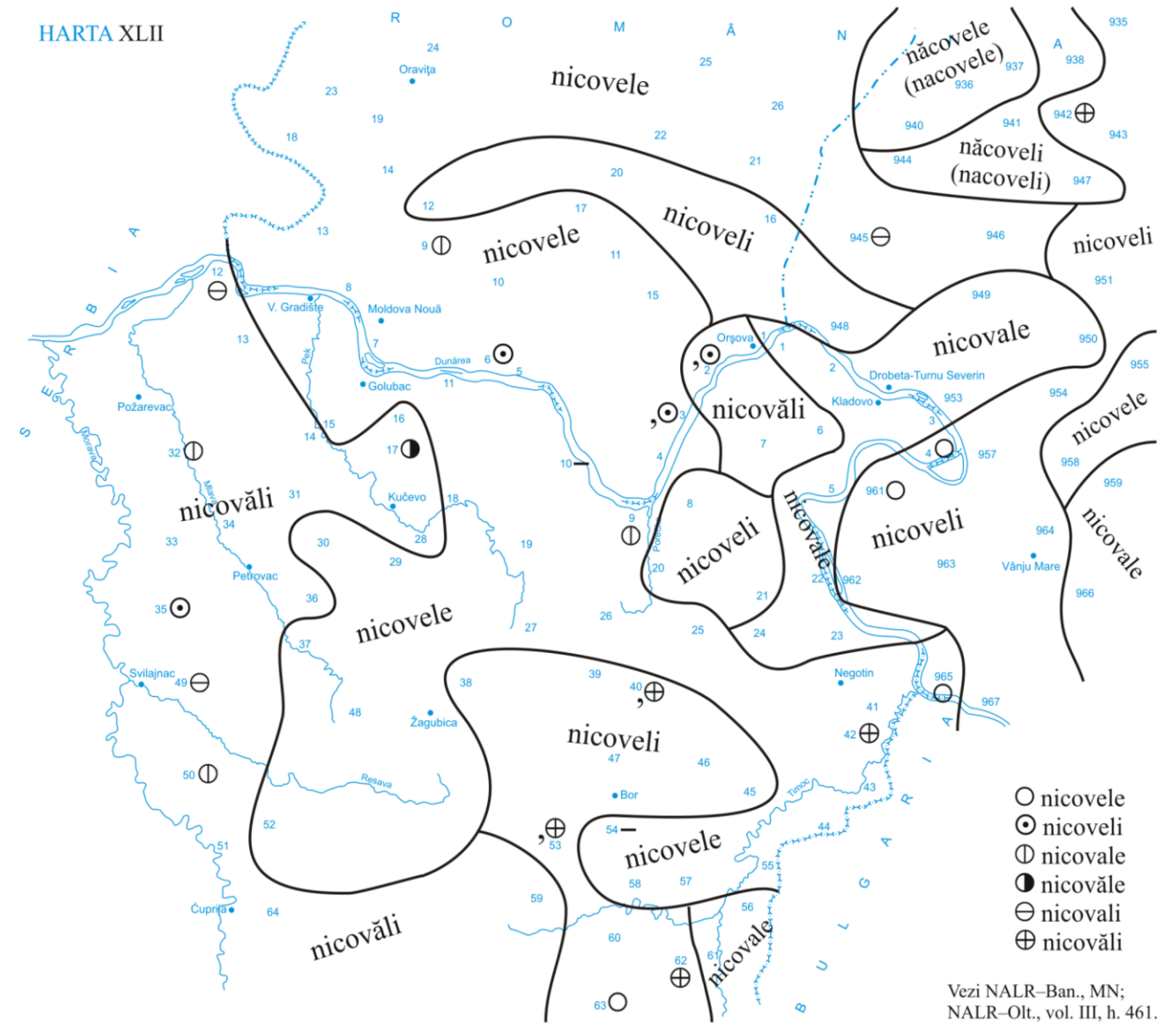
NICOVALĂ, pl. „enclume”
[741/1096]

I. Întrebare indirectă: *Cum îi spui la aceea de fier pe care bați coasa?*

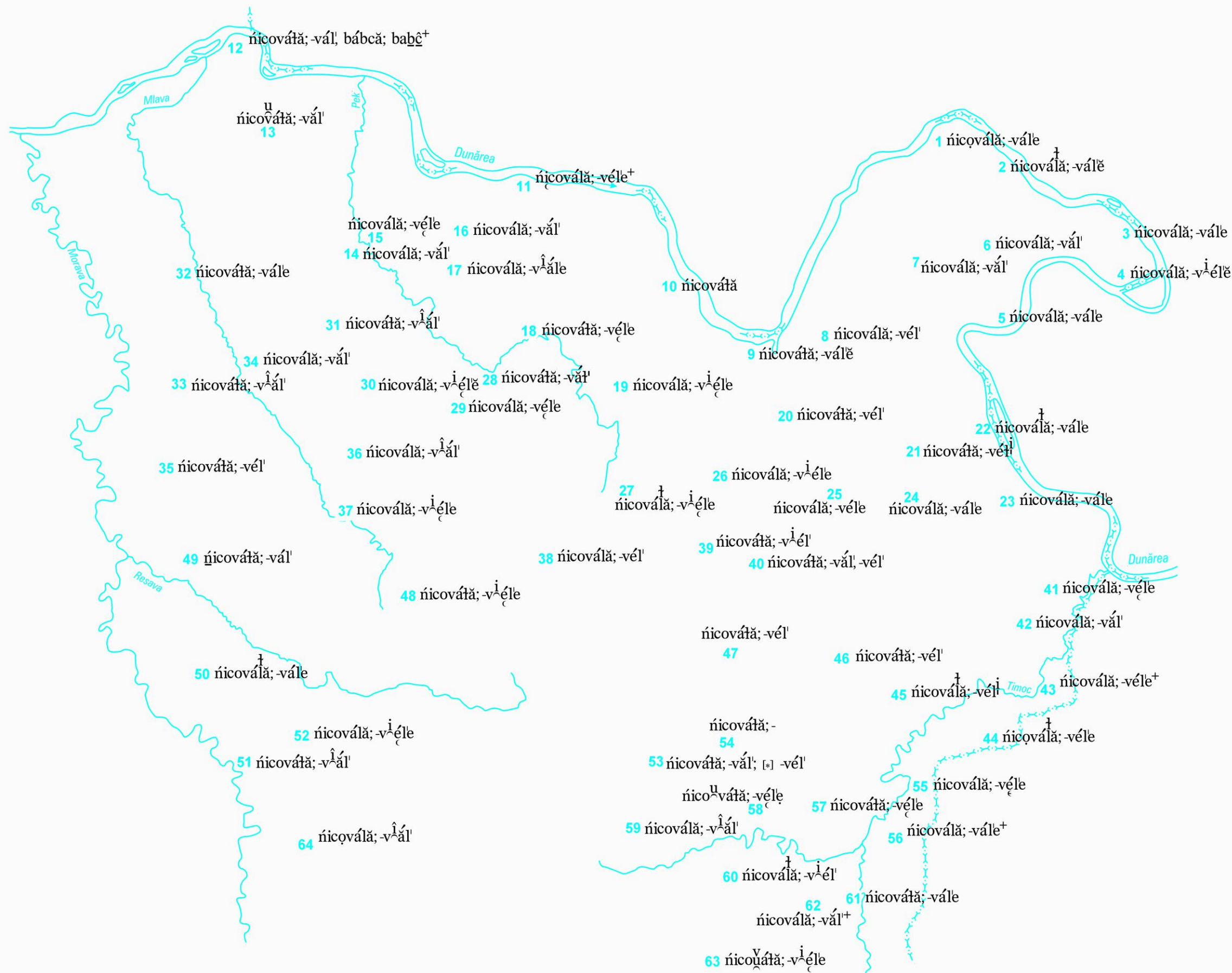
- II. 11. „Sunt două *vrîste* ‘feluri’ *dă* *nicovălă*.”
 12. „*nicovăta* e mai mare, o ai acasă, iar *bábca* e mică, o iei *la nívă*.”
 43. „Se bate *pe un fter*, *pe nicovălă*.”
 56. „E de *fier*, se pune *trunk*; ~, *pe lemn*.”
 62. *cum să zîsá, bre! nicovălă*.

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
nicotáuă; -táue, [*] *nicovătă; -vîlé*.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5028],
 pct. 4: *nicovălă, bíd dá nicovălă*.
 55. ALR I, ms., ch. [942],
 [1839], pct. 859: *nicováli; -váli*.
 64. ALR I, ms., ch. [942],
 [1839], pct. 3: *nicováli; -váli*.

Forme de pl. pentru NICOVALĂ (NĂCOVALĂ)

CIOCAN (DE BĂTUT COASA), pl. „marteau (pour la faux)”
[742/1097]

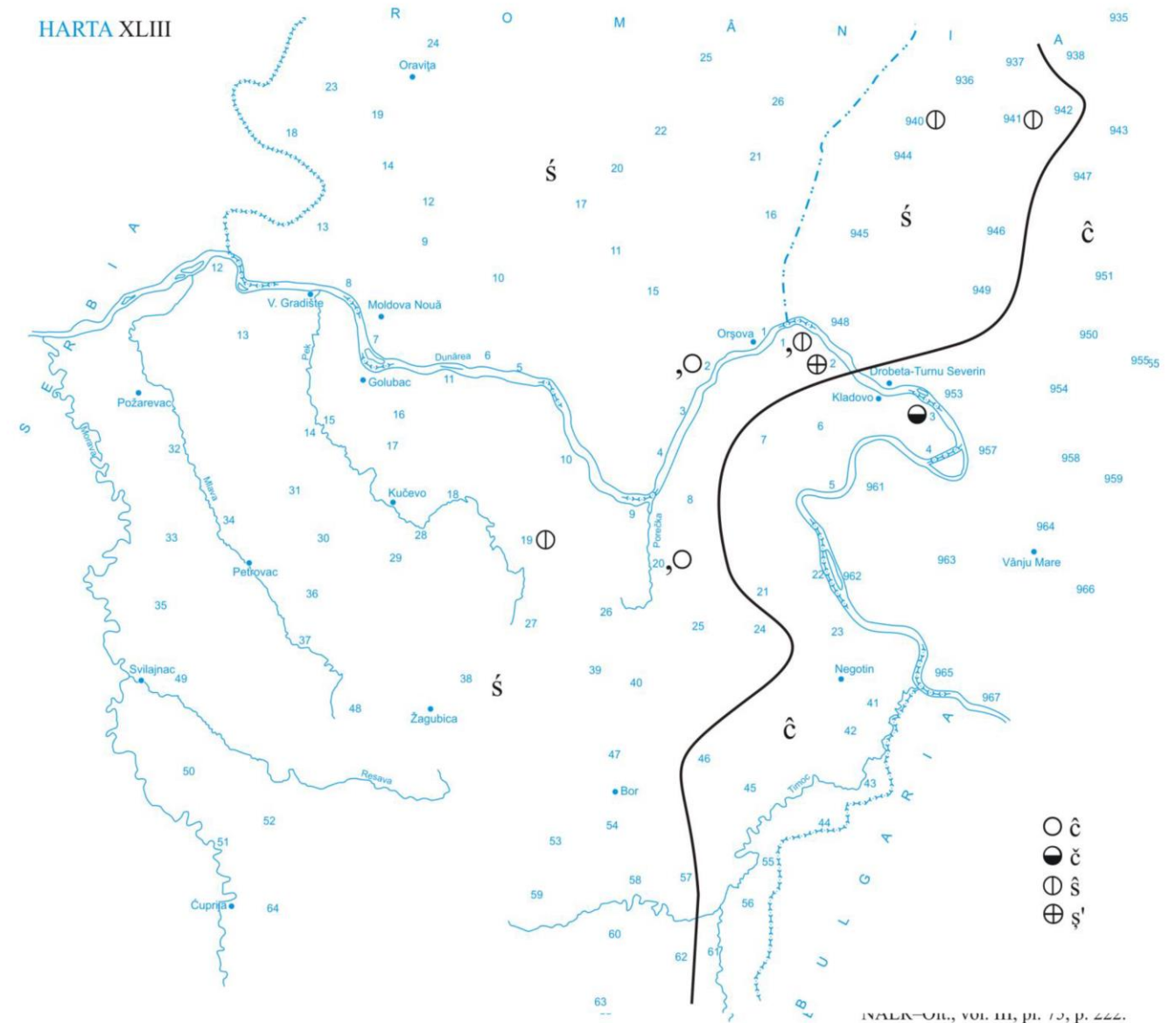
I. Întrebare indirectă: *Cum îi ziceți la acela cu care bați coasa?*

- II. 13. „*socănu dă coșă și cel de bătut cuie.*”
15. *duávă socăne.*
30. „Mai mare decât ciocanul e *borós.*”
31. *alăturîli ‘uneltele’ dă coșă: socăn, nicovătă, cōcu [a.], cūca [a.].*
35. „Ciocanul și nicovala la un loc se cheamă *socănele.*”
48. „Ciocanul și nicovala sunt, la un loc, *soca/ănēle.* Pe sârbește, la toate cele de *socănit*, le zice *atātu.*”
53. *socă/anēl, d-unde ‘fiindcă’ ȷe mic.*
54. „*nicov/ȷala și socănele*, la un loc, sunt *bătăȷi: ádo bătăȷi-le-ȷcoș.*”
57. 64. „Cel de bătut cuie e *socănu [a.]; -cănē.*”

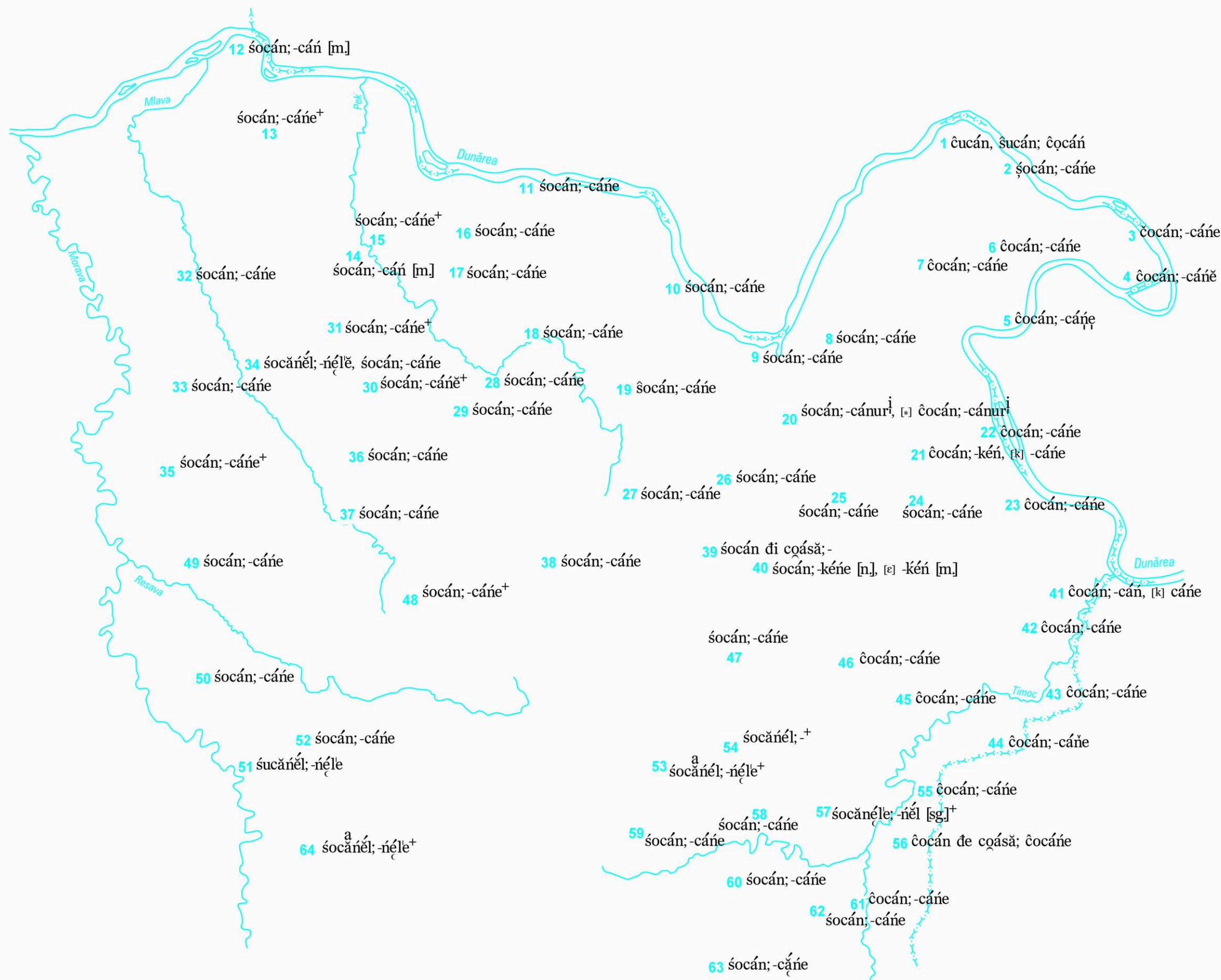
III. Anchetă suplimentară. Oștreȷi:
socăn; -cănē.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5029],
pct. 4 : *socănele.*
55. ALR I, ms., cf. ch. [320],
pct. 859: *člocănu [a.].*
64. ALR I, ms., cf. ch. [320],
pct. 3: *šlocán.*

HARTA XLIII

Sunetul *č*- în **CIOCAN (CIOCĂNEL) (DE BĂTUT COASA)**
(Vezi și pl. XVII, h. CLVII)

ÎNCARC (CARUL) (ind. prez. 1–6) „je charge (un chariot etc.)”
[743/1098]

I. Întrebare indirectă: *Când pui fân în car, până se umple, ce zici că faci?*

II. 1. *pun fîn în car.*

2. „Acasă îl *descarc*.”

11. *am încercat* [perf. c. 1]
căru. pôdenă; pôden se zice
la partea de jos a clăii, care
mai rămâne când se consumă
iarna fânul: *a măi udît d-un
car fînu din clăne*.

15. „Zici *încarc* [1] când pui
fânul în car *fiēcum*. Dacă-l
pui în *rînd, frumos*, zici că
zidêșc [2]; *-desc* [1]; *-dêșce*;
-dîm; -dîț; [1]. *Îl zidêșc
mîndru, frumos*.”

28. *I-am încercat* [perf. c. 1]
în car.

37. *il grămădêsc și-l încarc.*

38. „Până să *împlê caru*.”

40. *să-ncarșe* [conj. prez. 3].

52. *puî* [2] *fînu-ncar*.

54. „Acasă să *dăscarcă* [ind.
prez. 3].”

59. *încarc la fîn*.

III. S-a înregistrat și o paradigmă
completă a pronumelui
personal la N: *ieș; tu; iel, ia;*
noi; voi; îi, i, iê'le 22.

Anchetă suplimentară. Oștrej:
încarc; -cârș; -cârcă;
încercăm; -câț; [3].

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5228],
pct. 4: *am încarcat*
[perf. c. 1].

55. ALR I, ms., ch. [945],
pct. 859: *încarc*.

64. ALR I, ms., ch. [945],
pct. 3: *încarc*.

Continuare a legendei de la h. 455
GRĂDINĂ, p. 96.

*florî. bășcăua e unde să
pîne vârdă, pipârcă, nu-î
îngrădită, e o pârce di loc.*”

48. „În *bășce* facem strat *unde
pînem sâpă*.”

49. „Se spune la fel de des *bășce*
și *grădină*. [Mergem] *la
bășcăuă, zic úni puțin 'rar'*.”

50. „*grădină e măi mult cu
florî; bășce, măi mult viñe cu
sêua d'e mîncare*.”

51. „Pe sârbește: *băstă*.”

52. *đișem și úna, și álta. bașca
viñe pe sîrbîșce, grădina pe
rumânêșce*.

53. „*grădină se spune unde se
pun cele ce nu se udă des
(ceapă, crumperi, păsui etc.);
bașcăuă, unde să udă ie
bașcăuă, se pune varză etc.,
toate cele ce se udă des*.”

54. „*grădina e îngrădită, e baș
pîngă căsă, sunt și flori în
ea. bășcăua se face unde e
apă; poate fi și îngrădită*.”

55. *grăd'ina se face lângă casă,
e îngrădită și pui în ea ce nu
trebuie udat. bășt'a se face în
altă parte, mai departe de
casă, în plaț, poate fi
îngrădită, dar mai mult e
neîngrădită, pui în ea ce
trebuie udat des: varză, ardei
etc. mōară să aț fîntîná la
bășt'a*.”

56. „*în ba/ășcă se pun cele ce
se udă des*.”

57. „*grădina e pîngă căsă, în ea
se pun și flori; pîngă apă ie
bășcăuă*.”

58. *grădină se face pe lângă
casă, dar și la câmp; în ea se
pune ce nu trebuie udat
mult: dovleci etc., dar și
flori. bășcăua se face la
câmp, unde să pîne áia se
să udă: pipârcă, roșii etc.*”

60. „*grădina se face pi-îngă
căsă, în gard; bășăua, se
face la câmp, unde se pune
varză etc.*”

61. *bășcă, undi sâmiñ arđișu*.

62. „*grădina e lângă casă, în ea
se pun și flori, și ceea ce nu
trebuie udat. În bășcă să
pîne sâmo 'numai' se să
udă. mă duc să ud la bășcă*.”

63. „*În grădină se pune ceapă,
usturoi etc., ceea ce nu tre-
buie foarte mult udat; bășcă-
uă e unde puñ pipârcă, vârdă
etc., unde să udă mult*.”

64. „*grădină e lângă casă, nu
trebuie să uzi des. bașc/si-
vână îi spune și la l'oc, dacă
trebuie udat des*.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
grădină; -dîñ, [] bășcăuă*.
Vezi harta 456 GRĂDINAR.

IV. 37. ALR II, ch. [6002], pct. 4:
vârdișcê.

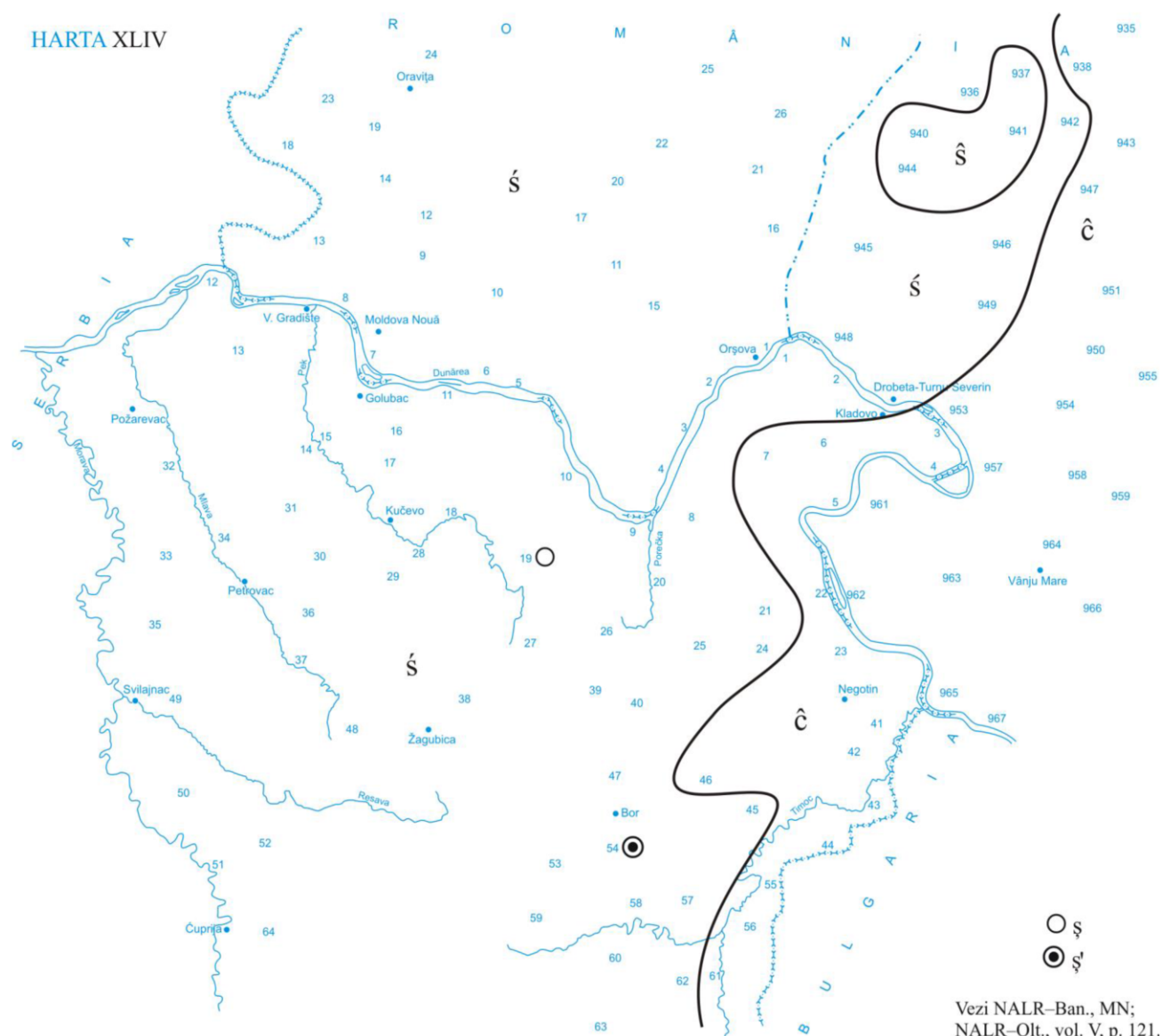
55. ALR I, ch. [674], pct. 859:
grăd'ină; -d'îñ.

64. ALR I, ch. [674], pct. 3:
grădină; -dîñ.

1. Weigand, Jb, III, ch. [32],
pct. 30: *grōđino*.

6. 47. Weigand, Jb, VII, ch.
[32], pct. 262. 271: *grōđino*.

HARTA XLIV

Sunetul -ê în ÎNCARCI (CARUL) (ind. prez. 2)

Vezi NALR-Ban., MN;
NALR-Olt., vol. V, p. 121.

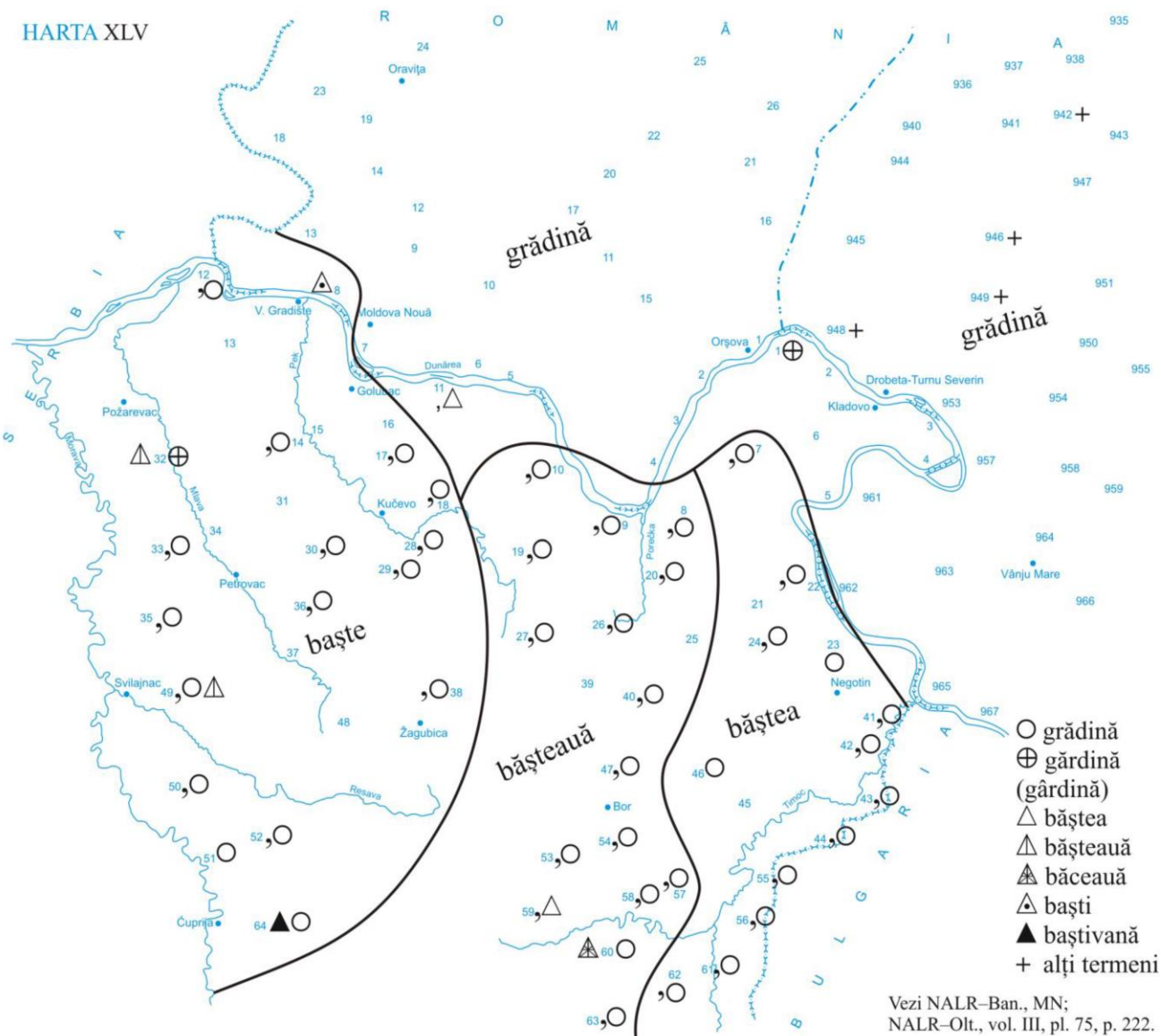
GRĂDINĂ, pl. „jardin”
[745/1102]

I. Întrebare indirectă: *Cum îi zici locului unde pui pentru casă: ceapă, varză, roșii, pătrunjel?*

- II. 1. „cîmpéni [locuitorii din satele de la câmpie] zic *bășcăuă*. În *gărdînă*, se pune *vărăriișe* ‘verdețuri’.”
2. „Poate fi și fără gard, numai pentru legume. În alte părți îi spune *vărărișe* (unde se pune varză), *bășcă*. *tot sátu cu zănátu*.”
3. „*grădină* e un loc îngrădit, lângă casă, unde pui flori și ceva ceapă etc. *úne puném afar_d'e sat, e la vărdărișe*.”
5. „*grădină* se face acasă, *ogłóru* e la câmp, acolo se pun nu numai zarzavaturi, ci și porumb, crumpi.”
6. *úne puném núma várđă* [se zice] *vărărișe*.
7. „*bășcă* se face unde avem fântâna și se pun *ard'iș*, *vărăđă*, la care le trebuie multă apă.”
8. „*bășcăuă* se face unde este apă, e de *vărăđă*, de *pipărcă*, de tot ce trebuie udat. *grădină* se face pe lângă casă, *de potlogéne* etc. La locul unde pui doar varză, îi spui *vărăđărișe*.”
9. „*bășcăuă* e *baș lângă casă*.”
10. „*grădină* și *bășcăuă* e totuna. Pe sârbește: *bășca*. În *bășcăuă* pui tot ce trebuie udat: *pipărcă* [sgna.], *vărăđă* [sgna.], *usturóș*, *sápă* [sgna.]. *grădină* se face lângă casă.”
11. „*grădină* e îngrădită și se află *într-úșa cășí* [înaintea casei]. *bășcăuă* e în câmp, *dă lături dá sat*.”

12. „*grădina* se face *prîngă casă*, *unde púnim florí*. *bășce* se face mai departe de casă.”
13. „*grăđină* e un loc îngrădit, unde nu pasc oile.”
14. *bășce*, *am în șqácă* ‘deal’, *grădină*, *la ogășu cu apă* [sgna.].
15. *c'let* ‘cămară’.
17. „E *totúna*.”
18. „Când pui ceapă și usturoi în *bășce*, faci *strat*. *grădină* se zice *dacă locu-í îngrădit*; se pun în ea și zarzavaturi, dar și pomi”.
19. „În *bășcăuă* se pun numai *bucáce* ‘zarzavaturi’. Mai este și *grădină*; -*đin*, *cíta măi mare*, unde se pune cucuruz, grâu și pomi, dar și *boránișe* [fasole verde, păstăi].”
20. „*grădina* se face *piňgă casă*, *măi mult de florí*. *bă/așcăuă* se face aproape de apă, într-un loc care *să nu smétușe* [să nu încurce, să nu deranjeze].”
21. „*grădina* e pentru flori. În *bășcă* pui tot ce *să údă*. *mqára bășcăuă să aș apă-n șa o lîngă șa*.”
22. „*ogłór d'e várđă* se face afară, lângă sat. *grăđină*; -*đin* se face acasă, *ím_plaș*, e îngrădită, poate fi și cu pomi. Pe sârbește: *bășta*.”
23. „Unde semănăm grâu, i se spune *loc*.”
24. „*bășcă* se zice mai des; e și vorbă sârbească. *grădina* e

- mai mult pentru flori, poate fi pe lângă casă sau la câmp.”
25. [D] „*grădină*; -*đin* e un *pomínt îngrădit*, unde poți pune și cartofi sau ce trebuie pentru vite, dar nu grâu. În *bășcăuă* se fac *straturí*; *strat*, unde pui *sápă* etc.”
26. „*grădina* se face *pi lîngă casă*; *bășcăuă*, *pi lîngă apă*.”
28. „*grădină* e o *bășce-ňgrăđită*.”
29. „*măi damúlt* s-a zis *gră/ađina cu florí*, *cu crumpirí*.”
30. *duq bășc*. [V] *grădină dá florí*, *cu florí*.
31. „*grădină*; -*đin* e pentru flori.”
32. „*grădină*, [k] *gărdină*; -*đin*, *gîrdină*; -*đin* e un *loc îngărdit*, *unde avlém prun*; *gărdina cu prun*.” [*] *avlém și gărdină cu bucáce* ‘zarzavaturi’.
33. „*bășce* se face *la apă*. *grădină cu florí*. *obłór* ‘loc îngrădit’.”
34. „*grădină*; -*đin* se zice la orice loc îngrădit: *grădină dá lémne*, *dă clăň*, *dă stqácă*. *stqácă* se zice la toate animalele, de la *vas* la *úáră* [păsări de curte].”
35. *am grădină îngrăđită*, adică *loc îngrădit*. „Pe sârbește: *bășce*.”
36. „*grădină*, *dacă-i îngrăđită*, *áre gard*, *atúșa-í grăđină*; *grădină* e orice loc îngrădit, cu pomi. [D] *čejír*; -*իրurí* e o

Răspândirea termenilor GRĂDINĂ (GĂRDINĂ), BĂȘTEA(UĂ), BAȘTE, BAȘTI, BAȘTIVANĂ, BĂCEAUĂ

- grădină, un loc îngrădit mare, cu pomi, cu lemne, pentru oi etc.”
37. „*sírbi đic bășce*. o *poț fáșe și așís* [acasă], dar trebuie făcută *în vále*, *prîngă apă*. [D] *grădină* se zice la orice *loc îngrădit*, și *grădină dá flurí*.”
38. „*grădina* e mai mult de flori; *bășca* se face lângă casă.”
40. „*grădina* poate fi și de flori, și lângă casă, și mai departe de casă; *bășcăuă* se face unde e apă, *péntru de udát*; *dacă ai loc*, nu pui în *bășcăuă* și ceapă etc., ceea ce nu trebuie udat des.”
41. „*grădină* se zice dacă-i acasă, *grădină de florí*. *dacă je-n plaș*, *în vále*, *je bășcă*.”
42. „*grădina* se face lângă casă, poate fi și îngrădită; *bășcă* se face *la loc*, *la cîmp*, pui *vărăđă* etc.”
43. „*bășteá* se face *úne să údă*, pe lângă apă; se pun în ea roșii, varză, fasole. *grăđină* se face mai mult pe lângă casă și se pun în ea zarzavaturile care nu se udă des sau pomi fructiferi.”
44. *grăđină* se zice mai mult unde sunt pomi; *băștía*, *unde-í vărăriș*.”
45. „Este și *bășcă* îngrădită. Un loc îngrădit e *grăđină*; -*đin*.”
47. „*grădina* e lângă casă, *ňgrăđită*. Este și *grăđină cu*
- Continuare supra, la h. 454 ÎNCARC (CARUL), p. 94.**

ZARZAVATURI, sg. „*légumes*”
[746/1103]

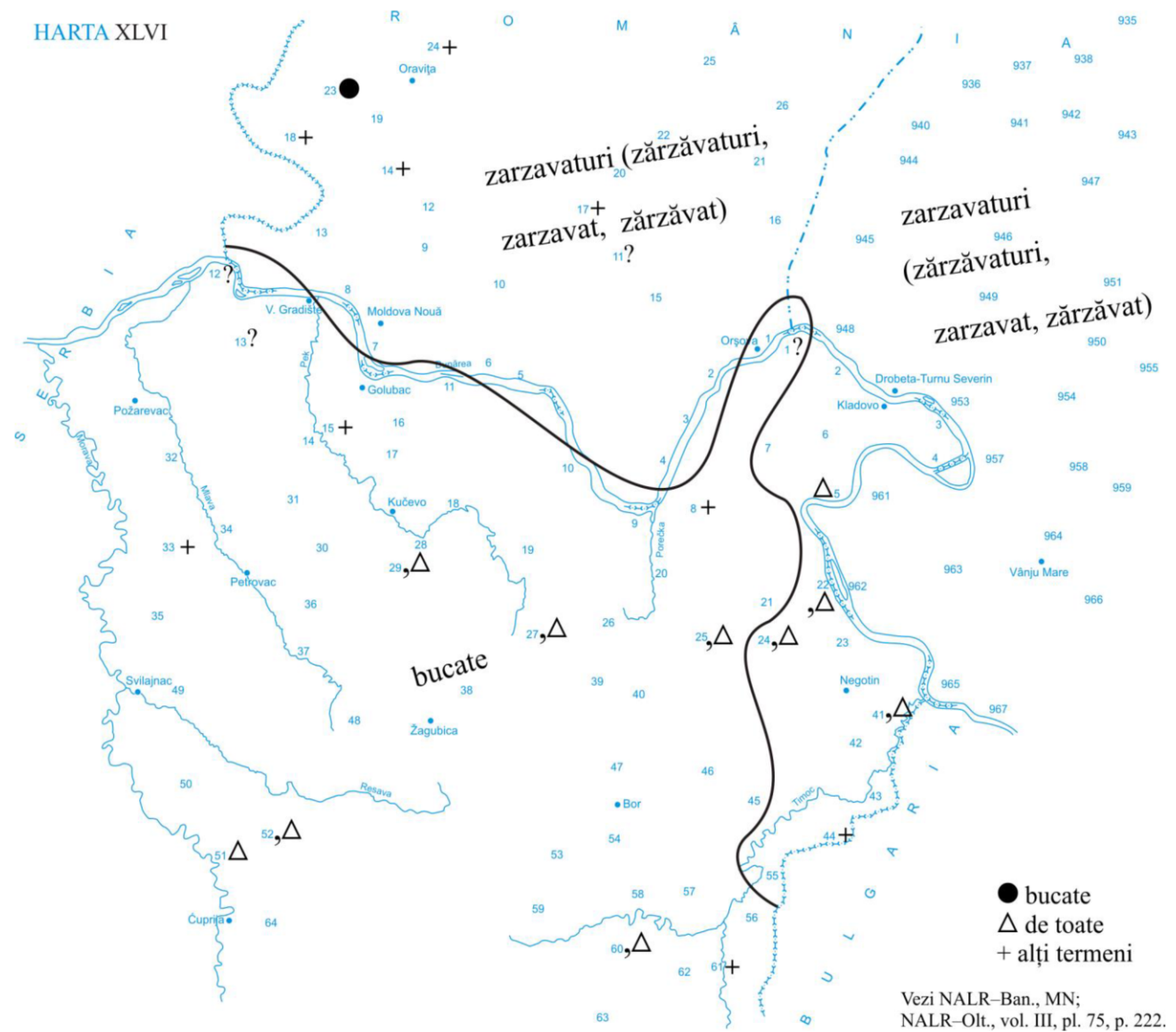
I. Întrebare indirectă: *Cum le spui la toate astea la un loc?* (Vezi întrebarea precedentă.)

- II. 1. *am pus* [perf. c. 1] *șápă* [etc.].
5. *am pus* [perf. c. 1] *țóát'i iélla, d'e țuát'e*.
6. „*am făcut ánu ásta zărzăváturî d'estúle. pusăș* [perf. s. 2] *grăd'ina? n-am făcut nám 'deloc' zarzavaturi anul acesta.* [D] *bucát'e* 'grâu, porumb, cereale'.”
7. *am pus în grăd'ină zărzăváturî, d'e mîncát, d'e mîncáre.* „*bucát'e* se zice la tot ce se mănâncă: și grâu, și porumb etc., dar și castraveți și alte zarzavaturi, tot ce se mănâncă.” [*] „*bucát'e* se zice doar la [culturile] cu boabe: grâu, orz etc.”
8. „*bucáce* se zice la tot ce e cu bob: grâu, porumb etc. Pe sârbește, *póvirce*.” [*] *mi-a fost paráu, [L] mi-a fost páreráu* 'mi-a părut rău'.
9. „*am simánát sāmînțîi'lî* pentru *bucáce*.”
10. [D] *verdéturî, am uđít* 'am auzit' la *bróđița* [Brodica, la vest de Boljetin].”
12. *sămănám bășce.* [D] „*bucáce* se zice la tot ce e de mâncat: pâine, mămăligă, *pogáse*, carne, cârnaț etc.”
13. [D] *legúme, áia-i še fierbí în qálă.*
14. *pun dă țoáce.*
15. *pră sîrbîeșce, povírce.* [σ] „*bucáce* se zice pentru toate: și zarzavaturi, și fructe etc.”
16. *am pus bucáce-m_bășce. luváji* [perf. s. 1] *o bucátă* 'o legumă', *ia* [imper. 2] *o bucátă diņ_bășce.*

17. „Am pus *bucáce-m_bășce*.”
18. „Când pui ceapă, usturoi, faci *strat*.”
19. *țoáce bucácel'e.*
24. „*iestă zărzăváturî cît vreji la piăț.* Se zice *zărzăváturî* doar la cele pe care le vinzi la piață; celelalte: *am pus de țuáce*.”
25. „*bucáce* se zice pentru tot: și pentru zarzavaturi, și pentru cereale. Numai pentru zarzavaturi zici *am pus de țoáce. mărunțis* se zice la tot ce e cu boabe (grâu, orz etc.)”
26. „*bucáce* le zice la *țoáce* din grădină. *mărunțis* se zice la *grîu, orđ, ovásc*.”
27. *am pus bucáci'lî-n grăd'ină. am săđit đi țoáce, și gúđi mi-a trebuiț.*
33. [D] „*bucáce* se zice la *še ie gáta să manșe: mîeră, pléră, brînză, crumpérî*.”
34. *io pun bucáce-m_bășce.*
35. „*berekét* se zice când e recoltă bogată, din tot ce ai semănat: grâu, zarzavaturi etc.; anul acesta a fost *berekét*.”
38. „[*] *berekét* se spune când a fost *rođitúrî, a rođit címpu bun* 'bine'.”
39. „*birikét* îi *măi mult címpu*, se zice mai mult la ce se face pe câmp; *birikétu címpulu* înseamnă o recoltă mare, toamna, de grâu, cucuruz etc.”
41. „Am pus *de țuáce, tot d'-aríndu. zărzăváturî* se zice la varză și ardei.”

43. „Se pun mai mult în *bășteá*.”
44. *legúme, noi zícem la ásta ce mîncám cu liņgura, legumím. pun mărunțisu piņ_grăd'ină.* [D] „*bucáte* se zice la grâu și porumb.”
45. *o bucátă nu poț să zís.* [σ] „*zărzăvát; -váturî, -vát'e* se zice pe la *glogoiță* [Glogovica, pct. 46] *încólo*.”
46. „*bucátă* poți zice *dacă ıai únu* [un castravete, de ex.]”
47. „[D] *legúme* se zice la tot ce e mâncare gătită.” [*] „*legúmea* e ce se fierbe, cu sau fără carne.”
48. *am pus dă țoáce im_bășce.*
50. „[D] *verdéturî* se zice la tot ce e verde și se mănâncă. [D] *legúme* se zice la *še să mánîncă, fiérce. nu mîncá, mă, tot uscát, mánîncă și cíta legúme*.”
51. *ıhot am sāmánát în grăd'ină, dă țoáce. cînd sfîrșím, am sfîrșít.*
52. *mósa_să fiľe o vórbă. am simánát đi țuáce-m_bășce.*
53. „*bucáce* e tot ce nu are grăunțe: ceapă, usturoi etc.; *a fost birekét bun* se zice când a fost mult grâu, orz, cucuruz, tot ce are boabe, grăunțe.”
55. „*am pus tot. spáđuje* [tot] ce *a trebuiț, îi spáđuje într-o vórbă. bucát'e* înseamnă grâu, porumb etc.”
57. „Pe sârbește îi spune *berekét* la ce-i zicem noi *za/ăjiră* 'cereale'. *am adunát*

HARTA XLVI

Răspândirea termenilor ZARZAVAT(URI), BUCATE, DE TOATE

- godá zăjiră, grâu, orz etc.”
61. *am pus grăđinîle* [și înșiră ce anume pune].
62. „*am sāmánát grăđina, bășcáua. bucáce*, la noi se zice mai rar.”
64. „*am pus ıhot. am pus bucáce. berekét* se zice pentru *grîu și cucurúđ*.”
III. Anchetă suplimentară.
Oștrej: *bucáce*.
[D] ZARZAVATURI #.
- IV. 37. ALR II, ms., ch. [6001], pct. 4: *bucáci*.
55. ALR I, pct. 859: —.
64. ALR I, pct. 3: —.

GRĂDINAR, pl. „jardinier”
[747/1104]

HARTA XLVII

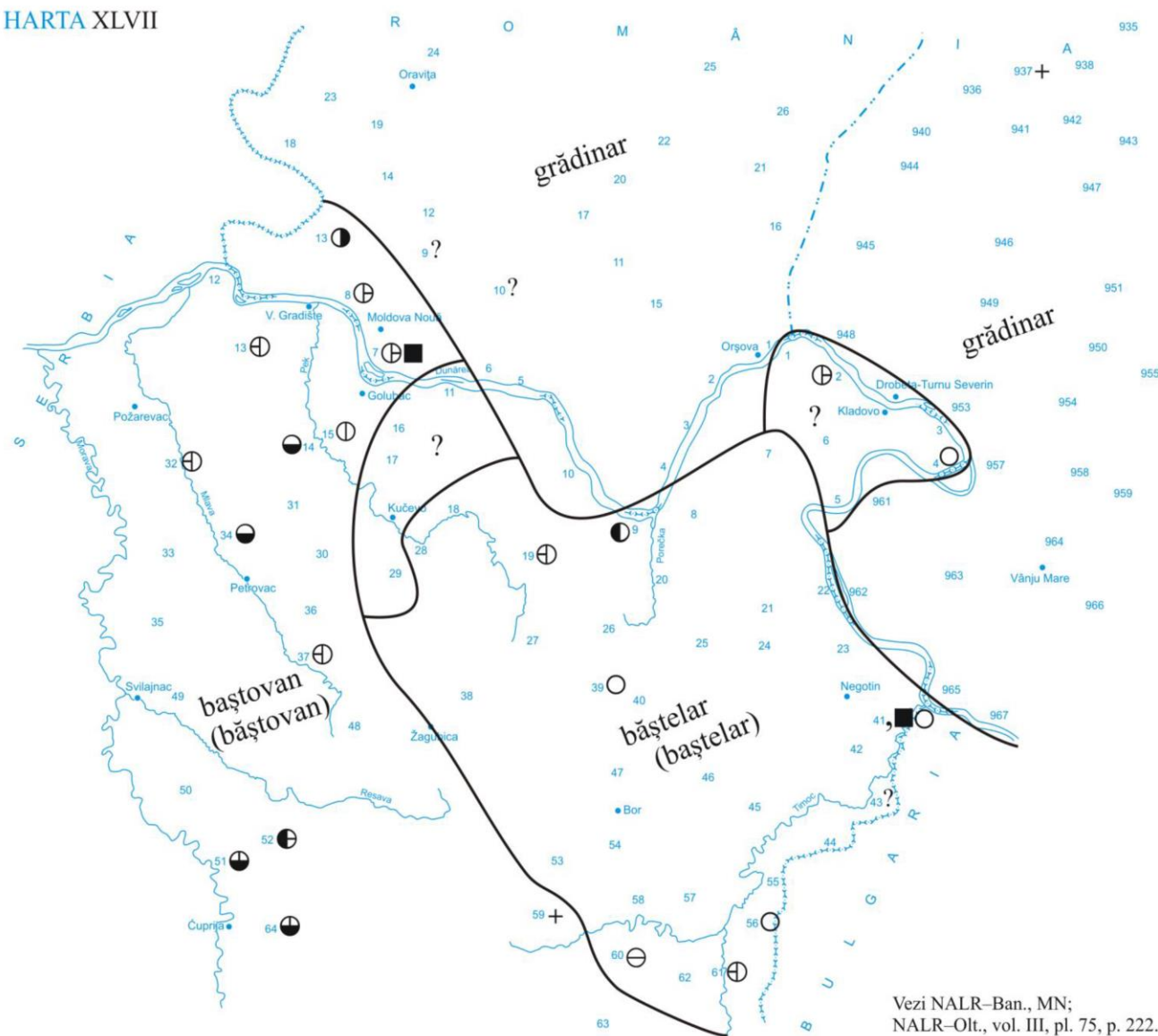
I. Întrebare indirectă: *Cum îi zice omului care se pricepe și lucrează la grădină?*

- II. 2. *așá tăjnuje* ‘vorbesc, zic, spun’ *tʃoʃ*.
 3. *la cládova* [îi spune] *băștován*; *-vân*.
 4. „*băștován*, pe sârbește, *dar pòat'e și pe româneșt'e așá*.”
 6. *lucră la grădină, săt'án*.
 [D] GRĂDINAR #. [D] „*băș-celárĭ, noi nu avém vórba ája în sat, așa le zice celor ce vin cu ardei etc.*”
 9. „*Și pe sârbește îi spune tot așa*.”
 10. *viini cam* [ε] *grădinárĭ*; ~. „*Pe sârbește: băștován*.”
 11. „*páyor* este cel ce lucră *la pámînt*; *pomîntárĭ*. Astăzi *nu măĭ lucră níma nímic*.”
 15. *pră sîrbĭeșce*, [se zice] *povîrtárĭ*.
 16. *lucră-n bășce. se ie* ‘ce ia’ *cu bășcurĭ, đin ája trăĭeșce*. „*băștován* se zice pe sârbește.”
 22. *púne d'i tòat'e și vind'e la piĭát*.
 29. „*nu reșș ŝci* [cond. prez. 1]. *băștován* se zice pe sârbește.”
 30. „*Și pe sârbește, tot așa*.” *múlci vórbĭ am cumparát d-la sîrbĭ, ali sîrbi or furát dă la noi álce vórbe*.
 38. „*Sunt rari în sat. lucrám dă cása noăstă, puném bucáce dă cása noăstă*.”
 41. *s-a depártát vórba*.
 42. „*bășcelárĭ* e cel *căre áre bășcé'le marĭ și vinde la piĭát*.”
 43. *nu baș să vind'e. tot nátu púne măĭ mult d'i ĭel*.
 47. *bășcelárĭu* [a.].

50. „*băștován* e mai mult pe sârbește.”
 53. „*Nu sunt care níma cu ája să baviáscă* ‘să se ocupe’.”
 54. *ĭeștă și polícra bășcelárĭu*.
 56. „*arár* este câte unul; *tʃot nátu* își lucrează grădina. *băștován* se zice și pe sârbește.”
 57. „*Pe sârbește: băștován*.”
 58. „*bășcelárĭu lucrá sámó ája*, nu sunt în sat.”
 62. „*Pe sârbește: boștován*.”
 64. *gázda bășcívánă*.

III. 1. Nu sunt în sat persoane care să trăiască din grădinărit.
 Anchetă suplimentară. Oštrelj:
bășcelárĭ⁺: lucră ĭm_bășcáúă.
 Vezi și h. 455 GRĂDINĂ.

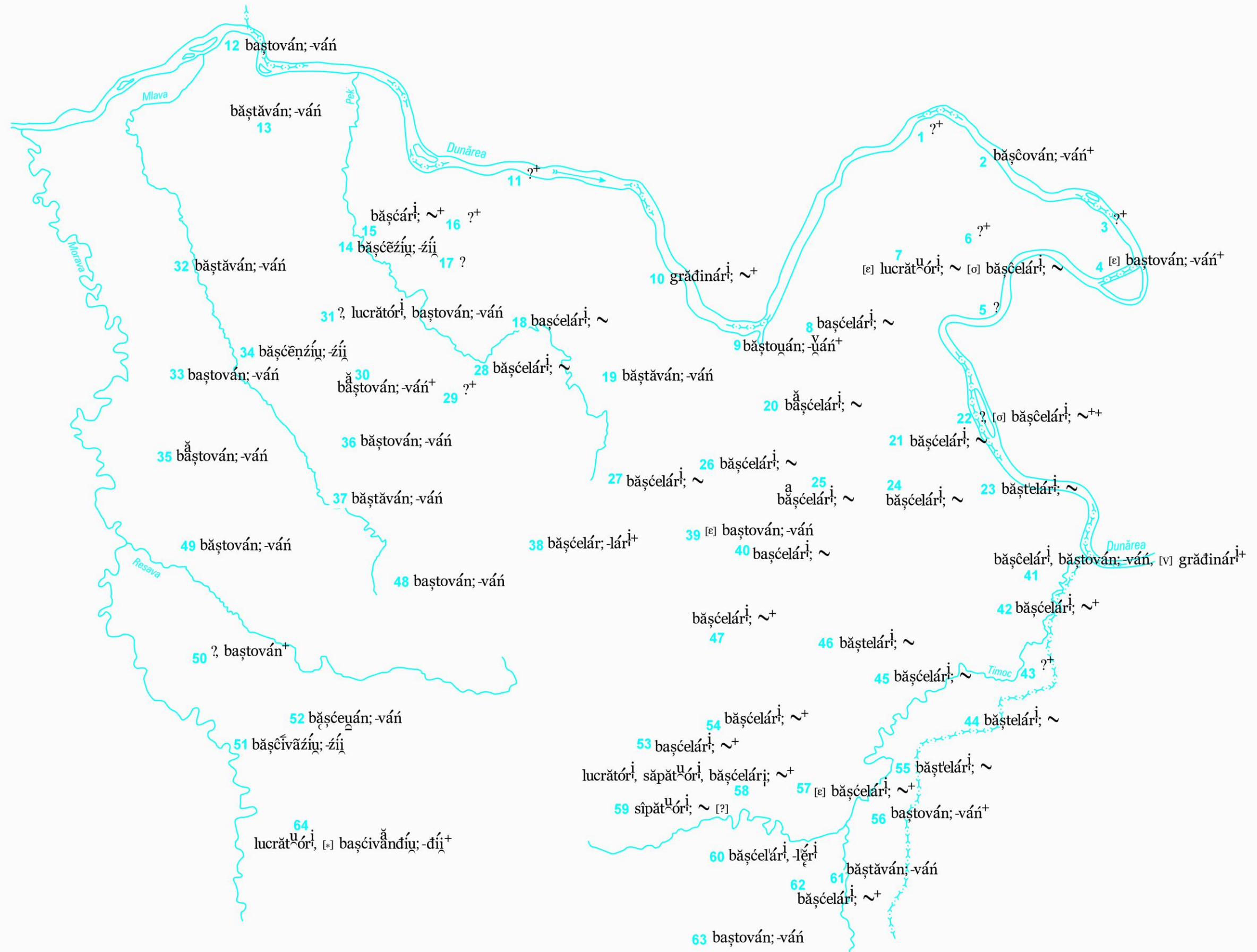
IV. 37. ALR II, ms., ch. [6003], pct. 4: *bășcěžiú*.
 55. ALR I, pct. 859: —.
 64. ALR I, pct. 3: —.

Vezi NALR–Ban., MN;
 NALR–Olt., vol. III, pl. 75, p. 222.

○ băștován (băștován)	● băștovan	⊖ băștear
⊕ bășteov(e)an (boșteovean)	● bășteuan	⊖ băștelear
⊕ băștăvan	● băștengiu	■ grădinar
● bășteonar	● băștivatingiu	+ alți termeni

Principalii termeni pentru GRĂDINAR

LUCREZ (ind. prez. 1–6) „je travaille”
[748/1105]

I. Întrebare indirectă: *Omul, duminica, se odihnește; dar toată săptămâna ce face?* (În punctele în care s-a răspuns cu alt termen, s-a sugerat răspunsul: *lu...*).

II. 4. „*lucră* [ind. prez. 3]
înj_ grădină, dar *muncășt'ě* la câmp.”

11. *să lucrădă* [conj. prez. 3].

14. „*rumîni ășca căre-a venit pră la noi zic că muncêsc.*”

25. *să lúcre* [conj. prez. 3].

28. *iěstă lucrú mult.*

32. [Exemplu de ceea ce lucrează:] *îngîrđeșce gárdu.*

43. *nu măi lucrá; nu măi lucrát* [imper. neg. 2, 5]. *mă duc să lucrú. iěte, mă-c să lucrú.*

[D] NU LUCRAREȚI #.

46. „*lucréz zic alții* [în alte părți].”

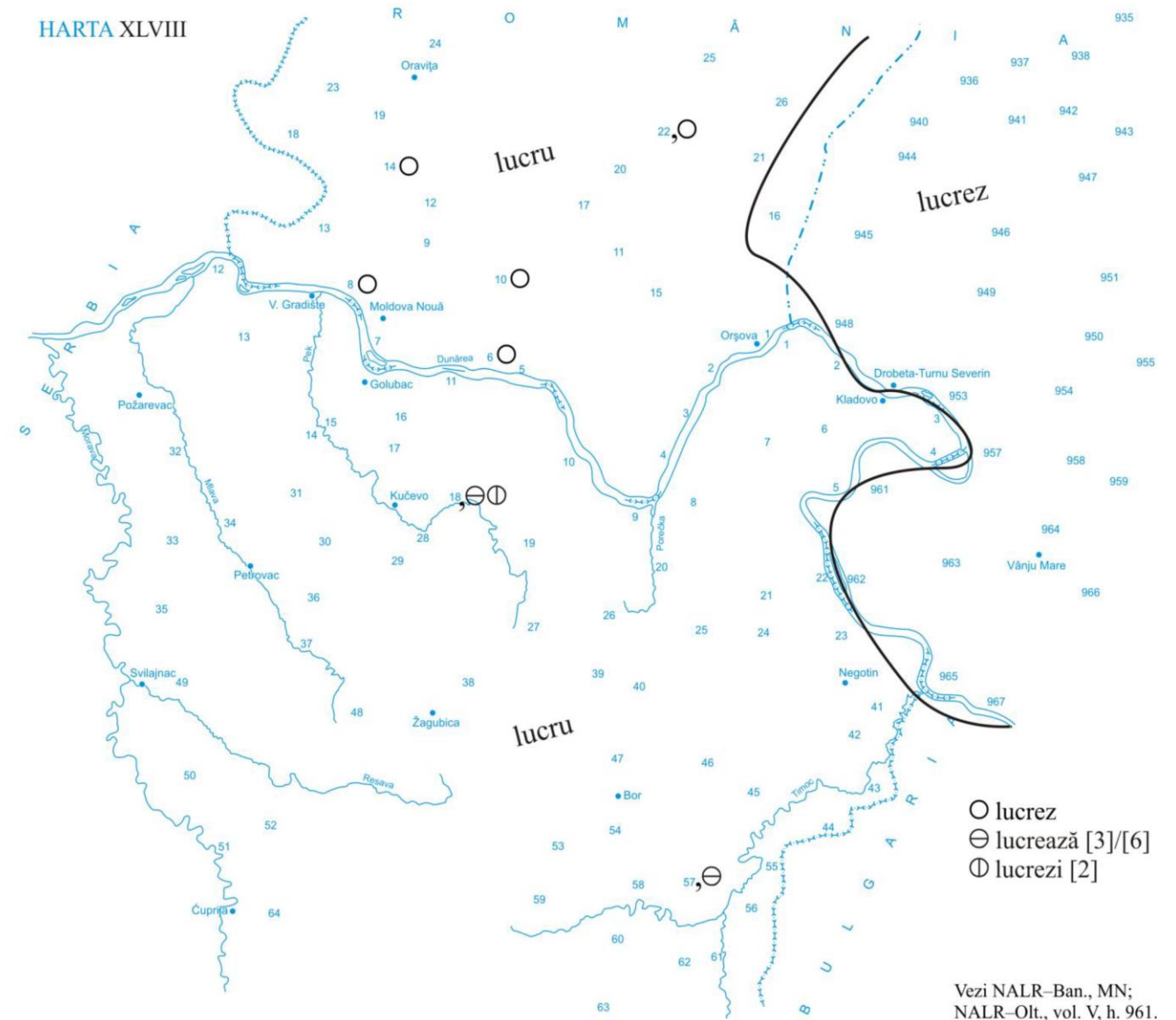
48. *toată đíva lucră.*

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
túcrú; túcri; túcră; túcrám;
-crát; [3].

IV. 37. ALR II, ms., ch. [4607–4608], pct. 4: *lúcrú.*

55. ALR I, ms., ch. [2037], pct. 859: *lúcrú; túcri; túcră; lucrám; -crát; túcrí.*

64. ALR I, ms., ch. [2037], pct. 3: *lúcrú; túcri; túcrí; lucrám; -crát; [3].*

Răspândirea formelor de ind. prez. 1 LUCRU, LUCREZ

AM OBOSIT (perf. c. 1) „je suis fatigué”
[749/1108]

I. Întrebare indirectă: *După ce ai lucrat mult din greu, zici că...?* (IMIT.)

- II. 1. *m-a trecut* [perf. c. 3] *apa*.
2. „*rumîni* [din România] *spune am ostănit. la noi* [se zice] *am obăsit*. [D] *am tăbărit pe cine*, cu forța.”
3. *ostănrăm* [perf. s. 4].
4. *ostăniț* [perf. s. 1].
5. *am obosît, la voi* [în România] *să zice*.
6. „*am obosît se zice rar. am tăbărit d'ce lucru. ostăniț* [perf. s. 1].”
7. „Cel mai des se zice *am ostănit. am tăbărit se zice* când nu mai poți de oboseală, atunci *tăbărl* [ind. prez. 2].”
8. „Cel mai des e folosit *am ostănit*.”
9. „*am tăba/ărit* se spune mai rar.”
10. „*dăda* ‘bunicul’ *lu nevastă-mea* zicea *am obasît*.”
12. „Mai des se zice *am toborît*.”
13. *am ustănit, dabóme*.
15. *tăbăr* [ind. prez. 1], *obăsăsc* [ind. prez. 1].
18. *récco* ‘rar’ *căre dîse am obasît*.
19. „*am ostănit se zice mai des*.”
22. [D] „*am obăsît. romîni* [din România] *cîm vin ajița* vorbesc așa. *am tăbărit se spune la mînt'e*.”
23. „În *ál'te sà'te, am obăsît*. [D] *am tăbărit* nu se zice; se zice, *cad tăbărit*.”
24. [D] „*am tăbărit se spune* doar când *am tăbărit să-l bat, tăbăriră* [perf. s. 6] *să-l*

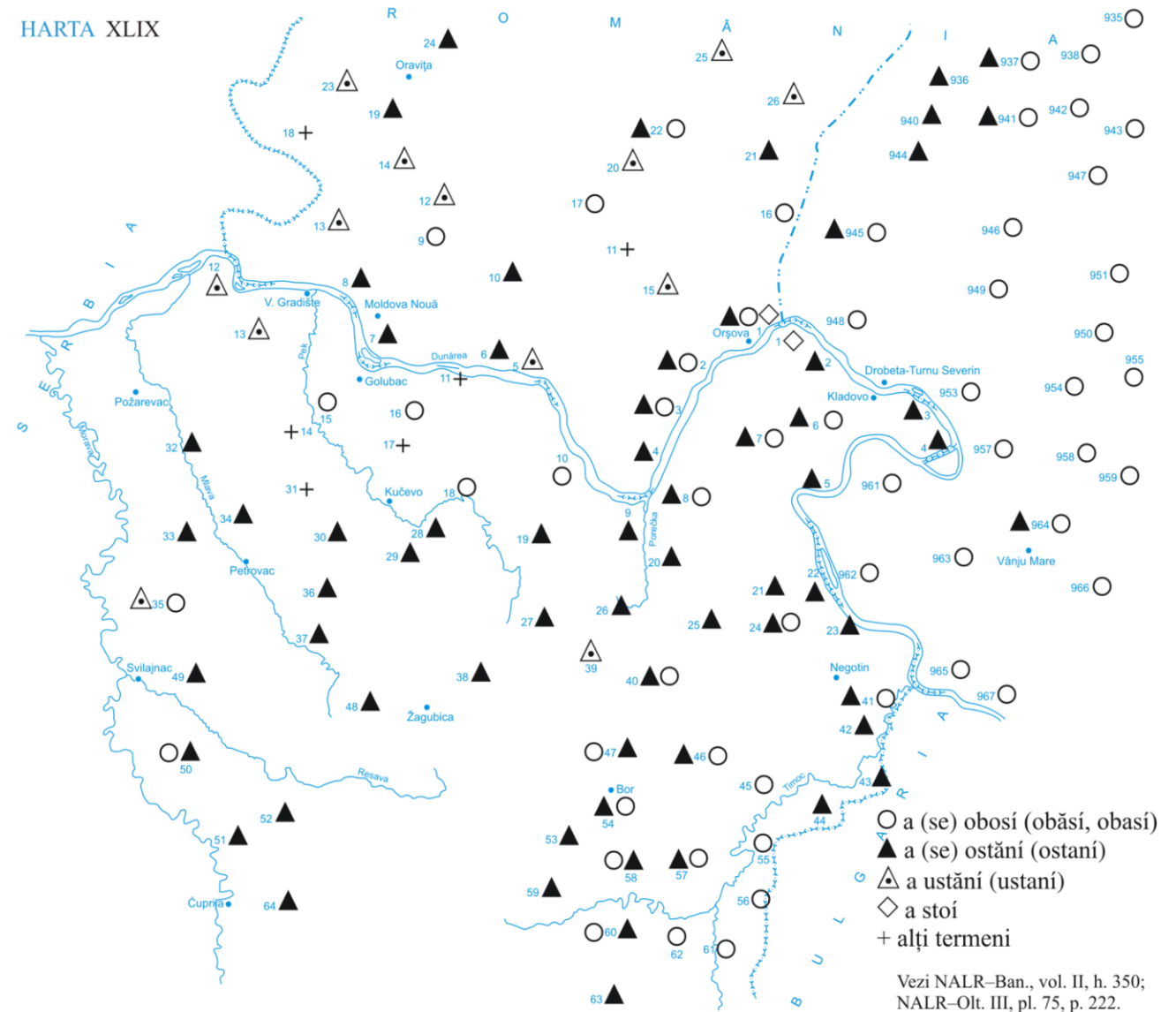
- bătă*. Se zice și *am obăsît*, dacă *s-a dus la vro veselîie și n-a durmît*.”
25. *am tăbărit, cînd nu măi pot*. [D] AM OBOSIT #.
26. *baș mis ostănit. tăbăriț* [perf. s. 1].
27. „*am tăbărit zici* dacă nu ești obosit de tot.”
29. *sa spuņe ș-așă, ș-așă*.
30. *am tabarît mult, am ostănit mult*.
34. *am tăbărit, baș mis ostănit*.
35. „Mai mult se zice *am ustañit. am tabarît* spui când nu măi poți de obosit ce ești.”
37. *pic d-ostănit, am țăbărit dă lucru*.
38. *am tăbărit [zic] cînd nu măi poč*.
39. *sînt oba/ăsît, pirocît. cînd sînt tăbărit, baș nu măi pot*.
40. „*am tăbărit, cînd e mai mult dicit am ostănit. am ostănit se zice mai des*.”
41. „*am ostănit se zice mai des; în alte sate se zice am tăbărit*.”
45. „*am tăbărit se zice mai rar. la d'al* [în satele dinspre Bor] se zice *am ostănit*.”
46. „*am tăbărit [zic] cînd nu mai pot lucra, nici azi, nici mîne*.”
47. „*am obăsît se zice* când ești tare *ostănit, am tăbărit*, când ești atât de obosit că *nu să măi poăce*.” „*am pirocît se zice* când, noaptea, nu poți să dormi de obosit ce ești.”
48. *mis ostănit; nis ostăniț. nu măi pot, am tăba/ărit*.

49. „*am tăbărit, zic* când nu măi poți *dă mîncă*.”
50. „*am obăsît* când sunt mai tare *ostănit*. Dacă *lucru mult și astăd, c-obăsăsc, și mîne, într-o dî tăbărl. cîm tăbărl, mîne-dî nu ce scol să lucru*.” [D] AM TĂBĂRĂT #.
52. [D] „*am obăsît se zice* în alt sat, *cătră podgôrț încolóre*.”
53. „*am tăbarît se zice* mai rar; dacă cineva s-a îmbolnăvit, zici: nu s-ar fi îmbolnăvit, dar *a tăbarît dî lucru*.”
56. *am obasît de lucru*.
57. „Mai des se zice *am obăsît. am tăbărit dî lucru*.”
58. „*am obăsît se zice* mai rar.”
60. *am tăba/ărit, cînd nu măi pot*.
62. „La *șărbănovăț* [Șarbanovac, în apropiere de Bor] se spune *am ostănit*.” [D] AM TĂBĂRĂT #.

III. În punctul 15, s-au înregistrat și paradigme complete pentru ind. prez.: *tăbăr*; *-bărj*; *-băre*; *țăbărim*; *-rîț*; [1] și *obăsăsc*; *-sășc*; *-sășce*; *-sîm*; *-sîț*; [1].
Anchetă suplimentară. Oștrelj: *am ostănit* [perf. c.].

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [2293 bis], pct. 4: *am osta/ănit*.
55. ALR I, ms., ch. [1975], pct. 859: *am obăsît*.
64. ALR I, ms., ch. [1975], pct. 3: *am ostănit*.

HARTA XLIX

Răspândirea termenilor
A OBOSI (OBĂSÍ, OBASÍ), A OSTENÍ (USTENÍ), A STOÍ
(Vezi și pl. XVIII, h. CLVIII)

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 350;
NALR–Olt. III, pl. 75, p. 222.

MĂ ODIHNESC (ind. prez. 1) „je me repose”

[750] [1109]

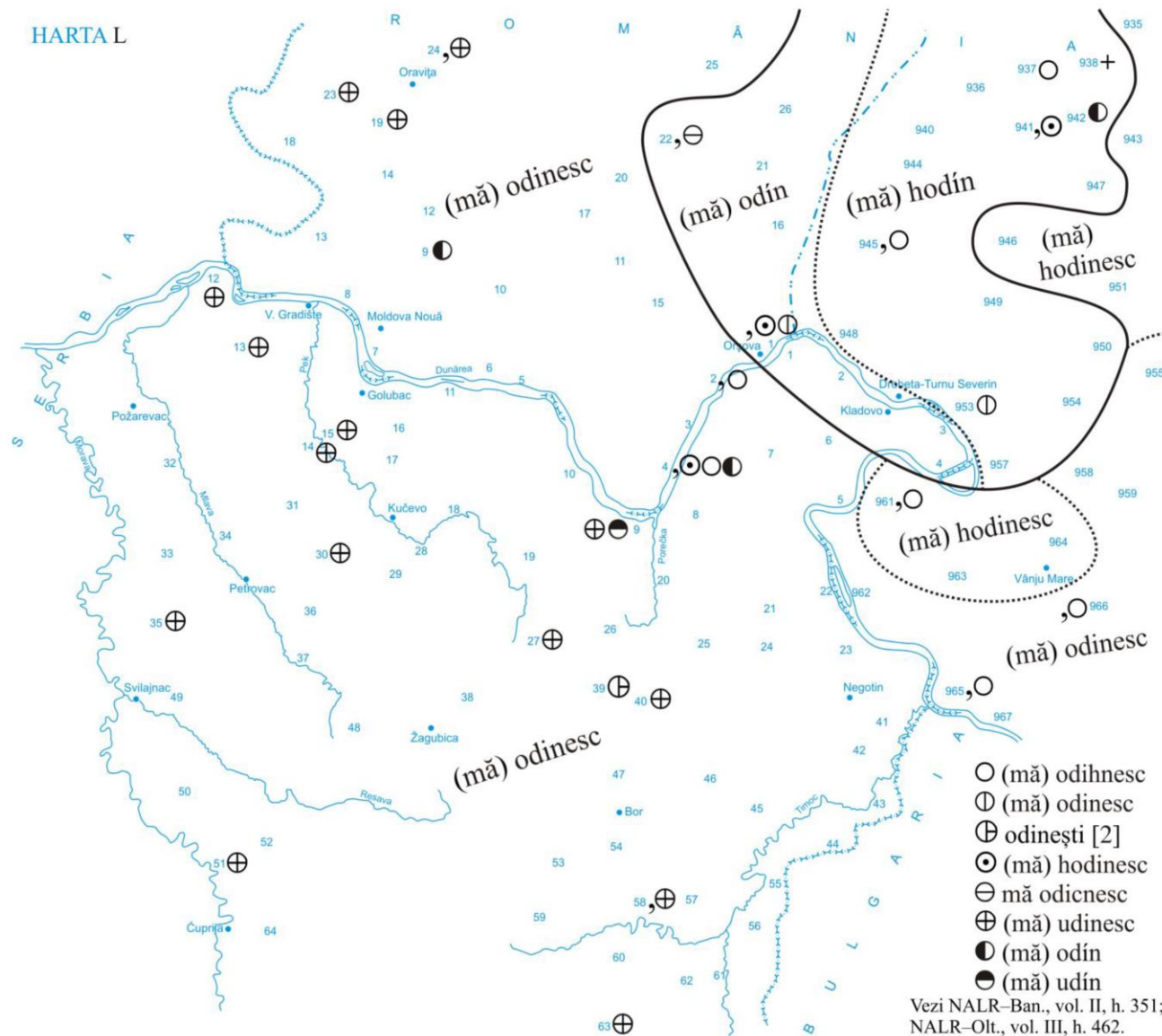
I. Întrebare indirectă: *Ce faci după ce ai obosit (ostenit), ca să poți lucra din nou?*

- II. 5. „Trebuie să mă *uod'inėsc* o țără.”
 6. *mă od'iniî* [perf. s. 1] o țără, cîta. *măi cîta și isprăvim.*
 7. *uod'inėsc cîtăva.*
 19. *să odînesc* [conj. prez. 1]. *am odînit* [perf. c. 1].
 20. 21. *mă odînesc cîta.*
 27. *mă uđiněsc cîta.*
 29. *să m-odînesc* [conj. prez. 1].
 30. [Dar se zice] *să ma uđiněsc* [conj. prez. 1].
 35. „*săd și mă uđiněsc, mă doudînesc, apoi iar lucru.*”
 37. *să odînesc* [conj. prez. 1] *cîta și adqară 'iarăși' lucru.*
 38. *odînesc cîta, să odînescă snága.*
 41. „Pe sârbește: *odmáram. la zlocúcu* [Alecsandrovac, pct. 43] [lumea] *vorbéşce bugărěşce.*”
 42. *să odînesc* [conj. prez. 1].
 48. „Când *am ostănit, mă odînesc; dacă am tábărit, ce culs* [2].”
 52. „Trebuie să *odînesc cîta.*”
 55. *am od'iniî* [perf. c. 1]. *să t'e uod'inėşt* [conj. prez. 2].
 56. *să mă uodînesc* [conj. prez. 1].
 58. *stăm la uzúr, la uđină.*

Anchetă suplimentară. Oştrelj: *mă odînesc, odînesc.*

- IV. 37. ALR II, ch. [2294], pct. 4.: *să uđiněsc* [conj. prez.1].
 55. ALR I, pct. 859: –.
 64. ALR I, pct. 3: –.

- III. Pentru celelalte persoane s-au înregistrat formele:
uđin [2]; *uđiněşce*, [k] *uđină*;
uđinám; -*nát*; *uđinásce*,
uđină 9.
uđiněsc; -*něşc*; -*něşce*; -*ním*;
 -*nít*; [1] 15.
uodînesc [2]; -*něşce*; -*ním*; -*nít*;
 [1] 16.
ne uđiním [4] 58. 63.

Răspândirea formelor de ind. prez. 1
 (MĂ) (H)ODI(H)NESC (UDINESC) și (MĂ) (H)ODIN, UDIN
 (Vezi și pl. XVIII. h. CLIX)

LENEȘ, pl. „paresseux”
[751/1110]

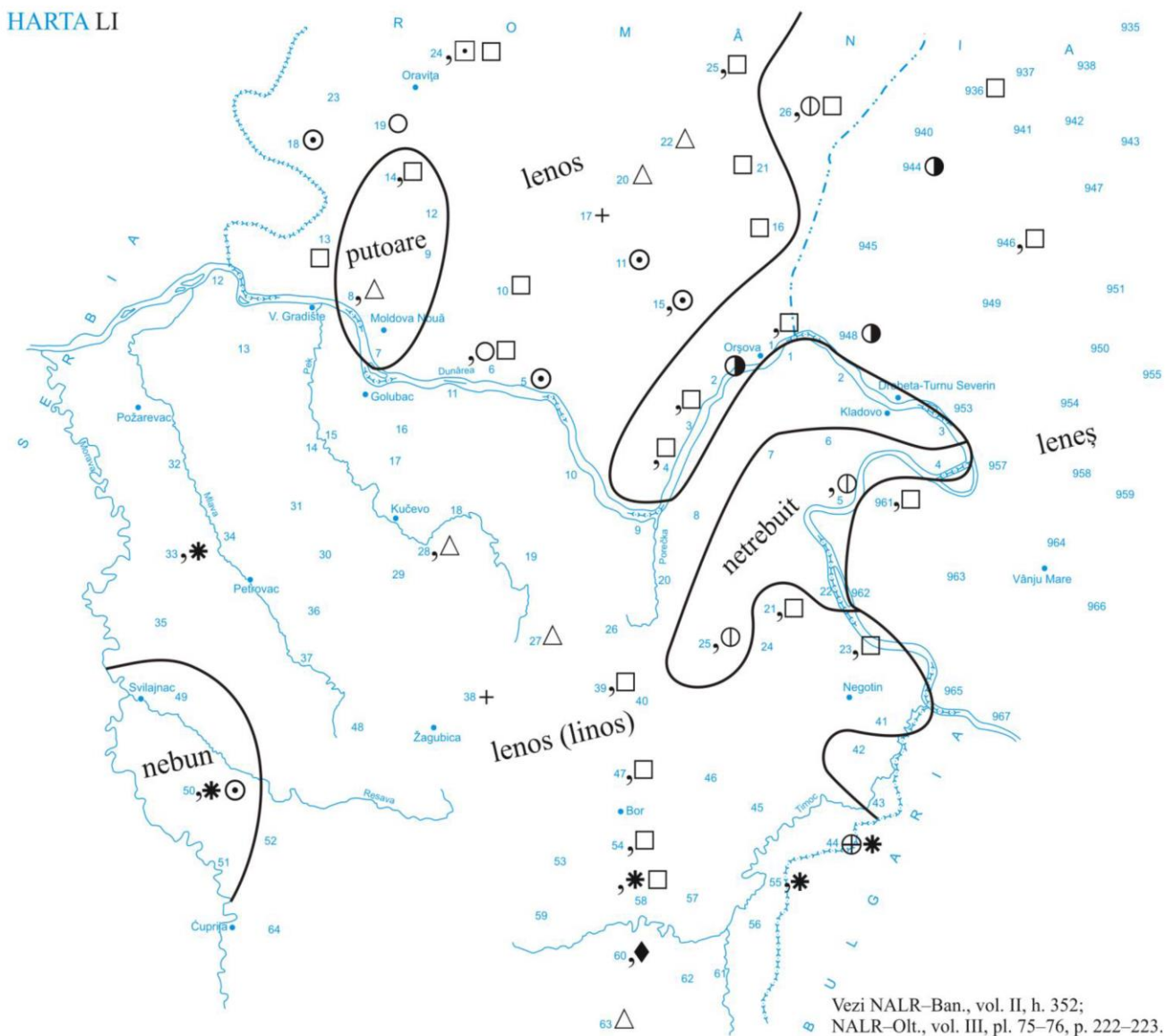
I. Întrebare indirectă: *Cum spui că-i omul care nu e harnic, căruia nu-i place să lucreze?*

- II. 5. „*lenós* se zice mai rar.”
 6. *d'-ăia nič n-ăre.*
 7. *nu-î in vója d'e lucrăre.*
 10. *îo-s ăla* [!].
 13. *lenșásă*; ~.
 23. *cam l'igáv d'e lucrú.*
 25. „Mai des se zice *lenós*.
netrăbuiit e când nu lucră
nam [nu lucrează deloc].”
 27. „Pe sârbește: *nerádnic*.”
 28. *lenșásă*; ~ [f.].
 36. „*E l'igáú dă lucrú.*”
 39. „*puturós sá pőáce* [spune] și
dácă púce.”
 41. „Pe sârbește: *lénčuga. lóla*
ásta, lólă; lól'e.”
 42. *nu lucré î loálă.*
 48. *î urít sá lucré.*
 51. *nu voișéce sá lucré, nu vrîe*
sá lucré.
 53. *îő mis lenós.*
 54. *lenós, puturós, cum god î*
điš.
 62. *nu îe dolucrătorí, nu îe*
lucrătorí.

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
lenós, -nós.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [2308 bis],
 pct. 4: *lenšós.*
 55. ALR I, ms., ch. [323],
 pct. 859: *lénš.*
 64. ALR I, ms., ch. [323],
 pct. 3: *l'ianós.*

HARTA LI

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 352;
 NALR–Olt., vol. III, pl. 75–76, p. 222–223.

○ leneș	⊕ lénuș	* nelucrător
● leniș	□ puturos	◆ nebun
⊖ lenos (linos)	◻ putoare	+ alți termeni
⊙ lenios (linios)	△ netrebuit (netrăbit)	

Răspândirea termenilor LENEȘ, LENOS, PUTUROS, NEBUN, NELUCRĂTOR, NETREBUIT

CAZMA, pl. „bêche”
[752/1112]

HARTA LII

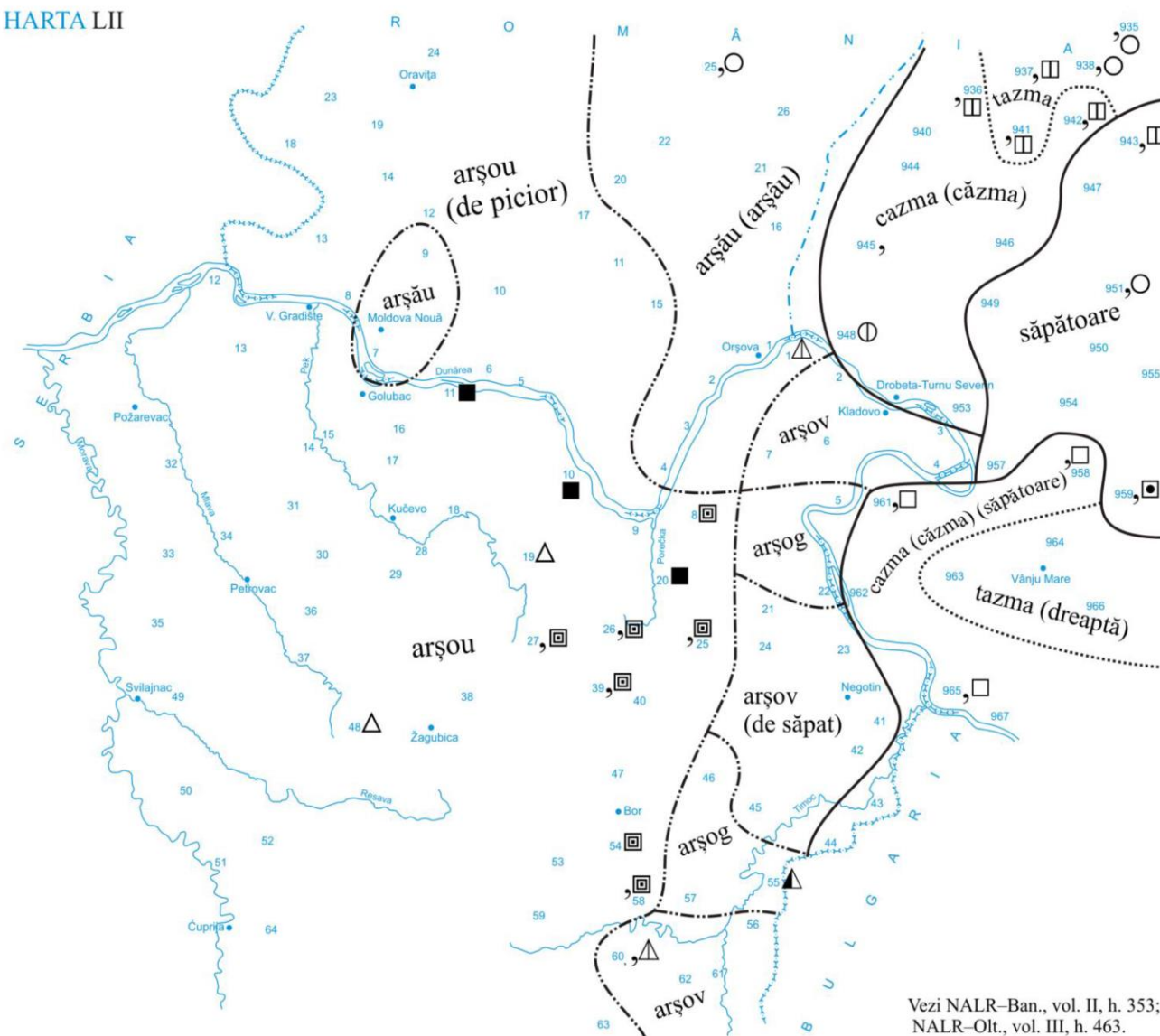
I. Întrebare indirectă: *Cum zici la unealta ascuțită la vârf, pe care apeși cu piciorul când vrei să lucrezi pământul?*

- II. 10. „sîrbu zice și ril'ác, și aršov.”
 12. „Se folosește și cînd sãdêșc pomî, și la îngropat.”
 25. „ril'èce e și pe sârbește.”
 27. „ril'èce e de săpat, iar [σ] aršov; -șoáve, lopată đî rinît la vite.”
 39. „aršovu e tot ca riletel, dar săpi cu el în pãmânt moale; ril'èce: e ascuțit, ppa_sã ájbã [un accesoriu pentru a putea apăsa cu piciorul].”
 44. „Pe sârbește: ril'ami [a săpa cu hârlețul]. Pe românește: cãzmã de figurít [de săpat cu hârlețul]. sã-nd'ásã și sã-ntoárce, cu cãzmãua, greu lucr.”
 47. „Pe sârbește îi spune ril'ác.”

III. Și în acest sat există o puternică tendință de afonizare a secvențelor finale (de obicei ultimul sunet sau ultima silabă) ale cuvintelor.

Anchetă suplimentară. Oștrelj:
aršov; -šov.

- IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
 55. ALR I, ms., ch. [943], pct. 859: uršov; -šovágě.
 64. ALR I, ms., ch. [943], pct. 3: aršov; -šováve.

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 353; NALR–Olt., vol. III, h. 463.

- cazma(uă) (căzma)
- ⊙ tazma
- △ aršov
- △ arșou
- ▲ îrșog
- hârleț
- ◻ îrlete
- ◻ hârlete
- ◻ rilece (râlece)
- rileaci (râleci, relecti, rileci)

Principalii termeni pentru CAZMA

SAP (ind. prez. 1–6) „je bêche”
[753/1113]

I. Întrebare indirectă: *Ce faci cu cazmaua (cu hârlețul)?* (GEST.)

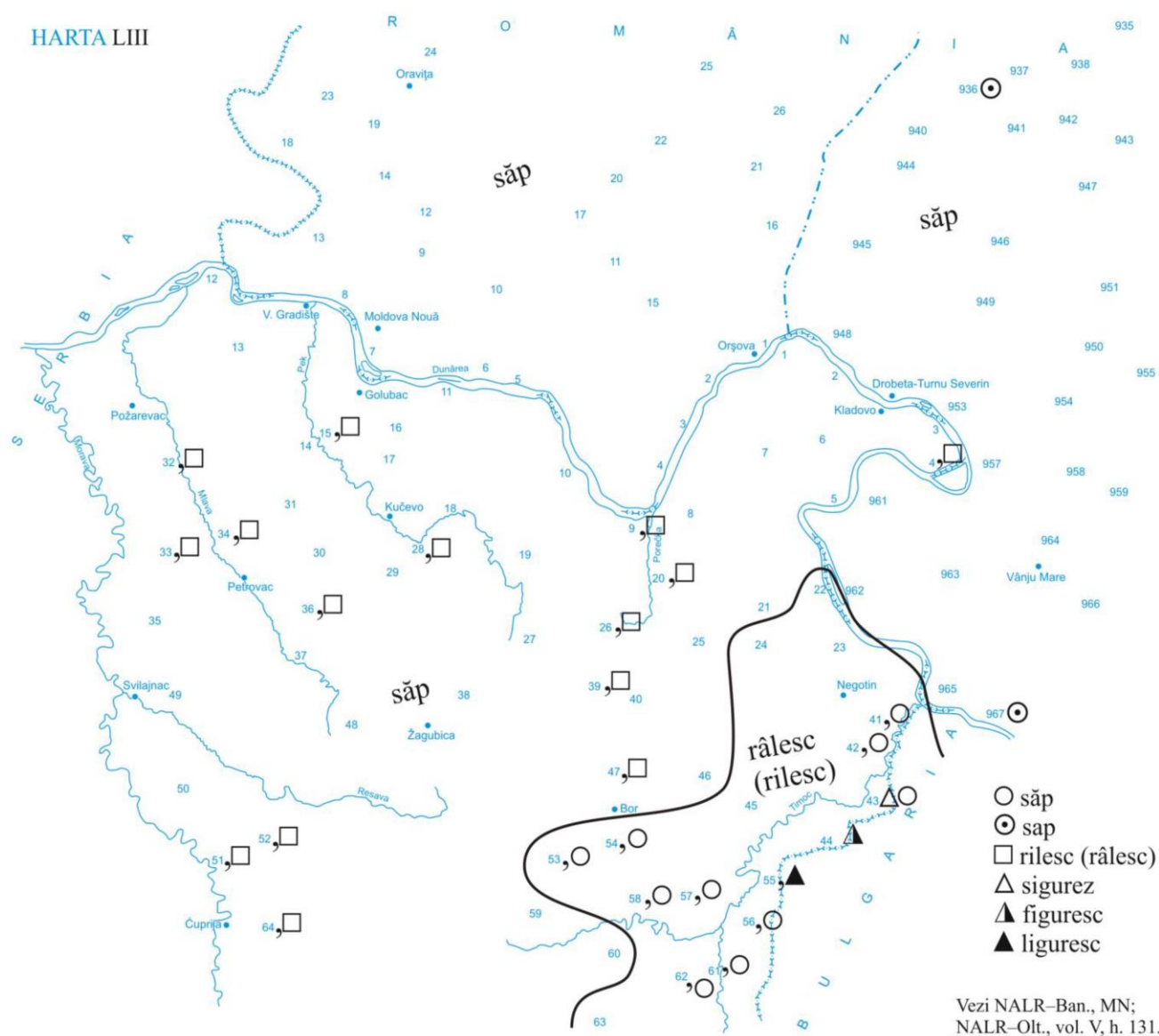
- II. 1. *istu săpăm* [și cu sapa, și cu hârlețul].
4. *rălêsc cu arșovu, săp cu sapa*. [x] „lă ‘il’ săp.”
7. *săp cu arșovu și cu sapa*. „Mai este o unealtă, numită *râlîță*, se folosește *la loc, la porumb*, e ca un plug cu trei *săpe*.”
8. „*săp și cu sapa, și cu hârlețul*. Pe sârbește se spune *rîlim* [ind. prez. 4] [?]”
9. *săpl* [2] *cu sapa, rîlesc cu arșovu*.
10. 31. „*săp și cu sapa, și cu hârlețul*.”
11. *cu rîlêcu, cu fîrca, cu sapa*.
13. „*rîlez se zice pe sârbește, nu-î pră rumîneșce*.”
14. „*istu să săpă, și cu sapa, și cu arșovu*.”
15. „*săp când fac săpătură nu prea adâncă, și cu sapa, și cu arșovu, dă pră dăsúpră, și în grădină, iar rîlesc, când fac săpătură adâncă, cu arșovu*.” „Se zice și *je săpât drîmu dă apă, și săpă-n părîlêci, să băgăm cutîja*.”
18. *isto, da ‘ori’ cu arșovu, da cu sapa*.
19. „Cu orice se săpă: și cu arșovu, și cu *tîrnăcôpu*, și cu *sapa*.”
20. *relesc cu relesc, săp cu sapa*.
22. *întorcēm pomîntu cu arșogu*.
32. *rîlesc* [2] *bășcăua cu arșovu, săpăm* [4] *cu sapa*.
33. *săp cu sapa, rîlesc cu arșovu. mi-a rîlit vîna*.

35. „*săp în grădină*. Tot cu sapa, în grădină, *prășăsc; -șășc; -șășce; -șîm; -șîț; [1]. la vîne, când pun vîne, rîlesc; -lêsc; -lêșce; -lîm; -lîț; [1]. rîlesc tot lîocu*.”
39. „Cel care săpă e *săpatîorî*.”
40. „*săp cu sapa și cu arșovu. rîlesc e vîrbă sîrbească, sîbsca réci*.”
41. *rîlesc cu arșovu, săp cu sapa*.
43. [x] „*siguréz cu cazmaua, slăp cu sapa*.”
44. *cu căzmaua figurîm, cu sapa săpăm*.
49. „*săp și cu sapa, și cu arșovu*. [D] *rîlesc vîna, când săpl ca șanțu*.”
50. *rîlesc cu rîlêcele, săp cu săpă; slăpe*.
51. *rîlesc cu arșovu, slăp cu sapa*.
52. *rîlesc cu arșovu în bășce, slăp cu sapa*.
53. „*la noi, rîlitu să dîșe mai rar*.”
57. *cu sapa sa/ăplăm*.
58. *rîlesc cu arșovu, săp cu sapa*.
62. *rîlesc cu arșovu, săp cu sapa*.
64. *cu sapa slăp și pun ‘plantez’. cu arșovu rîlesc*.

III. Anchetă suplimentară. Oștreli:
rîlesc; -lêsc; -lêșce; -lîm; -lîț; [1], arșăgulesc.

IV. 37. ALR II, ms., pct. 4: –; cf. ch. [6113], pct. 4.: [Via] *trăbe săpătă, prășîță*.

55. ALR I, pct. 859: –.
64. ALR I, pct. 3: –.

Termeni pentru SAP (ind. prez.1)

VARZĂ, pl. „chou”
[754/1115]

I. Întrebare indirectă: *Ce crește în grădină, se face mare cât un cap de om, are multe foi și o pui iarna la murat (acrit)?*

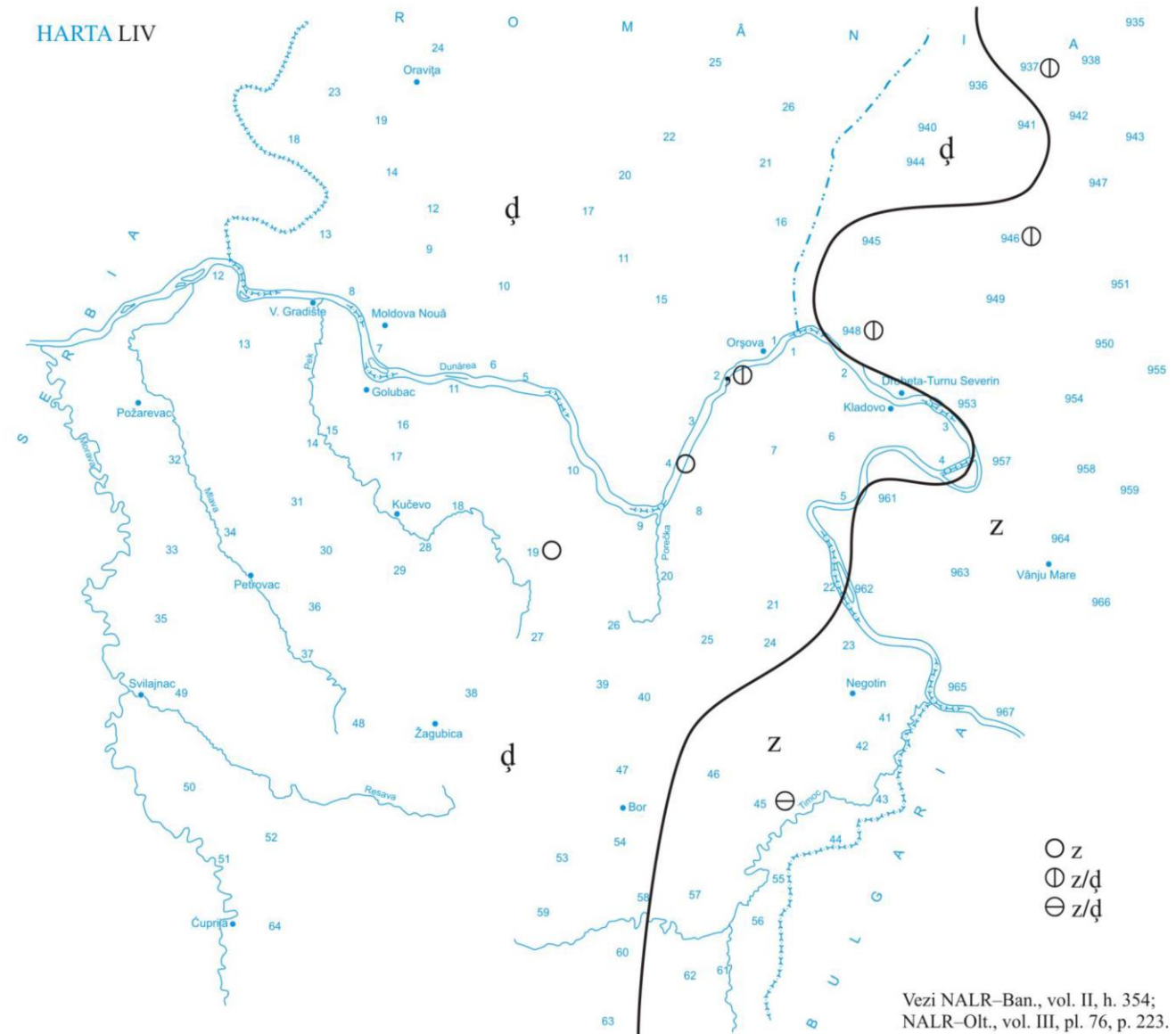
- II. 1. „căpățin [pl.] đ/d'e vărđă. La murat, se pune varză tăiată, în oale de trei litri.”
3. o căpățină d'e vărđă; căpățin.
6. ȷo [imper. 2] ș-tu o vărđă d'acoló.
7. 22. o căpățină d'e vărđă.
9. 24. 31. 34. căpățină đe vărđă; căpățin.
10. ca/ăpațină đă vărđă; ca/ăpațin. [D] „curek, nu la noi se zice, se zice în Voivodina.”
11. o căpățină; -țin, dă năcrit.
12. [D] CURECHI ?. „cucuréc este o floare din pădure, prima care înfloare primăvara.”
14. ȷau o căpățină dă vărđă.
15. „Iau o vărđă, o căpățină dă vărđă.”
16. „varđișce se zice la un câmp cultivat cu varză; crumpe-rișce, la unul cultivat cu cartofi. Iau din varđișce o ca/ă-pățină dă vărđă; ca/ăpațin.”
17. 51. cîpațină dă vărđă; cîpațin, [L] căpațină.
18. 28. 29. 36. cîpațină dă vărđă; cîpațin.
19. ca/ăpațină d'e vărză; ca/ăpațin.
21. susșni nüşcu cum ȷi zic.
25. puň ca/ăpațina-m púcina.
30. 37. o capațină dă vărđă; capațin.
32. „am săđit o sûtă dă fire dă vărđă. Am luat o căpățină dă vărđă; căpățin.”
33. „Zici o capațină dă vărđă; capațin. În rașanț [Rașanac,

- pct. 34], la varză îi spun *curiek*.”
35. căpățină dă vărđă, d-ustu-rói, dă sápa; căpățin.
38. „Iau o vărđă, o căpățină dă vărđă.”
40. o căpățină đi vărđă.
43. „vărză ázmă e varza crudă, ája năncrită. Se fac din ea *pere* ‘sarmale’.”
44. căpățină d'e vărză; căpăține.
48. căpa/ățină; -țin dă vărđă.
49. o căpățină dă vărđă, o cădă dă vărđă.
50. o căpațină dă vărđă.
51. o cîpațină dă vărđă.
52. o cîpațină đi vărđă; cîpațin.
53. ȷau o vărđă.
56. capațină; -țin.
57. căpa/ățină đi vărđă; căpa/ățin.
59. [e] căpățină dă vărđă.
62. „Și la căpățana de varză îi spune vărză. ȷa o vărză.”
64. „o sûtă dă firi pun când răsădesc varza. fir; firle. Când se culege varza, iau *capațin* [pl.]; -țină.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
vărză; vlěrj, vlěrzá [pl.].

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [6006],
pct. 4: vărđă.
55. ALR I, ms., ch. [753],
pct. 859: vărză.
64. ALR I, ms., ch. [753],
pct. 3: vărđi.

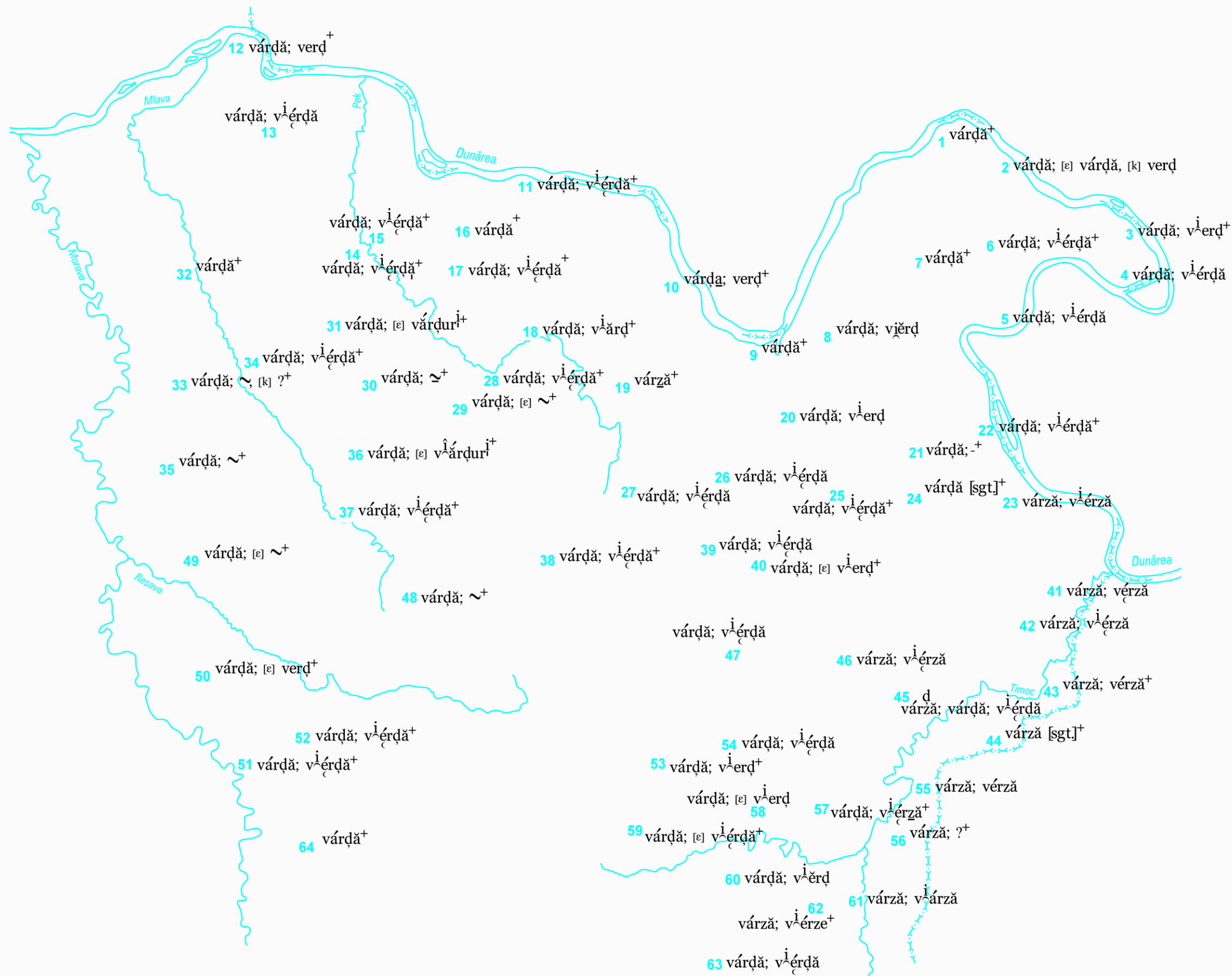
HARTA LIV

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 354;
NALR–Olt., vol. III, pl. 76, p. 223.

Sunetul z în VARZĂ

(pe baza h. 464 și a ch. MN [755/1116] VARZĂ ACRĂ; vezi *infra*, pl. IV)

ZEAMĂ (DE VARZĂ) „saumure de choucroute”

[756/1117]

I. Întrebare Indirectă: *Dar la apa sărată în care s-a acrit (s-a murat) varza?*II. 10. „am uđit și moăre, la ăi
batriń.”11. 35. „Este moăre și dă
pipărcă, dă brínđă.”12. „și dă pipărcă, đăr se zice la
[saramura] în ce stă brânza la
murat.”14. „Este și moăre dă pipărcă,
dă potlăžéne.”15. 34. „Este și m^uoăre dă
pipărcă, dă brínđă.”

16. moăre dă brínđă, dă vărđă.

17. „Este muăre dă vărđă, dă
tușíje, dă pipărcă, dă
brínđă.”

18. [D] moăre je dă brínđă.

24. [D] MOARE #. murătúrl
[înseamnă] arđíj murát.29. „Poate fi și muăre dă
brínđă.”30. „Și muăre dă brínđă, dă
pipărcă.”

33. 48. Este și moăre dă brínđă.

36. „Se zice și moăre dă
pipărcă. Cea dă brínđă, ála-í
đlăr.”38. „đlámă, pă vlășki, [adică]
rumînéșce. răsóu, pe
sârbește.” [*] „rásol i se zice
pe sârbește.”

39. 44. [D] MOARE #.

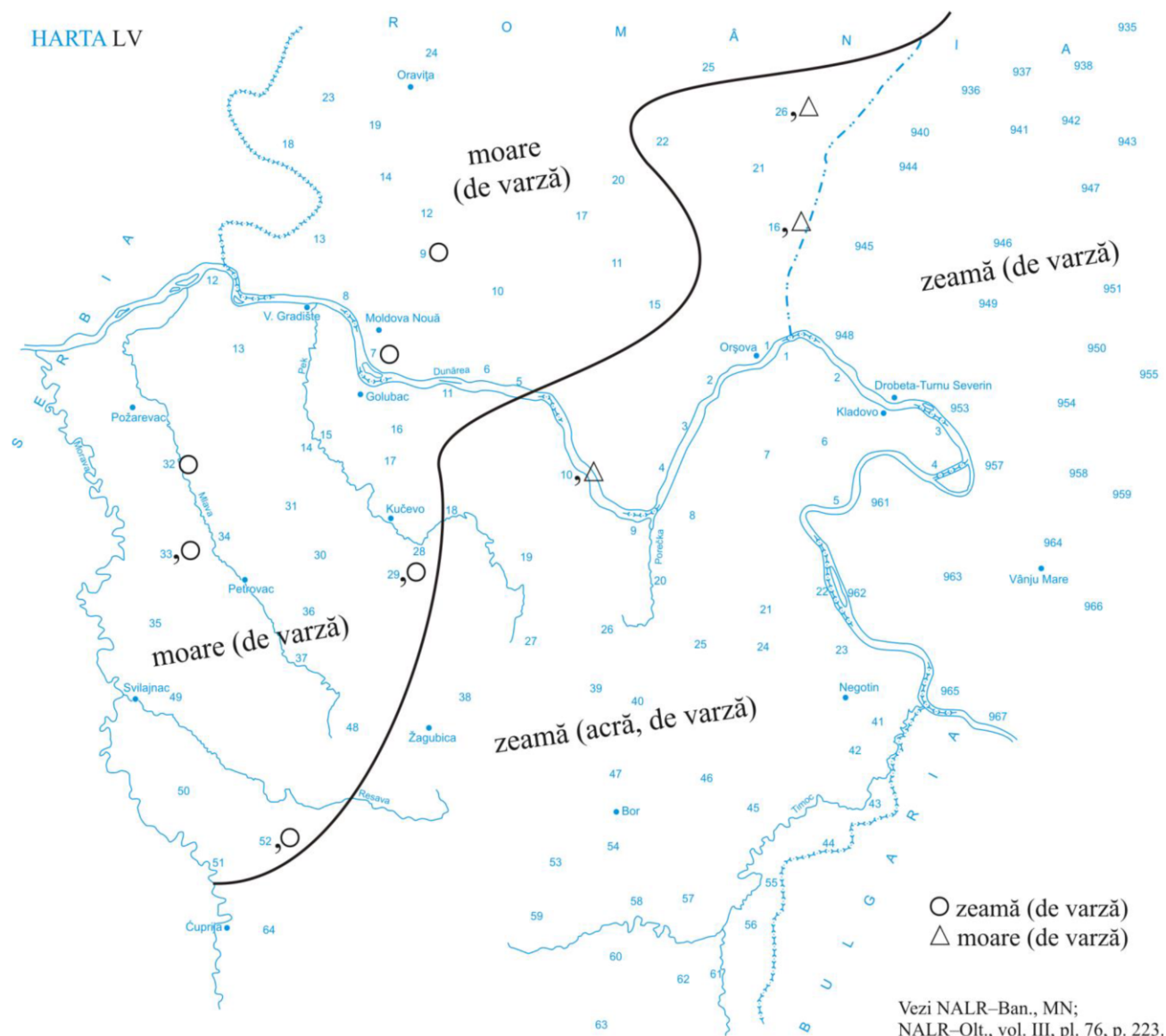
47. [D] CURECHI, MOARE #

49. „La bliznác [Bliznak, în
apropiere de Milanovac,
pct. 48] îi spune đlámă dă
vărđă.”51. „muăre e núma dă vărđă.
Alții zic și la đlăr.”52. „Se face tușíje
'saramură' de pipărcă, de
brínđă.”

54. cu řěclă, víne roșíjáră.

III. Anchetă suplimentară. Oštrelj:
zámă đe vărđă/đă.IV. 37. ALR II, ms., ch. [4097],
pct. 4: muári dă vărđă.55. ALR I, ms., ch. [755],
pct. 859: zámă d'ě vărđă.64. ALR I, ms., ch. [755],
pct. 3: đámí acrí.

HARTA LV

○ zeamă (de varză)
△ moare (de varză)Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., vol. III, pl. 76, p. 223.Termeni pentru ZEAMĂ (DE VARZĂ)
(Vezi și pl. XIX, h. CLX)

PĂTLĂGELE ROȘII, sg. „tomates”
[757/1118]

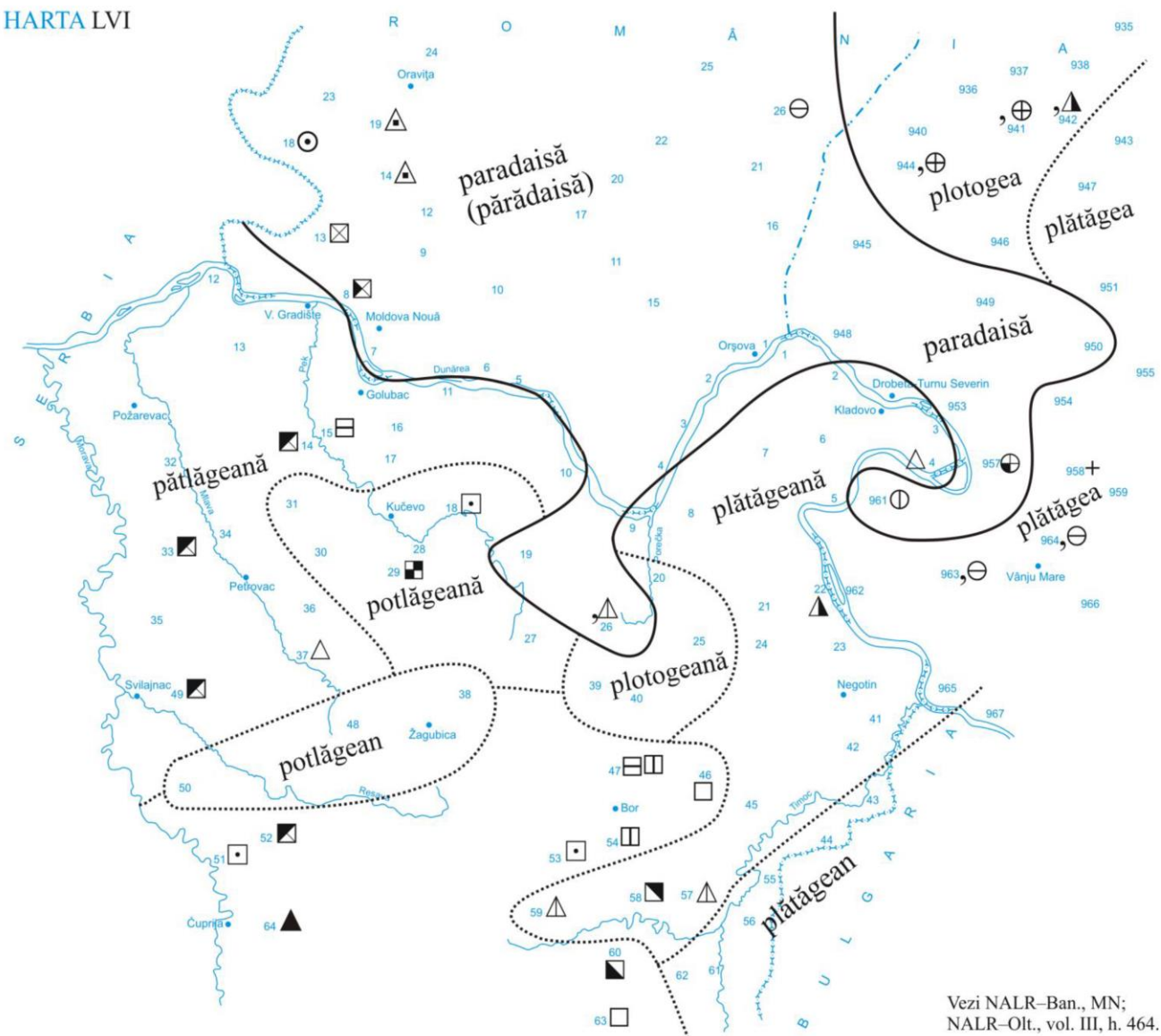
HARTA LVI

I. Întrebare indirectă: *Cum zici la acelea rotunde și zemoase care cresc în grădină; când se coc le mănânci cu sare ori le pui în mâncare (toamna le pui și la murat)?*

- II. 4. [Există și] *plătăgăle d'êli nêgri* 'vinete'.
 26. *plotozână, dabóme*.
 27. „Sunt *rău* 'foarte, tare' *búne*.”
 38. *un potlázán; doi potlázéne. noi nu potrivim ája. potlăziie* [col.] 'roșii'
 41. *un plătăgână; doi plătăgên; al róșu, al gomnêț* 'rotund' și *al vînăt* [vinete].
 44. „Se pun și *lobeniț* [pl.]”
 50. „Este și *potlázéne vînătă*.”
 60. „*plătăzăuă* se zice la *podgórț* [Podgorac, pct. 59].”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *potîržel'e*; –

- IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
 55. ALR I, pct. 859: –.
 64. ALR I, pct. 3: –.

Vezi NALR–Ban., MN;
 NALR–Olt., vol. III, h. 464.

○ paradaisă	⊕ paradaisă	⊖ paradaisă	⊕ paradaisă	▲ plătogeană	□ pătłăgeană	□ putłăgeană	■ putłăgeauă
⊕ paradaisă	⊖ paradaisă	▲ plătogeană	⊕ paradaisă	△ plătăgea(nă)	⊖ paradaisă	⊕ paradaisă	■ potłăgea
○ paradaisă	⊕ paradaisă	▲ plătogeană	⊖ paradaisă	△ plătăgea(nă)	▲ plătăgea	⊕ paradaisă	
		▲ plătłogeană			□ pătłăgeană	□ putłăgeană	
					⊖ paradaisă	⊕ paradaisă	
					▲ plătogeană	■ potłăgeană	

Principalii termeni pentru PĂTLĂGEA ROȘIE

ARDEI GRAS, pl. „piment (doux)”
[758/1119]

I. Întrebare indirectă: *Dar la acela, de obicei verde la culoare, înăuntru gol și tare; îl mănânci crud, copt sau îl pui la murat?*

- II. 13. „băbur este ardeul gras, de umplut.”
14. „pipără zic, că mis rumînă. piparcă zic pră sîrbișce. iau o pipără.”
21. [Există] arđi d-al borcănăt; -năt și arđi iúce, d'/d-al mic.
24. „Este arđi dulse și arđi iúce.”
25. cră/aiñeni îi đic arđi.
33. „piparcă d-a baburâncă ‘gogoșar și ardei capia’.”
41. arđiu [a.]. pā bógami, gāta, ieșirām la căpătîi. cu grādina gîneșe că-i crai ‘e gata, e destul’.
43. „arđi e cînd îl pui, postăje cîn îi mare. puî vije, da minc postăje. postăi acre ‘ardei murați’.”
44. „arđi burcănós, burcănósă ‘ardei gras’. teacă de arđi ‘ardei capia’.”
45. „arđi d-al borcănăt.”
46. „Este arđi d-al dulse, borcănăt, lung, și arđi d-al iúte.”
47. „Este și piparcă borcănătă, rotundă.”
50. piparcă borcănă; pipárs borcâne.
51. fāsém turșîje im burî, pînă gud umplu buru.
54. „Este și borcănătă, băbură, și luņgujătă, și dulse, și iúce.”
57. „În alte părți, arđi.”
62. „măniņc o postăje ‘măniņc un ardei’.”

III. A. 55. arđiu poate fi folosit și ca substantiv colectiv.

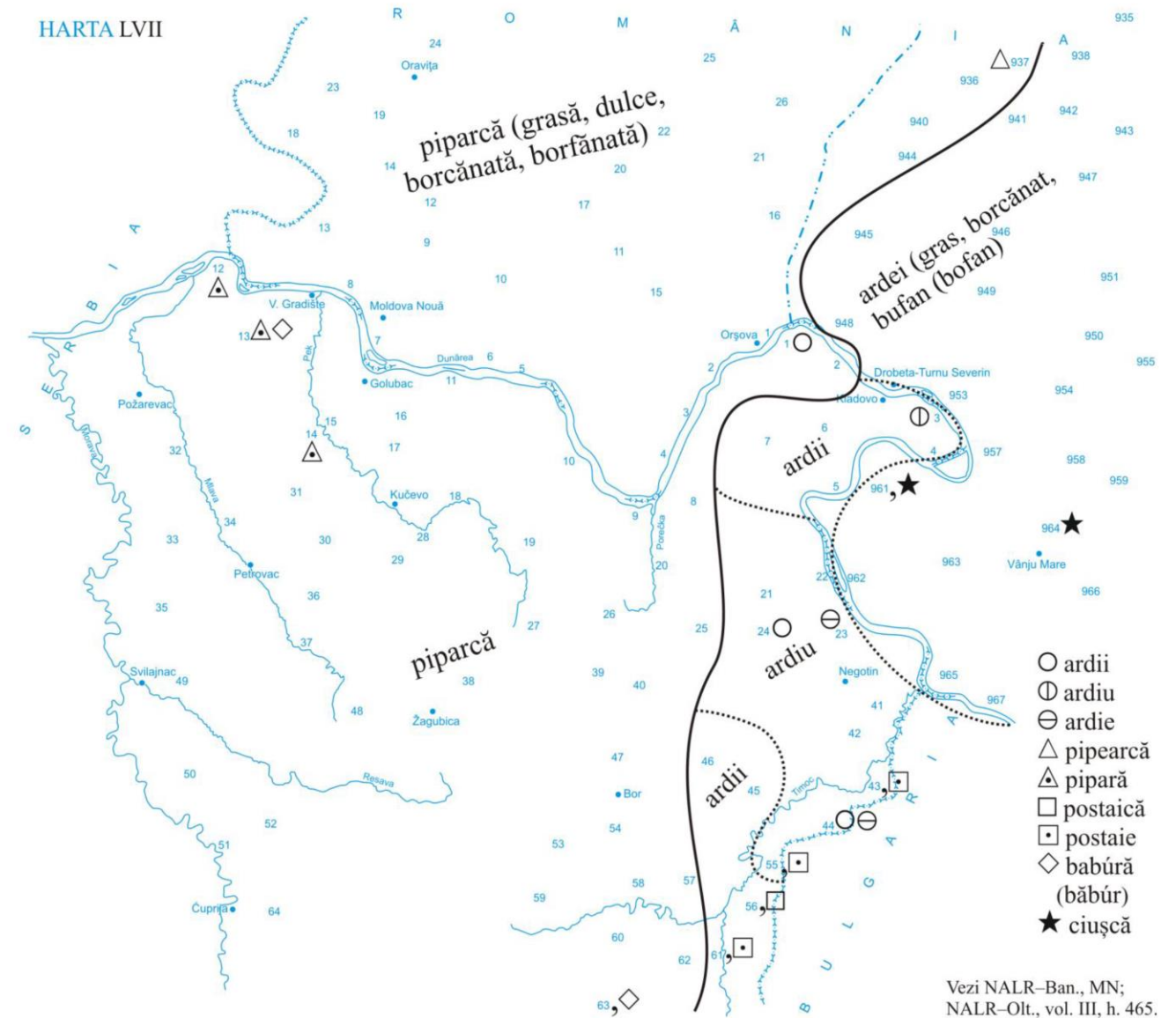
B. În cursul anchetelor, s-au înregistrat și termeni pentru:

- a. ARDEI UMLUTI (FEL DE MÂNCARE): piparcă umplută 18⁺: o șpărtă dă miņcāre. piparcă implută; pipárs implúce. 28. 31. 35. 49. piparcă d-a plînă, impluce 33. pipără implută 14. postăi umplute 43. postăi umplúce 56. 61. 62. am umplut postăi 55. boburî; -bure 32.;
- b. ARDEI IUTE: arđi țăpurél; -reî, iute 44. arđiu iut 3. arđi iúce 1. 21. 24. arđi iúte 45. arđi d'/d-al mic 21. arđi iut 5. arđi d'-al iut, arđi iută, iută 7. piparcă iúce; pipárs iuț 9. 10. 15.–20. 26. 28. 30[*]. 31. 35. 38. 39. 47. 49. 50. 52–54. 58. 63. 64. piparcă iută; pipárs iúce 2. piparcă d-a iúce 8. 11. 30. 33. 48. 51. piparcă d-ă iúce 37. piparcă d-a iúce 40. 57. 60. pipără iúce 12. pipără d-a iúce, pa/ăpărăne, puriță 13. piparcută 50. cûșcă 41. șilcă; șilke 63. fiņțarcă; -țărê 55.

Anchetă suplimentară. Oștrej: piparcă; -⁺: piparcă iúce ‘ardei iute’, de trosîje.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [4078], pct. 4: piparcă.
55. ALR I, pct. 859: –.
64. ALR I, pct. 3: –.

HARTA LVII

Termeni pentru ARDEI GRAS

Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., vol. III, h. 465.

RĂSADNIȚĂ, pl. „*couche (pour plants)*”
[759/1121]

I. Întrebare indirectă: *Cum îi zici locului unde puneți pământ mărunt și gunoi și semănați, primăvara de timpuriu, sămânța de legume (verdețuri)?*

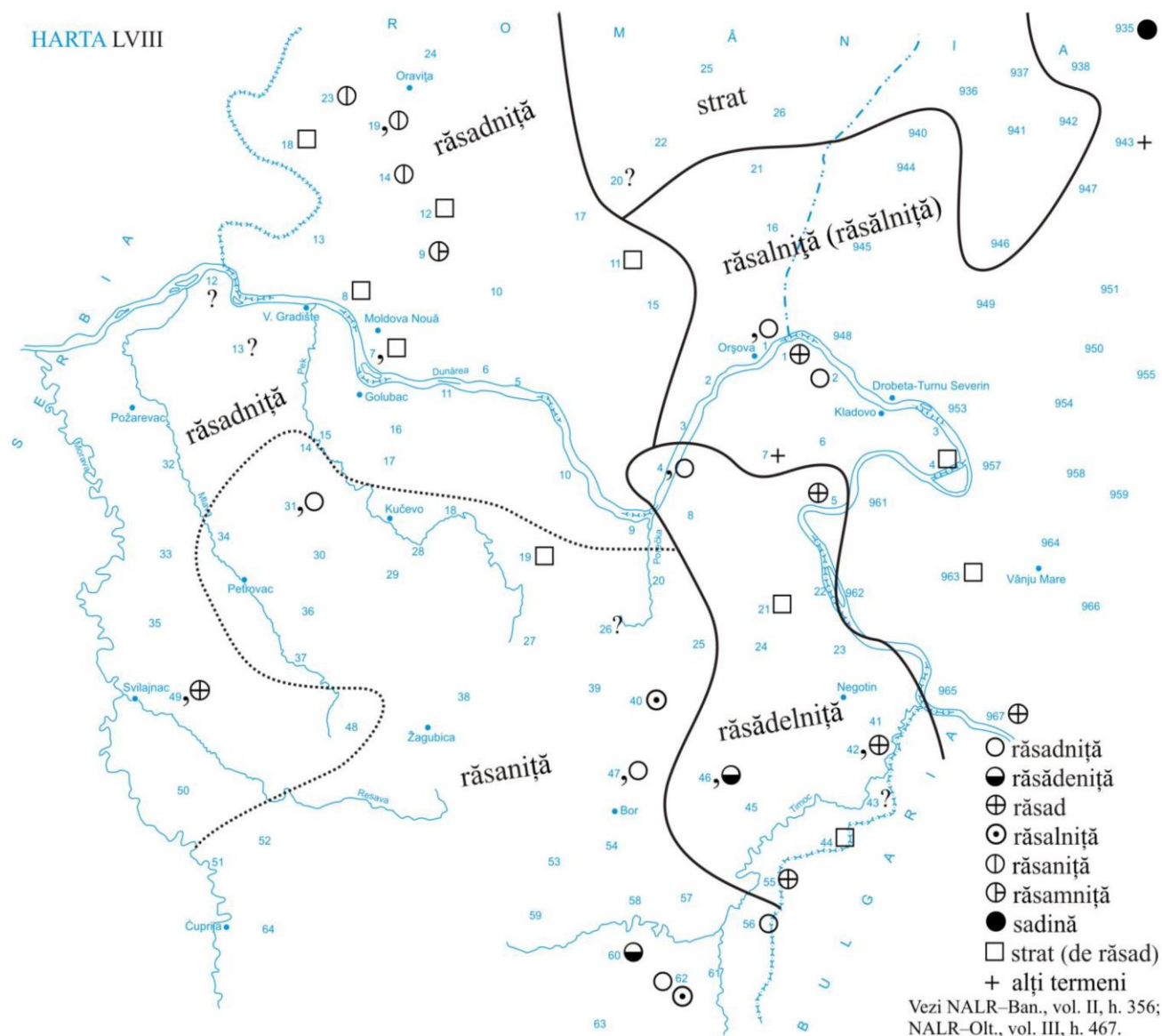
- II. 1. „Pe răsád se fac *stráturî*; *strat*, de *păniंत*, în care se pune răsád.”
2. „*pomînt torít* ‘mărunțit, fărâmițat’. În el *presădeșc* răsád.”
5. *facî* răsád.
6. „am pus o răsálnîțá d’-ard’îi etc.”
7. „În ea *săd’esc* ‘plantez’.”
9. „Punem răsád.”
10. „Când pun *ra/ásadu* [a.] în *bășcăya*, îl *prosădeșc*.”
11. „În ea *faș* răsád.”
12. *îm_bășce* să púne răsád.
13. *supt nelón* să púne răsád.
15. „răsádnițá e tot locul amenajat pentru a pune răsád. În răsádnițá se fac *stráturî*; *strat*, în care se seamănă.”
16. „În răsádnițá púni sámințá *dă sápa*, iese răsád; -sádurî, care e pus în *strat*; *stráturî*.”
19. *píntru de* pus.
21. „În el se pun sámințá d’e răsád.”
23. *fir d’i* răsád; -sádurî. „Când pui ceapă și usturoi faci *strat*; *stráturî*.”
24. „În ea *să fáse* răsád.”
28. „În ea se pune răsád.”
30. 34. „În răsánițá se fac *stráturî*; *strat*, unde se seamănă.”
33. „În răsádnițá se fac *stráturî*; *strat*, unde se pune rásádu *dă sadít*.”
35. „În ea puñ *să fás* răsád, *dă sadít*, *șciij*.”
36. „În ea puñ rásád; -sádurî.
41. „Unde se pune rásadul e *rásád’élhîțá*. rásádurî, arđiú

- se mai pun în *toplălái* ‘un tip de seră’, îl faci, *il cutrópî* cu *náilon*.”
43. „Nu știu pe românește. S-o făcut *léšé*; *léše*, pe sârbește; tot pe sârbește e rásádnic ‘plantație de pomi’.”
48. „În ea *pun* rásád.”
49. „Se spune și rásád, și rásádnițá. Șirul pe care se pun semințele e *șirîțá*.”
50. „În rásádnițá *să púne* *ra/ásad*, se pune des. La legumele *dă apă* se fac *stráturî*, ca și la *usturói*, și rásadul se pune rar [cu spații mari între fire], să crească.”
52. „În ea se fac *stráturî*; *strat* [sg.], *cu ogășlái* pe ele.”
55. „*fac* rásád *să pun* sámințá d’e arđiij. [rásád se cheamă și locul în care pui sámințá, și planta rásáritá, care se cheamă rásád d’e + numele plantei: rásád d’e arđiij etc.]”
56. „în rásádnițá am făcut *rasád de vărzá* etc.; rásadul se plantează în *vádá* ‘șânțulețul unde se pune rásadul’; *véde de arđiij*.”
59. *pun sáminții* în rásánițá.
64. „Se face *pi pomînt* și se pun *firle di ra/ásád*; -sádurî.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
rásánițá; -sáñiij.

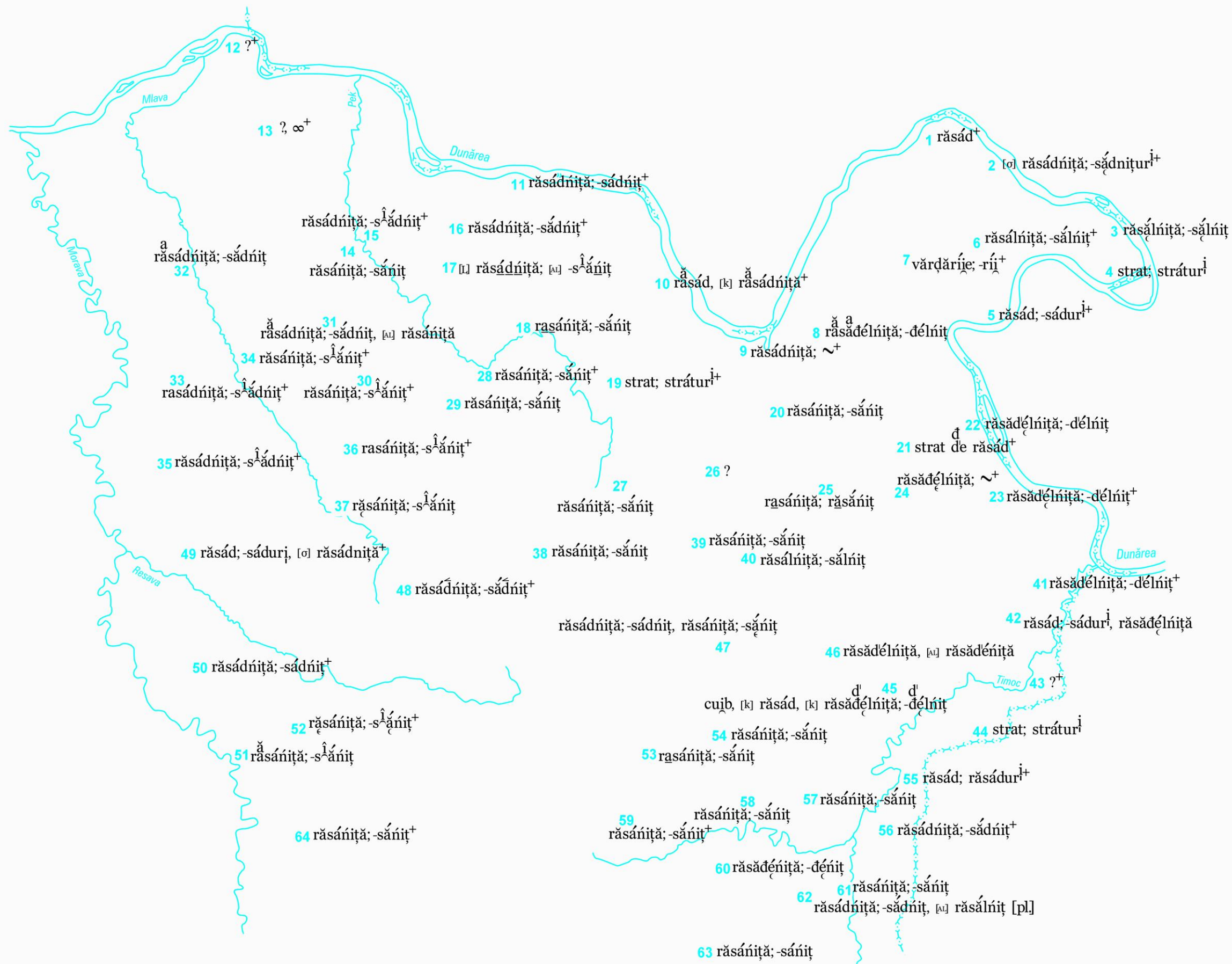
IV. 37. ALR II, ms., ch. [6005],
pct. 4: *rásánițá*.
55. ALR I, pct. 859: —.
64. ALR I, pct. 3: —.

HARTA LVIII

Principalii termeni pentru RĂSADNIȚĂ

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 356;
NALR–Olt., vol. III, h. 467.

CASTRAVEȚI, sg. „concombres”
[760/1122]

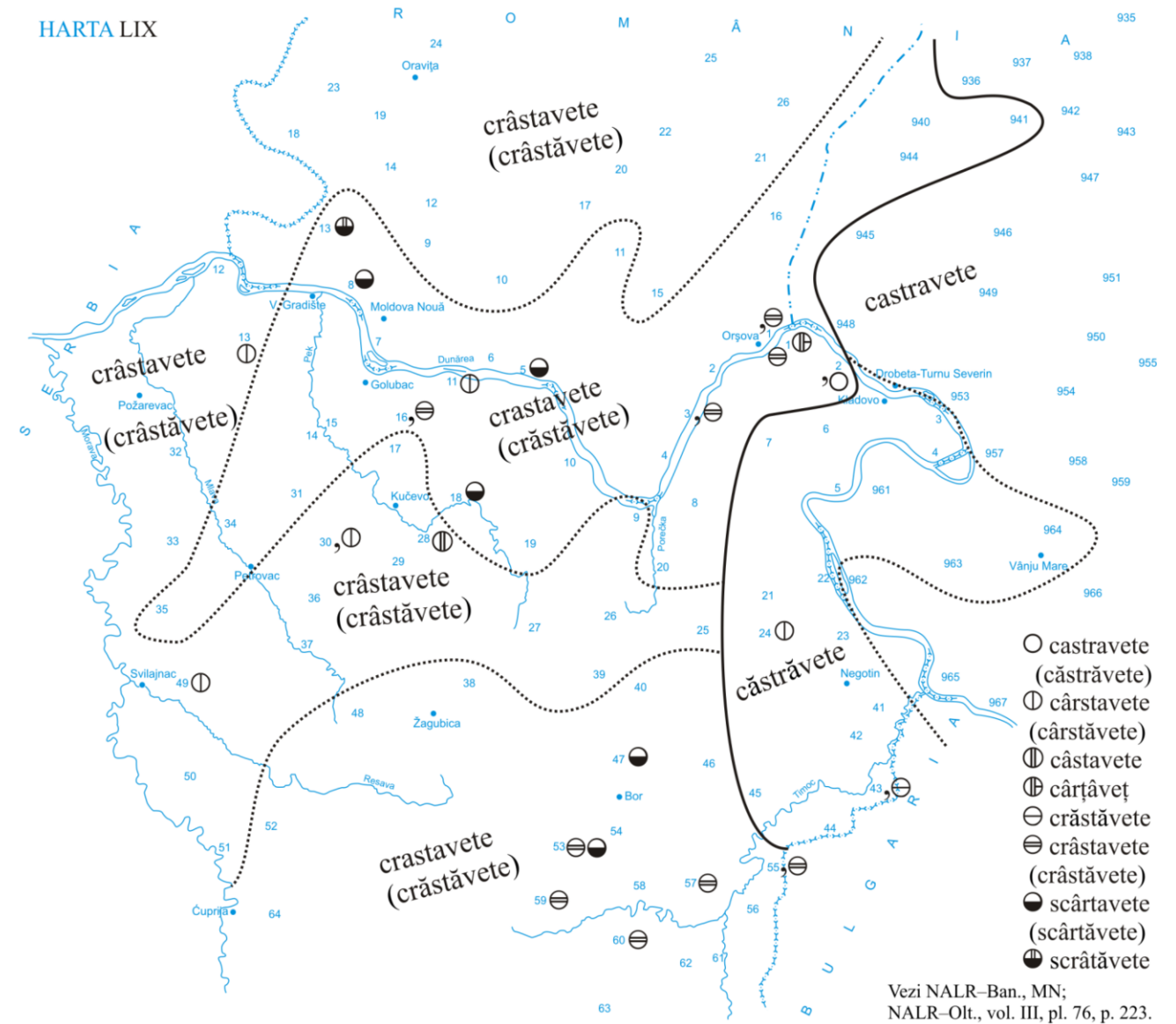
I. Întrebare indirectă: *Ce mai pui la murat pentru iarnă (sunt lungi, verzi și cresc pe vrej)?*

II. 34. „Pe sârbește: *cronișón.*”
41. „Sunt *două vîrst'e* ‘soiuri’
d'e căstrăvêț: căstrăvêț d-aî
marî și căstrăvêț cornișóri.”
42. „Se pun *la acrît.*”

III. Anchetă suplimentară. Oștrelj:
crăstăvîeț; -.

IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
55. ALR I, ms., ch. [756],
pct. 859: *căstrăvêț; -vêț'ě.*
64. ALR I, ms., ch. [756],
pct. 3: *crastavêț; -vêc'ě.*

HARTA LIX

Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., vol. III, pl. 76, p. 223.

Răspândirea formelor de sg. CASTRAVETE (CĂSTRĂVETE) și CRASTAVETE (CRĂSTĂVETE, CRĂSTAVETE etc.) ș.a.

PĂTRUNJEL, pl. „*persil*”
[761/1123]

HARTA LX

I. Întrebare indirectă: *Cum zici la acela care crește în grădină și are frunzulițe verzi pe care le tai mărunț și le presari deasupra supei, a ciorbei (în pământ are o rădăcină albă)?*

II. 5. *î albū.*

- 6. *o fac kită* ‘mănunchi, buchet’.
- 9. „*mirudîi* se spune la toate [mirodeniile] la un loc. E *bun dî tiî, dî cai.*”
- 10. [D] „*mirodîie* se zice la mărar.”
- 13. „Pe sârbește: *pérşun.*”
- 20. *nu pûnem, mai mult cumpărâm.*
- 22. „Pe sârbește: *pârşun, pérşun. miróge* ‘mărar’, pe sârbește.”
- 23. „Pun *cîta pătrîngîu. ai pus cîti mirod’iî toát’e.*”
- 24. „Pe sârbește: *perşun.*”
- 30. „*perşun* se zice și pe sârbește.”
- 32. „*perşum* e și pe sârbește.”
- 40. „*perşun* e și pe sârbește, *áli amítála* ‘altmintrelea’ *núşcu. perşun* se pune în *súpă sámă* ‘numai’ *dî găînă.*”
- 42. „*pérşunu* are *nîma foi*, doar frunze, mai mari; *pătrîngîia* are doar frunze mici, crețe. *mirogiie*; *-giî* le spune la *toácê la un loc.*”
- 43. „*pérşun* e *nîma túfa*, numai frunza. *mirodîi* se spune la toate la un loc.”
- 44. „*mirodîia* are *coârne* ‘rădăcini’ *jos* [în pământ], *álbe*. Pe sârbește: *pérşun.*”
- 47. *uî flêl dî iarbă, mirusă frumós.*
- 53. „*perşun* se folosește *dî lagúme* [de pus în mâncare].”
- 55. „*păi nu pot să zíc ieşu* [informatorul are intonația lui Amza Pellea din scheciurile sale televizate]; *pérşun*, are frunze *măruntăle* și *verz*,

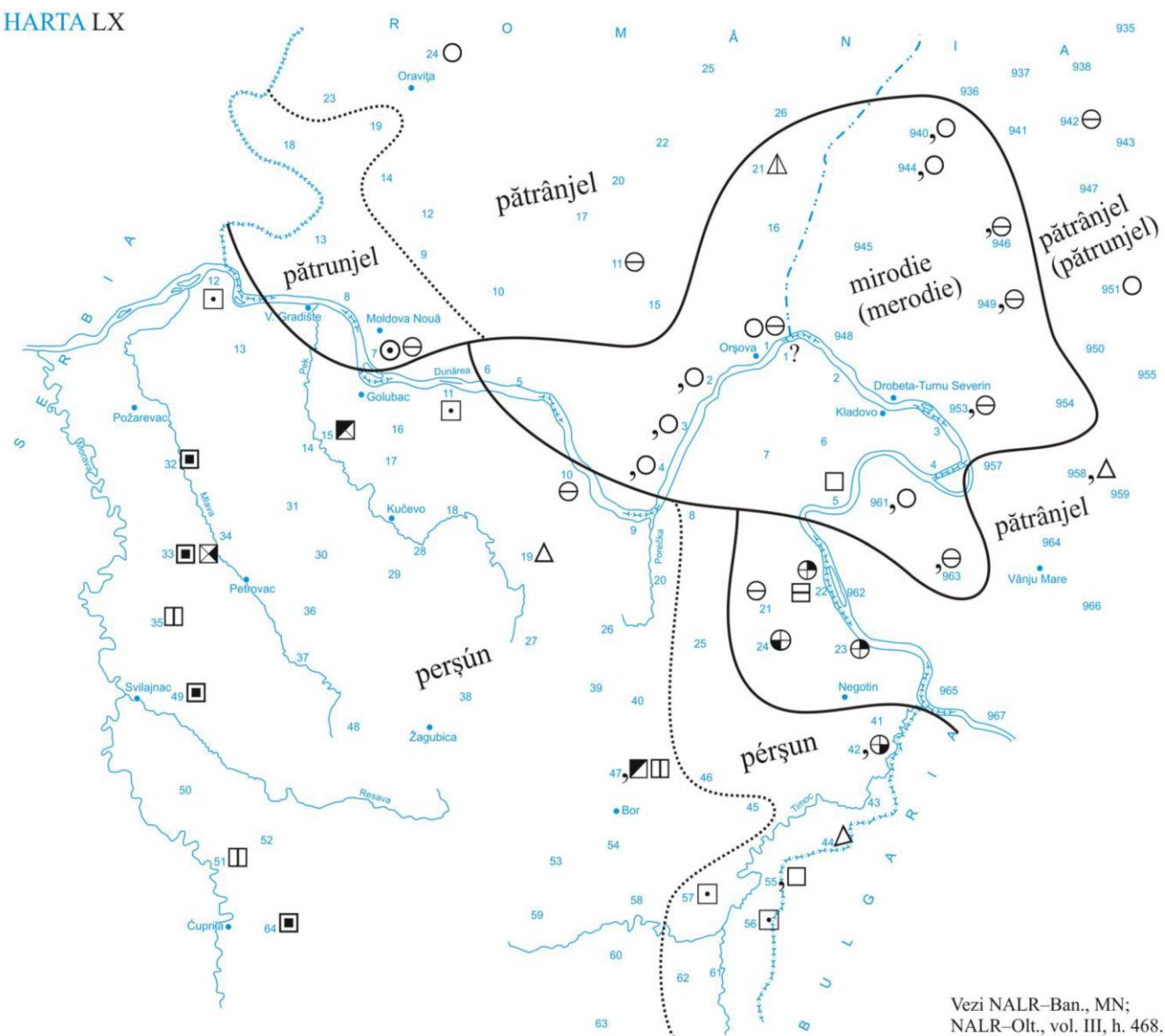
încreşít’e. Toate care se pun în murături se cheamă *mirod’iî.*”
57. *de pus în súpă.*”

pui l’égúme [= toate verde].
64. ALR I, ms., ch. [843], pct. 3: ?.

III. S-au mai înregistrat și termeni pentru:

- a. țelină: *țelăr* 9. 10. 14. 18. 20. 25. 31. 32. 33+: „se pune în *tuşúie, cîn năcrlésc pipárca*”. 34. 35. 53+: [se folosește] *dî tuşúie* [murături amestecate: ardei, roșii, castraveți, puțină varză etc.; saramura în care stau acestea]. *țálăr* 10. 29. 59. *țál’er* 22. *țál’ir* 21. *țíl’er* 23. *țeler* 11. 17. 24. 26. 27. 61. 62. *țel’er* 4. 41. *țel’er* 57+: *de troşúie. țelăr* 55. *țál’er* 7.;
 - b. păstârnac: *păşcánát* 22. 25. 30. 34. 54. 61. 62. *şărgărépá albă* 61. *şărgărépá d’-a albă* 2. 6.;
 - c. cimbru: *şimbur* 20. 27. 38. 40. 47. *şimbur* 42. 43.;
 - d. alte mirodenii: *lórber* ‘dafin’ 27+: *mirusă frúnđa, să púne-n oálă să mirusă legúmea frumós, în sármîč* etc.”. *lójbăr* 42+: „o *mirogiie* care se pune în *perişqáre* ‘sarmale’”. *lójber* 35.; *leuşťán* ‘leuştean’ 43.; *bíber* ‘piper’ 55.; *busuíóc* 9.;
- Anchetă suplimentară. Oştrelj: *perşun*; *-şúnurî.*

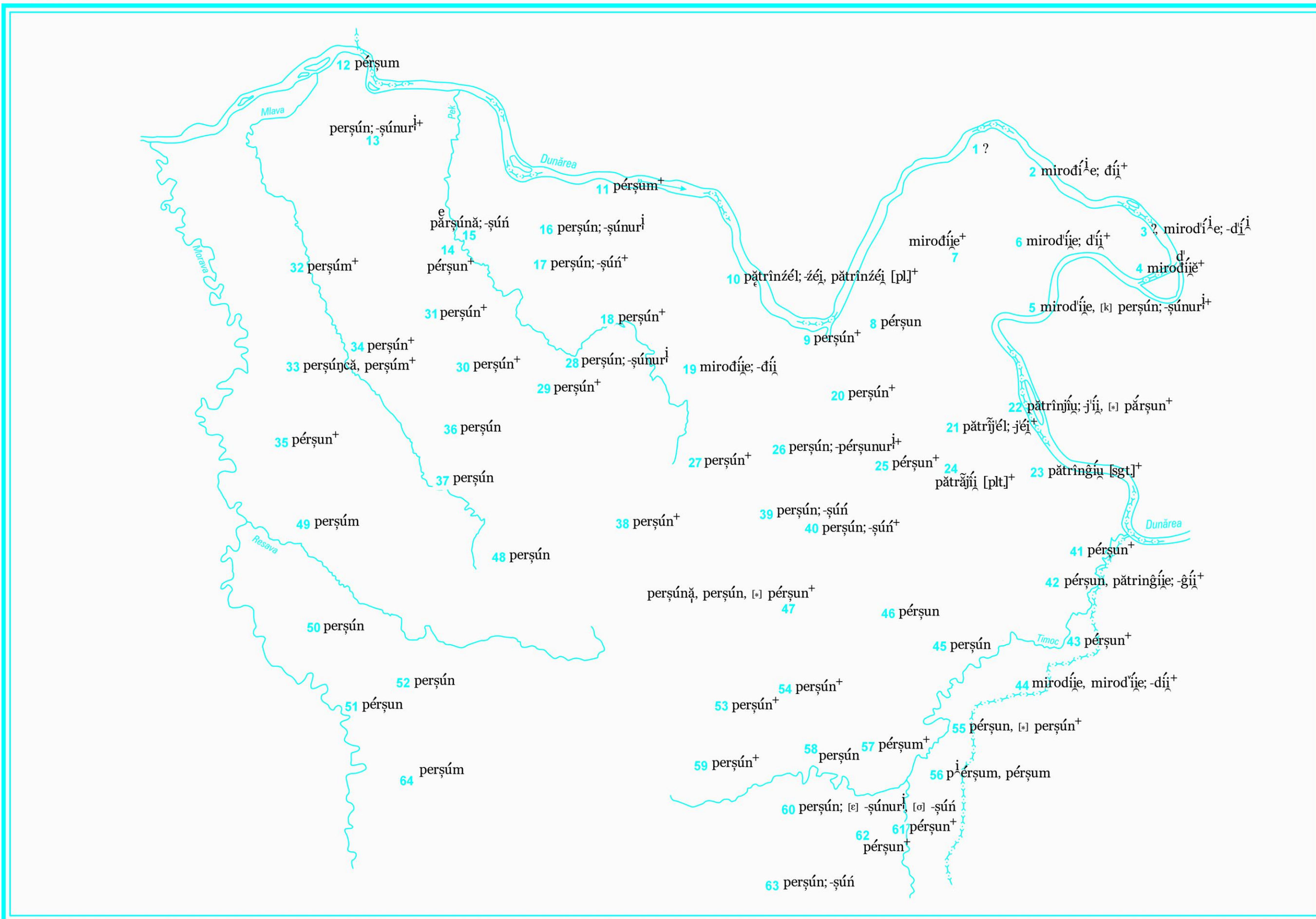
IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
55. ALR I, ch. [843], pct. 859: ?; *buruđáni d’ě*

Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt., vol. III, h. 468.

- pătrunjel
- ⊕ pătrânjii [plt.]
- △ mirodeie
- pérşun
- ⊗ pérşuncă
- ⊙ pătrunjei [sg.]
- ⊕ pătrângiu (pătrânjiu)
- pérşun
- ⊗ pérşună
- ⊖ pătrânjel (pătrânjel, pătrânjei [sg.])
- ⊕ pătrîngie
- pérşum
- ⊗ pérşună
- △ mirodie
- ⊕ pérşună
- ⊗ pérşună

Termeni pentru PĂTRUNJEL

MORCOV, pl. „carotte”
[762/1124]

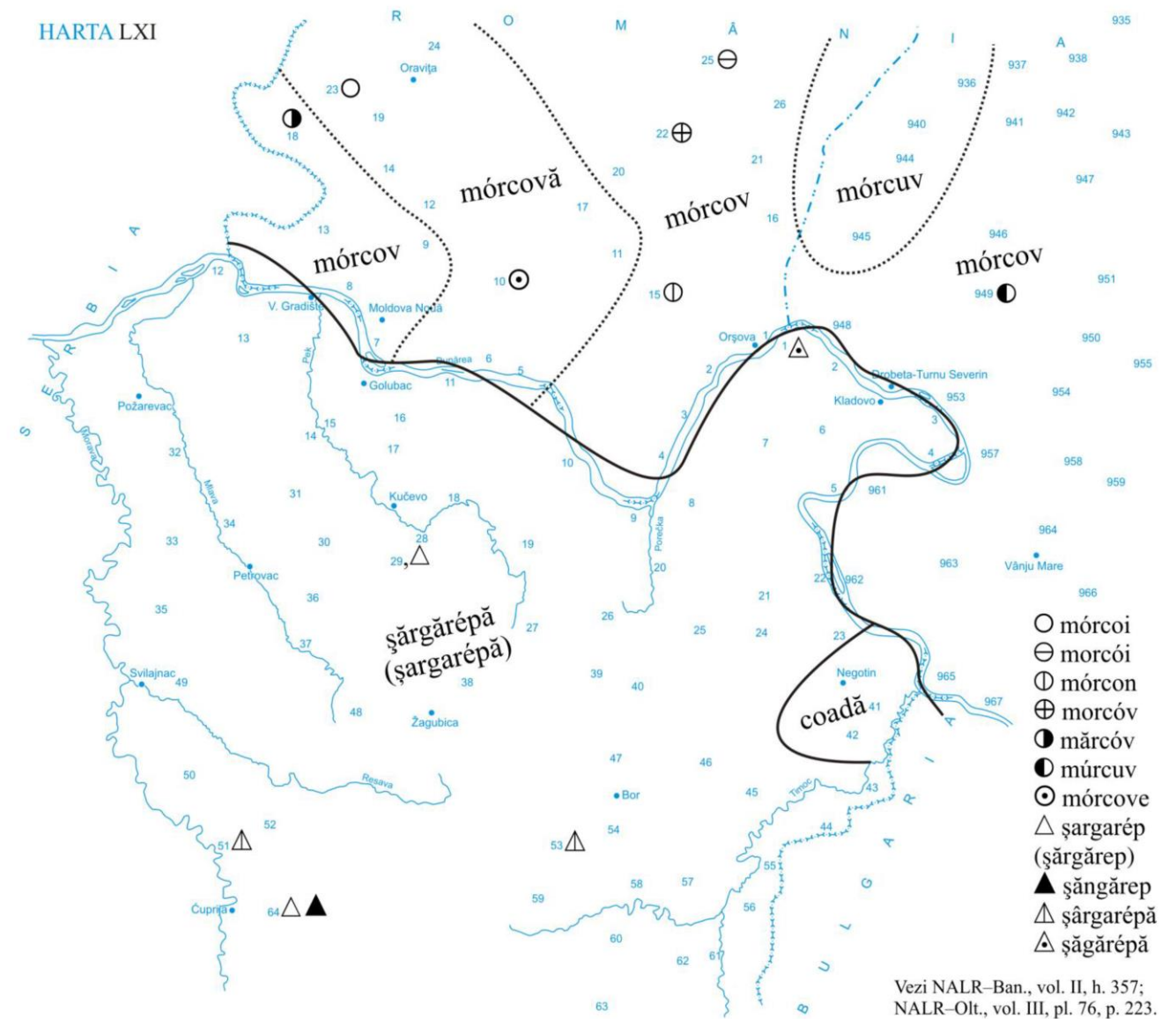
I. Întrebare indirectă: *Dar la acela care seamănă cu pătrunjelul și are rădăcina mare, dulce la gust și roșie-galbenă... femeile îl pun în mâncare...?*

- II. 1. „Crește *îără-n pământ*.”
 2. 6. *d'-a rōșii*.
 10. *îasta* ‘există’.
 16. „Este *șărgărlépă rōșii*,
gălbînă.”
 23. „Și pe sârbește e așa.”
 25. „*la ișcălă* îi spune *morcoș*;
 ~. Și pe sârbește îi zice
morcoș.”
 41. „*ie gălbînă*. Pe sârbește îi
 spune *șargarépă*.”
 43. „În alte sate, *coadă*, *s-or fi*
zîs și coadă.”
 45. *îestă și morcov*, *nîșcu la ce*
 [îi spune]. [~] „*morcov* îi
 spune în România *la*
șărgărlépă.”
 47. „Mai demult nu erau, la noi.
 Este și *morcoș*, e *ca*
crîmpîlelu, *să fâse*
îm pământ.”
 54. „Tot în *pomînt* se pune
pășcănat.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrelij:
șărgărlépă; -répe.

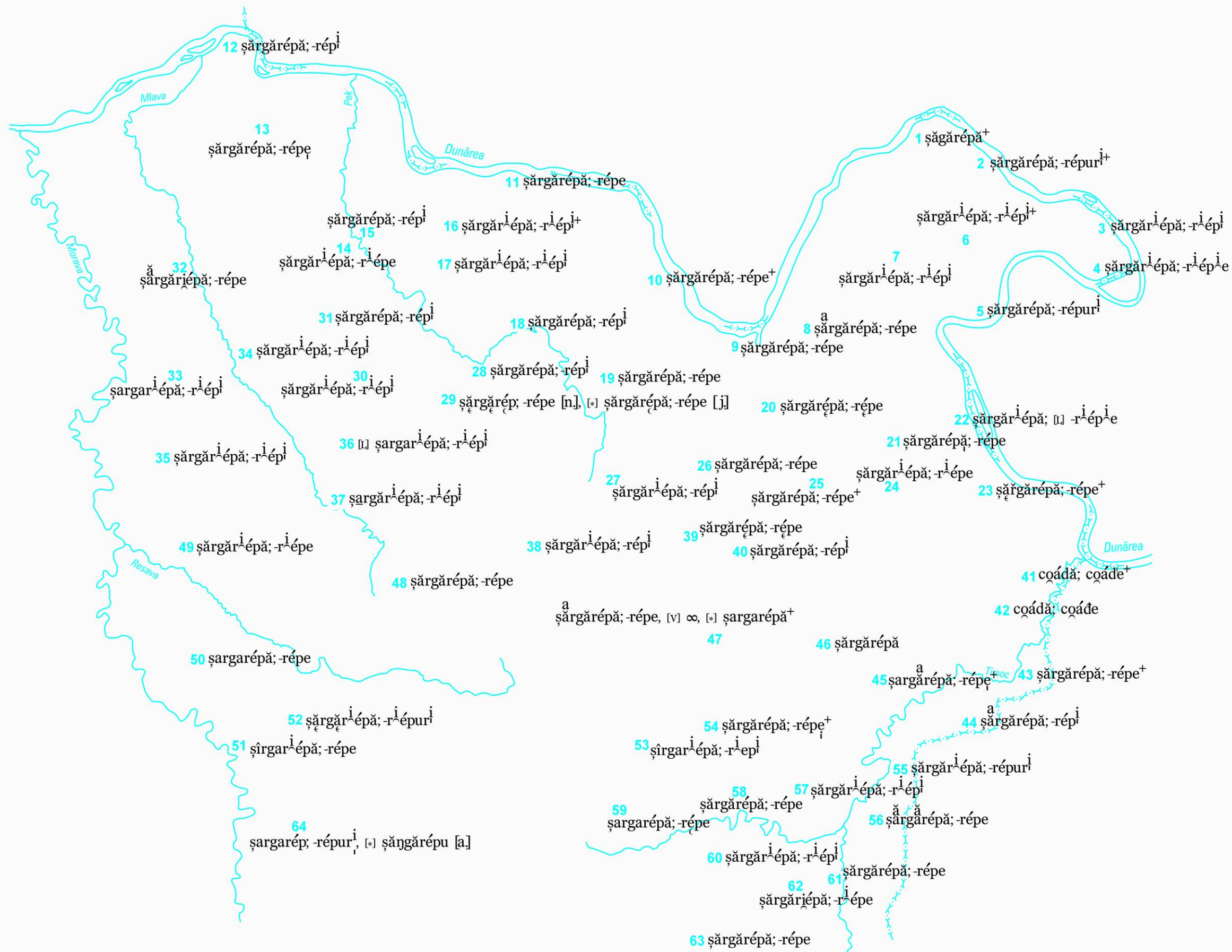
- IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
 55. ALR I, ms., ch. [842],
 pct. 859: *morcove; morcovî*.
 64. ALR I, ms., ch. [842],
 pct. 3: *morcuș; ~*.

HARTA LXI

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 357;
 NALR–Olt., vol. III, pl. 76, p. 223.

Termeni pentru MORCOV

RIDICHE, pl. „radis”
[763/1125]

HARTA LXII

I. Întrebare indirectă: *Cum îi zici la aceea care crește în pământ, se mănâncă cu sare și e puțin iute?* (Fig. 19 din Chestionar.)

II. 2. „*rótcve*: sunt mici, roșii, se seamănă primăvara. *rândicle*: sunt albe sau negre, *dulșe sau iută*, se seamănă după treierat.”

6. „*rócfiț* sunt cele mici, roșii.”
8. „Și cele mici, roșii sau albe, și cele mari, negre.”

9. „Pe sârbește: *rótcvița*; *rótcvițe*.”

10. *mărcuș, bănu* ‘ba nu’, *rotca*. [D] RIDICHE #.

14. „*rótkiț* sunt ridichile mici, roșii.”

18. 19. „*rótcviță*; *rótcviț* sunt cele mici, roșii.”

20. [D] „*rócvit*, *ășca puñem*, sunt mici, roșii; alte soiuri de ridichi *nu puñem*.”

22. „*tîrnarótva*, pe sârbește. *rótvit*, *rótcve* sunt ridichile de lună.”

27. „*rótkițe* sunt cele mici, roșii, iar *rădicle*, cele albe și negre.”

28. „*rótkiță* sunt cele mici, roșii, iar *rótkke* sunt cele mari, *átbă și róșițe*.”

31. „Se mai pune *spanác* și *salátă*.”

32. „Și albe, și roșii.”

41. „*rócfița* e roz. *adú đi mezá o rid'ike*, ca să o luăm cu țuică. Pe sârbește, *meze* [înseamnă gustare].”

42. „*rócvit* e mai pe sîrbescé.”

43. „*rócviță* e vorbă sârbească.”

47. „*rótcviță*, mărunte, roșii, iuți. *mhédu-ı alb, pi đinafără-s róșiı*.”

48. „Este *hágră* și *álbă*.”

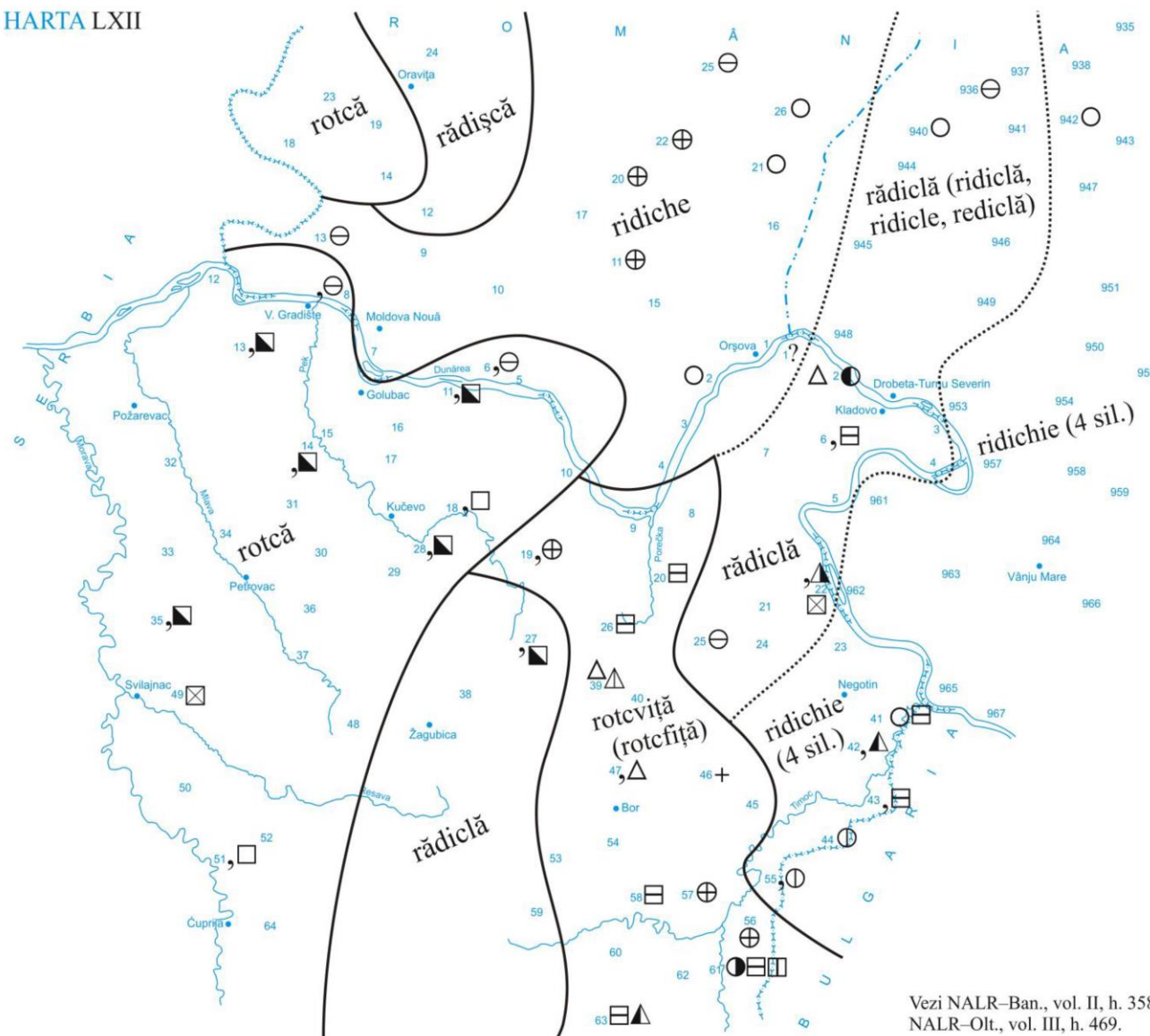
51. „*rótcviță* se fac *primovára*.”

52. „Sunt *rotáce* ‘rotunde’.”
62. „*rótcviță* e pe sârbește. [Pe românește nu știe.] *nu creșce rău* ‘tare, foarte’ *măre*.”

64. „*rótkiță* se spune pe sârbește. Ridichi roșii nu se cultivă în sat.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *rócviță*; *rócvit*.

IV. 37. ALR II, pct. 4: –
55. ALR I, ms., ch. [851], pct. 859: *rid'ikiě*; *-d'ikiı*.
64. ALR I, ms., ch. [851], pct. 3: *rađikiěll*; ~ [f.].

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 358; NALR–Olt., vol. III, h. 469.

- ridiche (ridichi, rădiche)
- ⊙ ir(i)dichie (4, 5 sil.)
- ⊖ ridică (rădică, rădic)
- ⊕ ridiclă (ridicle, rediclă, rădiclă)
- rândiclă
- rădăcvă
- △ rotevă
- △ rotcă
- ▲ rocvă (rocfă)
- ▲ rotve [pl.]
- roteviță (rotcfiță)
- ⊞ rocvită (rocfiță)
- ⊞ răcvită
- + alt termen

Termeni pentru RIDICHE

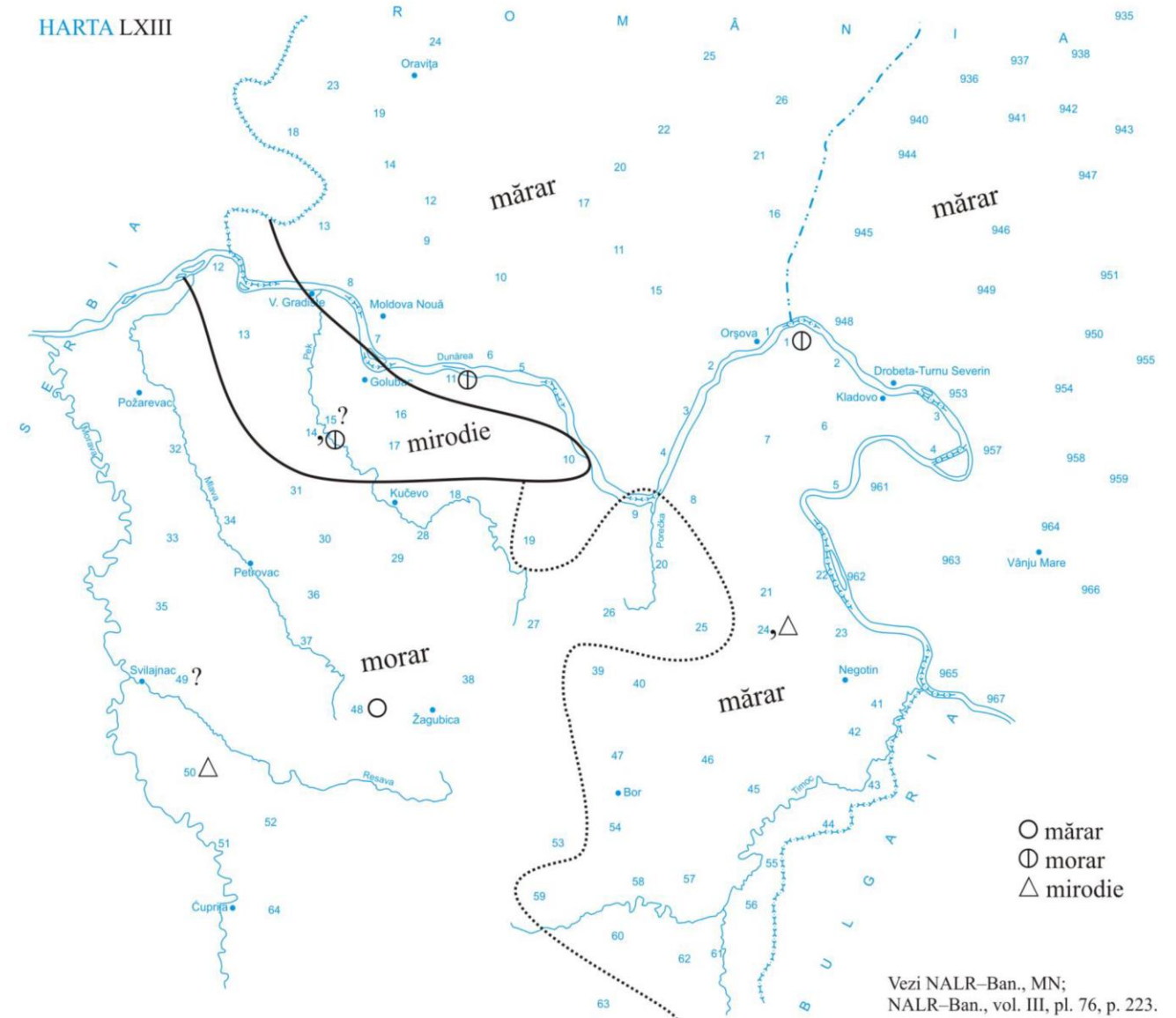
MĂRAR, pl. „fenouil”
[764/1126]

I. Întrebare indirectă: *Ce crește în grădină mai înalt decât pătrunjelul, cu frunzulițe mai mici care miros frumos și pe care le pui la mâncare și la murături? Se păstrează și uscat pentru iarnă.*

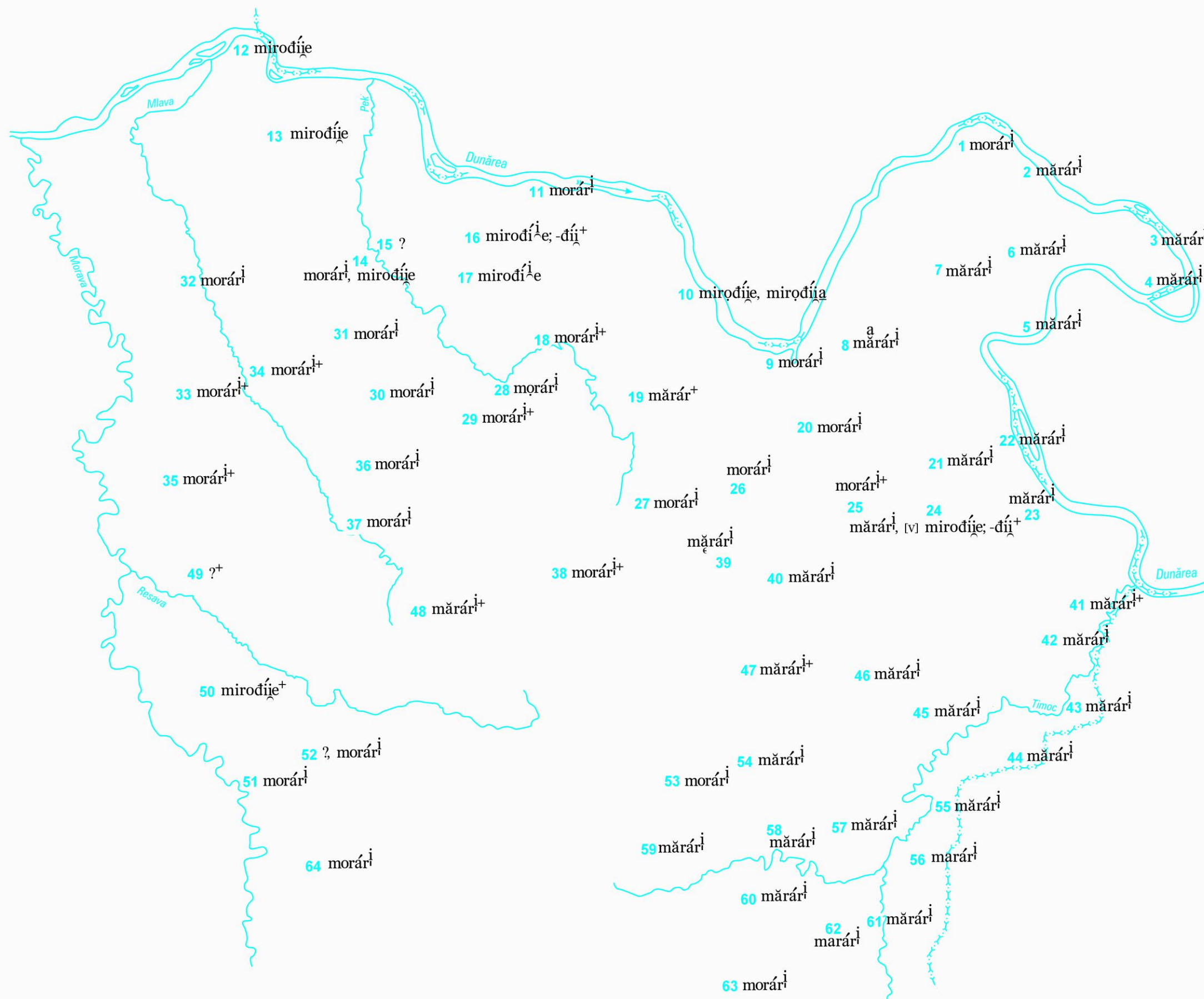
- II. 16. *rumîni* [din România] -*î*
đišá [imperf. 6] *mărârî*.
18. „Pe sârbește: *merodîje*.”
19. „Se pune și la murături, și-n
turșîje.”
24. „*mărârî* se zice mai rar.”
25. „Este și o buruiană numită
morárku cálului, pe care doar
calul o mănâncă.”
29. *dă* [apare, răsare] și *sîngur*.
33. „Sârbii îi spun *mirodîje*.”
34. *n-am îm_bășce*.
35. „*morárî*, *sîngur răsîțre*; îl
pui la murături *cu bîce cu
tot*.”
38. *să púne tușîje* ‘murături, cu
piparcă mai mult’, *múlce
pođđîj* ‘adaosuri, mirodenii’,
drîmbulîj ‘drăcovenii, tot
felul de mirodenii’, de
toate.”
41. „*mirodîjă* îi zic sârbii.”
47. „Este și nume de loc.”
48. „Pe sârbește: *mirodîje*.”
49. [D] MĂRAR #.
50. „*mirodîje*, am luat vorba din
sârbește, nu era la noi în sat,
târziu am știut ce este.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrelj:
morár.

- IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
55. ALR I, ms., ch. [844],
pct. 859: *marárî*.
64. ALR I, ms., ch. [844],
pct. 3: *morárî*.

Termeni pentru MĂRAR

CEAPĂ, pl. „oignon”
[765/1127]

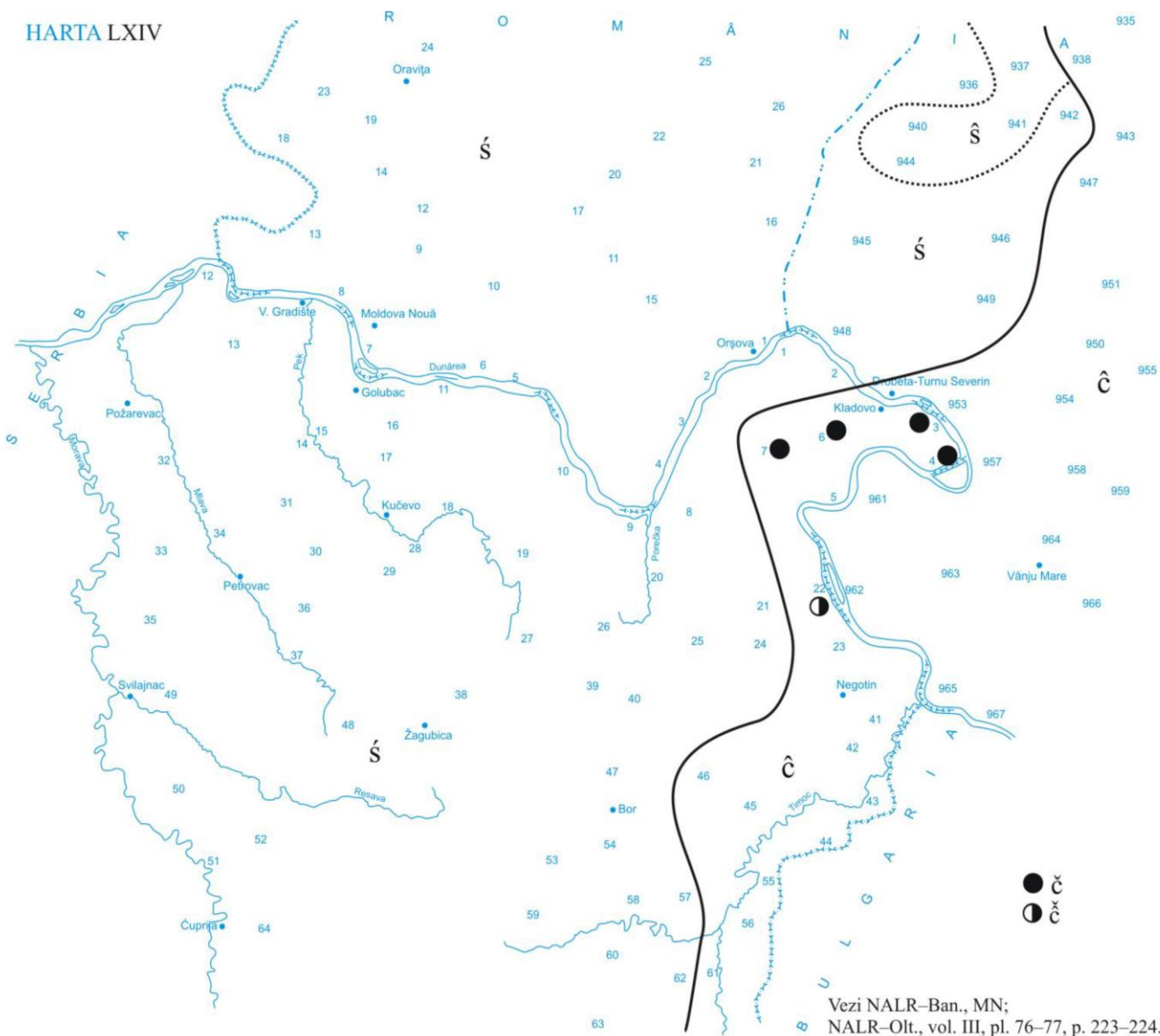
I. Întrebare Indirectă: *Ce mai crește în grădină, are multe foi și când o tai te ustură ochii și îți dau lacrimile?*

- II. 2. „Este și o buruiană: *sápa sóri.*”
 6. „*îestă și căpa córi*, se face prin livezi, are un bulb în pământ, o tulpină și o floare vânăță.”
 11. „Sameni *arpadic, ádemă.*”
 16. „*ázimă* este un soi de ceapă verde, dintr-o *bqátă* face multe fire. *álmă* este alt soi de ceapă, o scoți primăvara și o *propuń*, iar primăvara cealaltă crește ca un buchet.”
 19. „*álmă* este un soi de ceapă care crește neșemănată, n-are *căpańná*, îi *búnă d'i pus în đámă.*”
 24. 37. 42. 55. 62. 64. „Se pune și *praz.*”
 25. „Se pun și *praz și ázime.*”
 26. „*arpázic* e ce se plantează pentru ca să crească ceapă. Mai este și *ázimă*, crește *múltă míclă máre*. Este și *sápa sóri, șqári, a lu șqáră*, o buruiană.”
 29. „Se mai pun: *praz, ájimă, álmă.*”
 31. *o bqátă* ‘căciulie’ *dă sápa; boř.*
 32. 35. „*cunúnă dă sápa; cunún* se face din mai multe cepe împletite la un loc.”
 33. „Este și *sápa lu șqáră*, plantă sălbatică.”
 34. „Este și *sápa álmă*, și *praz.*”
 36. „Ceapa se pune în *strat; stráturí.*”
 45. „La ceapa sălbatică îi spune *cápa córi.*”

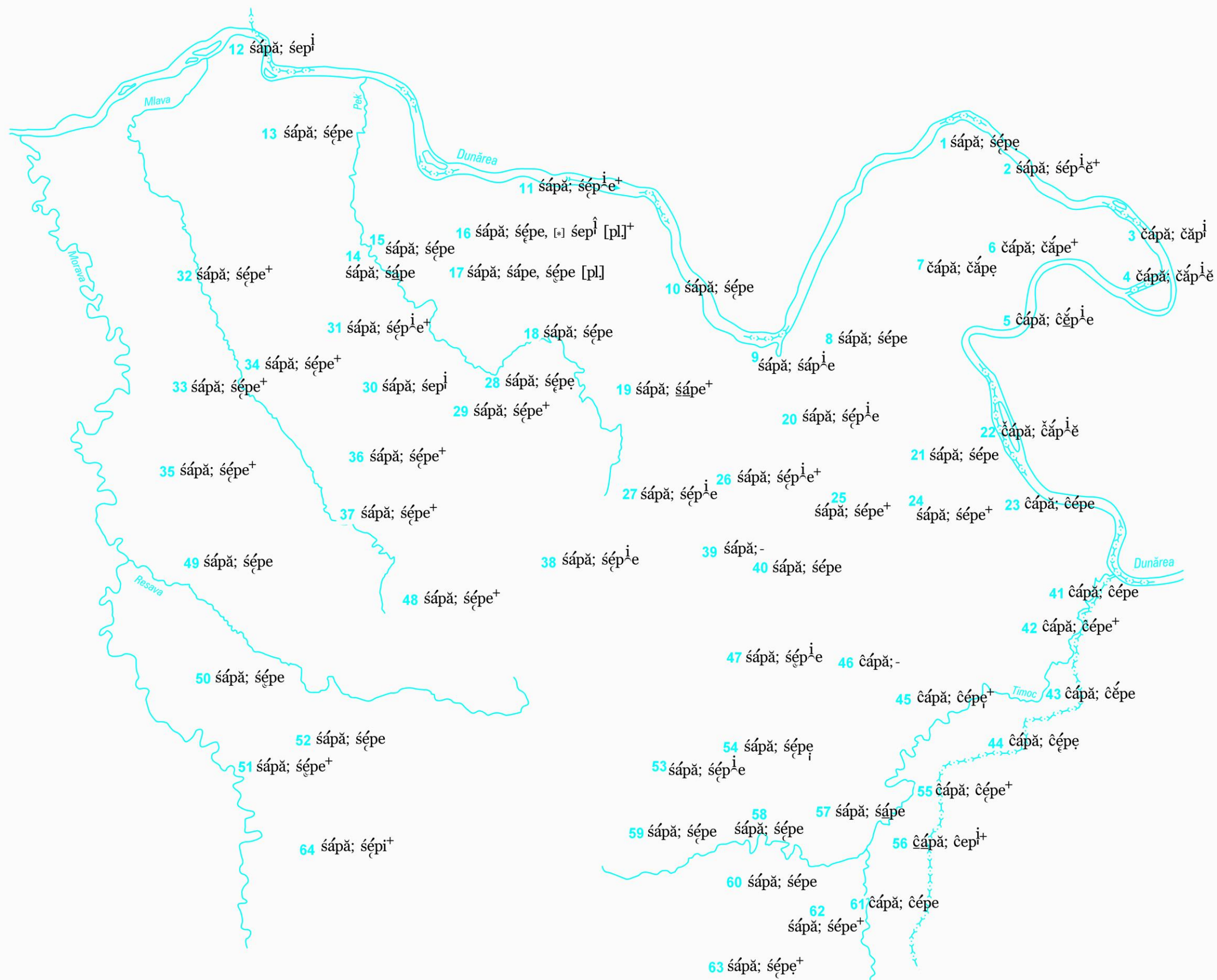
48. „Pe sârbește: *tuca, řni túca*. Este și o iarbă, *sápa lu șqáră, sápa șqáră.*”
 51. „*řipařic* ‘arpagic’, *mikićel. amžúř* ‘hașmă’.”
 56. „Se face *strat đe căpă.*”
 63. „Este și *sápa sóri*, nu se mănâncă.”

III. Anchetă suplimentară. Oștreľj:
sápă; sépe.

IV. 37. ALR II, ms., cf. ch. [6013],
pct. 4: *sápă.*
 55. ALR I, ms., ch. [836],
pct. 859: *člápř; člépe.*
 64. ALR I, ms., ch. [836],
pct. 3: *slápř; slépi.*

Sunetul *č*- în CEAPĂ

USTUROI, pl. „ai”
[766/1128]

I. Întrebare Indirectă: *Dar acela care seamănă cu ceapa, e iute și are mai mulți căței (grăunți)?*

- II. 3. „o căpățină d'e usturói, un grăuînt; ~ d'e usturói 'cățel de usturoi'.”
4. „E mult 'foarte' usturói [adj.]”
8. „Un cățâl; -țái.”
10. „iș este o iarbă care miroase a usturoi. l'qárdă este o iarbă, o culég la măidanpéc, bufáni áia, sparg ʒqa 'ouă' și o prăjesc în cigáne.”
13. *usturói nu đišám* [imperf. 4].
14. *usturóju să kámă ai, la noi.*
15. „Mănânc un cățlál de usturoi; cățái.”
16. „Iau un fir dă usturói, o căpățină dă usturói, un că/ațlál; -țéi.”
17. *totúna-i.*
18. „o cîpațínă d-usturói, în care sunt mai mulți cățái; -țăt.”
20. *cățlál; -țái* de usturoi. [D] AIUȘ #. [D] „ariúș [adj., f., pl.] se zice despre *míéră sîrbáciše (dible, pe sârbește), míéră cáre nu-s oltániče.*”
21. 46. [D] AI #.
22. „uș grăuînt'e d'e usturói 'un cățel de usturoi'.”
23. „grăuînt'e; -uînt 'cățel de usturoi'.”
25. „cățâl; cățái de usturoi.”
28. 44. [D] AI, AIUȘ #.”
29. *uș cățlál dă usturói.*
30. *cățlál dă usturói.*
31. *o capațínă dă usturói; capațín. cățlál dă usturói; cățlái.*

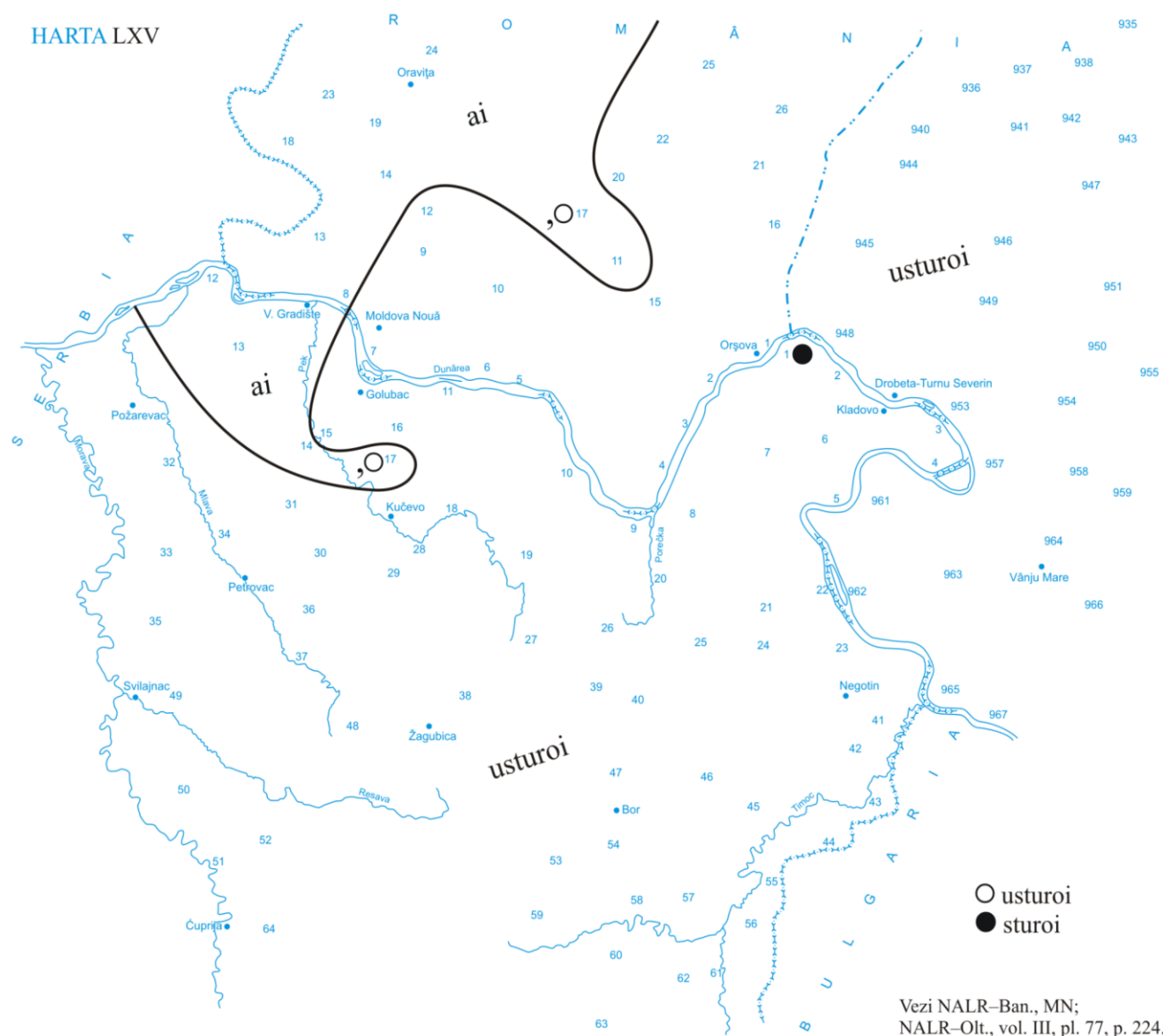
33. 36. *o capațínă dă usturói, uș-cațlál dă usturói; cățlái.*
35. „La căpățana de usturoi îi spune o *boată dă usturói; boț.* O boată e formată din *ca/ațlái; -țlái.*”
37. *capațínă dă usturói, cățlál dă usturói; cățái.*
38. *o căpățínă dă usturói, cățlál; -țái.*”
40. *uș-cațlál dă usturói.* [D] ARIUȘ #.”
41. „grăuînt'e; -uînt 'cățel de usturoi'.”
42. „grăuînt'e; -uînt 'cățel de usturoi'.”
43. *o fúne d'e usturói. o căpățínă d'e usturói. un grăuînt'e; -uînt d'e usturói.*
45. „La ceapa sălbatică îi spune *câpa córi.*”
48. „căpățínă dă usturói, dă *sápă. cățlál dă usturói; cățái.* Pe sârbește: *béti túca.*”
49. *o căpățínă dă usturói; căpățín. un cățlál; -țái.*
50. „o *boată 'măciulie' dă usturói; îi spune și cîpațínă, dar mai rar, mai mult la varză. În boată sunt cățái; ca/ațlál [sg.]*”
51. „Sunt mai multe *soř; sořartă* [adică] *fíêlurí. cîpațínă dă usturói; cîpațín. cățlái; -țlái [sg.]*”
52. *o buată dă usturói; buoț. uș-cațlál dă usturói; cățlái.*
54. *cățâl; -țéi.*
55. [D] ARIUȘ #.

56. *cum să kîámă, doámne aferim! o capațínă dă usturói. cățâl; -țái.* [D] ARIUȘ, AIUȘ #.
57. *căpățínă dă usturói, cățâl; -țái.*
58. *cățái. căpățínă d'e usturói.*
59. *cățâl; -țái.*
61. „am *jumulít usturóju. căpățínă; -fín. cățlál; -țlái.*”
62. *cățâl; -țái, o căpățínă dă usturói.*”
63. *o boată dă usturói.* Este și *sápa sóri,* nu se mănâncă.”

III. În unele puncte, au fost înregistrate și denumiri pentru:

- a. USTUROI SĂLBATIC (*Allium vineale*):
usturói sârbátic 6. 43. *usturói sârbátic* 24. *usturói sârbátic* 16. *usturoi sîrbátic* 26+: [D] ARIUȘ #. „Sunt *iriúșă* [pl.], poame care cresc în lemn [în copac], *ca mára acră* [ca merele acre].”
28. *usturói đ-él sîrbátic* 27+: [D] „*ariúș; -úșă*, e ca *coricvilí*, [adică] *perele đi pe dos*, [adică] din pădure, și *aiúș*, care se face pe *cornét*, unde cresc corni și spini.”
- usturói dă prá cîmp* 14.
usturói devle 32.
usturói đ-al đivlác 13.
usturóju a lu qără, usturóju sórilor 38.
aiúș 12. 13. 16. 24. 32+: „*Ili usturói devle.* Se mai folosesc *tóbádi* 'lobode' și

HARTA LXV

Termeni pentru USTUROI

mocrîș 'măcriș'. 51+: „Crește prin *túfă*.” 58. 60+: „E *sîrbátic*, crește pe *cîmp, ístu ca usturóju*.” 62. 63. 64+: [D] „*aiúș íeștă*, e *iúci ca usturóju. la noi slab să áflă*, crește în alte părți.”

aiúș 22. *ariúș* 25. 53. 58. *ariúș*; [ε] ~ 57. *pur* 5. 41. 42+: „Se mai știe de *câpa córi*, o floare de câmp, care *fáce coló sus* [la vârful, o inflorescență] ca *grăuînti* 'căței de usturoi'. *miúș* se

zice la o iarbă care crește pe câmp, e mai rea *d'icít píru*.”

55. 61+: „*ariúș, aiúș* zic *încólo, unğuréni*.”

fîrămúș 24+: „Sârbii îi spun *srémuș*. Mai este și *măcriș*, cu foje ca la *drăgăviș*, *núma mărúnče și cíta á cru*.”

sápa sóri 40+: „O buruiană la care *mirusu* e de *usturói*.”

b. LEURDĂ (*Allium ursinum*)
lórdă; lórđ 28+: „E tot un fel de usturoi sălbatic.” 45+: „O iarbă care *mirusă* ca

usturoiul, crește în *fîrnivir* [muntele Vârful Negru].”

60+: „Crește pe munte”. *lórdă* 47+: „Crește în pădure sau pe *livléd, mírusă ca usturóju*.”

51+: „O frunză, *iúce*, ca *usturóju*, se face din ea *sa/álátă*.” 58. 64. *l'qárdă* 9.

Anchetă suplimentară. Oștrej: *usturói*.

IV. 37. ALR II, pct. 4: –.

55. ALR I, ms., ch. [840], pct. 859: *usturói*.

64. ALR I, ms., ch. [840], pct. 3: *usturói*.

PĂSTAIE, pl. „cosse”
[767/1129]

I. Întrebare indirectă. (Fig. 20 din Chestionar.)

II. 3. *d'eșacă d'e fășuș, d'e borănișe.*

19. „Pe sârbește: *meșună; -șună.*”

23. „*t'acă se zice dacă-i uscată. postăie, dacă-i v'erd'e.*”

31. *o boabă dă păsúș.*

46. „Când sunt uscate, sunt *gijurí.*”

49. „*gija* e uscată, *postăica* e verde.”

50. „*Îi spui postăis dă pasúle, pînă n-ai gijurít, când e verde; când e uscată, e gijă.*”

56. *céc de postăi, cécil-á'a.*

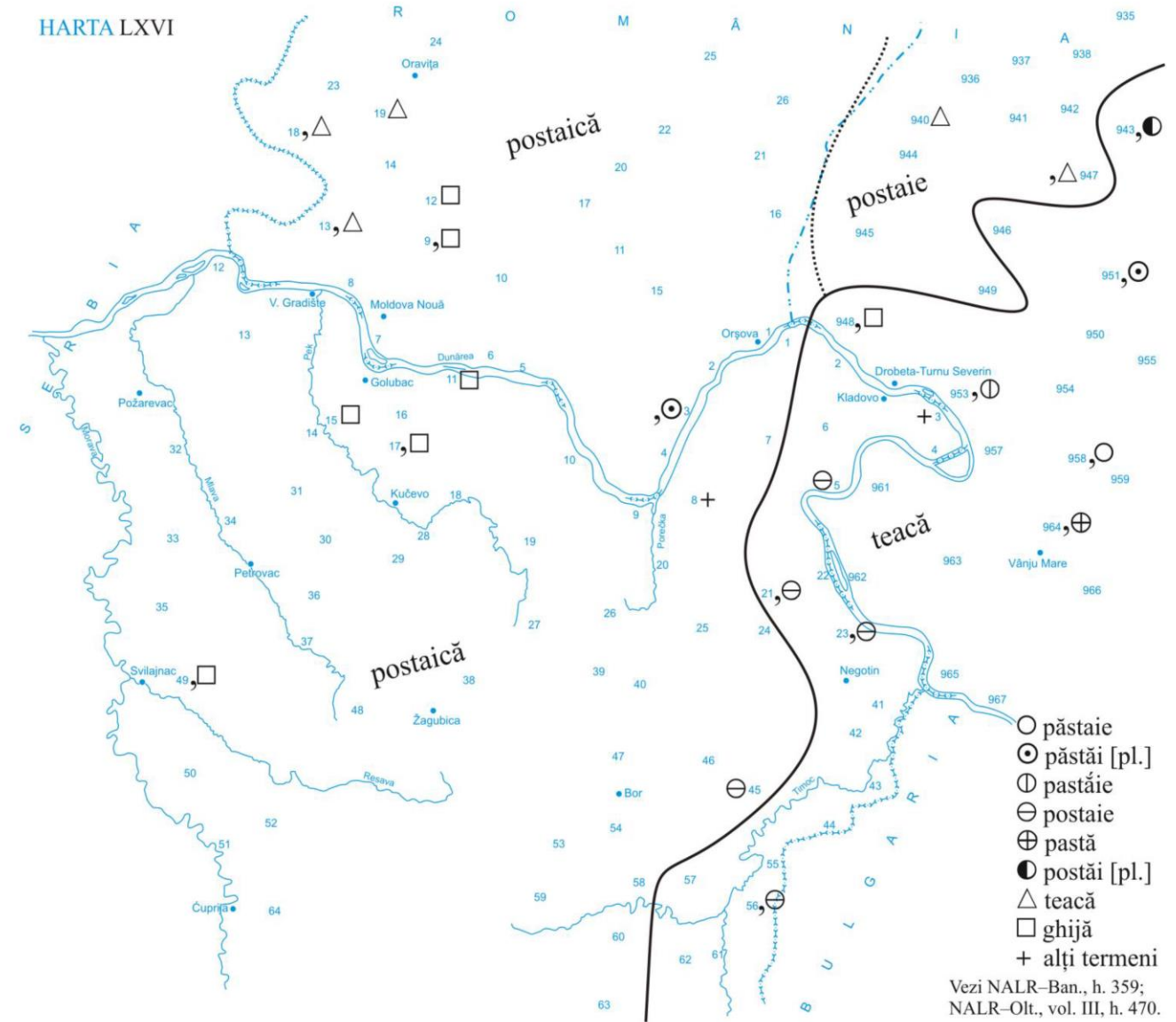
63. „*postăia* este verde, cu boabe. *gija* e fără boabe, uscată. *gijă* e *la păsúș, la núcă; la núcă*, și coaja, și găoacea e tot *gijă.*”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *postăică; -tăis.*

IV. 37. ALR II, pct. 4: –.

55. ALR I, ms., ch. [853], cf. și ch. [850], pct. 859: *postăieș; -tăi, t'áci.*

64. ALR I, ms., ch. [853], cf. și ch. [850], pct. 3: *pasúș, gijí.*

Principalii termeni pentru PĂSTAIE

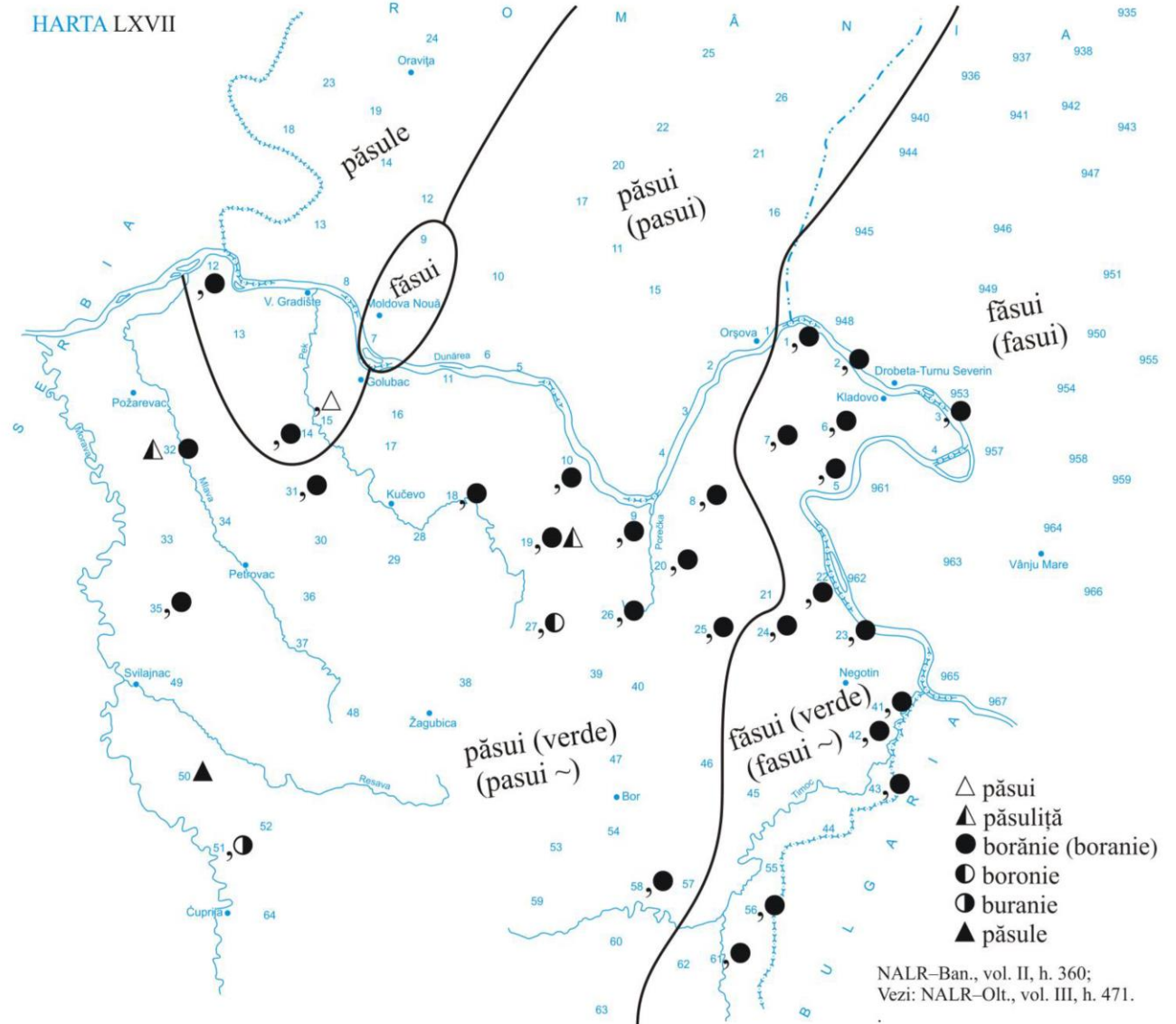
FASOLE, pl. „*haricot*”
[768/1130]

I. Întrebare indirectă: *Cum spui la aceea cu boabe albe care stau într-o păstaie (teacă) (când e tânără se mănâncă și păstaia)?*

- II. 1. „*borăniie* este fasolea-păstăi, toată, se fierbe pe foc. *postăică borăniie* îi spui la o păstaie de fasole.”
2. „*căca vîerđe îi borăniie la noi, da căca uscătă rămâne făsúiu.*”
3. „*făsúî* e fasole oloagă, se mănâncă numai boabele, nu și păstaia. *borăniie* e fasole *pîe bqátă* [pe par, pe arac], la care se mănâncă și păstaia.”
5. „*păsúiu* e fasole boabe, iar *b^orăniia* e când îi *kínără*, *să mănîncă cu t^ótu*, și păstaia, și boabele.”
6. „*făsúî albu*, se mănâncă doar boabele, *il puî să-l avém d'e iárnă. borăniie*, crește pe *tîrș* ‘par’, o mănânci verde, cu păstăi cu tot, *bóbu* poate fi *négru, albu. făsúî țîrnăguriésc* este fasolea cu boabe peștițe.”
7. „*făsúî* înseamnă fasole boabe, *borăniie*, fasole verde, păstăi.”
8. „*borăniie* este fasolea păstăi, când se mănâncă cu totul.”
9. „*borăniie* e *pasúiu* cu *postăică* cu tot, se mănâncă verde. *covrág; -vráz* sunt și *postăişile*, dar și crestele de cartofi etc.”
10. „*pasúî* este fasolea-boabe, *bora/ăniia* este *pasúiu vêrđe*, cu păstăi cu tot.”
12. „*păsúle* se zice la fasolea boabe, are *samînta* albă, galbenă. *borăniia* e fasolea verde, tânără, are boabele peștițe.”

14. „Este *păsúle* *dă borăniie* [fasole pentru mâncat verde, păstăi], *dă tîrș* [crește pe par] și *uloágă* [crește în cuiburi, fără par]. Mai este un soi de fasole numită *şireşică*, cu boabe *rotáce* ‘rotunde.’”
16. „*păsúî vîerđe* este fasolea păstăi, se face *pă tîrș* sau e *ulóg*.”
17. „*pa/ăsúî* cu și *făr dă tîrș*.”
18. „Este *pasúî vîerđe*, *ili* ‘sau’ *borăniie*, *pasúî d-at ulóg*, *pasúî cu tîrș*, *d-at pistrîţ*, *d-at atb*, *pasúî d-at dă simpétru*.”
19. „*păsúî*, e uscat [fasolea boabe]; *borăniie* e fasolea păstăi, care *să minîncă vîerđe*; *păsulîță* e fasolea pe par, crește pe *bîţ*.”
20. „*borăniia* e *păsúî d-al vêrđe*.”
21. „Se pune și *lince*.”
24. „*făsúî* e fasolea boabe, iar *borăniie* e fasolea verde, păstăi.”
25. „*păsúî vêrđe* și *borăniie* e totuna, când mănânci fasolea cu totul, cu păstăi cu tot.”
26. „*bora/ăniie* îi spune și pe sârbește la fasolea păstăi. Este și *păsúî pi tîrș*, pe par.”
27. „*borăniia* e fasole verde pe sârbește, iar *borăniie* e pe românește.”
29. „*păsúî d-al ulóg*, *păsúî dípră tîrș*.”
31. „*pa/ăsúî d-ăl uscát*, *borăniie* este fasole verde.”
32. „*pasulîța* are bob negru sau alb.”

34. „*pră tîrș* și *ulóg*.”
35. *borăniie* se zice la *păsúiu vîerđe. unde puném pásúî, cucurúđ, áia-î nívă*.
36. *pasúî pră tîrș și ulóg, pră nívă*.
38. „Crește *pră tîrș* sau nu. *păsúî albu*, *păsúî vîerđe*.”
39. „*pa/ăsúî* e când e boabe; când e cu postăica, e *pa/ăsúî vêrđe*.”
40. *pasúî d-al vîerđe*.
41. „*făsúî* e fasolea boabe, se cultivă *la loc* [pe câmp], nu în grădină, unde se cultivă *borăniie*, *d'e pe čomág*, [adică] *d'i pe prîftă*, *d-a mică*.”
42. „*făsúiu* se mănâncă uscat, boabe; *borăniia* se mănâncă *čacă. nu e nič-o rázlică* ‘diferență’ între ele. Este *borăniie albă* și *pistrîță*.”
43. „*borăniia* crește pe par sau pe firul de porumb. *făsúiu* e o *moádă d'e făsúî, la cuibărî, la vrej*.”
48. „Este *păsúî pră bîţe* și *făr dă bîţe*. Pe sârbește: *păsúla*, iar cea verde, *borăniie*.”
51. *borăniie* [adică] *pasúî vîerđe*. „Sunt mai multe *sort dă pasúî*.”
52. „Este *pasúî di pă tîrș* și *d-al ulóg*.”
53. *pasúî d-ěl vîerđe, cu tîrș, bun đí fiert vîerđe, nu copt*.
55. „*făsúiu* ține de *bucát'e*, se pune la câmp cu porumbul etc. *iéstă* și *făsúî* pe *arác*. Pe sârbește: *boráne*.”
56. „*făsúî d-al albu*, se pune în

Răspândirea termenilor FĂSUI (FASUD), PĂSUI (PASUD), PĂSULE, PĂSULIȚĂ și BORĂNIE

- loc* [pe câmp], și *făsúî d-al vîárđe, borăniie, pe tîrș*.”
57. „Este *păsúî vîerđe și pásúî uscát*. Se pune în *cuib*. [D] *borăniie* e *vórbă sirbéască*.”
58. „*borăniie* e fasolea păstăi. Se mai pune *bob, lince*.”
61. „*borăniie* e *fa/ăsúî prítás*, *adică să súde pe bîţ în sus*.”
62. „*boráne* îi spune pe sârbește.”
64. *borăniia o cul'éz vîerđ* [sic].

III. Anchetă suplimentară. Oştrej:
păsúî.

- IV. 37. ALR II, ms., cf. ch. [4075],
pct. 4: *pa/ăsúî* [pl].
55. ALR I, ms., ch. [848],
pct. 859: *făsúî*.
64. ALR I, ms., ch. [848],
pct. 3: *pasúî*.

MAZĂRE, „petits pois”
[769/1131]

I. Întrebare indirectă: *Dar la aceea care seamănă cu fasolea, cu boabele rotunde, verzi și mai mici?*

- II. 2. „*la voi* [în România] îi spuneți *mázăre*.”
6. „Mai este și *l'int'e: ș'tim, da nu puîém*.”
7. „Este și o *móádă* 'soi, fel' *d'e mázărje, îi spuîne l'inke, e mai t'impuriu ca fa/ásúiu*. În grădină nu e bine să *puî* *prea mult torí* 'gunoi, îngrășământ'.”
9. „Și pe sârbește e *grășac*.”
14. „Se mai cultivă *b^uob*.”
21. „*grășac* se zice și pe sârbește.”
25. „*máđăre*, și *ai nóstri îi đic*.”
28. „*grășacu* crește *pră tîrș; máđără* e mazărea cu păstai cu tot.”
30. „*bob dă máđărje. grășac* e pe sârbește.”
31. „*grășcă*, [asta] are boabe rotáce.”
33. *îéstă și b^uob*.
34. *rumíni* [cei din România] *đic máđăre*. Pe sârbește: *grășcă*.”
36. [D] „*grășac* se zice pe sârbește.”
37. *îéstă cíta rázic* 'diferență' *întră ié'le. máđărja să cuáše năi'ncá lu grășac*.
41. [D] MAZĂRE #.
44. „*pe rumînește, m-e zui'tát vórba ásta, m-e zui'tát*. [σ] *grășac* e pe sârbește.” [*] „*grășac* e pe românește.”
49. „*máđăre* nu se prea zice.”
51. „*grășac*, e *boboloșát* 'rotund'; se pune și *b^uob*.”
52. „Se mai pune *b^uob*, mare. Este și un soi de *pasúj de pe tîrș* [numit] *tátóuăť*, cu bob

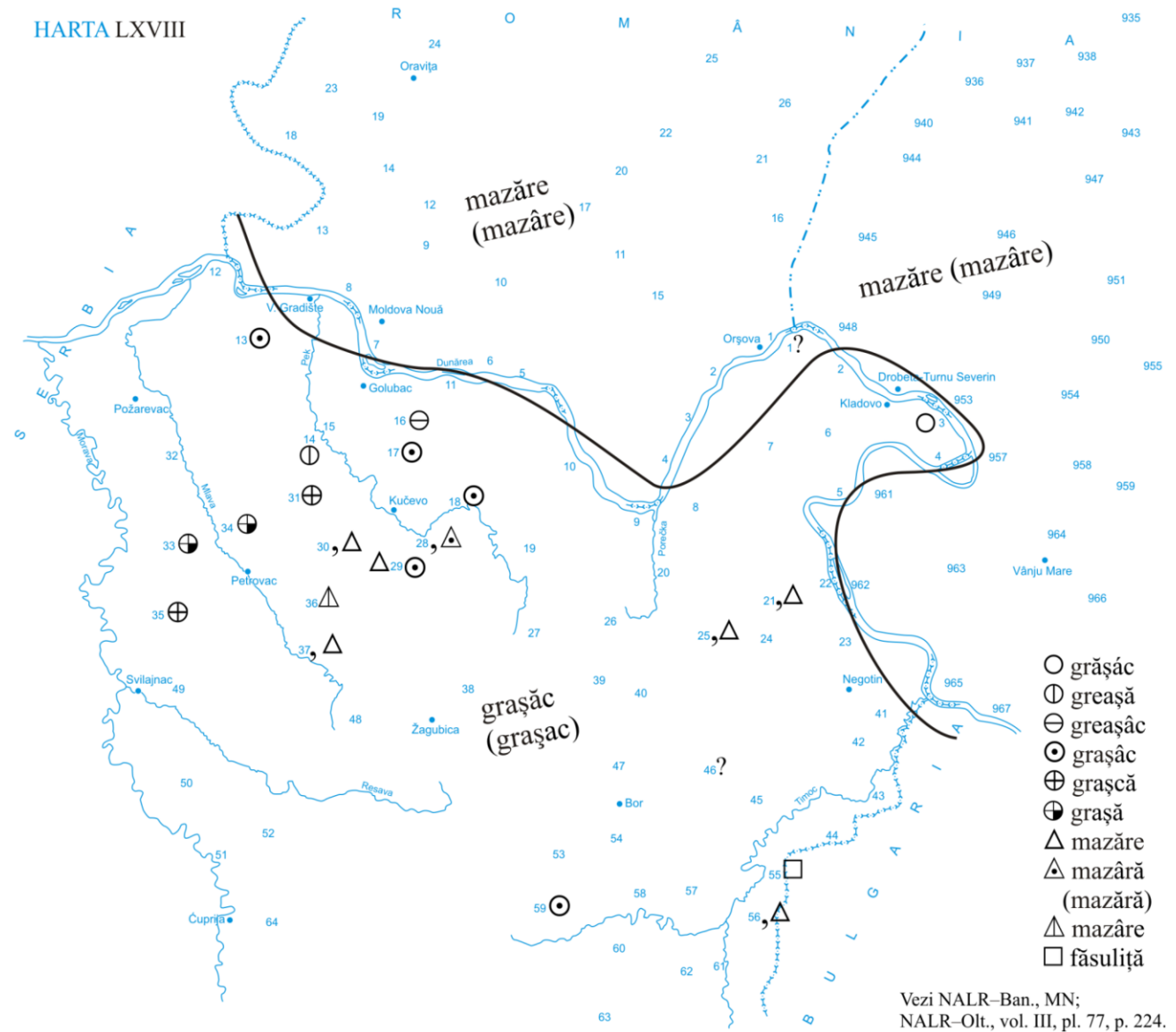
- foarte mare, adus din Tetovo–Macedonia.”
54. „*grășac* de vară și de iarnă.”
55. „Pe sârbește: *grășac*.”
56. „Se face și *pe tîrș, așá*. Se pune și *mázăre*, e *ca god l'ínca*, se seamănă în cuiburi și crește mare, are boabe ca unghia, dulci, *bun*.”
57. „*grășac*, îl semeni *de stoácă* [pentru vite], e *gogolojăt, toúrlát. iástă și l'ínce*, se seamănă, e *gogólojătă*.”
59. „Zicem *grășac*, ca sârbii; *la rumín* [în România] se zice *mázăre*.”
60. „Se mai pune *bob* și *tîrțárl*, sunt *ca pásúiu*, se seamănă în loc; trebuie loc *pisac^uós* 'nisipos'.”
63. „Este și *bob, l'ínce*.”
64. și *b^uob puîém*.

III. 55. În timpul chestionării, informatorul îl strigă pe un bărbat cu vorbele: *ai, mă frát'o!*

S-au notat și forme pentru MĂZĂRICHE 'buruiană care crește pe ogoare, borceag': *mázăre* 2⁺: „Există și iarbă *mázăre, pe livéz*.” 6⁺: „Cu bobul mai mare.” 7. 24⁺: *pe címp créșce, sîrbácică, ca boráníja fáse postáji, o máníncă vícé'le*. 61. 62.; *mázăre; máđărí* 45⁺: „Crește prin grâu, are boabe mici, negre.” *máđ/zăre* 13⁺: „*îéstă-ň-gráu*, e neagră când se coace”. *máđăre* 8. 9. 12⁺: „Cu boabe negre.” 14⁺: „Crește pe câmp și prin grâu, e

neagră.” 18. 20⁺: „Acum nu mai crește prin grâu, doar prin *poiánă*.” 26⁺: „Crește *sîrbácic, îň-gríu, áre postájis*. În grâu mai crește *neđina*.” 27. 29[R]. 30. 35⁺: „E *ca grășca*, dar nu o mănâncă oamenii.” 38. 40⁺: *vícele o mîncă*. 47. 53. 54. 58⁺: „*ie bujéde*, crește prin grâu.” 63. *mázără* 57. *máđără* 11. 48⁺: *îéstă și neđină, cu bóbu négru, isto. máđăra* 10⁺: „Crește pe câmp, o mănâncă vitele.” 16⁺: „*máđăra din-gríu*, este *mai mărúntă și mai máre*.” 21⁺: *trăiěșce-ň-gríu, nu im-băšcá. máđíră* 51⁺: „Se pune și *b^uob*.” 64⁺: „Asta e *đi stoácă*.” *máđăra* [a.] 32. *măzărícă* 6⁺: „Cu bobul mai mărunt.” *máđărícă* 25. 47. 55. 60. *ćocírlán* 41⁺: „Se face și *mazăre sălbatică*, numită *ćocírlán*; nu-l mănâncă vitele.” *gráhoi* 12⁺: „O *sórtă sîrbácică* de *grășac*, are boabe verzi, ca *grășacu*.” *gră^uor* 19⁺: *l-am mîncát ieu, đí vréme đí rat* [în timp de război]. *gráhoríťá* 43⁺: [E un fel de buruiană care] se pune prin ovăz, se cosește verde, [e bună] *d'e căpre, d'e uoi, d'e vac*.” *gra/áhoríťá* 31⁺: „E un fel de *máđărje* sălbatică, pentru vite.” *grá^uuriťá* 4⁺: „Se seamănă pentru vite.” *grá^uoriťá* 61.

HARTA LXVIII

Termeni pentru MAZĂRE

Anchetă suplimentară. Oștrelj: *grășac*.

IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
55. ALR I, ms., ch. [854], pct. 859: *fásúj vérdě, baclá 's^uárt'ě*, adică soi de *mazăre*’.
64. ALR I, ms., ch. [854], pct. 3: *máđăre*.

Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., vol. III, pl. 77, p. 224.

DEZGHIOC (FASOLEA) (ind. prez. 1), „j'écosse”
[770/1132]

I. Întrebare indirectă: *Ce zici că faci cu păstaia?* (GEST.)

II. 2. *curăţ grăşacu. făsúju il bat, cu drúga, cu fúrca.*

3. *bat; baţ; bát'e; bát'ém făsúju.*

5. *baţ [2] făsúju şi ieşi [2] bŭábil'i. „Când d'esfác, d'esfác cu mîna, curăţ cu mîna. cur porúmbu d'e foi, il cur d'e foi.”*

6. *„d'espóji, când spărġám 3–4 păstăi. [*] d'espojiém [ind. prez. 4] porúmbu.*

7. *curăţ făsúju.*

8. *baţ pa/ásúju.*

9. *gêur; gêurî; gêură.*

10. *„gîjuj zic când desfac o păstaie-două, bat, când bat toată fasolea, la grămadă, toamna.”*

12. *dăjġiáđ păsúle.*

13. *o curiţ or o bat. „dăjġiám [4] se zice când desfacem boabele de porumb.” [D] GHEUR #.*

14. *o curăţ, postáica, păsúla.*

15. *gêur păsúla, ili 'sau' păsúju.*

16. *gêur la păsúj, la cucurúđ; gêurî; gêură; geurám; -rát; [3].*

19. *„Păstaia o sparz, o curăţ. păsúju il bécem [4] cu tîrşu afără, pę-o postáua 'pătură'.”*

20. *sparg postáica. păsúju il vîntură, il bat.*

21. *să báce.*

22. *o d'esfác d'in t'eč. făsúju să bát'e cîn _iî mǎi mult.*

23. *făsúju să bát'e.*

24. *„o đesfác, o rup, o sparg. or [zicem] că-l bécem [4]. đejgeurám făsúju şi nucile.”*

25. *„đejgeurám pa/ásúju, când scoatem boabele din câteva*

păstăi; altfel, il bécem pġe pa/ásúj, bécem păsúju.”

26. *„o frîz. bat păsúju, când, toamna, aleg boabele din păstăile uscate.”*

27. *gêur păsúju.*

28. *gorám [4] măđără, păsúj.*

31. *pa/ásúju il astrîng, il usc, il bat, il vîntur.*

32. *io curiţ postáica, o curiţám [4]. pasulîta o bécem [4] cu fúrca dă fġer.*

33. *culég postáişil'i, alég bŭábil'i đim postáica, curăţ postáişil'i.*

34. *„curăţ la păsúj, gêur la pġ/asúj, il'i bat, dacă mă duc să-l bat cu t'ótu.”*

35. *gêur pasúju, grăşca. frîng postáica şi scoţ bŭábil'e.*

36. *gêur pasúju.*

37. *gġeur păsúju.*

38. *gêurî [2]; gêură [2]. il bat cu bíta.*

39. *gêurî; gêură; geurám; -rát; [3]. „gêur se zice sámó la păsúj.”*

40. *bat păsúju.*

41. *făsúju il baţ cu fúrca, il sparg cu tráctoril'i, să spărġe sîngur, núma-l adúj 'aduni'.*

42. *„o frîng, când e verde şi o rupi. o sparg, când e uscată.”*

43. *făsúju să bát'e cu fúrca.*

44. *sparg təcili. núcile să dezġiáură.*

45. *„pġul'im [4] făsúju, când scoatem boabele de fasole din păstaia verde.”*

46. *d'ejġiáur, să-ı scoţ bóbi.*

47. *la cucurúđ, curăţá [ind. prez. 3].*

48. *gêuru păsúj.*

49. *curiţ; ~; curiţá păsúju.*

baţ [2] păsúju.

52. *gêurî [2].*

53. *bat pasúju.*

54. *„păsúju, toamna, să báce cu máju o cu fúrca dă fġer.”*

55. *o cur d'e bŭábe; curî; cură; curám; -rát; [3]. cur „înseamnă şi anus.” al [făsuiul] d'e pe arác il curám, celălalt il bát'ém cu čumágu [şi zicem] io čistésc făsúju.*

56. *„cur cáca şi scot fasúju, ori o pun jos şi dau cu ála, bat cu fúrca.”*

57. *„Toamna bat păsúju.”*

58. *„Când e uscat, bécem păsúju.”*

59. *sparg postáişil'i il'i baţ [2] pasúju, bécim [4] la pasúj.*

60. *đispinčec postáica, gġur; gġurî; gġură gġurám.*

culég postáica. păsúju il baţ.

61. *cur; curî; cură; curám; -rát; [3] t'áca, curám fasúj. bat fasúju.*

62. *đesfác cáca, čistésc 'curăţ' bŭábele. fasúju să báce.*

64. *gêur postáica, bat pasúju.*

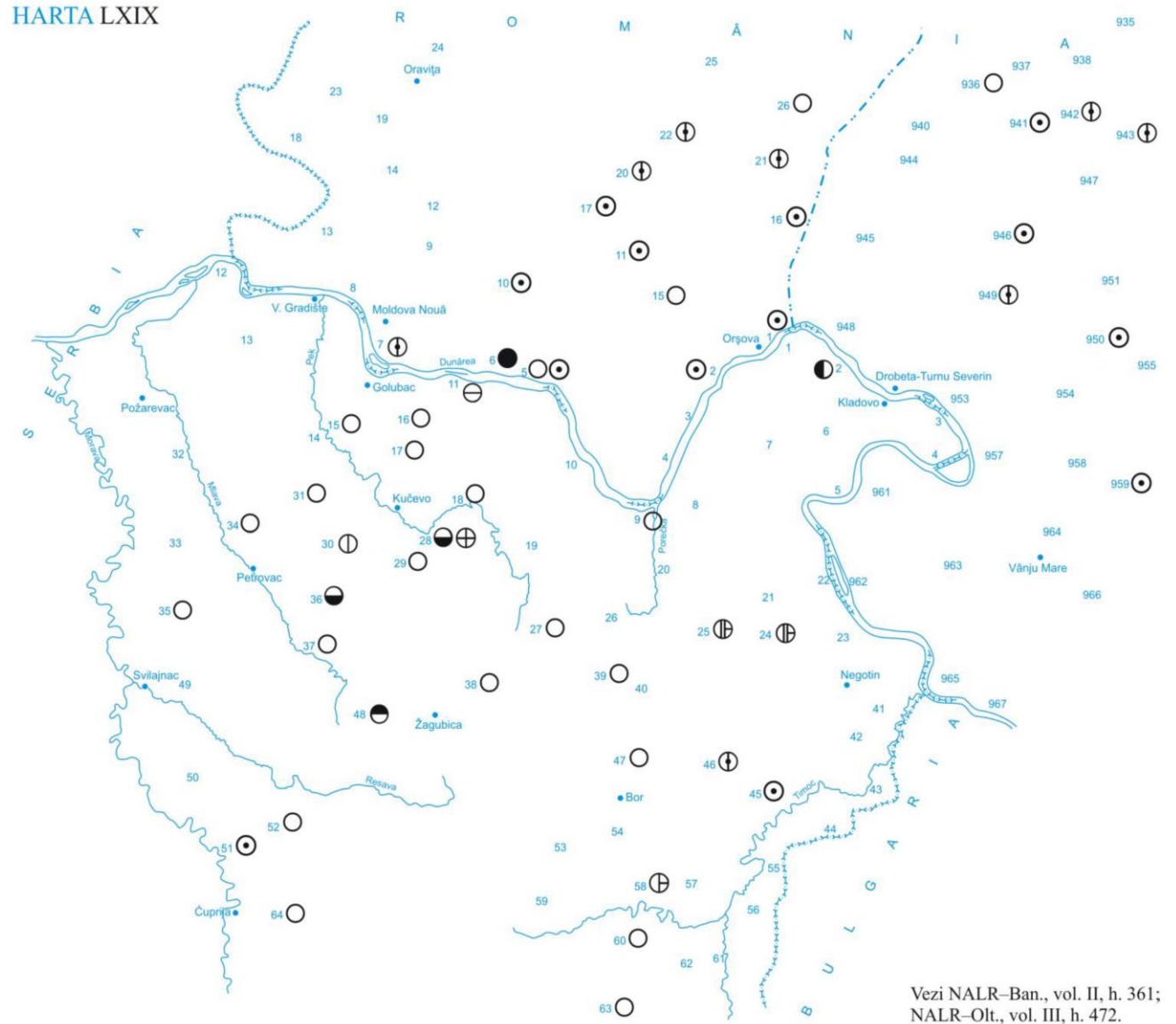
III. Anchetă suplimentară. Oştrej: *đejġáur.*

IV. 37. ALR II, ms., pct. 4: –; cf. ch. [4075]: *pa/ásúj.*

55. ALR I, ms., ch. [850], pct. 859: *d'ejġáor d'i pe t'áci.*

64. ALR I, ms., ch. [850], pct. 3: *đġġiáur đin ġiġi.*

HARTA LXIX

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 361; NALR–Olt., vol. III, h. 472.

○ gheur(u) [2 sil.]
● gheur [1 sil.]
⊖ ghiur [2 sil.]
● gheuru [3 sil.]
⊕ ghiaur

⊕ gheurám [4] [3 sil.]
⊕ gheorám [4]
⊕ dejgheur [3 sil.]
dejhéor [3 sil.]
dejgheour

● dejgheuz
⊕ dejgheaur (dejgheaur)
● dejgheaură [3]
⊕ dejgheurám [4]

Răspândirea termenilor GHEUR (1 si 2 sil.) (GHIAUR), DEJGHEUR (DEJGHIAUR etc.)

CARTOFI, sg. „*pommes de terre*”
[771/1133]

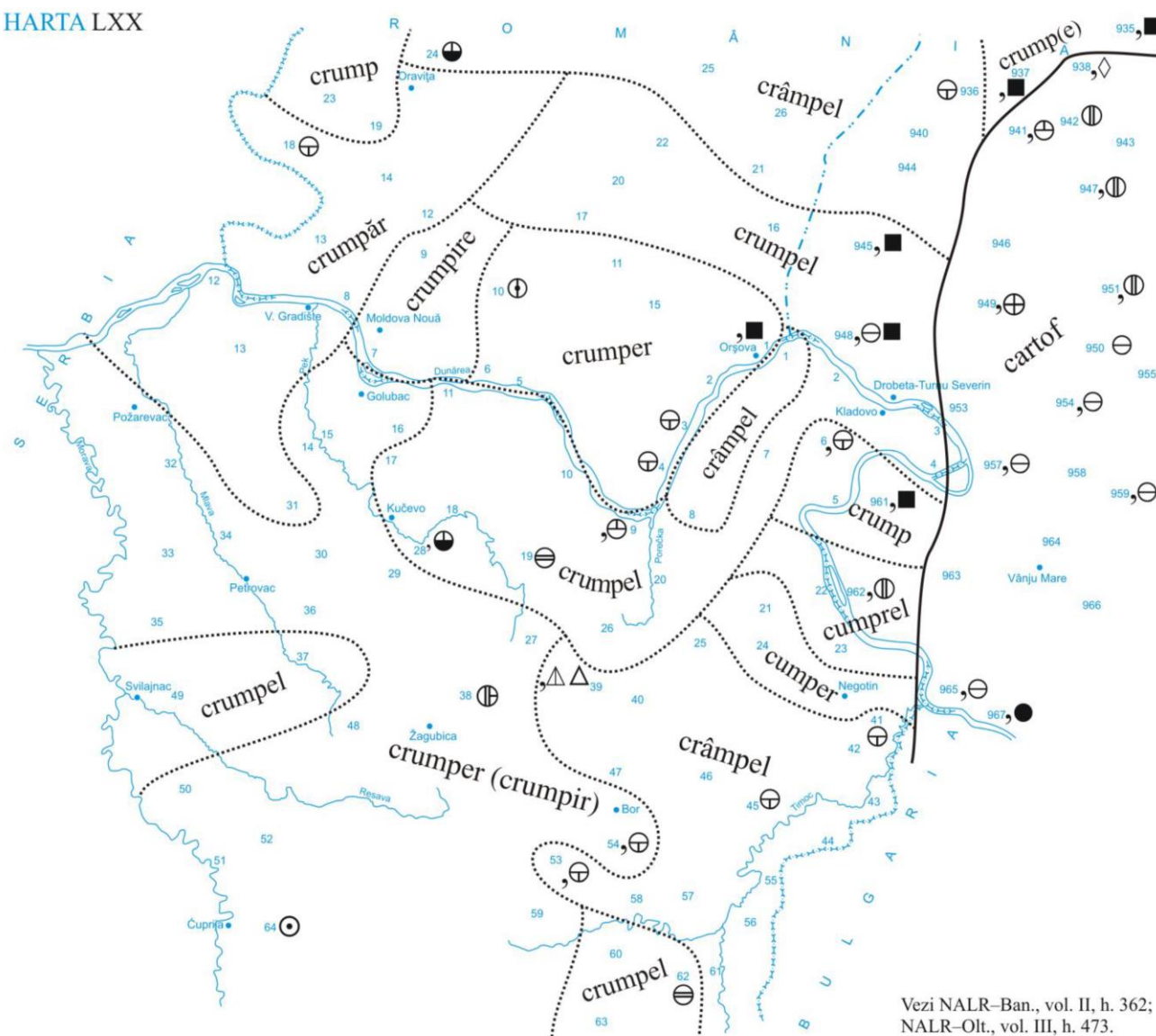
HARTA LXX

I. Întrebare indirectă: *Ce cresc în pământ, în cuiburi și faci mâncare din ei? Sunt rotunzi, iarna îi păstrezi în pivniță...*

- II. 1. „Cresc în cuib, în pănint.”
 6. *ćorbă d'e crumpéi, s-a făcut ánu ásta crumpéi d'estúi.* „În alte părți se zice *cumpréi*.”
 9. *đámă đi crumpiéi, a mîncát* [perf. c. 3] *crîmpíi* [pla].
 11. „La *frúndă*le lu *crumpél* le spune *covrág*; *-vrágurí*.”
 12. *frúndă dă crumpérí.*
 23. „În alte sate, *crumpíi*, *cîrtófi*.”
 25. „*la đal, cíťá rúdnă gláva, rídnăgláva* ‘Rudna Glava’, le spune *cártófi*; *-tóf*.”
 32. „*vrej* se cheamă și crestele de cartofi.”
 33. „Crestele cartofilor se numesc *covráz dă crumpíerí*; [există] și *dă patlažéne*.”
 39. *măi-ndátă* ‘nu de mult timp’, *la gornána* [Gorneana, pct. 39] *s-a đzís dróbde*.
 41. „Pe sârbește, *crómper*.”
 48. „Pe sârbește: *crómpir*.”
 63. „*grămplérí* [pl.] se spune în alt sat.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *crâmpíi*; –.

- IV. 37. ALR II, ms., cf. ch. [6024], pct. 4: *crumpéi*.
 55. ALR I, ms., ch. [852], pct. 859: *crîmpél*; *-péi*.
 64. ALR I, ms., ch. [852], pct. 3: *crompír*; *-pírí*.

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 362; NALR–Olt., vol. III, h. 473.

⊖ crump	⊖ crumpere (crumpire)	⊕ crâmpel	△ brobdă
⊕ crumpă	⊖ cumprel (cumprer, cumprir)	● crumpene	△ drobdă
⊕ crumpel (crumpil)	⊖ cumper	⊖ crompir	■ cartof
⊕ crumper (crumpir, crumpăr)	⊕ crompt	◇ gulan	

Termeni pentru CARTOF

DOVLEAC (PORCESC), pl. „citrouille potiron”

[772/1134]

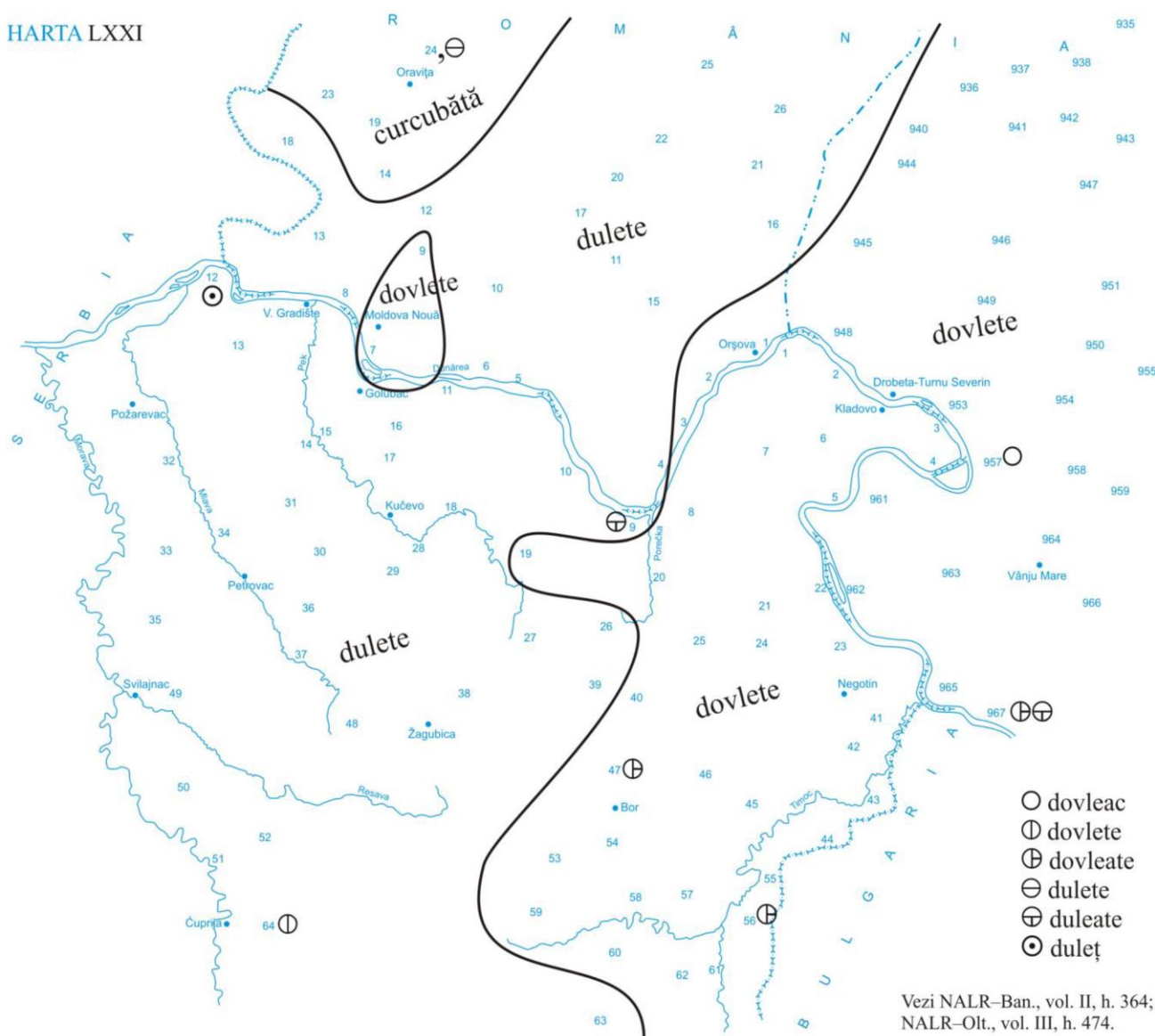
I. Întrebare indirectă: *Ce crește prin porumb (cucuruz), rotund și mare cam cât un cap de om, are înăuntru semințe și îl dai de mâncare la porci...?*

- II. 2. „Sînt mîi mûlce moadă ‘soiuri’: *d-ai albi, rîpós, turséséc*. Se face o mîncare: *dovlécce cu lápécé*.
 3. „*dovlét d-ai róșii, d’e porc, și d-ei albi, d’e mîncát* [oamenii].” *un fîel d’e dovlet* [un soi de dovleci].
 10. „Sunt *dulét d-ai négri și d-ai albi*.”
 11. „Este *vrîsta* ‘felul, soiul’ *dă dulécce d-al alb*, pentru oameni.”
 13. „Este *dulécce gálbin, dă porś, și viérđe*, [adică] *alb, se mîncám noi*.”
 14. „Există o *sqártă* ‘fel, soi’ *dă dulét d-ai rumînéșc, gálbin, și alta d-ai turséséc, albi*; toți se mîncă și de către oameni.”
 16. „*dulét turséséc* sunt *d-ai albi*, se mîncă de oameni. *dulét rumînéșc* sunt *dă porś*.”
 18. „*ai albi, turséséc* sunt pentru om, *ai róșii* sunt *porśéséc*.”
 19. „Ca să-l coacem, *il astrucám cu spuđa, đe la foc*.”
 20. „*d-ei albi* îi mîncă oamenii.”
 21. *ięstă albu, fără cqájă, cu cqájă subfîre, d’e mîncare d’e om, și mîi róșu, négru, d’e porś, cu cqájă grqasă*.
 22. *dovlét turcášť, d-ai albi, dovlet d-ai róșii*.
 23. „Sunt *dovlét d-ai albi și d-ai gálbin*.”
 24. „*dovlét d-ai négri*, cei la coajă galbeni, și *d-ai albi*, din care se face *pîtă*”

- ‘plăcintă.’ „*dovlétî îi fas kódri*, [adică] [R] *párséle* ‘bucăți.’”
 25. „Sunt *dovlét porśéséc și dovlet-ai albi* sau *turséséc*.”
 26. „Dovleacul pe care îl mîncă oamenii se cheamă *dulécce turséséc, d-ai albi*, pentru că turcii au avut căciuli albe.”
 28. „Este *dulécce turséséc, alb*, se mîncă, cu el *fásem pîtă* ‘plăcintă’, și *dulécce romînéșc*, care se dă la *porś*.”
 30. „*durlígă; -líz* [f.] sunt dovleci pe care îi mîncă oamenii.”
 31. „*dulét d-ai porśéséc*, sunt galbeni și verzi, pentru porci; *dulét turséséc*, sunt albi, îi mîncă oamenii.”
 32. „*dulécce alb, dă pîtă* ‘plăcintă’, dar și pentru porci; pentru oameni, *tícvîță; ~, tícvîțe* [pl.]”
 35. „*tícvîți* sunt dovleci albi. *dulétî* sunt dovleci *turséséc*, cu coaja albă, *îi fríz în tóbă*, îi mîncă *cu lápce, cum vrej*. Dovleci pe care-i dai la porci sunt *dulét porśéséc*.”
 36. „Sunt *dulét turséséc, ai albi*, se frig iarna și se dau și la porci. *nu púne níma dulét românești*.”
 37. „Sunt *dulét rumînéșc*, galbeni, pe care îi dai la porci, și *turséséc, albi, îi mîncă lúmja*.”
 38. *dulécce d-ai albi, d-ai gálbin. noi mîncám dă t’ot*.

- gibániță* ‘plăcintă’ cu *dulét albi*.
 40. „Este *dovlécce turséséc și dovlécce dî porś*.”
 41. *dovlét d-ai albi, d’e ștrúdlă* ‘ștrudel’, și *dovlét de porc, să lápádă la více, ví’e*.
 42. „*d-ai albi* se mîncă de oameni.”
 43. „*tícvîță; tícvîț* e un soi de dovleci care cresc *luŋguát’e așá*, se prăjesc *cu yáúă, îi dă la ríndă* ‘răzătoare’, *d’e le fáce mărínt’e*.”
 44. „*d-ei albi*, se mîncă de către oameni.”
 47. „*să fáse pîtă* ‘plăcintă’ *din íej*. Sunt *turséséc, albi, să pun în bășcăúă, și romînéșc, viérđ, gálbin*, să mîncă copti sau cu lapte; alte soiuri de dovleci se dau la porci.”
 48. *d-ai albi, turséséc*. „Pe sârbește: *dútec*.”
 49. „Mai e o *sqártă* ‘soi’: *tícvîță* ‘dovlecel’.”
 50. *dulét albi*. „Este și *tícfă, un dulécce d-ála luŋg*, din care face *pîtă*.”
 51. „*d-ai albi* sunt pentru oameni.”
 54. *în vrîsta* ‘felul’ *dovlétîlor. o sqártă* ‘soi’ *de dovlet*.
 55. „*dovlét’e turcéséc* e cel pe care-l mîncă oamenii, *je albu*.”
 57. „*dovlét porśéséc, cu cqája tárle, și d-ai albi*, pe care îi mîncă *lúmja*.”
 58. „Sunt *dovlét albi*, care se mîncă de către oameni, se coc în *tóbă* ‘cuptorul de la

HARTA LXXI

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 364; NALR–Olt., vol. III, h. 474.

Termeni pentru DOVLEAC (PORCESC)

- sobă’, se mîncă și cu lapte. Este și *tícvîță*, ca pe sârbește.”
 59. *îi totírlát* ‘rotund’.
 61. „Sunt *d-ei albi, și d-ei turcésť, și dovletî ce creșcă* [imperf. 6] *pe víță* ‘pe sarmă’.”
 62. „Se pune și *dovlét d-ai albi; dovlécce albu, mîncă lúmja* ‘oamenii’.”
 63. „*dulét rumînéșc*, de porci, și *turséséc*, se frig. La *osnísa* [Osnić, pct. 60] se spune *dávlet*.”
- III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *dovlécce; -lét*.
 IV. 37. ALR II, ms., ch. [6028], pct. 4: *dulét; -lécj*.
 55. ALR I, ms., ch. [855], pct. 859: *dovlétě; -vlét*.
 64. ALR I, ms., ch. [855], pct. 3: *dovlécě; -vlét*.

VREJ, pl. „tige (des légumes rampants)”
[773/1135]

I. Întrebare indirectă: Cum spuneți la acela care se întinde pe pământ și pe care cresc castraveții sau dovlecii?

II. 4. mult *vrîej*.

- 6. „*covrág* se zice la toate cele pe care cresc legumele (și vrejul de fasole, și tulpina roșiilor sau ardeilor).”
- 12. *vrjárî* [col.].
- 16. „*covrág* *dă păsúii*, *vrîej* *dă păsúii*. *s-a uscát pasú-iu-ŋ-covrág*. *cuib* înseamnă *cuib* *dă păsúii*. *tîrș* e parul de fasole etc.”
- 17. *îestă puî* *dă vrîej*.
- 20. [- Un *vrěj*, doi...] *nu măi doi*, *núma vrěj*.
- 28. „*lóză* îi spune și la vie, *lóză* *dă viñe*. *govrág* se numesc toate pe care cresc legume.” *șe gúde strîže*.
- 34. [Se zice] *covrág* *dă păsúii*, *dă crumpérî*, [dar] *vrîejă* *dă dul'éčé*.
- 35. „Și la cartofi sunt tot *vrějuri*.”
- 45. „*la fásúii* e *covrág*.”
- 48. „Pe sârbește: *vrěj*.”
- 51. „Partea mai groasă și tare a vrejului se cheamă *covrág*; *-vrîéz*; și frunzele de cartofi sunt *covrág*.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *vrîej*; ~.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [6024], pct. 4: *covrág*.
55. ALR I, pct. 859: -.
64. ALR I, pct. 3: -.

Continuare a legendei de la h. 483
TIGVĂ, p. 152.

- 48. „Pe sârbește: *vrġ*.”
- 50. „Cu *tra/ăgúla* tragi, scoți din butoi; cu *trăca* bei apă *la fîntînă*. *libiniță* [pl.] e un alt soi de *bostán* [pl.]. *piăpán* ‘pepene galben’.”
- 51. *par* ‘pahar’ *dă trăcă*.
- 52. „Sunt *dul'éț* *đ-ai albî*, *tursésé*, pentru oameni, și *đ-ai gálbiñ*, *rămîñésé*, pentru porci. Mai este un soi: *mijáică*; *-jáis* [se folosește mai mult la plural], *istu ca dul'éți*, *măi mult đe úcras* ‘de decor’.”
- 53. „*troc* e o *șqártă* *đe dovlét*, e în *vrîsta dovléților*.”
- 54. „Se fac, din *trăásé*, și *pără*, și *trăgúle*.”
- 55. „Sunt mai multe soiuri și forme: *șqártă* e *đe dovlét'e*, *puî* în ea *sámîñă* de dovleac; cu *trócu*, *trăca*, *bei apă* și are forma din fig. 1a; cu *trăgúna* *trăg vin* și arată ca în fig. 1b; cu *fîrgu* bei apă și e ca în fig. 1c.”
- 56. „*trăcă* *đe bîem apă*.”
- 57. „*trăca* e rotundă, ca balonul; *fîrg*, *đe luvát apă*. *trăgúla*, pentru tras vin, *răkiu*.”
- 58. „Din *trăcă* se face *păr* ‘pahar’, *păr* *đe trăcă*, *đe troc*. Se zice și *trokiță*. *trăgúta* e *đe scos răkiu*.”
- 59. „Sunt *măi múlce* *șuárce* de dovleci: *tursésé*, pentru oameni; *rumîñésé*, pentru porci. *trăos*; *trăcă*, pentru

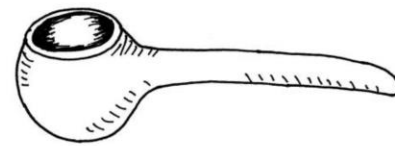

Fig. 1a

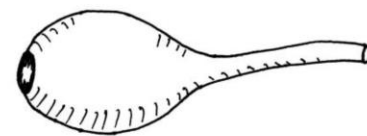

Fig. 1b

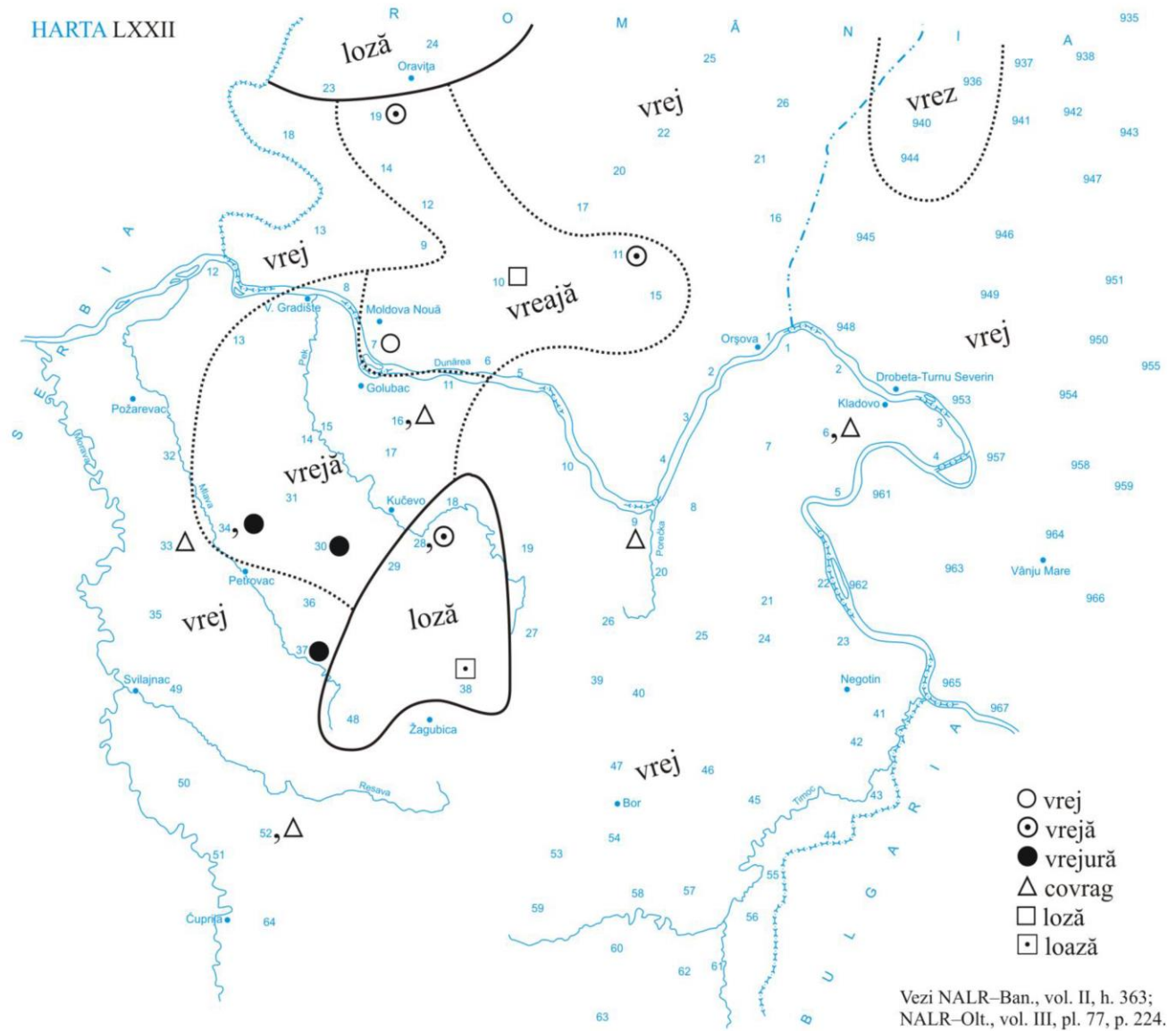
Fig. 1c

- sămânță și pentru băut apă; *trăgúla*, e *đin femel'ia* *lu trăcă*, de tras vin etc.”
- 60. „*trăcă* *îestă lunguiță* și *îestă boboloșată* *đi zos*, *da đisúpra ascuțită*; din *trăcă* se face *păr*; *pără* ‘pahare’.”
- 61. „Sunt *măi múlce* *vrîste* ‘soiuri’.”
- 63. „*trăca* e de băut apă. În *argúată*, *rumínu a fînut báni*.”
- 64. „Cu *trăca* beau apă.”

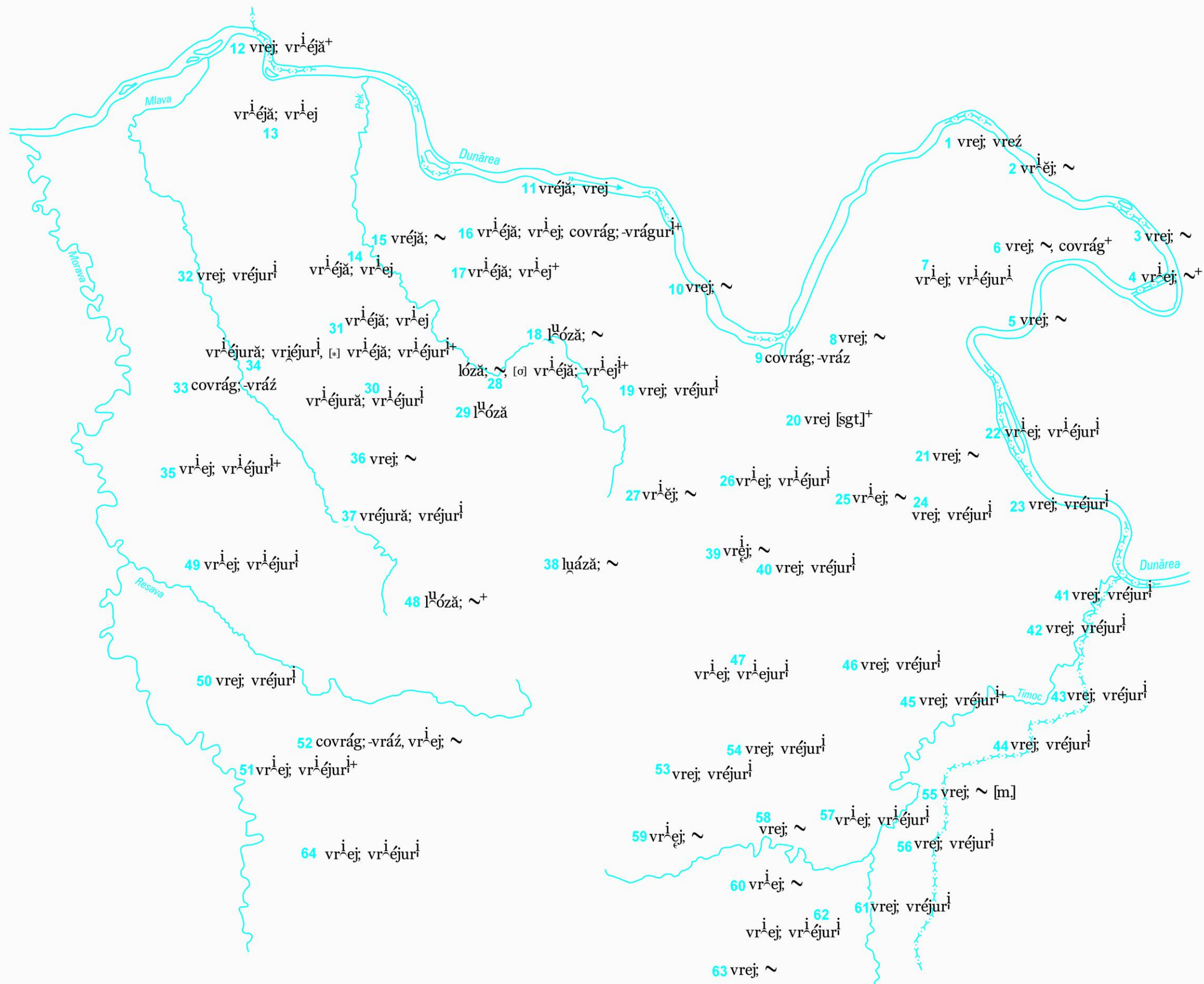
III. Anchetă suplimentară. Oștrej: a) *troc*; *trós*, *trăcă*; *trós*, b) -

IV. 37. ALR II, ms., ch. [6030], pct. 4: *trăcă*; *trós*, *trăgúla*.
55. ALR I, pct. 859: -.
64. ALR I, pct. 3: -.

HARTA LXXII

Termeni pentru VREJ
(Vezi pl. XIX, h. CLXI)

TIGVĂ, pl. „calebasse, gourde”
[774/1136]

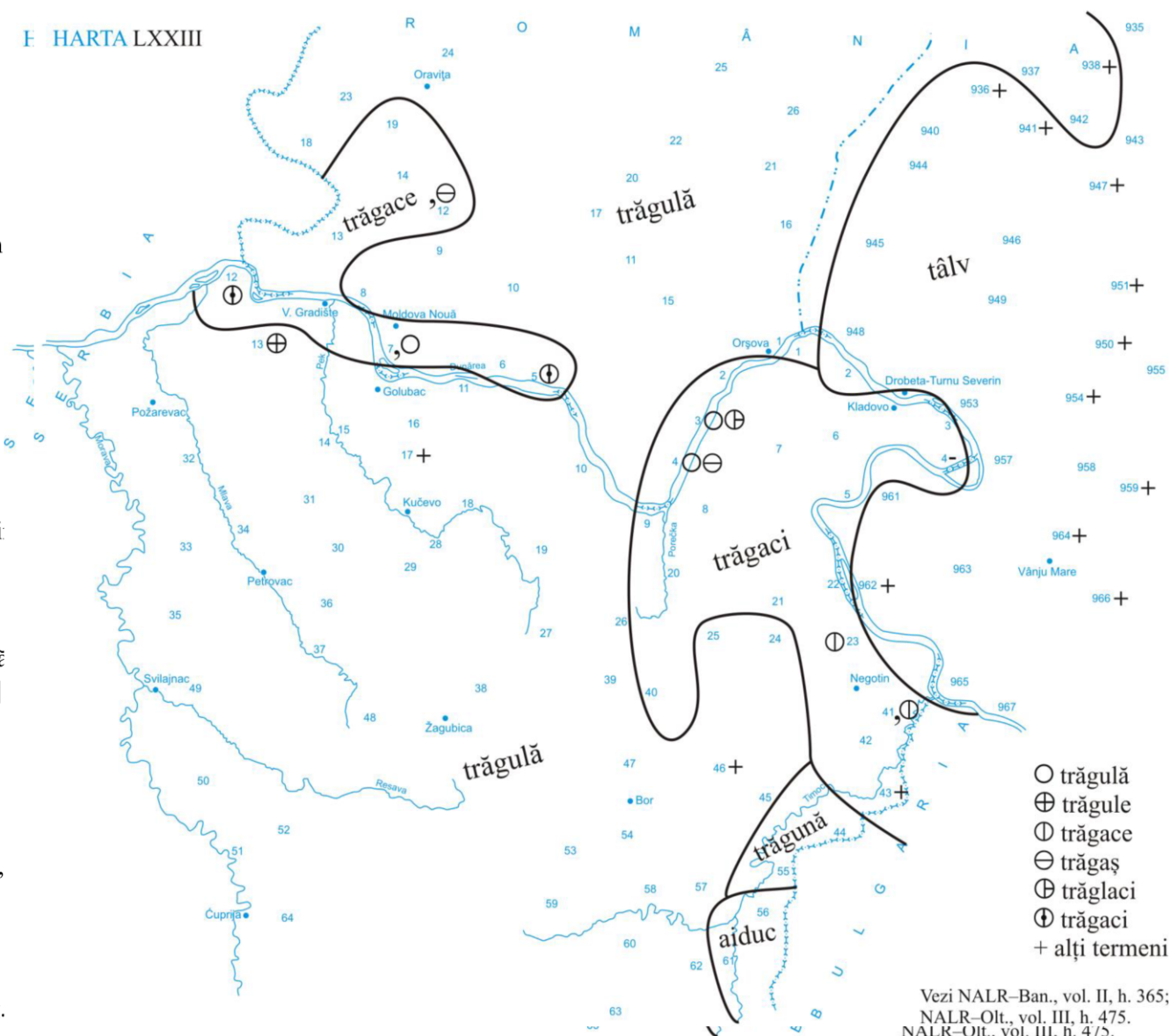
I. Întrebare indirectă: Cum numiți soiul acela de dovleac în/cu care, când se usucă, dacă-i scoți semințele, a) poți ține ceva ori poți bea apă cu el sau b) dacă are coadă lungă, poți trage țuică sau vin din butoi?

- II. 1. „trăgula, are țava [a.], [cu ea] scoț vin. a fost odată.
2. „La Vârbița Mică îi spune trăgăcă la țilv.”
4. „trokiț pentru luat d'in cōfă cu țel.” troc d'i vin, d'e apă.
5. „trăgăcî: e cu coadă, poți trage vin cu ea. trōaca e fără coadă.”
6. „troc e cel cu care bei apă. trokiță e un troc mai mic. trăgăc e cel cu care scoți vinul din butoi, se pun pe lângă gard și cresc atârnate.”
7. trăgăc d'e tras vinu d'im butoi.
9. „mijăică e și poreclă în sat.”
10. „troc: se folosește la băuut apă din gālăta. trăgula [folosește] la tras rakiia.”
11. „dul'èce cu coajă se folosește pentru băut apă. trăgula, pentru tras vin.”
13. „trōaca e mai înaltă, are șep ca sticla; fîrgu e cu coadă, are d'rîșcă, e pentru băut apă, iar trăgula are țayă lungă și e pentru scos vin.”
14. cōcu e ca un par 'pahar'. Cu trăgula tragi din butoi. orgoată; -gōț 'coajă de dovleac'. Mai este o șoartă dă dul'et; tîcviță; tîcvițe, se mănâncă cu lapte.”
15. „Soiuri de dovleci sunt: mejăică; -jăis (un dovleac mic), troc (e rotund, dacă se curăță, poți bea cu el sau ține în el ceva) și trăgula (un troc cu o țevă lungă și cu un cap ca un bālōn).”
16. „Este un soi de dovleac numit trōacă; troș, pentru

- ținut în el apă, rîkije. Din el faci cōc dă trōacă pentru băut apă. Și este trăgula; -gūl', pentru tras din butoi etc. Mai este un soi, tîcviț, care se mănâncă, e un fal 'un fel' [de dovleac]. fal; fālurî 'fel, mod'.”
17. „Există dul'et tursēsć, albî îi mănâncă oamenii, și dul'et rumînēsć. irgoată 'coajă, scoartă' dă dul'èce.”
19. „trōcă, pentru băut apă; trăgula, pentru tras rachiul, dabōme. Pe sârbește, la trăgula îi spune vîrg/c; vîrg/curî.”
20. rēko, rar pun la noi.
21. „[Soiurile de dovleci sunt] trōcă; troc și trăgăc; ~. Din trōcă se face troc dî [băut] apă și cofăină de dovlece, ții în ea multe lucruri. Cu trăgăsu tragi vin din butoi.”
22. „Și soiul de dovleac, și obiectul care se face din el se cheamă la fel.”
23. „troc [pl.], se folosesc pentru apă și au diferite forme. trăgăca crește pe gard, atârnată, ca să fie dreaptă.”
24. „troc e cel cu coadă, pentru băut apă; din ele se face covată. trōacă e cel în care poți ține anumite lucruri. trăgula e pentru tras din butoi.”
25. „Soiul de dovlece de porș se puî în țel țe covată; -vêt, iar ceea ce faci ca să duci sau să bei apă aia-î trōacă; cu ce tragi din butoi e trăgula.”

26. „cu trōaca am dus apă, am băut apă; am făcut-o și par 'pahar': bem apă cu sūju [a.]. sūj; sūjurî, [k] șoaje [pl.]. Cu trăgula, am scos vin și rakiu dîm butōn.”
27. „Ca să faci trōacă și trăgula, scoț sāmînța și rămîne argoată 'coajă, scoartă'. Cu trăgula tragi di butoi”
28. „trăgula e pentru tras din butoi; din trōacă se face cōc; cōcurî, cu coadă netedă pentru băut apă. trōase [pl.] se zice mai des.”
29. „s-a spus argoată dă dul'èce. aia s-a făcut dîn trōos; trōacă; din trōacă s-au făcut cōcurî dă apă și trōgula dă scos vin, rakije.”
30. „Acum nu avem. Sunt mai multe șoartă; șoartă 'fel, soi' dă dul'et; din orgoată; -gōț se fac trăgūl'; -gūlă [sg.] pentru tras din butoi, și cōase; cōc [sg.], pentru băut apă.”
31. „cōc și trōacă, pentru băut apă, trăgūlă, pentru tras din butoi.”
32. „Am pus sāmînța dă trōacă; troș, din care facem pără [pahare].”
33. șoartă 'fel' dă dul'et.
34. „[Soiuri de dovleci:] dul'et d-ăi albî, d-ăi gālbiñ, d-ăi tursēsćî, toate se dau la porci; tîcviță [pl.], sunt rotăce și lunguieț; trăgula e de tras, poate fi și cu gūșă. trăgula e aia se să scuăce blēre 'băutură' din butoi.

F HARTA LXXIII

Vezi NALR-Ban., vol. II, h. 365;
NALR-Olt., vol. III, h. 475.
NALR-Olt., vol. III, h. 475.

Răspândirea termenilor TRĂGULĂ, TRĂGACE (TRĂGACI, TRĂGLACI), TRĂGAȘ, TRĂGUNĂ, TÂLV, AIDUC, cu sensul de 'tigvă'
(Vezi și pl. XX, h. CLXII)

- Din trōacă fac par 'pahar' dă trōacă.”
35. „troș [pl.]. nu-s dul'et, is pără 'pahare'; pâr. Coaja de la dovleac e șoartă; șoart.”
36. „Nu mai avem, l-am părădū sāmînța.”
37. „trăgula, e pentru tras rachiul; trōacă, pentru apă; par 'pahar' dă trōacă, [cu el] țai apă.”
39. „Și trăgul/ta poate fi tot din troc făcută.”
40. „În trōacă fîn rakiu, vin, cu ea bei apă; cu trăgula, tragi vinul, rachiul dîm butoi.”
41. cu trōaca bei apă, cu trăgăcu trağ vin.
43. „vrg; vrgurî, e d'e vin, orî că s-a pretočit vinu, orî că s-a băuut.”
44. „trōaca e mai mare, trokița măi mică.”
45. „Pentru băut apă nu se face din dovlece, ci din troc. Cu trăgula tragi din butoi.”
47. „Din acest soi de dovleac se face trōacă, mai mare, să țai apă de băuut, se fac pără 'pahare' la fîntîne, și se face trăgula, cu coada lungă, de trag din butoi. trōacă se folosește și la înotat, la pescuit. Mai sunt și lebeñî; -niță [sg.].”

Vezi continuarea legendei
supra, h. 482 VREJ, p. 150.

SFECLĂ FURAJERĂ, pl. „betterave”
[775/1141]

I. Întrebare indirectă: *Cum îi spuneți la aceea care seamănă la rădăcină cu morcovul, dar e albă, pe care o dați la vite?*

II. 1. „stocă se zice la vite [cornute mari sau [*] la toate animalele, incluzând oile și caprele].”

3. „răpă se cultiva la colectiv.”

5. *răpă, d'e vite.*

13. *dă stocă.* „Se pun și *lkubeñiță; -niț și plēpiine; plēpiin.*”

14. „*răpă o teked* ‘toci’ *mămuntă și o dai la vaș, la stocă.*”

16. *răpă dă stocă.*

17. „Se dă la vice.”

19. *răpă, fūtu-ī sláva iei, cum să-ī fut.*

26. *răpă de vice.*

29. „*la noi nu să făse.* Pe sârbește: *černarēpa.*”

31. „*rēpa e pentru stocă* (vaci, oi, porci).”

32. „Pe sârbește: *stočnarēpa.*”

35. „*răpă dă dat la stocă.*”

43. „*rēpa se dă la vite*, frunzele la rațe etc.”

48. „Am pus multă *răpă.*”

51. „*răpă e dă stocă.*”

52. *răpă di stocă* (*di vaș, di uoi, di porș*).

58. „În altă parte a satului se zice *repiță.*”

III. S-au înregistrat și termeni pentru:

a. SFECLA ROSIE, comestibilă:

sfēclă 5⁺: *d'e lūmie* ‘oameni’, *făcl* *sălătră d'e iarnă*. 7⁺: „O *mănișcă lūmea*, e *bobolosătă*.” 10.

sfēclă; sfēcle 27. 38.

sfīēclă; sfīēcle 2. 4. 6⁺: *făc* [ind. prez. 2] *sălătră d'e iarnă*.

28⁺: „*roșii im bōje* ‘la culoare’.”

svēclă d'e sălătă 23.

s/țfēclă d'a rōșiie 41⁺: *d'e sălătră*.

s/țfēclă; s/țfēke 11.

sfēcl'iță 28.

țfēclă; țfēcle 8. 9. 14. 26. 33⁺: *pun cīta-cīta* ‘câte puțin’ *în vărđă*. 43. 51. 55[*]. 56. 57. 64.

țfēclă; țfēcle 20. 21. 45. 54.

țf/vēclă 58.

țfēctă, țvēctă 44⁺: „Este o *iridikiie d-a rōșiie*, o *mănâncă oamenii*.”

țvēclă; țvēcle 3. 12. 18. 19. 24⁺: „Pentru *sălătră*, o *mănâncă oamenii*.” 25. 30. 53. 31. 48.

61⁺: *făc* [ind. prez. 2] *să/al/ătă*.

țvēclă rōșiie 31.

țvēct/lă; țvēcle 22⁺: „Din ea se face *sălătră*, pentru oameni.”

40. 59⁺: „Din ea se face *sălătă, sloc*.”

țvēctă; țvēcte 39. 49.

țvēclă 50.

țēclă; țēcle 55.

b. SFECLĂ DE ZAHĂR:

rēpă 39. *răpă* 50

rēpă dă șecēr 16. *răpă de șecēr* 52. *răpă dă șikēr* 13.

rēpă, [k] *repiță d'e zar* ‘zahăr’ 41.

țvēclă; țvēcle 35⁺: *dă făcūt șăcīr*.

Anchetă suplimentară. Oștrej:

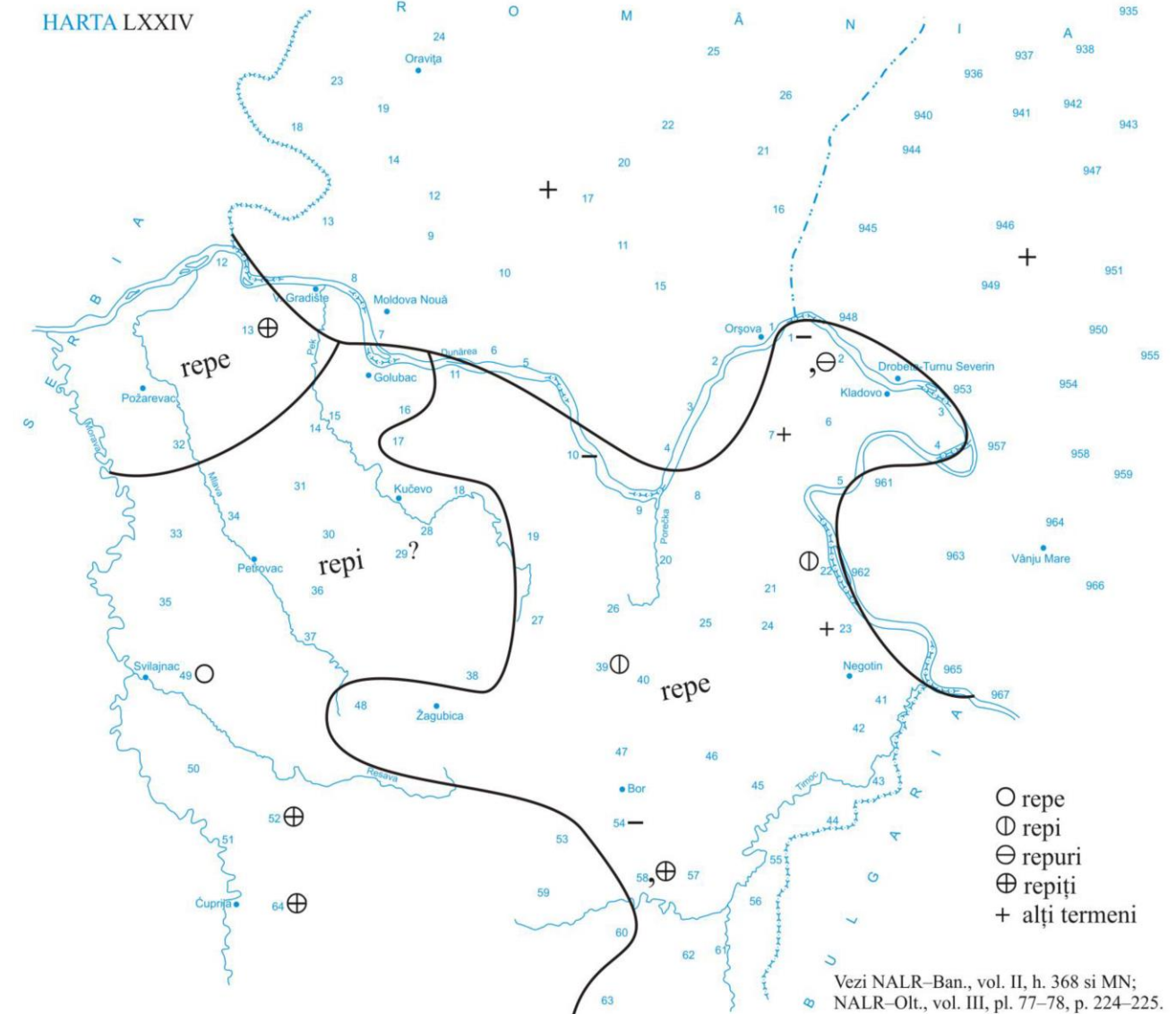
răpă; răpe.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [6016], pct. 4: *sfēcle*.

55. ALR I, ms., ch. [858], pct. 859: ∞.

64. ALR I, ms., ch. [858], pct. 3: *sfēcli; sfēcli*.

HARTA LXXIV

Forme de pl. pentru REPĂ și REPIȚĂ

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 368 și MN;
NALR–Olt., vol. III, pl. 77–78, p. 224–225.

HREAN „raifort”
[776/1142]

I. Întrebare indirectă: *Cum îi spui la acela care seamănă cu rădăcina pătrunjelului și care, când îl mănânci, îi iute, îți dau lacrimile și strănuți?*

II. 2. 8. 20. 41. „Pe sârbește, *ren.*”

5. „Există și *praz*, și *rosfiț* (e ca sfecla, *núma are cîta iufîme*).”

9. „Pe sârbește, *ren, coren.*”

16. *rdășîn dă iriian.*

32. „Pe sârbește: *răn.*”

38. *bătă-l suda.*

50. „*irián, așa. ren* îi spune și pe sârbește.”

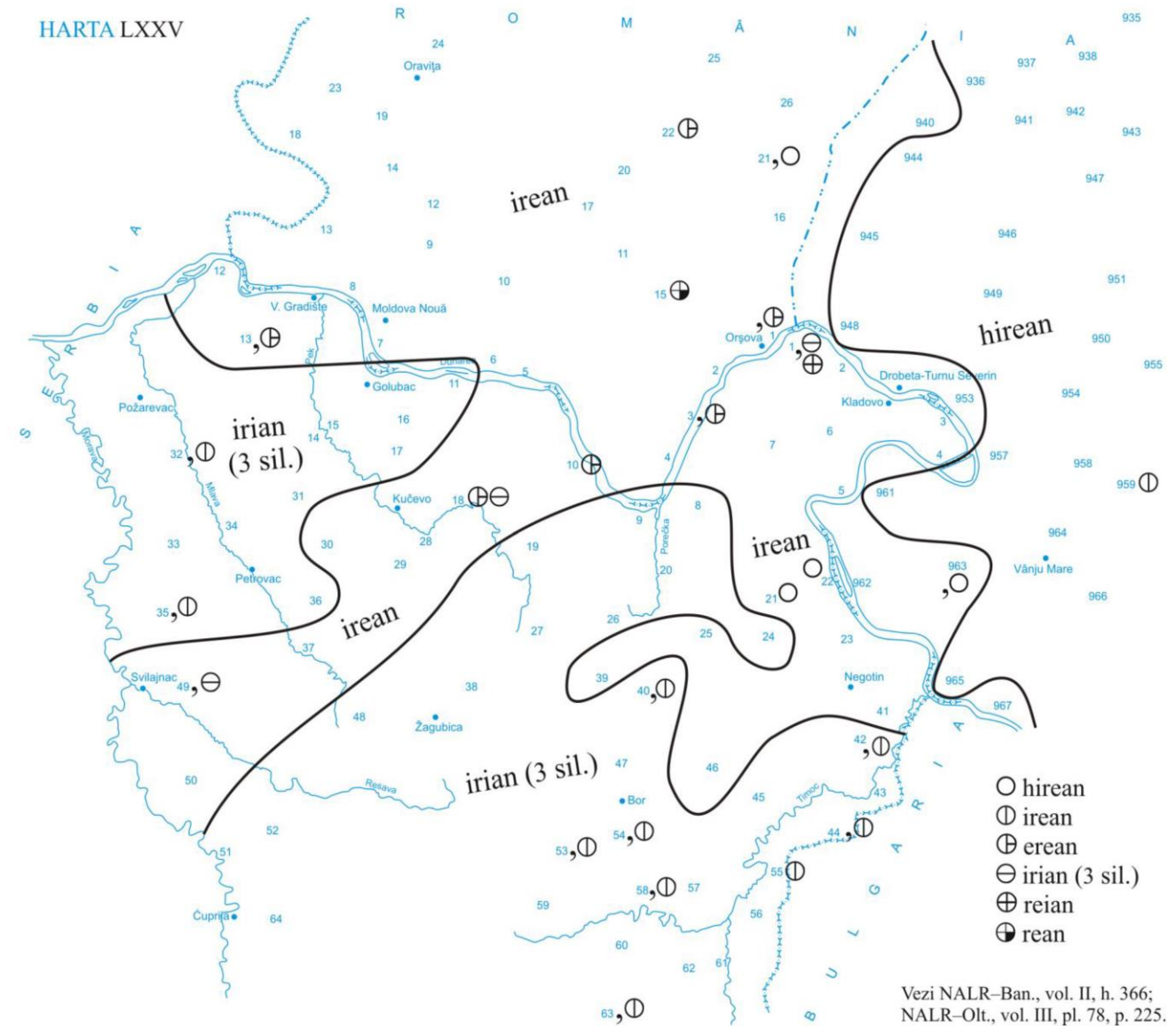
64. „Pe sârbește: *ren.*”

III. Anchetă suplimentară. Oștrelj:
irián.

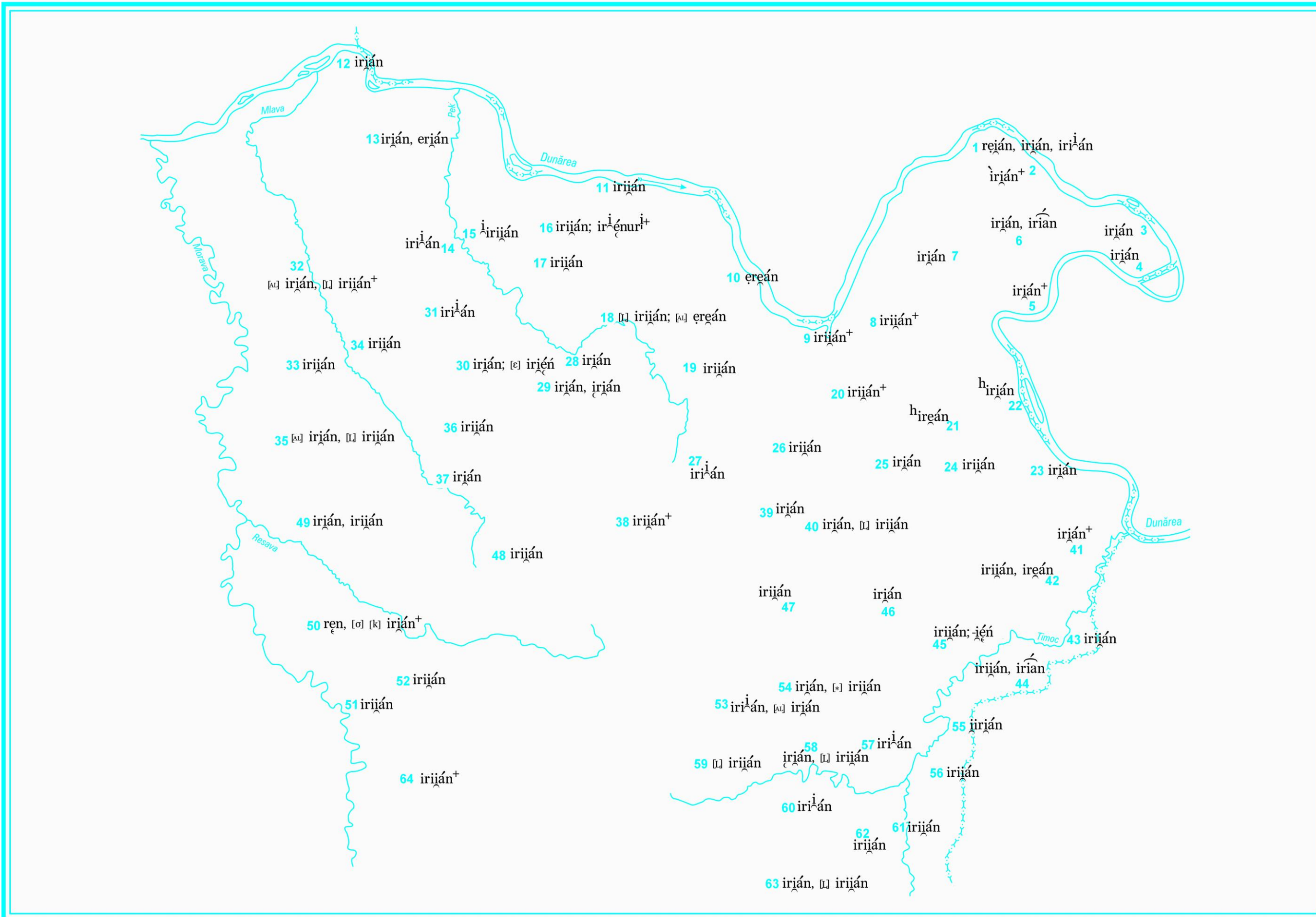
IV. 37. ALR II, ms., ch. [6011],
pct. 4: *irián.*

55. ALR I, ms., ch. [863],
pct. 859: *irián.*

64. ALR I, ms., ch. [863],
pct. 3: *irián.*

Răspândirea formelor
(H)IREAN (2 sil.), IRIAN (3 sil.), REIAN, REN

ZMEURĂ „framboise”
[777/1144]

I. Întrebare indirectă: *Ce crește în pădure la munte (uneori și pe lângă casă) și face fructe mici, roșii, dulci, pe care le mănâncă și ursul?*

II. 3. [D] MĂLINĂ #.

7. „Mai e ceva ce seamănă cu *mălina*: *boróvniță*; *-róvniț*, *álbă și nágră*. Mai sunt și *múrie*, pe câmp.”
15. „*múra*, dulce, roșie. Pe sârbește: *ribizlă*. Este și *múra cupina* [pe sârbește], mura neagră și acrișoară.”
16. „*múra d-a róșiie*, o puie în grădină. Mai este *aguridă*, e ca *strúguri mánâncei*, cu *bobîță róșiie*, e dulce, *să-nșiră pă lemn ca cúrpinu*.”
17. „*malina e róșiie*; este și *múra nágră*.”
21. „Se cultivă în grădină și se exportă.”
23. *íestă nîșt'a múre fără mărăcîn*.
25. „Mai sunt: *múre*; *múra*.”
28. „Este și *múra*, care-i *nágră řă* [neagră foarte]. *mařina e măi báláicică* [mai alburie, mai deschisă la culoare].”
29. „Crește în *grădină*.”
30. „Crește în *grădină*. Mai sunt: *múra* și *ribizlă* [coacăze roșii].”
31. „Mai cresc *qárné*, *porímbe*.”
34. „*mălina ie belovină*, alburie, așa [arată o bluză roz]. Este și *múra*, *murî*, *nu-î baș nágră*; *négre*.”
35. „E *beloviñcă*, *rózá*.”
36. „E *róșă*, *vrișe s-o săpî*; a fost *domáce* 'de casă', nu *ie-ŋ_cîmp*. Este și *múra*, *îŋ_cîmp*, *róșă*, [k] *nágră*.”
37. „Se face și *múra nágră*.”
38. *o am prîŋgă cásă*.

39. „Nu crește de la sine; e *sámo* 'numai' *domáca* 'de casă'. *mqără* 'trebuie, e necesar' *noi s-o sa/ăđim*.”
41. *ribizle*, [adică] *múrii* [pla.].
42. *fáce viță*.
43. *nu íestle la noi în pădúrie*, *núma-ŋ grăđină*, *ie altóie*.
46. „Știu de *múre*; *múra*’.
48. „Se mai fac: *múra* (pe sârbește: *cupine*), *glogíne* (pe sârbește, lemnul e *gtog*), *porímbe*, *qárné*. La zmeură, pe sârbește se zice *ma/ătina*.”
50. 60. 63. „Este și *múra*.”
52. „*mălina* crește în grădină, e mai mare. *pă vreun sllog pă únđeva* pot să crească și alte forme, ca *řiribiř* [plna.], ca boabele de cucuruz. *pă múnce* este *múra*, *nágră*; *négre*.”
54. „*zméyură* se zice și în alte părți. *zméyur* îi zici la un șarpe, când nu știi ce soi de șarpe e.”
55. *mălina*, *mă frát'o*.
58. „*mălina* se pune de obicei pe lângă colibă. Este și *múra*, e *nágră*, crește doar în pădure.”

- III. 4. Informatoarea îl întrebă pe soț cum le zice la *malin* [adică în sârbește] pe *romînéșt'e* [adică la ei în sat].
19. La acest informator, în situațiile în care *l* și *n* + vocale anterioare nu sunt palatalizate, pare a fi semn

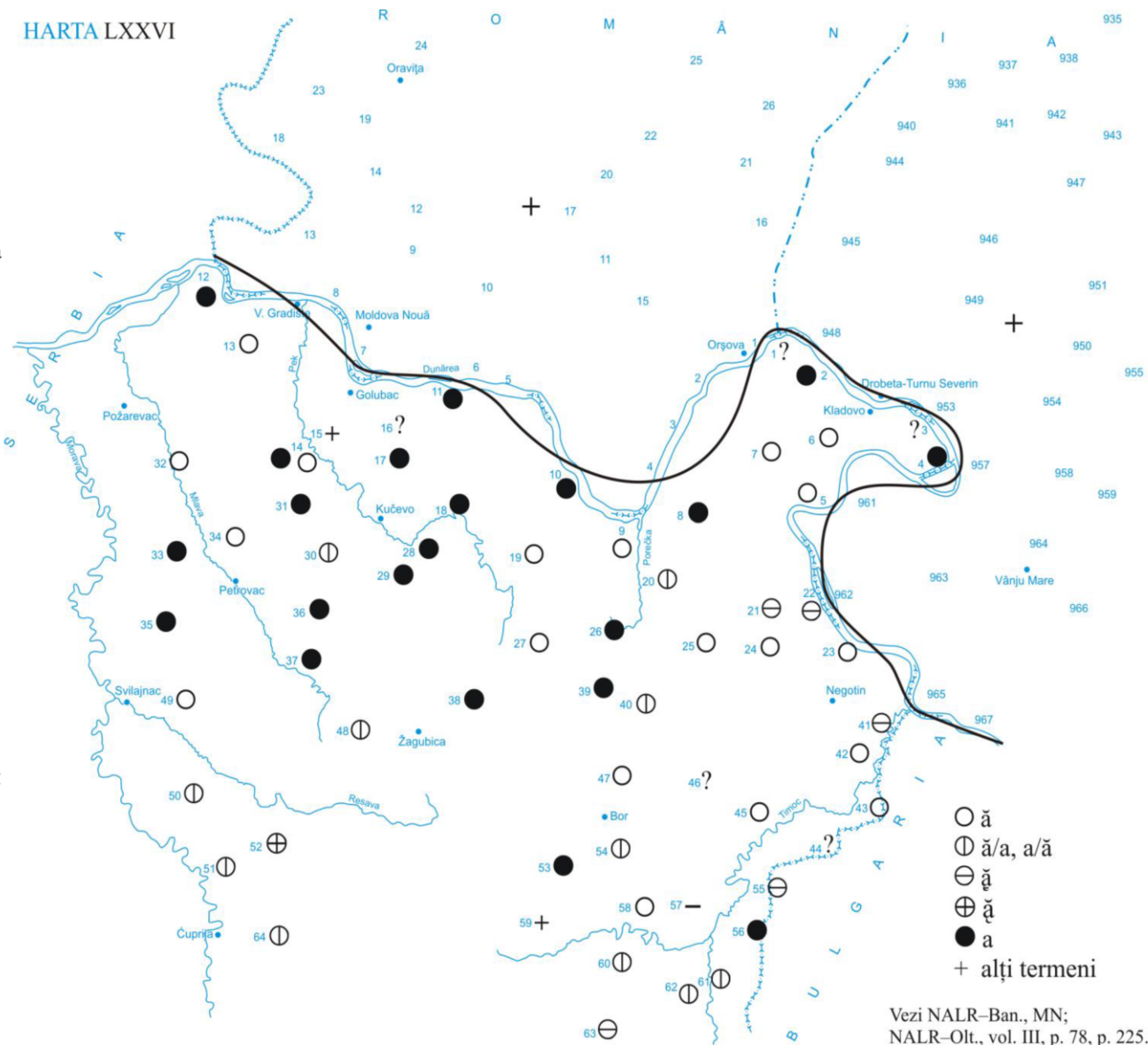
că avem de-a face cu o vorbă sârbească, neadaptată încă limbii române.

S-au notat și următorii termeni pentru MĂCEȘE [pl.]: *scorqámbe* 8.; *scorqámbe*; *-rqámă* 4.; *scorqámbe* 5.; *scobárî* 6.; *scqábe* 7. 31. 48.; *scobicúră*; ~ 25.; *scobicúrî* 46.

Anchetă suplimentară. Oștrej: *malină*.

- IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
55. ALR I, ms., ch. [867], pct. 859: ∞.
64. ALR I, ms. ch. [867], pct. 3: ∞.

HARTA LXXVI

Sunetul -ă- în MĂLINĂ

CĂPȘUNĂ, pl. „fraise (de jardin)”
[778/1146]

I. Întrebare indirectă: (Fig. 21 din Chestionar.)

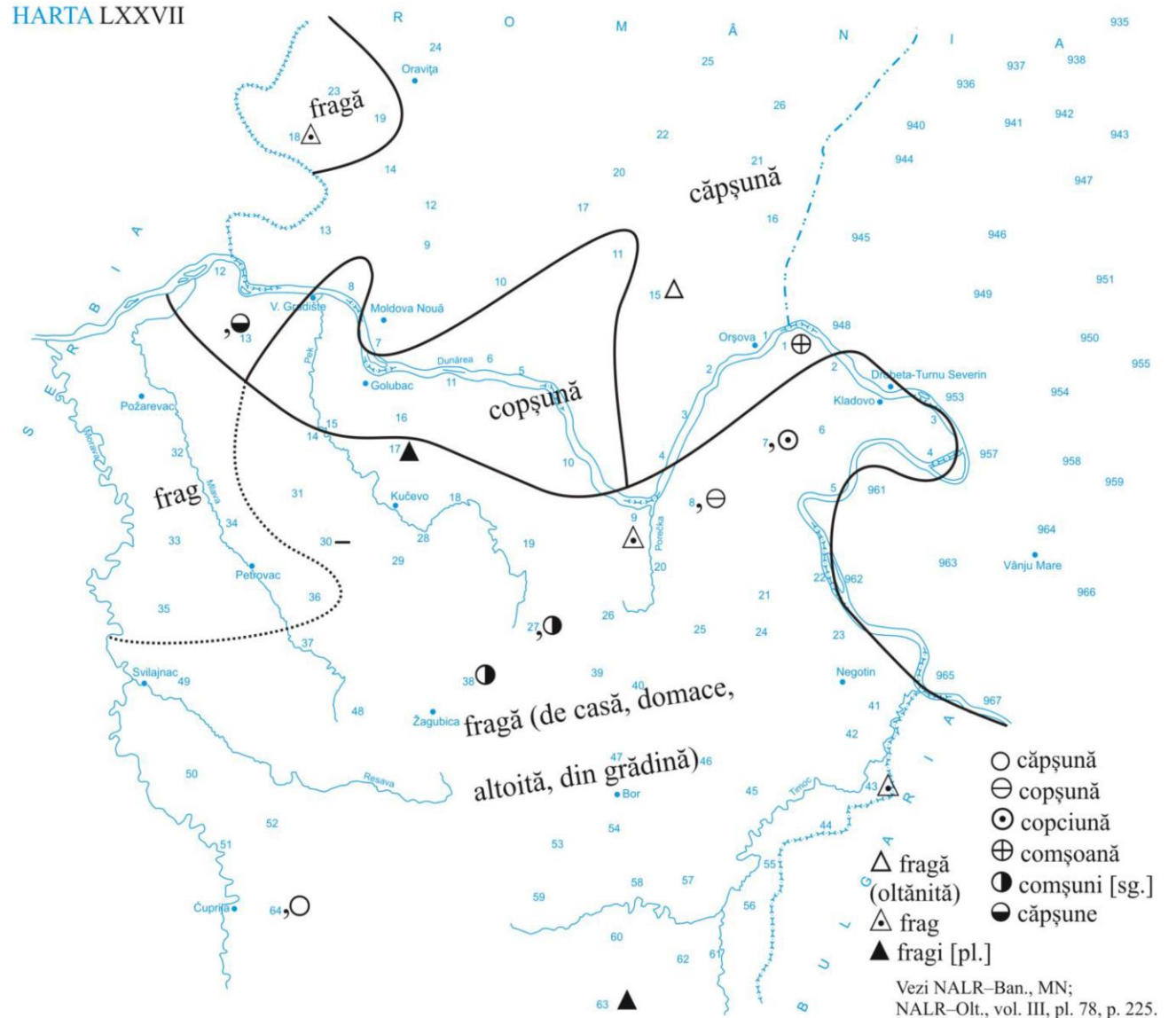
- II. 4. *ięstă fragă în grădînă.*
7. *fragă d-ê'le domněst'.*
8. „*copșuna* e mai mare. Și *fragă* de grădină este.”
11. „Pe sârbește: *iágude*.”
16. „Este și *capșună* sîrbăcică, *div'la*, e rotată 'rotundă'.”
17. *fraz* din grădînă.
23. „*căpșun* se spune în România.”
24. *fráze domáce* 'de casă'.
27. „Și *comșuni*, și *frázi* cresc pe *poiană*, pe *liváde*; *frázi*, și pe *găríne*; -*rín* 'tăietură'.”
[*] „Căpșunele sunt *comșun* *đ-ăi marí*.”
28. *frágă*; *fraz domáce*.
30. [D] COPȘUNĂ #.
32. *im pláše frázi*.
34. „Cresc în grădînă, nu în *bășce*. *álfi rođesc dá dóuă orí pră an, álfi o dátă*.”
35. *domáci fraž*.
43. „Sunt *altuít'e*.”
45. *is altuít'e*.
46. *fráge d'in grăd'ină*.
47. „*fraz* sunt căpșunele și fragii de câmp. *iástă și pe liváde, totírláce* 'rotunde'.”
48. „Pe sârbește: *iágode*.”
53. „Îmi plac *frázili*.”
55. *frágă domáce*.
56. „Se pun în *cúiburí*, *góda de frag*. Sunt și *ribizle*, care au și spini [?].”
57. *mult im plac frázili*.

III. Anchetă suplimentară. Oštrelj: –.
Vezi și h. 488 FRAGI.

IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
55. ALR I, ms., ch. [865],

pct. 859: *fragí al'i d'ij grăd'ină*.
64. ALR I, ms., ch. [865],
pct. 3: *frag oltănit; frázi oltănit*.

HARTA LXXVII

Termeni pentru CĂPȘUNĂ
(Vezi și pl. XX, h. CLXIII)

○ căpșună
⊖ copșună
⊙ copciună
⊕ comșoană
△ fragă (oltănită)
▲ frag
▲ fragi [pl.]
Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., vol. III, pl. 78, p. 225.

FRAGI, sg. „fraises (des bois)”
[779/1147]

I. Întrebare indirectă: *Cum le spui la acelea care au fructele mici și roșii, se coc o dată cu cireșele și cresc de obicei prin locurile de pe unde s-a tăiat pădurea?* (Fig. 22 din Chestionar.) *Ca să vezi dacă sunt gata de mâncat, guști numai...* (GEST.)

- II. 1. „Cresc pe poiană.”
6. „*frăgă sărbăcičē, d'-ăle iepurēšt'*; sunt fragi mărunte, lunguiețe, care ies primele.”
8. „Cresc pe poiană. *frázil'i* [pla.]”
16. „*frága* e mai lunguiață. *un fir de frágă; fire dă fraž.*”
17. *copșúne, ăle dă pră câmp.*
20. „*fraž comșún, sînt măi marí, cresc tot pe câmp.*”
21. *ălele măi búne sînt frázil'i đî cîmp.*
22. „Pe sârbește: *šumske iágode.*”
24. „Îmi plac *frázil'i.*”
25. *fraž păduríeňtă; frágă păduríeňtă.*
26. „*fraž păduríeňtă; sunt mici și lunguiețe. comșún: cresc tot pi liváde, totirláce 'rotunde' ca mára.*”
27. „Și *fraži, și comșúni* cresc pe *lváde* și pe *poiană.*”
28. „*copșúna* e mai mică decât *fragile domáce* [cele cultivate acasă], cresc și ele *la dos*, în pădure, *přin livéz/d, přin fín.*”
29. „*daŭ* [răsar, cresc, apar] prin *iárbă, livádă.* [La] *ála baș manúnce să spun fraž.*”
31. *îm ptac frázil'i.*
32. *pr-obráťă* cresc, *pră cîmp.*
33. *frázi ribíz'le.*
34. *ięstă fraž măi marí și măi miš.*
35. *đivl'i fraž. îm plac frázi.*
38. 48. *îm plac frázil'i.*
39. „*scomșóni* cresc prin livadă. *frázi sînt róșiŭ, mírus frumós și mîndru gust aŭ; aŭ arqámă oștră 'aspră'.*”

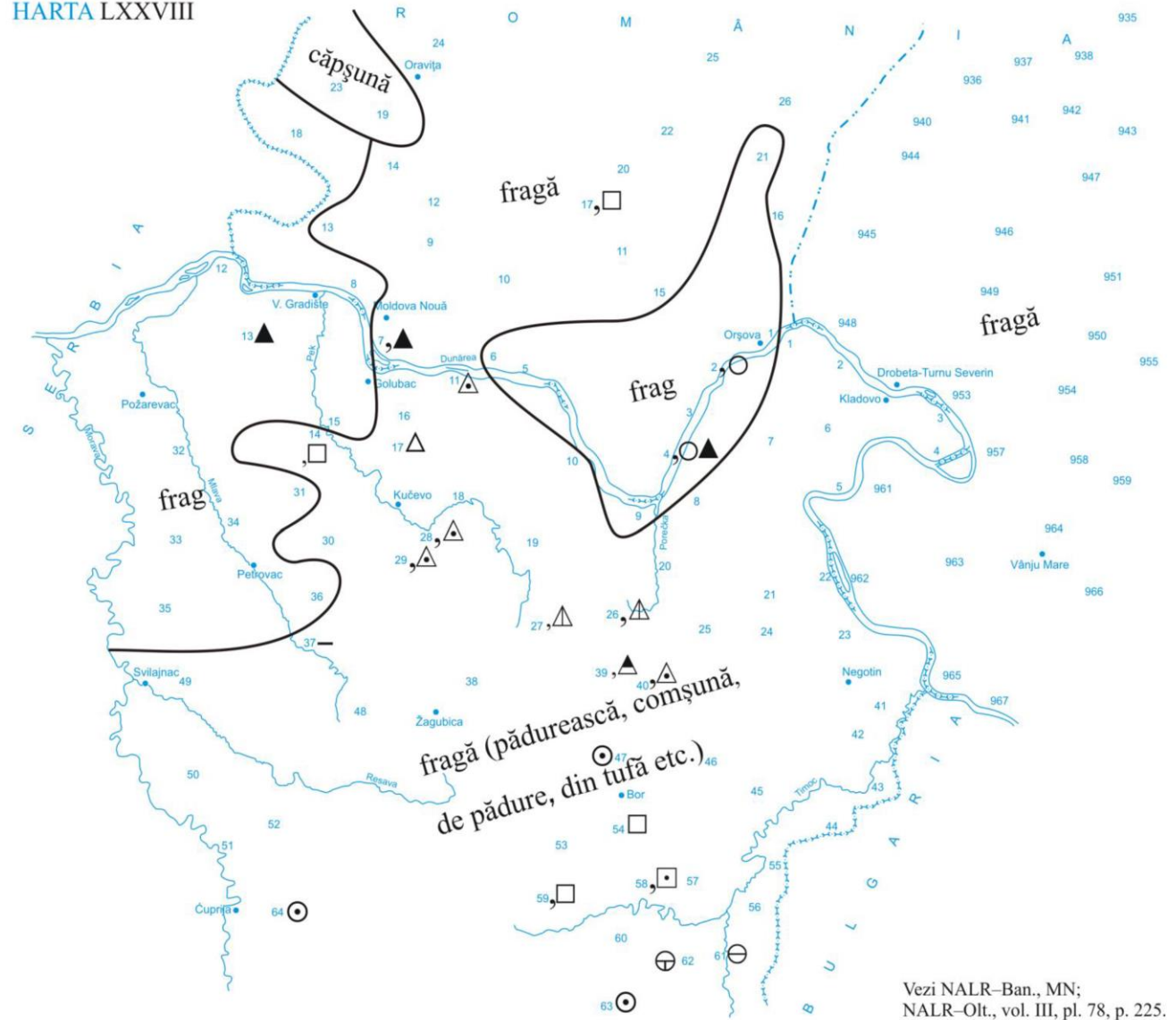
40. „Și *copșúna* crește pe câmp, *pi liváde*, prin pădure, are *cíta fárba 'culoarea' mai ínkísă. mai mîndru mirós* [câpșunele].”
41. „Îmi plac *frágil'e.*”
43. „*aŭ adunát frağ d'e poiană. Îmi plac frágil'i* [pla.]”
44. *frağ de péste cîmp, dim_pádúre.*
46. „*fráge'le d'e cîmp. Îmi plac frágil'i.*”
47. *fraž păduríeňtă, măi lunguieță.*
49. *îm plac frázi.*
50. *frázil'i* [pla.]”
51. *îm pláse frázil'i.*
55. „Îmi plac *fráge'li.* Cresc pe *livád'iŭe, pe cîmp, îm_pádúre.* [*] *frağl' iepurél'nič.* [**] *frağl' iepurēšt'.*”
57. „*comșóane* se spune la Topolnița.”
58. „Mănânc *o frágă, o frágă pădurése, o păduríse.* Îmi plac *frázil'i* [pla.]”
59. *fraž pe cîmp, đî pi poiană, maruňí'ă'le, r'úoșii.*
61. *fráge đim túfă, đivl'le frağ.*
62. *dul's sînt frázil'i, îm plac frázil'e.*

64. ALR I, ms., ch. [864],
pct. 3: *frag; fraž.*

III. Anchetă suplimentară.
Oștrej: *fraž; –*
Vezi și h. 487 CĂPȘUNI.

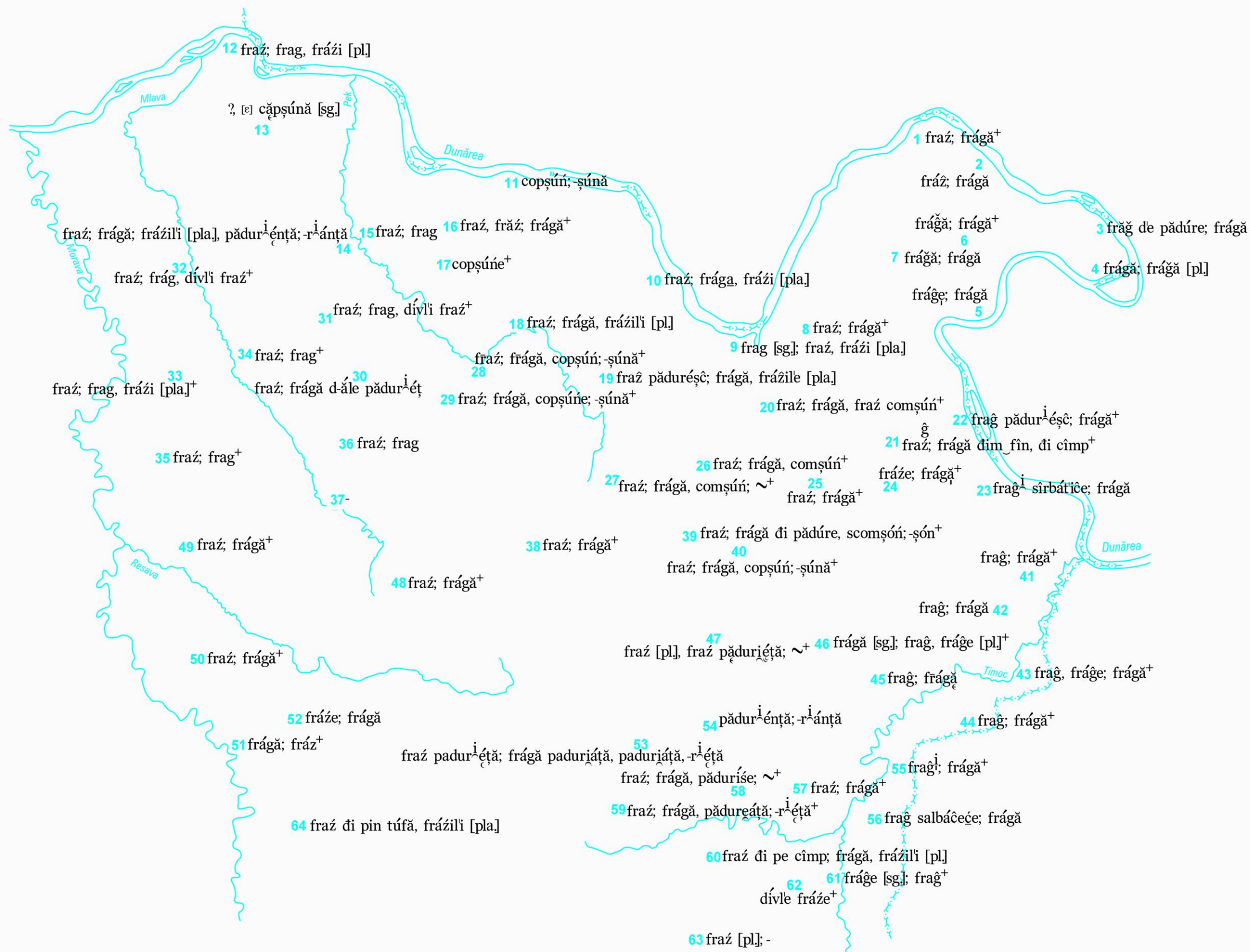
IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
55. ALR I, ms., ch. [864],
pct. 859: *frágă; frağ/ž.*

HARTA LXXVIII

- fragă
- ⊖ frage
- ⊕ frage [pl.]
- ⊙ fragi [pl.] (pădurețe, de pădure)
- pădurea(n)ță
- ▣ pădurice
- ▲ căpșună
- △ copșune [pl.]
- ⚠ copșună
- △ comșuni [sg.]/[pl.]
- ▲ scomșon

Termeni pentru FRAGĂ
(Vezi și pl. XX, h. CLXIII)

MĂR (FRUCT), pl. „*pomme*”
[780/1149]

I. Întrebare indirectă: (Fig. 23 din Chestionar.)

II. 13. „Pe sârbește: *jabucă*.”

16. „Sunt și *mîeră* *dîvli*,
sălbaticе.”

20. „*mîeră* *ariuș*, *iriuș* ‘mere
sălbaticе’.”

25. „*jabucă* se zice pe sârbește.”

35. *dabome!*

60. „Merele văratice sunt *mîeră*
de simplétru.”

61. *pă da să nu fiје măr?*

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
mîară; ~, *mîară* [pl.]

IV. 37. ALR II, ms., cf. ch. [6064,
6065], pct. 4: *măr*; *mîară*,
mîeră’i [pla.]

55. ALR I, ms., ch. [877], pct.
859: *măr*; *merî*, *méri*.

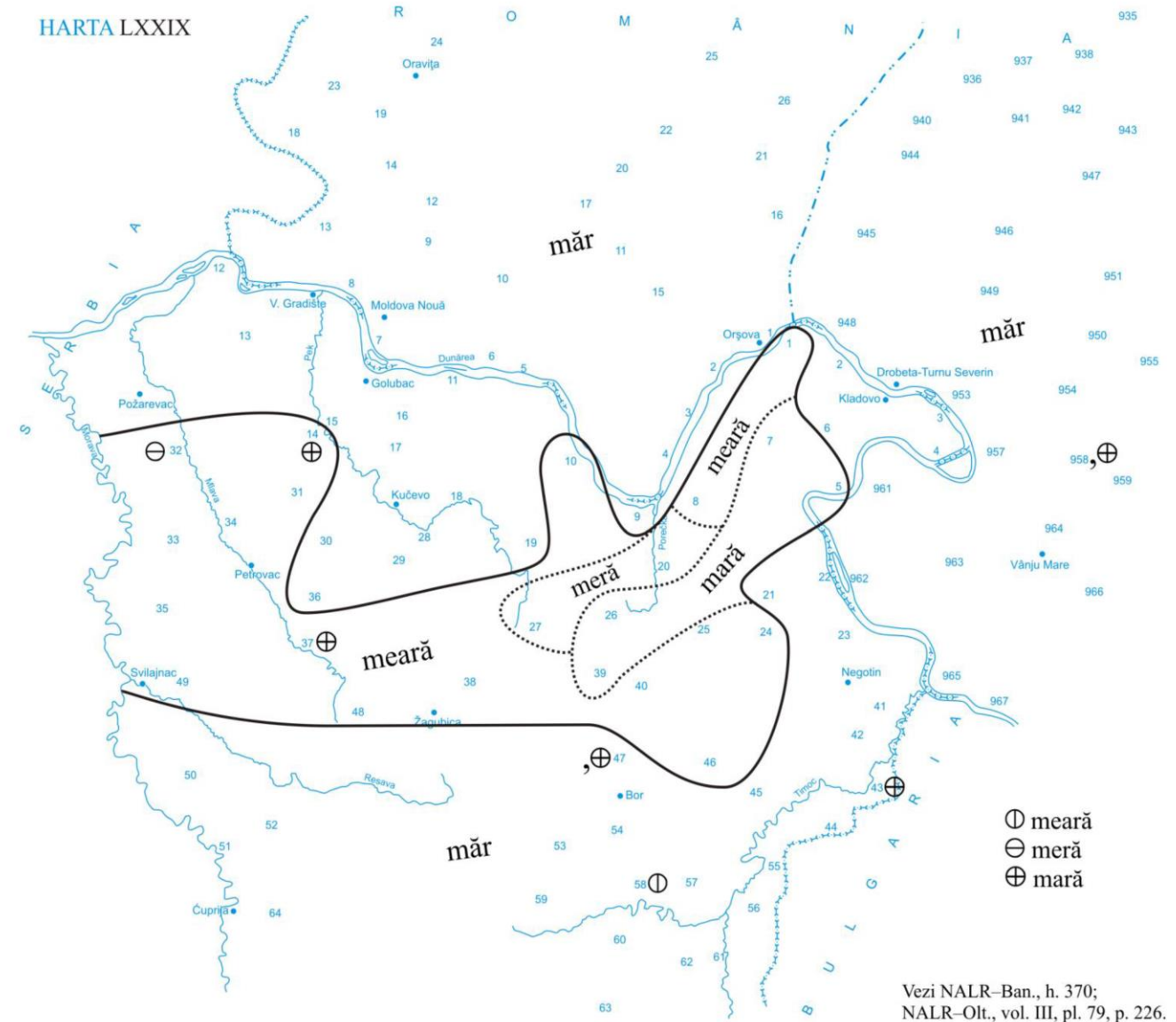
64. ALR I, cf. ch. [877], pct. 3:
măr, *mîarî*; *mîerî*.

1. Weigand, Jb, III, ch. [34],
pct. 30: *mor*; *męre*, *mјere*
[pl.]

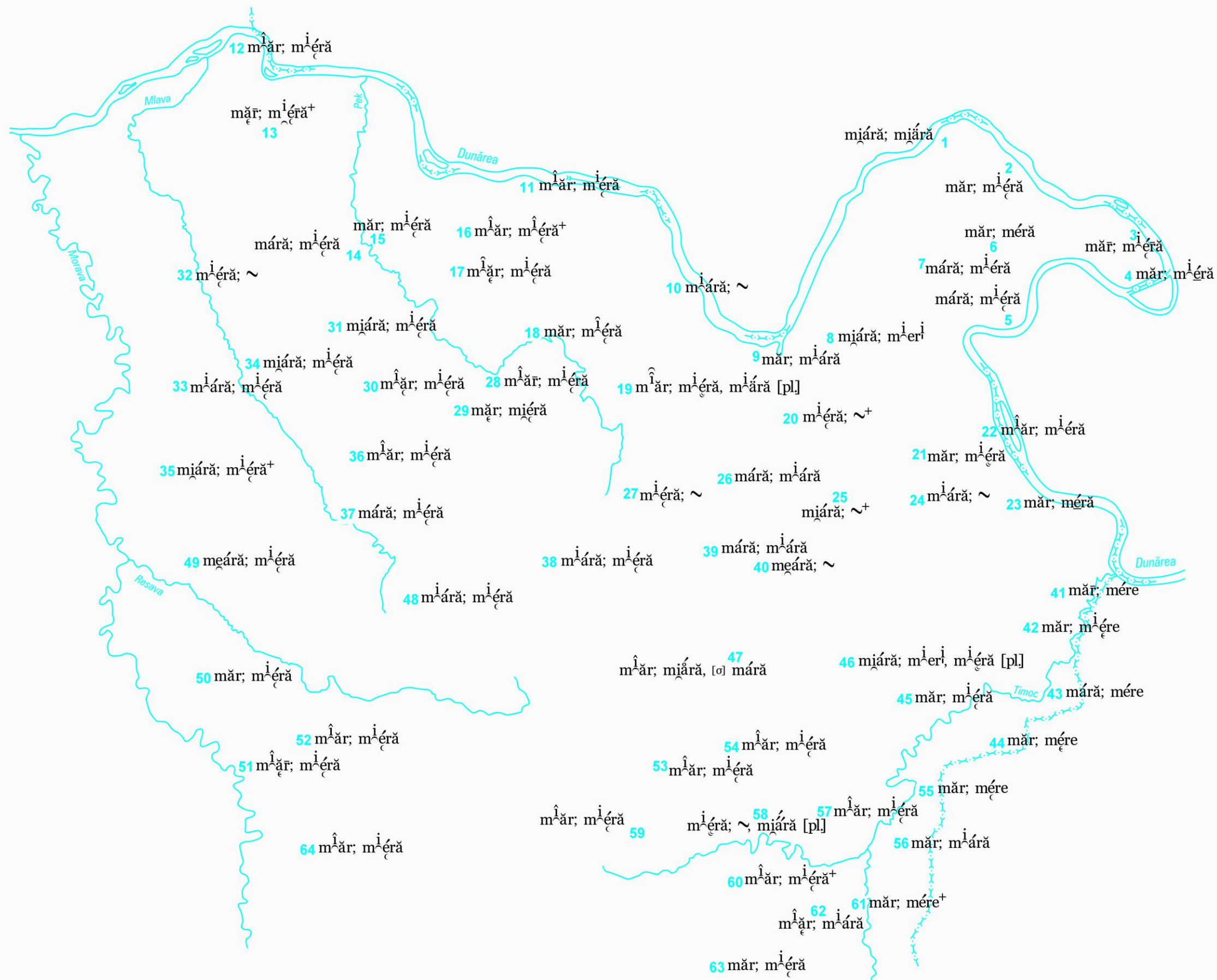
6. 47. Weigand, Jb, VII, ch.
[34], pct. 262. 271: *mor*;
mę[er]o.

18–20. 26. 27. Weigand, Jb,
VII, ch. [34], pct. 265–269:
mor; *mјerо*.

–. Weigand Jb, VII, ch. [34],
pct. 263. 264. 270. 272: *mor*;
mę[er]o.

Răspândirea formelor de sg. MĂR și MARĂ
(Vezi și pl. XXI, h. CLXIV, CLXV)

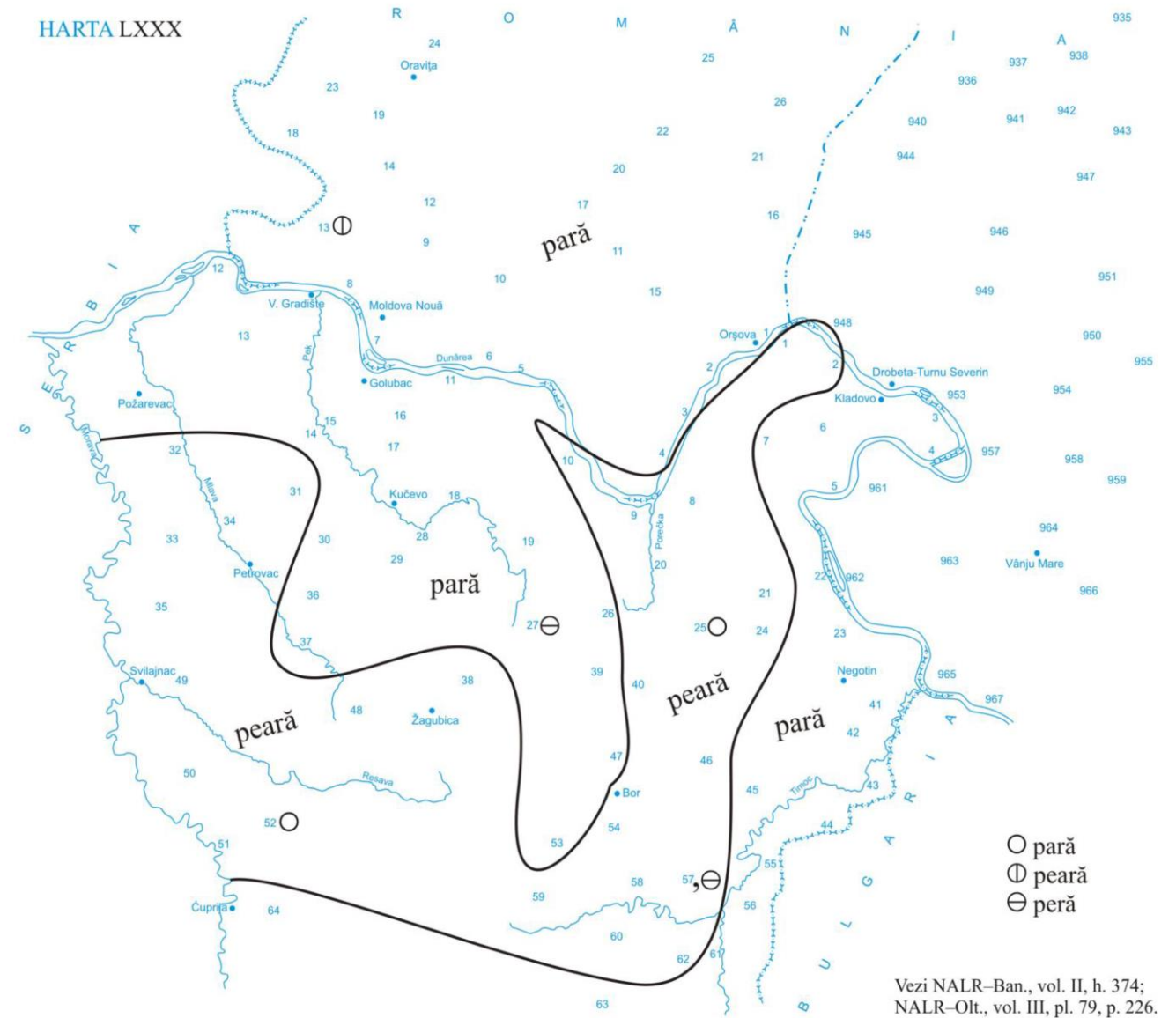

PARĂ, pl. „poire”
[782/1154]

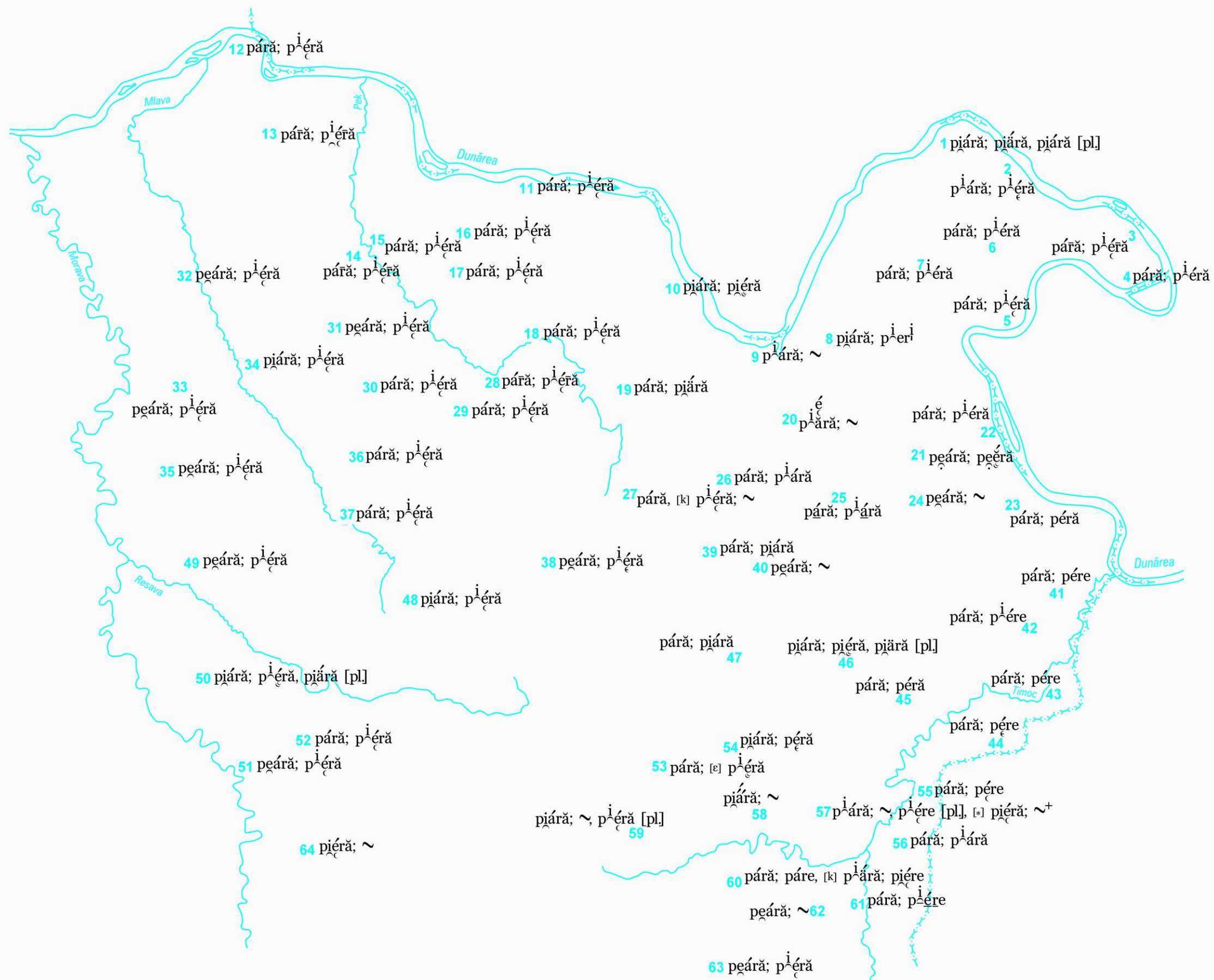
I. Întrebare indirectă: Vezi fig. 24 din Chestionar.

III. 57. Informatorul ocazional e femeie.
Anchetă suplimentară. Oștrej:
piără; piără.

- IV. 37. ALR II, pct. 4: –
55. ALR I, ms., ch. [876],
pct. 859: *pârî; pēre.*
64. ALR I, ms., ch. [876],
pct. 3: *piârî; ~.*
1. Weigand, Jb, III, ch. [35],
pct. 30: *parø; pęřę, pęřø*
[pl.].
6. 18. 19. 26. 27. Weigand, Jb,
VII, ch. [35], pct. 262. 266–
269. 272: *parø; pę[e]rø,*
pięrø [pl.].
20. Weigand, Jb, VII, ch. [35],
pct. 265: *pęarø; pęrø.*
46. Weigand, Jb, VII, ch. [35],
pct. 271: *pęarø; pięrø.*
– Weigand Jb, VII, ch. [35],
pct. 263. 270. 272: *parø;*
pę[e]rø, pięrø [pl.].
– Weigand Jb, VII, ch. [35],
pct. 264: *pęarø; pięrø.*

Răspândirea formelor de sg. PARĂ, PEARĂ, PERĂ
(Vezi și pl. XXII, h. CLXVI)

(DINȚII) SE STREPEZESC (ind. prez. 6) „(les dents) s'agacent”
[787/1160]

I. Întrebare indirectă: *Ce se întâmplă cu dinții când mănânci multe prune verzi, mere pădurețe...?*

- II. 4. *mi străpeđiră* [perf. s. 6] *đinți, în strîngă gura. mi să frînsă* [perf. s. 3] *d'int'ili* [sga.]; *d'inți* [pla.].
6. *să străpeđăș'te đinți, mi să străpeđiră* [perf. s. 6] *đinți*.
7. *să străpîezăș'te đinți*.
9. *amúrce đinți*.
11. *străpeđesc đinți* *dă bobolășă 'corcodușe' ácre*.
15. *mi s-a străpeđit* [perf. c. 6] *đinți*.
16. 40. *să străpeđasc đinți*.
17. *să strîpîeđăș đinți*.
19. *đinți-s sârbiđ, mi-s sârbiđ đinți, scîrțoáne, scîrțaje, sárbiđe*.
21. *să străpeđășce đ/d'inți*.
22. *să străpezasc d'inți*.
23. *să străpezăș'te d'inți*.
24. *mi s-a strepeđit đinți. mi să strepeđiră* [perf. s. 6].
30. *străpeđasc đinți*.
31. *să strapeđasc đinți*.
32. *să străpeđeșce đinți*.
33. *mi s-a străpeđit* [perf. c. 6] *đinți*.
34. *să prînde-n đinț*.
35. *s-a năcrit* [dintii]. *baș mănă/acrii, s-a străpeđit* [perf. c. 6] *đinți*.
37. *să străpeđesc đ/d'inți*.
38. *să prînde-n đinț*.
39. *să strîng*.
41. *să strîcă d'inți*.
42. *să străpezășce đinți*.
43. „*să străpezasc đinți* dacă *măncă prúne verz.*”
46. „*să sárbiéză* se zice mai des.”
47. *ăhđ, să străpeđasc đinți*.
51. *să sárbeđeđă đinți*.
52. *să străpeđasc đinți*.

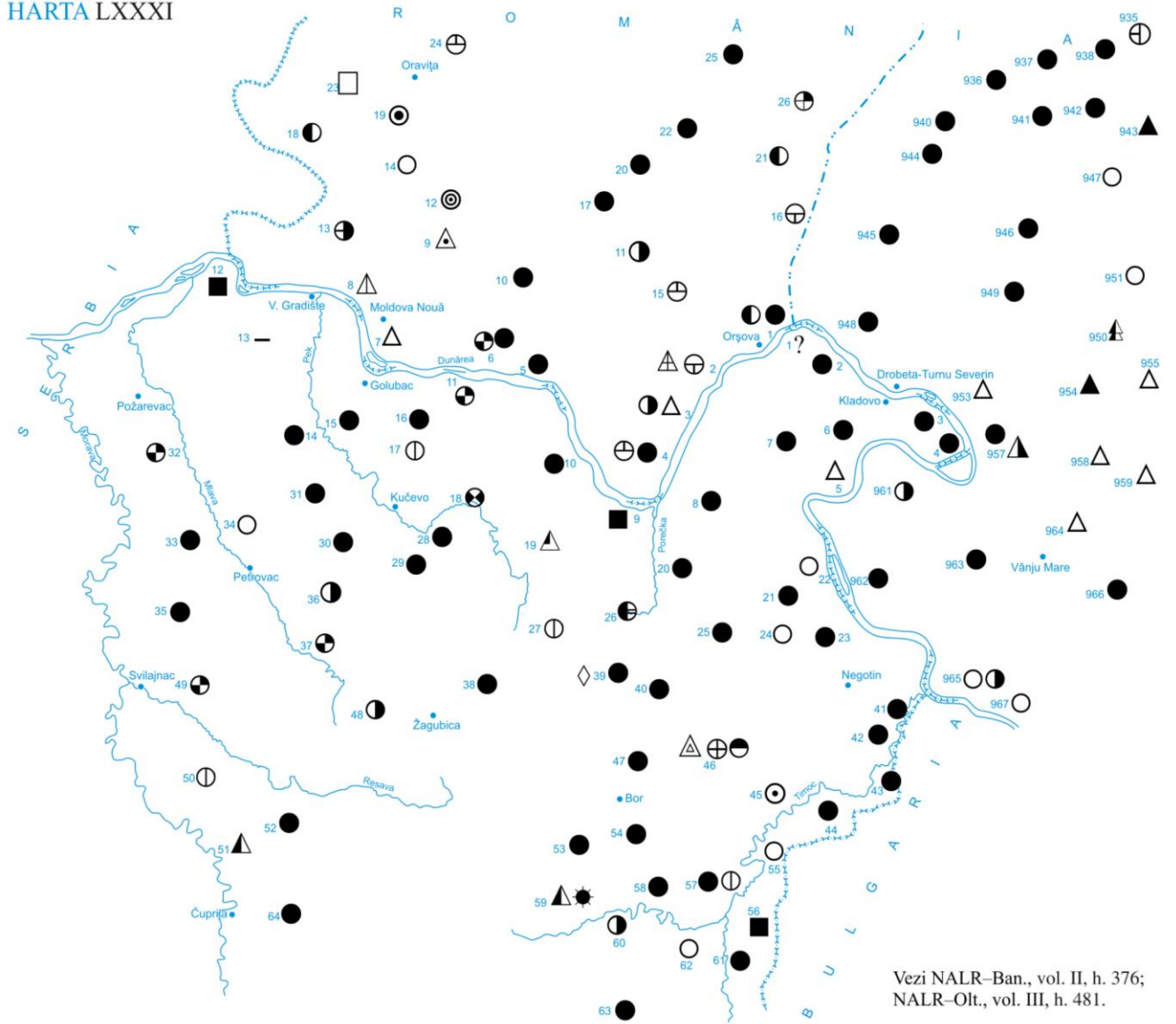
53. *străpeđiră* [perf. s. 6] *đinți*.
55. *să strepezasc d'inți*.
56. *să strînge, amúrce đinți, cîn manînc ácre pșamele*.
57. *stripezășc đinți, care áre domáce, care áre đinți lui* [cei din naștere].
59. *s-acrîesc, sárbeđáză đinți*.
60. *s-a strîpeđit* [perf. c. 6], *s-a stárpeđit* [perf. c. 6].
62. *să strepezășc đinți*.
64. *să străpeđasc đí mîeră. ma dor đinți*.

III. S-au notat și câteva forme pentru viermii care se fac în brânză:
străpieț; străpiecê [sg.] 2.; *străpidê* 10 [D]; *străpiđ; ~* 30.; *strîpîiđ; ~. flútur!* ‘viermii care se fac în făină’ 31.; *străpiz/đă* 39.; *strîpîpeđ* 50⁺: *am uđit 'am auzit'*; *străpez* [pl.]; *străpede* 44.

Anchetă suplimentară. Oștrej: *străpezesc*.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [2120], pct. 4: *s-a străpîeđit* [perf. c. 6].
55. ALR I, ms., ch. [1967], pct. 859: *să străpezasc d'inți*.
64. ALR I, ms., ch. [1967], pct. 3: *să străpeđasc đinți*.

HARTA LXXXI

Vezi NALR-Ban., vol. II, h. 376; NALR-Olt., vol. III, h. 481.

○ (a se) strepezi	⊕ (a se) străfezi	⊖ (a se) sterpezi	△ (a se) sárbezi	▲ (a se) surbezi
⊙ (a se) strepăda	⊗ (a se) străpedi	⊗ (a se) stárpezi	△ (a se) sárbiđi	▲ (a se) sárba
⊕ (a se) strepidi	⊗ (a se) străpiti	⊗ (a se) stárpezi	△ (a se) sárbedi	● (a se) acri
⊙ (a se) stripiti	⊕ (a se) străbiți	⊕ (a se) stárpezi	▲ (a se) sárbedi	■ (a se) amurți
● (a se) străpezi	⊗ (a se) străpedi	⊕ (a se) stárpidi	△ (a se) sárbiđi	◇ (a se) strânge
⊖ (a se) străpeza	⊕ (a se) străpa		△ (a se) sorbidi	
⊕ (a se) străpizi			▲ (a se) sorbezi	

Termeni pentru (DINȚII) SE STREPEZESC

MAGIUN DE PRUNE „marmelade de prune”

[788/1161]

I. Întrebare indirectă: *Ce faceți toamna din prune când le fierbeți mult pe foc și le dați la copii iarna să le mănânce cu pâine?*

II. 5. *dulcâată. și d'e plâeră facâ, și d'e mlâeră.*

6. „Se face *măgân* [prunele se macină la mașină, se pune zahăr puțin și se fierbe] și *dulcâată* [prunele se sparg în două, se scoate osul sau se pot fierbe și întregi]. La dulceață se pune *kilă la kilă* zahăr.”

7. „Se face și *dulcâată*, [în care] *puâ* [ind. prez. 2] *zâr* ‘zahăr’. *măgân* se face și din struguri.”

8. „Se face și *dulsâată*, din prune de toamnă. *pecmez* se face din prune de vară.”

9. „Și pe sârbește [se spune la fel].”

17. „*pecmâézu să fârbe mult*, pentru *iâarnă*, se face și *kisâlița*, pe care o mânânci când o faci, n-o ții pentru iarnă.”

20. 25. „Se face și *dulsâată*.”

22. 42. „Se face și *dulcâată*.”

24. „Ca să faci *pecmâéz*, fierbi prunele, cu puțin zahăr. Se mai face *dulsâată*, din prune întregi și se pune *kil la kil dâr* ‘zahăr’.”

26. „Se face și *stâtcâ*, și *gâm*.”

27. „*pesmâét* se face așa: *sâ fiârbe bine prunelâ*, *sâ să-ngrușâdâ* [să se îngroașe], și se pune *un grândin* [un grunz] *đi mâirișicâ*, *đi* [R] *zar* ‘zahăr’. Se mai face *slâtcâ*, [adicâ] dulceață (cu *sâcer* ‘zahăr’, cu *mâerișicâ* ‘zahăr’), și [se face și] *kisa/ălița*.”

30. „*pecmâéz* se face pentru a se mânca iarna. *kisâlița* se face din prune de vară și se mânâncă atunci când se face.”

41. „Sunt *tri vârst'e* ‘feluri, soiuri’ pe care le faci din prune, de mâncat: *pecmez*, *gâm*, *dulcâată*, *ș-a d'e pâtru* [a patra], *poț să le usâ*.”

43. „Se face și *dulcâată*, cu *zar* ‘zahăr’. Acuma se face și *compât*, *gâm*, *nu baș mâă precâp*.”

44. „*kisâlița* e *ăcrâ*, *mâă subțire*. Se face și *mârmâlâđ* de prune și *gâm*. Când copilul se murdărește pe gură cu *măgân*, se zice că *s-a umplât pe gurâ*.”

45. „*stâtcâ* [se zice] pe sârbește.”

46. „*pecmez*, se face fără zahăr; *slâtcâ* se face cu *mâerișicâ* ‘zahăr’, cu *zâr* ‘zahăr’.”

48. „Dacă se face dulce, cu zahăr, e *stâtcâ*; pe sârbește: *stâtcâ*.”

49. „Se face și *compât*, *đem*.”

51. „*pecmâézu să fiârbe*. Se face și *slâtcâ*, cu prunele de toamnă, *sâ cârița pruna* [se scoate sâmburele].”

52. „Prunele poți și să *le usâ*”.

53. „Se face și *stâtcâ*: pruna zdrobită, fără coajă, o pui într-o *șârpâ* ‘tingire’, apoi se pune var nestins și *ia* [pruna] *stâ așâre o đâ ș-o nâăpâce și ia râmâne-ntrâgâ*.”

55. „Se face și *stâtcâ*, [adicâ] dulceață pe sârbește, din

strâgurâ, *scobicârâ* ‘măceșe’, un fel de dulceață.”

[D] *pecmez zâ sârbi-ŋcolâ*. „Se face și *cumpât*.”

56. „Se face și *slâtcâ*.”

57. „Din prune se face *pecmâéz*, *stâtcâ* și *sâ usâ de iâarnă*.”

59. „*slâtcâ* și *pecmez* se zice (și) *sârbsko* ‘pe sârbește’, *gândâesc*. *kisâ/ălița* e și magiun, și un fel de marmeladă care nu se păstrează pentru iarnă, ci se mânâncă atunci când o faci.”

62. *poâce și slâtcâ*.

63. „Se face și *compât*.”

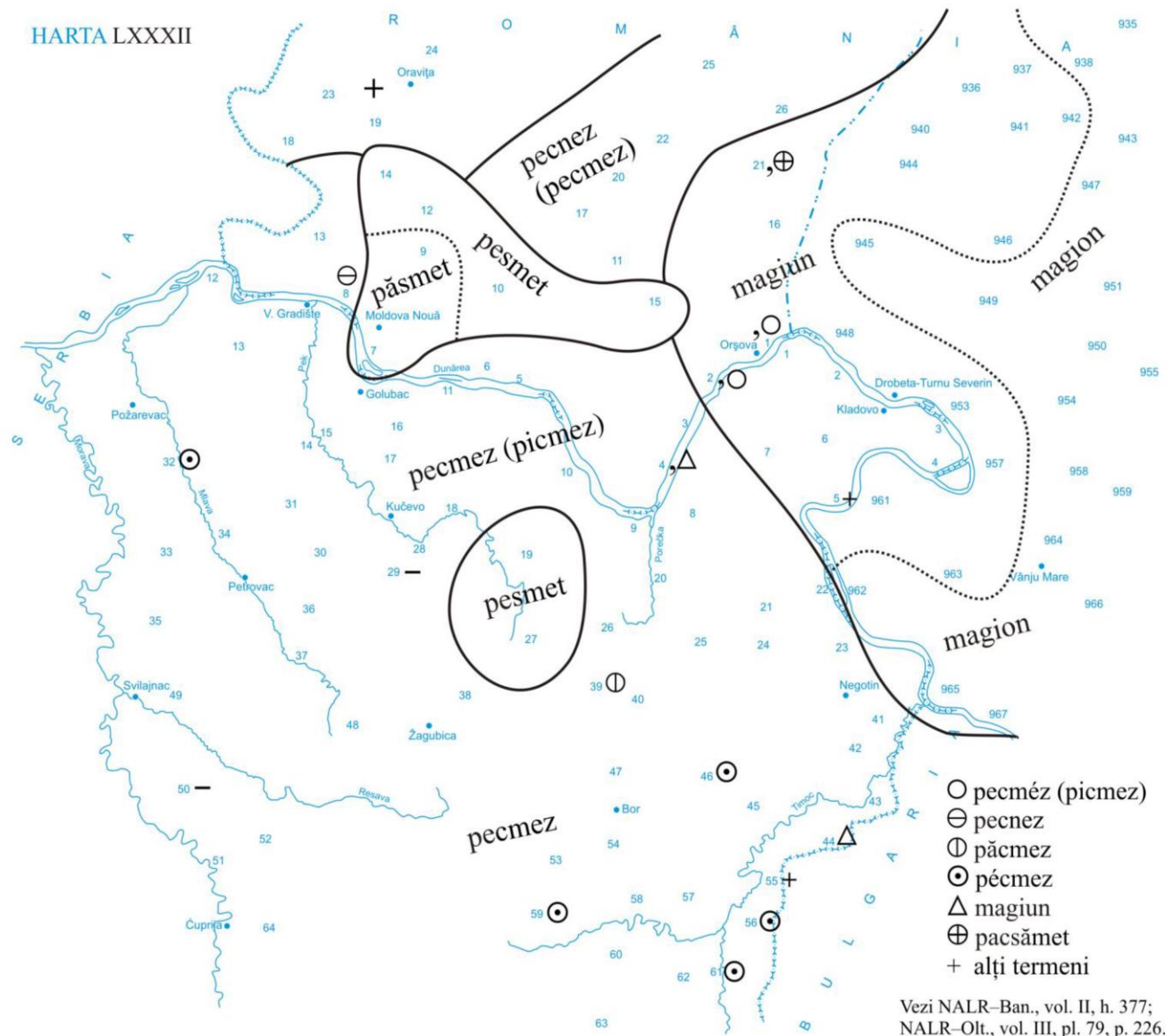
III. Anchetă suplimentară. Oștreli: *pecmâéz*.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [4046], pct. 4: *petmâéz*.

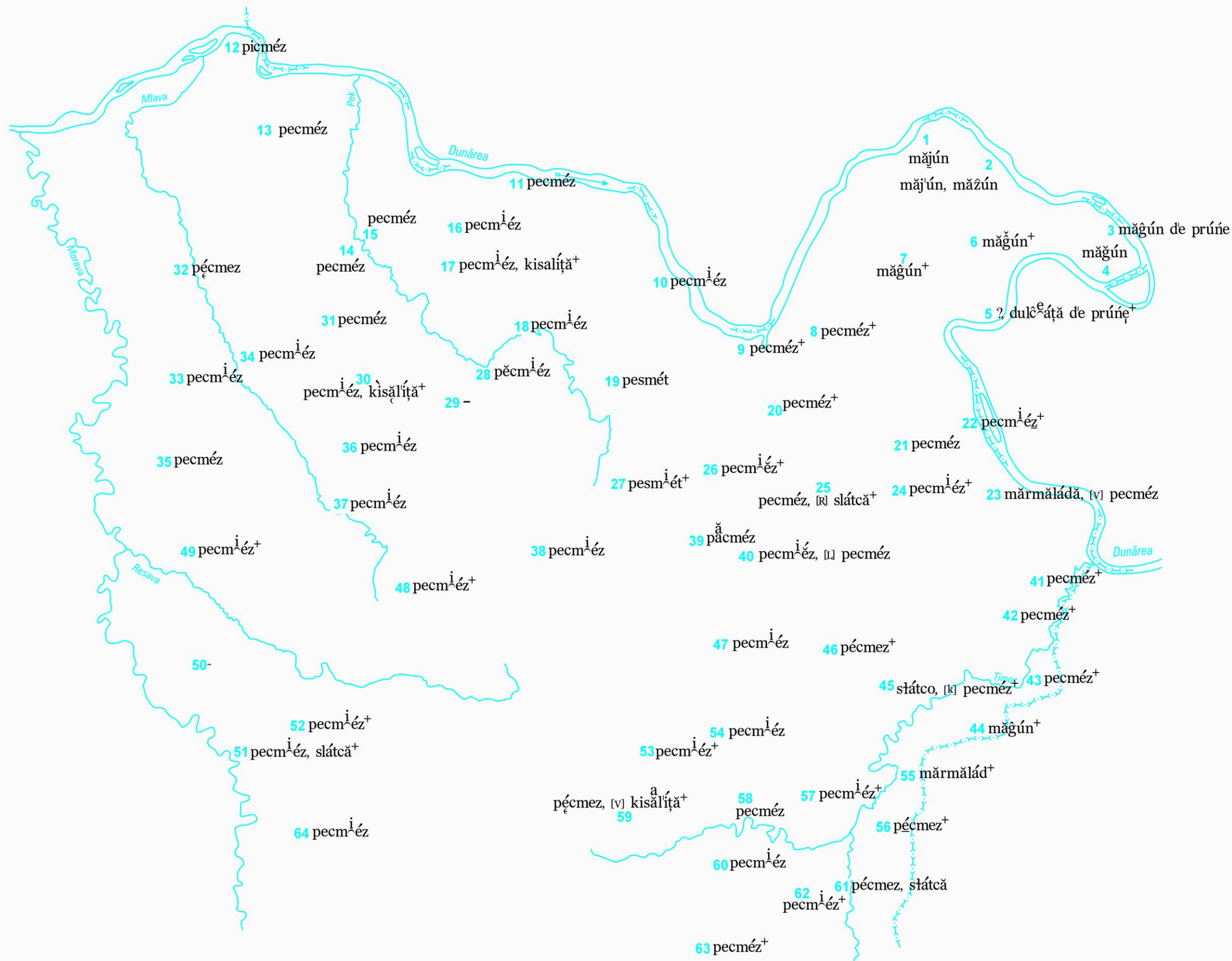
55. ALR I, ms., ch. [873], pct. 859: *kisâlița, prunâ fiârt'e*.

64. ALR I, ms., ch. [873], pct. 3: *pecmez*.

HARTA LXXXII

Principalii termeni pentru MAGIUN DE PRUNE

ȚUICĂ „eau-de-vie”
[789/1164]

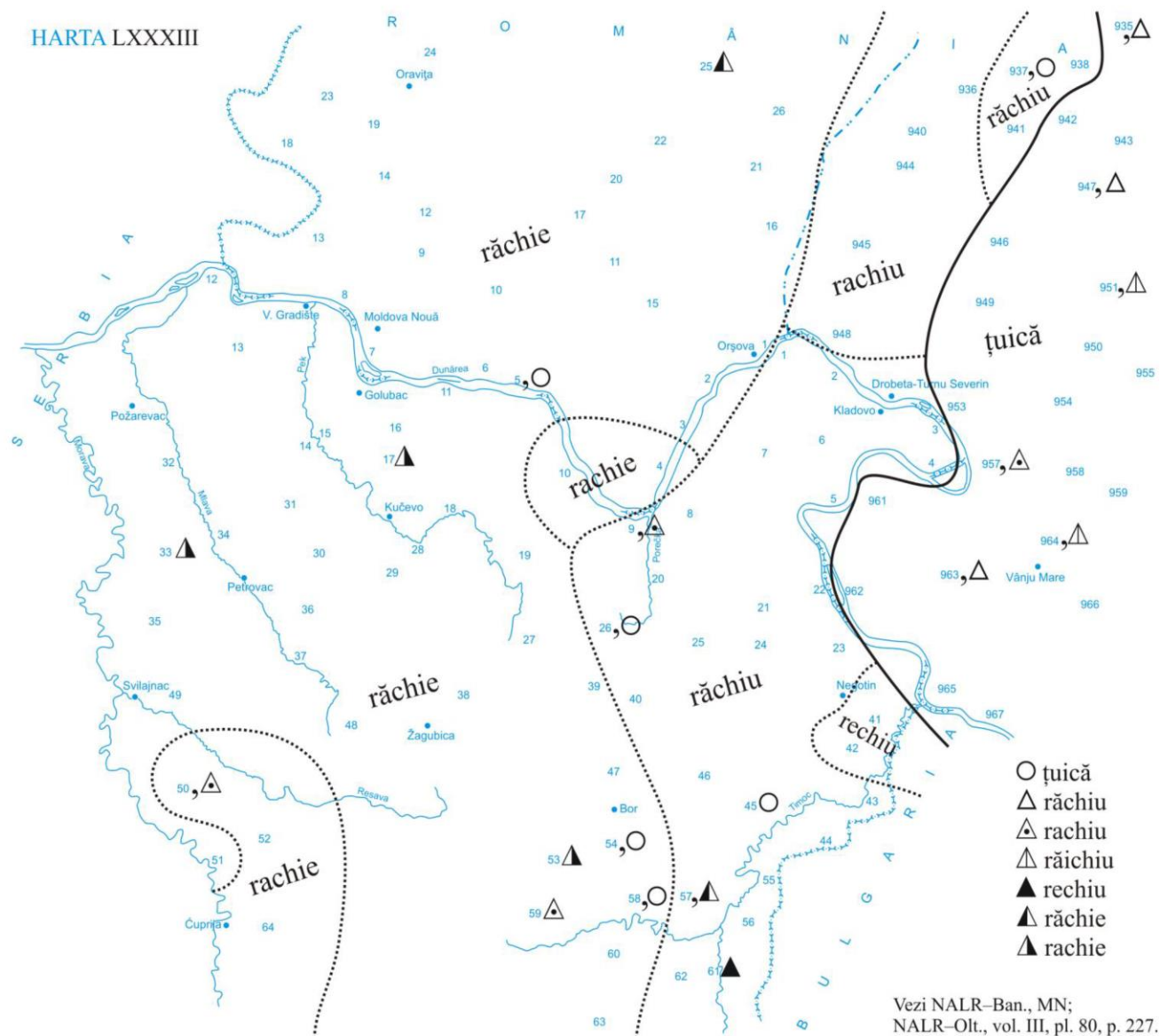
I. Întrebare indirectă: *Cum se numește băutura care se face din prune?*

- II. 4. *aḱ copt* [perf. c. 2] *răkiu*.
10. „La voi [în România], se zice *pal'incă* [!].”
13. „Răchia o *frig* la *căzán*. Și carnea o *frig*. Pâinea o *coc* în cuptor, dar o *frig* în *spor*!”
16. „Este *răkiie d-a moá'le* și *d-a iútă, táre*.”
17. *rakiie muá'le*.
18. „În alte părți, *țuică*.”
19. *frig rakiie*.
20. *il coc* la *că/azán*.
21. „Prunele le pui și *fierb* [fermentează], apoi *le coáse* la *căzán*. *múma* mea a zis *țuică*.”
22. *cočém* la *căzán*.
23. *răkiu d'i prúnă, cočém* la *căzán*.
26. „Prunele *le fierb*, [k] *frig* [6]. *frízim* [4] la *căzán*.”
27. *frig, fierb* *cómina* să *fac rakiie*.
30. „*ră/akiie d-a muá'le* e cea *fiartă* o *singură dată*.”
35. „*laș să fiárbă* [să *fermenteze*] *prúnili*, apoi *fríz, fríz rakiia*.”
40. *il coș* la *căzán*.
41. „Ca să *faci rekiu*, prunele *le coc* la *căzán*. *șnaps* îi spune *námțu*.”
42. *cîn beḱ rekiu de prúnă / nu măi porț cămășă bună*.
43. *să coáce* la *căzán*, o *coc* la *căzán*. „*pátocă* e *răkiu d'al moá'le*, *copt* o *singură dată*.”
46. „La Bor se zice *răkiie*.”
47. „*răkiie d-a moá'le* e cea *friptă* o *dată*.”
48. „Se face și *măi tárle*, și *măi moá'le*.”
50. *să frízě, o frízim* *îḱ cazán*.
51. *astrízem* *îm búrle*.

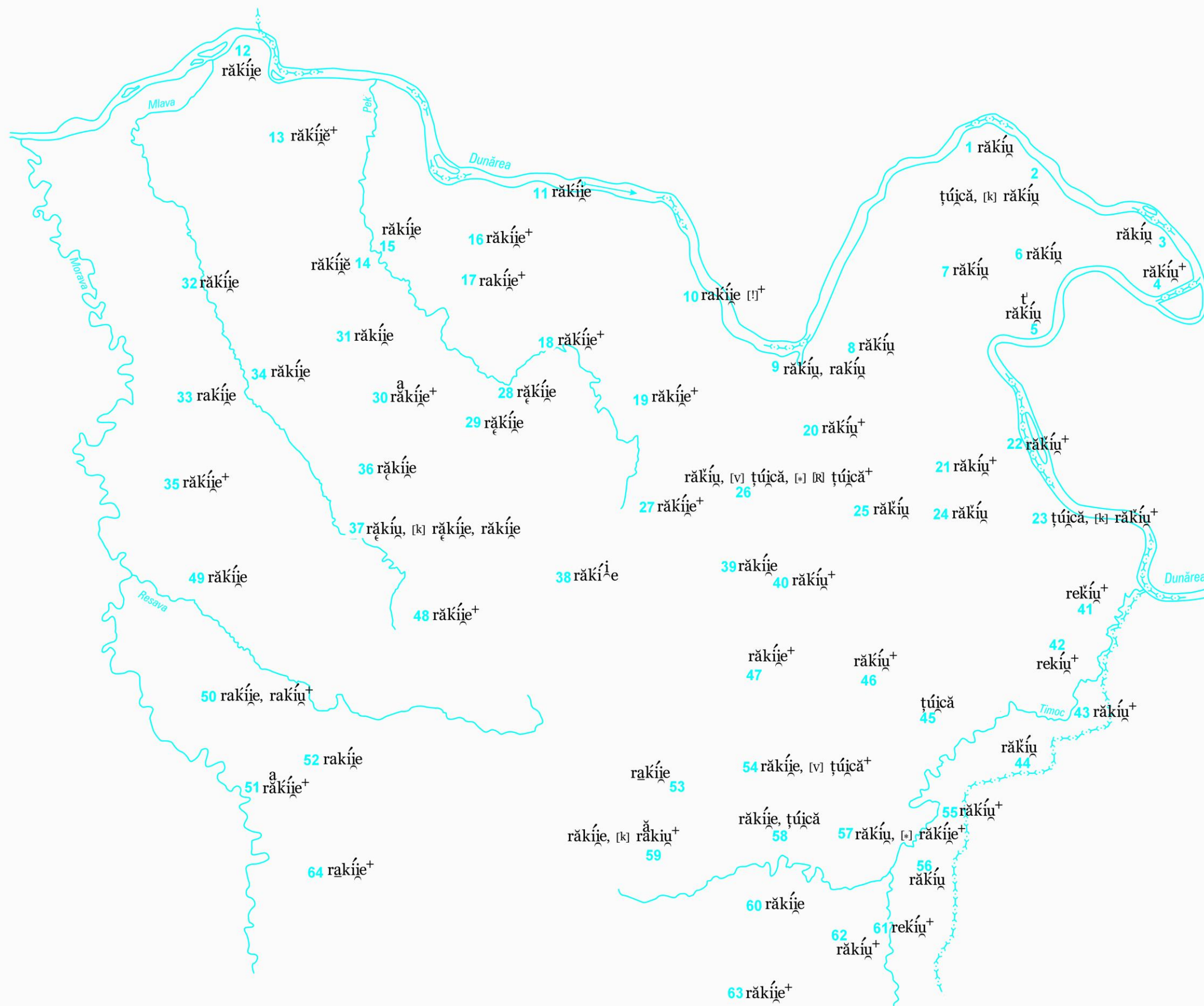
54. „*țuică* e *vórba dă bábălic* ‘din bătrâni’. *răkiie* e mai mult [vorbă] *sârbească*.”
55. *coc* la *căzán rakiu*.
57. [ḱ] *coásem* [4] *rakiia*.
59. „*răkiie* e pe *sârbește*.”
61. *le fierb* [prunele]. *am făcut rekiu*, *am copt rekiu-așá*.
62. „Ca să *faci rakiu*, prunele *le coș* la *cazán*, *le cošem*, *rachiul să coáse*.”
63. „În România se zice *țuică*.”
64. *fríz* *îḱ cazán*. *iestă* *cazán*.

III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *răkiu*.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [6347], pct. 4 : *răkiie dă prúnii*⁺: „Se face și *dă piérsăși* și *dă strúgur*”; cf. și ch. [4151]: *ș'livăviță*⁺: „Rachiul de struguri e *cómaviță*”.
55. ALR I, ms., ch. [1673], pct. 859: *țuică*⁺: „Se face din prune. Din bucate și din vin se face *răkiu*”.
64. ALR I, ms., ch. [1673], pct. 3: *rakií*⁺: „De *prúnă* și de *cómin*”.

Termeni pentru ȚUICĂ

ȚUICĂ PROFRIPTĂ „eau-de-vie de prune redistilée”
[790/1166]

I. Întrebare indirectă: *Cum se numește țuica pe care o fierbi de două ori?*

- II. 2. *răkiu d-al mǎl'e* 'țuică fiartă o dată'. [Cel tare e] *dat d'i dou_ór'i*. „păcostă îi spune la rachiul slab.”
6. *I-am fiert d'e dou_ór'i*.
[] *prepec*: [vorba asta] *căd'e-n vǎrbă sîrbească*.
7. „*il precóc* [ind. prez. 2], *il fierbi a doua oară*”.
9. „*Când ie procópt, îi tár'le. il procóáse tár'le. fríze la rákiu*.”
11. *o profrizem* [4].
13. *o profriž* [2], *o-ntîmpin, o fac d-a iúce, dabóme*.
15. „*răkije profriptă* îi spune în alte părți, *la mînce*.”
18. *să profriže*.
19. „*Pe sârbește* îi zice *prepecéniță*. Pe românește se zice mai mult că *o profriž*.”
21. *il precóc* [ind. prez. 1] *adăgără* 'a doua oară'.
22. *nu făcém*.
23. „*nu baș se face; il cǎcém d'e două ór'i, e măi tare*. Pe sârbește se zice *prepecéniță*.”
24. *il coș de două ór'i*.
25. *I-am procópt*. „*Pe sârbește: prepecéniță*.”
26. „*iei [sârbii] îi đic acúma* [la răchia lor] *prepecéniță*. E tare, e *ársă l'imba*. [Mergem] *să frízim* [conj. prez. 4] *la cǎzán*.”
27. *să profáse*.
28. „*astríž prúne, le puń iń_cădă; căđ, le fîerbî* [le lași să fermenteze], *le duș la cǎzán ș-le fríz*. Când le culegi, le poți pune și în *șubăr*. Țuica tare *o profriž*.”
29. „*profriptă* se zice mai rar.”

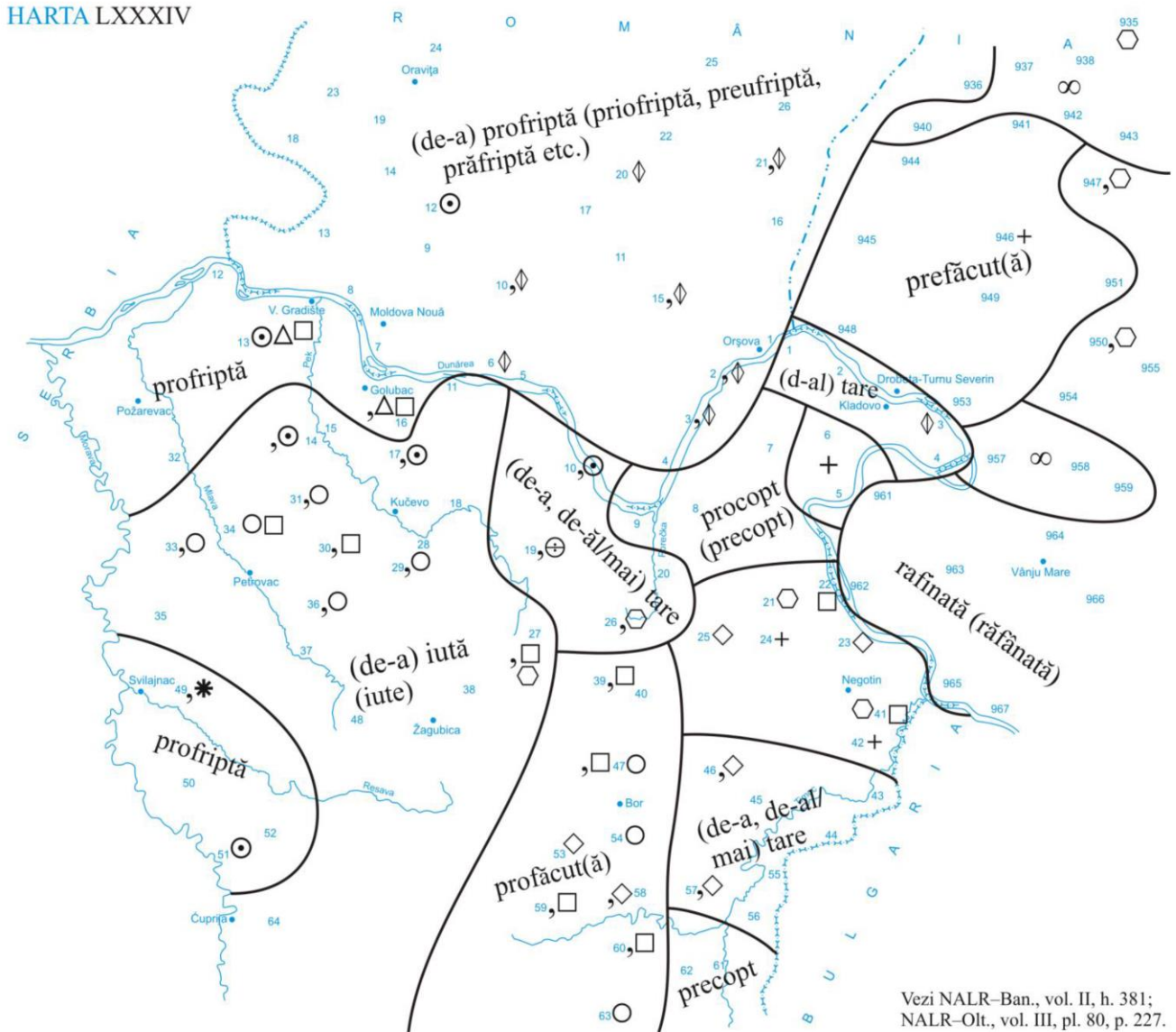
30. „*ră/akije d-a tare* se zice mai rar.” [D] PRĂFRIPTĂ #.
31. „Este *răkije d-a mǎl'e* și *răkije d-a iută. ai fript-o* [perf. c. 2] [se zice când] ai fiert țuica prima dată; *ai profript-o*, când ai fiert-o a doua oară.”
32. *o profriže* [3].
33. *am profript-o, o fac iută, profriptă*.
35. *ai profrit-o*.
38. „*răkiia o fîerbî, o fríz, pră urmă am întors-o*. E *fiartă dă două ór'i, să fríze*.”
40. *s-a procópt*.
42. „*pîrvină* e țuica pe care o iei întâi.”
43. „*răkiyu d'al tár'le sǎ-ntǎrce*, îi zice *prepec*, pe sârbește.”
44. *măi tare, ca spirtu. trácút piń_cǎzán de două ór'i*.
45. „*I se spune și ca-n sârbește, prepecéniță*. E *prefácúta, o procóc*.”
47. „*Se frige pǎáce o dată, da pǎáce dǎdăuór'i, atúș să profáse. rákije d-a tár'le e cea friptă dǎdăuór'i*.”
49. *o prontórs* [2]. „*Prunele le fríz*.”
50. „*o profriž* [2], *o profrižim* [4]. *o caiéșt'*, când faci răchia mai slabă, când o fierbi cu zahăr.”
51. „*Se face la 53 dǎ grádur'i*.”
52. „*să profriže*. Este *rakije mǎl'e* și *rakije mă/ai tare, profriptă*.”
53. *o procóásě*. „*Prunele le coc iń_ca/ázán*. Cea pe care o iei la început, e *prepec*.”

55. *I-am prefácút* [perf. c. 1], *il prefácém* [4.] *il fac tár'le, ie foc d'e tár'le*.
56. *il precóc, ai copt cómina, ai precópt rákiu, îi mult tare*.
57. [] *ai procópt-o*.
58. „*Răchia care curge la început e pîrvină. păcotă e răchia slabă, ca apa. rákije profácúta* se zice în cealaltă parte a satului.”
59. „*Pe sârbește: prepecéniță*.”
60. „*răkije mǎl'e e rákiia cǎpăta o dată. rákiia o cǎcém la cǎzán; să fîerbe pe sobă, cu zahăr*.”
64. *o fríze la cǎzán*.

III. Anchetă suplimentară. Oștrelj: *răkiu d-ěl tare*.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [6358], pct. 4: *răkiš da iută*: *ai prǎfrit-o*.
55. ALR I, pct. 859: —.
64. ALR I, pct. 3: —.

HARTA LXXXIV

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 381; NALR–Olt., vol. III, pl. 80, p. 227.

◇ copt de două ori (~ a doilea) (precopt, procoaptă, precoaptă)	⊙ profrită (prǎfrită)	◊ (de-a) întoarsă (pro(i)ntoarsă, prentoarsă etc.), prentors
○ profácút (prefácút(ă))	△ (de-a) iute	* de-a bună
○ profriptă	⊕ preafriptă	+ alți termeni
	□ (de-a/al (mai) tare)	

Răspândirea determinantelor (rachiul etc., rachie etc., țuică) PROFRIPT(Ă) (PRIOFRIPT(Ă), PREUFRIPTĂ, PRAEFRIPTĂ), PROFÁCUT(Ă) (PREFÁCUT(Ă)), ÎNTOARSĂ (PRENTORS, PRO(Î)NTOARSĂ, PRE(U)ÎNTOARSĂ), PROCOPT (PRECOPT, COPT), (DE A/DE AL MAI) TARE, (DE-A) IUTE (IUTĂ), RAFINATĂ

BORHOT „*marc de prune*”

[791/1167]

I. Întrebare indirectă: *Cum numiți ceea ce rămâne din prune după ce ați făcut țuica?*

II. 1. „O lăbădă la porș.”

3. „*cómina* nu o mănâncă vitele, *pó'te pór'ci*.”4. „*scosăi* [perf. s. 1] *d'îñ_căzán* ce *ud'di* 'rămase'. *buască* este ceea ce scoți din *trăcă* [soiul de dovleac] ca s-o faci să poți bea apă sau vin cu ea. *să-mbuîi* [perf. s. 3] *trăca*, a fost făcută bună pentru băut cu ea.”6. *o dăm* [ind. prea. 4] *și la porc*.7. „*păcotă* se zice la ce rămâne după ce s-a făcut țuica, *o lăpădă* [ind. prez. 4]. [D] *cómină* *d'e prună* este ce bagi în cazan ca să faci țuica.”8. 10. 11. 35. „*cúmină* îi zice la ce bagi în cazan ca să faci țuica, iar *boască* e ce rămâne.”9. „*boască*, se aruncă, o mănâncă porcii; *cómină* e ce bagi în cazan ca să faci *raķi*. *păcotă* e rachiul slab, care se aruncă.”12. „*cómină* e și ce *lăbiđ*, și la prune, și la struguri.”14. „*puñ* [2] *îm_burî* *cómină* și *lăpăd* *cómină*. *am frit* *răķi*, *am frit* *cómină*.” [D] BOASCĂ #.15. „*după fript* e *buască*, *năiñca* *lu fript* e *cómină*.”16. „*cómină* e *pîñă a o frize*, *boască*, după ce e fiartă.”17. 36. 50. „*cómină* [îi zice la] ce bagi în cazan.”18. „*cómină* e când o bagi în cazan. *dîn boască* *iesă ořlăt*.”19. „*cómină* e din ce faci țuica.”20. „*isto boască*, și la struguri.”22. „*cočem comina*, *am scos comina*. *boască* e numai la *prúne*. [Informatorul nu poate preciza exact care termen e cel potrivit ca răspuns la întrebare.]”

23. „Nu știu cum îi spune la prune.”

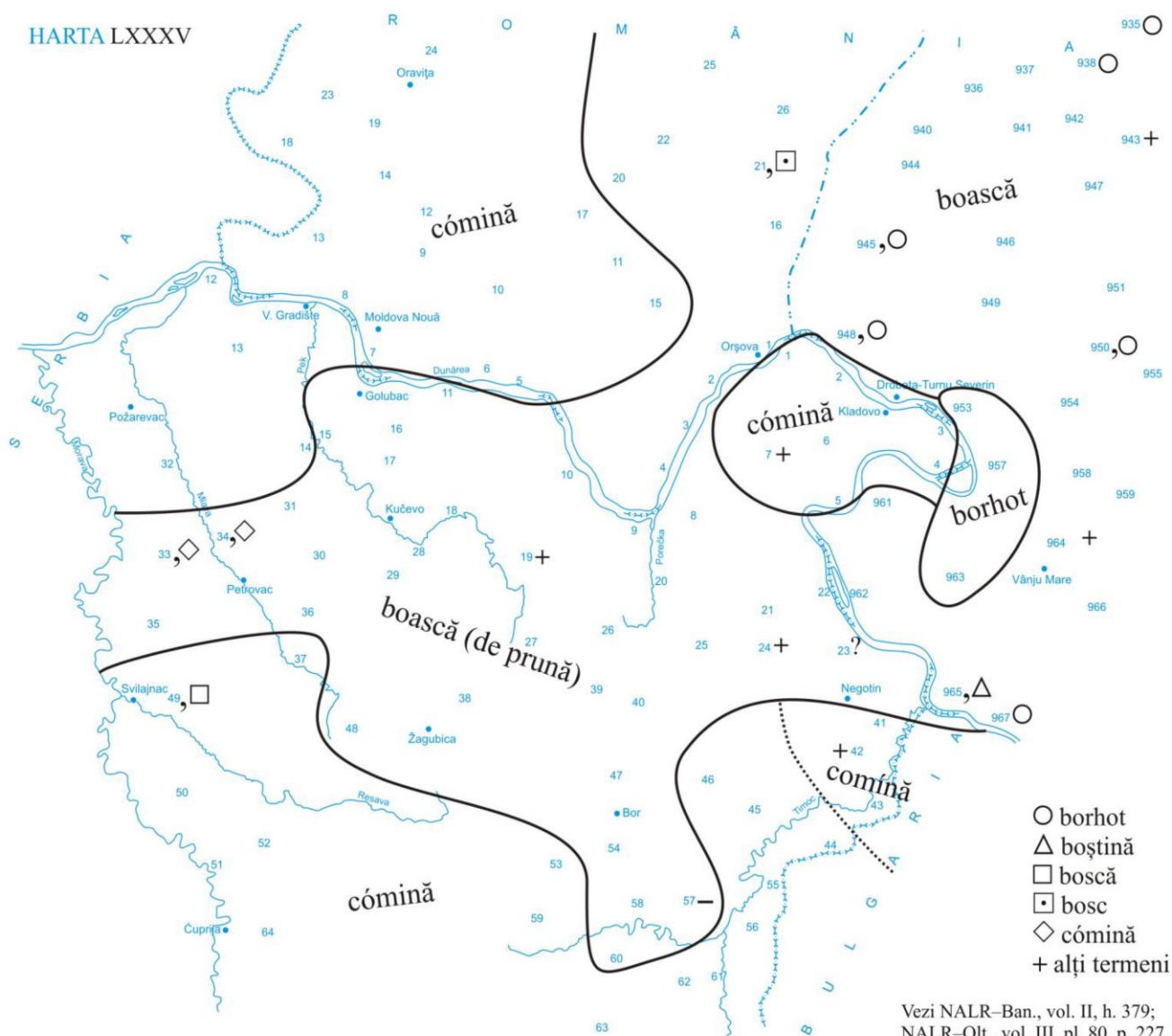
25. „Se dă la porci.”

26. 29. 30. „Se face din *cómină*, *boasca* o arunci.”31. „[Țuica] se face din *comină*, *boasca* o arunci.”32. „*cómină* e și ce *lăpădă*.”33. „*cómină*. [Se spune] *tot lăpăd*, *stobód* *cómina*. *boască* se zice mai rar.”34. *prúneře* *să frig* *îñ_cazán*. *cómină* e *dípă* *še să frize*. *am uđit* *și dă boască*, *dămúlt*.”37. „*cómină* e și ce bagi în cazan, și ce rămâne după *ś-ai frit-u* 'ai fript-o'.”38. „*cómină* e ce se bagă în cazan, iar *boască*, ce se *lăpădă*.”39. „*cómina* se bagă în cazan; *boasca* o lapezi din cazan.”40. „*cómina* e din ce se face țuica sau vinul, iar *boască*, ce *să lăpădă*.”41. „Primul rachiu, mai slab, îl faci *líker*, *reķi* *dúlce*, se numește *patúca*.”42. *corăřl'ácu ála*.45. „*cómină* e și ce se pune în cazan, și ce se aruncă, la sfârșit.”48. „*cómină* e ce *řierb*, *fríz* *la ca/ázán*.”49. „*boască* e când o scoți *dă unde o lăbiz* *ș-o dađ* *lu porș*.” [?]51. „*cómină* e și ce *frízem* [4], și ce se leapădă. Alții, cei din Vlașca, *vlašķéni*, *zic đibră*.”52. „*cómină* e și din ce faci țuica, și ce rămâne.”53. „*cómină* e ce bagi în cazan și ce *lăpeđ* din cazan la prune.”55. „*cómină* e și ce bagă în cazan, și ce se aruncă.”56. 64. „*cómină* îi spui și la ce *lăpăd*.”58. „*cómină* e ce se bagă în cazan; *boască*, ce *să lăpădă*.”60. „*boasca* o *lăpăd*.”61. *am lapădát* *cómina*.

III. În unele localități au fost notate și denumiri pentru TESCOVINĂ:

cómină 3. 42. 43. 53. 56. 64.*cómină* 2. 12. 14. 18. 19. 32. 33. 40. 51. 60. 61.*cúmină* 8. 10. 11. 25. 35.*comină* 22. 23. 31.*gėjurí* 55.*boască* 20. 8.–11. 31. 35. 40. 53.Anchetă suplimentară. Oștreľj: *cómină*.IV. 37. ALR II, ms., ch. [6357], pct. 4: *cómină*.

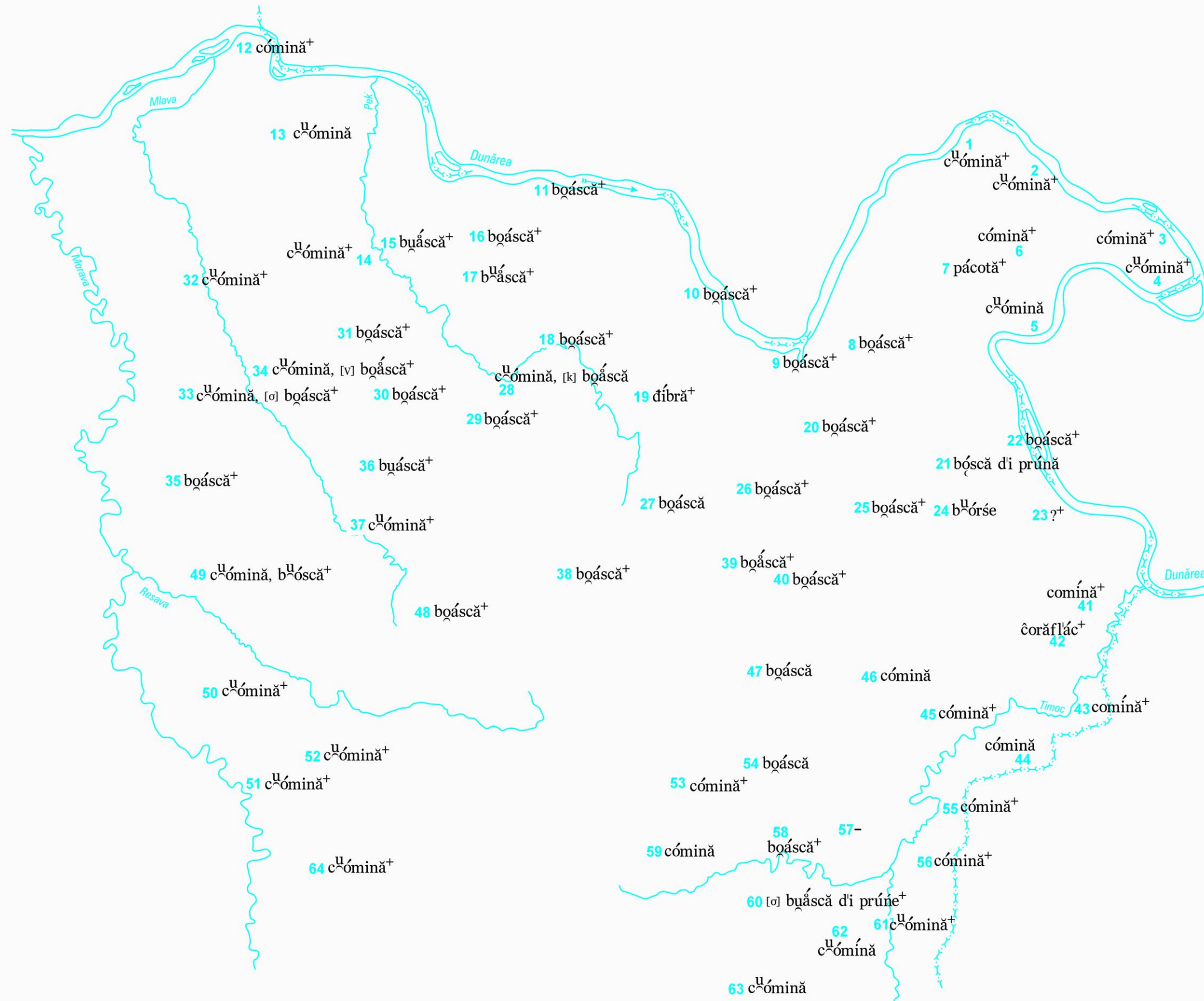
HARTA LXXXV

Principalii termeni pentru BORHOT

55. ALR I, pct. 859: —.

64. ALR I, pct. 3: —.

ZEAMĂ (LA PRUNĂ) „jus”
[792/1168]

I. Întrebare indirectă: *Când storci o prună, o lămâie, ce curge din ea?*

II. 5. *cură soc d'in ȧ.*

6. „*cură zámă, că apă nu pot să zíc.*”

7. *zama îi.*

19. *ȧsă sóftu.*

21. *cînd o strîz la mînă.*

30. „*must se zice numai la ce iese din struguri cînd îi storci.*”

33. *dă la prună mîerze dămă.*

34. *mîerze vin din iê'le, din prúne, cúr'le vin din prúne.*

35. *đama ája dîn ȧ.* [– Pe românește?] – *dî cîn m-am fatát 'm-am născut', tot rumîneșc-am vorbít.*

39. *cúr'le vînu đim prună și ramîne p'la și ȧosu.*

47. *a plecát oțátu đim prúne.*

51. *mîerzi dămă, da uđeșce ȧosu.*

54. [*] *cînd o storś, ȧe soc, da cînd o puń iń keś 'traistă mai mică', ȧa cūră sîngură, îi dămă.*

59. *đin strúgur' m'erze vînu.*

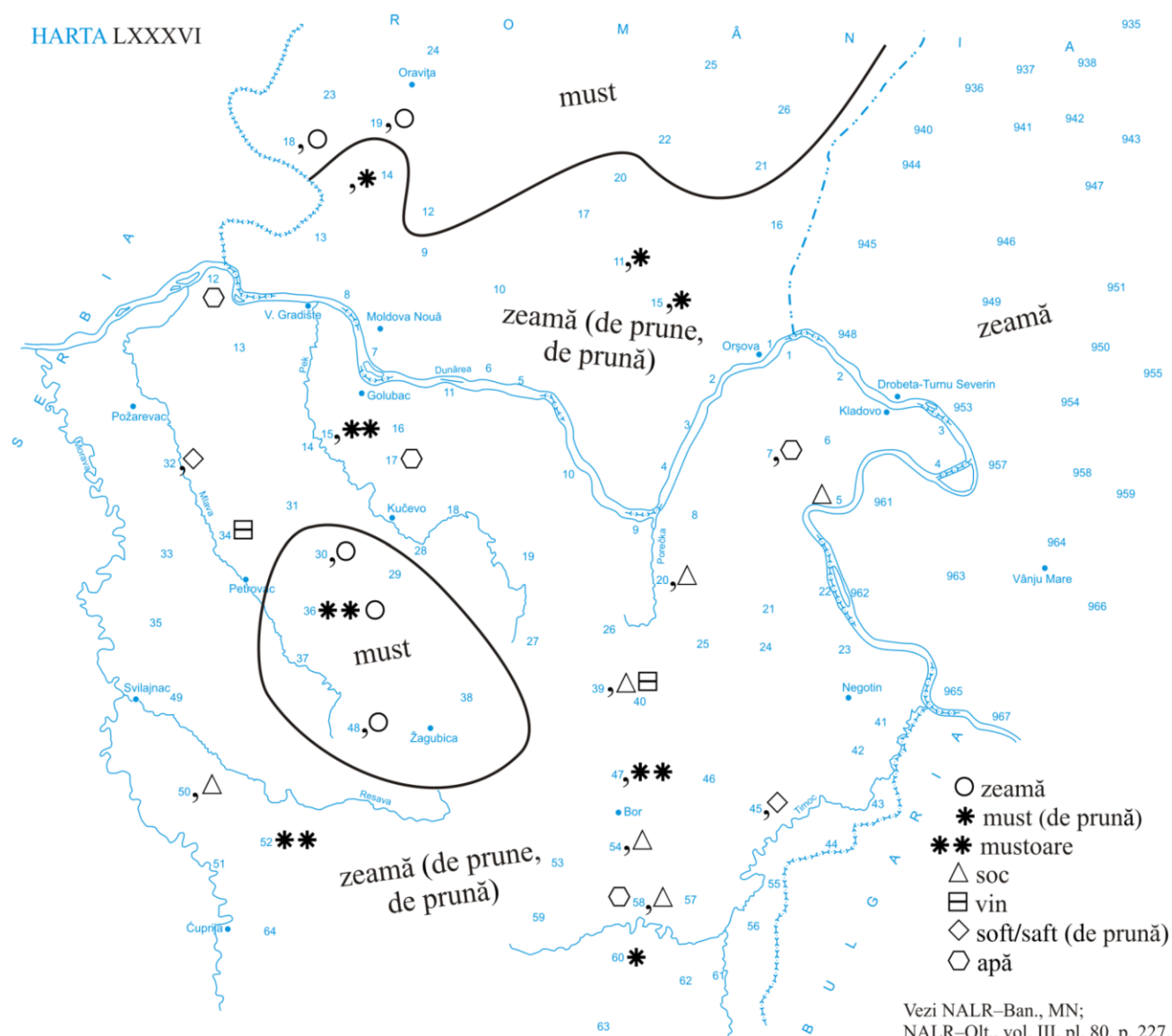
III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *zámă, z/đámă.*

IV. 37. ALR II, pct. 4: –; cf. ch. [6135]: *must.*

55. ALR I, pct. 859: –; cf. ch. [1717], [1718]: *must, mústu* [a.].

64. ALR I, pct. 3: –; cf. ch. [1717], [1718]: *must, mústu* [a.].

HARTA LXXXVI

Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt., vol. III, pl. 80, p. 227.

Termeni pentru ZEAMĂ (LA PRUNĂ)
(Vezi pl. XXIII, h. CLXIX)

CIREAȘĂ, pl. „cerise”
[793/1169]

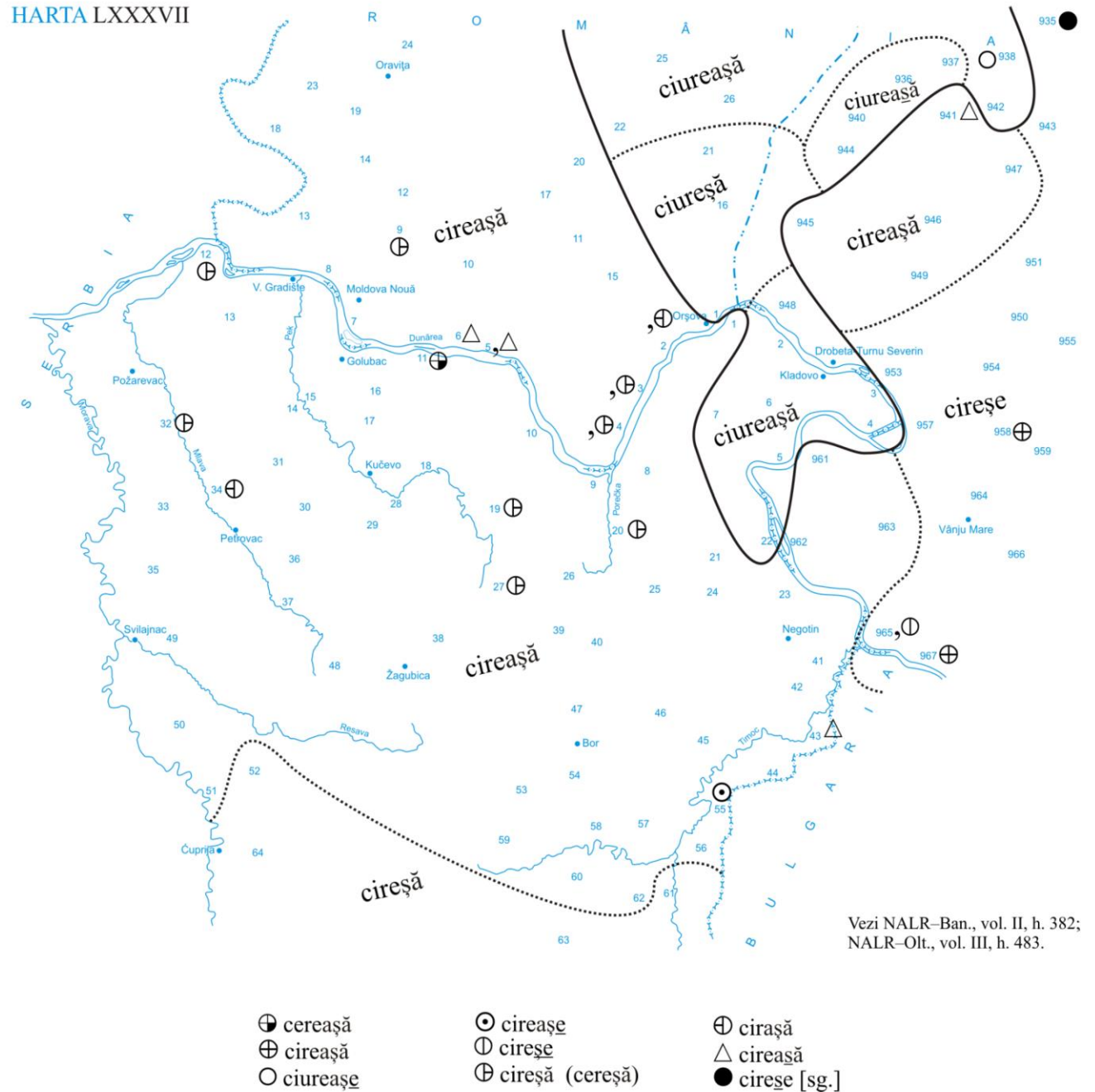
HARTA LXXXVII

I. Întrebare indirectă: (Fig. 26 din Chestionar.)

II. 4. „[Se zice:] *mîncăi* [perf. s. 1] două *čurleș*, dar *mîncăi* [perf. s. 1] *čurleșă*, când mîncai o cantitate mai mare.” [?]
29. *ăia cred că va dofi șireășă*.

III. Anchetă suplimentară. Oștrelj:
șireășă; ~.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [6075], cf. și [6077], pct. 4: *șiriășă*; *-rișă*.
55. ALR I, ms., ch. [884], pct. 859: *čiriăși*; *-reși*.
64. ALR I, ms., ch. [884], pct. 3: *șirișî*; ~.
1. Weigand, Jb, III, ch. [41], pct. 30: *șirășo*; ~.
6. Weigand, Jb, VII, ch. [41], pct. 262: *tšurășo*; *-reș*.
18–20. 26. 27. Weigand, Jb, VII, ch. [41], pct. 265–269: *șirășo*; *-reș*.
46. Weigand, Jb, VII, ch. [41], pct. 271: *tširășo*; *-eșo*.
–. Weigand Jb, VII, ch. [41], pct. 263, 272: *tširășo*; *-eșo*.
–. Weigand Jb, VII, ch. [41], pct. 264, 270: *șirășo*; *-eșo*.

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 382; NALR–Olt., vol. III, h. 483.

Forme de sg. pentru CIREAȘĂ
(Vezi pl. XXIV, h. CLXX, CLXXI)

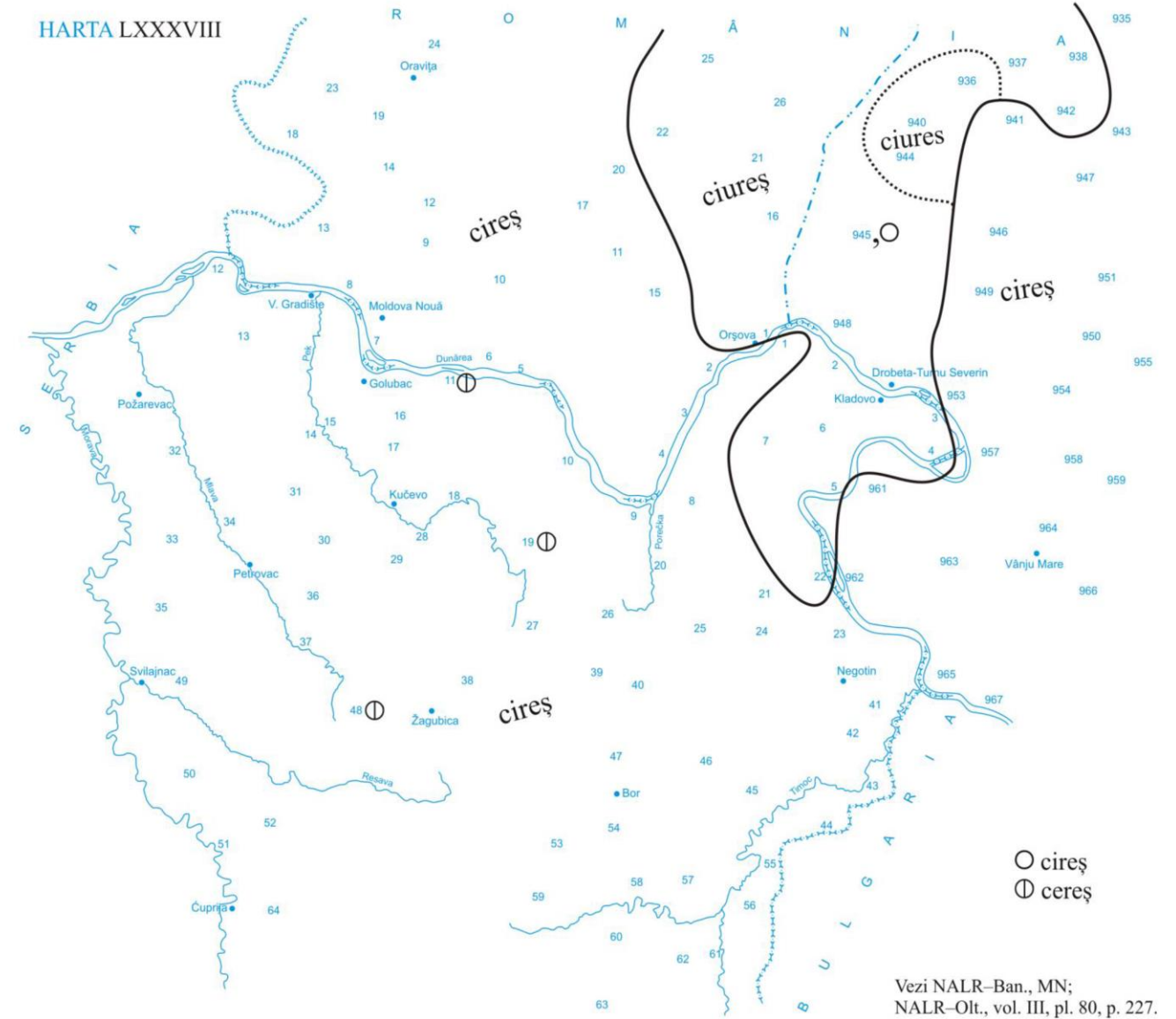
CIREŞ, pl. „cerisier”
[794/1170]

I. Întrebare indirectă: *Cum se cheamă pomul care face cireşe?*

II. 56. *lemn de cîrîeş.*

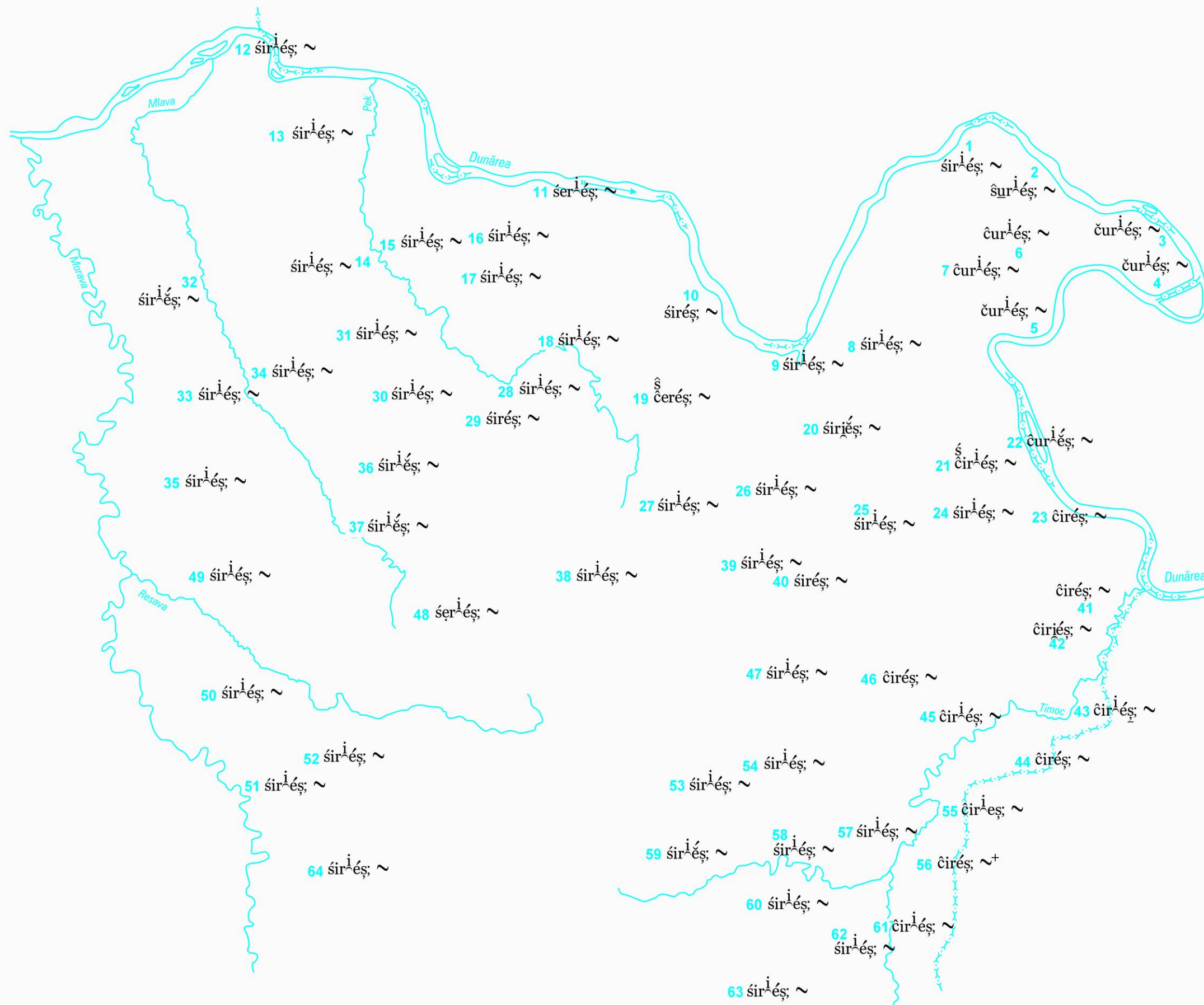
III. Anchetă suplimentară. Oştrelj:
şirîeş; ~.

IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
55. ALR I, ms., ch. [883],
pct. 859: *çirêş; ~.*
64. ALR I, ms., ch. [883],
pct. 3: *şirîeş; ~.*

Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., vol. III, pl. 80, p. 227.

Forme de sg. pentru CIREŞ
(Vezi pl. XXV, h. CLXXII)

SÂMBURE^{1,2} (LA PRUNĂ), pl. a) „noyau”, b) „amande du noyau”
[795, 796/1171, 1172]

I. Întrebare indirectă: a) *Ce are pruna tare, la mijloc?* b) *Ce găsești înăuntru după ce l-ai spart...? Dacă vrei, îl mănânci.*

II. 1. *iasă sîmburu* [a.].

8. b) „Pe sârbește, *îezgro. srij* ‘măduvă’.”

12. a) „Pe sârbește: *cost*.”

13. b) *tot ósu áre sîmbuř.*

20. „Pe sârbește: a) *cóștiță*, b) *sême*.”

31. b) „*samînța* e de grâu, de cucuruz, *dă duléce*.”

32. a) „*cóștiță*, pe sârbește.”

40. „Pe sârbește: a) *cost* este osul din corpul omenesc, *cóștița* este sâmburele de cireasă, b) *îezgro*.”

46. b) „*ce scoț d'in mijlôcu ósuluț e modív/úã*.”

50. b) „*sîmbur* se zice *la nică*, *la alînă*, *dabóme*.”

51. b) *áre lînima lui, o inimióará mică. sîmbur e dă nică*.”

53. b) „*sîmbur* e ce se află în os; *samînța* e sâmburul cu os cu tot, pe care-l pui ca să răsără un alt cireș.”

59. b) „Nu știu ce e la cireasă, că nu-l mîncăm.”

60. b) *modúã la prună*.

61. b) „*sămincôara aț_álbă. frígură; frígúre* [?] se zice la mai multe semințe la un loc.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:

a) *os*, b) *sîmbur*.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [6081],

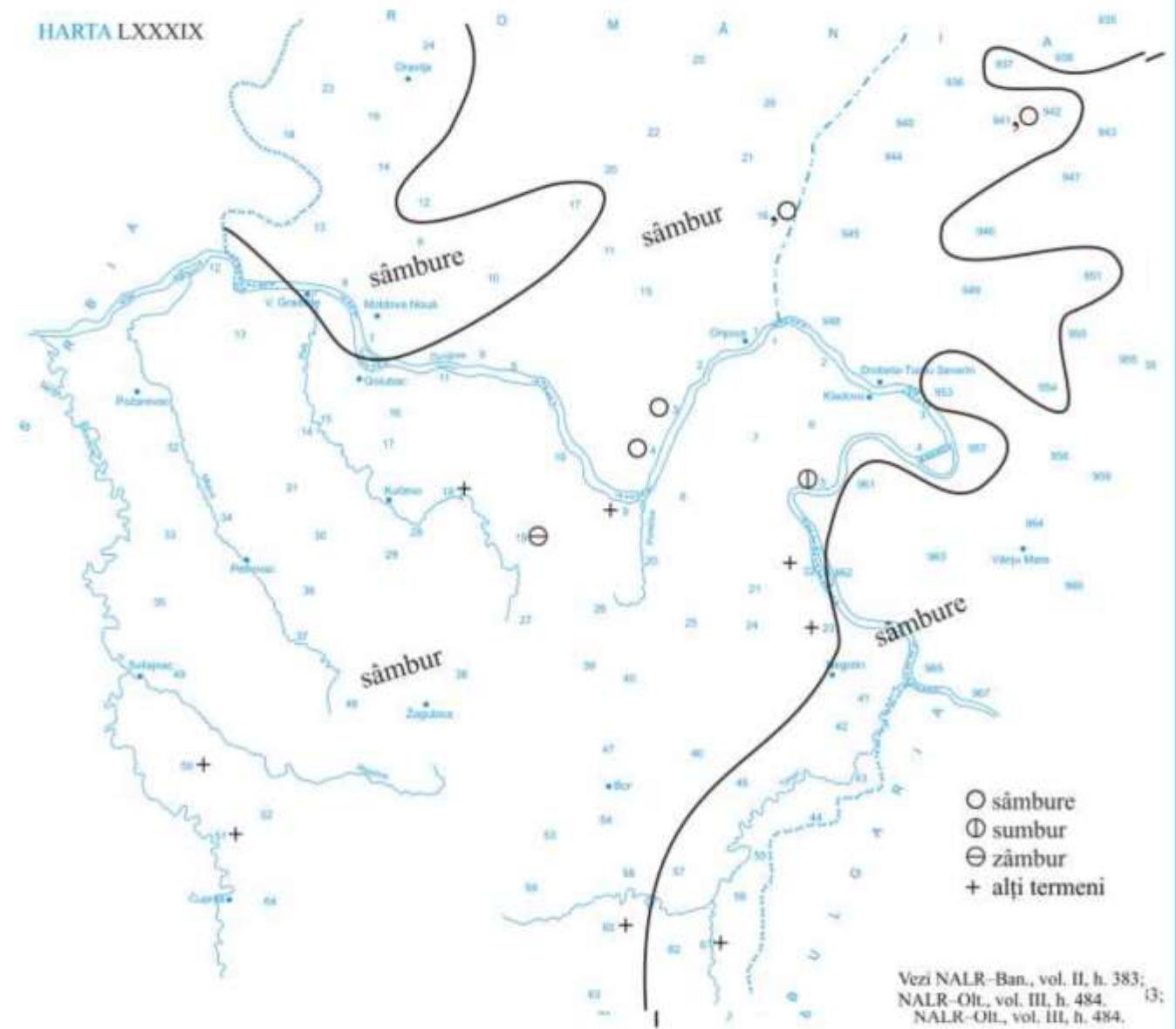
pct. 4: a) *os*, b) *sîmbur*⁺:
sîmbur în os.

55. ALR I, ms., ch. [874],

pct. 859: a) *os*; *úasă*, b)
sîmbur, *sîmbure*; *sîmbur*.

64. ALR I, ms., ch. [874],
pct. 3: a) *os*⁺: *os đî prúni*, b)
sîmbur; *sîmbur*.

HARTA LXXXIX

Răspândirea formelor de sg. SÂMBUR și SÂMBURE (LA PRUNĂ)

VIȘINE, sg. „griottes”
[797/1173]

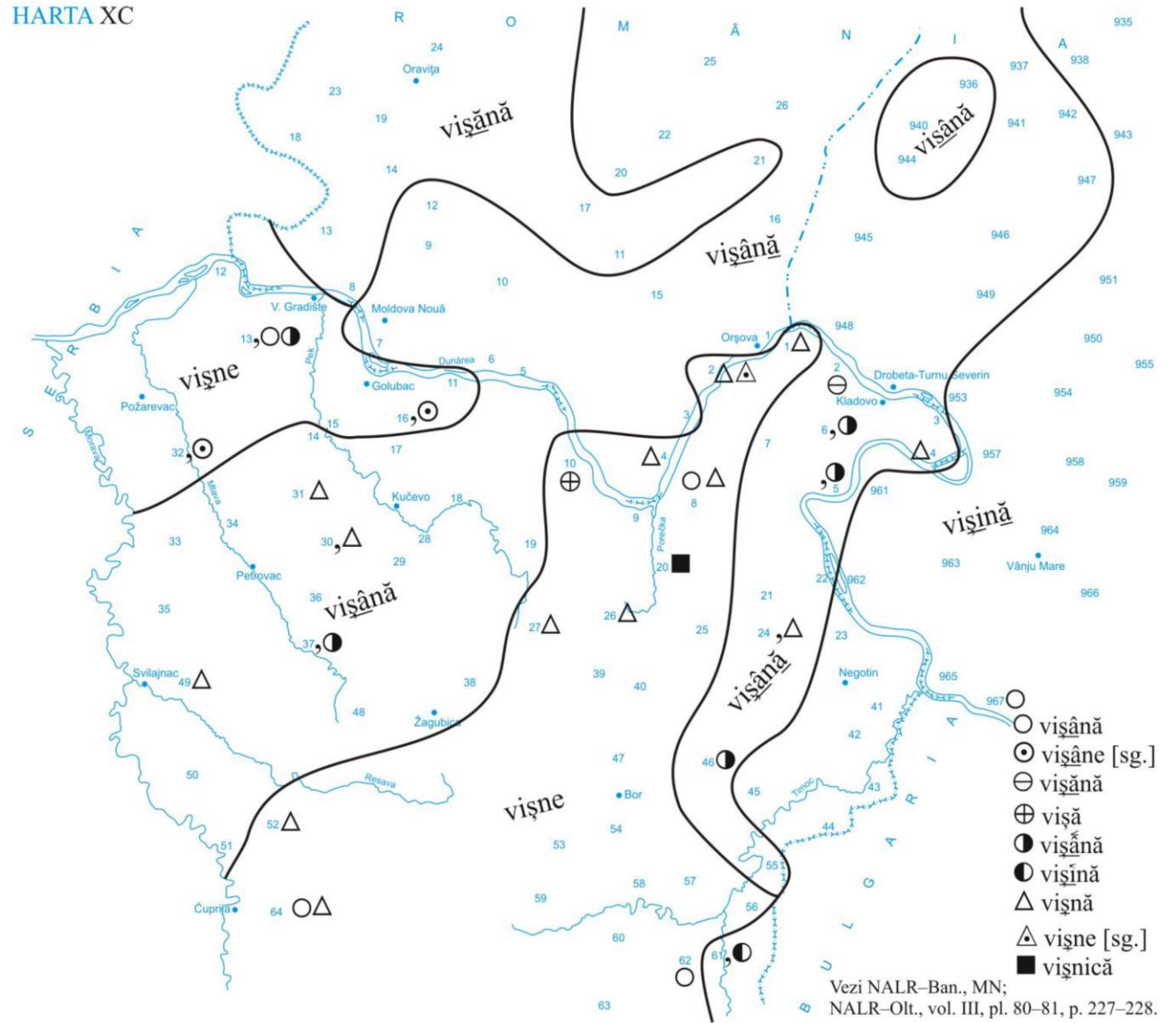
I. Întrebare indirectă: *Cum le numiți pe acelea care seamănă cu cireșele, dar sunt ceva mai acrișoare și se coc mai târziu?*

II. 11. *cîca vișne.*

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
vișne; ~.

IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
55. ALR I, ms., ch. [887],
pct. 859: *viși/îně; vișînî.*
64. ALR I, ms., ch. [887], pct. 3:
vișîně; vișînî.

HARTA XC

Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., vol. III, pl. 80–81, p. 227–228.

Rostirea lui ș + i în formele de sg. ale lui VIȘINĂ
(Vezi și pl. XXV, h. CLXXIII)

VIȘIN, pl. „griottier”
[798/1174]

I. Întrebare indirectă: *Cum se cheamă pomul care face vișine?*

II. 3. *vă d'êrăt* [perf. s. 5] *sâma*.

8. „Nu știu pe românește. În sârbă, *vișne*.”

25. „Pe sârbește: *vișne*.”

27. „am un *vișin* sau am *măi mulț lăstări di vișin*.”

35. *vișinu rodêșce vișine*.

57. *vișnu-ă/ăla*. [Silabisit:] *viș-nî; viș-ni*.

58. „*vișin* se spune în cealaltă parte a satului.”

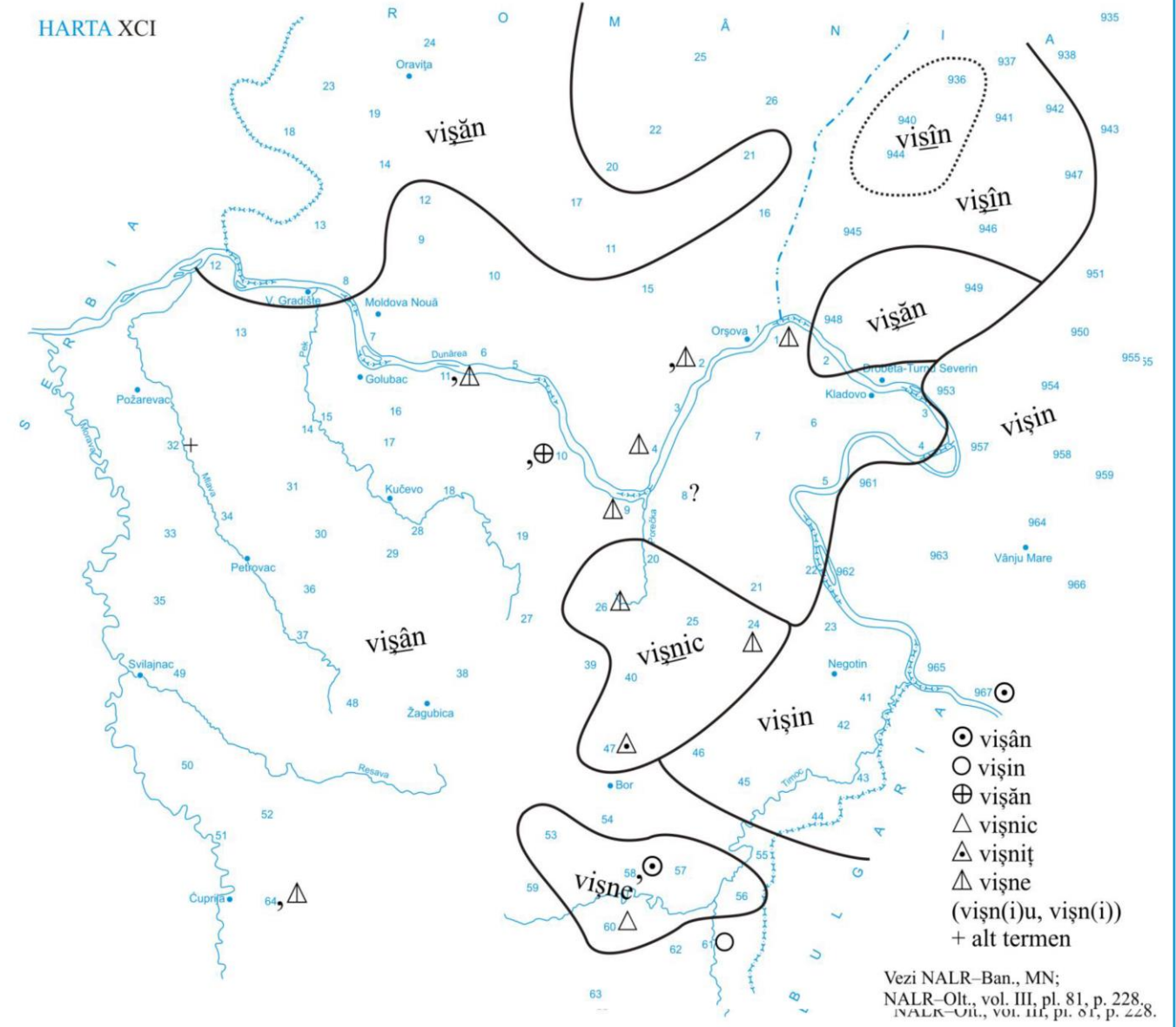
III. Anchetă suplimentară. Oștrej:

vișně; ~.

IV. 37. ALR II, pct. 4: –

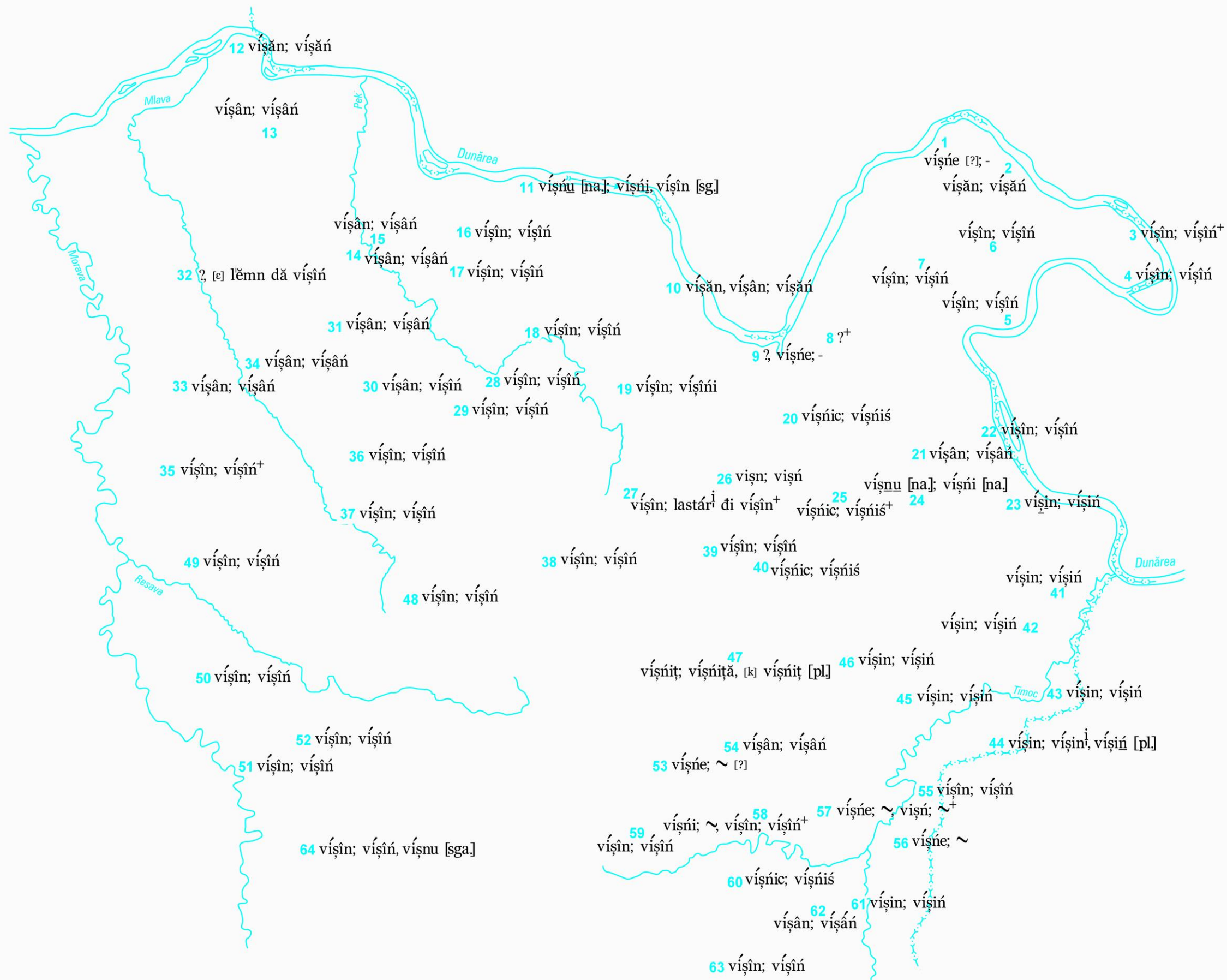
55. ALR I, ms., ch. [886], pct. 859: *vișin; vișin*.

64. ALR I, ms., ch. [886], pct. 3: *vișin; vișinî*.

Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., vol. III, pl. 81, p. 228,
NALR–Olt., vol. III, pl. 81, p. 228.

Rostirea lui *ș + i* în formele de sg. ale lui VIȘIN

CAISĂ, pl. „*abricot*”
[799/1175]

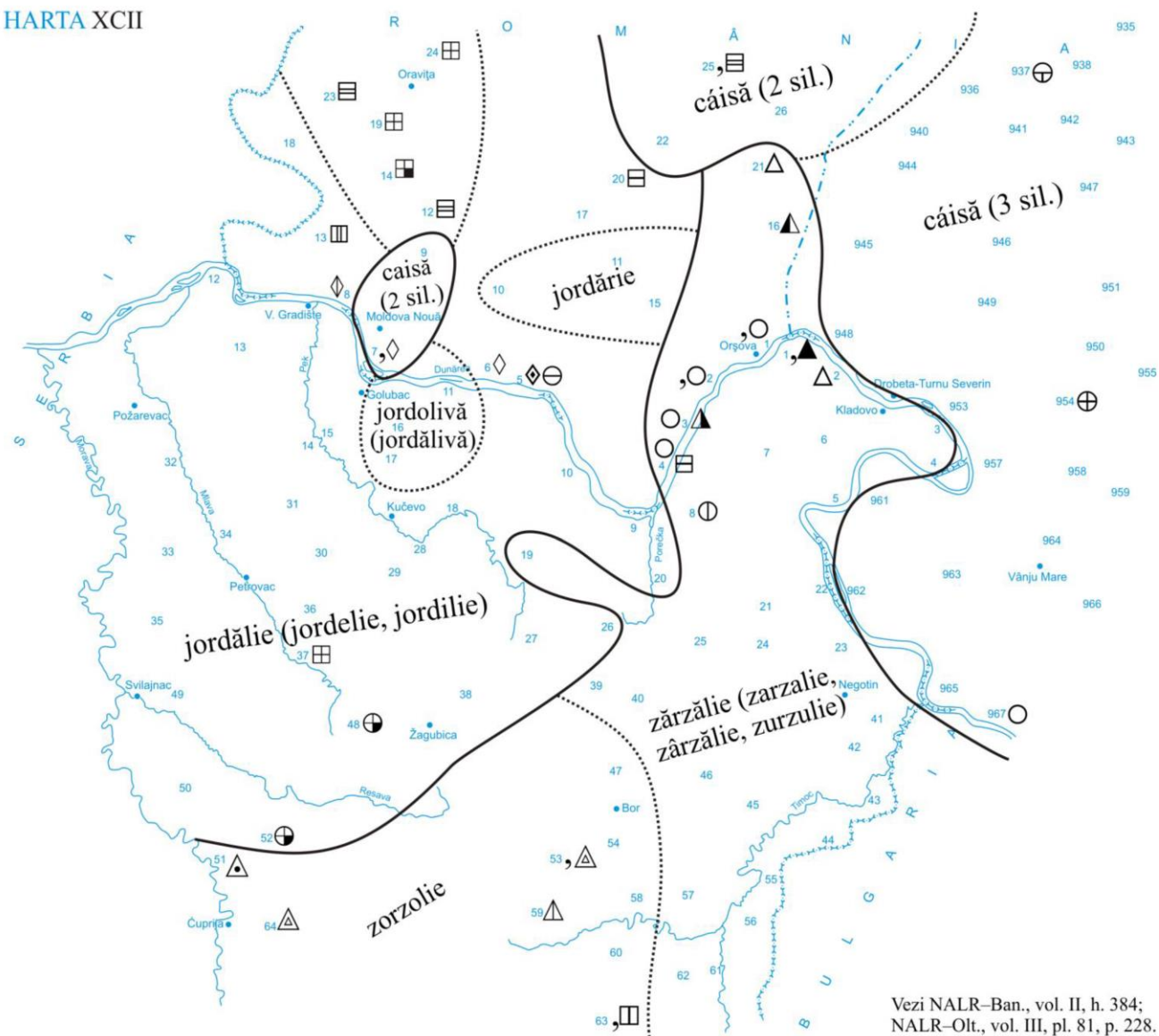
HARTA XCII

I. Întrebare indirectă: (Fig. 27 din Chestionar.)

- II. 7. „Sunt și mai mari, și mai mici.”
 16. „Pe sârbește: *cajšiје*. Există și *jordălive măi marī*, *oltańice. ále miš cresc đin samínĵa.*”
 19. 22. „Pe sârbește [se zice] *cajšiје*.”
 25. 37. „*cajšiје*, pe sârbește.”
 43. „Sârbii îi zice *cajšiје* și *bréscă*. [*] *zărzálija* e mai mare decât piersica.”
 46. „Sunt *zărzáliĵi* mici, nealtoite, și mari, altoite.”
 49. „*cajšiĵa* [se zice] pe sârbește.”
 53. „Pe sârbește: *cajšiје*.”
 58. „Cresc în vii.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
zărzáliĵe; -liĵi.

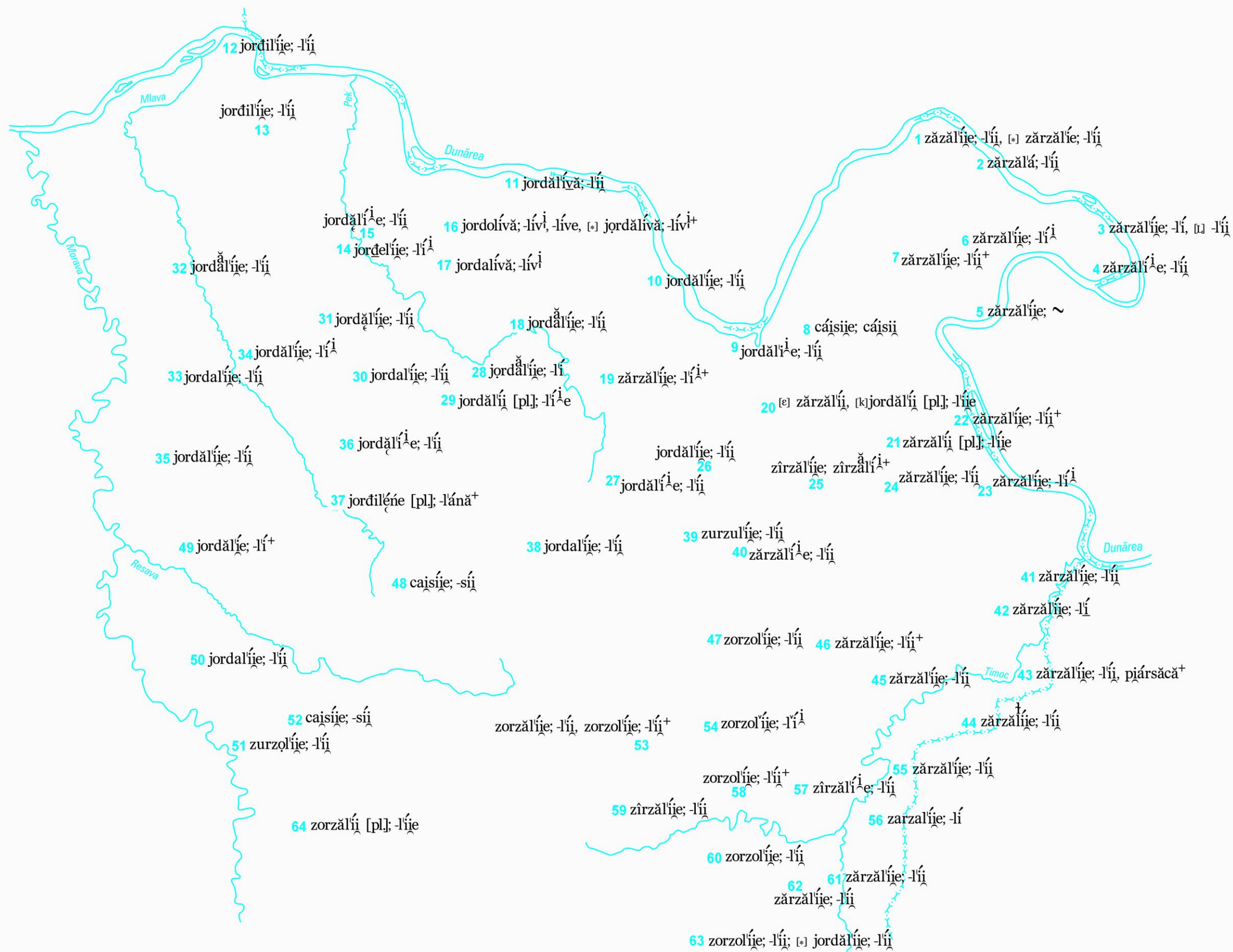
- IV. 37. ALR II, ms., ch. [6070],
pct. 4: *jordil'kėni; -l'kánă*.
 55. ALR I, pct. 859: —.
 64. ALR I, pct. 3: —.

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 384;
NALR–Olt., vol. III, pl. 81, p. 228.

○ caisă (2 sil.)	▲ zurzolie	▲ zarzalină	⊞ jordileană
⊙ caisie (3 sil.)	▲ zorzălie	⊞ jordălie	◇ apricoasă
⊕ caisie (3 sil.)	▲ zorzolea(uă)	⊞ joldărie	◇ apricoznă
⊖ caisînă (3 sil.)	▲ zărzălea	⊞ jorjelic	◇ pricoază
⊗ caisînă (4 sil.)	▲ zărzălie	⊞ jordalină (jordolină, jordilină)	
⊕ caisăcă (4 sil.)	▲ zăzălie	⊞ jordileauă	
	▲ zărdălie (zăldărie, zăldălie, zordălie)		

Principalii termeni pentru CAISĂ

CAIS, pl. „abricotier”
[800/1176]

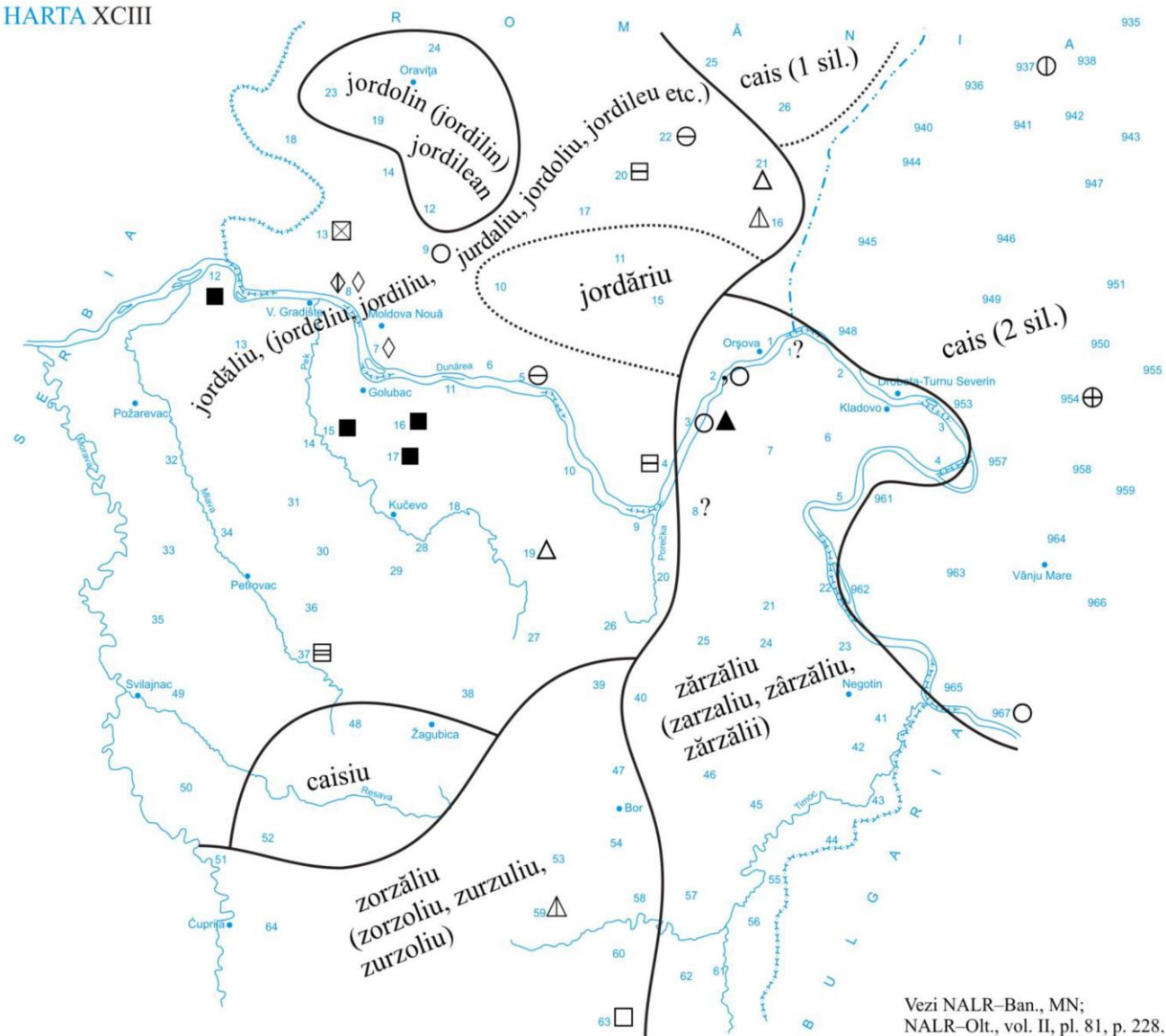
I. Întrebare indirectă: *Cum se cheamă pomul care face caise?*

II. 7. *două l'émne d'i zărzăl'ije.*
26. [La pl. e] *isto 'la fél', sámó [numai] i la úrmă.*
43. „E mai mare ca piersicul, e de 5–6 m înălțime”
56. *l'emn de zarzal'iu.*

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
zărzăl'iy; -l'ij.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [6069],
pct. 4: *jordil'an* [sgm.].
55. ALR I, pct. 859: –.
64. ALR I, pct. 3: –.

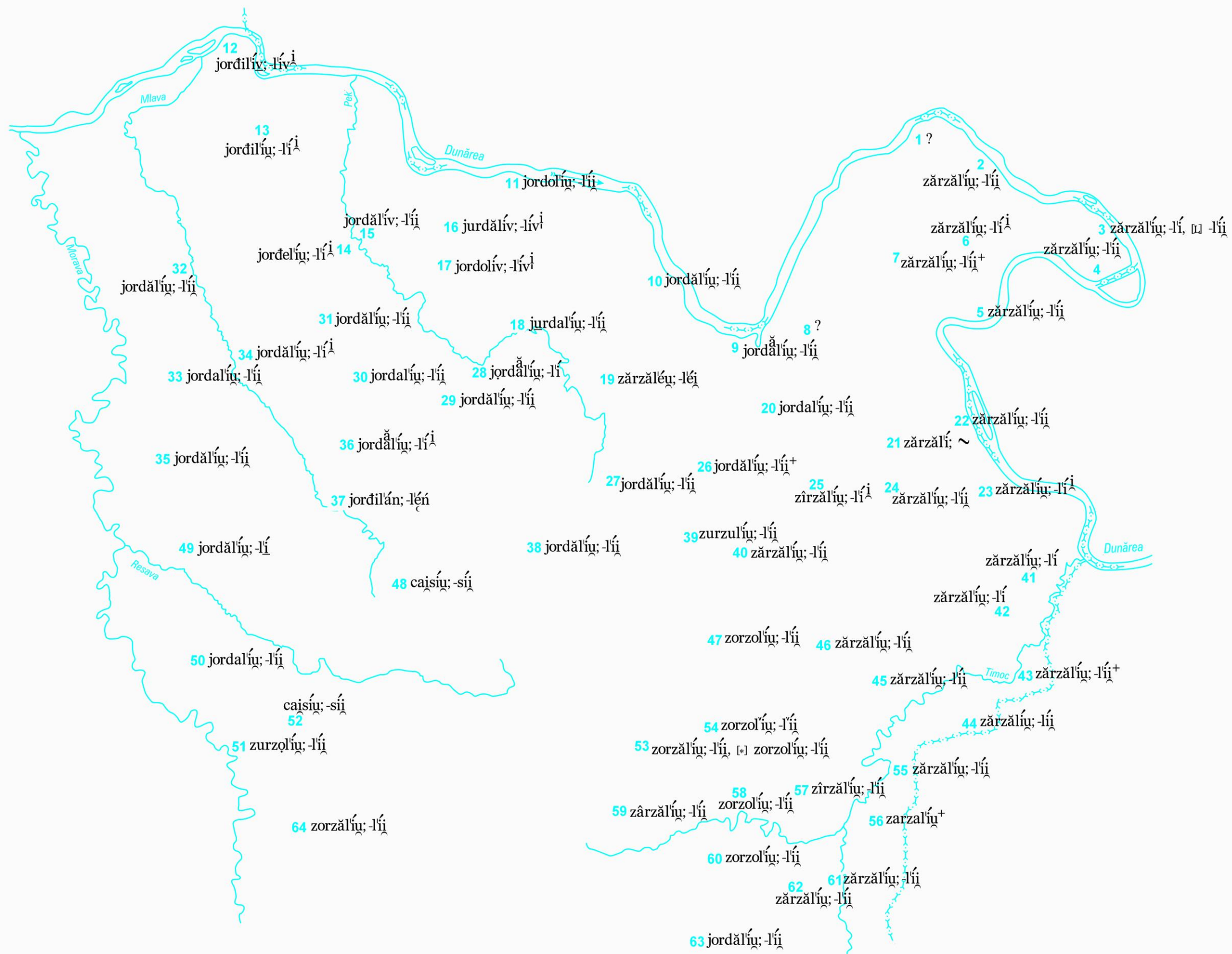
HARTA XCIII

Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., vol. II, pl. 81, p. 228.

○ cais (1 sil.)	△ zărzăleu (zorzoaleu)	⊠ jorjiliu	■ jordăliv (jurdăliv, jordiliv, jordoliv)
⊖ caisín (căisín) (2 sil.)	△ zărzăliu (zărzăliu, zurzuliu)	□ jordăliu (jordiliu, jordoliu)	◇ apricos, pricoz
⊕ căisen (3 sil.)	▲ zăldăriu	⊞ joldăriu (joldariu)	
⊕ căisac (3 sil.)		⊞ jordilean	

Principalii termeni pentru CAIS

PIERSICI, sg. „*pêches*”
[801/1177]

I. Întrebare indirectă: *Cum zici la fructele acelea mari care seamănă cu caisele, dar sunt mai zemoase... au sămburele foarte tare și cu încreșturi?* (Fig. 28 din Chestionar.)

II. 6. *piársăcă d'e vije*.

22. „Pe sârbește: *brécsviĕ* [pl.]”

25. „Pe sârbește: *bréscve* [pl.]”

31. 34. „Există și *mușmule*; *-mūtă* [sg.] ‘moșmoană’; *mușmul*; *-mul* [pl.] ‘pomul care face *mușmule*’.”

39. „Pe sârbește: *bréscĭă*. Are *mnez* amar.”

43. „*s-a pus pi la vije*, e mai mică decât caisa.”

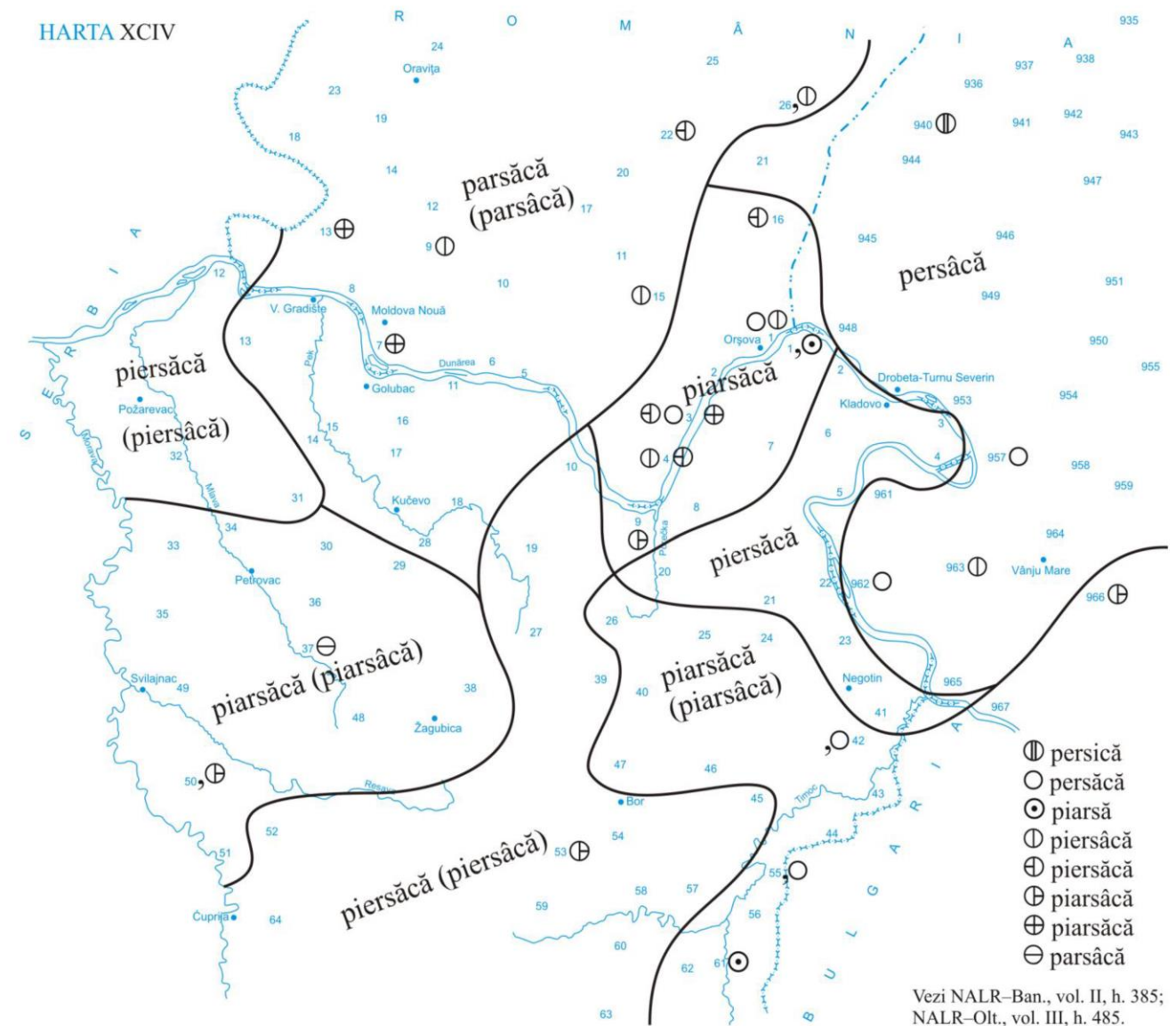
57. „Sunt și *mușmule*; *-mŭlă* [sg.] ‘moșmoană’.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *piársăcă*; *piársăs*.

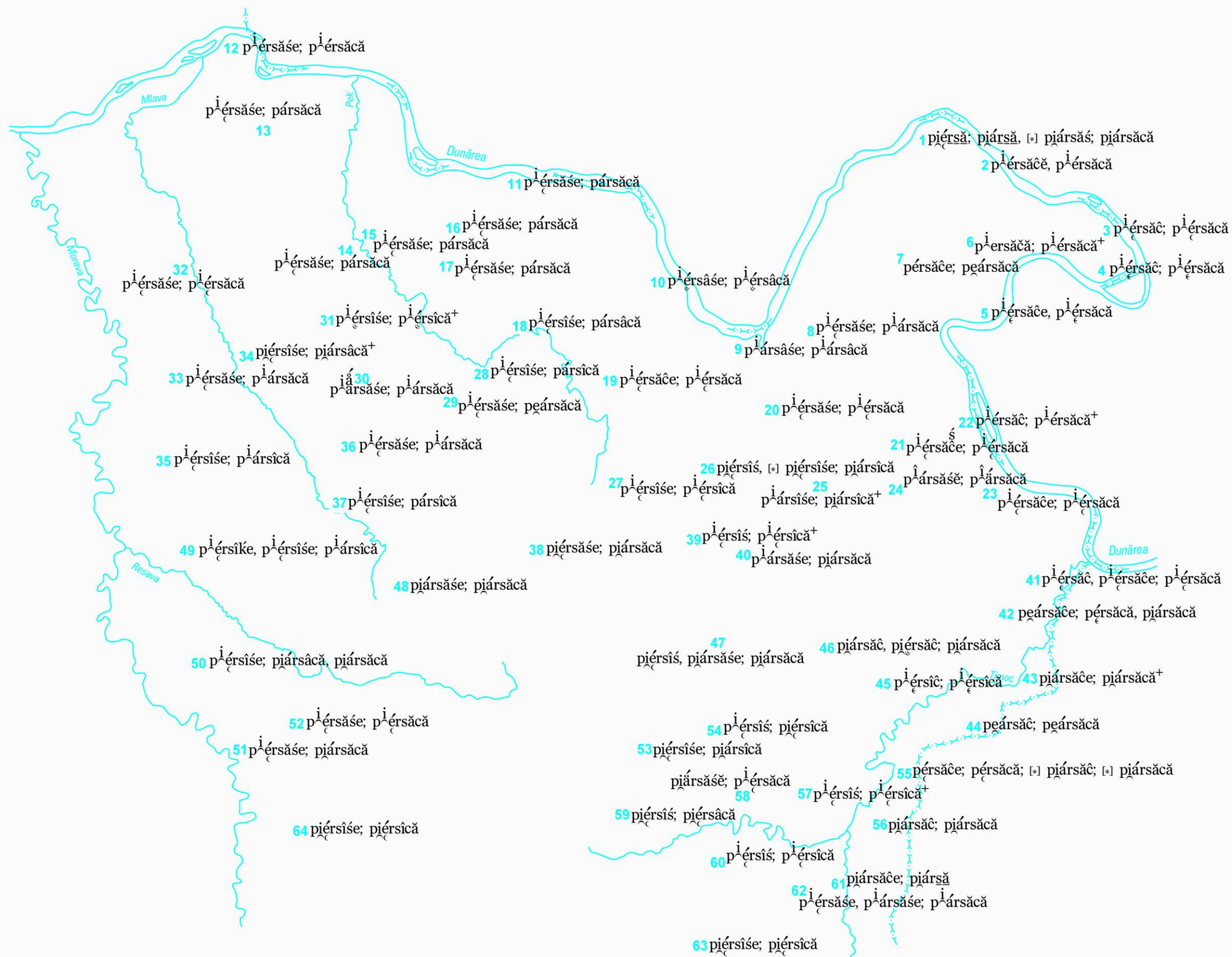
IV. 37. ALR II, ms., ch. [6080], pct. 4: *piérsěși*; *pársěcě*.

55. ALR I, pct. 859: —.

64. ALR I, pct. 3: —.

Răspândirea formelor de sg. P(I)ERSĂCĂ (P(I)ERSĂCĂ), PIARSĂCĂ (PIARSĂCĂ), PARSĂCĂ (PARSĂCĂ), PIARSĂ
(Vezi și pl. XXVI, h. CLXXIV, CLXXV)

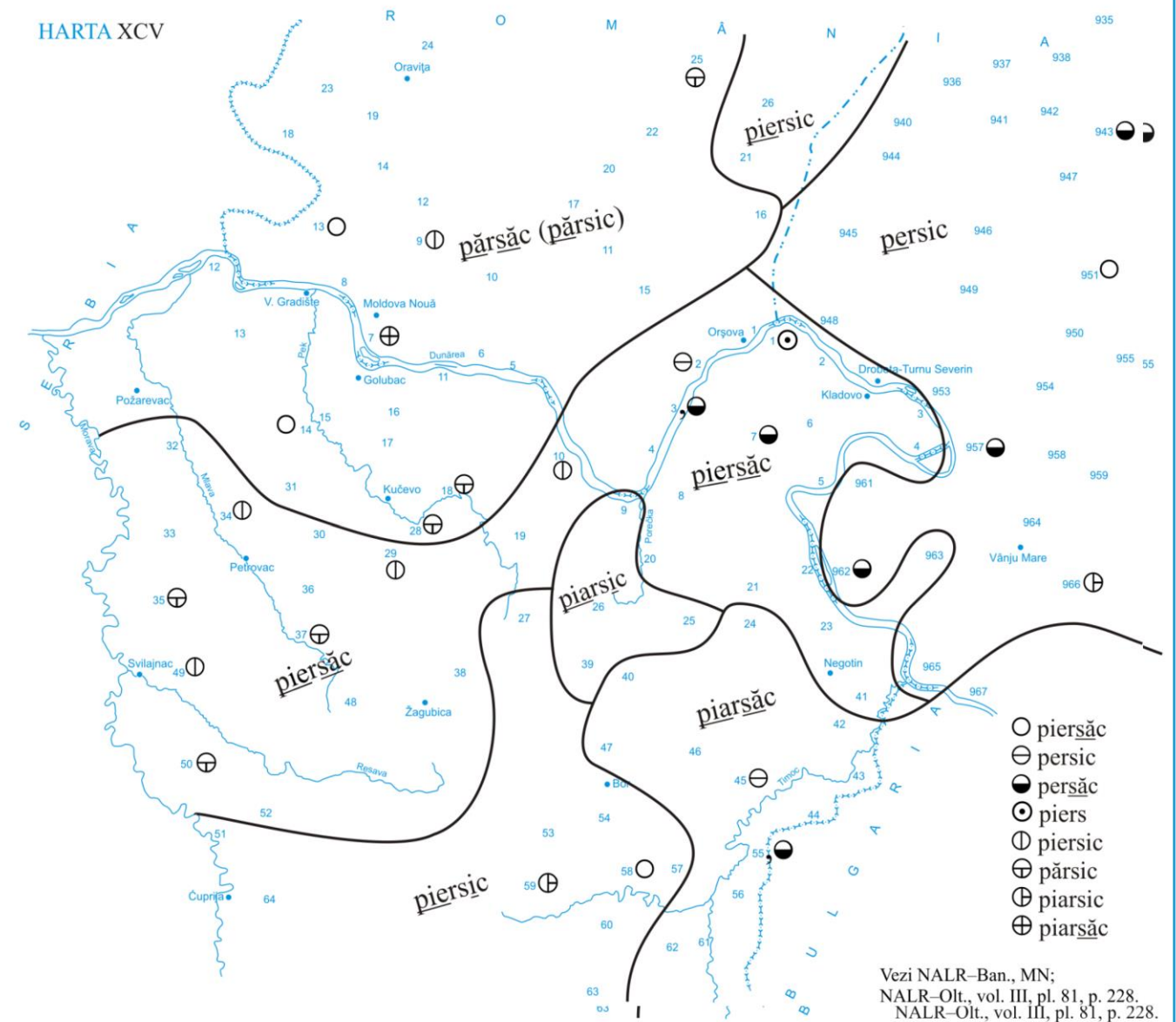
PIERSIC, pl. „pêcher”
[802/1178]

I. Întrebare indirectă: *Cum se cheamă pomul care face piersici?*

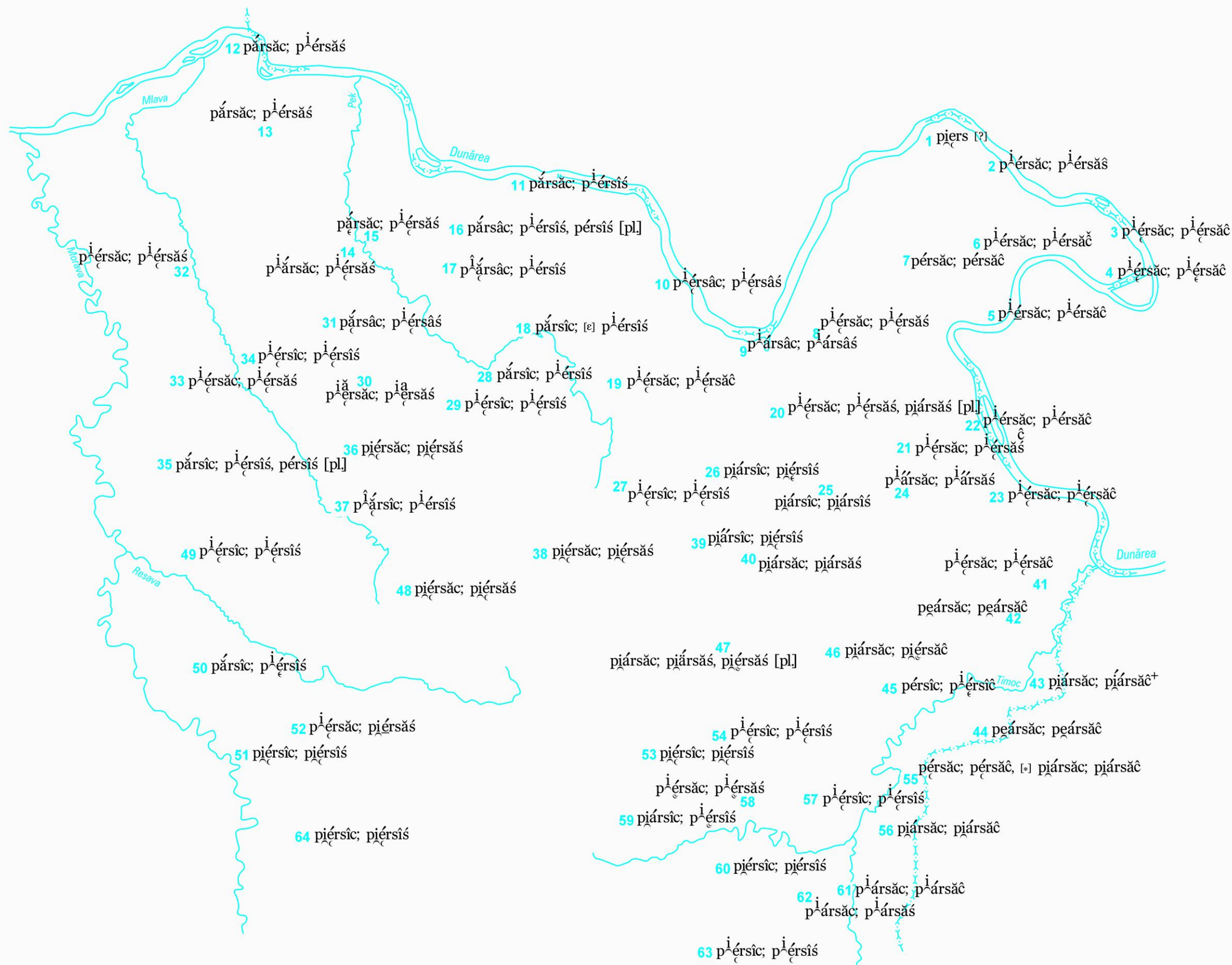
II. 43. „E mai mic decât caisul, e de două-tri metri.”

III. Anchetă suplimentară. Oştrelj: *piársic*; –.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [6080],
pct. 4: *plârsęc; pięrsęş.*
55. ALR I, pct. 859: –.
64. ALR I, pct. 3: –.

Forme de sg. pentru PIERSIC
(Vezi și pl. XXVII, h. CLXXVI)

CORCODUȘE, sg. „*mirabelles sauvages*”
[803/1179]

I. Întrebare indirectă: *Cum le spuneți la acelea rotunde, mai mici decât prunele și de culoare galbenă sau roșie?... Se coc mai devreme decât prunele?*

II. 2. „Corcodușele sunt o *moadă*
‘un soi’ *ge prúne*.”

18. „*gogoloșă* se zice mai rar.”

28. „Sunt *tătirláce* ‘rotunde’.
boboloșă; ~ zic alții, din
alte părți.”

32. „Pe sârbește: *betoșliva*.”

33. *prúne betășă*, *d-ále álbe*,
[am mâncat o] *betășă*; ~ [sg.,
pl.], *-tăș* [pl.].

35. *ieștă boboloșáce*, *rotáce*.

41. „Sunt *divlăce*, *divle*
‘sălbatic’.”

45. „La Glogovița le spune
beșicuț [pl.]; *-cúță*. Pe
sârbește: *gemelike*.”

48. „*prúne d-ále mórské*, *d-ále
álbe*, *morscáce prúne* (asta e
cam pe sârbește).” „Există și
mușmúle ‘moșmoande’.”

52. „Într-un sat, *mi să-mpáre
că-n bujénița* [?], le zice
bobolușă.”

54. „*ieștă cáre le spúne
beșicuță*. *pruniță* se zice mai
des.”

55. [D] (*prúne*) *beșicuță* le
spune în alte sate.”

61. „*smócvă* se zice la
smochine.”

62. *prúne d-éli marínce*.

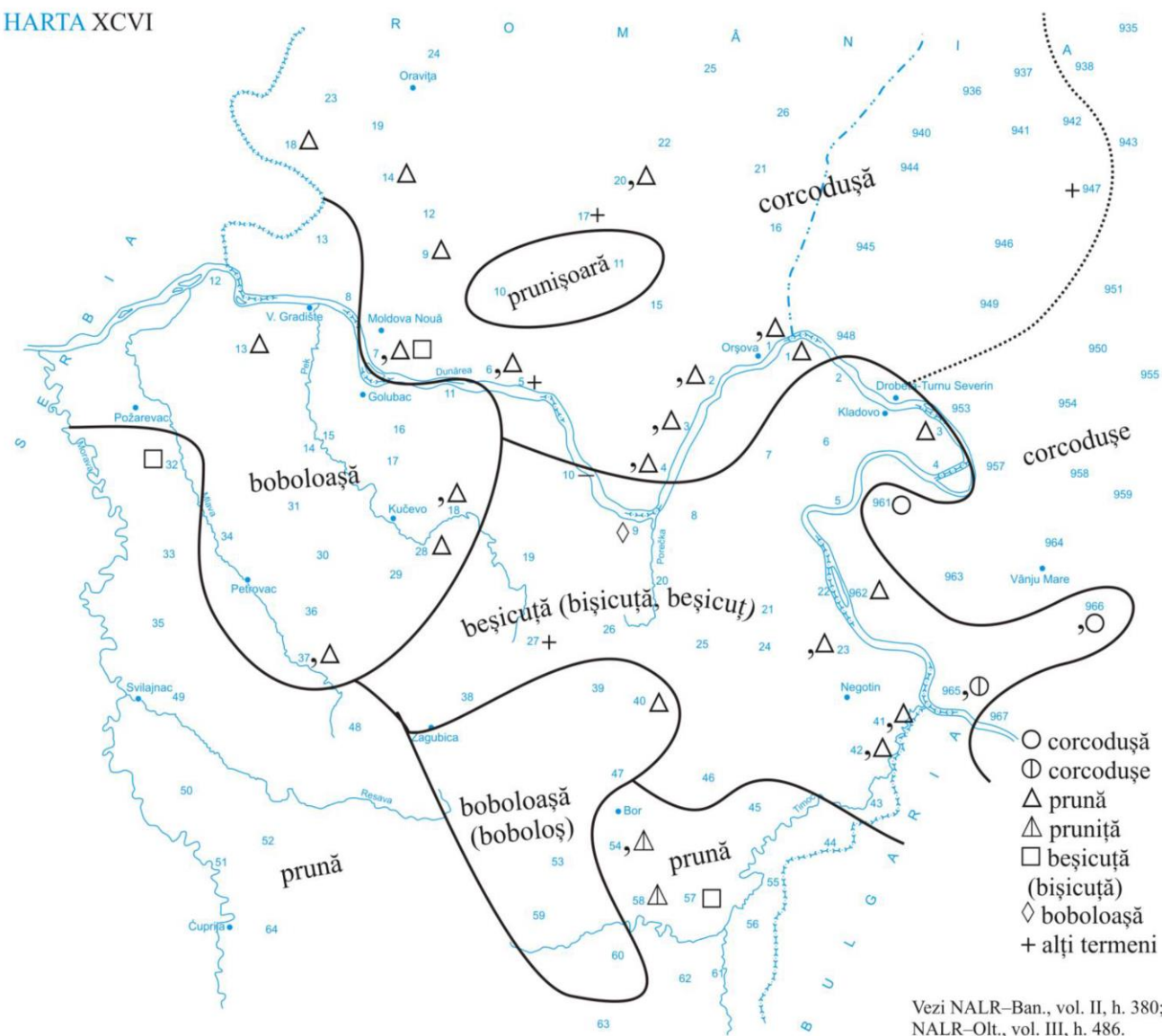
III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
beșácúță; ~.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [6082],
pct. 4: *bobolușă*; –.

55. ALR I, pct. 859: –.

64. ALR I, pct. 3: –.

HARTA XCVI

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 380;
NALR–Olt., vol. III, h. 486.

Principalii termeni pentru CORCODUȘĂ

NOTĂ: În majoritatea cazurilor, răspunsurile PRUNĂ; PRUNE sunt urmate de determinanți atributivi: *pișică*, *sărbatică*, *beșinoasă*, *de Sîmpetru*, *pășărești*, *bugărești*, *belașă*, *țigănești*, *de aia albă*, *măruntă*, *boalbășă*, *beșicuță*, *gogoneață*, *de vară*, *albușă*, *de aia boboloșată*, *moarcă*, *morscă*, *denarcă*, *de aia bătrânească*, *gogoneață*, *gogoloiată*, *de aia galbenă*.

CORCODUȘ, pl. „*cerise de cire, mirabellier*”
[804/1180]

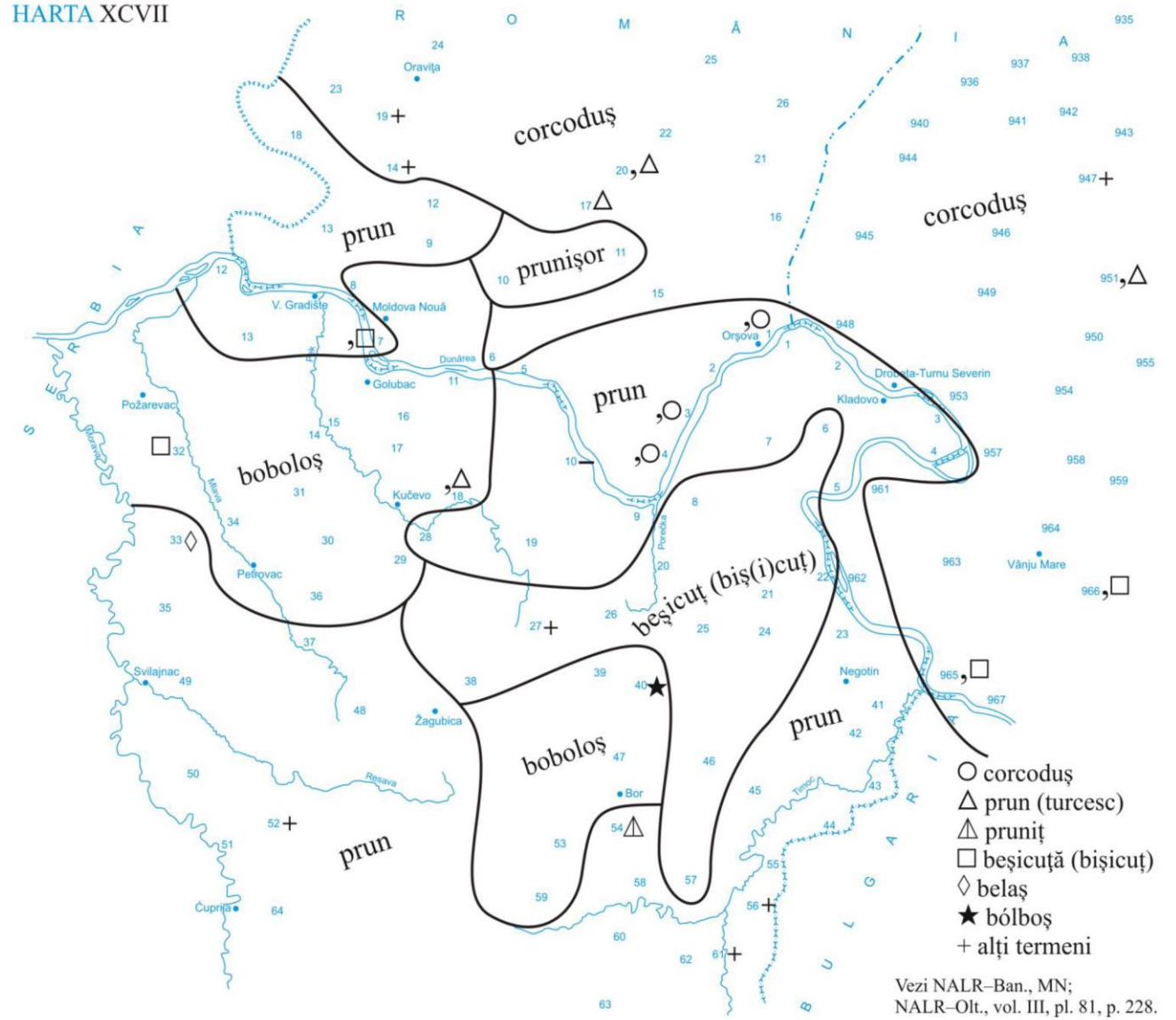
I. Întrebare indirectă: *Cum se cheamă pomul care face corcodușe?*

- II. 1. *istu* ‘tot’ *prun*.
12. *o sórtă dă pruń*.
18. *istu prun, íli bobolós*.
34. „*bobolóșu mîeu se zice și la copii, pentru a-i dezmierda. smócvă; smócvе se zice la smochină, și în sârbește.*”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
beșácúț; ~.

- IV. 37. ALR II, pct. 4; –.
55. ALR I, pct. 859; –.
64. ALR I, pct. 3; –.

HARTA XCVII

Principalii termeni pentru CORCODUȘ

NOTĂ: În câteva cazuri, răspunsurile PRUN; PRUNI sunt însoțite de determinări atributive: *sărbatic, bobolós, beșicuț, mor(s)c.*

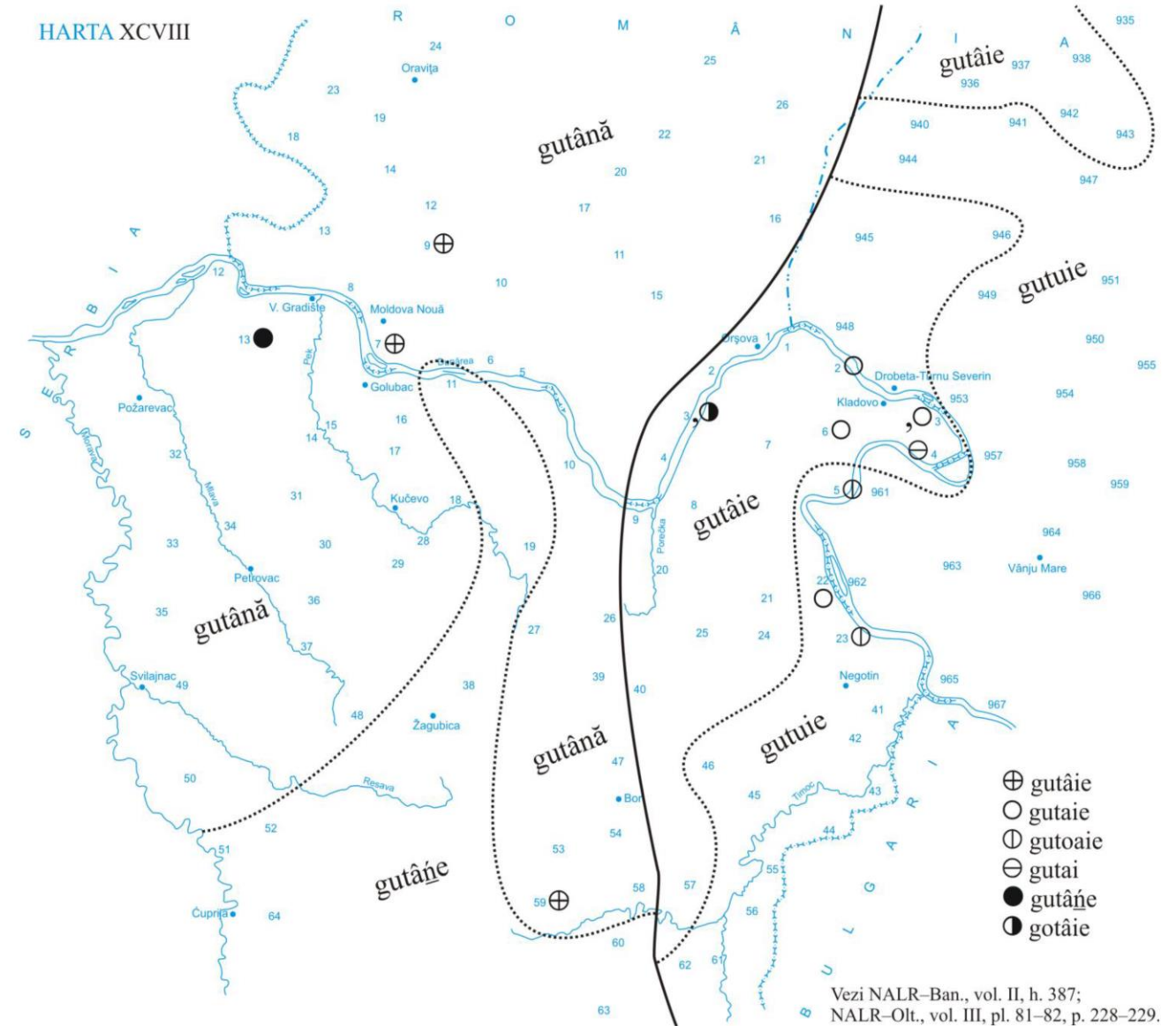
GUTUI, sg. „coings”
[806] [1183]

I. Întrebare indirectă: *Cum le ziceți la acelea galbene mari, cu puf pe ele, care se coc toamna târziu și au miezul tare?* (Fig. 29 din Chestionar.)

II. 63. „Alte fructe: *tălămîie*,
bostân ‘pepeni galbeni’,
lebeșiță.”

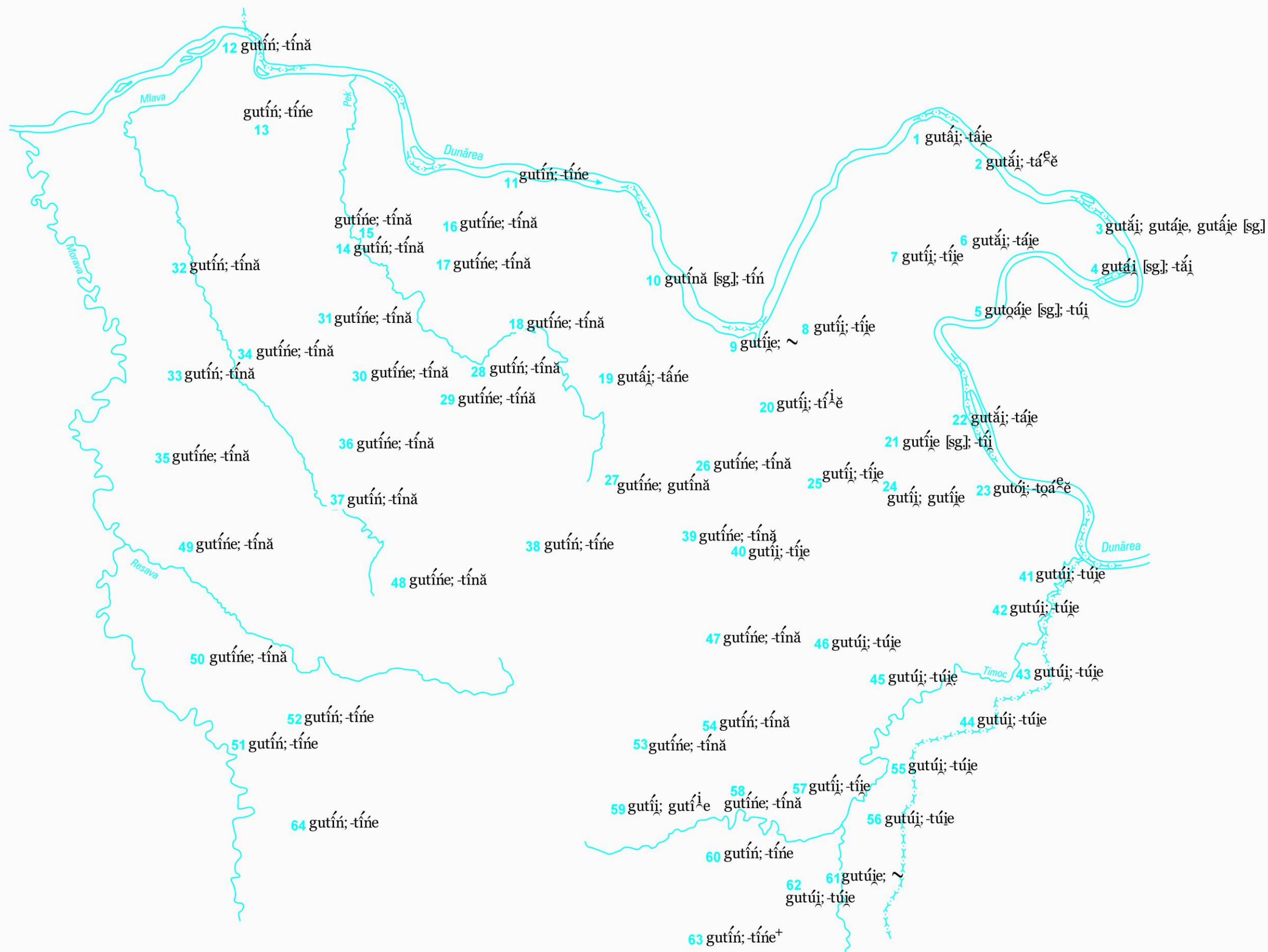
III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
gutîie; *-tîi*.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [6074],
pct. 4: *gutîiș*; *gutîișă*.
55. ALR I, pct. 859: —.
64. ALR I, pct. 3: —.

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 387;
NALR–Olt., vol. III, pl. 81–82, p. 228–229.

Forme de sg. pentru GUTUIE
(Vezi și pl. XXVII, h. CLXXVII)

GUTUI, pl. „cognassier”
[808/1184]

I. Întrebare indirectă: *Cum se cheamă pomul care face gutui?*

III. 31. *l'ámmu-î gutîn.*

52. *gutînu* [a.].

Anchetă suplimentară. Oştrej:

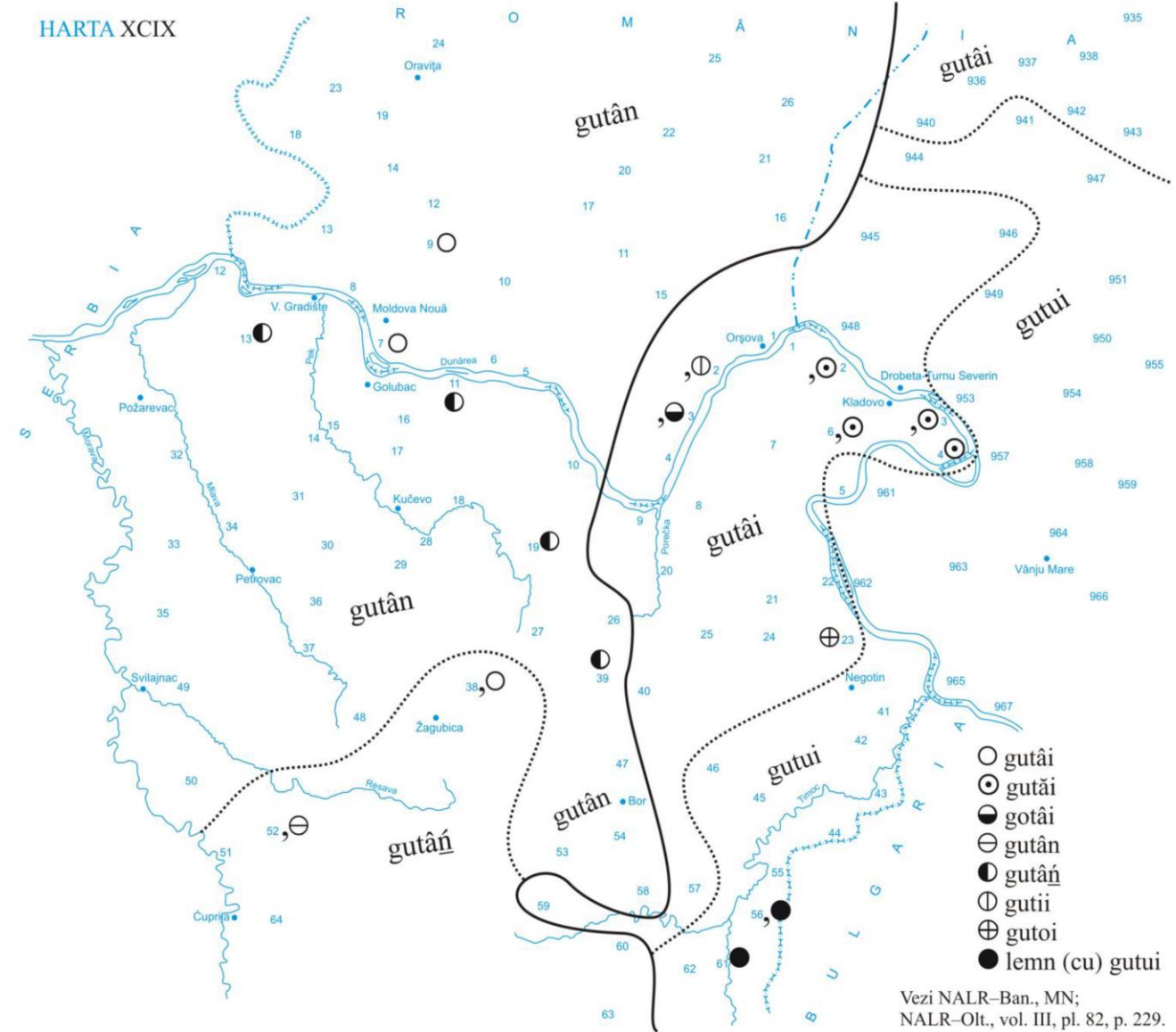
gutîi; ~.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [6073],

pct. 4: *gutîn*; -*tîn*.

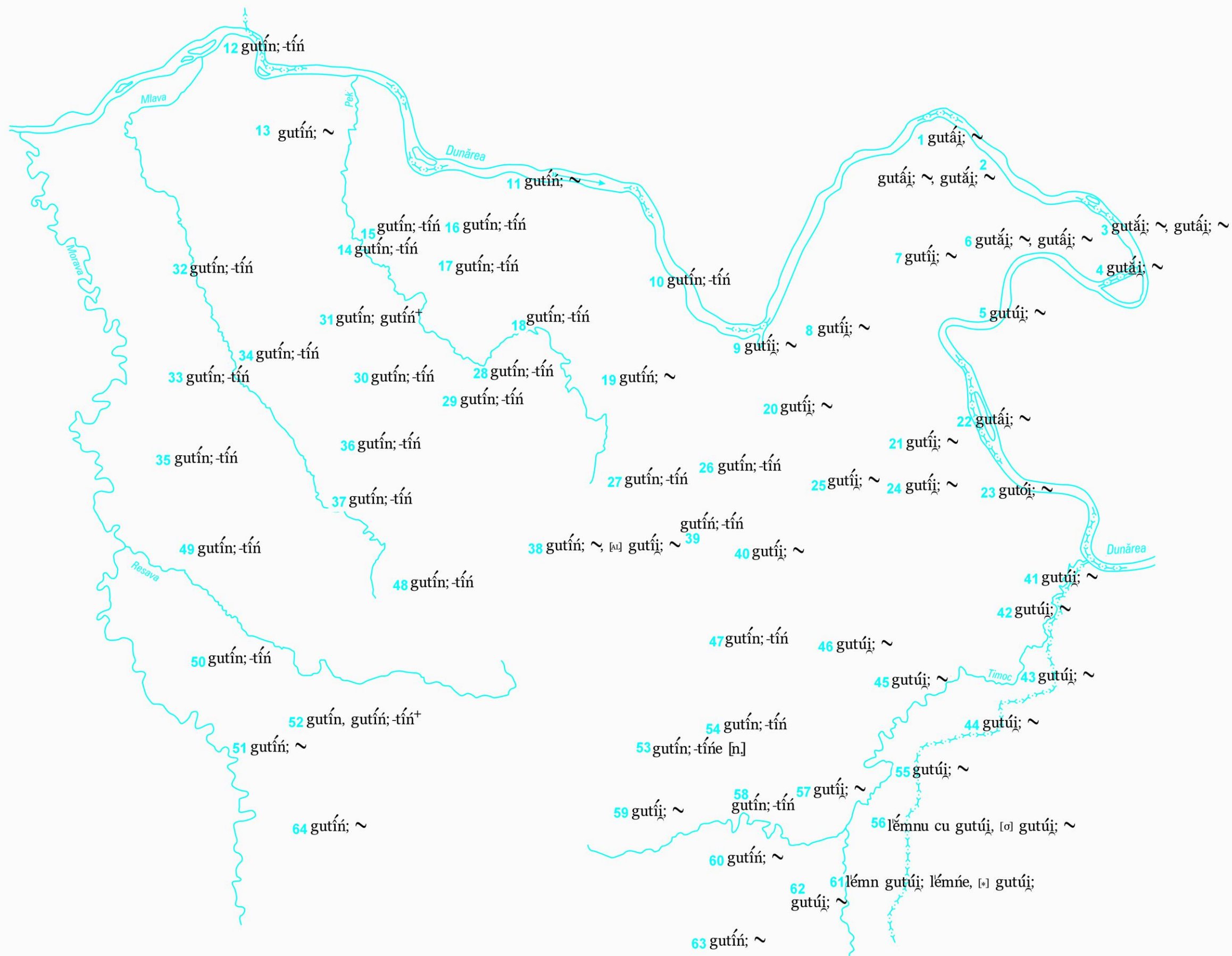
55. ALR I, pct. 859: –.

64. ALR I, pct. 3: –

Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., vol. III, pl. 82, p. 229.

Forme de sg. pentru GUTUI (pom)

COAJĂ (DE NUCĂ), pl. „*brou (de noix)*”
[811/1187]

I. Întrebare indirectă: *Cum numiți partea verde de deasupra, care cade când nuca s-a copt?*

II. 5. *cuája iij.*

9. „[D] *coájă* se zice la scoarța de pe trunchi.”

10. „*să gheuoră núca*, atunci când se desprinde coaja de pe nucă.”

20. [] *liuscă*, mai mult viñe pi sîrbișće.

24. *dejgheuorí* [ind. prez. 2] *geuáca*.

38. *să gheuură* [ind. prez. 3].

40. *in_giyoós di nus să fãrbuie lina*.

41. *coj d'-ále verz*.

47. *să fãrbuie in_giúácă de nus*.

51. *să gheuură* [ind. prez. 3] *núca*.

53. *s-a giorát* [perf. c. 6] *núsil'i*.

58. „Când se dau jos cojile, zicem *gheuorám* [ind. prez. 4].

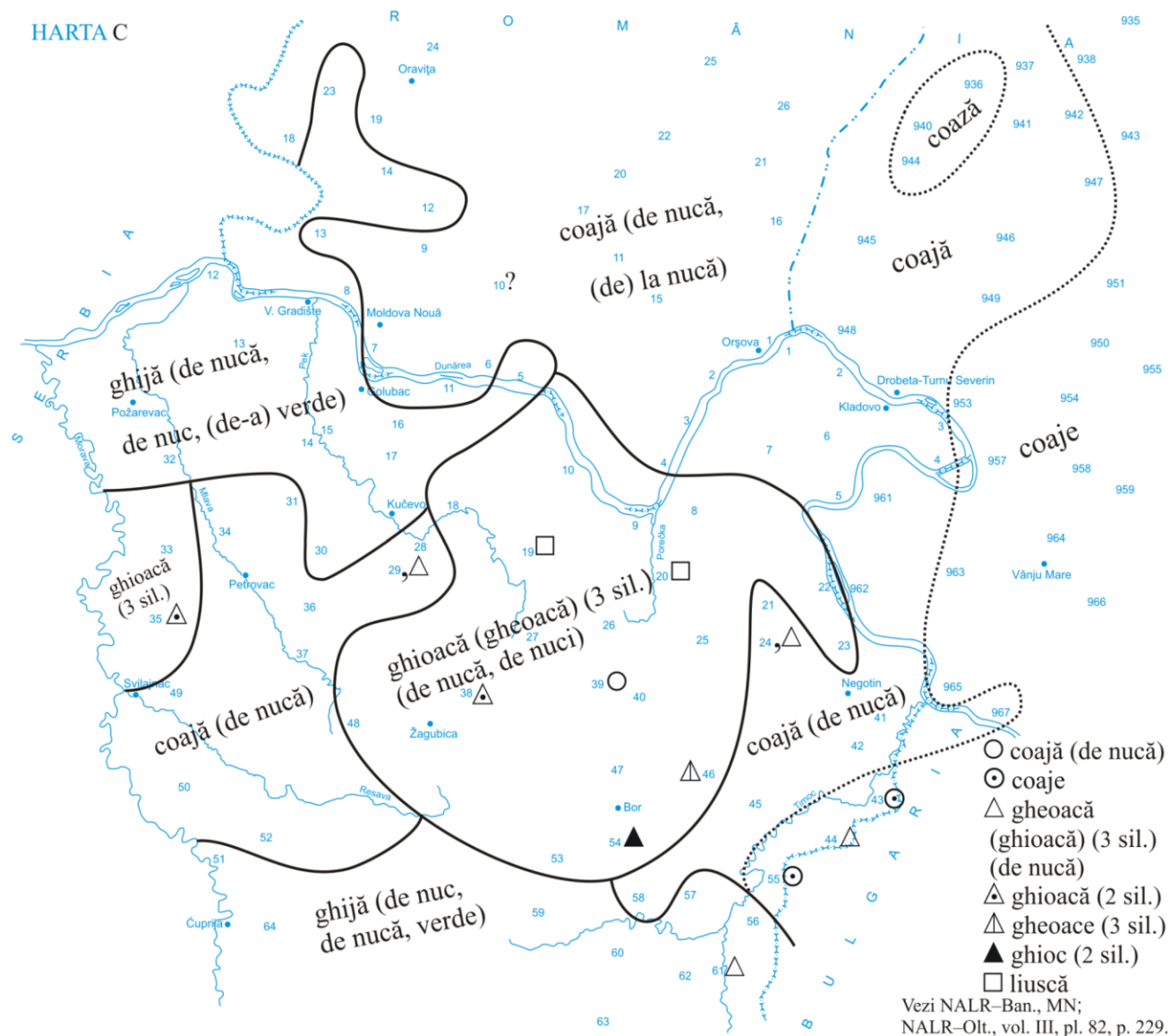
64. *núcă negeuorátă*.

III. Anchetă suplimentară. Oștrelij: *gijă; gij*.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [6085], pct. 4: *gijă*.

55. ALR I, pct. 859: —.

64. ALR I, pct. 3: —.

GĂOACE (DE NUCĂ), pl. „*coque (de noix)*”
[812/188]

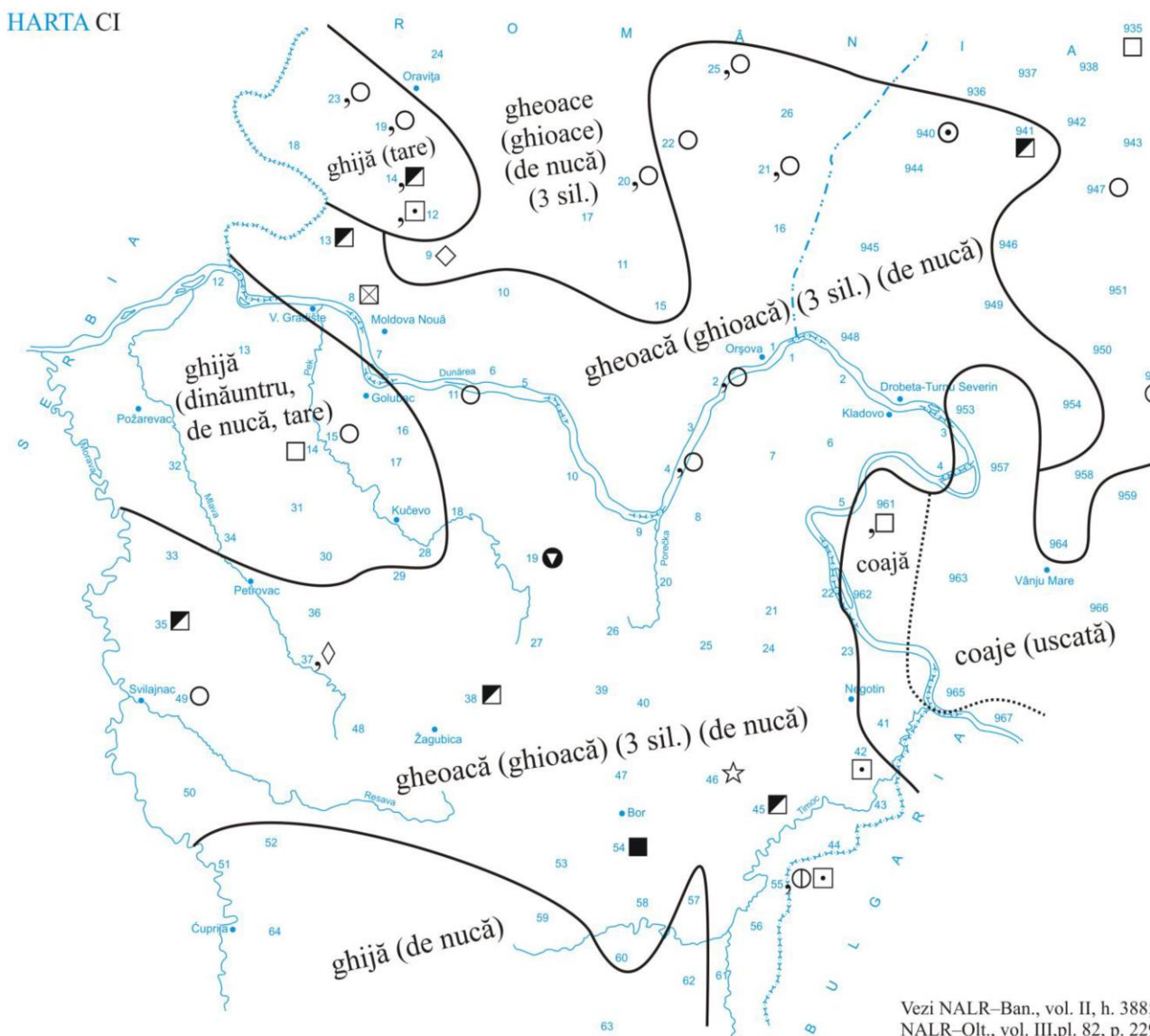
I. Întrebare indirectă: *Cum numiți partea tare a nucii, înăuntrul căreia se găsește partea bună de mâncat?*

- II. 8. *tot giuăcă.* „Pe sârbește:
lūsca.”
10. *tot giuăcă.* „*nucă costăivă* e
o nucă cu coaja foarte tare.
Ca să mănânc *sîmburu*, *sparg
nucă.*”
16. „Se zice și *gijă dă ŭou.*”
28. „În alte părți le zice *giuăcă*;
-uós.”
31. „Și oul la găină are *gijă.*”
32. *isto gijă.*
33. *isto giuăcă.*
34. *isto gijă dă ŭou și giuăcă dă
ŭou.*
41. „Este *ca cîn ie ŭos d'e täre.*”
51. „*tot nucă, tot gijă. nucă
costăivă* se zice la o nucă
tare, pe care n-o poți sparge.”
53. „*să čistím núsili di giuós* ‘să
curățăm nucile și de coaja
verde, și de găoace’. La bătut
de nuci se face *clacă*, ca la
tors, ca la cules de cucuruz
ș.a. La cosit se face *obișće.*”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
gijă; gij.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [6085],
pct. 4: *giuăcă.*
55. ALR I, pct. 859: —.
64. ALR I, pct. 3: —.

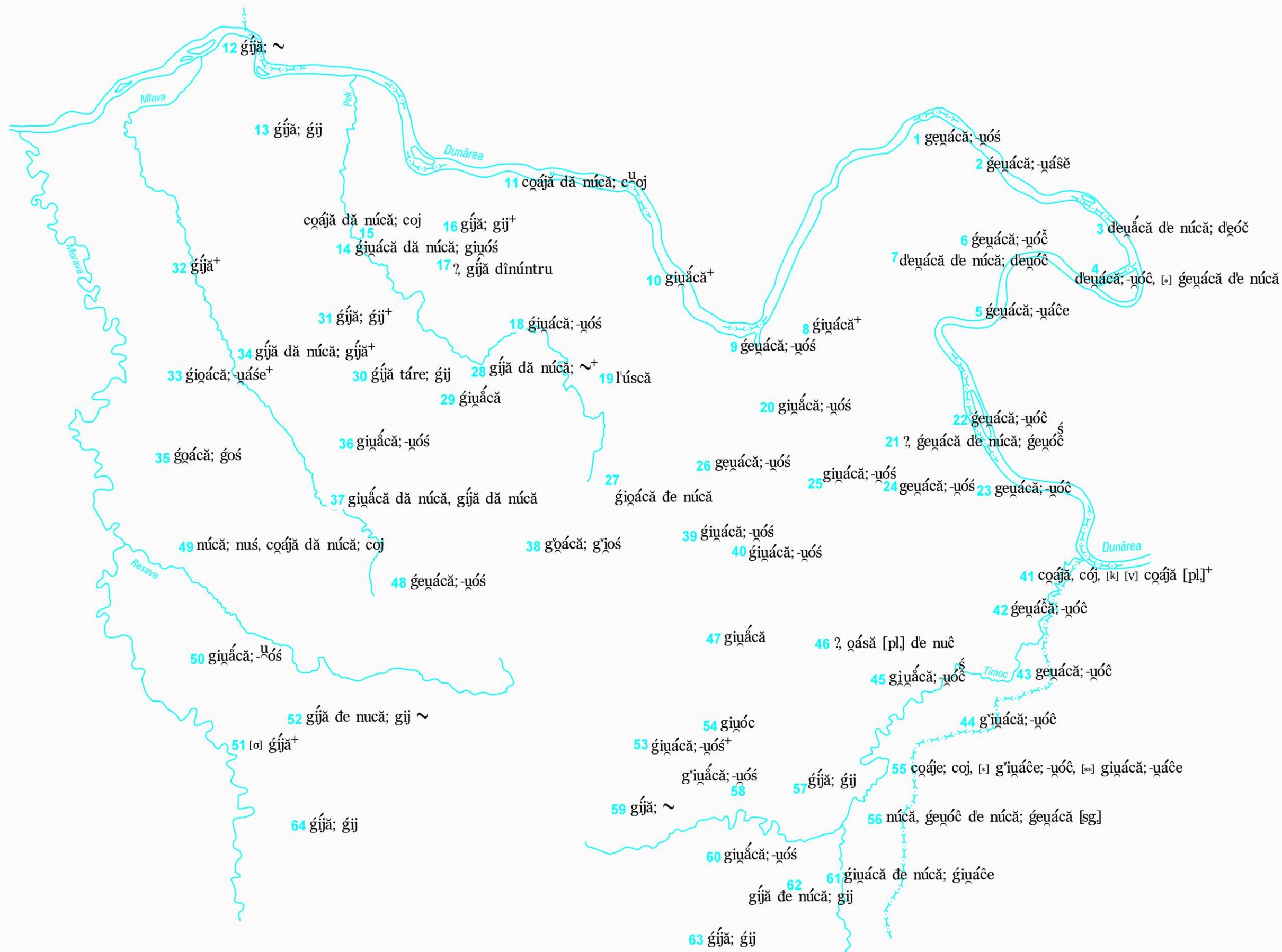
HARTA CI

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 388;
NALR–Olt., vol. III, pl. 82, p. 229.

□ ghioacă (gheoacă) (de nucă) (3 sil.)	⊙ coază	☆ oase de nuci
◻ ghioace (gheoace) (3 sil.)	⊖ coaje	■ ghioc (2 sil.)
▣ ghioacă (2 sil.)	● liuscă	◇ ghioacă
○ coajă (de nucă)	◇ ghijă (de nucă)	

Termeni pentru GĂOACE (DE NUCĂ)

MIEZ (DE NUCĂ), pl. „*amande (d'une noix)*”
[813/1189]

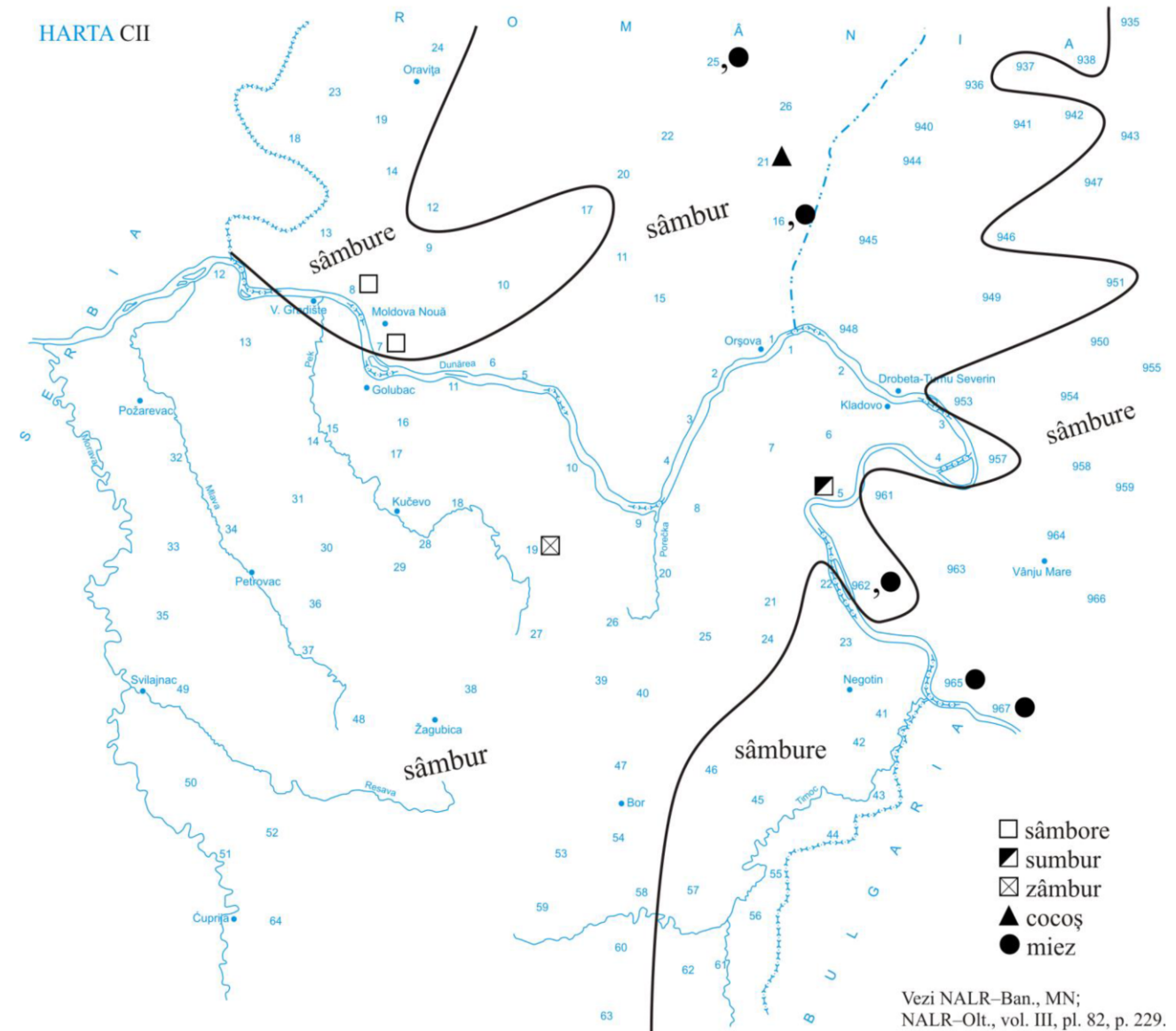
I. Întrebare indirectă: *Când spargi nuca, cum îi spui la parte bună de mâncat, când rămâne întregă?*

- II. 11. „Nuca are patru *sîmburî*.
(Nuci) *custaiîve* (nuci)
‘uscate’.” [?]
14. *pátru sîmburî iĕstă*.
35. „Are *pátru sîmburî*.”
39. „Este *sâmbure* și *đi os đī alún*.”
41. *sîmburîlî* [sga.].
44. „La *sâmburii* de nucă care
se țin toți patru la un loc le
zice *cocoșîi*. [D] *mnez* se
zice *la pépenî*.”
47. „*lá pîne* îi spune *mneđ*, și la
l'ébeniță.”
56. „Sunt 4 *sâmburi* într-o
nucă.”
63. „*pátru are núca*. Dacă scoți
toți patru *sâmburii* la un loc,
se zice că ai *gîscă dă nucă*;
gîscúț.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
sâmbur; *sâmburî*.

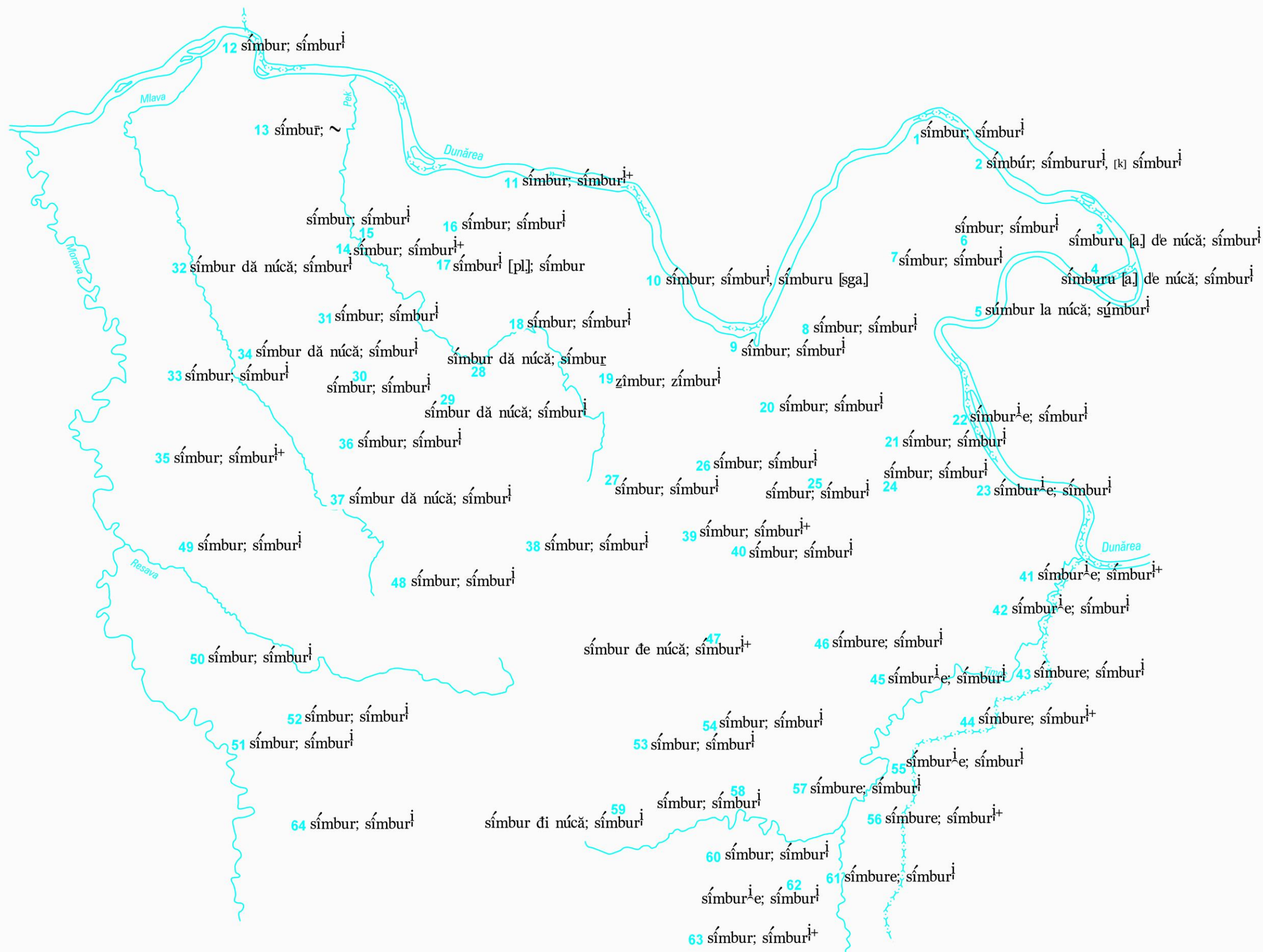
- IV. 37. ALR II, ms., ch. [6086],
pct. 4: *sîmbur*.
55. ALR I, ms., ch. [767],
pct. 859: *mnez*; *mnezurj*.
64. ALR I, ms., ch. [767],
pct. 3: *mîăđ* [sgt.].

HARTA CII

Termeni pentru MIEZ (DE NUCĂ)

Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., vol. III, pl. 82, p. 229.

DUDE, sg. „mûres (du mûrier)”
[814/1193]

I. Întrebare indirectă: *Cum le ziceți la acelea mici și negre (sau albe) care, când le mănânci, te înnegresc pe buze; frunzele, le mănâncă viermii de mătase?*

II. 7. „iagod'e le spune, pe sârbește, la frăgă, la dude.”

11. „Pe sârbește: *dúde* [?].”

25. „Sunt și *scorúșă*; ~, se moaie ca *moșmúnele*, se mănâncă, *strîng gúra*.”

31. „Pe sârbește *dúde* și *dudinke*.”

38. „Sunt și *mușmúle*; -*múl*, să *móá'ě ș-o mănîs*.”

48. „La *bliznac* le spune *dúde*; *dúdă* [sg.].”

53. „Pe sârbește: *dudinke*.”

54. *și dúde, în alte sáce; álbe, négre, pistríță*.

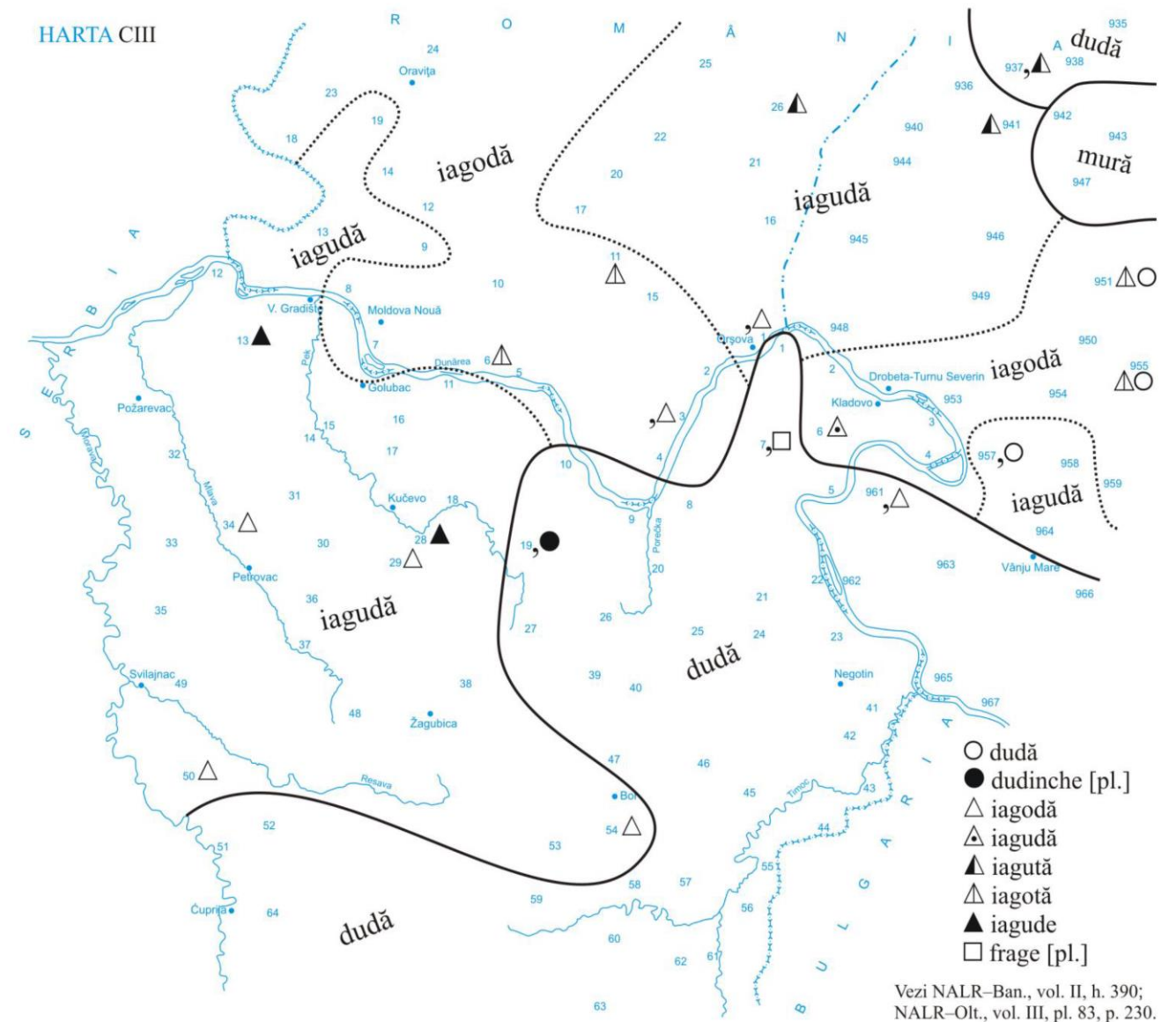
III: Anchetă suplimentară. Oștrelij:
dúdă; dúde.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [6093],
pct. 4: *iágudě; iágudă*

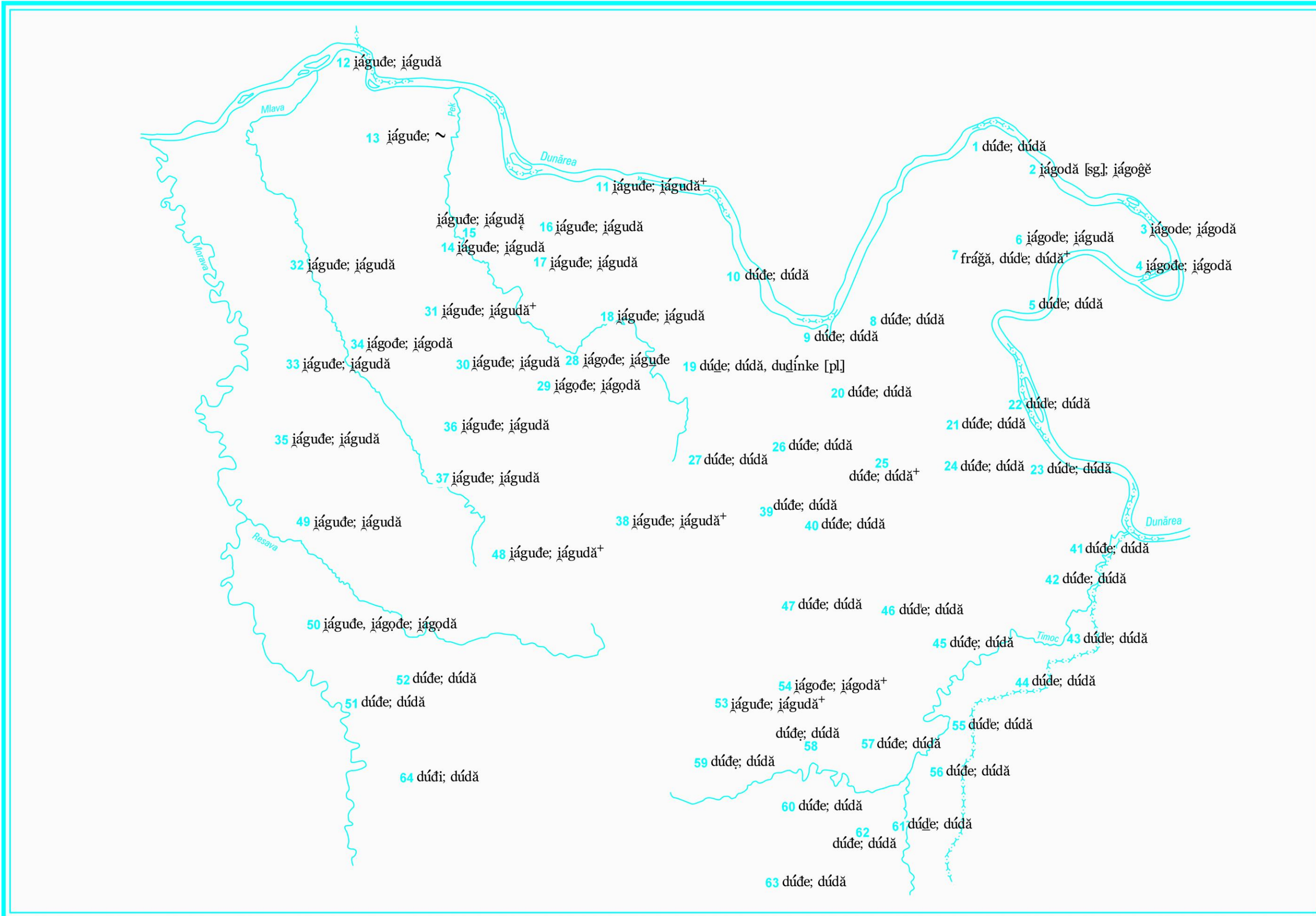
55. ALR I, pct. 859: —.

64. ALR I, pct. 3: —.

HARTA CIII

Termeni pentru DUDĂ

DUD, pl. „mûrier”
[815/1194]

I. Întrebare indirectă: *Cum se cheamă pomul care face dudu?*

II. 5. „La Slatina îi spune *iăgod*.
ăltă moadă ‘fel’ [de a vorbi].”

7. „*iăgod*, pe sârbește.”

21. *fășe bubiș, crêșce bubiș*
‘viermi de mătase’.

31. 32. „*dud*, e pe sârbește.”

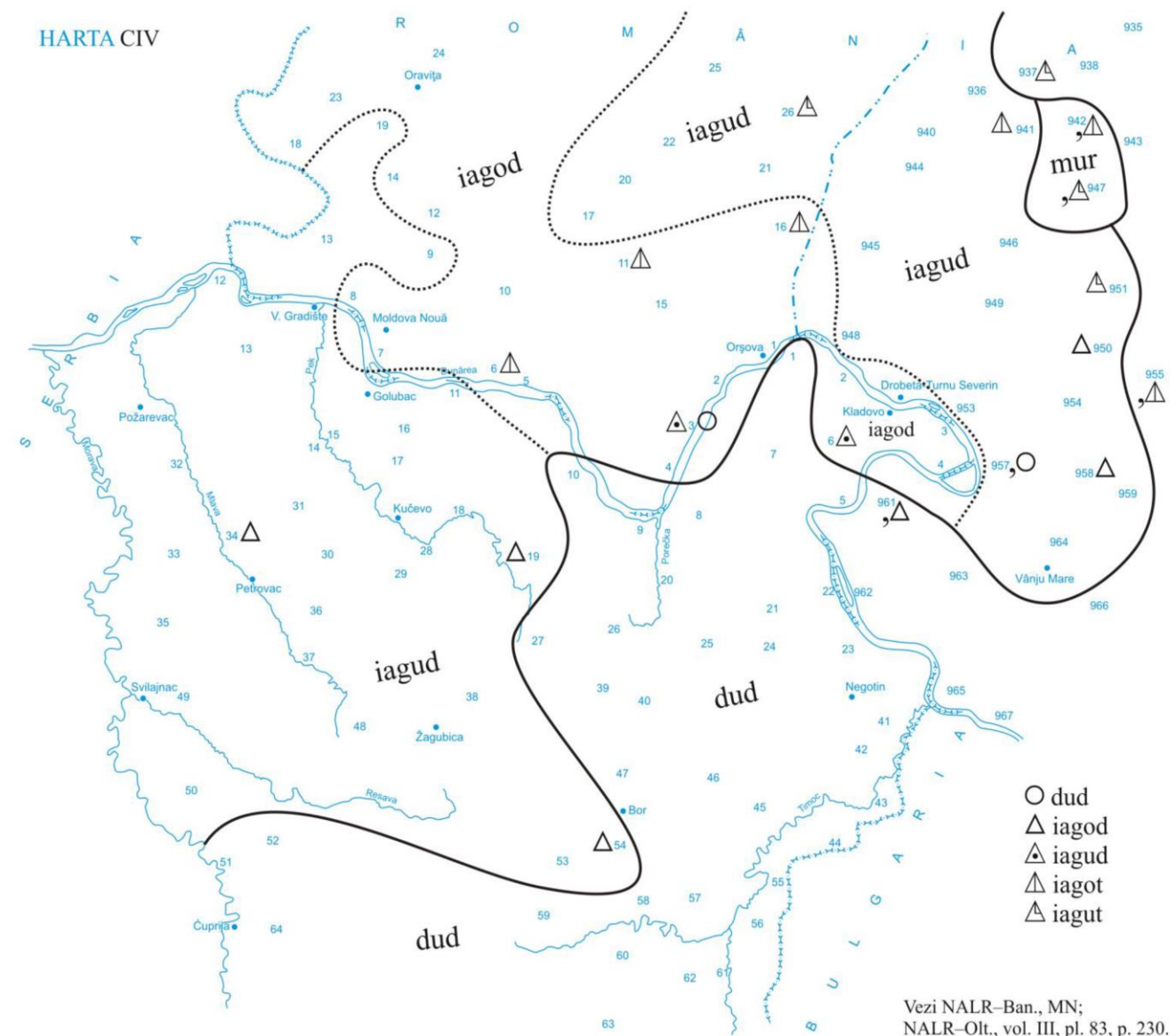
48. „La *bliznac* [Bliznak, la vest de Milanovac] le spune *duđ*;
dud [sg.]”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
dud; *duj*, [*] *dujĭ* [pl.].

IV. 37. ALR II, ms., ch. [6092],
pct. 4: *iăgod*; *iăguđ*.

55. ALR I, pct. 859: –.

64. ALR I, pct. 3: –.

Termeni pentru DUD
(Vezi și pl. XXVIII, h. CLXXIX)

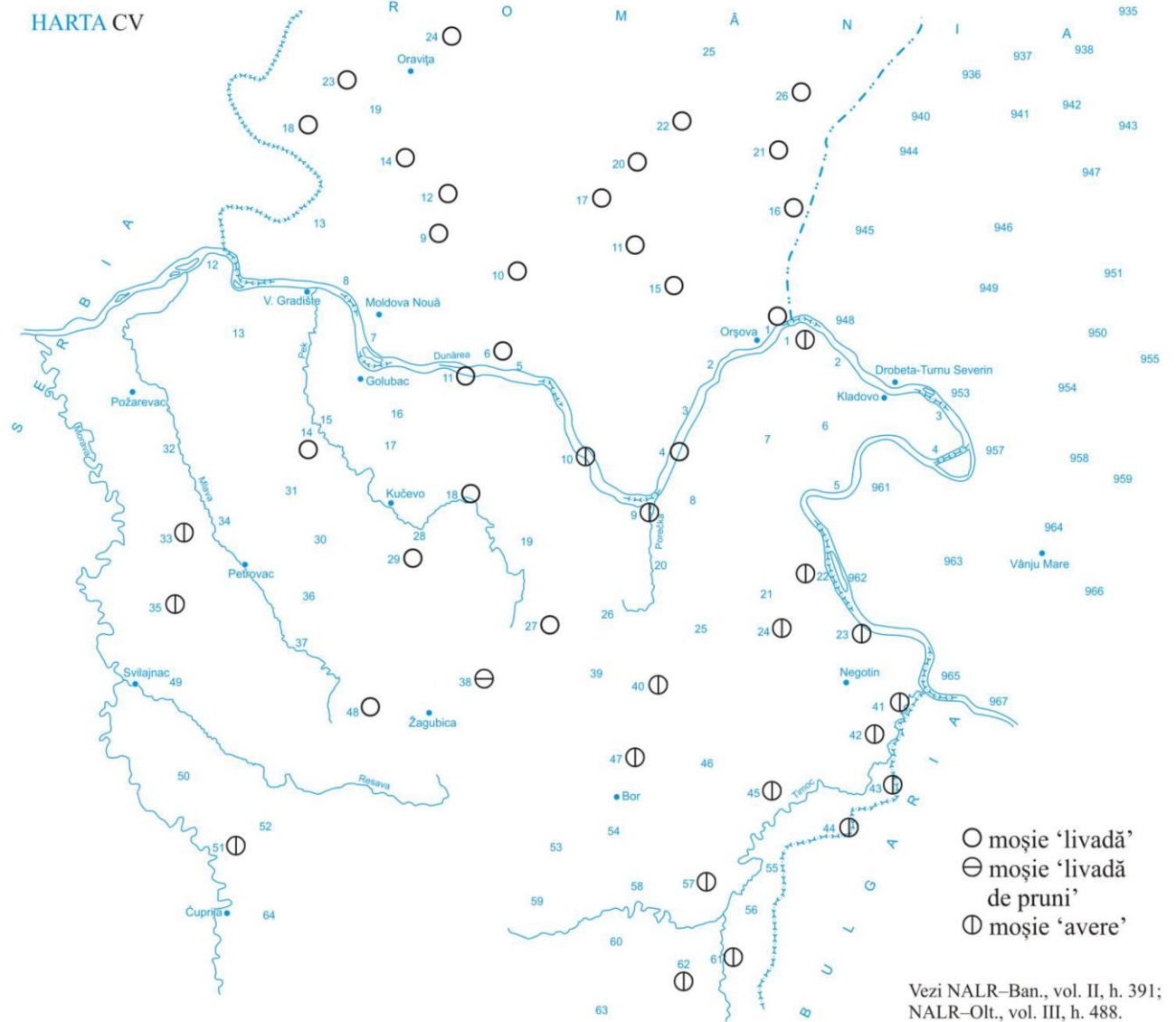
LIVADĂ, pl. „verger”
[817/1197]

I. Întrebare indirectă: *Cum numiți locul unde ai pus mulți pomi (meri, peri)?*

- II. 1. *moșîie să spuine tot pomîntu cît ai.* [Pentru livadă zicem] *lócu cu prunî, cu merî. îm_prunî.*
2. „Pe sârbește, *vócnac*. La noi: *perárl*, dacă ai peri, *prunárl*, dacă ai pruni. [D] *moșîie* [înseamnă] *și livádë* ‘fănețe’, *și lócurî, și pădúrî, núma la víje îi spune víje.*”
4. „[D] *moșîie* sunt toate locurile pe care le ai la câmp, unde se pune grâu etc.
5. *puî* [2] *pomî.*
6. 43. „Pe sârbește, *vočnac*.”
8. „Pe sârbește, *fócnac*.”
9. *loc cu prunî, cu mîerî* etc. „Pe sârbește: *vócnac*.” *moșîie e tot se ai.* [D] *moșîie* se zice la un sălaș, o mutătură” [?].
10. *sîrbu d/zîse voșnac.* [D] MOȘIE, LIVADĂ #. „*moșîie* înseamnă *imáne, avére*, da nu la noi.”
11. „*moșîie e bășce dă prunî, dă bobolós.*”
12. „Pe sârbește: *vócnac*.” [D] MOȘIE: *n-am uđít d-ája vórbă.*
16. *bășce dă mîerî, dă pîerî, dă prunî.*
18. *grăđină, dăc-î îngrăđít lócu. bășce dă prunî* etc. [Cutare] *a fost gázdă îm_pqáme.*
19. „Pe sârbește: *vočnac*.”
20. „*vočnac*, pe sârbește. N-am avut pomi mulți la un loc.”
21. „Pe sârbește: *ógradă đe pomî; ógráz.*”

22. [D] „*moșîie*; -*șîi* se zice la tot ce are omul, la un loc. *trăjéște d'i la moșîie.*”
23. *îistă* ‘există’ *pomî.* [D] *moșîia* [a.] este *locul* [câmpul] *d'e múnca, d'e lucrú.*
24. [D] „*moșîie* sunt locuri unde se pune porumb, grâu; toată averea rămasă de la moși.”
25. „Nu este o vorbă. Zic: *am mult prunî, am pus merî, mă duc la merî, la prunî, mă duc la pomî.* Pe sârbește: *vočnac*.”
27. *grăđină cu prunî.* [D] „*moșîie* este locul unde am pus pomi.”
29. „Pe sârbește: *vócnac*.”
30. „Tot ce e îngrăđit e *grăđină: grăđină cu p^omî, cu iárbă, de lémnie*, ca să ții vitele; și pădurea poate fi *grăđină*, [adică] îngrăđită.” „Pe sârbește: *vócnac*.”
31. „Mă duc *îm_prunî, îm_merî.* Pe sârbește: *șlivárl, vócnac*.”
32. *gîrđină cu prunî, cu mîerî, cu pîerî.* [D] MOȘIE #.
33. [D] MOȘIE #. [D] „*Moșie e ca o femelîie* ‘familie’, *cîmp, avîere, imáne.*”
34. „*núșcu cum să-î spun: îm_p^omî, în mîerî, îm_pîerî, îm_prunî. șliváre* e o livadă de pruni, pe sârbește. [D] *ceiír* e un loc îngrăđit, cu iarbă.”
35. *nívă dă pomî, pă dabóme!* [D] *moșîie* se spune la

- negotín* [orașul Negotin], dar și *la porođin* [Porodin, pct. 35], *la t^ot cât gúde ai tu.*”
37. „*îm_prunî* se poate zice și dacă în livadă sunt nu numai pruni. *sîrbi đic șlivárl.*”
38. *ai pus p^omî.* [σ] *livádă* e un loc și cu pomi, și de săpat. *moșîie* e locul *unde-î pus prunî mult.*”
40. „Pe sârbește: *vócnac. n-ávem noi așa vórbă.* Nu avem livadă de pomi. *măi mult să pun* [pomii] *la păđină; -đín*, care e o *pojánă măi îh_gropán, în scofán.*”
41. „Pe sârbește: *vócnac*.”
42. „Pe românește nu știu. Pe sârbește: *vočnac*.” [D] *moșîie*: e tot ce ai, *pămántul ce-l ai, lócu, víja, bráňișcîli, tot: moșîie; -șîi.*”
44. [D] „*moșîie* e tot ce are omul, *pămántul, tqáte.*”
46. „*vótnac*, și sârbii [zic].”
47. *mîná pórși pim_pomî. liváde-î úni să cosășce.*
48. „Pe sârbește: *vócnac*. Dacă ai mulți pomi (meri, peri, pruni), *ája-î moșîie.*”
49. [D] MOȘIE #. „Se zice doar *prîn mîerî, prîn pîerî, prîn prunî.*”
50. „Zicem așa după sârbește.”
51. „*moșîie e tqátă imána nqástră. voi*, din România, *đíșeș moșîie* la grăđina cu pomi.”
52. *îi săđesc pomî.*
53. „*vócnac* e pe sârbește: *șybsca rec* ‘vorbă sârbească’. Pe românește: *a pus mult*

Răspândire și sensuri ale lui MOȘIE

NOTĂ. Au fost incluse și ocurențele lui *moșie* din datele despre informatori (vezi *supra*, h. A, B, p. 3, 5).

- pomî, vočnac*. [D] MOȘIE #. *imáne* ‘avere’.”
55. „Se pun de obicei *pi la plaș*, [adică] pe locul unde e și casa.”
56. „Pe sârbește: *vócnac*.”
57. *acoló, îm_p^omî.* [D] „*moșîie; -șîi* înseamnă *imána* [a.], toate locurile pe care le ai, *avîáre.*”
59. „Pe sârbește: *vóșnac*.”
60. „*grăđina* poate fi și neîngrăđită.”

61. [D] *moșîie* îi spune la *imáne. căre-î gázdă áre imáne multă.* Pe sârbește: *vótnac*.”
62. *lócu ála l-am sámanát cu pomî.* [D] „*moșîie* ‘avere’. *am imáne, am moșîie multă.*”
63. *în pîerî, în prunî, în mîerî.*

III. Anchetă suplimentară. Oștreli: ?.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [6061], pct. 4: *grăđină.*
55. ALR I, ms., ch. [411], pct. 859: *livádě; -véz.*
64. ALR I, ms., ch. [411], pct. 3: *livádě; -véd.*

ALTOI, pl. „greffon”
[818/1199]

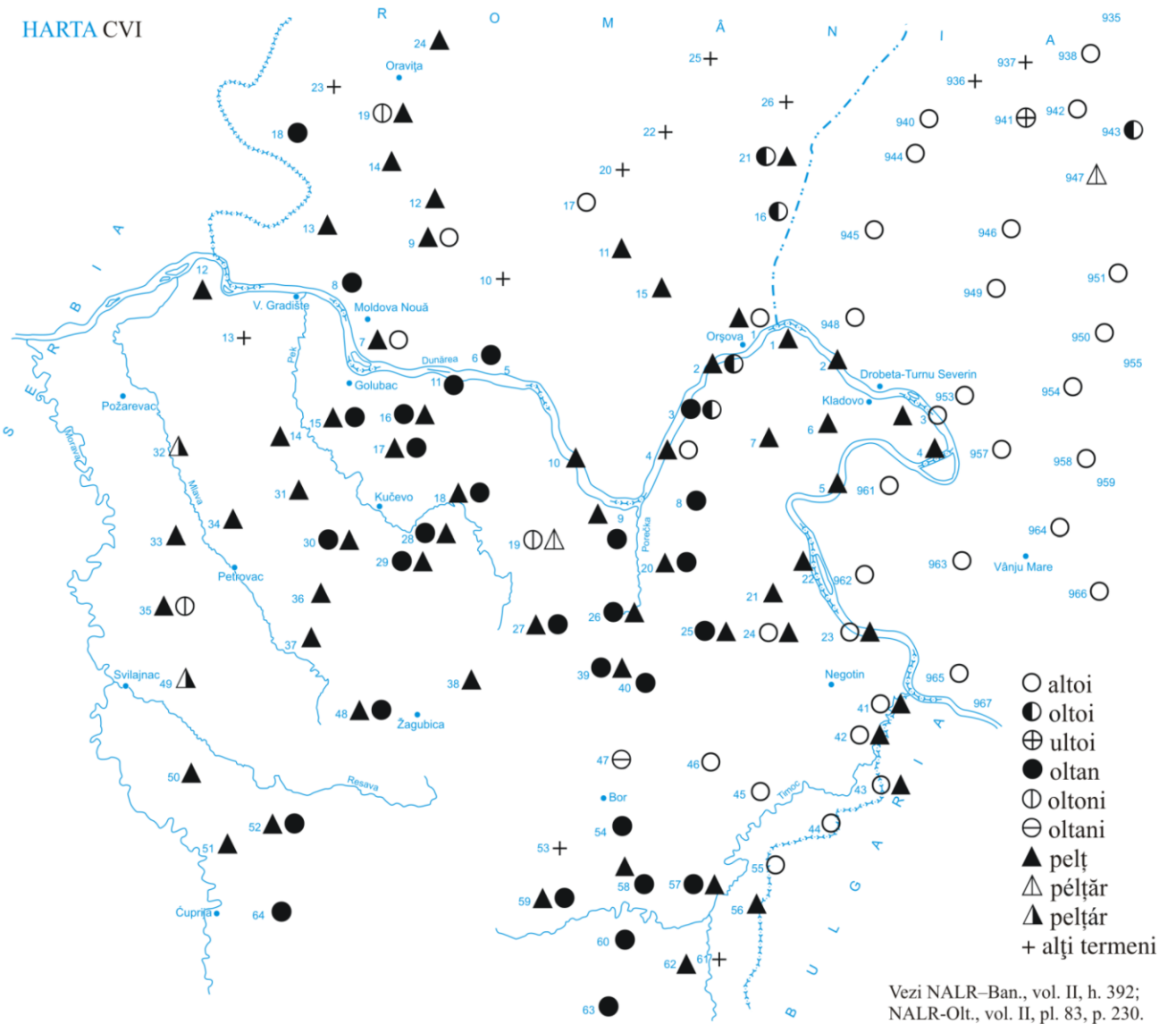
I. Întrebare Indirectă: *Cum numiți crenguța mică pe care o luați de la un pom și o puneți la alt pom, ca să-i faceți soiul mai bun?*

- II. 1. *pêltui* [ind. prez. 1].
 2. *piêltui* [ind. prez. 1]. „Din *pêltu ăla dă lăstărî*.”
 3. *pelțuim* [ind. prez. 4] *orî cālămim* [ind. prez. 4].
altuim [ind. prez. 4]. „*altôj* e pomul altoit. *l-am altuît* [perf. c. 1, 4].”
 4. *luvâj* [perf. s. 1] *o creangă să fac piêlturî*.
 5. „*pelț* îi spune *la lăstărîu ăla. l-altuieșt'* [ind. prez. 2]. *să-l peltui* [conj. prez. 2].”
 8. *oltănêșc* [ind. prez. 2].
 9. „*pelțuieșc* [ind. prez. 1] când pun *pêltu* sub coajă. *oltănêșc*, când îl pun în lemn. *oltân* e și pomul altoit.”
 10. „*lăstărî* se zice la mlădiță. Pomul se *pelțuie* când se pune *pelțul* imediat sub coajă și *să oltănêșce* când *pelțul* se bagă în mijlocul lemnului (crengii) retezat(e). *p^hom oltănît*.”
 11. „*n-am oltonît* [perf. c. 1]. *oltân*; *-tân* e pomul altoit.”
 12. „*călem* se spune (și pe sârbește) la altoiul sub formă de crenguță, de lăstar, iar *pelț* e *sîngură frînța*.”
 14. „*să piêltuie sus* se zice când *tai cu brîta* 'briceagul' *mîguru*; *să piêltuie zos*, primăvara: *rocêđ* 'retezi' *l'êmnu* și pui un *creang*, o mlădiță.”
 15. „*Pelțul* se pune sub coaja pomului, fără să *tai creanga* sau trunchiul pomului, iar *oltanul* se bagă în lemnul retezat.”

16. *il oltănêșc* [ind. prez. 2], *il peltui* [ind. prez. 2]. „*Pomul e oltănît*, e *oltân*.”
 17. „*oltân*, care *să oltănêșce* în lemn, și *pielt*, care se pune sub coajă.” [a] „*il peltui*, când se lipește de pomul mic lăstarul de altoi, subțire, dar *il oltănêșc în tutuc. oltân* îi spui după ce pomul altoit crește.”
 18. „*pețt*, cu care *pieltuie* [ind. prez. 3], pune altoiul sub coajă; *oltân*, cu care *oltănêșc* [ind. prez. 2], cu altoiul în lemn.”
 19. *l-am oltarît* [perf. c. 1, 4].
 20. „*pêltu* se pune în coajă, *oltân* în lemn. *oltănêșc* [ind. prez. 2]. *să peltuie* [conj. prez. 3 și ind. prez. 3].
 21. „pomul *să altuieșc/te*.”
 22. *s-altuieșc* [ind. prez. 2] *pômu*.
 23. *il altuieșt'* [ind. prez. 2]. *pômu* [a.] *altuît*.
 24. „*altôju* se pune pe creanga retezată, *altuieșc. peltu*, *pupu mic*, se pune sub scoarță.”
 25. „*oltân* se pune pe creanga retezată, în lemn; *oltănêșc. il lež cu ciu* 'tei' și-l *už cu sâu*”
 26. „*oltân, di oltănît* se zice când se altoiește *în răcêđ* [adică *tai pomișorul pe care-l altoiești*]). *pelț, di pelțuît* se zice când lăstarul se pune sub coajă.”

27. „*oltân* *să oltănêșce*, [adică] *lăstarele* il pui în lemn, iar *peltu s-a pelțuît* [perf. c. 3], [adică] *lăstarele il tai finu* și-l bagi după coajă.”
 28. „Pomul altoit e *oltân*; *-tân*.”
 29. „*să oltănêșci primăvara, io cred, cîn [este] mîzgz; să pieltuie vâra*, se bagă o *frînța cu mîguru* sub coajă.”
 30. „Cu *pieltu pieltui* [ind. prez. 1], [adică] *pieltu* se pune *sut coajă; coj*; cu *oltân* *oltănêșc* [ind. prez. 1], [adică] *oltân* se pune în lemnul retezat.”
 31. „*peț e ăja se calemêșc, oltănêșc*.”
 32. „*să cătămêșce* 'se altoiește'.”
 33. *am cat/lamît un șirleș, un trîndafir. și viña* [o cālămes].
 34. *iaj crânga dă pielt, să pieltui*.
 35. „*oltonêșc* [ind. prez. 2] pomul, *il curț* 'il tai, il rezezi' *di la vrun l'oc*. Lemnul [pomul] pe care-l *oltănêșc* e *oltôn*; ~. *pelț* e ceea ce *puñ la oltôn* *tău*.”
 36. *să oltănêșce, să peltuie*.
 37. „*pieltu* se pune sub coajă sau în lemnul retezat; atunci zic că *oltănêșc*.”
 38. „*pelțu* se pune sub coajă; pomul *il oltănêșc, il cāl'imêșc. nu m-am întăresît* 'interesat'.”
 39. „*pieltu* e mic, mărunț, numa cu un mugur. *oltân* e o

HARTA CVI

**Răspândirea termenilor ALTOI (ULTOI, OLTOI),
 OLTAN (OLTANI, OLTONI), PELȚ (PELȚĂR, PELȚAR),
 cu sensurile 'ramură mică folosită pentru altoit' și 'plantă altoită'**

- crenguță mai mare; *pun măi bînă sqartă* 'soi', *tai* lemnul și *puñ asița*.”
 40. „*pielt di floare* este o crenguță ruptă dintr-un pom, pusă în pahar, în apă, crește rădăcină, apoi o *sadêșc*.”
 41. „*călem* e și pe sârbește. *să cāl'emêșc* 'se altoiesc [pomii]'. *alt'ôj de cāl'imit. peltu* il scoate de la inima lemnului [?]. Este o *moadă* 'fel' *roșîie și o moadă gâlbînă*.”
 42. „E același lucru; cu ambele *altuieșc*.”
 43. „*pețt* e și cel *di la florî*; se poate pune direct în pământ, cel de la o floare, dar poate și *ce să altuieșt'e*.” *altuieșc* [ind. prez. 1].
 44. *altuieșc* [ind. prez. 1].
 48. *acuma-m dețtă* [perf. s. 3] *-ŋ_gînd: oltân. olta/ănêșc* [ind. prez. 2], *pelțuieșce* [ind. prez. 3].
 49. *oltănêșc* [ind. prez. 2].
 51. „*am pelțuît, să pieltuieșce*. *pielt* este altoiul sub scoarță. *oltân* e pomul altoit prin tăiere.”
 52. „*oltănêșc* [ind. prez. 2], *să crepâp l'êmn* și se introduce *oltân*, *il'i pelțuieșc* [ind. prez. 2], *cîta coajă tai* și pui *pieltu*.”
 53. *oltănêșc* [ind. prez. 2].

Vezi continuarea *infra*, h. 517
 STRUGURI, p. 220.

STRUGURI, sg. „raisins”
[819/1201]

I. Întrebare indirectă: *Ce storci, ca să faci must?*

- II. 4. *pusăi* [perf. s. 1] *viț. am* [ind. prez. 1] *vițe pingă casa.*
11. „*čocătă dă lúoză* se zice la un ciorchine de struguri.”
15. *strúgurí dă vîine dă lóză.*
26. *sca/ălán đí strúgur;*
sca/ălán ‘ciorchine’.
48. *um_blob dă strúgur.*
50. *scalán* ‘ciorchine’ *dă strúgurí.*
51. *um_bob dă strúgur,*
um_búsim dă strúgurí.

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
strúgurí; –.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [6121],
pct. 4: *strúgurí.*
55. ALR I, ms., ch. [1714]; cf.
și [1721], pct. 859: *strúgurí;*
strúguri.
64. ALR I, ms., ch. [1714]; cf.
și [1721], pct. 3: *strúgurí.*

Continuare a legendei de la h. 516
ALTOI, p. 218.

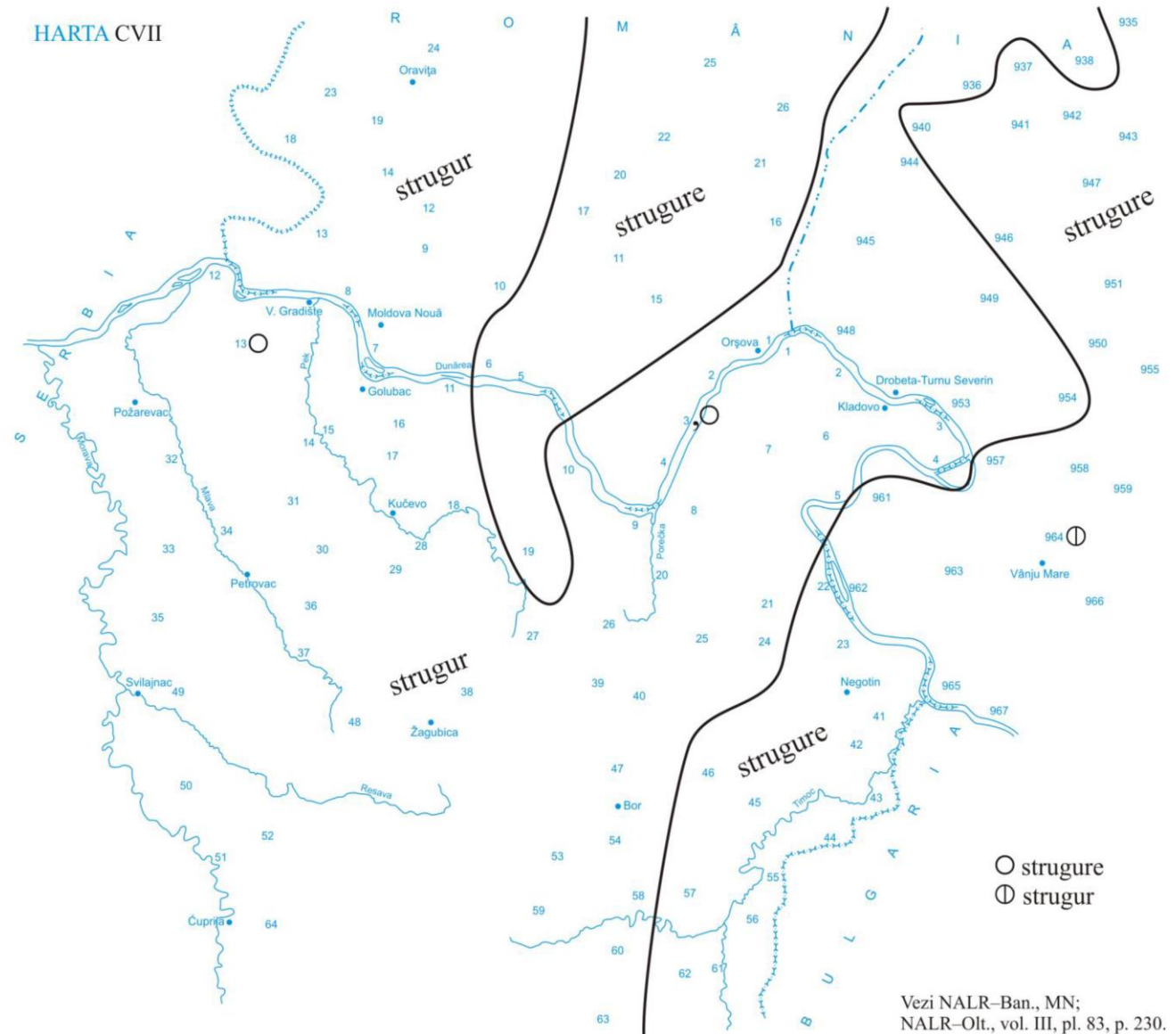
55. *altuțesc. mǎre, măi mult* [se zice] *altóji.* „Se pune în coajă și se leagă *cu ráfi,* [adică cu] *t'ej d'e pe cîmp, murát și făcut t'ej.*”
56. *să calamésc; să calamés* [conj. prez. 1, 2]. *calamés* [2] *alt pom. am calamít* [perf. c. 1].
57. „*oltán* e și crenguța care *să oltănésce,* și pomul după ce e altoit. Este *oltán în răcéd* și *oltán în creangă. pîelț* e altoiul pe care îl altoiești.”
58. *pîelț* e crenguța, altoiul cu care *oltănim* [ind. prez. 4]. *oltănu* e și pelțul, și lemnul după ce e altoit. *prun oltán* e un *corcoduș* altoit.”
59. „*altănésć* [2] *îm pîelț,* sub scoartă, și *în răcéd,* tăind lemnul, retezându-l.”
60. *oltănim* [ind. prez. 4].
61. *călămésć* [ind. prez. 2], *puń lăstărí* [diferența constă în modul în care se face altoirea: sub coajă sau în lemn.]
62. *iej pîelț și-l împîelțuj.*
64. *oltănésć* [2], *cala/ămîșć* [2] [în] *áltă sqártă* ‘în alt fel’. [*] *cal'emă/arîșće* [3].

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
l'tăstărí, pețț, oltán.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [6099],
pct. 4: *pețț.*

55. ALR I, pct. 859: –.
64. ALR I, pct. 3: –.

HARTA CVII

Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., vol. III, pl. 83, p. 230.

Raspândirea formelor de sg. STRUGURE și STRUGUR

BUTOI, pl. „tonneau”
[821/1203]

I. Întrebare indirectă: *Cum zici la acela rotund, făcut din doage de lemn, în care ții vin?*

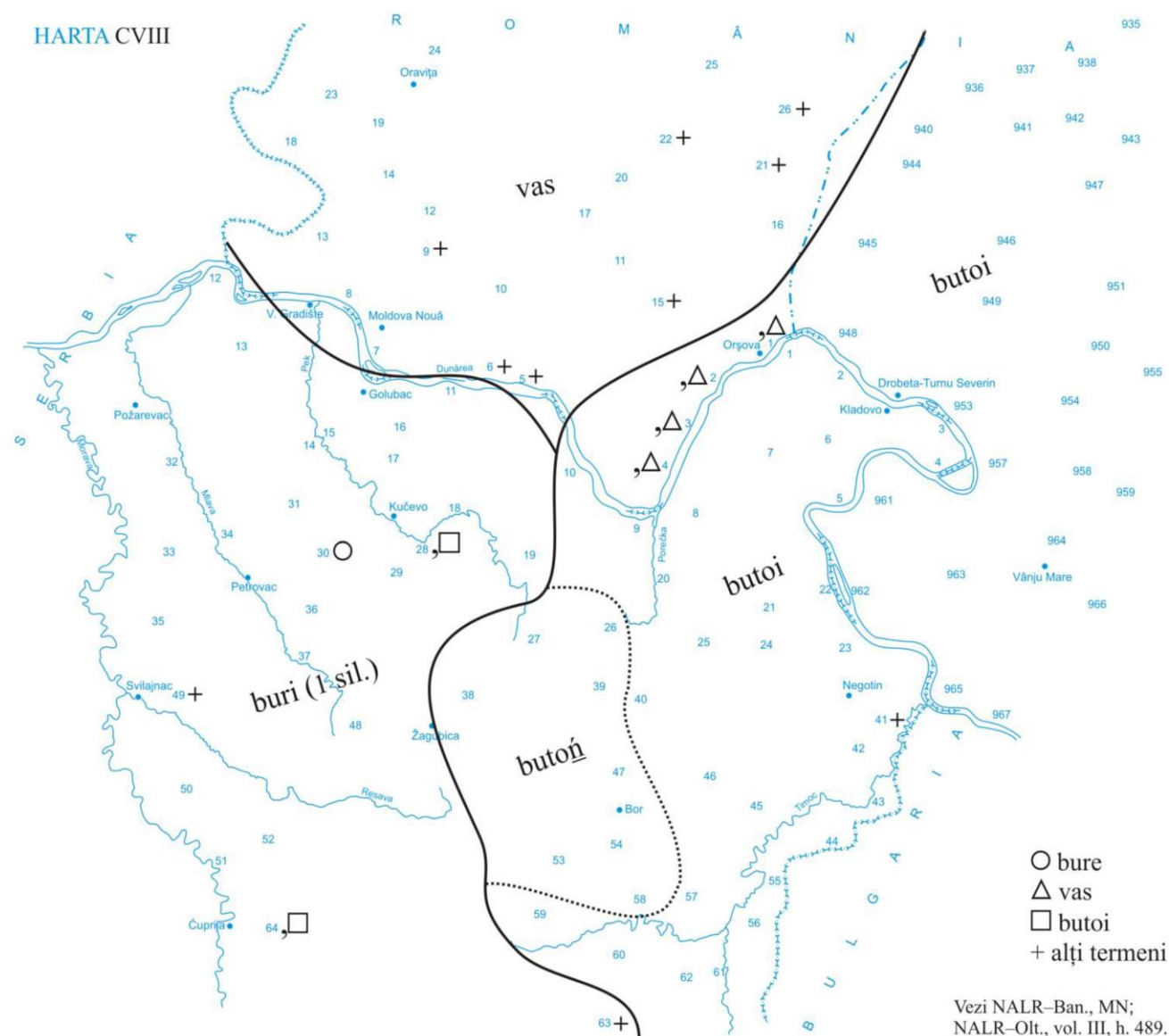
- II. 7. „E *d'e dăuqăgă* 'doagă de lemn' și *d'e plástic*.”
 13. [D] *butóji*, am *uđít dîn* 'de la' *comșíia meă*.
 15. „De 25–50 l.”
 16. „Poate să aibă un *acóu* [50 l] sau două *acqáje*.”
 18. *d-un acóu*, *dă dqáúă*.
 22. „*butójiu* e închis cu capac. Mai sunt: *pút'ină*; *pút'in*, mai mare decât butoiul, se adună strugurii în ea, fără capac; *ardóv*; *-dqáve*, un butoi mare, *d'e comină*; *ba/ădán*, o puțină mare, închisă cu *blăn* 'scânduri'.”
 25. „În *butóji* ții vinul. Avem și *ardóu*, și *púcină*, în care pui strugurii înainte de a-i face vin. *ardóu* are o ferestruică numită *vraț*. Este și *bă/adán*, un butoi mare.”
 29. „Un *burí* are 10–20 *dă acúáve*. Un *acóu* are 50 l.”
 30. „De la un *acóu* în sus. un *acóu* avea 50 l.”
 31. „Strugurii se țin în *cădă*; *căđ*, până îi storci să faci vin. Un butoi foarte mare e *bá-ćevă*; *báćevă*.” [D] BUTOI #.
 32. „om *burí* are cca 100 l.”
 33. „*burí*, *dă* la 30 la 1 000 l; *báćevă*, de 2 000 l.”
 34. 36. „De 100–200 l.”
 37. *la voi* [în România] *đíše lă ála butóji*. *ięstă burí și dă* 200–300 l. *strúguri să pun în báćivă*, *ię_cădă*.
 40. *butóón đíc* în *párca ásta*, *la gorhána* [Gorneana, pct. 39].
 41. „Acum se ține *ię_cănt*, în *butqáze d'e plástic*, *da récco* 'rar' *cásă măi áre*.”

47. „În *butóón* se ține vinul, în *ardóu*, *máre*, de peste 1 000 l, se țin strugurii să fermenteze.”
 50. „*búr'lu* are 20 l.”
 51. *ię_cădă*; *căđ* să *smorzéșce*.
 52. „*strúguri-i puń* *ię_cădă*; *căđ*, *vínu-l țin* în *burí*, de 100–200 l. *báseva* are 500 l.”
 55. „Din *irdóv* *il pritoćeșt* și-l *puń* în *butóji*.”
 56. „*báćvă* se zice la o *púcină* mare, de cca 200 l.”
 57. „*váznic* e un butoi de 200–300 l; *butójiu* e de 800–900 l, iar *ardóvu* poate avea 2 000, 5 000 sau 10 000 l.”
 59. „De 50, 100, 200 l.”
 62. „Este și *básevă*, în care se pune comina.”
 63. *voznícu* e mai mic, *báseva* e o puțină mare, unde se pun strugurii la cules.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
butóji; ~.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [6157], pct. 4: *burí*⁺: *búrju cáríę* *cúríę*; cf. [3914].
 55. ALR I, pct. 859: –.
 64. ALR I, pct. 3: –.

HARTA CVIII

Răspândirea termenilor BUTOI, BURI, VAS

VIȚĂ DE VIE, pl. „*ped de vigne, cep*”
[822/1204]

I. Întrebare indirectă: *Cum îi zici la aceea pe care o pui pe lângă casă și pe care se fac strugurii... ține și umbră?*

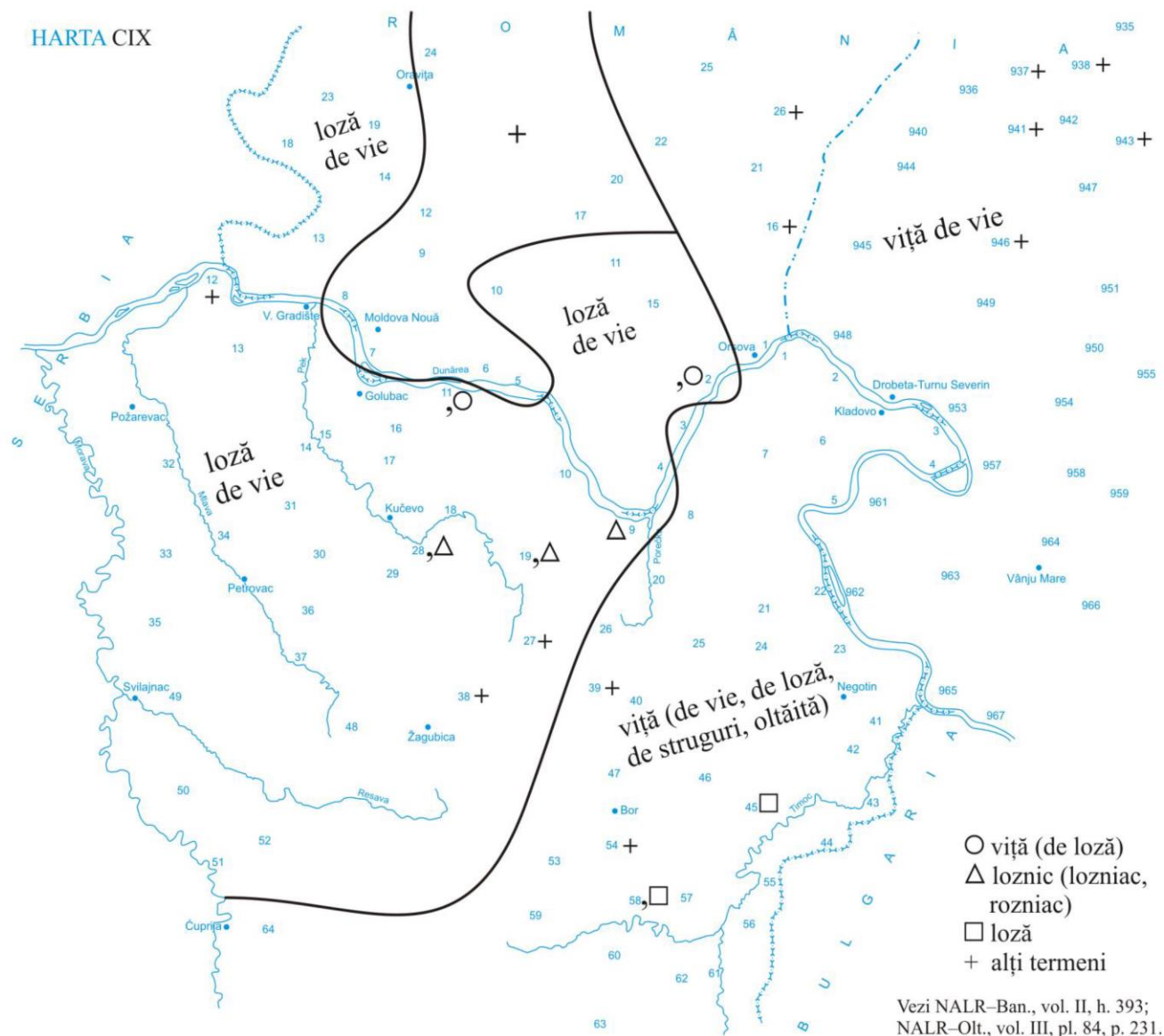
- II. 2. „*al'engărî* ‘șpalir’.”
3. „*alângărî* ‘șpalir’.”
4. *am vițe pingă casă, am viță d'e plóvd'/gin.*
5. *a crescut strúguru pe viță. „ronglárî: ca umbrárîu vițe [și ca șpalirul în Banat].”*
7. „*Este și d'e rākîy, c'ómina d'e viț, d'e strúgurî.*”
10. „*Pe sârbește: vinógrad. îi fa/ácút șpāl'ir.*”
11. *viță, cînd o puñ im pomînt.*
12. *până la návă.*
14. *l'óză dă 'de' lipárcă, dă otélă (d-ă 'de aia' nágră).*
21. *șciy cã viță d'e vițe, numa nūșcu cum îi d/zíše.*
24. „*vița stă pe vénac 'șpalier'.*”
26. „*vița de vițe se pune pe comárnic, făcut ca un acoperiș, sau pe șpal'ir, ca în vie.*”
29. „*Mai demult s-a măi spus într-un fel, nu-m da [ind. prez. 3] mîe-η_gînd, nu-m vițe-n pámt.*”
30. *l'óza-i úna.*
32. „*Pe sârbește: tádñac.*”
33. [D] VIȚĂ #.
35. *domîndim l'óza.*
36. *l'óză prã șpal'ir.*
38. [D] VITĂ #. „*Sunt măi mulce bíce*”
41. *fâce șpa/ál'ir.* „*Pe sârbește: jâlost.*”
42. *n-avém vițe nam 'deloc'.*
45. *să púne pe șpal'ir.* „*În vie e viță altoiță și nealtoiță.*”
47. „*Se mai zice și viță de rumîn, de-mpărát. viță de vițe, dácă ie comárnic, dácă fâce umbrîșce. comárnic zici cã faci când faci umbră, și la*

- stână, unde se usucă cașul; e astrucát.*”
51. „*l'ózurî dă strúgurî.* Sunt și la flori, *să-néing.*”
52. „*iscovlénî, cei din Isakovo [pct. 51], dîc vițe.*”
53. *fîr dî vițe.*
56. „*vița ce o pui pe zîțá [sârma cu care se face șpalirul]. stub; stúburî 'stâlp'.*”
58. „*viță e o joardă de loză. lóză e vrejul de la vie. Totul e vițe. búsim 'rădăcina, partea groasă'. viță poți zice și de áțá, cele care se împletesc.*”
59. [D] „*lóză se zice pe sârbește.*”
60. „*Crește pe șpa/ál'ir.*”
61. „*viță, dácă sunt măi mulce. Se face pe șpal'ir.*”
62. „*Se spune pe șpal'ir. Așa se spune și pe sârbește: șpal'ir.*”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
viță; ~+: de strúgurî, de vin, de vițe.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [6107], pct. 4: *l'óză+*: *am o vině d-o mițě dă l'óză.*
55. ALR I, ms., ch. [1710], pct. 859: *viți; viță* [pl.].
64. ALR I, ms., ch. [1710], pct. 3: *viți; ~.*

HARTA CIX

Răspândirea termenilor VIȚĂ (DE VIE, DE LOZĂ, DE STRUGURI, OLTĂITĂ), LOZĂ DE VIE, LOZNIC (LOZNIAC, ROZNIAC)

VIE, pl. „vigne, vignoble”
[823/1205]

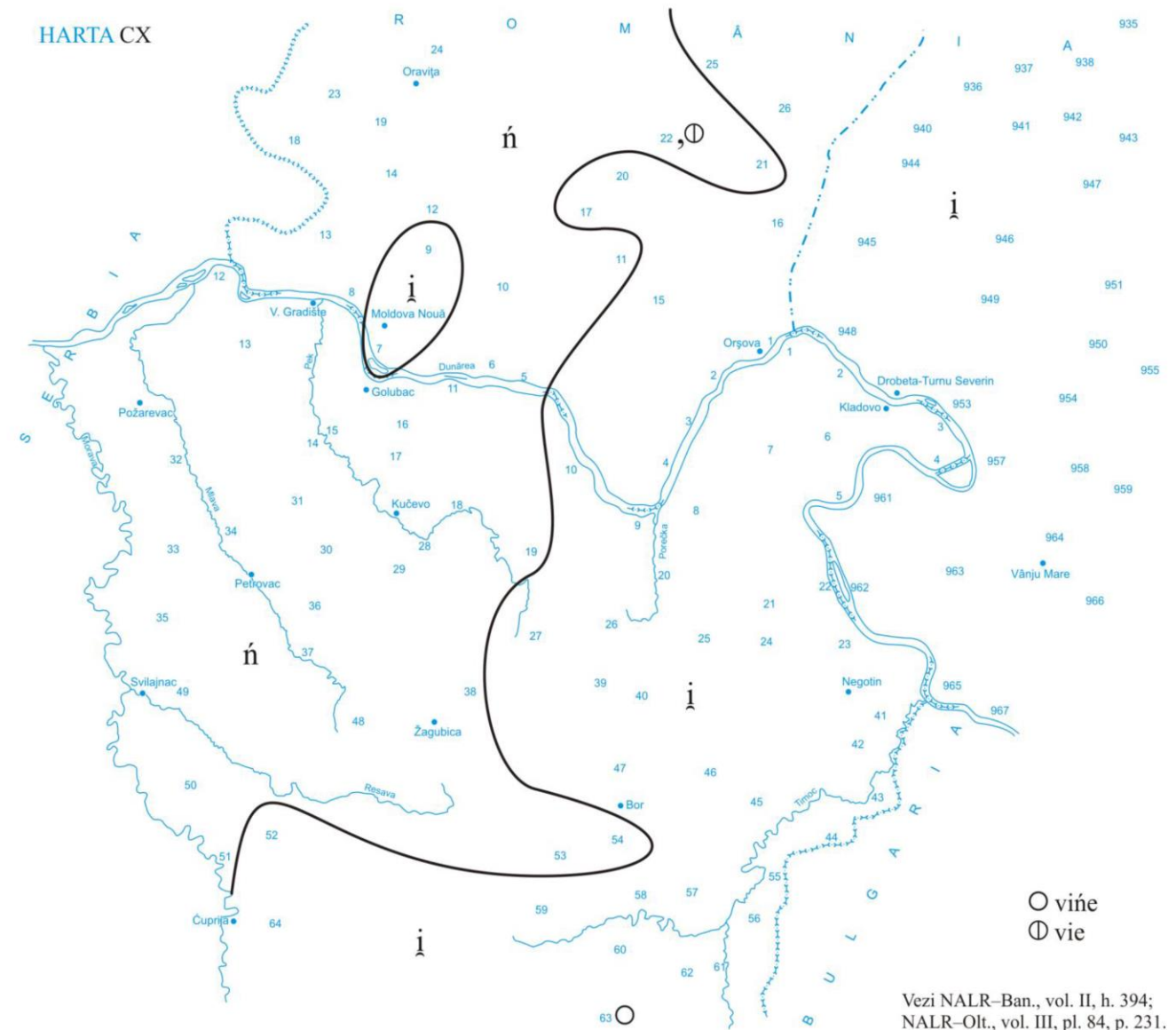
I. Întrebare indirectă: *Cum zici locului de unde culegi strugurii, toamna, când sunt copti?*

- II. 7. *culegém* [ind. pez. 4] *vija*.
9. „Pe sârbește: *vinogorod*.”
16. *mai mult loc cu l'úzá*.
19. „Pe sârbește: *vinograd*.”
25. *vin đī la vije. iéce cōlo viji'i mǔlce*.
26. [D] *viéne* #: „Așa se zice la *crâina*.”
27. „Pe sârbește, *vinograd* e locul unde se pune *vije*.”
35. *viña* [a.]. *domindim* [ind. prez. 4] *l'úza*.
36. *duã viñ, duiã viñ*.
39. „Sunt *búsim đī vije*.”
45. „În *vije* crește *vifã*.”
47. *qce* ‘iatã, uit(ã-t)e’ *vija cōlo. sãpãm la vije. „viéne se zice în alte sate.”*
50. *cíta viéne, cíta strúgurí*.
53. *búsim; búsimí đī viéne, ili sócãt, sócut, sócãturí, sócuturí*.
61. „*vifã zici la mãi mǔlce*.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
vije; vij.

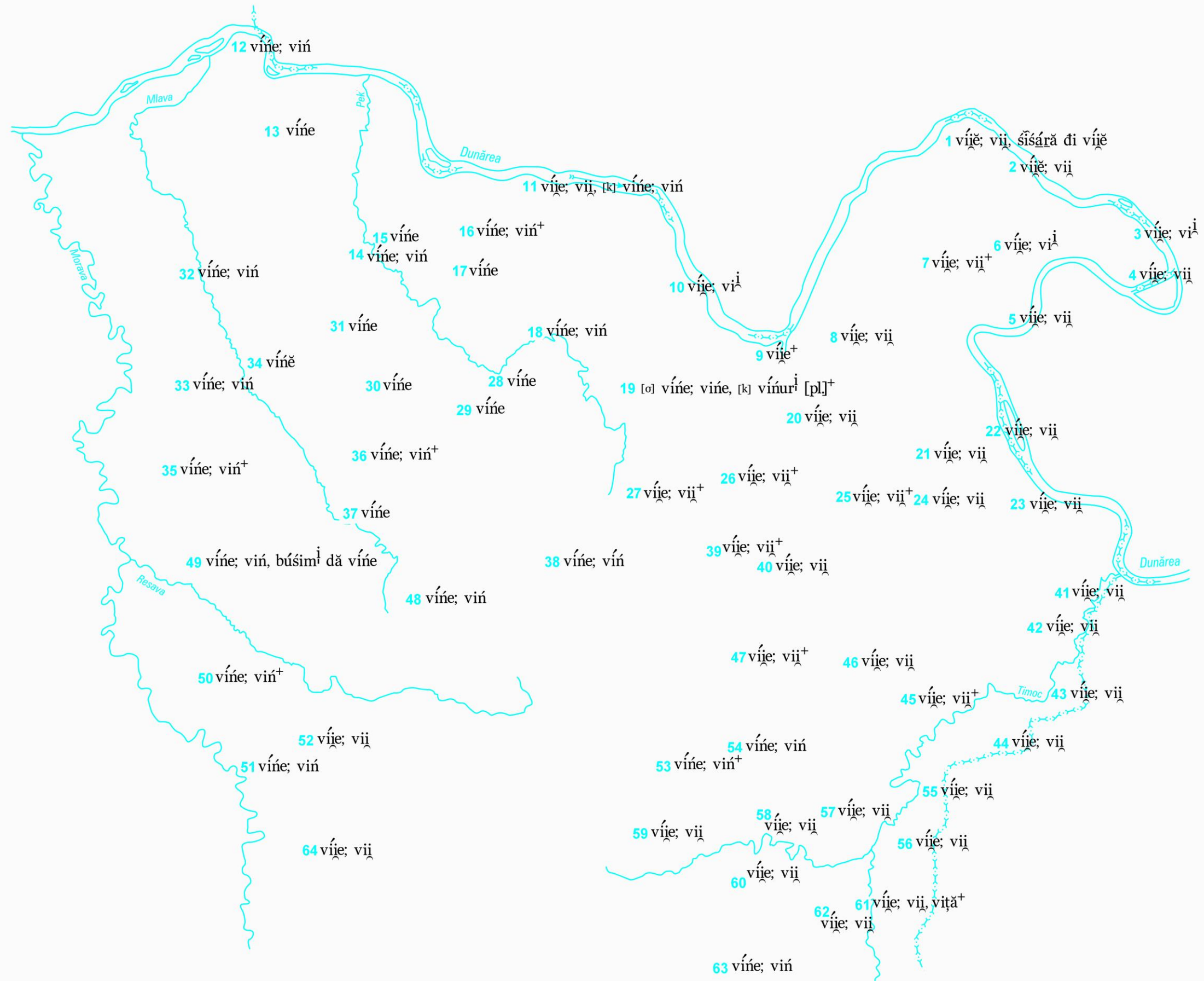
- IV. 37. ALR II, ms., ch. [6107],
pct. 4: *vině*.
55. ALR I, ms., ch. [1709],
pct. 859: *vijě; vij.*
64. ALR I, ms., ch. [1709],
pct. 3 : *vijě; vij.*

HARTA CX

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 394;
NALR–Olt., vol. III, pl. 84, p. 231.

Păstrarea lui *n* în VIE (< lat. *vinea*)

VELNIȚĂ, pl. „distillerie (paysanne)”
[824/1210]

I. Întrebare indirectă: *Cum spui la locul (la adăpostul) unde este așezat cazanul de țuică?*

- II. 1. *tot nătu cu a lui căzán.*
2. *tot nătu ăre căzănu lui.*
a'lemîndôuă comșii 'vecini' *ău căzâne.*
6. „Mai demult era un singur cazan, la un om în obor. *acúș* umblă cu cazanul de la un om la altul.”
7. *tot nătu ăre, aiića, căzán d'e copt.*
9. *ca/ăzănzêșce* [ind. prez. 3].
10. „Mai demult, aveau mai mulți cazan, dar acum umblă din casă în casă cu el.”
11. „Fiecare face *în cîrca lui*.”
14. „Era la locul numit *ogășu cu ăpa*.”
15. „*tot nătu ăre-n obóru lui* cazan.”
16. „Fiecare are cazan. Fac *la comșii'e* 'vecin'. *comșii'il'e nòște*. [Adăposturi:] *șupă*, se face *dă* 'pentru' *l'émne, dă tractor. trăamu* e acoperit cu paie și se face *dă Țoi. toblári* se zice tot la un *dă Țoi*, e mai bun, e și *astrucat*.”
18. *tot nătu-și ă căzănu.*
19. „Acum nu există. *il muț* [cazanul] *đi coló, coló, fiieunde, unde ăi còmină*.”
20. Acum *tot nătu ăre* [cazan].
22. „Fiecare lucră *cu căzán; -zâne în obór, cîn cočem*.”
23. „Fiecare are cazan acasă sau aduce acasă un cazan când face țuica.”
24. *đe la căsă la căsă s-a copt.*
27. „Umblă cu cazanul de la casă la casă.”
29. „Fiecare face țuica acasă.”

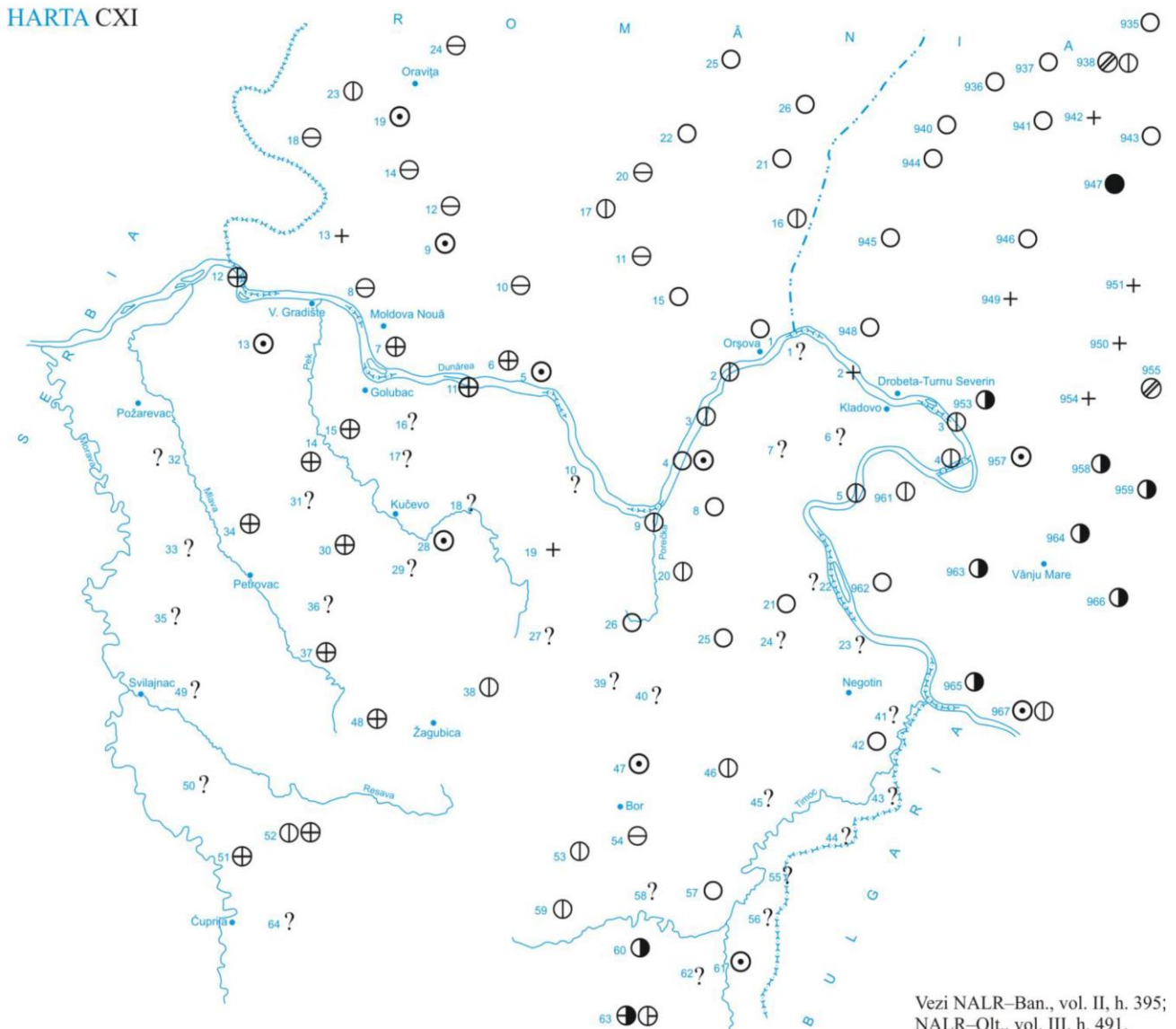
31. „*tot nat ăre căzănu lui.* Înainte, s-a mers cu cazanul de la casă la casă.”
32. „*să ímblă* cu cazanul de la o casă la alta.”
33. „*tot nătu ăre căzán.* Dacă nu, umblă cu cazanul din casă în casă.”
34. „Se face țuica mai mult acasă, *îñ grădină. căzăziță* e și locul unde se păstrează cazanul de la un sezon la altul.”
35. *ăre únu căzán și tȚot nătu cār-i trábă il adúș-acás.*
36. „*căzănzițu* [înseamnă] *gázda lu căzán.* Acum fiecare are acasă cazan.”
37. *al dă batrinăță.*
39. *tot nătu fáșe, únu úmblă cu ca/ăzănu lui, și fríze ta úni, ă vămă ta ălți, ș-așá.*
40. *tot nătu la col'iba* 'casa' *lui a copt.*
41. „Se face *acasă la mîne*.”
42. „Acum *acasă-l pun, ím_přávăli'e* 'curte'. *căzănii'e* i-a zis demult, *d'e cîn nŭ_știm noi*.”
43. *il mutăm* [cazanul] *úne vrem noi, úne iěstă d'e copt.*
44. *nu íe vórba ăja* [căzanie]. *merg cu căzănu pin sat, diñ_cásă-ñ_cásă;* cazanul e pe patru roate, îl duce cu boii, cu tractorul, cu orice.”
45. „Nu au un loc anume. *Îl adúče comșii'a la mîne*.”
47. *ăi mi'i a dus la căzán.*
49. „*iěstă dăstúle* cazane sau merg cu el de la o casă la alta.”

50. *a mers căzănu dă la căsă la căsă.*
51. *mai du tot nătu ăre căzănu lui.*
53. „Acuma *toți ău căzănii'l lor;* mai demult au umblat cu un cazan pe roți de la o casă la alta.”
55. „Cam fiecare are acasă.”
56. *căzănu de raki'i stă în șupă, ăre ínkisqáre* [loc închis].”
57. „Nu există *căzănii'e* în sat. *mîérze căzănu la tȚot obóru*.”
58. „Mai demult a mers cu cazanul și s-a dat vamă la cel ce avea cazan. Acuma *toți au cazan*.”
61. *mérge căzănu pin sat.*
62. „*să cqáse la căzán. ăre tȚot nătu acúșa.* [Înainte avea doar unul cazan și mergea cu el de la] *cásă la căsă*.”
64. „Se pune în *obóru, úndi nu plúáie*.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrelj: ?.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [6350], pct. 4: *căzăziță*.
55. ALR I, pct. 859: —.
64. ALR I, pct. 3: —.

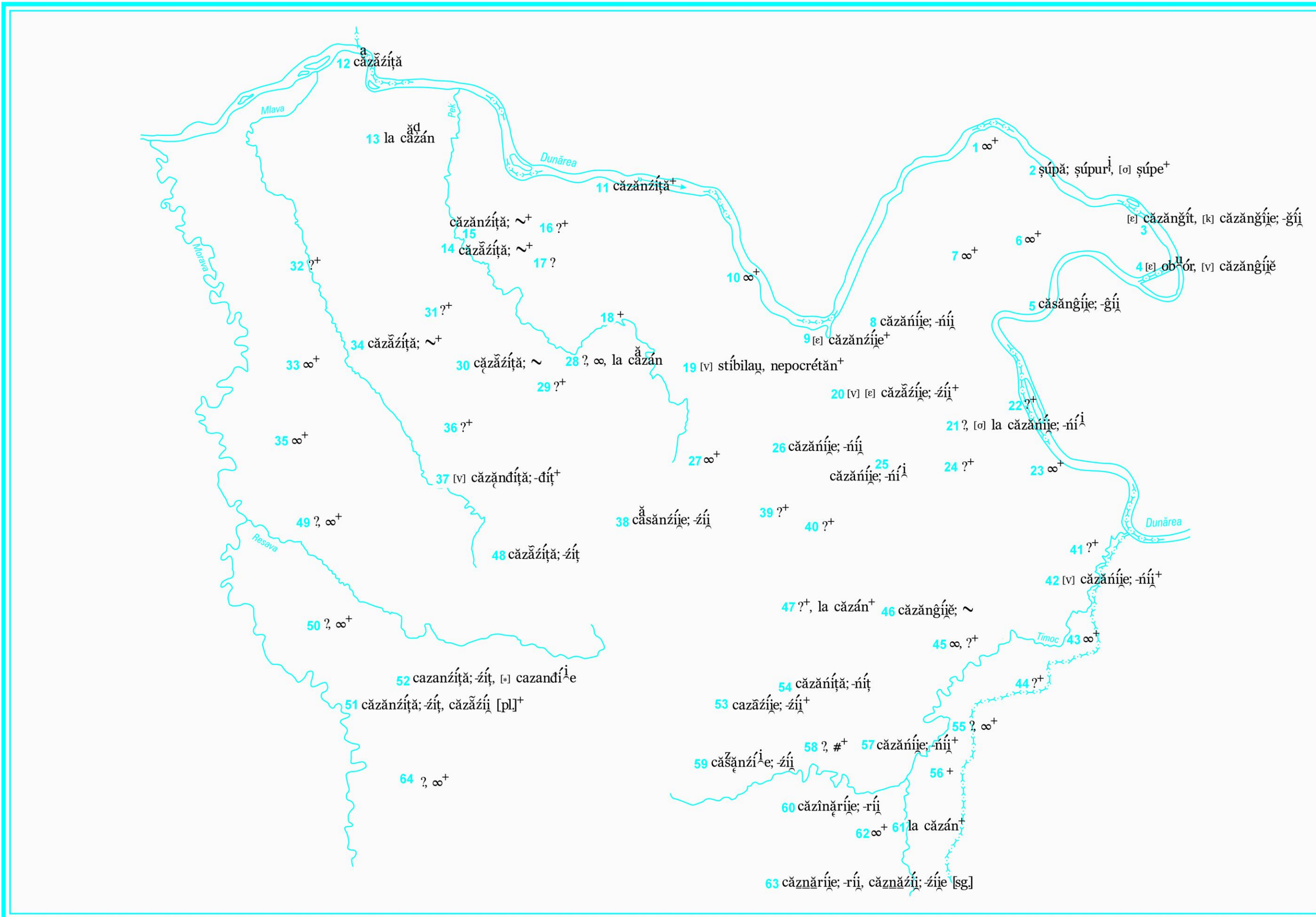
HARTA CXI

Vezi NALR-Ban., vol. II, h. 395; NALR-Olt., vol. III, h. 491.

- ⊙ (la) căzan (cazan, căzane, cazane) ⊖ căzăniiță
○ (la) căzănii'e (cazanie) ⊕ căzăniiță (cazangiiță)
⊕ căzănii'e (cazangie, cazănii'e, căsănii'e) ● cazanarie (căzănărie)
⊖ căzănii'e ⊕ căzănii'e + alți termeni

Răspândirea termenului (LA) CĂZAN (CAZAN) 'velniță' și a derivatelor sale

ALBINĂ, pl. „abeille”
[825/1212]

I. Întrebare indirectă: *Cum zici la aceea care umblă din floare în floare și are ac?*

II. 32. „Pe sârbește: *țâla*.”

58. [*] „Zic *albin*, dacă-s două, și *albine* dacă-s mai multe.”

61. „face *mîere d'/de stup*. Pe sârbește: *med* ‘miere’, *pcělă* ‘albină’.”

62. *dună* [ind. prez. 3] ‘adună’ *mîerie*.”

63. „*albina* *astrîze mîere* și o *ploděșce* ‘polenizează’ *fluărğa*. Mai este *bumbăr*; *bumbărî*, *ája mare bîză*, *ája noj cumpărăm de pin austrălija*; *nu je dă yúne*, e ceea ce pe sârbește [se zice] *núle*; sunt *roșîjóri*.”

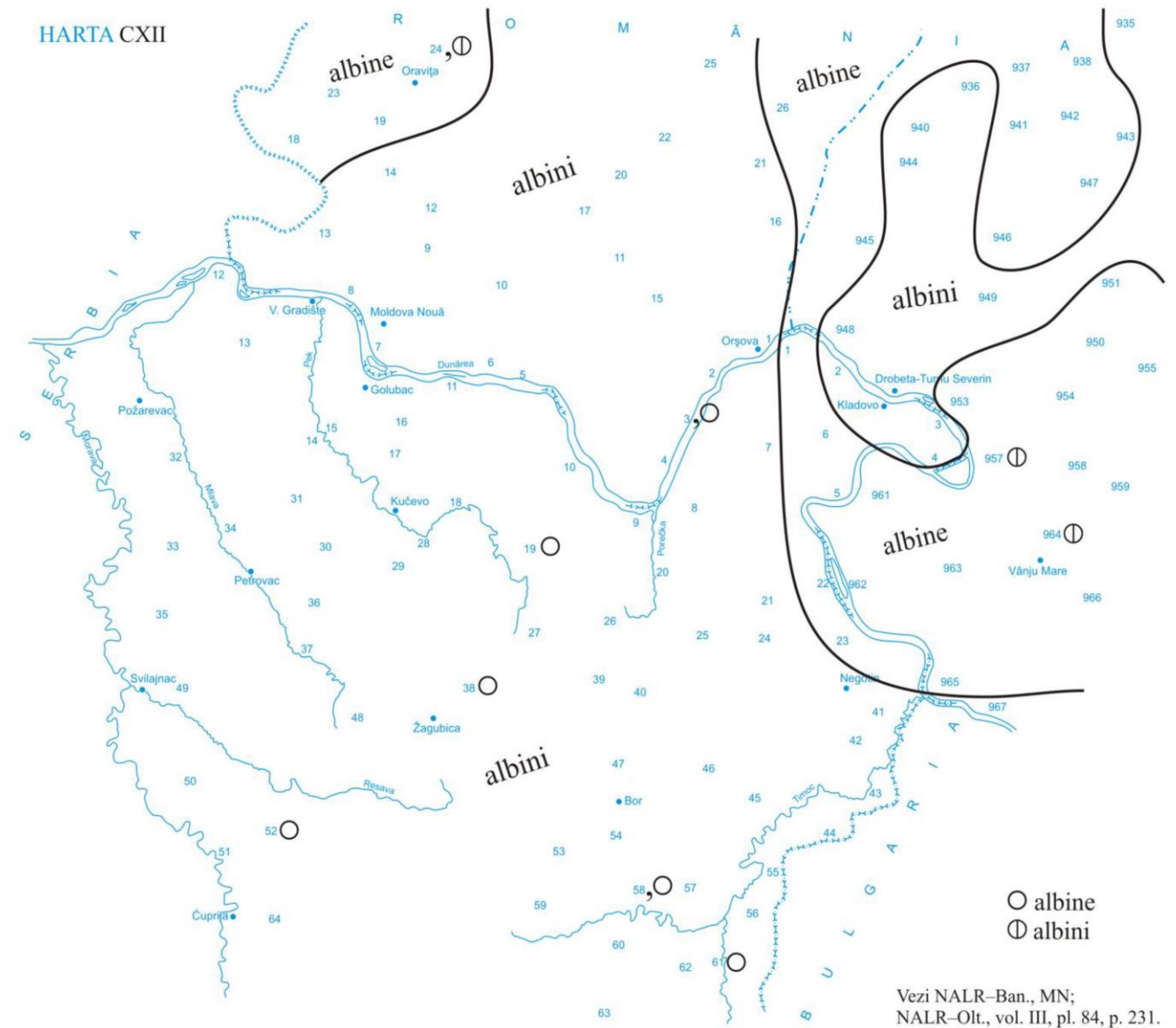
III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *albină*; *-bin*.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5458], pct. 4: *albină*; *-bin*.

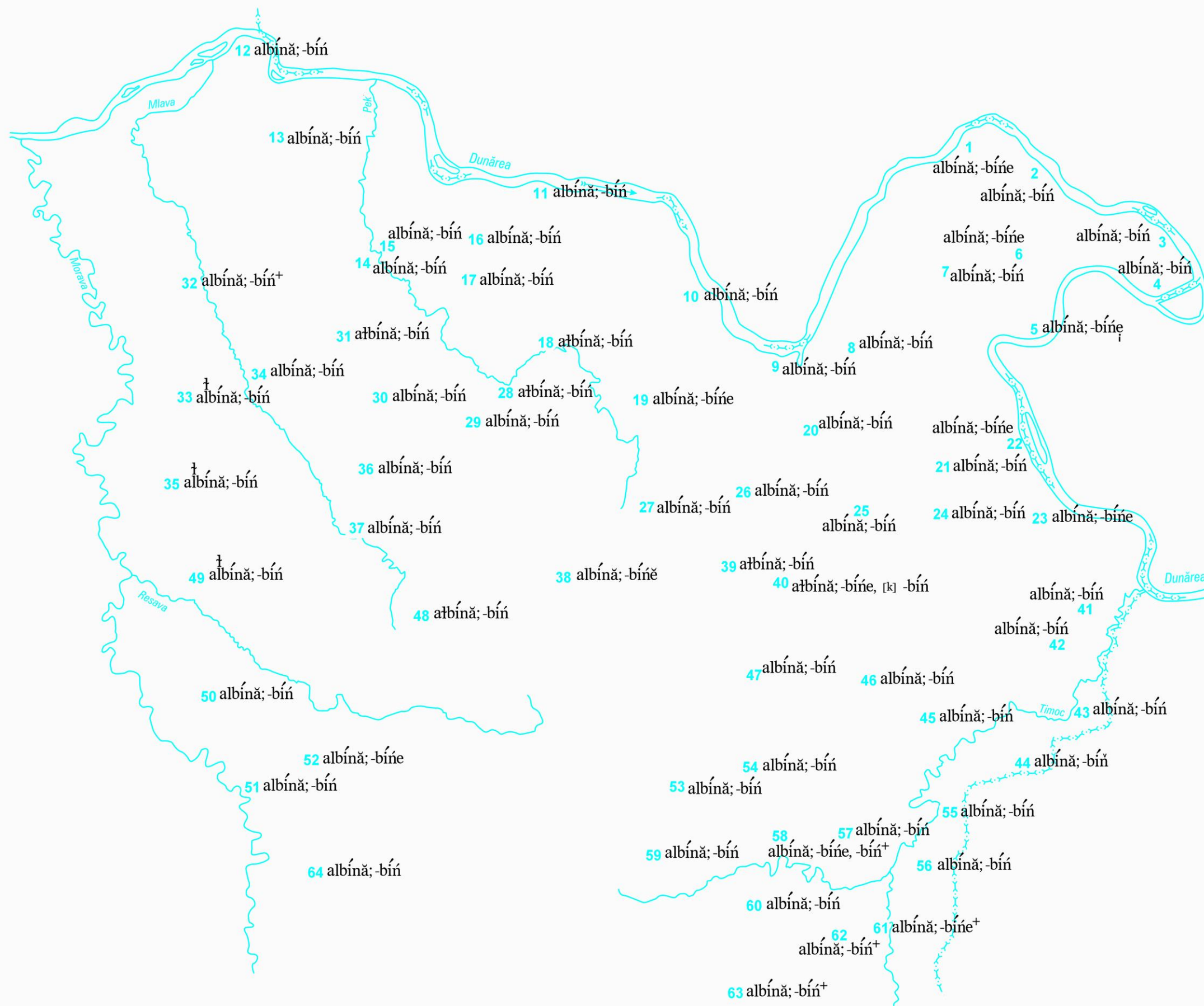
55. ALR I, ms., ch. [1679], pct. 859: *albinî*; *-binî*.

64. ALR I, ms., ch. [1679], pct. 3: *albinî*; *-binî*.

HARTA CXII

Forme de pl. pentru ALBINĂ

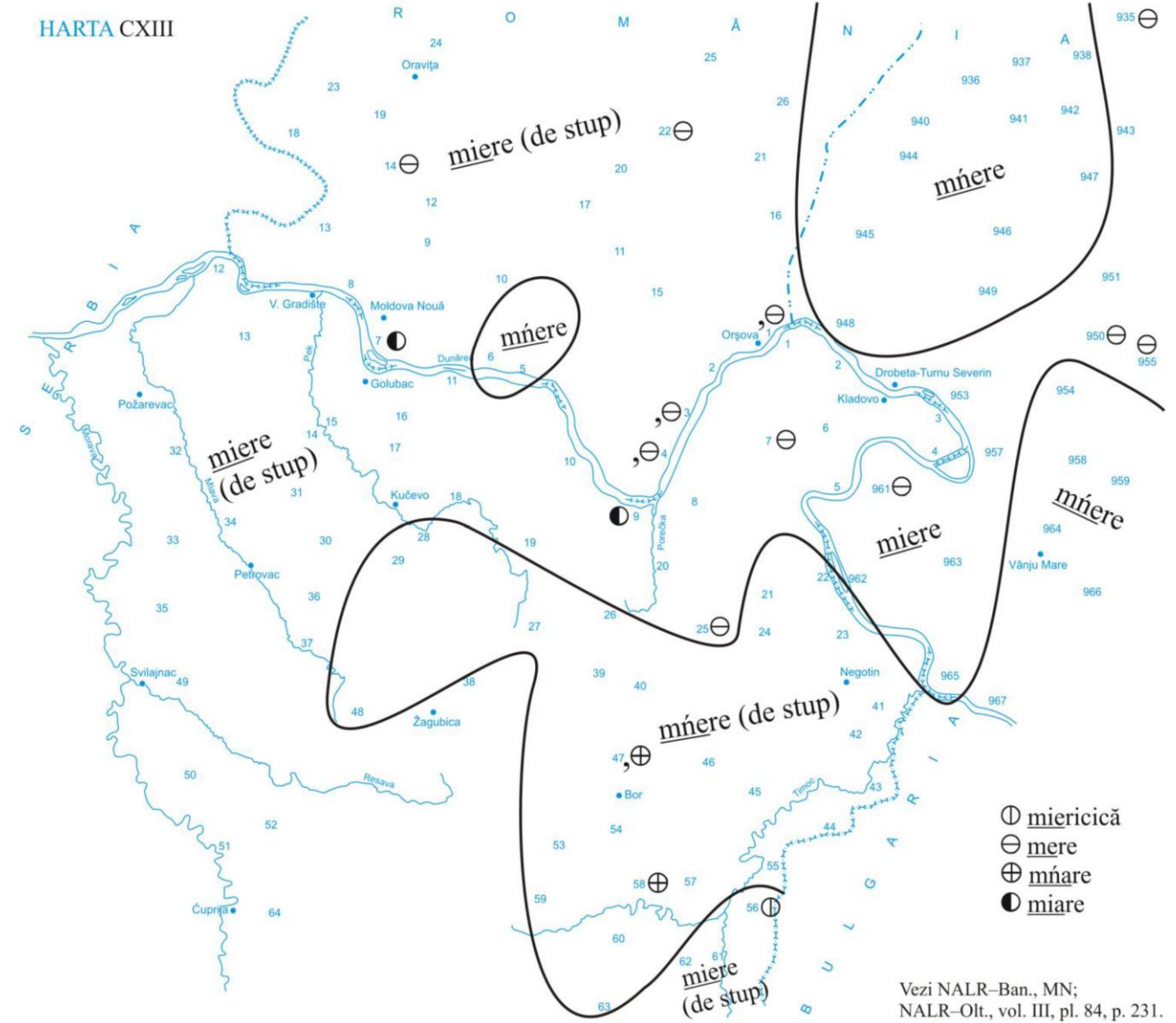
MIERE, pl. „*miel*”
[826/1213]

I. Întrebare indirectă: *Dar la aceea galbenă, dulce și bună de mâncat, pe care o face albina?*

- II. 11. „Albina *ia diṃ flăare*
mustoăre.”
37. „Albina *astrîze miere.*”
39. „La *metonița* [Metovnica,
pct. 58] îi spune *mîare.*”
42. *mîere de stup*, [*] *d'e stup.*
51. 61. „Pe sârbește: *med.*”
53. *mîere* ‘zahăr’.

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
mîere.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5470],
pct. 4: *mîere.*
55. ALR I, ms., ch. [1689],
pct. 859: *mîeri.*
64. ALR I, ms., ch. [1689],
pct. 3: *mîeri.*

Grupul *mie* în **MIERE** (**MIARE**, **MIERICĂ**)

VIESPE, pl. „guêpe”
[827/1214]

HARTA CXIV

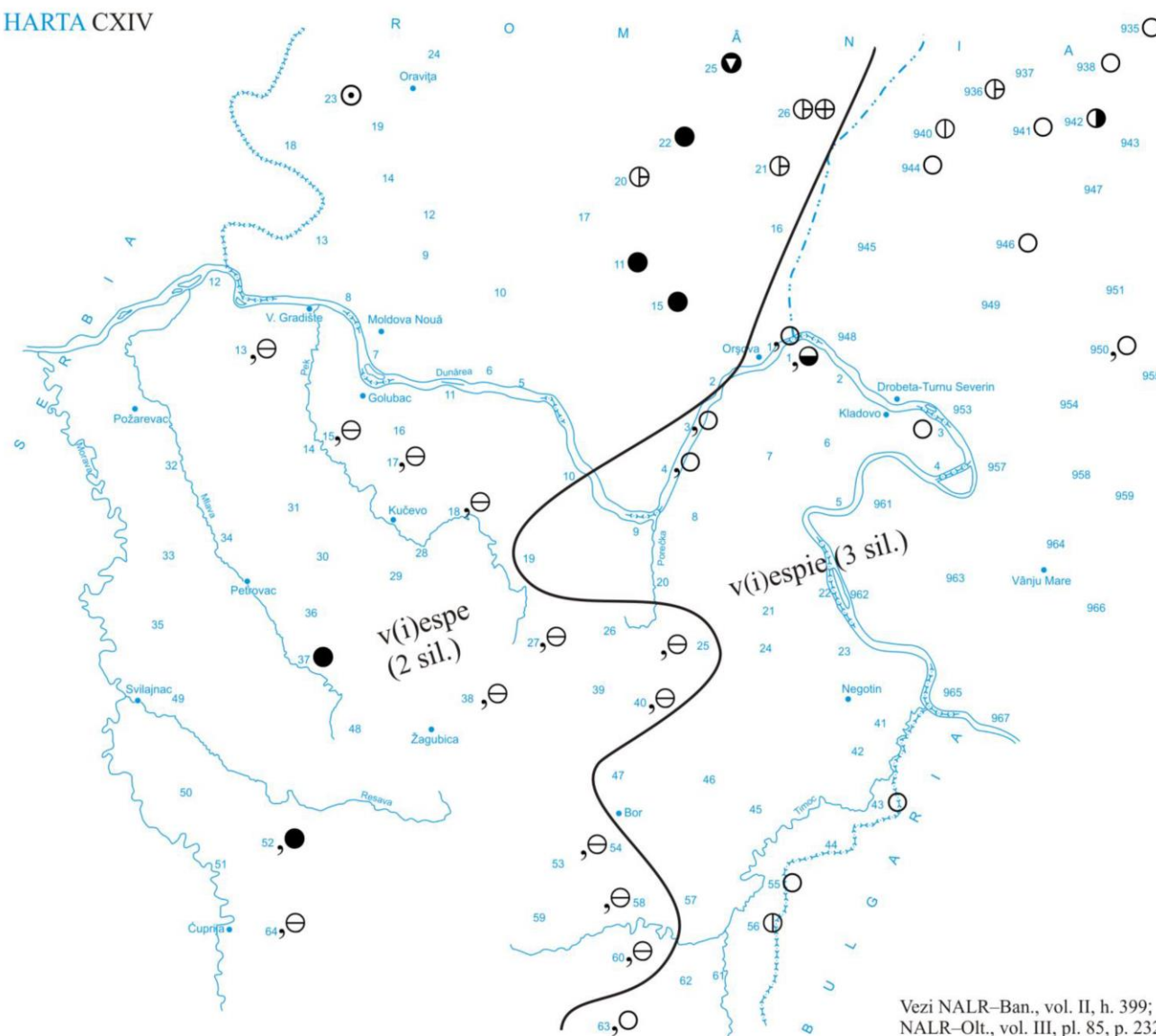
I. Întrebare indirectă: *Cum îi spuneți la aceea galbenă care seamănă cu albina, dar nu face miere?*

- II. 1. 41. 42. 50. 55. 58. „Este și *gărgăuine*; -*uîn*, mai mare ca viespea.”
 10. *viêspe*, *fîtu-i țîța lei*.
 11. „Există și *gărgăuîn d-ai nêgri* [bondari care fac miere].”
 18. „Cuibul în care stau viespile e *vespârî*.”
 24. „Este și *gărgăuine*; -*uîn*; e mai mare și dacă *ce mănîncă ‘înțeapă’ unu-doi dobîndêsc otrăvânie*.”
 25. „Cuibul de viespi e *vespârî*; ~ [m.]. Mai este și *gîrgăuine*; -*uîn*, care stă în *gîrgăunârî*; ~.”
 26. „Este și *gărgăuîn*; -*uîn*.”
 28. „Este și *gîrgăuîn* [pl.], mai mare, mai gros, dacă te mușcă mori.”
 32. „Pe sârbește: *zól'a*. Pe lângă viespi, mai sunt *zūzârî*; ~, galben, nu face miere.”
 37. *m-a mușcât vespârîu*.
 48. „Își fac *vespiârî*, *îm pomînt, în l'amn*. Sunt și *gărgăuîn*.”
 52. „Și cuibul este *vespârî*; -*pârurî*.”
 54. „Mai mare, e *gărgăuîn*; -*uîn*. *dăuine*; -*uîn*, [ăsta] mușcă vitele.”
 59. *îestă și gîrgăuîn*; -*uîne* [sg.].
 63. „Este și *gărgăuine*; -*uîn*.”

55. ALR I, ms., ch. [1903], pct. 859: *viêspîe*; *viêspî*.
 64. ALR I, ms., ch. [1903], pct. 3: *viêspîe*; *viêspî*.

III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *viêspîe*; *viêspî*.

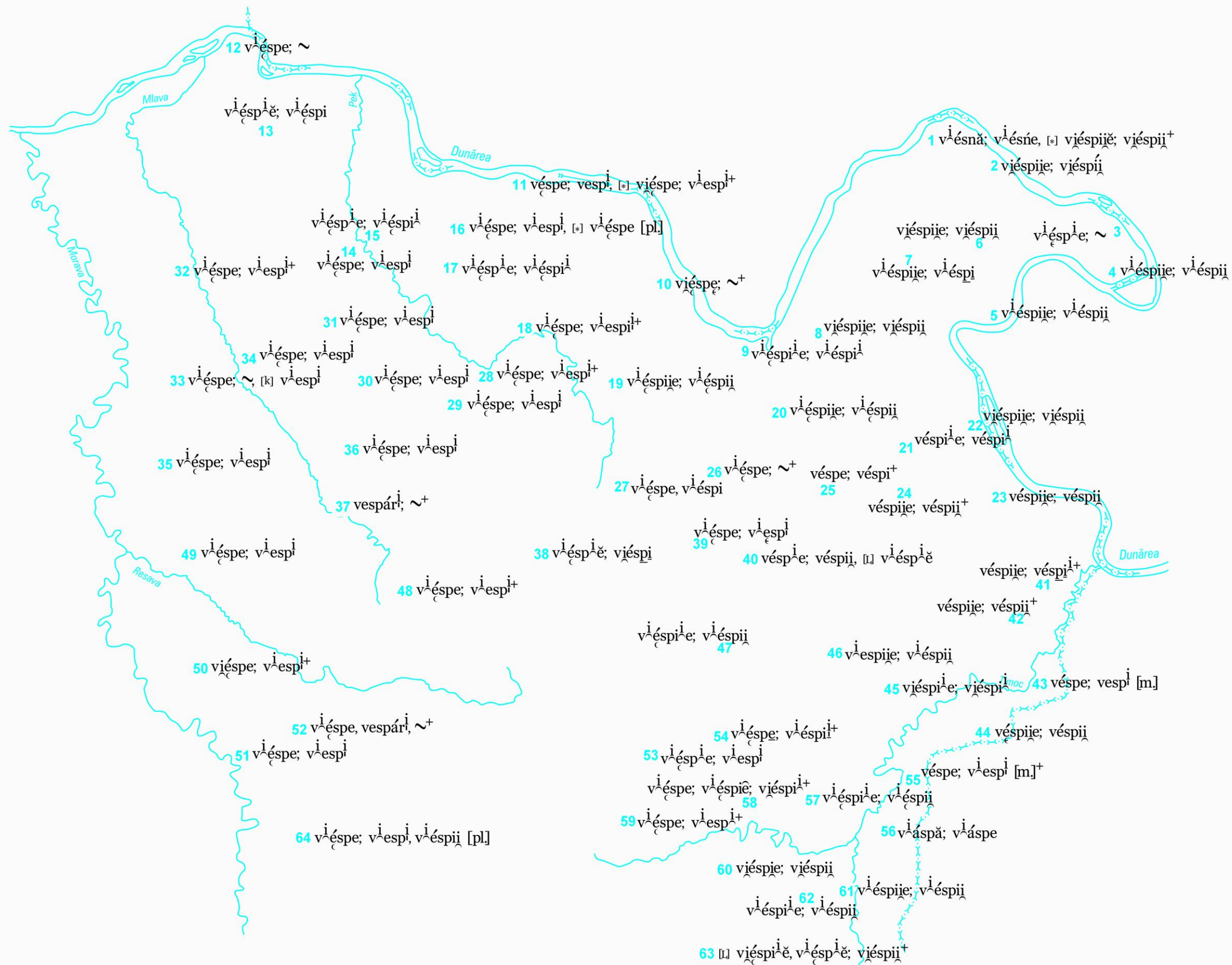
IV. 37. ALR II, pct. 4: –.

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 399; NALR–Olt., vol. III, pl. 85, p. 232.

- v(i)espe (2 sil.)
- ⊙ viespie (3 sil.)
- ⊖ viaspă
- ⊕ viapsă
- ⊕ viepsă
- viepsie
- v(i)espar (văspar)
- vipsar
- viesnă
- ⊖ v(i)espîi [pl.] (în aria v(i)espe (2 sil.))

Forme de sg. pentru VIESPE

(ALBINA) ÎNȚEAPĂ (ind. prez. 3) „l'abeille pique”
[828/1215]

I. Întrebare indirectă: *Ce zici că face albina cu acul?*

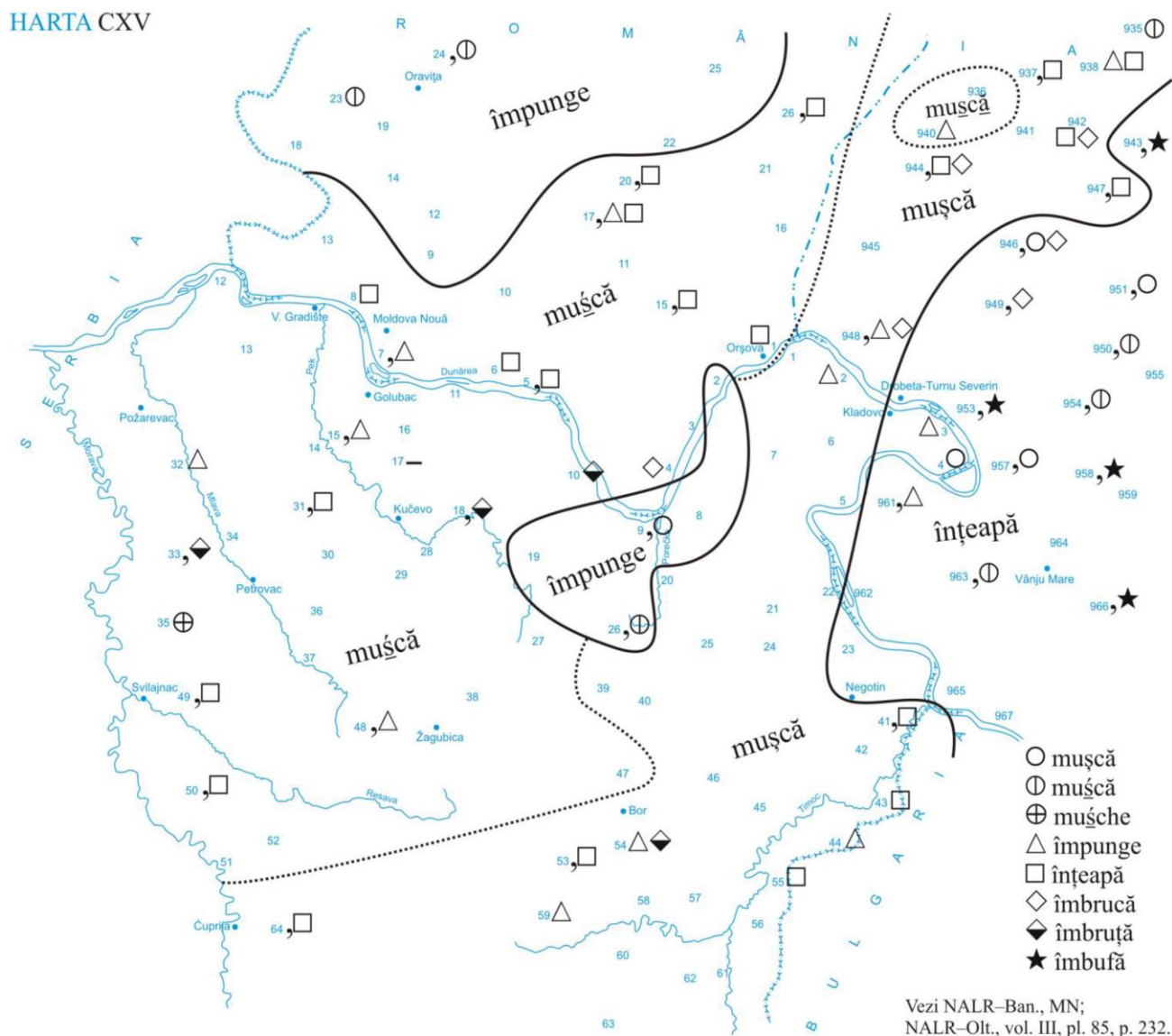
- II. 2. *cîni'lî mûscă, călu, măgăriu mûscă. bôuu, berbeăcu, țăpu împung.*
4. *mă mûscă albina, vîespîia.*
9. *m-a-mpûns, m-a mușcăt* [perf. c. 3].
10. „Când *mî-a picăt în ok sóua* 'ceva', *mă-nglîmpă/a*. Când se infectează o rană, *cîn_côășe, zvîcăje.*”
12. *să îmflă lócu.*
15. *m-o mușcăt* [perf. c. 3] *albina.*
18. *m-a mușcăt* [perf. c. 3] *albina.*
21. *mûscă și cu gúra, și cu ácu; áli dacă mûscă cu gúra nu fáșe nimic, da cu ácu să úmflă.*
24. „*ce mănîncă, când te mușcă tare rău albina, că mîncăt albina. đ-albîne nu mărîeșc* [nu faci alergie, nu suferi consecințe grave, care pot duce până la moarte].”
25. *m-am înspinăt în spiîne.*
28. *dqáre, să îmflă.*
29. *m-a mușcăt* [perf. c. 3] *albina.*
31. „Mai mult se zice *m-a mușcăt* [perf. c. 3] *albina dă búđă.*”
35. „*și vîespîia ce mûșke*. Mai este *dăyún* 'tăun' și *gărgăyún, și áia mûșke.*”
36. *dă cu ácu.*
37. *mûscă cu ácu.*
39. *nu m-a-ngăyurít, núma m-a mușcăt.* „*c-a-ngăyurít* se zice pe sârbește [?].”
41. *ay, da ma-nțapă* [perf. s. 3] *albina ásta.*

46. *albina t'e mûscă, mușc d'in mîără.* „La Bor se zice *t'e înțapă.*”
47. *mușc; mușc; mûscă; mușcám; -căt;* [3].
49. „Mai mult se zice *mûscă.*”
52. *m-a mușcăt albina, m-a mușcăt vespárău.*
53. *istu vîespîia ce mûscă.*
54. *cîni'lî mûscă, albina îmbrúță. albina n-are đinț.*
59. *în cîncec: înțapă* [ind. prez. 3].
62. *ma mîncără albînel'e, ma mușcără* [perf. s. 6].

III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *îmbrúță, înțapă.*

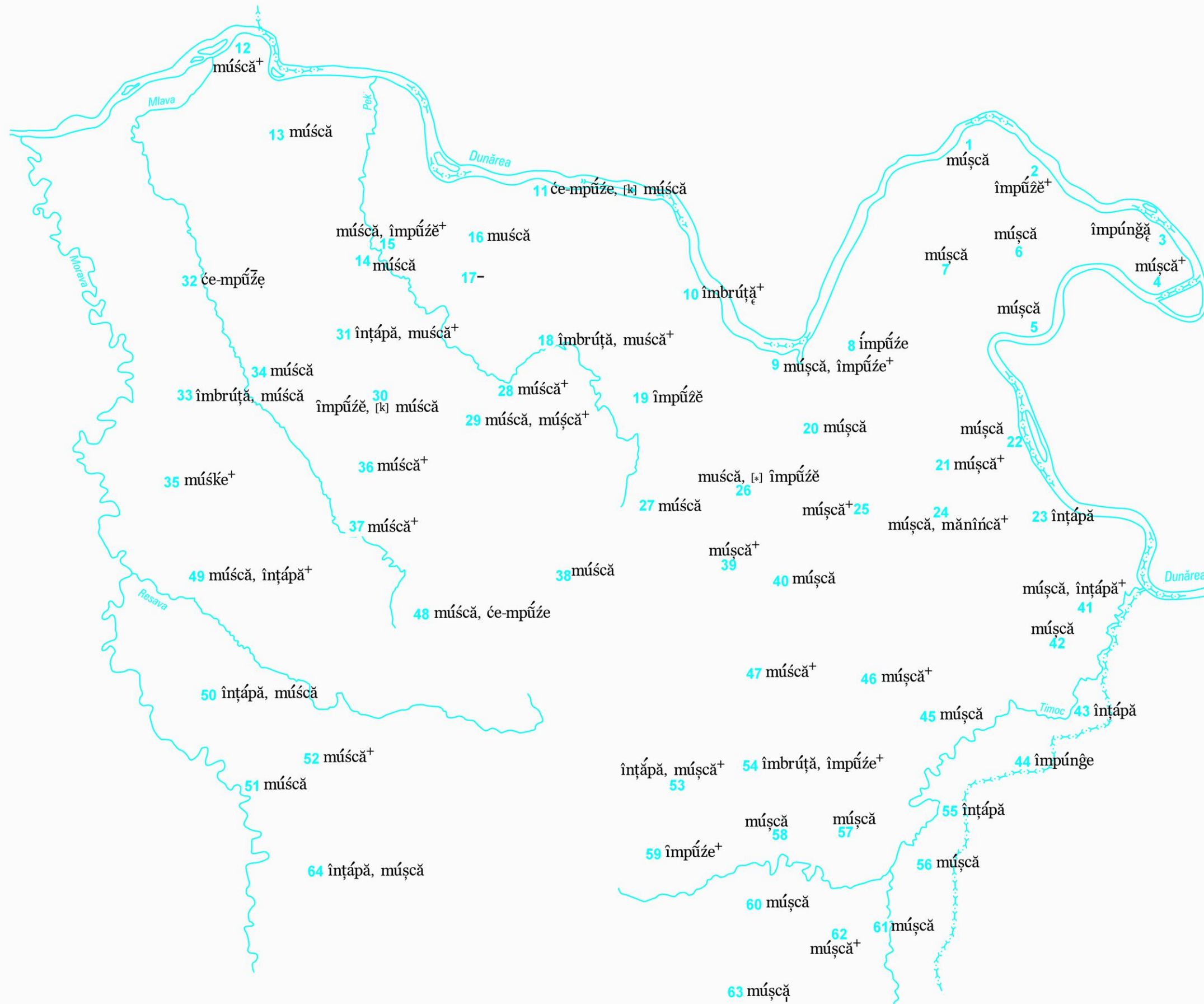
IV. 37. ALR II, ms., ch. [5459]: cf. și [4574], pct. 4: *mûscă.*
55. ALR I, pct. 859: —.
64. ALR I, pct. 3: —.

HARTA CXV

Termeni pentru (ALBINA) ÎNȚEAPĂ

Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., vol. III, pl. 85, p. 232.

REGINA ALBINELOR, pl. „reine des abeilles”
[829/1216]

HARTA CXVI

I. Întrebare indirectă: *Cum îi spui la albina aceea care face ouă și e mai mare peste toate celelalte albine din stup?*

II. 4. 33. 44 [*] „Și pe sârbește e tot *mătiță*.”

6. „*múma lu albiné* e pe românește, *mătiță*, pe sârbește.”

8. „Pe sârbește: *mătița*.”

22. „*pe sírna*, [se zice] *mătiță*; ~.
[D] MUMĂ #. Este o floare, *regina d'i nópt'e*.”

24. „Acum, mai des se zice *mătiță*.”

28. „Când se prinde roiul, așa *strígă: mă, mă, mumită*; ~; ~; *măt, măt, bubită*.”

31. [D] „*mătcă; mătke* se zice la albia râului, la apă.”

34. „Așa *am učit*.”

48. „Pe sârbește: *mătița*.”

51. „Cei din Vlașca [Vlaška, la sud-est de Isakovo] zic *máma lor*.”

56. 61. „Pe sârbește: *mătiță*.”

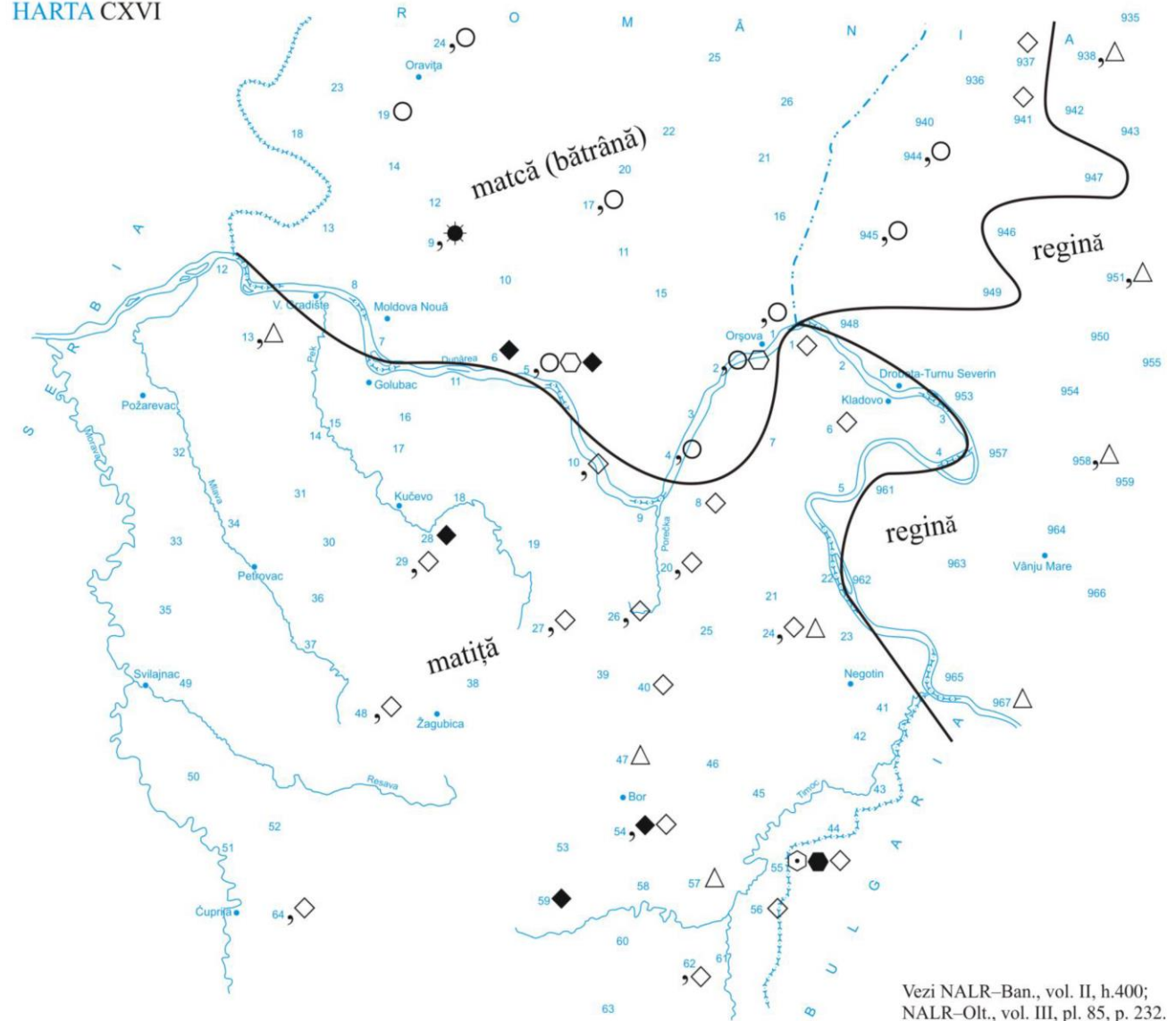
62. [⊞] „*mătiță* e pe sârbește. Este și *gargăuine*.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
mătiță; mătiț.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5463],
pct. 4: *mátca stúpului, múmă*.

55. ALR I, ms., ch. [1680],
pct. 859: *múma la albiné*; cf.
[1687]: *mátca bătrîni*.

64. ALR I, ms., ch. [1680],
pct. 3: *mátcă; mătķě*; cf.
[1687]: *mátca a bătrîni*.

Vezi NALR–Ban., vol. II, h.400;
NALR–Olt., vol. III, pl. 85, p. 232.

○ regină	△ matcă	◆ mumită (la stup)
◊ crăiasă	◇ mumă (muma lor, muma albinelor,
muma lu albină, muma stupului)	● roină (3 sil.)
◉ crăliță		
● crai		

Termeni pentru REGINA ALBINELOR

TRÂNTOR, pl. „bourdon, mâle de l'abeille”
[830/1217]

I. Întrebare indirectă: *Dar la acela care nu lucrează și se împerechează cu matca?*

II. 2. *trîntor̄; trîntorî* ‘om leneș’.

3. *trăjêș'te pe lucrul la albină.*

[**] *trut*, de pe sârbește.

[R] *trîntor; trîntorî*. [***]

„*trîntor* îi spune și la drac.”

9, 10. „Pe sârbește: *trut*.”

11. *să spăjêș'ce* ‘se împerechează mătita cu trînturu și fac albiî.

15. *trútoŷ/u, sámo șǎđe și mánîncă.*

33. „Sunt și *gargaúin* [pl.]”

43. „*trîntore* i se poate spune și la omul care nu lucră.”

44. *măi bun* [mai bine] *trîntore*. *albinile îl seǎte afără.*

[*] *trut* e pe sârbește.”

47. *fășe lucrul cu ia* [cu matca].

54. *iêștă mult trîntorî*.

56. „Pe sârbește: *trut*.”

[D] TRÂNTOR #.

58. „*trut* e și pe sârbește.”
„*trîntur* se zice și la un om leneș.”

62. „Pe sârbește: *trut*.”

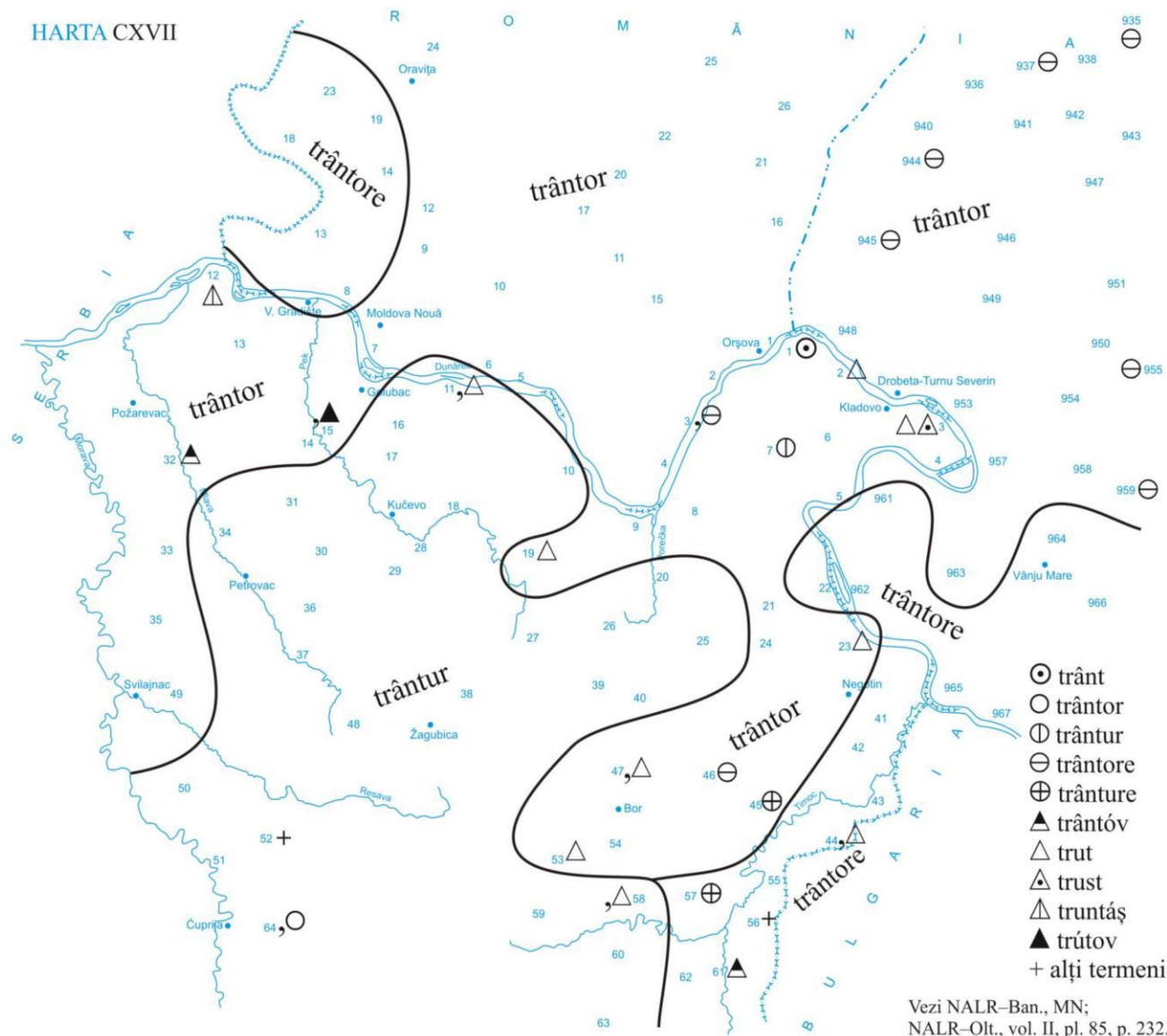
III. 3. [**] Este un informator original din Vârbița Mică (pct. 3), dar locuind la Cladova.

Anchetă suplimentară. Oștrej:
třut, [k] *trântor; trântorî*.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5469], pct. 4: *trînturî* [pl.]⁺: „*tájě trînturi* [se zice] când pun miere pe o scândură și vin albinele și trântorii; atunci taie trântorii”.

55. ALR I, ms., ch. [1681], pct. 859: *trîntore; trîntorî*.

64. ALR I, ms., ch. [1681], pct. 3: *trîntor; trîntorî*.

Răspândirea formelor TRÂNT, TRÂNTOR (TRÂNTUR), TRÂNTORE (TRÂNTURE), TRÂNTOV, TRUT (TRUST), TRUNTAȘ, TRÚTOV

FAGURE, pl. „rayon (de miel)”
[832/1219]

I. Întrebare indirectă: *Cum îi spui la acela, cu găurele, pe care îl fac albinele și în care adună miere?*

II. 4. „făgure: îl fac albinele, e cu miere. *săt/ce*; ~ se zice la un făgure fără miere, pe care îl cumperi. *ram* este rama pentru faguri.”

6. „*ram*; *ramurî* se zice la ramă cu făgure cu tot.”

7. „*boștină* ‘faguri topiți’.”

8. „Cel din coșnița cu *răkită* și în *sânduc de blână* ‘scândură’ e *săce*, iar cel din lemn (din scorbură) e *fag*.”

10. „*săce* sunt cei din stupii amenajați, *fag*, cel din coșnițe.”

12. „*săce* sunt fagurii făcuți de albine în *coș*; *fag* este făgurele pus în *ram* de lemn.”

15. *săce*, *pră ram*; *făgur*, *súžem din jel mîere*.

17. [D] „*ram* se zice la pe ce [rama] se fac fagurii.”

18. „Mai des *faz*.”

21. *săce*: *să-ncepe făguru pi îele*.

22. „*săt'e*; *sat* [sg.] se zice la ramele cu început de făgure.”

24. [⊕] „*săce* e pe sârbește.”

25. „Pe sârbește, la ramele unde fac albinele fagurii le zice *săce*.”

29. „*ram*; *ramurî* e întreaga ramă, cu faguri cu tot. *măară să scot un ram* din stup.”

30. *ram*; *ramurî* se zice la rama cu faguri. *bóșcină* se spune când fierbi făgurele cu miere cu tot și-l topești ca să faci ceară, *ája-î bóșcină*.”

31. „*ram* se zice la rama cu faguri.”

32. [D] FAG #.

34. „*ram* e fagurul cu ramă cu tot.”

43. „*ramu ăla*; pe sârbește: *săcě*.”

44. *copiți sug. avém vórbă sîrbească, sac. îi așa, cu găurêle*.

46. „*săt'e* sunt fagurii puși în rame. *făgure era ája căre sînt în tîrne*; [atunci] n-a fost *ăla, săt'e*.”

59. „Sunt în *ram*; *ramurî*.”

62. *în sanduc să púne ramurî. săce. îș fáse ram sîngură* [albina].

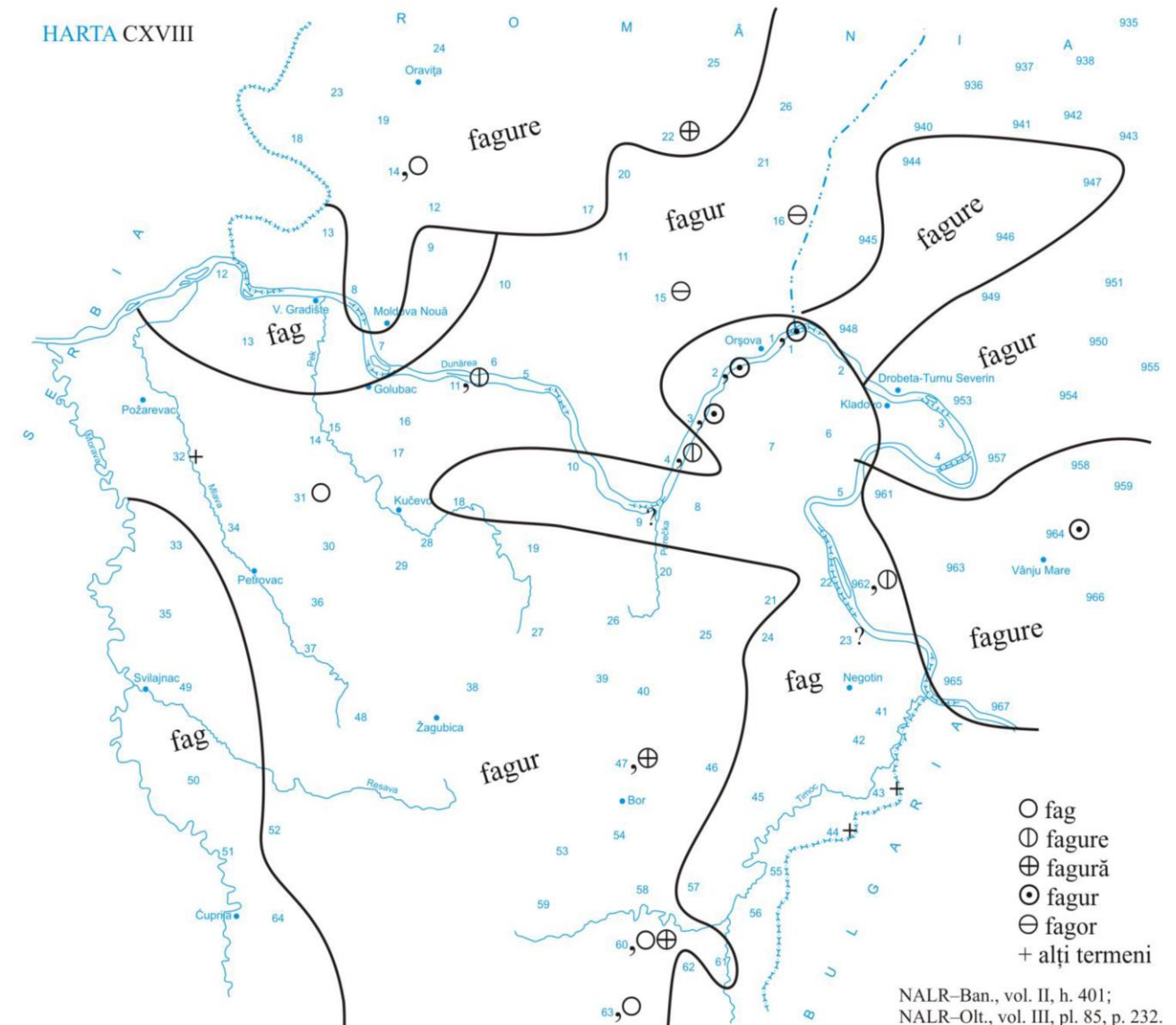
III. Anchetă suplimentară. Oštrelj:
fag; făgurî.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5470],
pct. 4: –.

55. ALR I, ms., ch. [1684],
pct. 859: *fag/c; făgurî*.

64. ALR I, ms., ch. [1684],
pct. 3: *fag; făgurî*.

HARTA CXVIII

NALR–Ban., vol. II, h. 401;
NALR–Olt., vol. III, pl. 85, p. 232.

Răspândirea formelor FAG, FAGURE (FAGURĂ), FAGUR (FAGOR)

CEARĂ „cire”
[833/1220]

I. Întrebare indirectă: *Din ce se fac lumânările... e galbenă și o scoți din stup?*

II. 6. „Așa spusăș [perf. s. 2] *tîla*
‘dumneata’ *aciîa*.”

45. „Se fac și *d'in său*.”

46. „Din ceară *să făce lumîn*.”

63. „Pe sârbește: *vósac*.”

64. „Din *sără* *să faše*
luma/ânărî.”

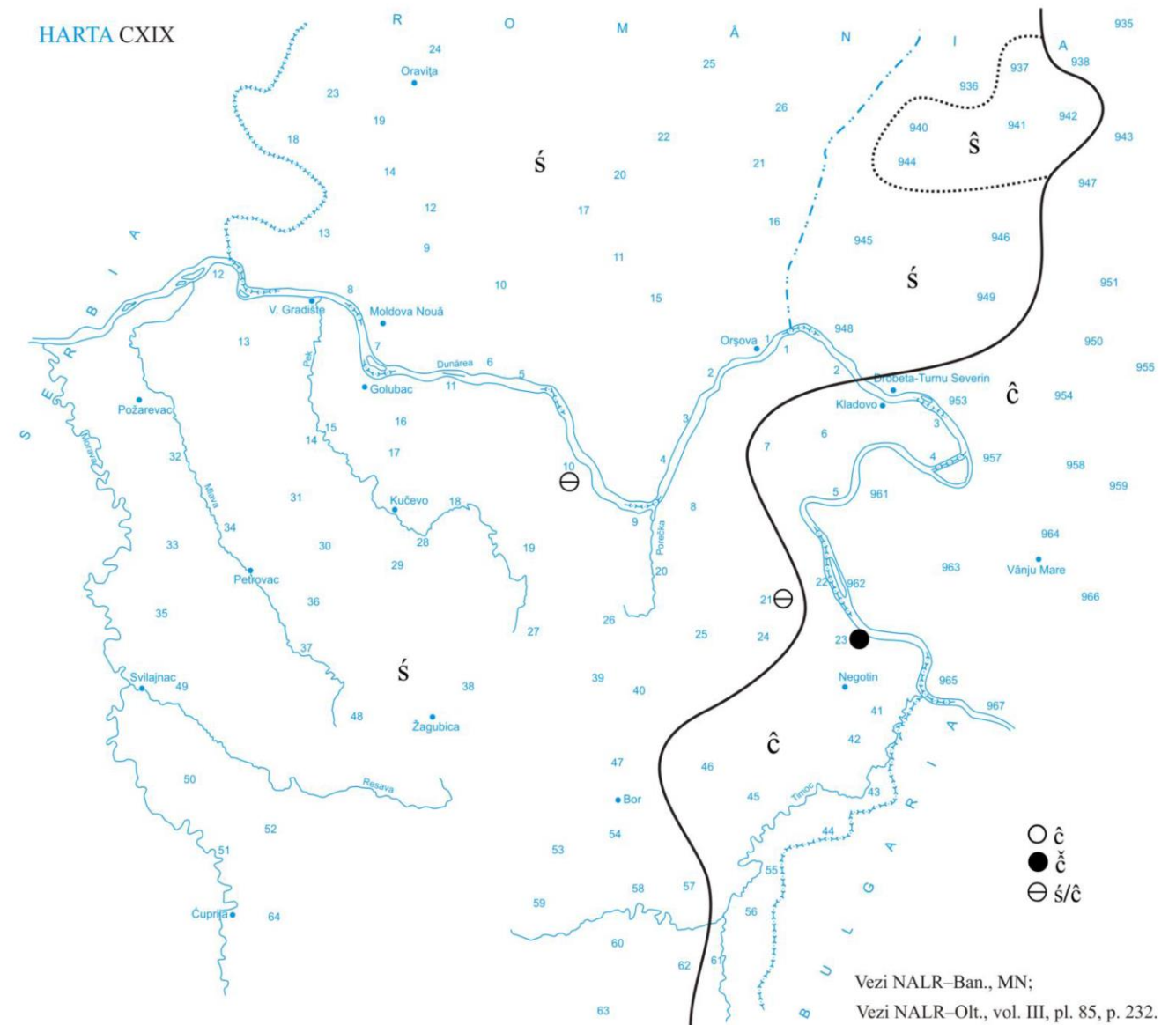
III. Anchetă suplimentară. Oștrelj:
sără.

IV. 37. ALR II, pct. 4: –.

55. ALR I, ms., ch. [1682],
pct. 859: *čîári*.

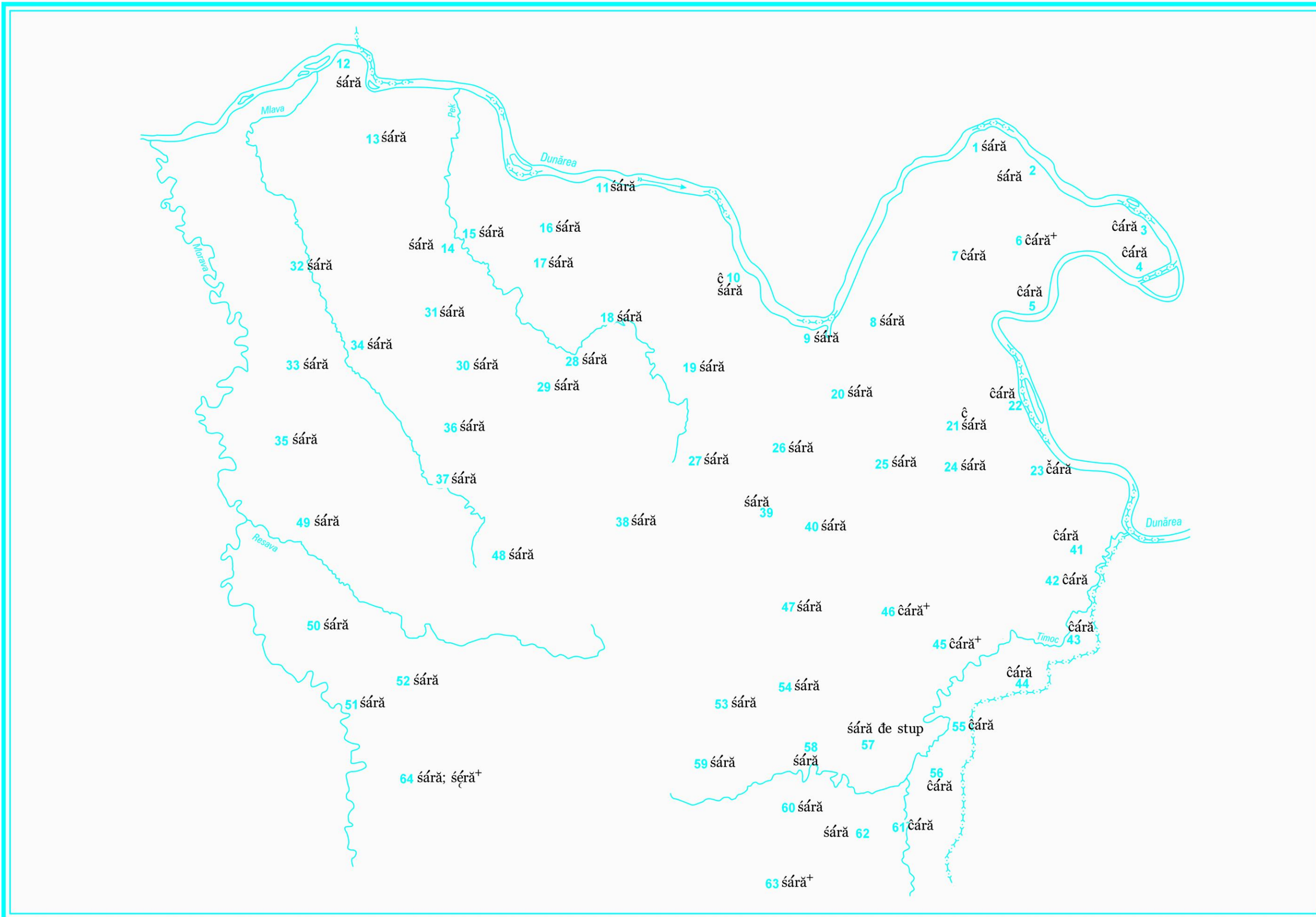
64. ALR I, ms., ch. [1682],
pct. 3: *šîári*.

HARTA CXIX

Vezi NALR–Ban., MN;
Vezi NALR–Olt., vol. III, pl. 85, p. 232.

Sunetul č- în CEARĂ

ROI, pl. „essaim”
[834/1221]

I. Întrebare indirectă: *Cum spui, cu o vorbă, la toate albinele care ies cu matca din stup și zboară să-și caute un alt adăpost?*

II. 7. *duâ ruoîurî. am frăcăt, am frăcăt* [perf. c. 1].

17. *roișșce stupu.*

23. *trecú* [perf. s. 3] *un roi d'e stup.*

24. *am prîs doi roi.*

29. 45. „Albinele roișșc.”

31. „roișșce stupul.”

33. *a roiît* [perf. c. 3], *tóce gúde.*

36. *năpustăsc, să duc la áltă căsă.*

43. *móra să mă gînd'esc, móra să le prentórc întîi pe sîrbést'e. cîn m-am gînd'it, m-am gînd'it măi mult pe sîrbést'e.*

49. „*a p'lecát róju. Când faci dintr-un stup două, zici că îl roișșc* [ind. prez. 2].”

54. „Un roi are 20 000–30 000 de albine. Pot fi până la trei roiuri pe an: *p'rlácu, doi'lácu, trei'lácu.*”

55. *roișșt'e* [ind. prez. 3], *a roiát* [perf. c. 3].

62. *roișșce* [ind. prez. 3].

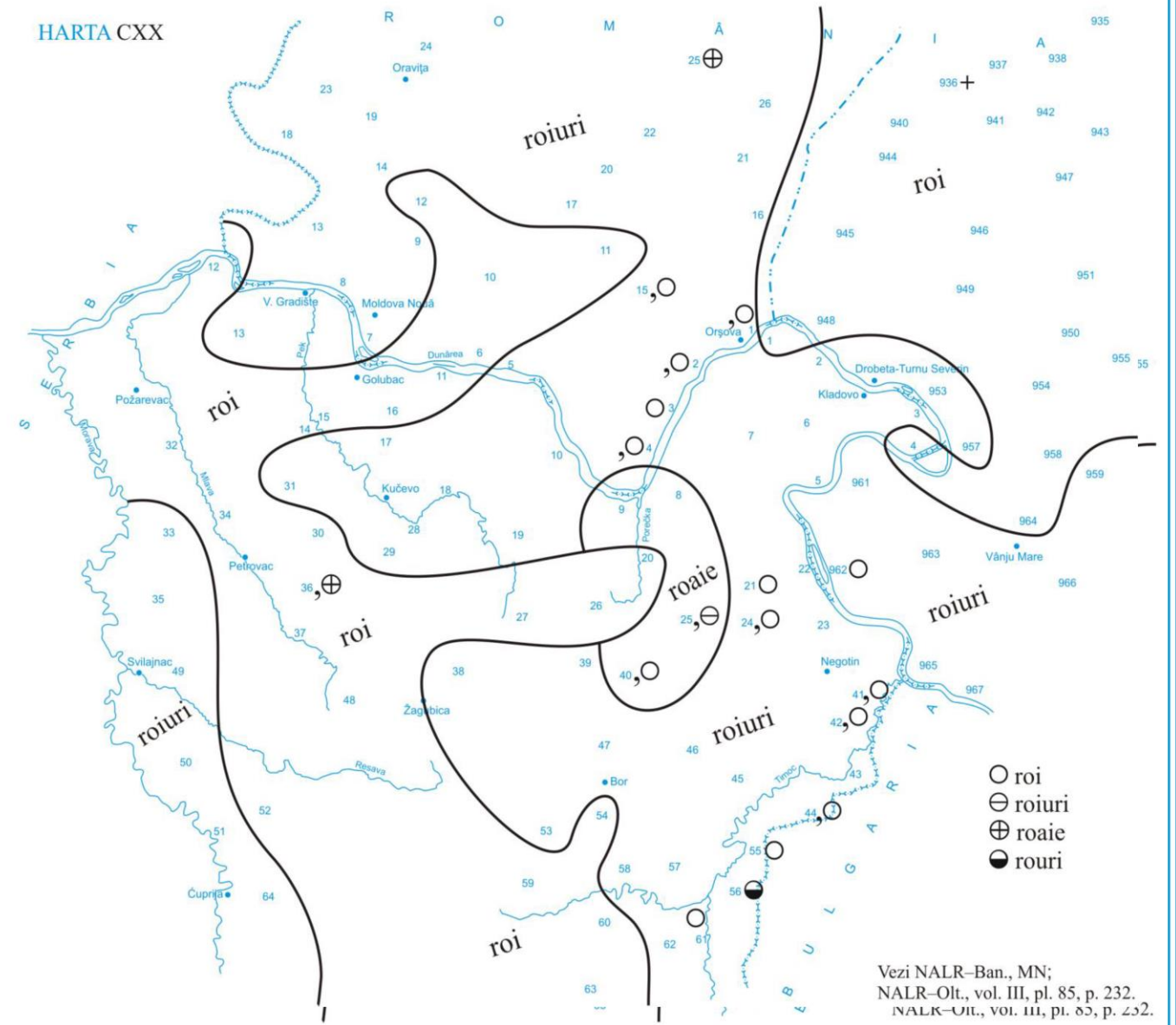
III. Anchetă suplimentară. Oștrelj:
roi; ruoîurî.

IV. 37. ALR II, ms., cf. ch. [5460],
pct. 4: *roi⁺: fásě roĭ.* cf. ch.
[5461] pct. 4: *róju al măi dă năiínče* [este] *p'rvácu.*

55. ALR I, ms., ch. [1692],
pct. 859: *roi; ~.*

64. ALR I, ms., ch. [1692],
pct. 3: *roi; ~.*

HARTA CXX

Vezi NALR–Ban., MN;
NALR–Olt., vol. III, pl. 85, p. 232.
NALR–Olt., vol. III, pl. 85, p. 232.

Forme de pl. pentru ROI

CÂNEPĂ „chanvre”

[835/1222]

I. Întrebare indirectă: *Cum îi ziceți la aceea pe care o semănați primăvara, crește mai înaltă și, după ce o culegeți, faceți pânză groasă din ea...?*

II. 2. *ĉ-aĭ iŋcîlsît ca*

mîŋu-ŋ_cînepă. „Eu am văzut cu lîna cum s-a lucrat, că n-a fost cînepă.”

4. „La locul *úne* *îesă* *măi* *múltă* îi zice *cînepîst/ĉe.*”

6. „La noi nu s-a lucrat cînepa pînă după 1945, când au venit în sat *fuĝitóri* [= pe sârbește, *izbégliĝ*] ‘refugiați’ din Kosovo. S-a lucrat doar lână și păr de capră.”

20. *n-am vađút la noi.*

23. *am avút burunĝúc* ‘borangic’.

24. „Se pune și *bumbác.*”

25. „Se pune și *pamúc* ‘bumbac.’”

26. „*aldán* e cînepa lăsată pentru sămăntă.”

31. *am sămănat cînipĭ. sămîntă dă cînipĭ, mułt cînipĭ. țoală dă cînipă.*

35. „Mai mult se zice *cînipĭ: sămăn cînipĭ, îestă cînipĭ.*”

37. *nu măi îestă la n^{hoi}.*

38. *s-a perdút.*

47. [Cum se lucrează cu cînepa?] *o scăácem* [din pămînt], *o dúsem la topîlă, o uscăm, o făcăm* [= o batem] *cu năbójnicu la proțáp,* [apoi] *luvám cînipa, să tréșe pin zgrebenárĭ, pă* [= apoi] *rămîn cîlĭ și fuĝóru, să țoársě, máma țásă, fáše pînz/đă, pînda-ĭ cam așá, fumărácică, o púne cu šenușă la ^hun loc, o řîne cîta vrięme, o lăsă-n řițu să să spléle, o-atírnă-ŋ_gard, s-să nalbăscă, la soáre, pa íŋc-o*

dătă cred că, să să úșce, o-ntoársé-așá, pănă nu albășce și cîlțanu, kimléșa țerá albă, ca đe in, că noi am măi avút și lîn, da đemúlt.

57. *acúma îi drogă* ‘drog’.

60. „*cînipa* crește în loc, în *cîniperîșce,* [k] *cînipîșce.*”

63. *nu măi îestă. ĩe drog acúma.*

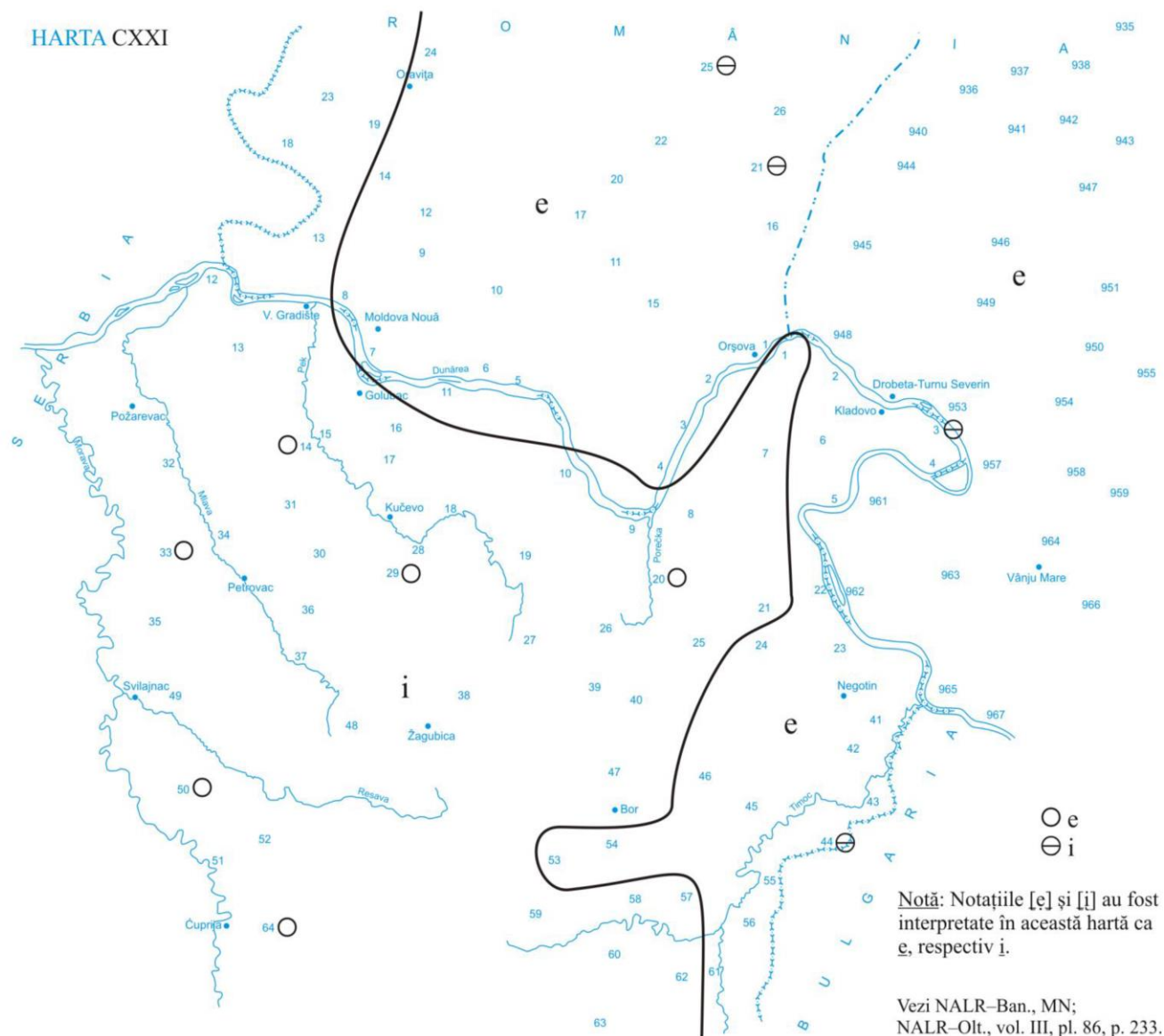
III. Anchetă suplimentară. Oștrelj: *cînipă.*

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5969], pct. 4: *cînipă; cînipĭ, cînepĭ* [pl.].

55. ALR I, ms., ch. [1301], pct. 859: *cîněpă; cîněpĭ.*

64. ALR I, ms., ch. [1301], pct. 3: *cînipi; cînipĭ.*

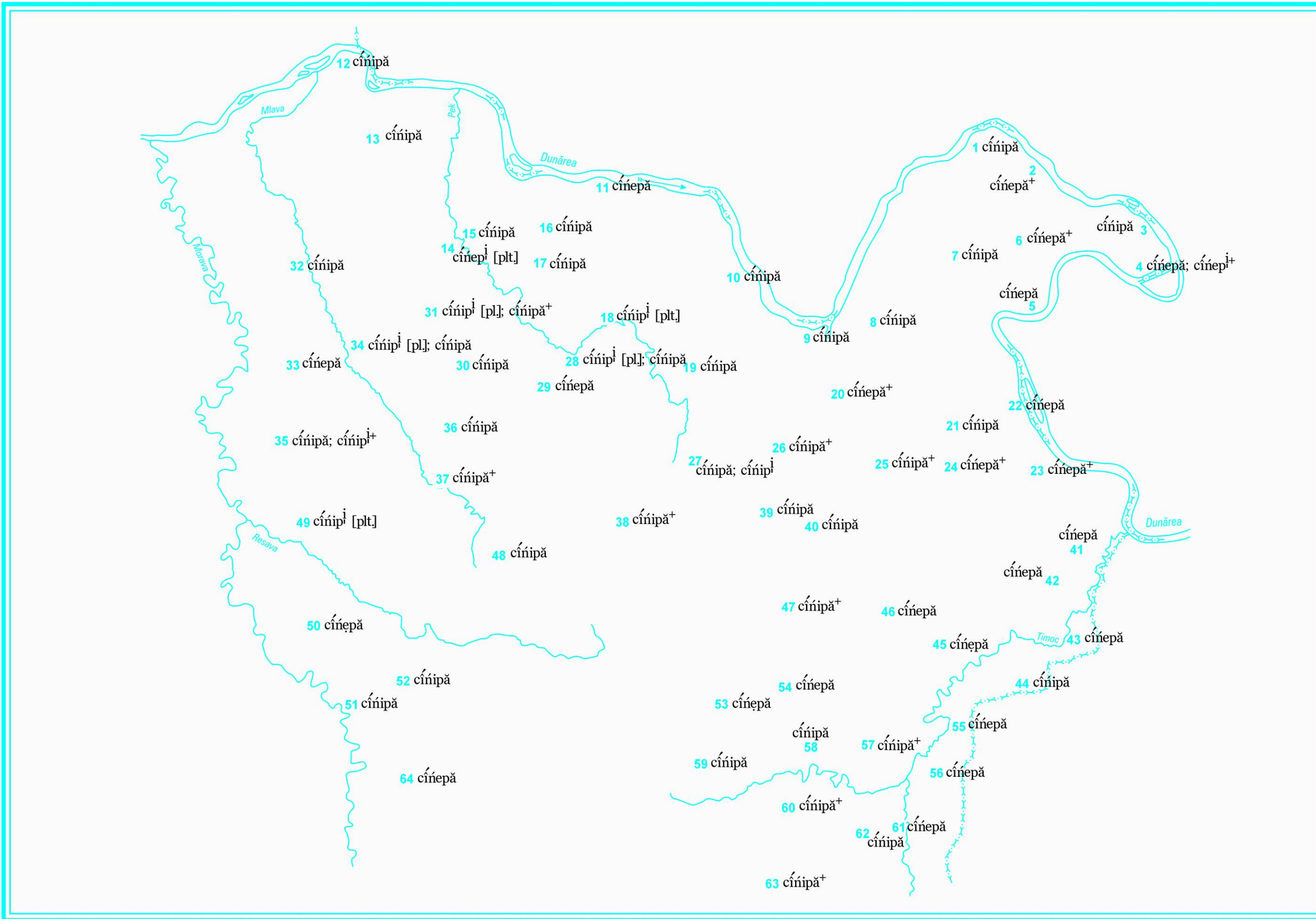
HARTA CXXI

Sunetul e în CÂNEPĂ; CÂNEPI

Notă: Notațiile [e] și [i] au fost interpretate în această hartă ca e, respectiv i.

Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt., vol. III, pl. 86, p. 233.

FRÂNGHIE, pl. „corde”
[836/1224]

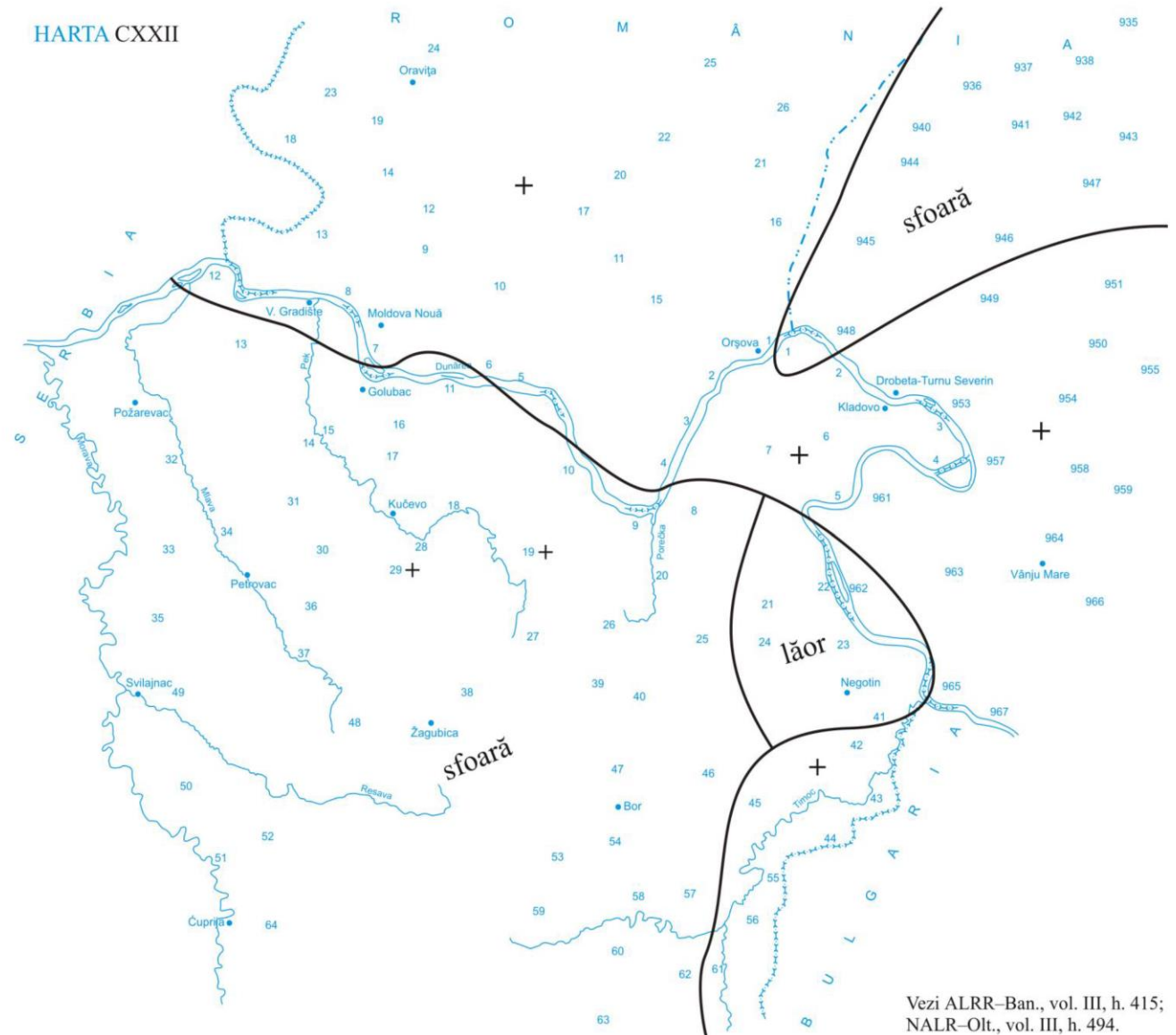
I. Întrebare indirectă: *Cum îi zici la aceea mai groasă, făcută din cânepă răsucită, cu care legi o vită, pe care întinzi cămășile la uscat?*

- II. 1. „Se face și *ăță pîntru cusut, pîntru legat.*”
2. „*frîngîi* [pl.] *zic cîmpéni ășca la vâl.*”
3. „*frînd'ia* poate avea 12–16 m; *ștrăngu*, 2 m.”
7. „*fúne* e o sfoară lungă. *frîngîie* e de 4–6 m, mai subțire ca *ștrăngu*, care e mai gros de un deget, e din 3–4 *sfoară* [pl.], lung de 1,5 m. Se mai face *ăță*, cu care se leagă *la finurî, la grîturî* [grămezile, snopii].”
8. „o *sfoară*; *doă sfoară* e de 10 m.”
9. „*ștrânga* e pentru dus o vită, iar *svoára* e groasă ca degetul cel mare și o faci cât de lungă vrei.”
10. „*sforî, dă on santimétru, doî* [de groasă]. Din lână se făcea *fúne*.”
11. „*căpăstru* e pentru legat cai, vaci. *sfoára* e mai scurtă. *păiván* e un pripon, mai lung. *păivănésé* [ind. prez. 2] ‘priponesți’.”
12. „Se fac: *ștrăncă* = frânghia obișnuită, *fúne* = una mai lungă de 2 m, care se folosește la legat vitele, *păivánu* e mai mare de 5 m, cu care se leagă carul.”
13. „cu *păivánu* legi carul cu tulei și *ștoaca* ‘vitele.’”
14. „*ștrănc*, de 1–2 m. *frímbe, dă trástă, dă lágám* ‘leagán’.”
15. „*păivánu* e mai lung, de 10 m, *ștrăncă* e mai scurtă, iar *sfoára* e și mai scurtă; de groase, toate sunt *totúna*.”

17. „*ștrángu* e mai scurt.”
18. „*ștránc, rétcó* ‘rar’ *cáre qíse*. Pe sârbește: *ștránc*.”
19. „*fúniia* și *căpástru* se folosesc și la legat vacile.”
20. „*lăvóru* *zic* crăinenii [locuitorii din zona numită Craina].”
21. „*lăvóru* este mai gros, cam ca degetul mare, pentru legat fânul.”
22. „*ștriángu* e mai scurt, de legat vitele. *lăvóru* *îestă gros* și lung, îl faci de la 2 m la cât vrei de lung.”
24. „*ștrăngu* e isto *lăvóru*, isto *de gros ca lăvóru*, dar scurt, de 2–3 m, de legat vite etc. Și funia e tot *ștrăng*.”
25. „*sfoára* poate fi oricât de lungă; *ștrânga* are 1,5 m, e pentru dus vite.”
26. „*sfoára* și *fúniia* sunt cam de aceeași grosime, cam ca un deget, iar *ca/ánápu* e mai subțire.”
27. [D] „*fúne; fún*, se face *đi cej*.”
28. „*sfoára* poate fi și subțire, și groasă, e lungă, de legat carul; *ștrăngu* e scurt, de legat vacile.” [D] „*frîngîie* e pe sârbește.”
29. „*î*, făcut în casă; *sfoară*, de cumpărat; *ca păivánu dă gúșă* ‘grumaz’.”
30. „*sfoára* e mai lungă, dar sunt la fel de groase sfoara și ștreancul.” [D] „*păiván* nu se zice la noi, ci *la đal*. *sáñila* poate fi de fuior sau un cablu de oțel, făcut din

- múlce* *viță* la un loc. *viță* ‘fir (de ață, de oțel, vegetală etc.)’, dar și ‘neam, generație’; ca să prindă blestemul, se blestemă *viță dă viță*.”
31. „*ștrăngu* e de 1–2 m. Nu am lucrat în sat cu cânepa, *níma*.”
32. „Se zice *ștráncă ili sfoára*, oricât de groase sunt. *ștráncă* se zice și pe sârbește; cu ea se leagă și vacile.”
33. „*sfoára* e mai groasă, ca degetul mare, și lungă, iar *ștrăncă* e mai subțire și mai scurtă.”
34. „*ștrăngu* e mai subțire ca *sfoára* și are 1–1,5 m. *sfoára* e groasă ca degetul mare și lungă de 8–12 m.”
35. „*sfoára* e groasă ca degetul mic, până la cât e mâna de groasă.” [D] CĂPĂSTRU, ȘTRANCĂ #.
36. „*sfoára* are 10–20 m; *ștráncă* e *dă legat váca*, are 2 m.”
37. „*sfoára* e groasă și poate avea și 20 m; cu *ștráncă lez váca*, are 1,5 m.”
38. „*sfoára* e groasă ca degetul și lungă de 10–20 m; pe cap la vacă, din sfoară, se face *ca/ápástru; -péstre*, iar la căpăstru se pune un capăt de sfoară, numit *săzír*; cu ștreangul tragi *vițălu*; [D] *fúne s-a făcú dămúlt*, din iarbă, *la grîu*, pentru legat snopii.”
39. „Sfoara poate fi groasă *ca zézitu-al mărle* sau mai

HARTA CXXII

Răspândirea termenilor SFOARĂ (SVOARĂ) ‘frânghie’ și LĂOR ‘frânghie’

- subțire; pălămarul e ca mâna de gros.”
40. „*sfoára* poate fi de 5 m, de 10 m, de 20 m, e groasă ca pe *zeiț. ștrânga* e *pîntru đă legat vícele cînd să vind la pănă-đúr* ‘târg’; e mai scurtă și *cíta măi gros* [sic] *đicít sfoára*.”
41. „*ștriángu* e un *crímpot d'e lăvóru*.”
42. „Frânghia poate fi oricât de lungă: 8, 10, 12 m. Ștreangul e de 1–2 m. Mai este *căpăstru; -péstre*.”
43. „*ștrángu* e pentru legat o vită, are *păn-la două métri*.”
44. „*nojîta* e *măi subțire*.”
45. „În alte sate se zice *sfoára*.”
46. „În Dâlboceana, sat vecin, se zice *frîngîie; -gîi*.”
47. „*sfoára* poate fi și ca mâna de groasă. *ițónu* e *măi subțire* și e împletit. *fúna* se folosește pentru legat vacile. *ștráncă* se zice *la sóua se să tráze*, la o funie cu care se trage ceva.”
48. „*sfoára* e groasă și de un deget, și mai groasă, lungă care cât vrea; dacă e de 1–1,5 metri, e *ștráncă*.”
50. „Din ceapă sau usturoi se face *cunúnă. fúne* *îestă núma* pentru legat snopii, se face din secară.”
51. „*ăță* e groasă ca degetul mic; *sfoára*, ca degetul mare, iar *ștráncă* e de 2 *métrurî* de lungă.”

Vezi continuarea *infra*. h. 534, p. 254.

[MELIȚĂ, pl. „broie (pour le chanvre)"]
[838/1228]

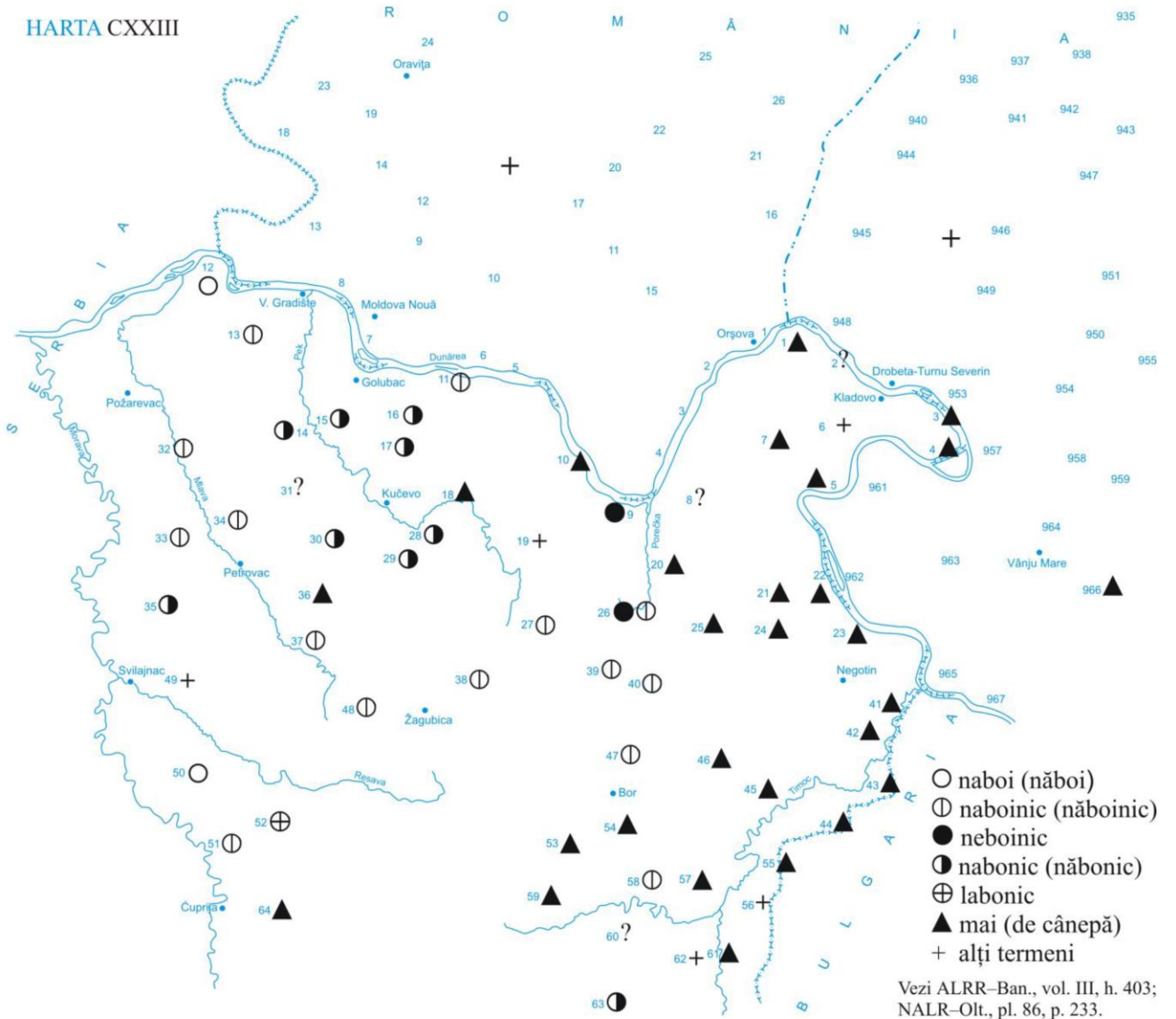
I. Întrebare indirectă: a) Prin ce treci (în ce bați) cânepa, după ce ai topit-o, ca să desprinzi firele de pe bețe? b) Cu ce bați firele de cânepă, ca să le desprinzi de pe bețe?

- II. 1. „Nu am avut melițe. Cânepa, după ce se scotea de la murat și se usca, era bătută pe proțáp, cu máju, cu un cuțit d'e lemn.”
2. n-am văz/dút să sa lúcre cu cínepa.
3. „Cânepa se culege, apoi să mūră în lăpe, în baltă, să úscă, să bâte cu máju d'e bătút cínepa, p'le proțáp.”
4. „N-am avut meliță, [zici:] bătúți [perf. s. 1] cínepa cu máju im_proțáp.”
5. „Nu avem. o baț [ind. prez. 2] cu máju la proțáp.”
6. o băt'á așá. bătúră [perf. s. 6] cínepa cu mașína. [Informatorul descrie această unealtă ca pe o meliță din Ardeal.]
7. „Cânepa, după ce se usca, se bătea pe proțáp d'e sánle (sánčă), cu un maț d'e cínipă, făcut ca cuțitu, un cuțit d'e lemn.”
9. „Nu am avut cânepă. să báce pe proțáp cu nébóijnicu.”
10. „Pa 'pái' cânepa să cul'ezá și să legá așá [mănunchi], stăcé-n apă-aculó, iar apoi o báce cu máju, pe zámănă.”
11. să báce cu nábóijnicu în crăpătúra ája, în proțáp.
12. „Cânepa, după ce s-a scos din apă, să báce cu nab'óij pe razb'óij [care e asemănător cu partea fixă a meliței].”
13. s-a bătút la proțáp cu nábóijnicu.
14. l-am bătút cu nábóijnicu pră proțáp.

15. „proțáp cu nábóinic. nábónicu e ca o limbă de meliță.”
16. „o bat cu nábónicu pe proțáp.”
17. „o baț [ind. prez. 2] cu nabónicu pe proțáp [sunt piese independente].”
18. cínipi le pun a m'óij [la înmuiat]. să báce [imperf. 6] cu maț.
19. o báce-n proțáp, cu cuțitu ála di lemn.
20. „Se bate cu máju pe proțáp.”
21. „Cânepa să mur'éd/ză, apoi, după ce se usucă, o baț cu máju la proțáp; -țápí.”
22. „Cânepa, după ce a fost ținută în apă, s-a bătút cu máju pe proțáp. o mánúșă d'e cínepă.”
23. 24. „Se bătea pe proțáp, cu máju.”
25. „Se bătea cu máju, pe blánă.” [*] nab'óijnic este maiul cu care se bate pe proțáp.”
26. „Nu există meliță. Se báce cu nabóijnicu, nébóijnicu im_proțáp.”
27. „yánúș 'mănunchiuri' di cínipă. Se bat pe proțáp, cu nab'óijnic și faci fujóare.”
28. „Cânepa, făcută manúnk't; -núnk'te [sg.], se bagă în topilă; -píl, sau ij_gildínă; -dín la p'lec [adâncitură în râu, unde se moaie cânepa; este și numele unui râu], apoi se scoate și să úscă, așezată ij cãmără; -márl

- 'grámezi', apoi se bate cu un na/ábóinic; -bónise (cum îi cuțitu) pe proțáp; -țápuri.”
29. „Nu am avut melițe. Cânepa s-a pus la murat, apoi, după ce s-a uscat, s-a bătút pră proțáp cu nabóinic; -bónise.”
30. „Cânepa să mur'эдă, să úscă și să báce pră proțáp cu nábónicu.”
32. „Cânepa să úscă, apoi o baț, o scúturí pră proțáp, cu nabóijnicu.”
33. „Cânepa s-a jumul'it 's-a cules', s-a legátu-să, apoi să mur'эдă și, cum să d'ísásă [m.m.c. perf. 3], o báce pe proțáp; -țápuri, cu nabóijnicu [a.]; -bóijnise.”
34. „măre-am lucrát. Cânepile se bagă în apă să să mur'édă, apoi le baț cu nábónicu, im_proțáp.”
35. [Cânepile] le bácem pe proțápu [a.]; -țápuri, cu nábónicu [a.]; -bónicurí.
36. „Se pune în topilă, să să mur'édă, apoi, după ce se scoate și se usucă, să báce cu máju, care e ca un cuțit mare, pră proțáp.”
37. să báce cu nábóijnicu pră proțáp.
38. „Cânepa o baț pră proțáp, pră zámănă, cu nab'óijnicu.”
39. „Cânepa să púne-n topil'ă, să mójăie, să báce cu nábóijnic pe proțáp.”
40. „Cânepa să mur'эдă în topilă, apoi să báce cu nab'óijnicu (e ca un cuțit di lemn, așá) im_proțáp.”
42. o baț cu máju pe proțáp.

HARTA CXXIII

Răspândirea termenilor MAI și NABOINIC (NĂBOINIC etc.)

43. cu máju d'e cínepă s-a bătút.
44. să bâte cínepa im_proțáp, cu máju.
45. să bâte cu máju pe proțáp. áma 'dar' -ntíj să dúce cu ía la r'ecă, în topilă, să topéș'te, să mur'эдă, acólo stă opréd'en o vreme, și pe urmă să usúcă și tát pe urmă să bâte cu máju [și apoi se dá] pin dărác [și se face] fujóar.”
46. d'e bătút cínepă, in, cu máju.

47. o fâcem 'batem' cu nábóijnicu la proțáp.
48. să báce la proțáp, pră proțáp, cu nab'óijnic; -b'óijnis.
49. a bătút-o cu dărlác; -l'áse, ca bitu, pră blánă.
51. l-am bătút [cânepile] pe proțáp, cu na/áb'óijnic.
52. „Cânepa o mur'éd, o scoți, o lași să să úske, apoi o baț la proțáp cu lab'óinic; -b'ájnise.”
53. o baț pră proțáp, cu máju.

54. mójáră 'trebuie' s-o baț în zug. zúgu-í ó_l'ěmn, l'ěmny-ála să spărze și puń cínipa ája și dai cu máju.
55. „După ce am cules cânepa, am făcut-o pe dospéală, [adică] am făcut-o grămadă, ca să se coacă semințele, apoi am morát-o la l'imóc și am bătút-o cu máju pe lemn crăcánă, pe proțáp, să zicá.”

Vezi continuarea *infra*,
h. 535, p. 256.

PUZDERII, sg. „*détritus qui résultent du broyage du lin ou du chanvre*”
[839/1231]

I. Întrebare indirectă: *Cum le zici la acelea care cad jos când meliți cânepa?*

- II. 6. *căzură* [perf. s. 6] *pozďărli* jos.
7. *pozďărî d'e cînipă, făce nărcot'ic.*
28. „Ele se foloseau la aprins focul și la făcut lumină, înainte, când nu erau nici lămpi de petrol. *ce vedeređ* ‘îți faci lumină’.”
32. „Mai mult se spune *pozďărî.*”
35. „Cad *cîn baț cînipilî.*”
40. „*o mîná* ‘un mănunchi’ *de cînepă.*”
43. „Și la cioburi le zice tot *pîzdărî.*”
44. „Cu *pîzdărije* nu se gustă țuica, ci se gustă cu *ćicqăre, o iărbă peste cîmp.*”
47. *s-ațîțăm fôcu.*
48. *am aprins lămba cu ijele.*

III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *păzdărî*; –.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5985], pct. 4: *păzdîerî.*
55. ALR I, pct. 859: –.
64. ALR I, pct. 3: –.

Continuare a legendei de la h. 532 FRÂNGHIE, p. 250.

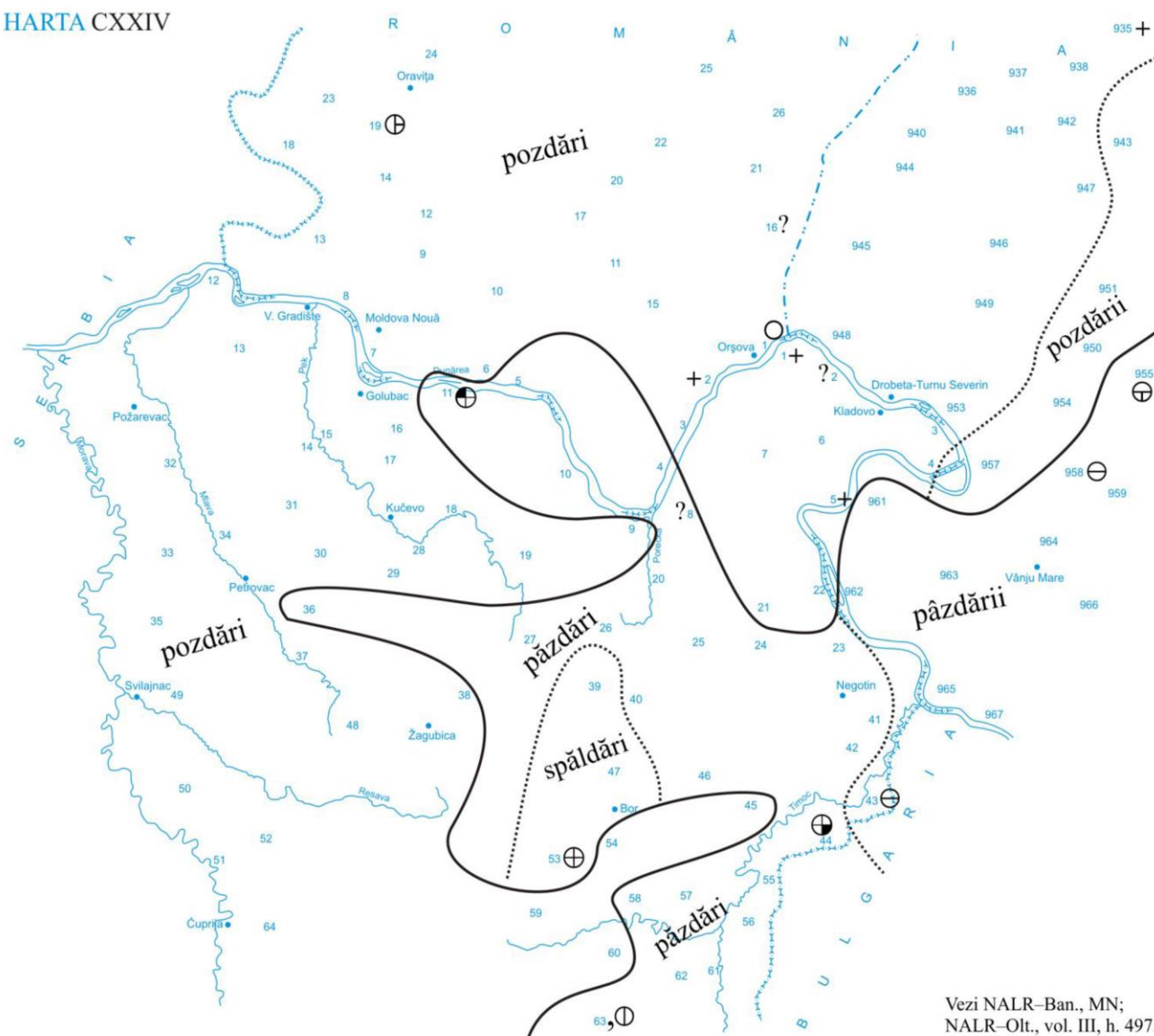
52. „*sfoăra* e de la 2–3 m până la 7–8 m de lungă și ca degetul mare de groasă. *ștrânga* e mai subțire, e pentru legat vaca și poate fi de 3 m de lungă. Și pe sârbește se zice *ștrângă.*”
53. „*sfoăra* e groasă ca degetul mare și poate fi lungă de 10 m. *ștrângla* e scurtă, iar *capăstru* e *đi vaș, đî cai*, pentru pus în cap la vaci, la cai.”
54. „Sfoara este ca degetul mic de groasă, iar pălămarul e gros cam de 3–4 cm.”
55. „*ața, nojița* e cam de 5 mm de groasă. *ștreăngu* e de 1–2 m de lung.”
56. „*frîngiia* e de 3–5 m. *conopléce*, mai lung. *ștrânga* e de 1–1,5 m.”
57. „*ștrânga* e de 1–2 m, pentru dus vite.”
58. „La războiul de țesut se face frâmbie, din 2–3 ațe împletite. Se face și *pălămarî*, gros, dar nu din cânepă. La secerat, se face *fúne*, de grâu, cu care se leagă snopii.”
59. „Sfoara poate fi și de 5–10 metri de lungă. Se face și *cănáp*, o ață mai subțire, de legat.”
60. [În ordinea descrescătoare a lungimii, se fac] *sforî, ștrăž* și *átă.*”

61. „*ștrânga* e scurtă și de 1–2 degete de groasă.”
62. „*ștrânga* e pentru legat vacile, iar *palamărîu* e o funie groasă ca mâna.”
63. „E *cît o faș* de groasă.”
64. „*ștrânga* e pentru dus vite.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *frîmbe; frîmbî, sfoăra; sforî.*

- IV. 37. ALR II, ms., cf. ch. [6489], pct. 4: *sforî* [pl].
55. ALR I, ms., cf. ch. [1870], pct. 859: *frîngiie; -giî.*
64. ALR I, ms., cf. ch. [1870], pct. 3: *sfoări; sforî.*

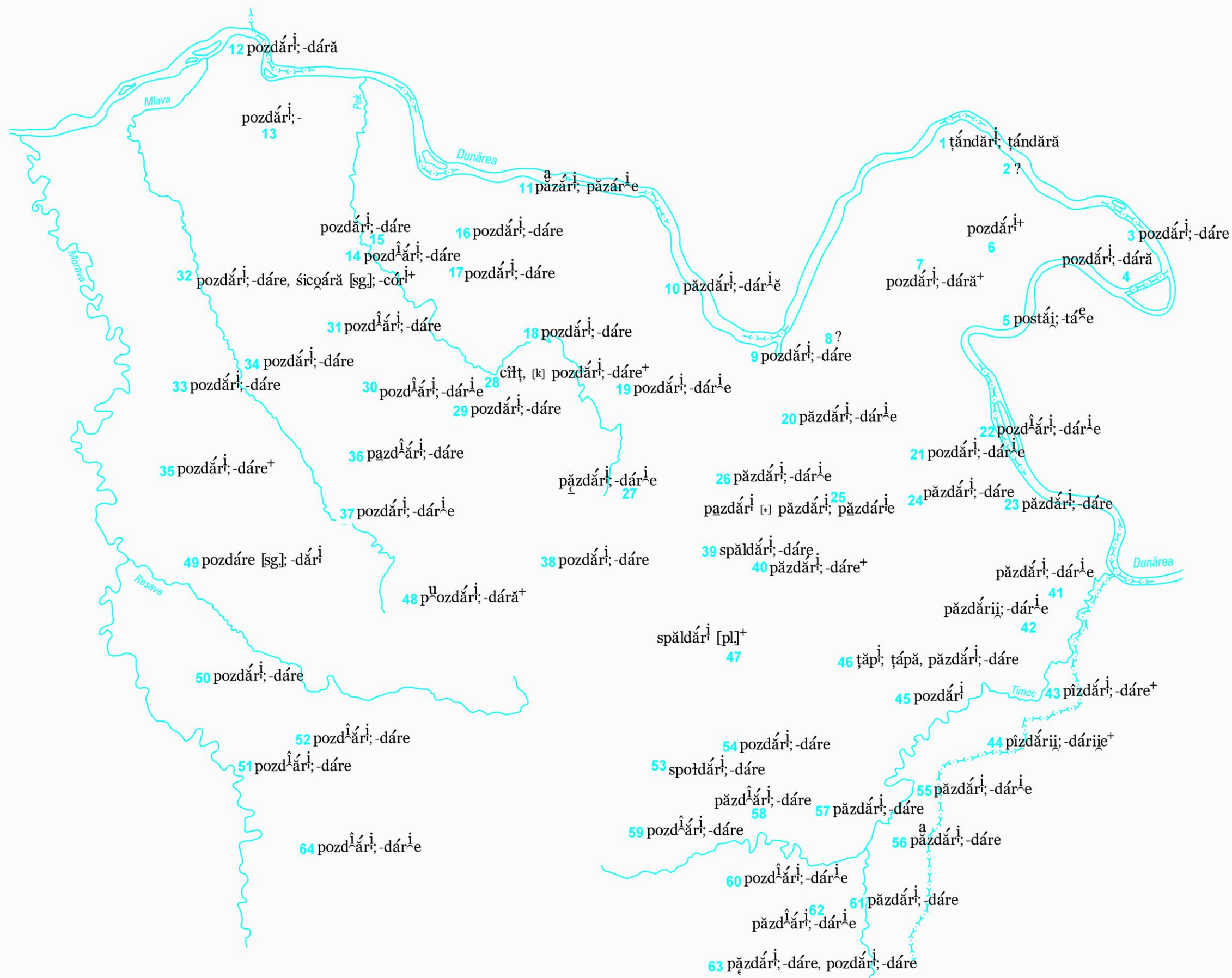
HARTA CXXIV

Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt., vol. III, h. 497.

○ pozďări	⊖ păzdări	⊕ păzări
⊙ pozďări	⊕ păzderii	⊕ spoldări
⊗ pozďării	⊕ păzdării	+ alți termeni

Forme de pl. pentru POZDARE (PUZDARE etc.)

TORC (ind. prez. 1–6) „je file”
[842/1238]

I. Întrebare indirectă: *Ce face femeia cu fuiorul de cânepă ca să facă fir?*

II. 2. „Mai des se zice *toársē*.
[̣] *bărbaiți t^horc*, femeile
toársē.”

28. *torśám* [imperf. 1, 4].

34. *cînd am fost cînără, am
t^hors*.

40. *torśēm* [imperf. 1].

45. *toáce torc*.

48. *am tors* [perf. c. 1].

51. *torc urđălă*.

53. *torśēm* [imperf. 1].

III. În pct. 44, s-a înregistrat și
paradigma completă pentru
pronumele personal: *io; tu;*
iet, ia; noi; voi; iei, iele.

Anchetă suplimentară. Oștrej:
t^horc, t^hors; toársē; torśēm;
-śēt; [1].

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5839],
pct. 4: *torc; torčl*.

55. ALR I, ms., ch. [1271],
pct. 859: *trágē d'im fūrci*; [la
cânepă] *škīiūpe pe dēst'ē*.

64. ALR I, ms., ch. [1271],
pct. 3: *trázē cu gîiņi đin
câjār*.

Continuare a legendei de la h. 533
[MELIȚĂ], p. 252.

56. „Sau *daĭ cu măiu* pe
cânepă, *pe o piătră, în
cîmóc*.”

57. *am bătút-o cu măiu* pe
proțáp.

58. [Cânepa] *o culég ș-o duș în
ápă ș-o laș vro săptămînă,*
măi biñe, să muăje, o ușc, o
baț cu năbóñic pră proțáp
(ca la sâjñă), pe urmă a fost
dărác, cu đinț, piépćin.

59. „O pui în apă să să
mur-îđđă, apoi *o úscă* și *o bat*
cu măiu pră proțáp.”

60. *o baț la proțáp* [dar nu-și
amintește cu ce].

61. *o culég, o fač mănúș, o bağ*
în cîmóc, să moăje, o baț cu
proțáp și mai.

62. „După ce culegi cânepa, *o*
baž în mr-îécă, să murăzá, o
scoț đin rēcă, o baț la
mîliță, o mînă de cîñipă ‘un
mănunchi de cânepă’.”

63. „După ce culegi cânepa, se
bagă în *topilă. bat cîñipa* pe
proțáp, cu năbóñicu.”

64. *am bătút-o la proțáp* cu
măiu.

III. În satele cercetate, astăzi nu
se mai seamănă aproape
deloc cânepă. De altfel, cu
excepția a trei puncte (50,
56, 62), s-a precizat că
melița (ca unealtă în
gospădăria locală) nu a fost
niciodată cunoscută în zonă.
În localitățile în care, mai

demult, se cultiva, ca să se
desprindă firele de pe bețe,
cânepa era, de obicei, bătută
pe lemne despicate sau
îngemănate, cu diferite tipuri
de maie sau cu cuțite mari de
lemn (unele având o formă
apropiată de cea a limbii de
meliță). Este motivul pentru
care întrebarea indirectă din
Chestionar a fost modificată,
în timpul anchetelor, așa
cum este dată sub I., iar titlul
hărții a fost pus între croșete
(răspunsurile, în marea lor
majoritate, nemaicorespun-
zând obiectului „meliță” la
care se referă întrebarea din
Chestionarul NALR, ci
fiind, de regulă, descrieri ale
operațiilor necesare și ale
obiectelor folosite pentru a
desprinde firele de cânepă de
pe bețe).

Anchetă suplimentară. Oștrej: a)
proțáp, b) *mai*⁺: *să báce* cu
măiu [pe] *proțáp*.

Vezi și h. 534 PUZDERII.

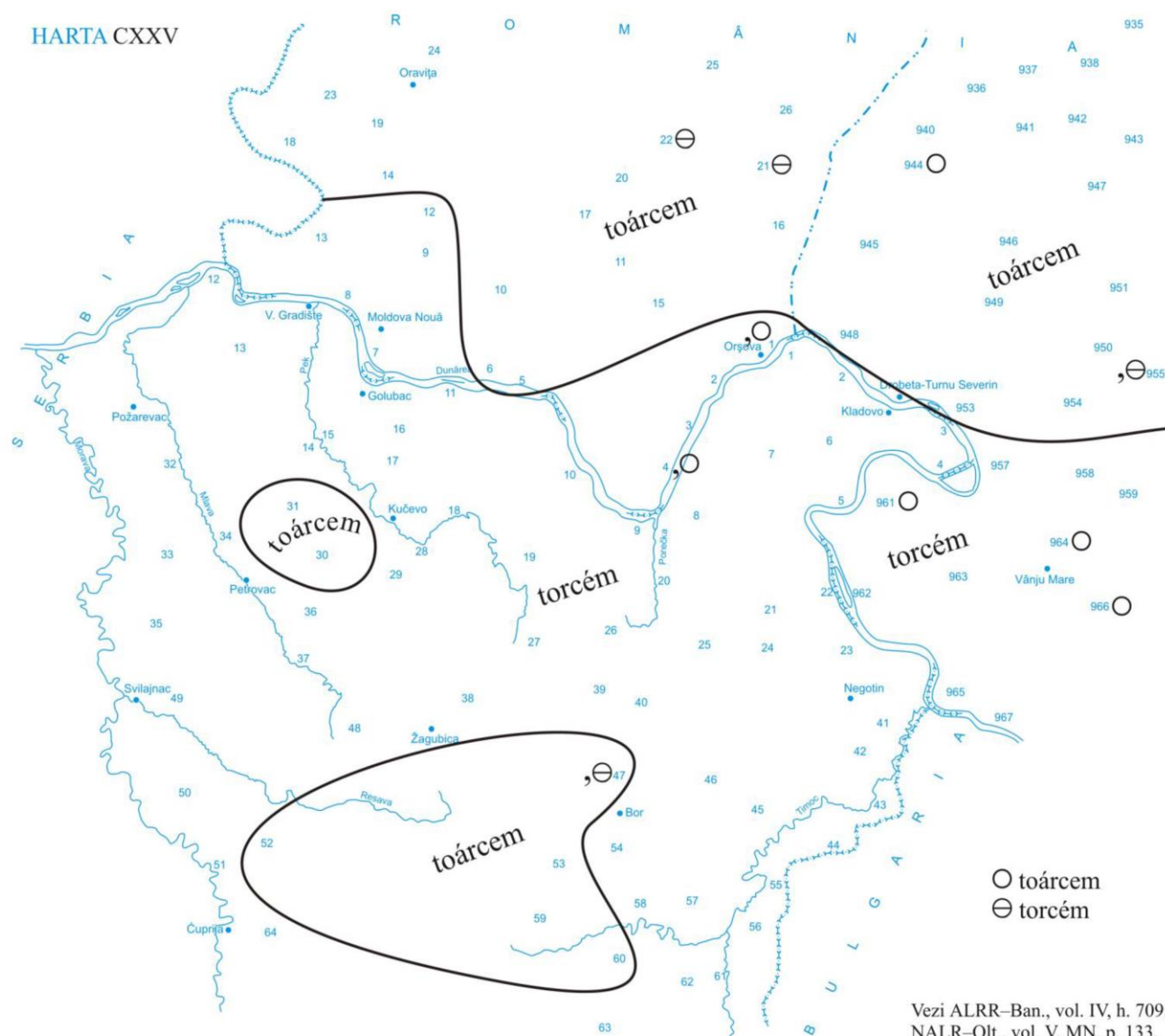
IV. 37. ALR II, ms., ch. [5979],

pct. 4: *cu năbóñicu și* cu
proțápu.

55. ALR I, pct. 859: –.

64. ALR I, pct. 3: –.

HARTA CXXV

○ toárcem
⊖ torcém

Vezi ALRR–Ban., vol. IV, h. 709;
NALR–Olt., vol. V, MN, p. 133.

Accentul în formele de ind. prez. 4 TOÁRCEM și TORCÉM
(Vezi și pl. XXIX, h. CLXXX, CLXXXI)

ȘEZĂTOARE (la tors), pl. „veillée”
[843/1240]

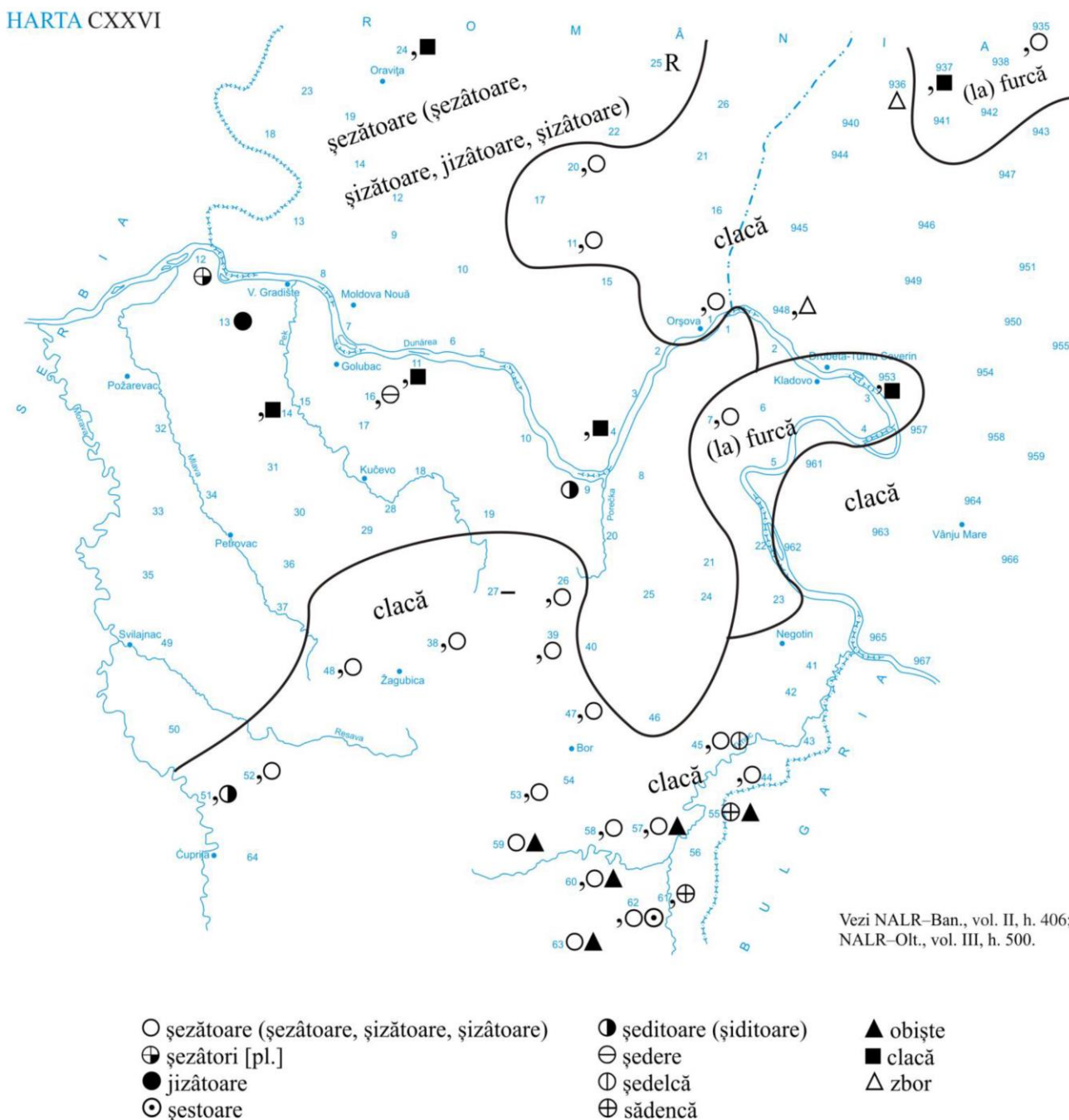
I. Întrebare indirectă: *Ce ziceți că se face când se adună la un loc femei seara și torc?*

- II. 2. „Pe sârbește: *móbă. s-adună la móbă, la țors, s-ajută, tănujē* ‘vorbesc.’”
3. *s-adună la furcă. să dună* [imperf. 6], *facă focu în drum și torcău. fāmīl'ije; -l'i* ‘familie’.
4. *să făcē* [ind. prez. 3] *furcă. noi am făcut furcă.*
5. „*n-adunām* [ind. prez. 4] *la furcă, să torcām.* Se adunau *la rāspīnd'ec* ‘încrucișare de străzi’, se făcea foc și torceau.” [Zicătoare:] *sāra-n discotēcă, zīya la pāt'ēcă* ‘farmacie’.
6. „*n-adunām* [ind. prez. 4] *la furcă, să torcām, să lucrām.* Se făcea un foc în drum [foc la care îi ziceau] *priviég,* și acolo se adunau și torceau.”
7. „*járna să făcă furcă, la furcă, șazātuāre, afără.* Femeile care torc la șezătoare se numesc *torcātuāre; ~.*”
10. „La *șaz/đātuāre, mujērīl'e* torceau fiecare pentru ea.” [D] „*clacă* nu se zice. La coasă, [se ajutau] *cu împrumutātu,* adică se duceau pe rând de la unul la altul, ca să se ajute la cosit.”
11. „La *șăđātuāre țārse tot nātu dā iěl. clacă* se zice mai rar.”
12. *tot nātu țārse dā iěl.* [D] CLACĂ #.
13. [La șezătoare] *ar tors ș-ar cīntāt* [perf. c. 6].
14. „cum s-a vorbit *iēl'e, a făcūt clacă, o t̄ors a tău acūma, mīne sāra a mīa.* La *șăđātuāre* fiecare torce pentru ea.”

18. [D] CLACĂ #. „La *șīđitōare* torcea fiecare pentru ea, dar și dacă torceau *pīntru gāzdă, pīntru domacīnă,* tot *șīđitōare* îi spunea.”
19. „Toarce *cāre cum,* ori fiecare torce pentru ea, ori torc toate pentru gazdă.”
20. „Fiecare *țārse* pentru ea.”
21. „Femeile *s-adună la tors, țīn vōrbă, să glumēsc;* fiecare lucrează pentru ea.”
22. *s-adună la furcă.* [D] „*șezātuāre* îi spune pe la *urōvița* [Urovica, localitate vecină], *la mūt'e.*”
23. „În *áltă part'e,* [se spune] *șezātuāre. cīn a viīit strōi'a* ‘curentul electric’ în *gānāya* [Dušanovac–Geanova, pct. 23].”
26. „La *clacă,* se torce *fujōru lu gāzdă; la gostīje,* vine fiecare femeie cu fuiorul tors, cu gheme, cu tortul și se face chef; *la șīđitōare* se adună femeile la diferite gazde și torce *tot nat đī iěl* [pentru el].”
28. „La *șizitōare n-astřīzēm* și când desfacem *cucřūz* [cucuruz, porumb].”
29. „La cosit se face *clacă* [sgt.]. Nu e deosebire între șezătoarea de la tors și claca de la cosit.” și *așāre nē-mprumutām la cosīt.*

30. „*șăđātūāre* se face *sāmo* ‘numai, doar’ pentru cânepă, pentru tors și fiecare torce pentru ea, se stă *dā zbor* ‘de vorbă’. Pentru cucuruz, la despănat, se face *clacă; clăcurī* și se lucrează pentru alții.”
31. *mără-a iei căier.*
32. „*s-astřīng mujērīl'i și tot nat* toarce *pīntru dā iěl, tot nat dā iěl* toarce.” [D] CLACĂ #.
33. *tot nātu țārse pīntru iel.* [D] CLACĂ #. „La porumb, se obișnuia să se facă *împrumutāt, la-mprumutāre.* Când se face *împrumutāre,* se face *sīmbrașīje; -șīj* între *sīmbrās; ~.*”
34. „La șezătoare, *tot nātu-a lucrāt lucrū iei;* se făcea și la desfăcut de cucuruz. *am uđīt și dā clacă; clās,* se zicea *dīcā s-a strīns 5–6 cositōrī, fac o clacă.*”
35. „Fiecare își torce lucrul ei.” [D] CLACĂ #.
36. „Toate torc *pīntru iēl'e.*”
37. „Fiecare *tuārșe-al iēi.*”
38. „La *clacă* torceam pentru gazdă, *fašēm* [imperf. 4] *dā cōardă; la șăđātuāre,* fiecare torcea pentru ea.”
39. „La șezătoare lucrează orice și poate *sā fīje și zābāvă* ‘odihnă’; la clacă doar se torce, fie pentru gazdă, fie fiecare pentru ea.”
- Vezi continuarea legendei infra, h. 537, p. 260.**

HARTA CXXVI

Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 406;
NALR–Olt., vol. III, h. 500.

Principalii termeni pentru ȘEZĂTOARE

FURCĂ (DE TORS), pl. „quenouille”
[844/1241]

I. Întrebare indirectă: *În ce pui fuiorul, ca să-l torci?* (FOTO.)

II. 5. „Am și eu, *vă arît* [ind. prez. 1].”

III. Anchetă suplimentară. Oștrelj:
fîrcă; fîrs.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5842],
pct. 4: *fîrcă* [a.].
55. ALR I, pct. 859: -.
64. ALR I, pct. 3: -.

Continuare a legendei de la h. 536
ȘEZĂTOARE, p. 258.

40. „*s-a făcut tors*, când *sámo torc*; *săđițoare* este când și torc, și împletesc etc.”
41. „*tłors*, când *țărăce tot nátu đí țel*. *clácă* se face *acúșa* și la ea se torce pentru cel care face claca.”
42. „*la tłors*, *tot nátu vine cu cájêru lui*; la *clácă* se torcea pentru gazdă, *să-mprumútă cu lucrú*. *a fiert boábe d'e porúmb și a fiert vin ș-au jucát pîn-la zăúă.*”
43. „Mai demult *s-a-mprumutat lúmea* la lucru. *s-a făcut fócu afară*, *ca în răsćúćurí* ‘răscruci, intersecții’.”
44. „La *clácă* torceau mai mult pentru *gázdă*, *s-adúnă sára.*”
45. „Este *clácă d'e tors*”, [] [clacă] *de-mplécit, de jucát.*”
47. „La *clácă đí cínipă*, toate femeile torc pentru gazdă; la *șđițoare*, fiecare-și *lúcră lucrú ței.*” *a fost clácă de cínipă*, *nu níma cín_să țărășe-așá. a fost o*

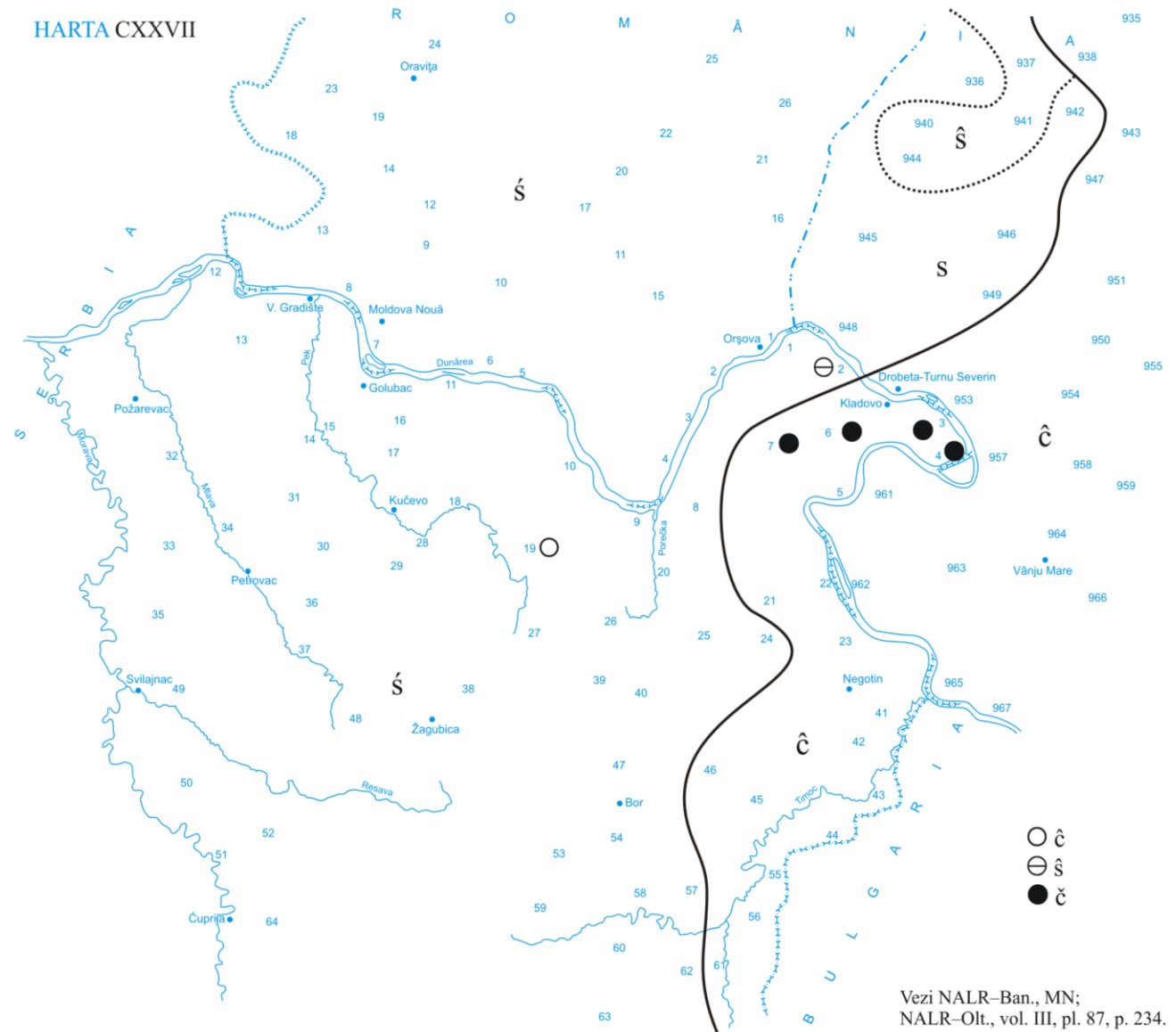
organizáție cum să-mpárce fuióru pin sat, la măsură, fițecáre țărăse fuióru ála acásă, níma să spúne cum, că să nu vină ca zéžitú, níma fire subțire, fire gróasă, cum trebúie, și-ntr-o đí, care-a spus gázda, s-adúnă toț cu tórsu, tórsu să dá la gázdă íară la măsură, atúșa să fáșe-o vesál'ie, împreúină, toț, și cu vin, și đin_cása cutáre, ásta-í pláta, și cu múzică. ío, fîț_copil mic, în úrmă cu cîț añ, ásta a fost în ánu o mije náú_súce sîz/đás, șciú c-atúșa, pe-ánu ála, am plecát la șcólá, măi întín m-am prins în úorá la cláca de cínipă, așá i s-a z/đis, cláca de cínipă, la páun bogdán în țároúa [Terovo, sat vecin], lăúutárí a fost drágu titán și irmíja duțáji, da đin_gurá-a cîntát drágu lu sáúa icóáni. șđițoare-ar fi cîn nu ie clácă. fițecáre-ș lucră lucrú lui și lúmea s-adună tăț-așá, píntru preceńíe, copíji vąd fićíli, fićíli, copíji, atúș ne măi zucám, zícem în flújere și cum a fost.

48. „La *clácă*, *tot a mijeú lucrú lucră*, la *șăđățoare tot nat lucră a ței lucrú.*”

49. [D] CLACĂ #. [Informatorul, la orice repetare a întrebării, susține ferm forma *săđińă*.]

50. „La *șđițoare* să *strîng dá vłórbă*, nu prea lucrează, e ca o *młóbă* ‘clacă’.”
51. „*clácă* se zice mai des; la ea se torce pentru gazdă.”
52. La *șđițuáre* se adună 4–5 muieri și fiecare torce pentru ea; la *clácă* vin 10–15 muieri, torc pentru gazdă și se mută de la o casă la alta, o zi la mine, mâine la altul.”
53. „La *săđățoare* vin *cú-a lor lucrú* să *lúcríe*; la *clácă*; *dqa clás* lucrează pentru gazdă.”
55. „*făcém* [imperf. 4] *óbiș'e*, *astrîngám lúme și torcém* pentru gazdă, [] *tot nátu lucră lucrú lui la óbiș'e. am făcut* [perf. c. 4] *clácă*, unde fiecare lucră pentru el, [*] *lúcră lucrú nóstru*. S-a mai făcut și *săđ'ejcă*, la vatra focului, *întră răsćúćurí*, *tłot nátu cu lucrú lui.*”
56. „Se lucra numai pentru gazdă.”
57. „La *łóbișce* se torcea pentru gazde; la *șizățoare*, *șăđ fićíli*; *clácă* se zice la *łóbișca ája*, mai des se zice *łóbișce*.
58. „La *clácă* vine lume multă și lăutari.”
59. „*săzătúáre* se face la împletit.” [D] CLACĂ #.
61. „*a fost clácă*, unde torceau pentru gazdă, și *săđ'ejcă*, unde *tot nátu-ș țărăce lucrú lui.*”
62. „La *săstqare*, femeile torc *đi ía* [fiecăre pentru ea], iar

HARTA CXXVII

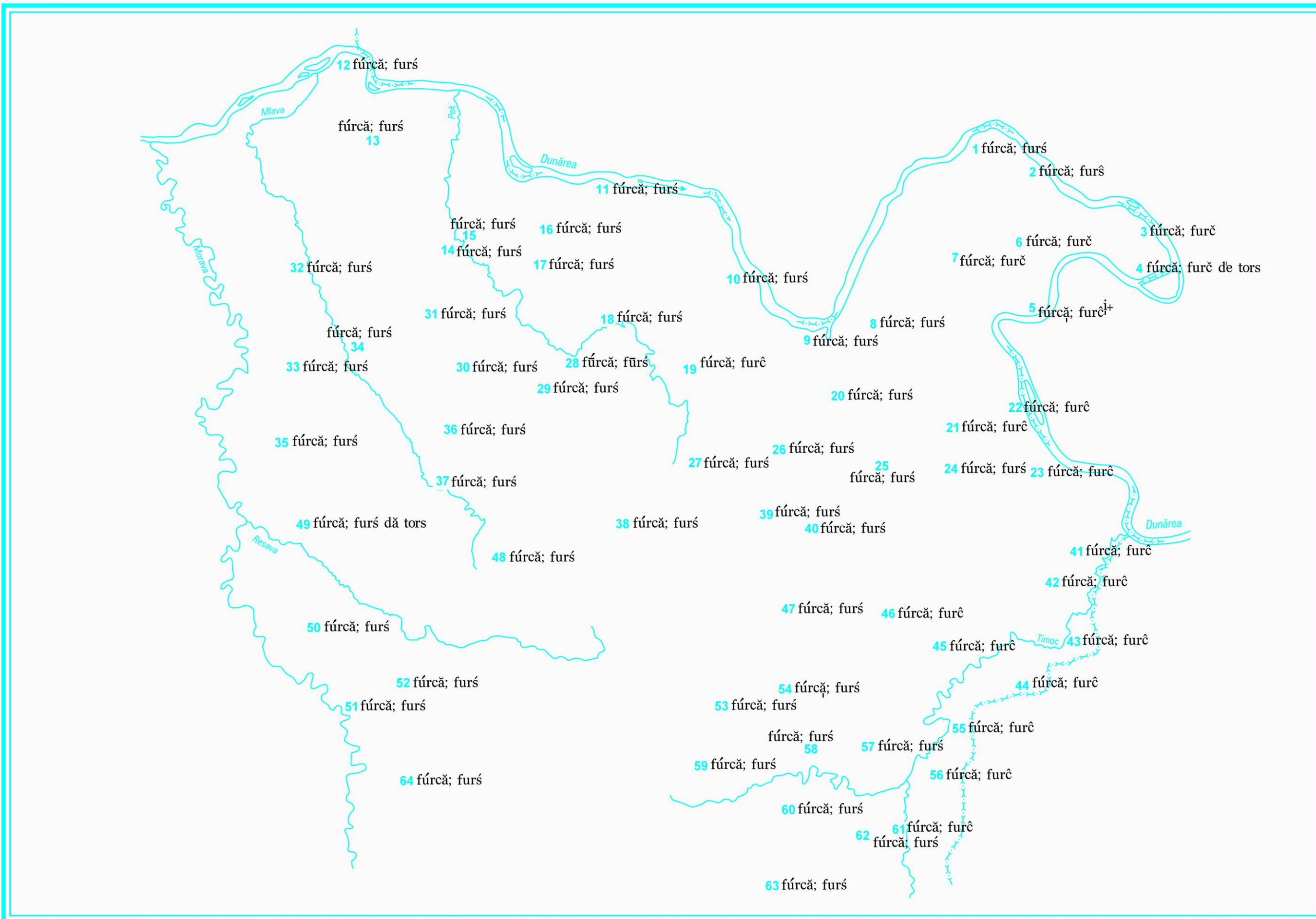
Sunetul *ć* - în pl. **FURCI** (de tors)

la *clácă* toate torc pentru gazdă.”

63. „La *łóbișce* vin *țărăce* [femeile] *cu fîrs'ili și ía* [gazda] *l'e dá cájere și fus*; la *șez/đătuáre*, *tłot nat vine cu cájêru ței.*”
64. „Torce fiecare *cájêru lu gázdă.*”

III. Anchetă suplimentară. Oștrelj:
șăzătqare; -tórí, ctácă.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5795],
pct. 4: *șđițuáre*.
55. ALR I, pct. 859: - .
64. ALR I, pct. 3: - .

(FIRUL) SE SUCEȘTE (ind. prez. 3) „on tord (le fil)”
[848] [1245]

I. Întrebare indirectă: *Ce zici că face firul când toarce femeia?* (IMIT.).

- II. 2. *cînd să răsuséșcē, să ȳ mǎi mŭlce* [fire] și să fac ūnu.”
4. *slobód* [ind. prez. 1] *d'gîn cǎjer, sučasc cu mĭna, cu fŭsu.*
5. „sǎ sučest'e și fusul, și firul.” *rǎsucǎlǎ* [faci] *cînd ĩmplet'est'.*
6. *cĭn le-ndoĭim* două fire, *le rǎsucĭm.*
9. „Două fire *sa rāsuséșce.*”
12. „Dacă rāsucim două fire, zicem că *sǎ-ntĭm-pinǎ-ntr-ĭna.*”
14. *suséșc* [ind. prez. 2] *fŭsu.*
16. „Firul *sǎ rāsuséșce* cînd *ĩntĭmpin* două fire și faci ghem.”
18. „Cînd femeia sucește două fire la un loc, *le rĭsuséșce.*”
22. „*cĭn sǎ-mprĕlĕunǎ* două fire *pe totĭrlǎ*, se zice *sǎ rǎsucĕșt'e.*”
23. „*rǎsucĕșc* zic cînd sucesc două fire la un loc.”
25. „*rāsuséșc* [ind. prez. 2] și două fire la un loc. Firul e *preșușit*, *dǎcǎ ĩe preșușit*. Este și *om sușit.*”
26. „Cînd *sǎ-ndoĭeșce* [cînd se pun două fire unul lîngǎ altul] și *sǎ rususéșce* [se rāsucește] *il prorususéșc.*”
27. *sǎ suséșce* și *il adĭn pe fus.* *sǎ rāsuséșce*, dacă pui două fire la un loc.”
31. „Cînd rāsucești două fire la un loc, *ĩndoĭeșc* [ind. prez. 2].”
32. „Cînd *rāsuséșce* două *firǎ*, *sǎ-mprĕgunǎ.*”

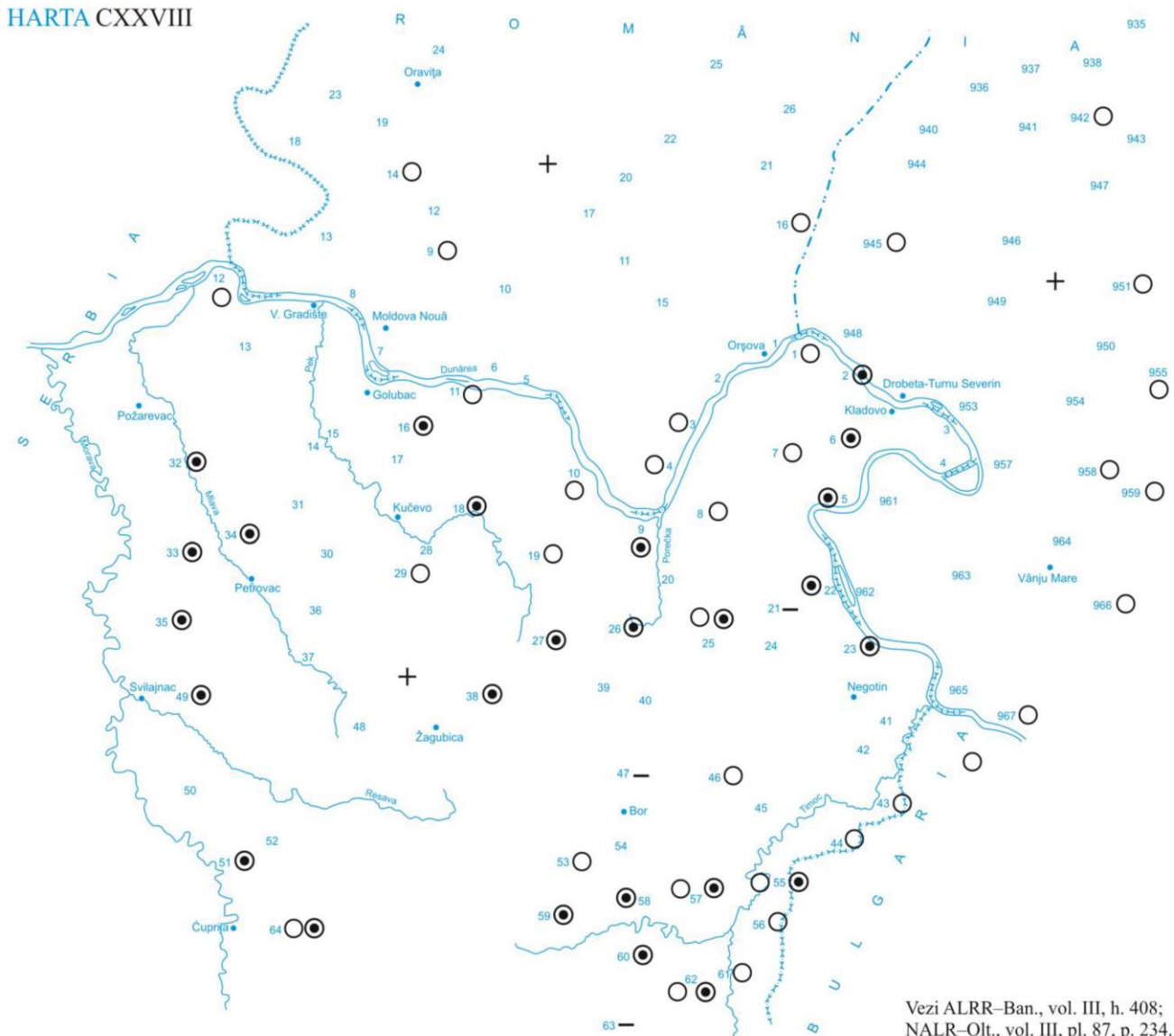
33. *sǎ sŭséșcē prǎ fus.* „Cînd pun două fire la un loc, *le-ndoĭeșc*, *sǎ rāsuséșce.*”
34. „*frișc firu și cu fŭsu-l sŭsēșc.* Cînd pun două fire la un loc, *sǎ-ndoĭeșce* și *pr-ormǎ sǎ rāsuséșce.*”
35. *cĭnd ĩntĭmpin* două fire *dǎ lĭnǎ*, *sǎ rāsuséșce.*
38. „*suséșc cu fŭsu, faș firu.* *rāsuséșc*, cînd pui două fire, de pe două fuse.”
41. *sučēșc firu, slobód firu, ĩnvĭrcēșc.*
45. „Fusul *sǎ-nvĭrcēșc/t'e.*”
46. „Femeia *rāsucĕșt'e* firul.”
49. „*sǎ rāsuséșce* se zice cînd din două *firǎ sǎ fáse ūnu.*”
51. „Dacă punem două fire la un loc, *le rāsusim* [ind. prez. 4].”
55. „Și cînd pui două fire la un loc, tot *rāsucǎlǎ sǎ zĭce.*”
57. „Și cînd pui două fire la un loc *le rāsuséșc* [ind. prez. 2].”
58. „*rāsuséșc* două fire la un loc.”
59. „*firu sǎ-ndoĭeșce* și *p-urmǎ sǎ rāsuséșce.*”
60. „*il rāsusim* cînd *ĩmpreunǎm* două fire.”
62. *il torș, il rāsuséșc, il dŭn* [ind. pez. 2] *pe fus.*
64. „Două fire *li-ndoĭeșc* și *li rāsuséșc.*”

III. Anchetă suplimentară. Oștrelj:
sǎ suséșce.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5852],
pct. 4: *ĩndrŭgǎ.*

55. ALR I, ms., ch. [1318],
pct. 859: *rāsucǎșc* [ind. pez. 1].
64. ALR I, ms., ch. [1318],
pct. 3: *ǎl sŭșǎșc* [ind. pez. 1].

HARTA CXXVIII

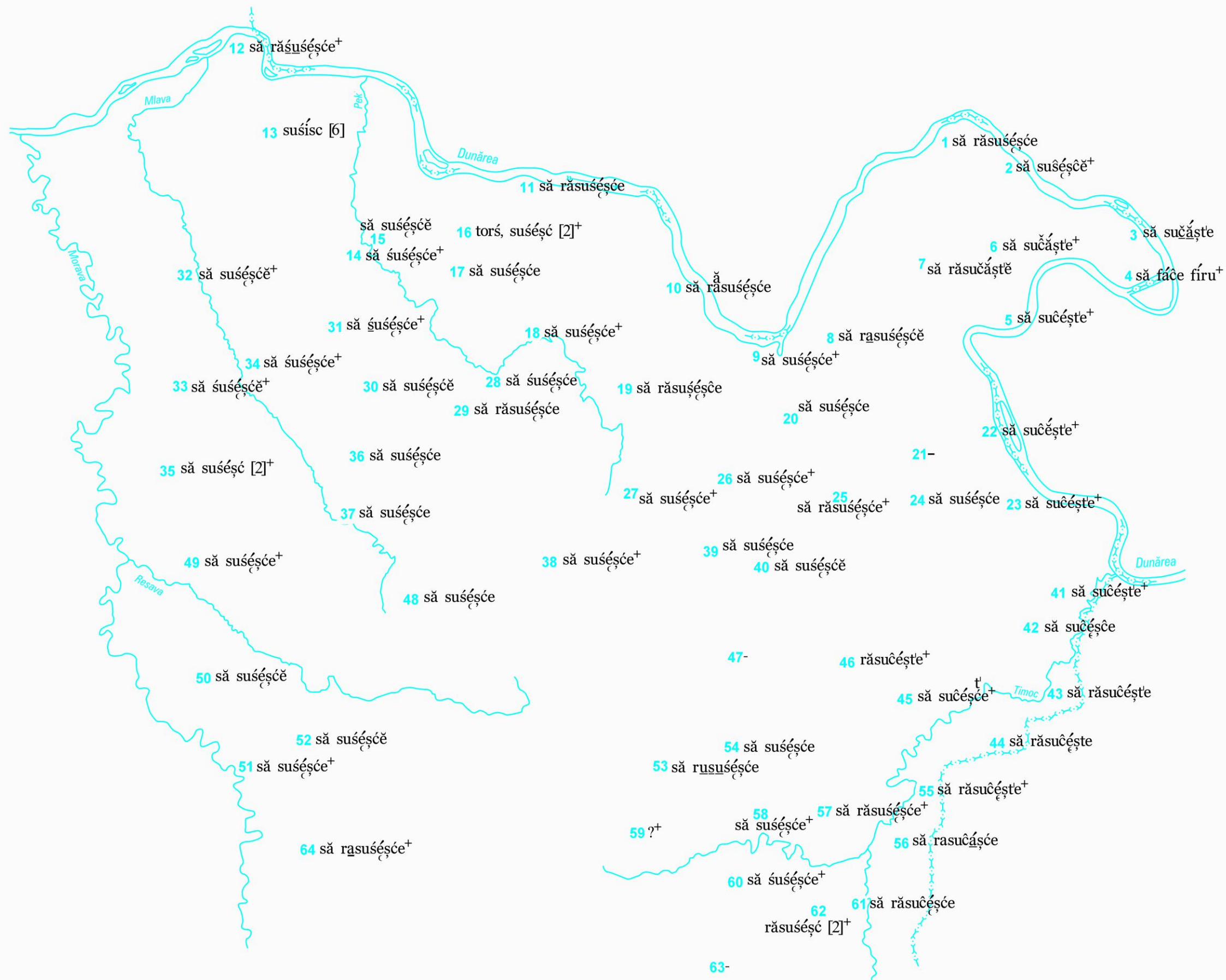

Vezi ALRR–Ban., vol. III, h. 408;
NALR–Olt., vol. III, pl. 87, p. 234.

○ ‘(despre firul de cânepă sau de lână, la tors) a (se) ĩnvarti.’

● ‘(despre două sau mai multe fire) a ĩnvarti două sau mai multe fire, unul ĩn jurul celuilalt, a ĩmpleti.’
+ alți termeni, alte forme

Răspândire și sensuri ale lui A (SE) RĂSUCI
(Vezi și pl. XXX, h. CLXXXII, CLXXXIII)

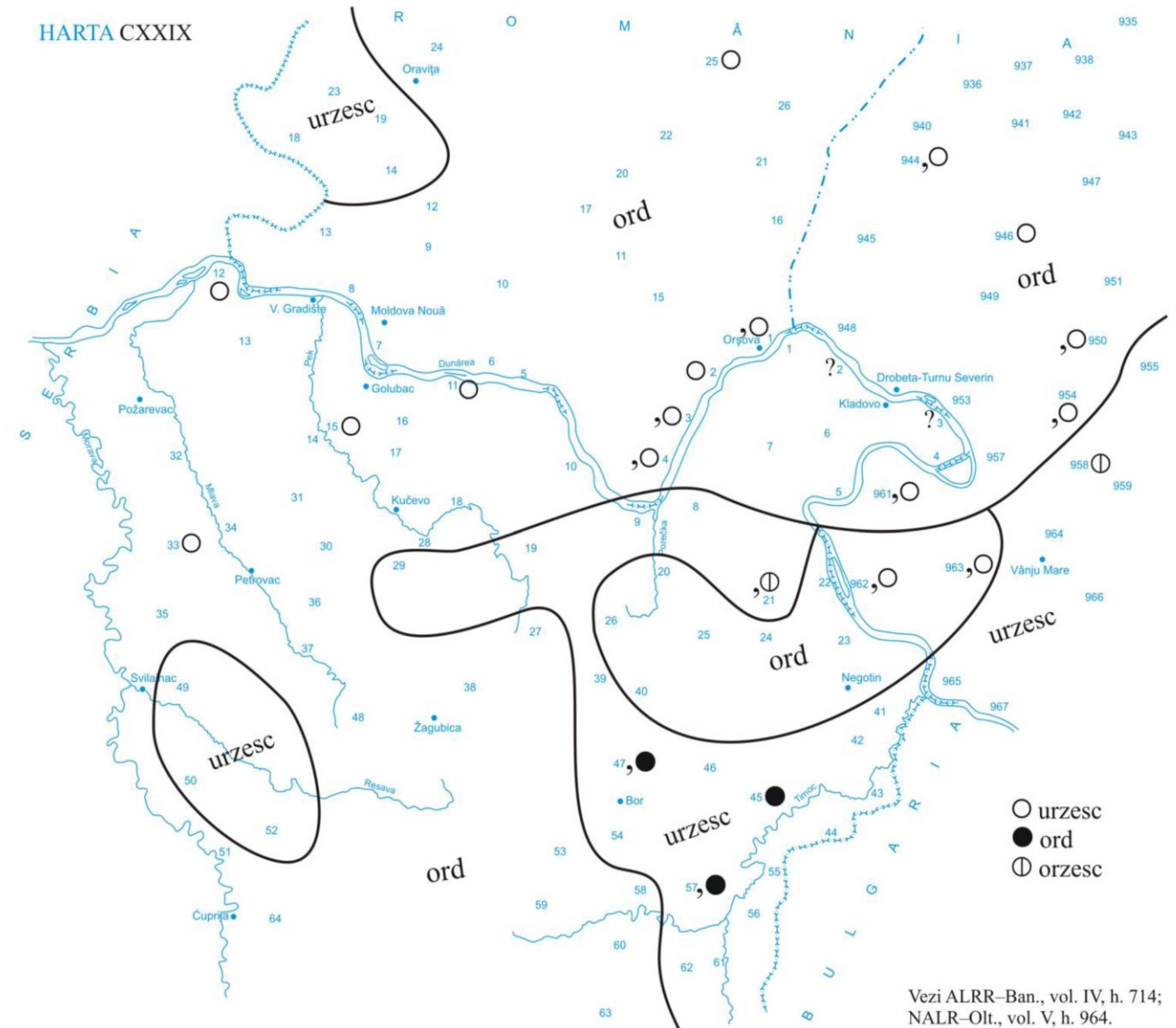
URZESC (ind. prez. 1–6) „j'ourdis”
[851] [1255]

I. Întrebare indirectă: *Ca să începi să țeși, ce faci cu firele depănate?*

- II. 4. 8. 14. *am urđít* [perf. c. 1, 4].
7. *am urzít* [perf. c. 1].
15. „După ce *le urđășc*, *le puñ pră sul*.”
17. *młótca o Źorđ* [ind. prez. 2] *pră urđituáríe, o iai ș-o puñ prî sul*.
18. 28. *am urđít* [perf. c. 1] *çoardă*.
19. *urđasc, fútu-í sláva lui*.
20. 38. „*să uráde* ‘se urzește’.”
23. *să urádă* [conj. prez. 3].
25. *iaŷ mótca ș-o Źord, fac çoardă*.
35. *Źorđ și fas çoardă pră sul, la răzbłóí*.
40. *am ordát* [perf. c. 1]. *ordái* [imperf. 2]. *fire urđíce. să să urádă* [conj. prez. 3].
42. „*Ghemele l-adún pe mosór cu sucála și le puí pe vítcă*.”
43. *să le urzáscă* [conj. prez. 3].
45. *riškijém intíj, le rătunám pĭe sucătă, le făcém młótcă, ne dúcém la vítcă și urzím*.
46. *il urád'e, dabómă*.
48. *am urđít* [perf. c. 1]. *să uráde* [conj. prez. 3].
53. „*Din motcă Źorđ çoarda, pe urđitoáre sau pe gard, la gard*.”
58. „*De pe vârtelniță, faci mosór, apoi pui pe urđituáré, de pe care iei çoardă; çŹorđ. De pe gem faci băc/vála*.”
59. *fas* [ind. prez. 2] *çoardă*.
64. *Źărđ* [2] *çoardă*.

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
úrđă [3], [k] *urzășc*; *-zășc*;
-zășce; *urzím*; *-zít*; [1].

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5896],
pct. 4: *Źord pínđa; Źárđj*.
55. ALR I, ms., ch. [1280],
pct. 859: *urzășc*; *-zășt'čí*,
-zést'í; *-zím*; *-zít*; [1].
64. ALR I, ms., ch. [1280],
pct. 3: *urđasc*; *-đășcí*; *-đéšcí*;
-đím; *-đít*; [1].

Forme de ind. prez. 1 ale lui A URZI (A ORZI)
(Vezi pl. XXXI, h. CLXXXIV, CLXXXV)

URZOI, pl. „*ourdissoir*”
[852/1258]

HARTA CXXX

I. Întrebare indirectă: *Pe ce urziți firele?* (FOTO.)

II. 1. 4. 19. 23. 25. 32. 47. 51. 60.

63. 64. „Se urzea (și) pe gard.”

5. „Se urzea *pe gard. făc uájd'ǵe, adún uájd'ǵa* [a.]”

6. „De obicei se urzește *pe gard.*”

7. „*În sóbă* se urzește *pe vitcă, pe lergătóare*; afară, *pe gard.*”

9. 19. 40. „Se urzea *pe gard.*”

10. „*Măre, a fost urđitóare*, acum se urzește *pe gard.*”

11. 14. „Se urzește și *pră gard.*”

13. [D] URZITOARE, URZOI #.

15. [D] URZOI #.

18. „Se urzea *príngi gard.*”

20. „*Đimúlt* se urzea *pe gard.*”

22. „Faci *uájd'ǵiǵe.*”

24. *am pus pe vită să ǵord.* „Se urzește și *pe gard. vita e formată din patru stâlpi.*”

26. „Se urzea *pe urđátóare* sau *pe gard; făś cǵárdă; cǵord, dabóme.*”

27. „Acum se urzește *pe gard.*”

28. 32. 53. „Se urzește (și) *la gard.*”

30. „Se urzește *il'i pra urđítuárǵe, il'i pra gard.*”

33. *și pră gard s-a urđát.*

35. *ćecírǵu-ǵla.* „Pe sârbește: *osnoválcă.*”

36. 48. 49. „S-a urzit și *pră gard.*”

37. *o urđít naǵínce și pră gard.*

38. „Noi *am urđít la stǵáváǵă*, dar s-a urzit și *pră gard.*”

39. „Mai mult *să făśe cǵárda la gard.*”

41. „În alte părți *urzășce pe gard, áma noi urzím pe vítke.*”

43. „Care *n-a avút*, a urzit pe gard, *cu tǵárǵe*, sau *pe vírla áǵa.*”

44. „*Áǵa zícem vírténiǵă, a máre.* Se urzea și *pe gard.*”

48. „Se urzea și *pră gard, pră tarábă.*”

52. „*eǵ dabóme*, se urzea și *pe gard.*”

55. „*cáre n-a avút vítcă*, urzea pe gard (*cu parǵ*).”

56. „Se urzește nu pe gard, ci *piǵă cásă.*”

59. „Se urzește și *pe gard, pi líǵă pruí.*”

61. „*aǵ urzít cǵárdă.* Se face pe gard. *a fost [urzoi], ali 'dar' noi n-am avút.*”

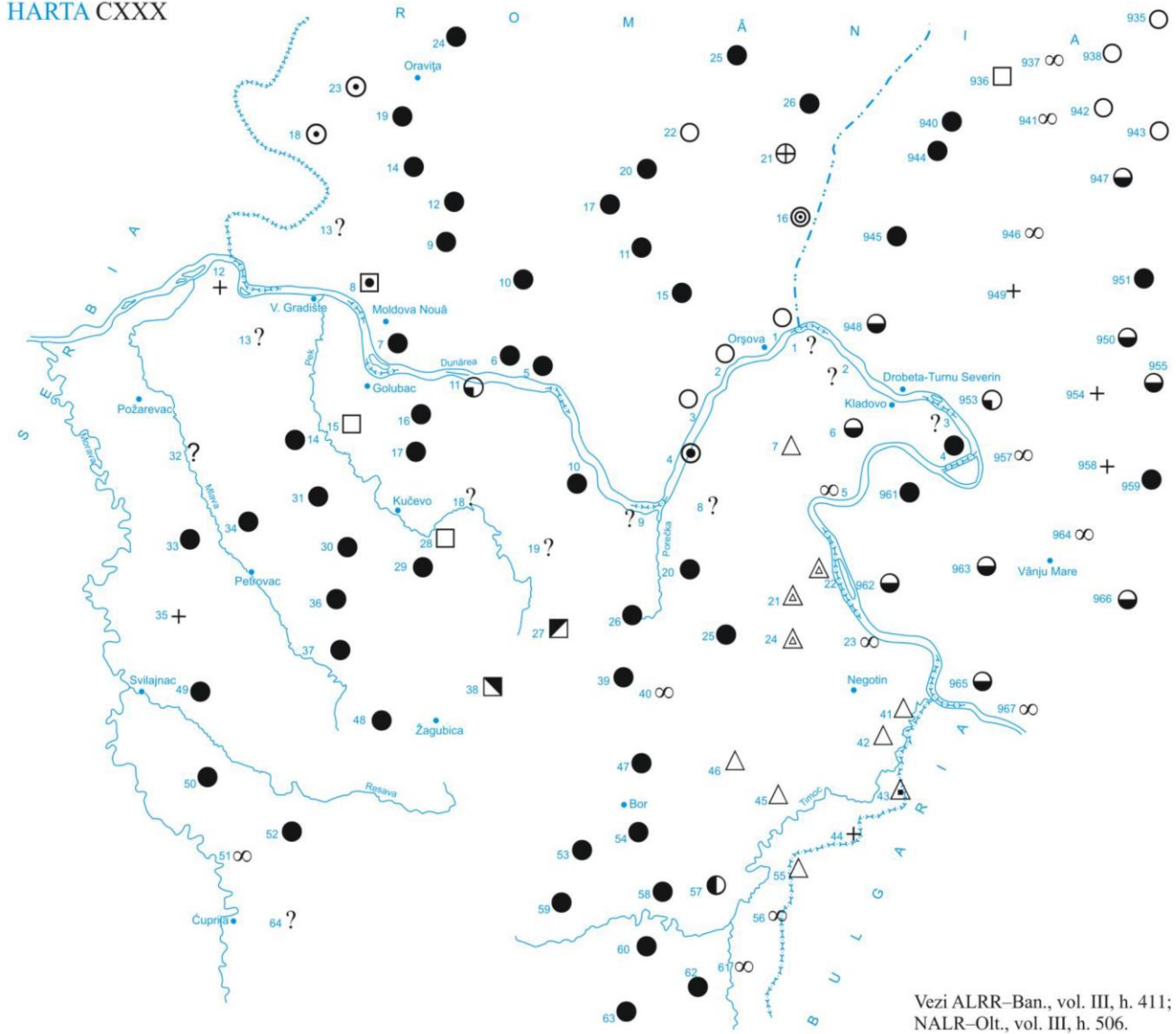
62. „Cine nu are *urzítóare* face pe gard. *tírǵă 'atárnă' coló, tírǵă coló, să făśe cǵárdă; cǵorz pe gard.*”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *urzítóare*; –

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5883], pct. 4: *urđátuárǵe.*

55. ALR I, ms., ch. [1279], pct. 859: *vítci; vítki*: „Se prinde în grindă; se urzește și pe gard.”

64. ALR I, ms., ch. [1729], pct. 3: ∞⁺: „Se urzește pe gard.”

Vezi ALRR–Ban., vol. III, h. 411; NALR–Olt., vol. III, h. 506.

- urzoi
- urzar
- ⊙ urzor
- ⊕ urzoc
- ⊙ urz(o)aică
- urzitor
- orzitoare
- ursitoare
- urzătoare
- △ vitcă
- △ vită
- △ vitlă
- snovaică (snouaică)
- snovaie
- snovaică
- + alți termeni

Principalii termeni pentru URZOI

URZEALĂ „*chaîne, ourdissage*”
[854/1260]

I. Întrebare indirectă: *Cum le spuneți, cu un cuvânt, la toate firele urzite pe care le întindeți pe război?*

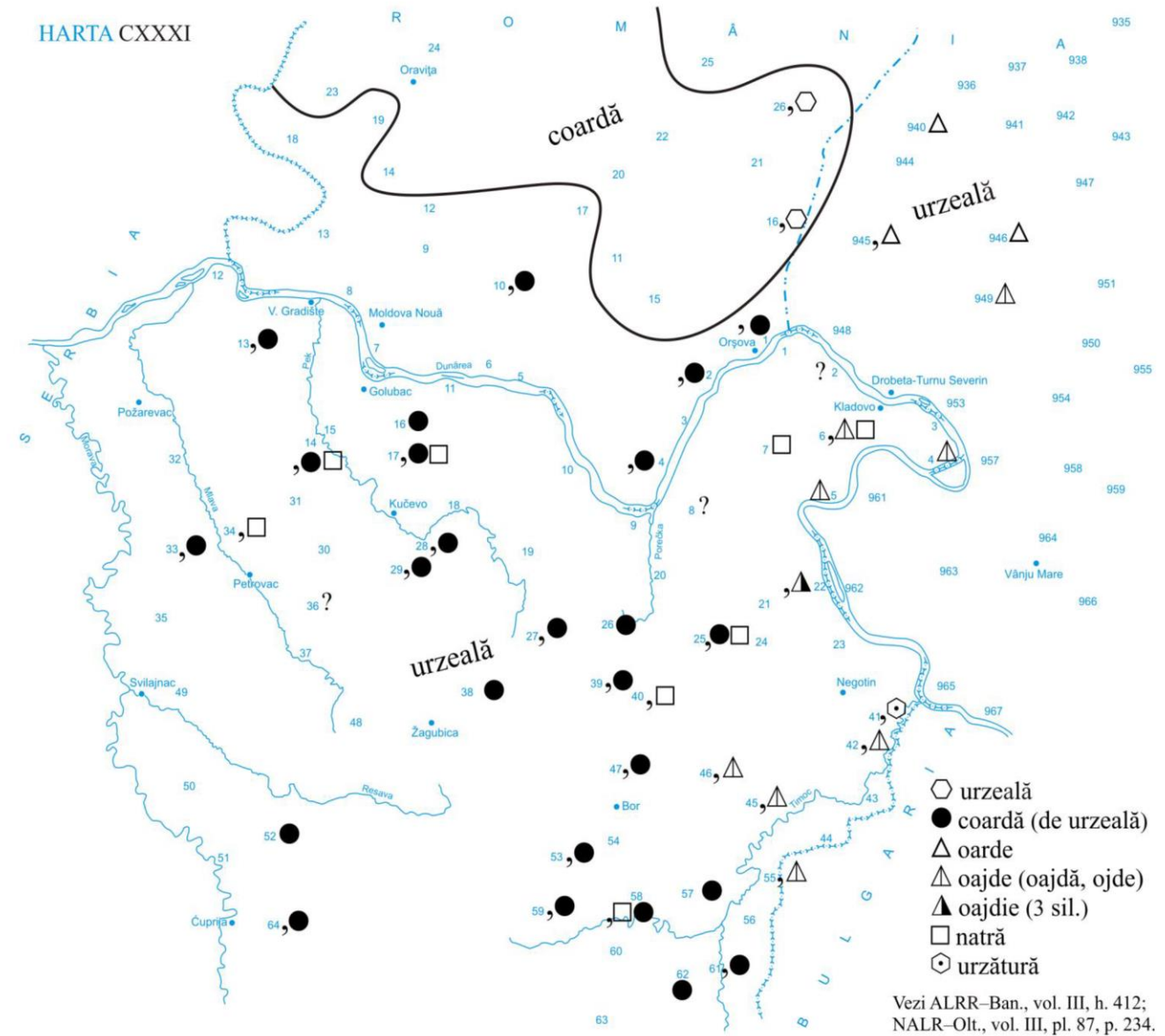
- II. 6. „urđala ăja, nátră, e același lucru.”
- 7. *qárd'a ăja lúngă.*
- 13. „Firele din coardă sunt urđală.”
- 14. „Firele, dă la iță până la sul ie nátră; nátre; cqárdă e se puń pră sul, firele puse pe sul. urđala-ı cqárdă.”
- 15. „De la sul până la fușeı se cheamă nátră.”
- 22. „La urzeală îi spune uáj'd'ije; urzálă îi spune la firul din care e făcută uáj'd'ija. nátră se zice de la súlu ăl d'indărát pínă la iță; d'e la iță la súlu d'inăjint'e să zíce spaı.”
- 25. „cqárdă e cín uorđ, înainte de a o pune pe război. urđálă e de la ițe la sulul dinapoi, nátră, de la ițe la locul în care se țese, pe unde se bagă suveica; tórtu e se l-aj tors.”
[#] „cqárdă se zice mai ales când uorđ pe gard.”
- 27. *puń pe sul cqárda, fir'li s-aj urđít.*
- 28. „urđala-ı ce-am urzit în snăoaică și pui în război.”
- 34. „nátră; nátre, ce-i pus pe sul până la bríg'le.”
- 36. *să puńe pră sul.*
[D] URZEALA #.
- 39. „cqárdă se zice la toate firele puse pe război, până unde se țese.”
- 40. „urđátă sunt firele ăli subfir'ı. nátră; nátre e ce se înfășoară pe sulul dinapoi, până unde să țásă.”
- 42. *la urzálă tóată iı qáj'd'e.*
- 45. *cínd furșím 'sfârșim' cu urz/đítu, noi făcém qáj'de.*

- qáj'da q-adunám pe sul, tóatá qáj'da o ímvăl'im pe sul.*
- 46. *urzála să uárd'e.*
- 47. *urđálă, da, da; după se s-a urđít, măi íntín trébe să făcă cqárdă, să prinđe cqárdă pe sul. [x] urđálă să đíse cínd să tóársé; să tóársé đe urđálă și să tóársé đe băcálă, să șcíje se să tóarcă. urđala să făse cqárdă și mięrzě pe sul și să návăđeșécé pin iță și pin spátă și să prinđe iară, đincoáse, la sul, un _să făcě cqárdă.*
- 53. „urđálă e cqárda ăja tóatá, pusă pe sul.”
- 55. *am luat d'i la vítcă qáj'da ș-am ímvăl'it pe sul.*
- 58. „urđala sunt firele din cqárdă. Din urđálă faci nátră. nátră e urzeala de pe sulul dinapoi până la sulul dinainte, firele puse pe război. Tot nátră e și cât țes într-o zi, între sulul dinapoi și cel dinainte.”
- 64. *móară la ıa [la coardă] đíse.*

- III. 4. Informatorul încearcă să spună și pe litere:
u-a-jđi-ıă.
- 17. Informatorul nu prea știe cum se țese.
Anchetă suplimentară. Oștreli:
urzálă.

- IV. 37. ALR II, ms.,ch. [5929],
pct. 4: *urđálă.*
- 55. ALR I, pct. 859: –.
- 64. ALR I, pct. 3: –.

HARTA CXXXI

Termeni pentru URZEALĂ

Vezi ALRR–Ban., vol. III, h. 412;
NALR–Olt., vol. III, pl. 87, p. 234.

BĂTEALĂ „trame”
[855/1261]

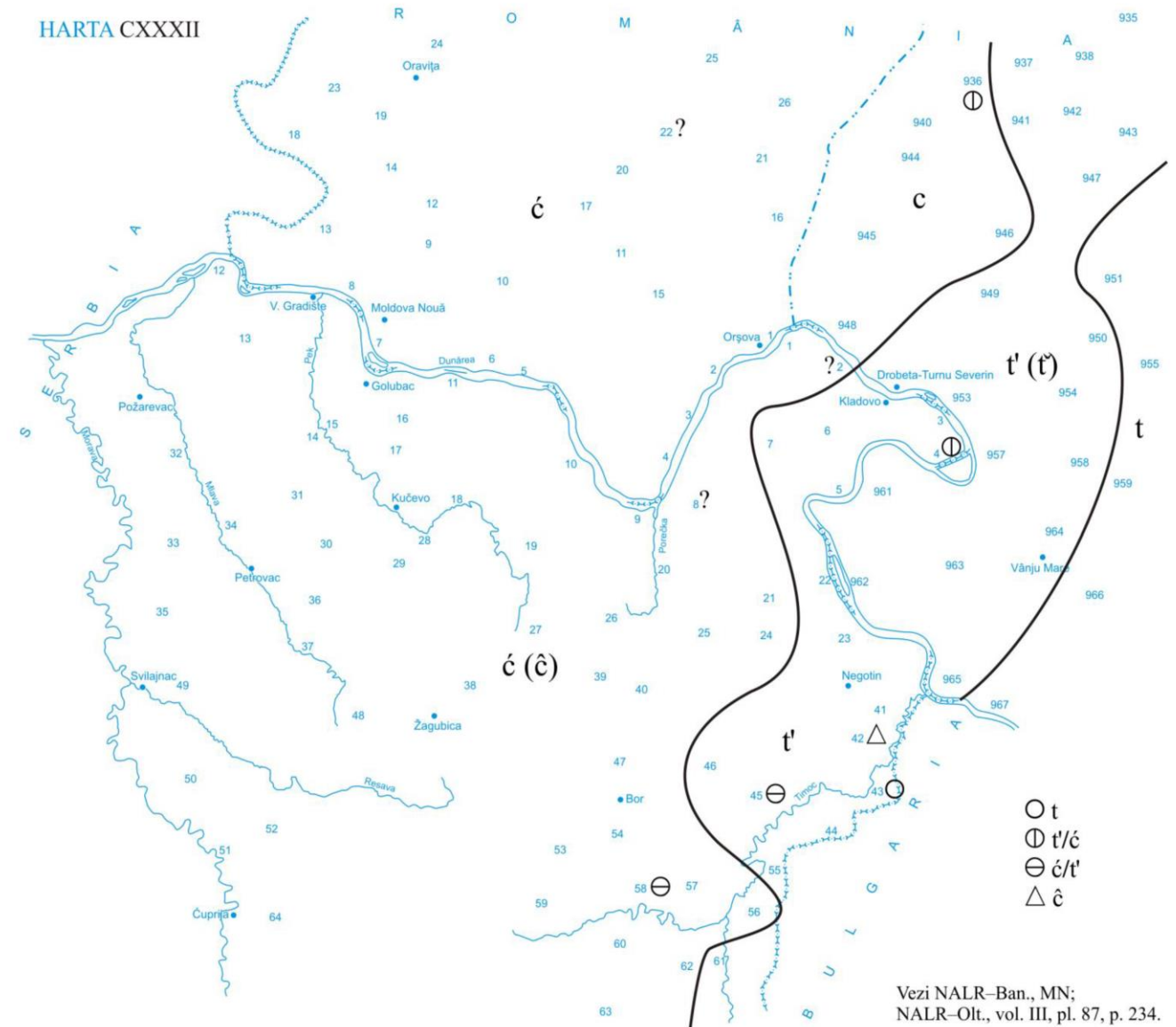
I. Întrebare indirectă: *Dar la firele pe care le bați în pânză când țeși?* (FOTO.)

- II. 5. *tórtu să bâte în uajd'e.*
bă'tála îi, să bâte cu spáta.
 22. *bă'tálă, d'in cilt.*
 32. *baț* [ind. prez. 2] *fíru.*
 43. *l-adúú* ‘il aduni’.
 47. *băcála să tréșe cu suvíjca.*
„Când să țoárșe, să țoárșe de
urđálă și să țoárșe de
băcálă.”

III. 47. Vezi h. 541 URZEALĂ.

Anchetă suplimentară. Oștrelj:
bătătúră, [σ] [k] *băcálă*.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5929]; cf.
 și [5840], pct. 4: *băcálă*.
 55. ALR I, pct. 859: –.
 64. ALR I, pct. 3: –.

Sunetul *t + e* în BĂTEALĂ

IȚE, sg. „lice”
[857/1263]

I. Întrebare indirectă: *Prin ce treci întâi firele la război înainte de a începe să țeși?*

II. 4. *luvărăț, loărăț* [perf. s. 5] *pin*
îțã.

44. „*zîmț* [se numește unealta]
cu care se întinde pânza.”

47. *o țășut în două ță și-n patru*
ță, asta cum să năvădeșcē.

52. „Le bag *pen ță.*”

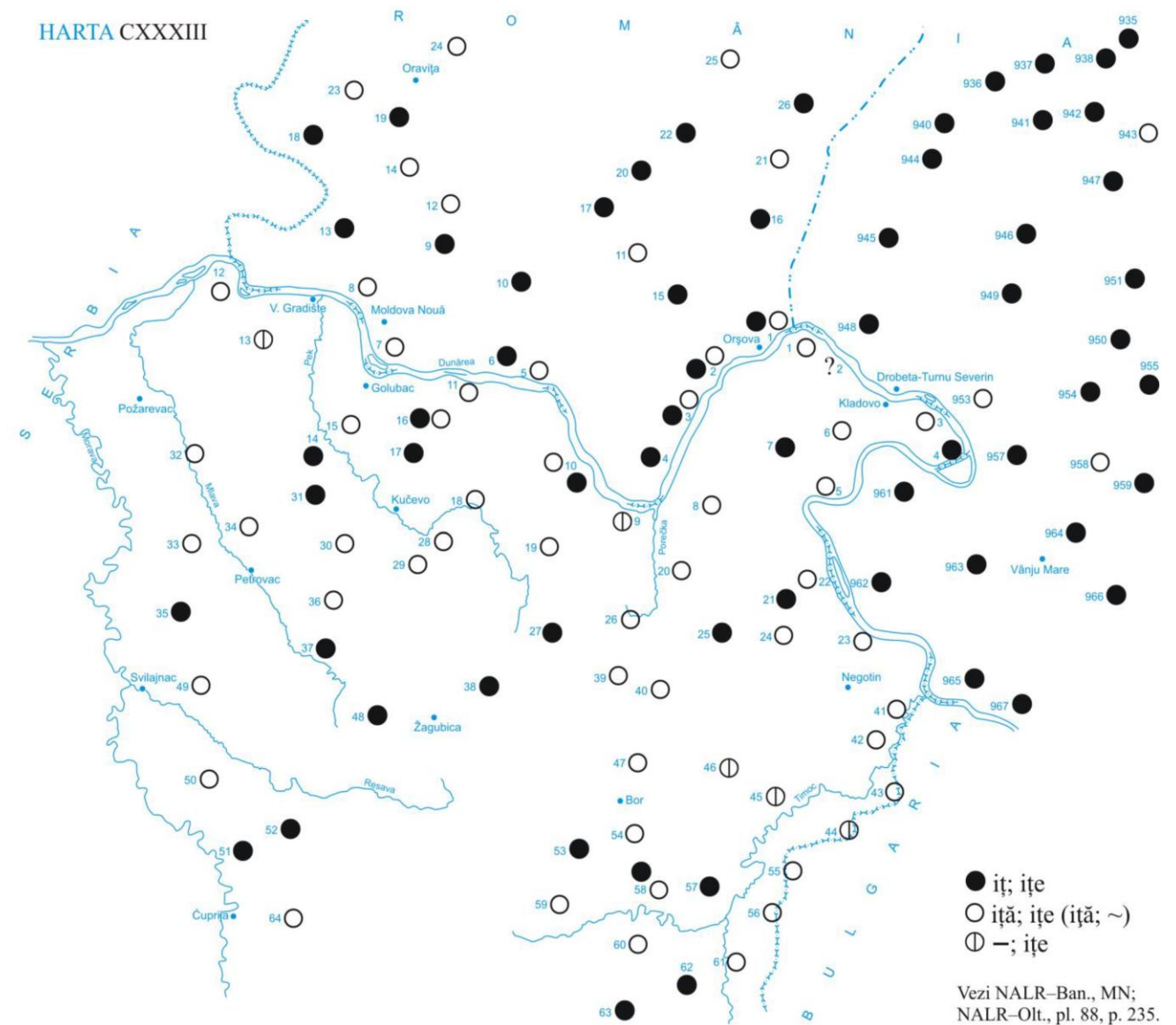
III. Anchetă suplimentară. Oștrelj:
îțã.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5920],
pct. 4: [lipsă fișa din caietul
de anchetă].

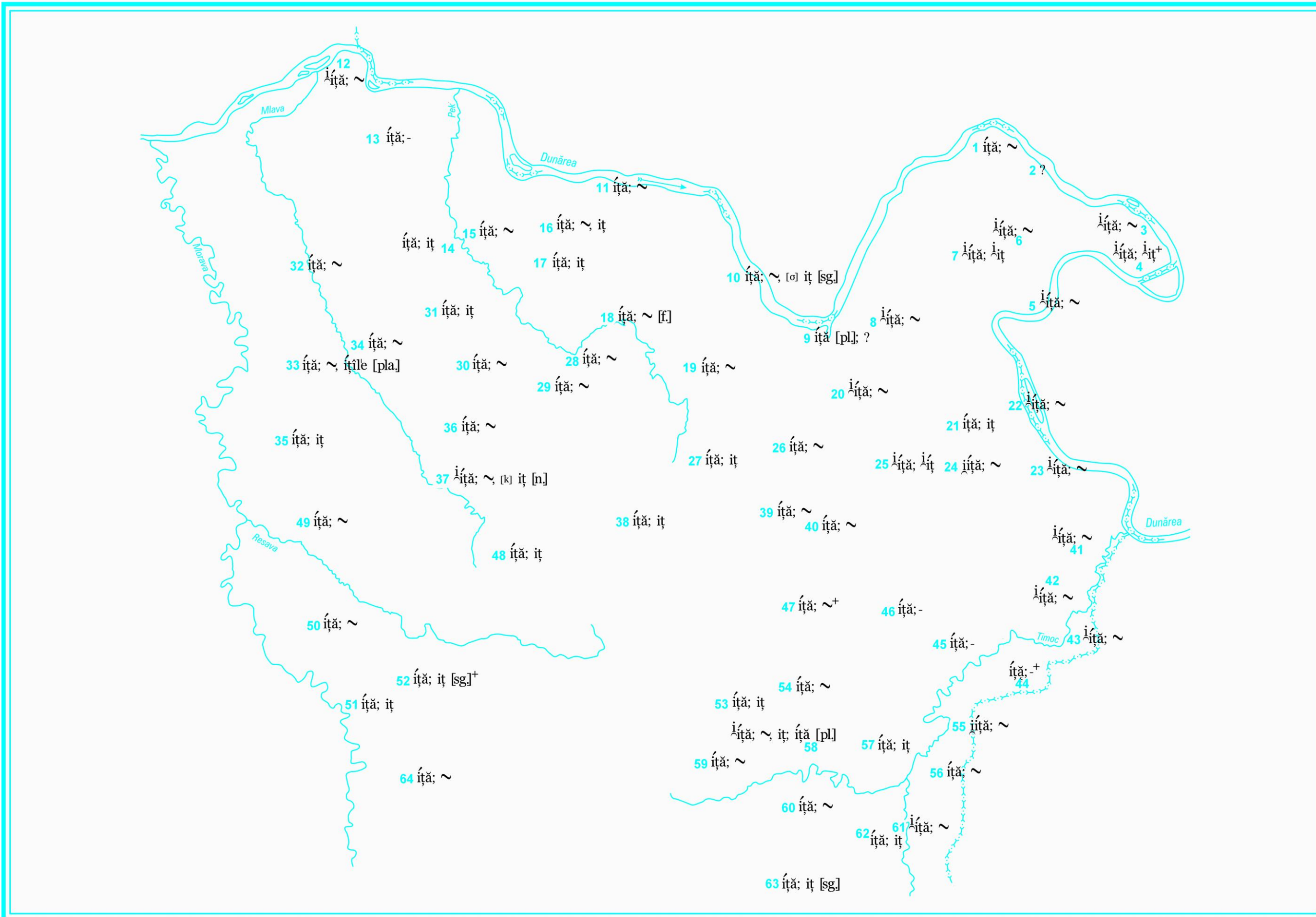
55. ALR I, ms., ch. [1285],
pct. 859: *îț; ță.*

64. ALR I, ms., ch. [1285],
pct. 3: *îț; țã.*

HARTA CXXXIII

Formele de sg. și pl. pentru IȚĂ

ȚES (ind. prez. 1–6) „je tisse”
[860/1266]

I. Întrebare indirectă: *După ce ai urzit și ai năvădit firele, ce faci la război?*

II. 17. *bat cu brîgl'i'i.*

19. *m-a luât bráta ásta* [fratele
ásta] *la zort 'zor'.*

30. „Lucru *mujerescu*
'femeiesc', nu *omenescu*
'bărbătesc'.

III. S-au înregistrat și paradigme
ale pronumelui personal în

N: 18. *io; tu; iet, iáre, ili*

'sau' *ia; noi; voi; iei, ié'le;*

52. *io; tu; iel; noi; voi; iei.*

Anchetă suplimentară. Oștrelj: *țás;*
țăș; țásă; țásám; -sát; [3].

IV. 37. ALR II, ms., cf. ch. [5945],
pct. 4: *țásă* [3].

55. ALR I, ms., ch. [1295],

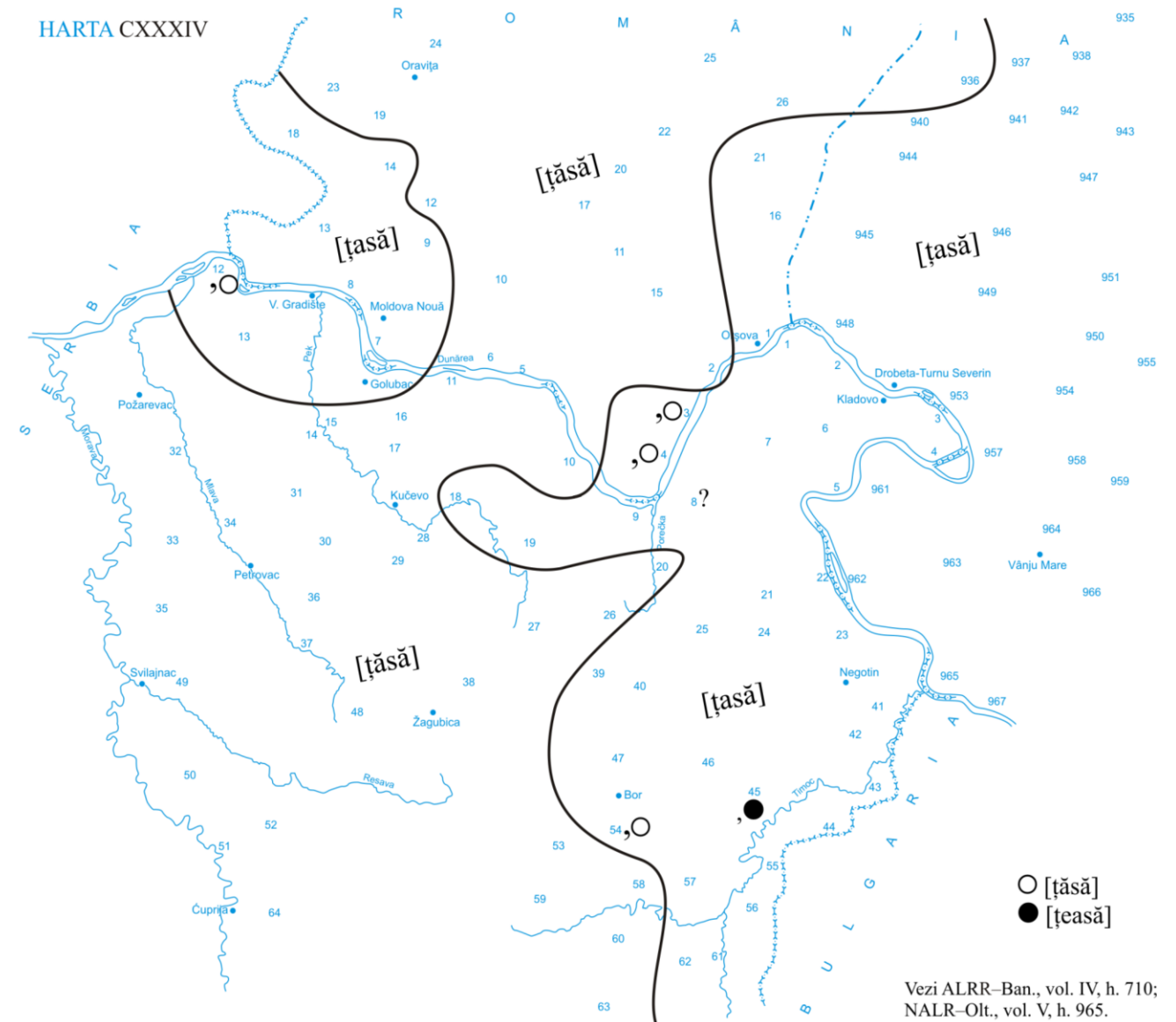
pct. 859: *țás; țăș; țási;*

țá'ísám; țal'ását; țási.

64. ALR I, ms., ch. [1295],

pct. 3: *țás; țăș; țési; țásám;*

țását; țí'ěsí.

Răspândirea formelor de ind. prez. 3 [țásă] și [țasă]
(Vezi pl. XXXIII, h. CLXXXVIII)

Vezi ALRR–Ban., vol. IV, h. 710;
NALR–Olt., vol. V, h. 965.

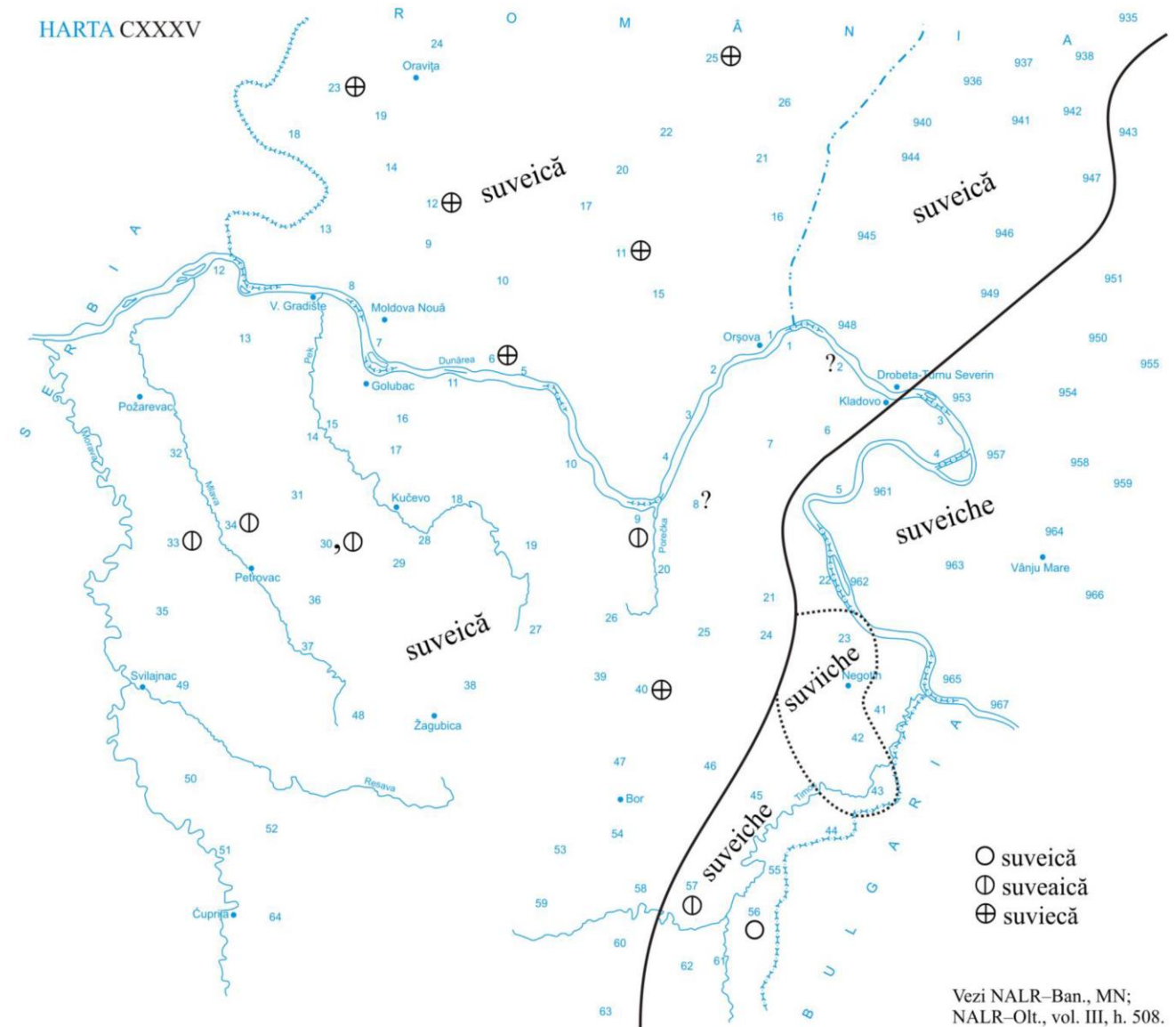
SUVEICĂ, pl. „navette”
[874/1280]

I. Întrebare indirectă: *Cu ce treci băteala prin rostul pânzei?* (GEST.)

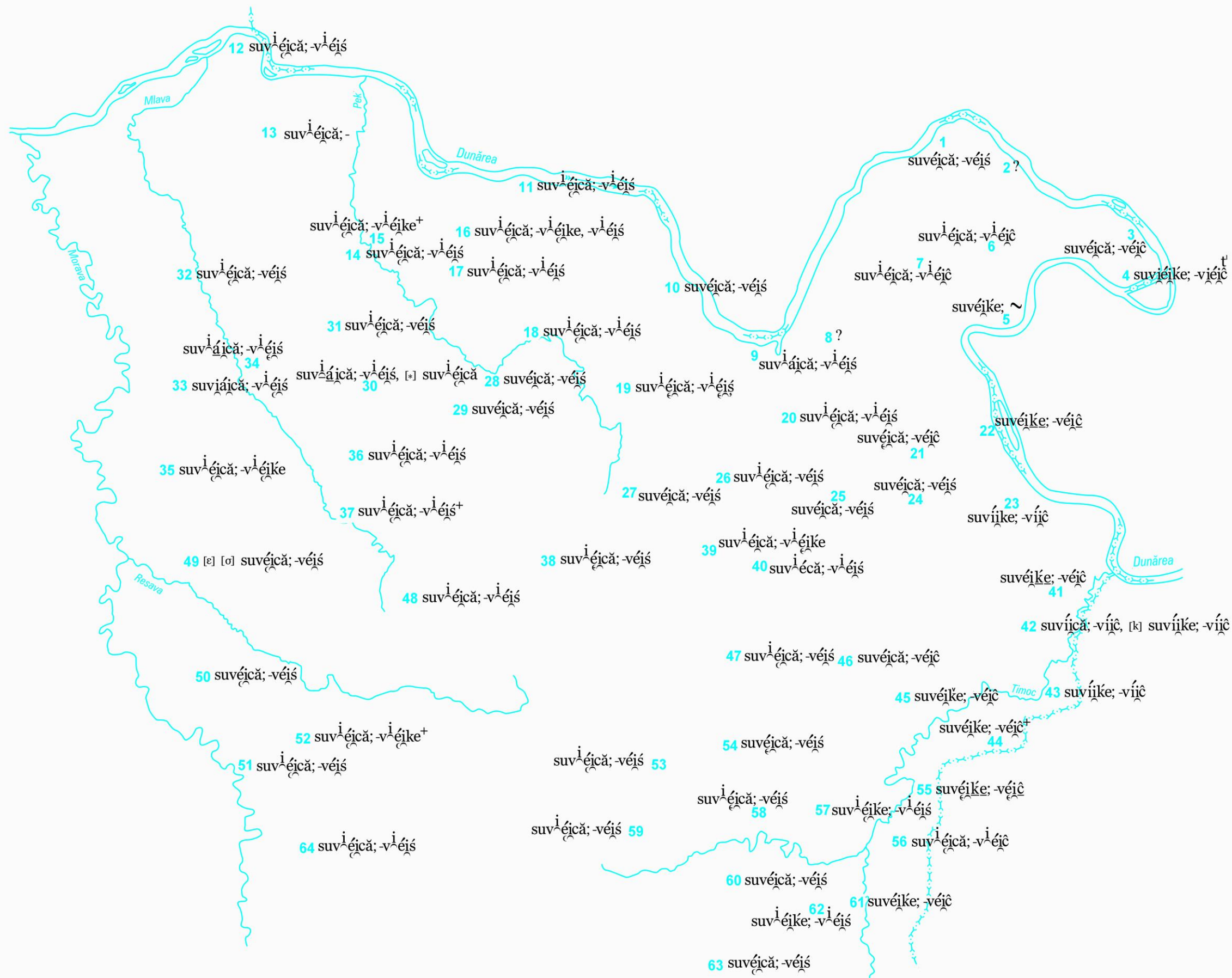
II. 15. *dă* [ind. prez. 1, imper. 2] *cu*
suvlēja [a.].
37. „Mai este și *létcă*; *létke*, dar
nu știu ce e.”
44. *suvéjka* [a.].
52. *dabómę-așá!*

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
suvéjcă; *-véjš*.

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5930],
pct. 4: *suvlēja*.
55. ALR I, ms., ch. [1287],
pct. 859: *suvéjkě*, *suvéčl*.
64. ALR I, ms., ch. [1287],
pct. 3: *suvéjct*; *-véjšl*.

Răspândirea formelor de sg.
SUVEICĂ, SUVEICĂ, SUVEICĂ, SUVEICHE, SUVIICHE
(Vezi pl. XXXIII, h. CLXXXIX)

ȚEAVĂ, pl. „canette”
[875/1281]

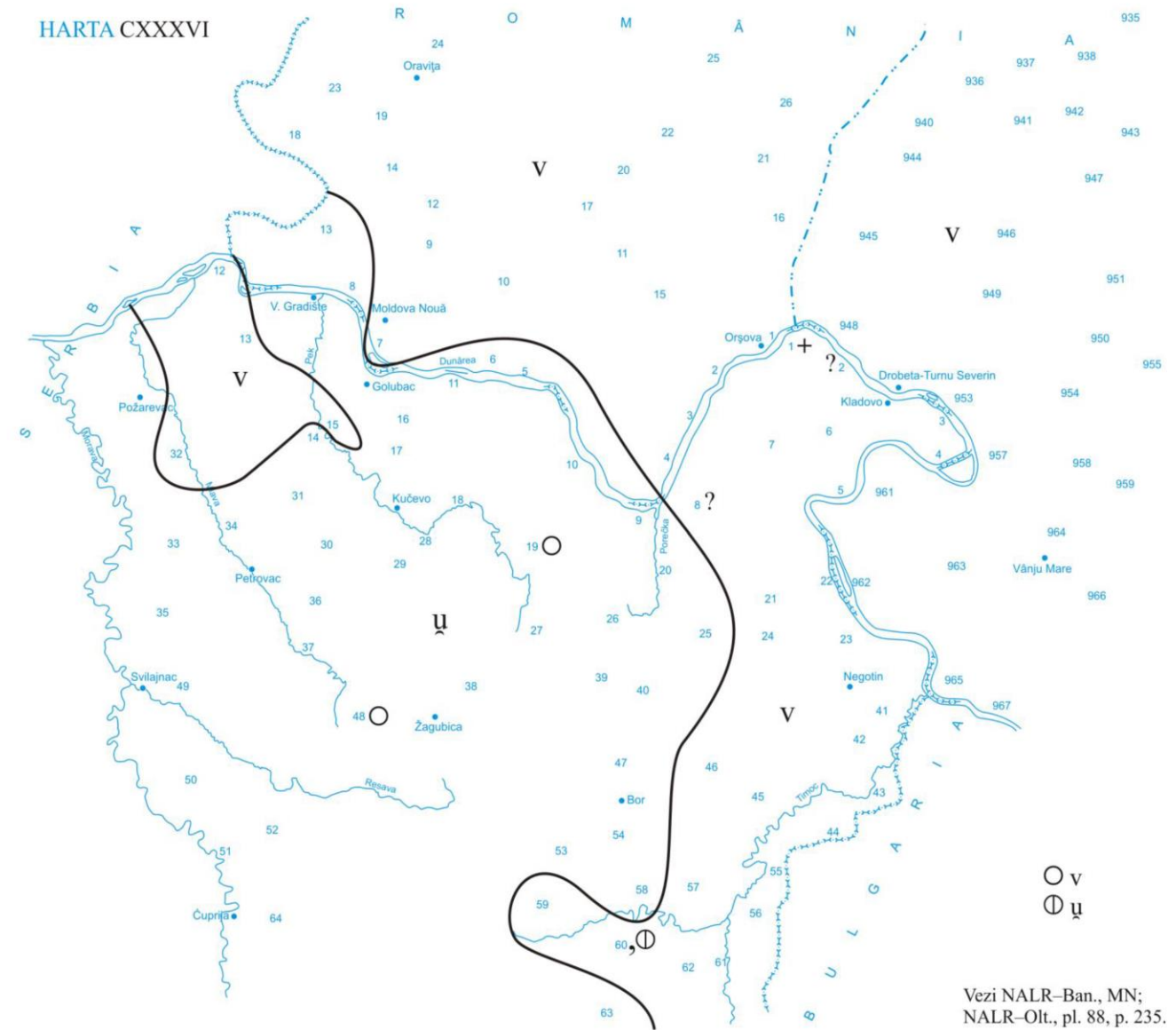
I. Întrebare indirectă: *Cum îi spui la aceea pe care aduni băteala (bătătura) și pe care o bagi în suveică?*

- II. 5. *s-adună d'i pe mótcă.*
6. *țāvă băgată pe surčâl.*
11. *dă soc.*
13. „Cu *sursél.*”
14. 18. „La bățul care se bagă prin țeavă îi spune *sfirsél*; -*șei.*”
33. „*sfirsél*; -*șelurî* se zice la bățul din țeavă.”
35. „*sfirsél*; -*șele* se zice la bățul care se bagă în țeavă.”
47. *băcála să fășe pă țayuă cu sucâta și să piñe pe sursél.*
48. *sfirsél*; -*șele.*
51. „Cu *sfursél*; -*șei.*”
53. „*sursél*; -*șele* e bítu ăla še țîne țava.”
58. *pin țayuă mérze sursél.*

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
țāvúică, țāvă; țāvî.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5931], pct. 4: *țayu* [a.]; *țāvî, țāvîli* [a.].
55. ALR I, ms., ch. [1293], pct. 859: *țāvă; țāvî.*
64. ALR I, ms., ch. [1293], pct. 3: *țavû; țāvî.*

HARTA CXXXVI

Sunetul -v- în ȚEAVĂ

SUCALĂ, pl. „bobinoir”
[876/1282]

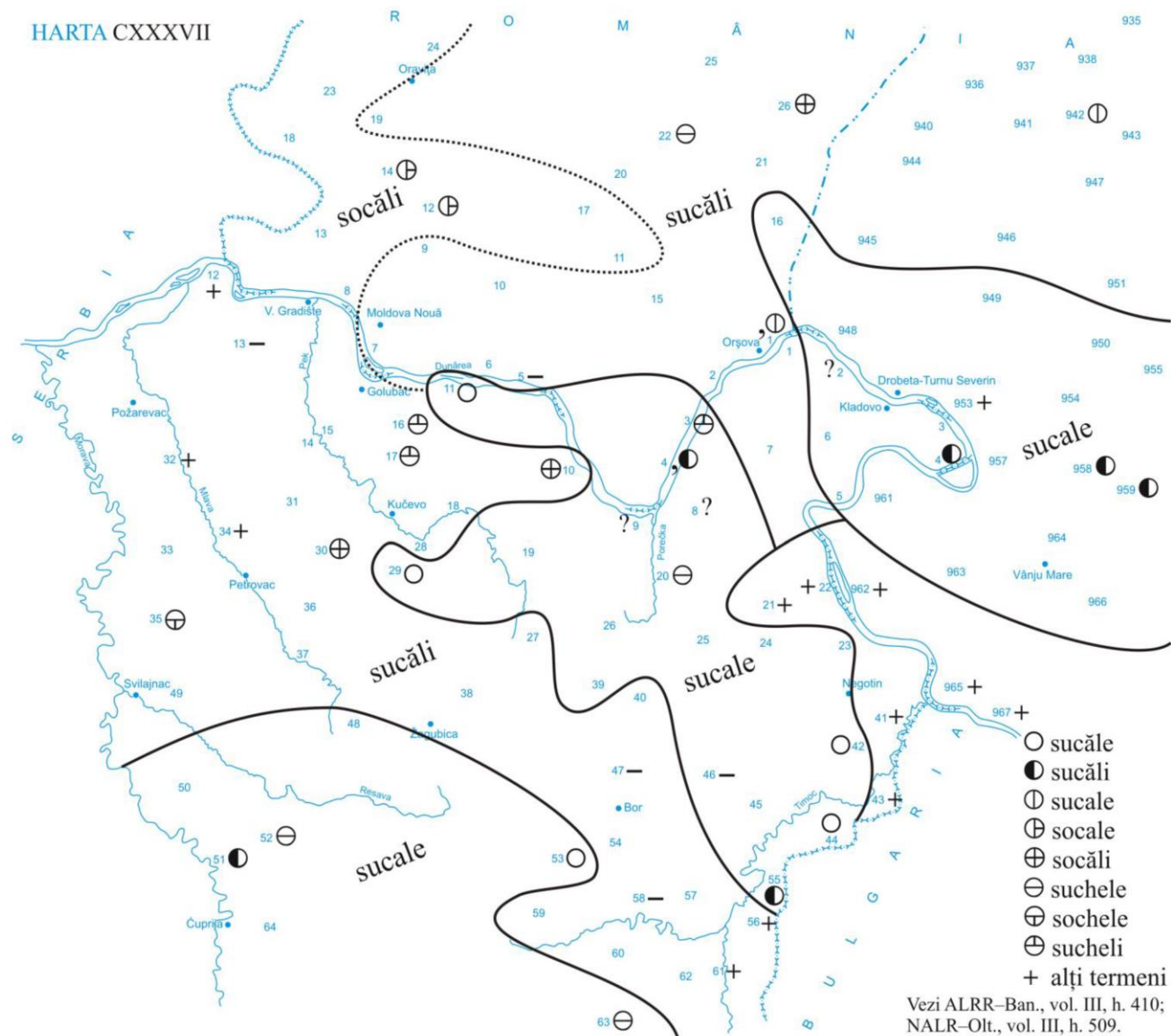
I. Întrebare indirectă: *Dar la aceea cu care depănați pe țevi băteala?*

- II. 4. „*sucála o mîná cu mîna. sucála n-am avút. cȃcír cu áre amíntrilęa*, cu el se face mai repede.”
6. „*cȃcír cu e cu roatá, mai lung. sucála e un sánduc ‘cutie’ d’e lemn, cu bít d’e fier. la cȃcír am învârtit, la sucála am dat așa* [GEST cu palma desfăcută, de sus în jos] *cu mîna.*”
7. *cȃcír cu e roatá, îl mán ca cîn mîn cȃca la finítina. sucála o daș cu mîna.*
10. „Se învârte cu mîna.”
12. „*masór* e pentru adunat ață de bumbac.”
20. „*socír; -círurí*, e cu manivelă.”
21. *adunám pe vírcénișá.* [Informatorul susține cu tărie că *sucála* e *vírcénișá*.]
22. „E cu roată cu manivelă; nu am avut decât așa.”
24. „*sucála*, dai cu mîna ca s-o învârtești; *secír*, are roată cu manivelă.”
25. „*socír cu e cu roatá și manivelá; sucála se învârtește dând cu mîna.*”
26. „E *sucála*, cu care faci țevi și o învârtești lovind-o cu mîna. Mai este *șágirt*; *-girturí*, nu faci țevi, ci pui *urđála pi mosqará.*”
30. „*socála* e pentru făcut mosoare mari.”
36. „*sucál*, *bág-așáre* ‘scrie [imper. 2] așa.’”
37. Pe *l’écá*; *l’étke* se pune mosorul.” [?]

42. „E cu roată pe care o învârtești [prin ușoare lovături] cu mîna.”
46. „*cȃcír*, se învârte cu manivela; *sucála* [se învârtește] *cu pálma.*”
53. „Este și *l’écá*, când *urđ*, de lemn, pe care aduni *urđála pră íel.*”
62. „*Sucála* e cu roată, o învârți cu mîna.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *sucátá; -cál’.*

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5873], pct. 4: *sucála* [a.]⁺: *dă pră gîem fásēm țáví cu sucála.*
55. ALR I, pct. 859: —.
64. ALR I, pct. 3: —.

Forme de pl. pentru SUCALĂ

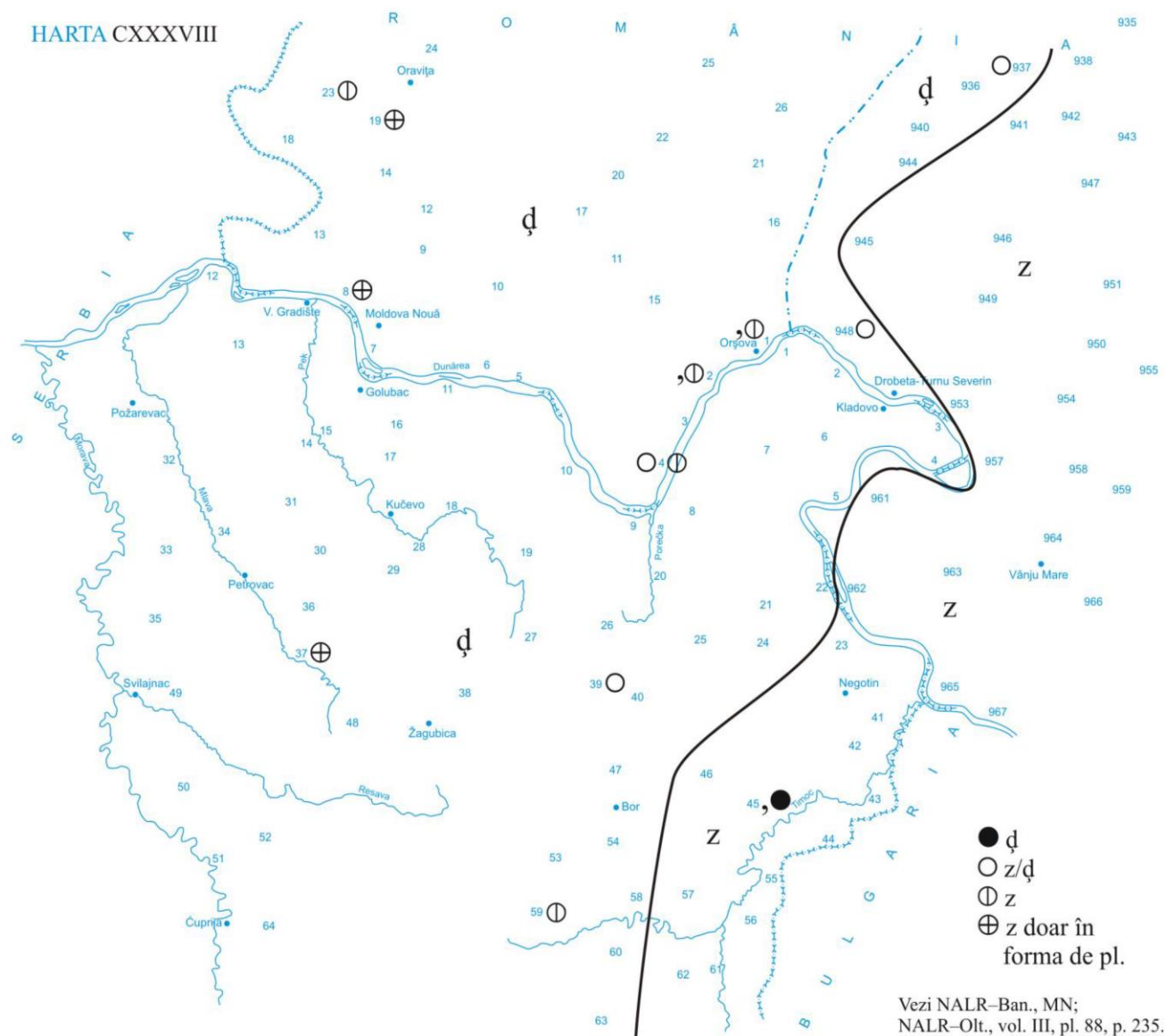
PÂNZĂ, pl. „toile”
[877] [1283]

I. Întrebare indirectă: *Cum îi spui la aceea pe care o țesi și din care faci cămăși, izmene...?*

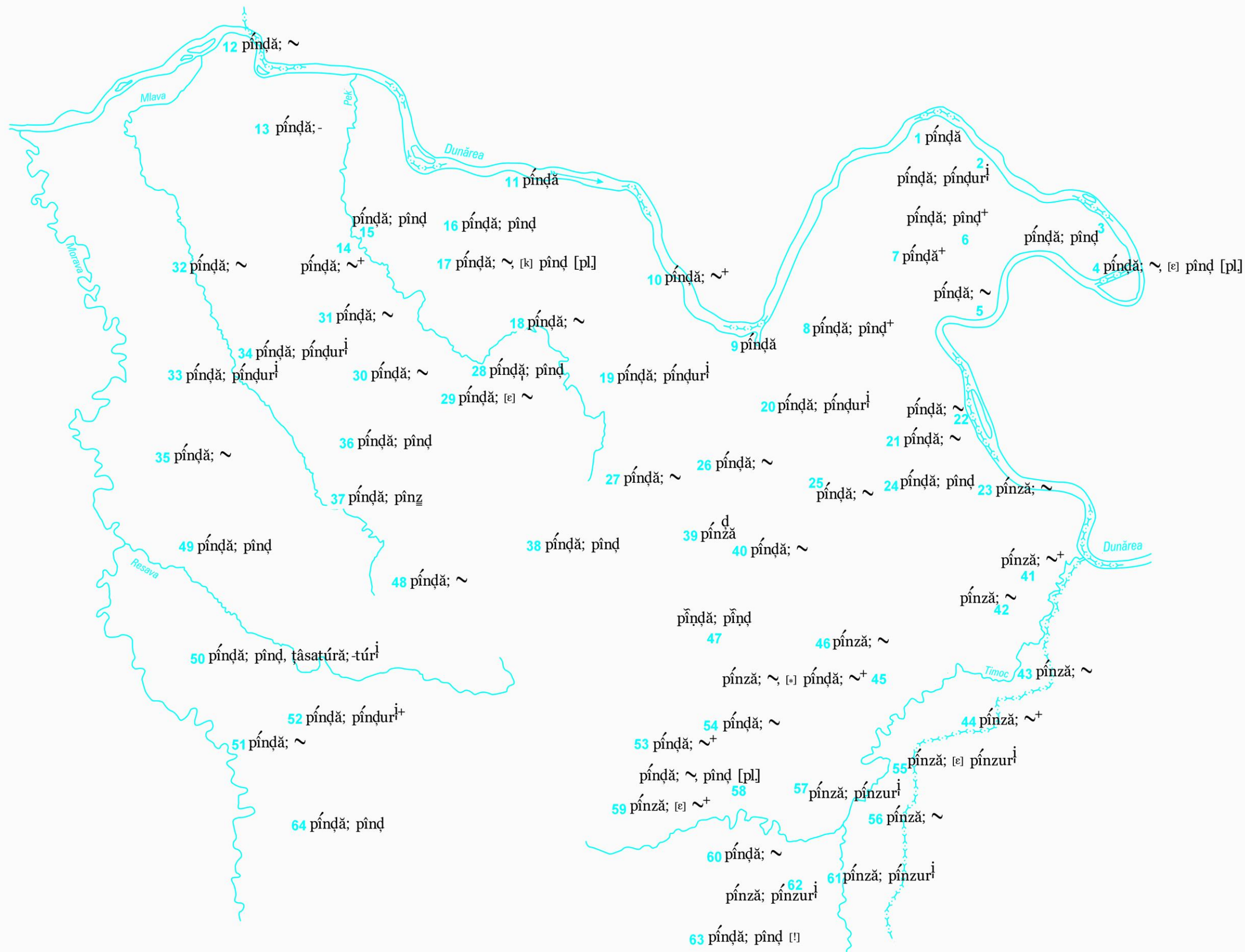
- II. 6. „În afară de *pînđă*, se mai țesea *d'e sócnă*, *pătură* pentru *astrucăt*, *gîmițe d'e lînă*.”
7. „Se mai pun [de țesut] *d'imîie* și *pături* [plna.]”
8. „Se mai țese *pătură*; *pături*, de acoperit paturile sau de acoperitu-te noaptea.”
10. „Dacă e de lână e *pătură*.”
14. *pînđă dă fujór* și *pînđă dă peltác* ‘bumbac’.
41. „Se țes și *pături d'e cîlț*.”
44. „[Și la plural se zice] *iar pînză*.”
45. [Informatorul bărbat spune] *pînđă*, [femeia] *pînză*.
52. *pînđarij fas*.
53. „Se țes și *plături*; *plătură*.”
59. „Se face *vig*; *vigurí*.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
pînză; *pînz*.

- IV. 37. ALR II, ms., cf. ch. [5945], [5963], [5946], [5947], pct. 4: *pînđă*.
55. ALR I, ms., ch. [1296]; cf. și ch. [1281], [1298], pct. 859: *pînză* ~, *pi/ănză/i*, *pînza* [a.].
64. ALR I, ms., ch. [1296]; cf. și ch. [1281], pct. 3: *pînđi*; ~.

Sunetul *z* în PÂNZĂ; PÂNZE (PÂNZI, PÂNZURI)

(PÂNZA) SE DESTRAMĂ (ind. prez. 3) „(la toile) s'effiloche”
[879/1285]

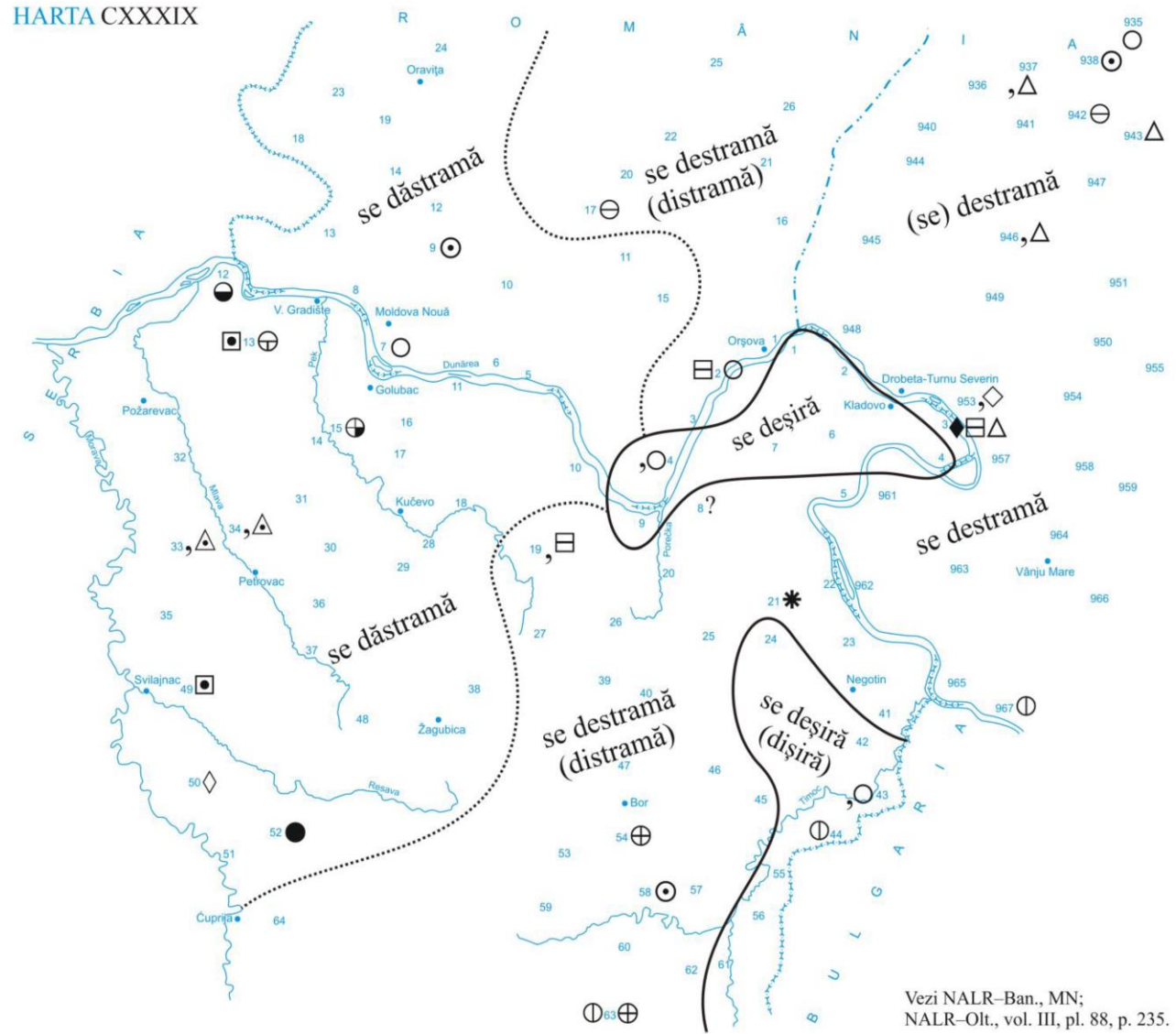
I. Întrebare indirectă: Când o pânză nu e tivită și încep să iasă firele din ea, ce zici că se întâmplă cu ea?

- II. 4. o *gheșirăi* [perf. s. 1]. *să gheșiră pînđa.*
 5. *să d'estrămă firil'i.*
 15. *móra* 'trebuie, e necesar' s-o *ćivěšć* [conj. prez. 2].
 17. „*polătacă* e pânză în care urzeala e de bumbac și băteala de fuior.”
 21. [D] SE DESTRAMĂ #.
 28. o *ćivim* [ind. prez. 4], *că să dă/astrămă.*”
 32. „O tivim, *să nu să dăzgırde*, *să nu să dăstráme* [conj. prez. 3].”
 33. „*să dășiră* se zice mai des.”
 34. [*] *să dășiră gėmu; și pînđa, cînd să strică sîngură.*
 42. *móară* *să-ı fas ćiv.*
 44. *iăsă firile.* [D] TRAMĂ #.
 45. s-a *destrămát* [perf. c. 3]. [les] *trámil'i* [pla.].
 46. s-*ă rupt, cūră fulg, îi țásută londrósă.*
 47. „Este și *trámă; trámle.*”
 48. *trámă; trámle.*
 53. *să ćivěšće ca să nu să đistrăme.*
 54. *nu-ı ćivită.*
 61. „*ıncoló, uıgurėni zic să đestrămă.* Pe sârbește: *brıda se.*”

III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *să đestrămă.*

- IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
 55. ALR I, ms., ch. [1297], pct. 859: *să d'ăstrámı.*
 64. ALR I, ms., ch. [1297], pct. 3: *să dăstrámı.*

HARTA CXXXIX

Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt., vol. III, pl. 88, p. 235.

- se stramă
- se destramă (destrămă, destrăme, destrămă)
- ⊙ (se) destreamă
- ⊖ (se) destrămează
- ⊕ se dăstramă
- ⊕ se dăstrămează
- se dăscreamă
- △ (se) deșiră
- △ se dășiră
- ◆ se deșfiră
- ◇ se dășfiră
- ⊞ se desface (disface)
- ⊞ se dășface
- ◇ se descamă
- * se jumoale
- ⊕ se dăstroamă

Principalii termeni și forme pentru (PÂNZA) (SE) DESTRAMĂ

MODIFICATĂ ÎN CDR, DAR N-AM PUTUT-O EXPOF

TRAIȘTĂ, pl. „besace”
[880/1286]

I. Întrebare indirectă: *Cum îi zici la aceea ca un sac mai mic, făcut din pânză groasă ori din lână, în care își ia omul mâncare când pleacă la câmp ori la drum?*

- II. 1. „*trăișta* e mai mare, de dus în spate, iar *késu*, mai mic, de dus în mână sau la șold.”
2. „*tórbă* se zice pe sârbește. *săcúiu* se poartă pe umăr, *trăișta* e mai mare și se poate purta și pe spate.”
3. 4. „*săcúiu* e mai mic, *trăișta* e mai mare.”
7. „*săcúiu* se poartă la umăr.”
8. „*késu* se poartă pe umăr, cu o *băjeră*, *trăișta*, pe *șăle*, cu două *băjeri*, ca rucsacul.”
10. *késu* e mai mic, se poartă pe umăr; *trăișta* e mai mare, se poartă pe umăr sau *o-ncrôșne* pe spate.” [D] *săcúii* ‘sac’.
13. *am dus iarbă* cu *ia*.
14. „*trásta* e de lână, *dus pîna-n ia*. *trásta* are *frîmbe*, două *frîmbe*, *o puñ în șăle* și *ce-ncrôșni* cu ea, o *iei în spate* [ca pe un rucsac]. Este și *trástă în đincălă*, nu țesută, ci făcută cu acul, ca *késu* [a.]; *késurî*. Se mai țese *străcătore*; -*țurî*, a *pus qála pră străcătore* și *s-a dus la nivă*; e făcută din pânză, ca o păturică, cu *frîmbe*.”
18. „*trásta* are două *obrân*; dacă are o *obrâne*, e *kes*.”
21. „*s-a făcut d'e lînă*, nu de cânepă.”
24. „*trăișta* e mare, cu *băjeri*, *să-ncrôșănă la spinare*, *o-ncrôșni* [ind. prez. 2]; *săcúiu* e mai mic.”
26. „*străcătore* e *đi stricurát*, *đi fînút mîncare*, dar se

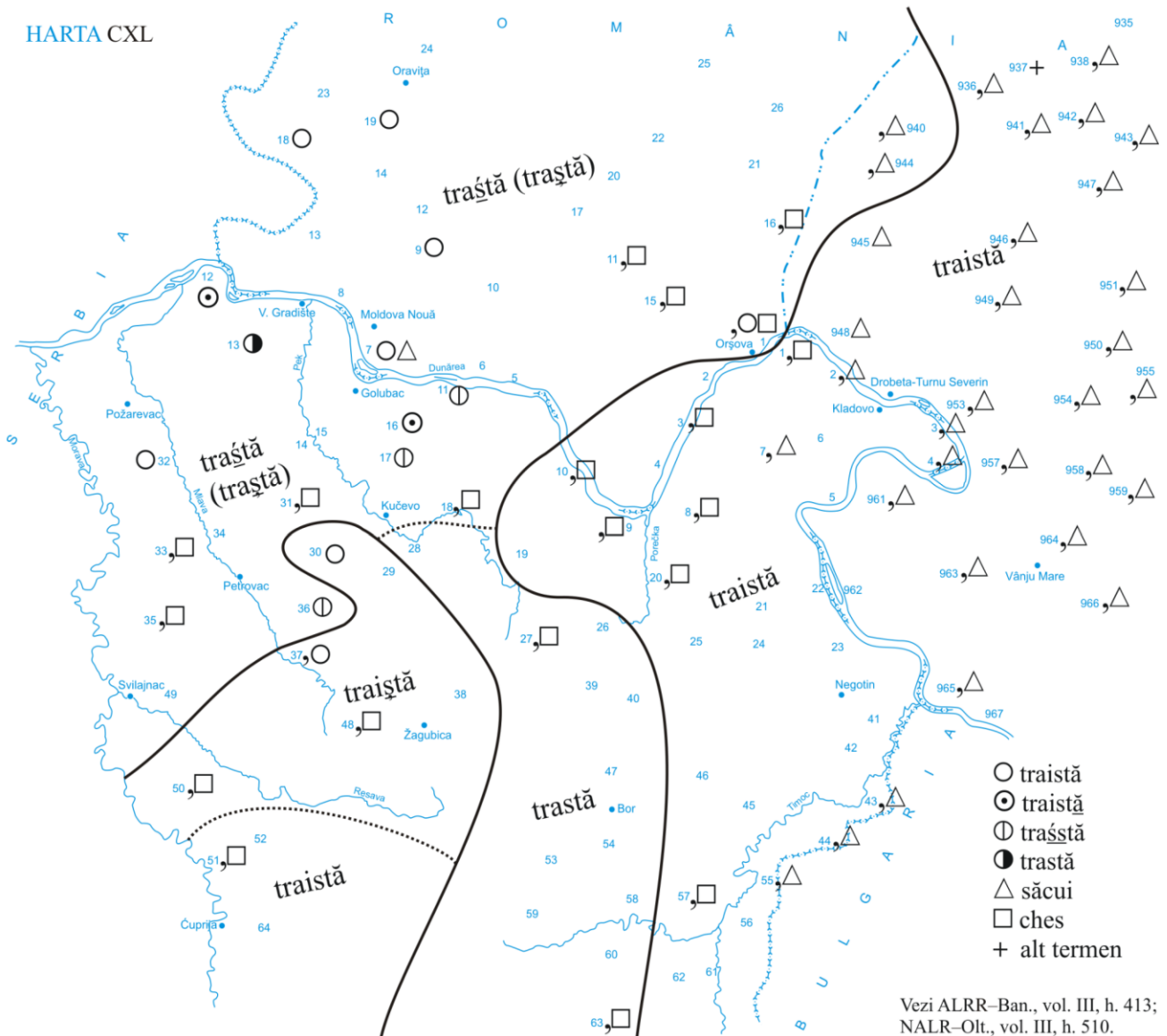
- folosește și ca *trástă*. *trásta* se face din lână. Se mai face și *torbiță*; -*biț*, ca un fel de *traiștă*, *đi șóaric*, *đi lînă*, *đi păturî*. Se mai fac *saș*; *sac* [sg.] și *slămnăcuri* ‘saltele’ *đi durmit*.”
27. „*trástă*, e din lână țesută, *îi puñ obrîn*, o *iei pe umăr* sau *în șăle*, cum *vrei*. *késu* e făcut din pânză. Se mai face și *trăcătore*; -*tóri*.”
28. „În [AL] *střcătore*, [L] *střica/ătore puñem coléșu*.”
31. „*trásta* are două *frîmbe*; o *lez dă frîmbe ș-o puñ la kúmăr*, *ilî ‘sau’ ce-ncrôșni* [ind. prez. 2] cu ea. *késu* e *c-o frîmbe*.”
33. „*străcătore* e fără *obrân*, *trásta* e cu două *obrân*; o *iai la umăr* sau *la șăle*, o *lez*, *o-ncrôșni* [ind. prez. 1, 2]; *o-ncrôșne* [ind. prez. 3].”
35. „Sunt cu *obrîn*; *obrâne* [sg.]. *késu* se poartă *pră mînă*. *străcătore* e *dîñ_cîlț*. *dă lînă* e *trásta*, o *dus ‘o porți’ la umăr*, *ilî ncrôșni în șăli*.”
37. „E de lână.”
38. *ce-ncrôșni* cu *trăișta*.
40. *o iei în șăle*, *o-ncrôșni*.
43. *săcúii* mic, *dabóme*.
48. „*trăișta* are două *obrân*, cu care *o-ncrôșni* [2], e prinsă-n patru *córnurî*. *késu* e cu o *obrâne*.”
50. „*trăișta* e mai mare, duc *făină* cu ea; *kîkésu-î măi mic*.”

51. „*késu* să *ia pe mînă*, *trăișta* are două *obrân*; *obrâne* și o *ncrôșni* [ind. prez. 2].”
53. „*trásta* are *obrâni* lüz, se poate purta la mână, *pră kúmăr*, dar mai mult *ncrușnătă*, *să duse în șăle*.”
55. „*trăișta* o *iei în spinare*, *săcúiu* îl *iei pe mână*.”
56. „Se poartă pe *umer*; *umere*.”
57. „*trăișta* se duce pe umeri, *késu* în mână.”
61. „*s-a făcut trăiștă*, [pe care] *o-ncrôșni* [ind. prez. 2], și *săcúii*; -*cúie*, de dus în mână.”
62. „Se face din cânepă sau din lână și *să-ncrôșnă la spinare*. *puséi malăiu-n trăiștă*, *m-a-ncrôșnăi și ma dusei la loc ‘la câmp’*.”
63. „*késu* e mai mic.”

III. Anchetă suplimentară. Oștrelij:
trăiștă; *trăișć*.

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5961], pct. 4: *trástă*.
55. ALR I, ms., ch. [727], pct. 859: *trăiștă*; *trăiștă*.
64. ALR I, ms., ch. [727], pct. 3: *trăiștă*; *trășć*.

HARTA CXL

Principalii termeni pentru TRAIȘTĂ

DESAGI, sg. „bissac”
[881/1287]

I. Întrebare indirectă: *Dar la sacul care e făcut din două părți și pe care îl porți pe umăr sau îl pui pe cal?*

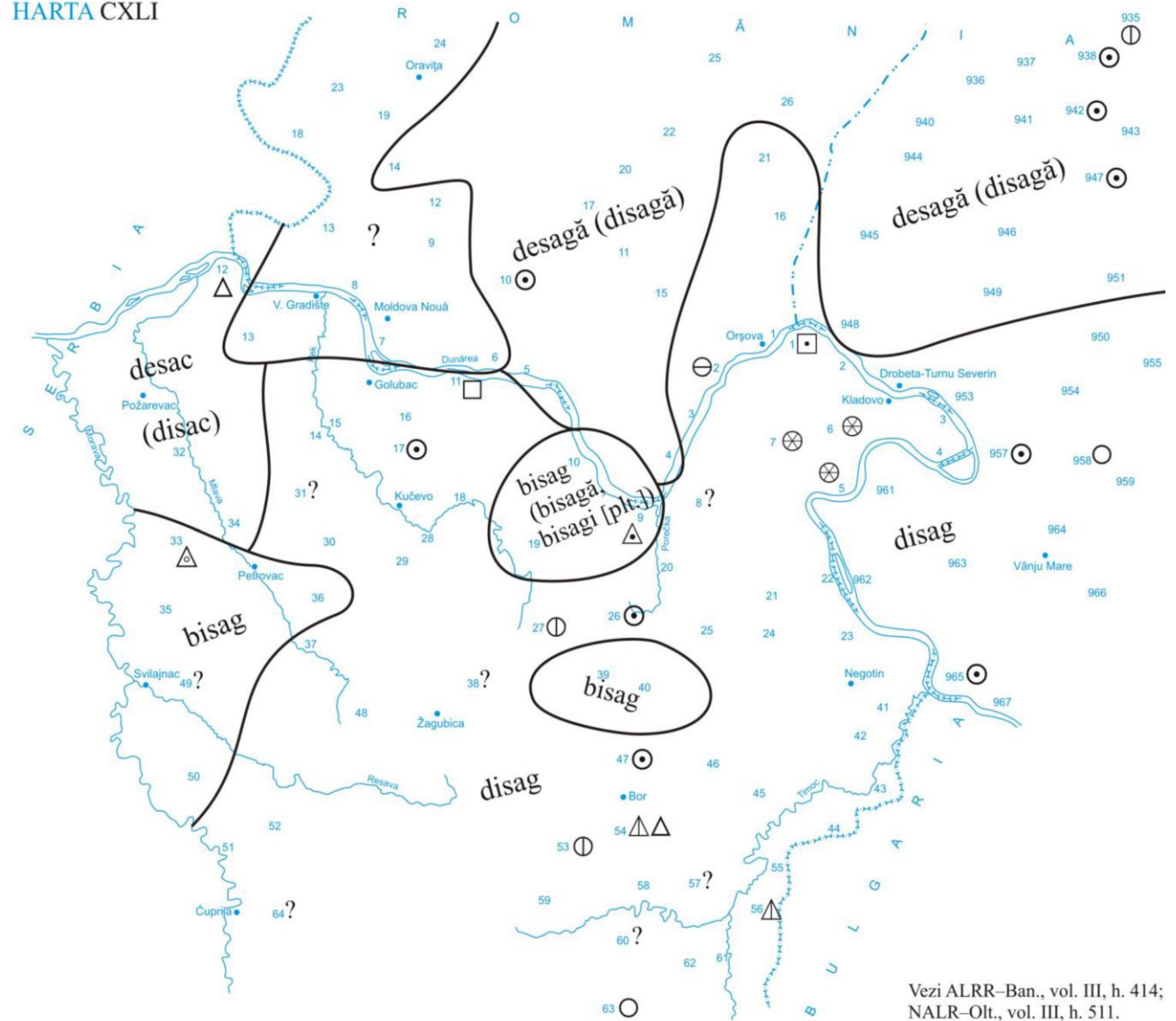
- II. 6. [D] „*ġiság* [sg.] se zice mai rar. Se zice *o părăke d'e ġiság*, două *părăk d'e ġiság*.”
 8. „Întrebă-l pe vecin, *poáce o șciîá* [prezv. 3].”
 10. „Se face *dîm_păr dă căpră*. Pentru dus făină, ca să nu se verse, se face *vrécá*, tot din păr de capră.”
 12. „*zobníť* e un săculeț pentru dat *zob la cai. mîň* [ind. prez. 2] *un cal*.”
 14. „Se făcea și *vréc*, *sámo-ntr-o párcé*.”
 15. *isto* 'la fel'.
 23. „Se fac din păr de capră. Se mai face un fel de sac gros numit *vrétije*.”
 24. „*đisázi* se fac *de păr de căpră*.”
 26. „*o părăreke đí đisáz. đisá/ázéji* sunt *măi miš*, în ei se *púne la šáyu zóbu píntru cal*.”
 27. *đi căpră*.
 28. *dîm_păr dă căpră*.
 30. „Se face și *zóbniťá*, din care mănâncă *zob* caii.”
 32. „În Macedonia se zice *sómniťá*.”
 37. „*đ/d'isáz*, *că nu-ı únu. řigásili* umblă cu *điságu*.”
 42. „Nu am făcut în sat.”
 43. „Se face din păr de capră.”
 47. „Se fac *de păr de căpră. sã pun pã sãmár*.”
 50. „Și pe sârbește îi spune la fel.”
 53. „E *dîm_păr đí căpră*. Se face un fel de *desag* și *dîm_řqál'e đí căpră*, pentru dus apă.”

54. „La cal se dă ovăs în *orzób*, [*] *zóbniťá*.”
 57. „*zóbniť* se folosește pentru dat *zob* la cal.”
 58. „Pentru dat ovăs la cai, se face *zóbniťá; zóbniť*.”
 63. „*đeság, n-avlem*, nu se face. E țesut *din păr dă căpră*.”
 64. *sac řigánesc*.

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
biságá; -sáz.

IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
 55. ALR I, ms., ch. [1299], pct. 859: *d'isáč'; d'iságá*.
 64. ALR I, ms., ch. [1299], pct. 3: *ćisázł; ćisági*.

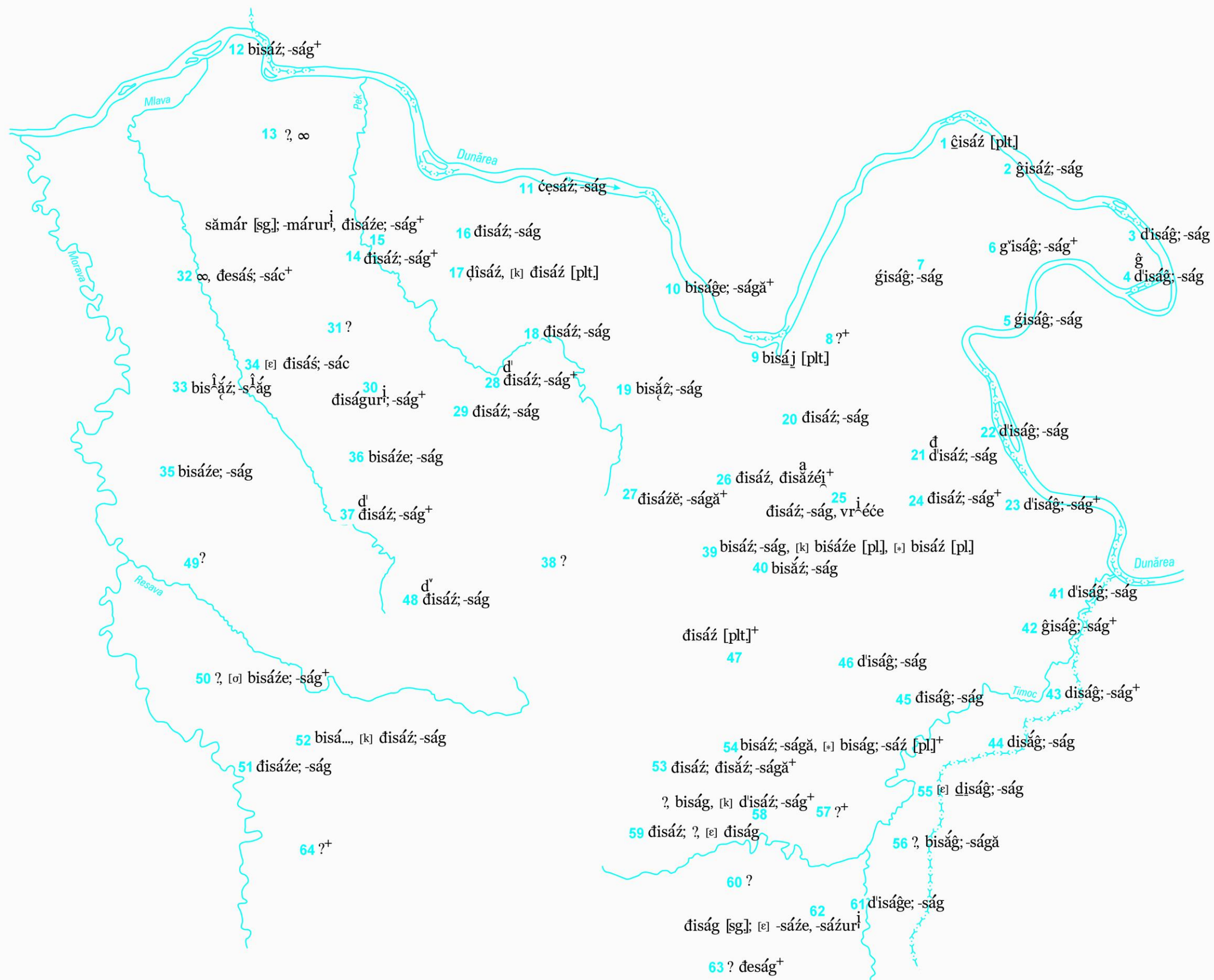
HARTA CXLI

Vezi ALRR–Ban., vol. III, h. 414;
NALR–Olt., vol. III, h. 511.

○ desag (disag)	△ biságá	□ cesag
⊙ desagi (disagi) [plt.]	▲ biság	◻ cisagi [plt.]
△ bisag	⊖ desac	⊗ ghisag
▲ bisaj [plt.]	⓪ desagă (disagă)	

Răspândirea formelor de sg.
DESAG (DISAG), DESAGĂ (DISAGĂ), BISAG (BISAGĂ)

**MATERIAL LINGVISTIC NECARTOGRAFIAT
MATÉRIEL LINGUISTIQUE NON-CARTOGRAPHIÉ**

PLUG, pl.
„charrue”
[681/991]

I. Cum zici la acela cu care ari pământul? (Fig. 18 din Chestionar.)

II. PLUG; PLUGURI 1.–50. 52.–57. 59.–64.
plug; pluž, [σ] plúgurǎ 51.
– 16. 58.

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
plug; plúgurǎ.

(Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt.,
vol. III, pl. 69, p. 216.)

IV. 37. ALR II, ms., cf. ch. [5090],
[5093], pct. 4: plug.
55. ALR I, ms., ch. [232], [242],
pct. 859: plug, plúgu [a].
64. ALR I, ms., ch. [232], [242],
pct. 3: plug⁶, plúgu [a].

OGOR¹, pl.
„guoret, champ labouré”
[682/994]

I. Întrebare indirectă: Cum se numește locul arat, pe care îl lași câteva luni nesemănat și pe care îl ari din nou ca să semeni grâu?

II. ogór 54.
ogór 50+.
OGOR; OGOARE 1+. 10+. 11.
OGOR; OGOARĂ 2. 8. 9. 15.
17. 20. 22.–27+. 29.–31. 33.–
38+. 39+. 45+. 47.–49. 51.
55.–57. 59.–62.
ogór; ogoáră, ogaratúră 64.
ogór; ogáră, arătúră 53.
ogór; ogóruǎ 16. 28+. 52.
loc 3+.
loc ogorít 18.
întorsură 4+.

arătúră; -túrǎ 46+.
arătúră, [σ] ogór; ogoáră 5.
arătúră, ogór; ogóruǎ 63+.
ară/atúră, [k] ogorătúră; -túrǎ,
[σ] ogór; ogoáre,
ogo/ărătúră 32.
loc întors, ogór; ogoáră 6.
întorsură, [D] ogór, miriște 7+.
arătúră, pârtoğ; -toğurǎ 13+.
ogoritúră 14+.
cucuruđișcǎ 54+.
?, știrnică 12+.
? 19. 21+. 54+.
– 58.

III. 1. „ogór, după ce ai tăiat
tuléni.”
3. „Joc îi zice și când e arat, și
când e semănat, și când e
lăsat pirlóg.”
4. [D] „OGOR înseamnă loc de
grădină de zarzavat.”
7. „Ogor a rămíns după porumb,
iar miriște, după grâu.”
10. il proár și-l prosámán.
12. „știrnică e miriștea.”
13. „[D] OGOR #. ogorásc se
spune toamna, când ari. Fac
ogoritúră; -túrǎ. proarâm dá
sámánat.”

14. „ogorásc, a fost grâu și ar,
dar nu adânc. súșesc
brjázda.”
21. ája sǎ zícǎ [ε] [σ] ogór, nǒ
ogór, [ε] ogór zícám noǐ la
ála cín_s-a tǎlát porumbil și
sámánǎ gríu [ε] nu po_sǎ
spun.
27. după se ieǐ ródu și sámén sǎ
puń gríu.
28. [D] „ogór se zice ún-a fost
cucuruđu. gírnișcǎ e locul
únd e a fost gríu. ogór, fǎlinǎ
se zice úne a fost dátǎlinǎ,
nu-i arát, îi tárǎ.”
38. „arătúră e locul arat. cînd
arǎ ogóruǎ, ogorásc.”
39. „După grâu îi zice
gríniște.”

40. „Un loc nearat mulți ani
este oblagă; obléj. Dacă nu
s-a arat 3–4 ani, este fǎlinǎ.
Ogorul e ún-a fost porumbi.
meriște e dacă a fost grâu.”
46. „ogór e după culesul
porumbului până la arat.”
50. ún-a fost cucuruđu, núma la
ája zísem ogór. gírnișcǎ îi
úndi a fost gríu.

54. i_laș dá cucuruđu,
cucuruđișcǎ. il proárǎ.
gírnișta sǎ ogoráscǎ.

63. „ogór se face cînd arǎ, po
nu sámén. arătúră dá
sámánat și pe órmǎ trése
cíta vrișme și ili il sáménǎ,
ili il proárǎ.”

Anchetă suplimentară. Oștrej:
ogár; ogárǎ, arătúră.

(Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt.,
vol. III, h. 48.)

FLOAREA SOARELUI
„tournesol”
[696/1017]

I. Întrebare indirectă: Cum îi
spuneți la aceea înaltă care se
întoarce după soare și din
semințele căreia faci ulei
(untdelemn)?

II. FLOAREA SOARELUI 5. 9.–
11. 15.–17. 19.–21. 29. 34.
36. 40. 41. 49. 50. 52. 54.
55. 59. 61.–63.
floáreșoarelui 3.
floáreșoarelui 39.
floáreșoarelui 47.
floáreșoarelui 22. 45.
floáreșoarelui 4.

floáreșoarelui 1. 6. 26. 56.
floáreșoarelui 2. 8.
floáreșoarelui 12.
floáreșoarelui 13.
floáreșoarelui 60.
floáreșoarelui 7. 14. 18. 37.
floáreșoarelui 35.
floáreșoarelui, floáreșoarelui
17.
floáreșoarelui 23.–25. 27. 28.
30. 53.
floáreșoarelui 38. 42. 43.
floáreșoarelui 44.
floáreșoarelui 48.
[L] floáreșoarelui, [AL]
floáreșoarelui 46.
floáreșoarelui 31+.
floáreșoarelui 57.
floáreșoarelui 33. 51+.
floáreșoarelui, floáreșoarelui
soáre 64.
floáreșoarelui 32.
– 58.

III. 31. „E o pánǎ; piénǎ.”
51. „În Vlașca se zice floáreșoarelui.”
Anchetă suplimentară. Oștrej:
floáreșoarelui, [*] floáreșoarelui,
soáreșoarelui.

(Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt.,
vol. III, pl. 71, p. 218.)

IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
55. ALR I, ms., ch. [1904],
pct. 859: floáreșoarelui.
64. ALR I, ms., ch. [1904],
pct. 3: floáreșoarelui.
Vezi pl. XI, h. CXLIV.

GRĂU
„blé”
[698/1020]

I. Întrebare indirectă: Ce macini ca
sǎ faci pâine?

II. gríu 1–100.

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
gráu.

(Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt.,
vol. III, pl. 71, p. 218.)

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5227];
cf. ch. [5312], pct. 4: gríu
[a].

55. ALR I, ms., ch. [908]; cf. și ch.
[925], pct. 859: gríu, gríne,
gríu [a].

64. ALR I, ms., ch. [908], [910],
[911]; cf. și ch. [925], pct. 3:
gráu, gríne.

1. 18–20. 26. 27. 46. Weigand, Jb,
III, VII, ch. [3], pct. 30. 265–
269. 271: gr³¹.

6. Weigand, Jb, VII, ch. [3],
pct. 262: gr³¹.

–. Weigand Jb, VII, ch. [3],
pct. 263, 264, 270, 272: gr³¹.

SECERĂ, pl.
„faucille”
[702/1025]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui
la aceea încovoiată cu care tai
grâul când e copt? (IMIT.).

II. sécerǎ 41.
sécerǎ; sécere 43.
sécerǎ; sécerǎ 44.
sécerǎ 42.
sécerǎ; sécerǎ 46.
séșerǎ; séșere 48.
sǎcerǎ; sǎcerǎ 45.
sǎcerǎ 23. 55.
sǎcerǎ; sǎcerǎ 56. 61.
sǎșerǎ; sǎșerǎ 1. 17. 25.
sǎșerǎ; sǎșere 20. 26.
sǎșerǎ; sǎșerǎ 2. 12. 14. 15. 18.
24. 33. 51. 52. 54. 62. 64.
sǎșerǎ; sǎșerǎ 35.
sǎșerǎ; sǎșerǎ 36.
sǎșerǎ; sǎșerǎ 3.
sǎșere; sǎșerǎ 4.

sǎșere; sǎșerǎ, sǎșere; ~ 6.
sǎșerǎ; sǎșere 7.
sǎșerǎ; sǎșerǎ 21.
sǎșere; sǎșerǎ 22.
sǎșerǎ; sǎșerǎ 8. 9. 27.–29. 34.
50. 60.
sǎșerǎ; sǎșere 37.
sǎșerǎ; sǎșerǎ 10. 11. 49. 57.
sǎșerǎ; sǎșerǎ 13.
sǎșerǎ; sǎșerǎ 38. 39.
sǎșerǎ; sǎșerǎ 13.
sǎșerǎ; sǎșerǎ 40. 63.
sǎșerǎ; sǎșerǎ 59.
sǎșerǎ; sǎșerǎ 10. 30. 53.
sǎșerǎ; sǎșerǎ 19.
sǎșerǎ; sǎșerǎ [pl.] 47.
sǎșerǎ; sǎșere 32.
– 31. 58.

III. Anchetă suplimentară. Oștrej:
sǎșerǎ; sǎșerǎ.

(Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt.,
vol. III, pl. 71, p. 218.)

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5189],
pct. 4: sǎșerǎ; sǎșerǎ.
55. ALR I, ms., ch. [916],
pct. 859: séșerǎ; séșerǎ.
64. ALR I, ms., ch. [916],
pct. 3: séșerǎ; séșerǎ.

POSTATĂ, pl.

„portion délimitée d’une fauchée”
[705/1031]

I. Întrebare indirectă: Când ai un
loc mai mare de secerat, seceri
întâi grâul de pe o bucată, pe
urmă de pe alta; cum îi spui la
fiecare din aceste bucăți?

II. postátǎ 47. 53.
postátǎ; -tát 1.–5. 7.–11. 14.–
17. 19. 21. 24.–28. 30. 31.
33.–42. 44.–46. 49.–52. 54.
55. 57. 59.–64.
postátǎ; -tát 32.
postátǎ; -tát 6. 23. 43.

postată; -tâf 56.
postată; -tâc/te 20.
postată; -tâf'e, șivâjca; -vêj 22+.
postată; -tâturî 12.
postată; -tâturî 18. 48.
postată; -tâf, răzvôr; răzvâră,
părămân 12+.
đutură; đuturî, postată; -tâf 29+.
- 58.

III. 13. *jei cîta mic loc. răzvôr [se zice] cîn jeî pân la zumătăcê.*
22. „postata e o bucată luată pe lățime, iar șivâjca, pe lungime.”
29. „postata e la săpat.”
Anchetă suplimentară. Oștrej:
postată; -tâf.

(Vezi NALR-Ban., MN; NALR-Olt.,
vol. III, pl. 72, p. 219.)

IV. 37. ALR II, pct. 4: -.
55. ALR I, ms., ch. [920],
pct. 859: postâfî; postâf.
64. ALR I, ms., ch. [920],
pct. 3: postâfî; postâf.

TREIER (ind. prez. 1)
„j'égrène (le blé)”
[706/1032]

I. Întrebare indirectă: *După ce ai secerat grâul și s-a uscat, ce faci cu el ca să rămână numai boabele?*

II. *tréjer* 4. 9+. 38. 40. 43. 46. 54.-
56.
tréjer 35. 45. 48. 57.
tréer 61.
trér 59.
trîjer 5. 42. 64.
trâjer 1. 2. 6. 7. 11. 12. 15.-17.
20. 23.-29. 31. 34+. 36. 37.
41. 44. 47. 49. 50. 52. 53. 60.
trâjer 39.
trâjer 10+.
trâer 3. 19+. 21. 22. 62.

trâjer 7. 8. 14. 18. 33.
trâlerâm [4] 30.
tréjer 32.
trâjer 13+.
trâjer 63.
- 51. 58.

III. 9. „*gep e o mășină de trăierat.*”
10. *la dréscă* ‘batoză’.
13. *trâjeri* [2]; *trâjeră* [3].
19. *la dréș* ‘batoză’.
34. „*vrodătă s-a trăierat cu stôaca* ‘vitele’, fiecare cu aria lui.”
Anchetă suplimentară. Oștrej:
trâjer, [*] *trâjer*.

(Vezi NALR-Ban., vol. II, h. 337;
NALR-Olt., vol. III, pl. 72, p. 219.)

IV. 37. ALR II, pct. 4: -.
55. ALR I, ms., ch. [924],
pct. 859: *trâjer*.
64. ALR I, ms., ch. [924], pct. 3:
trîlâr.
Vezi pl. XII, h. CXLVI.

PAIE, sg.
„paille”
[708/1035]

I. Întrebare indirectă: *După ce ai secerat grâul și s-a uscat, ce faci cu el ca să rămână numai boabele?*

II. *pâje; pai* 4. 7. 10. 11. 15. 16. 18.
23.-25. 30. 36. 37. 39. 42.-
44. 47. 55. 56. 62.-64.
pâjê; pai 26. 28. 45+. 50. 53.
pâjê; pai 46. 57.
pâjê; pâjê; pai 29.
pâe; pâje; pai 2. 21. 40. 41.
pâe; pâjê; pai 54. 60.
pâe; pai 6. 19. 20. 22. 38. 49. 61.
pâjê; pai 1. 3. 5. 8. 12. 14. 17.
27. 31-33. 35. 48. 51. 52. 59.
pâjê; pai 9.

pâje [f.sg.]; *pâj*, [k] *pai* [sg.]; *pâj*
13.
- 34. 58.

III. 45. *pâjîfî să grămădêsc în clâjê; clâj*.
Anchetă suplimentară. Oștrej:
pâje.

(Vezi NALR-Ban., MN; NALR-Olt.,
vol. III, pl. 72, p. 219.)

IV. 37. ALR II, pct. 4: -.
55. ALR I, ms., ch. [338],
pct. 859: *pâjê*.
64. ALR I, ms., ch. [338],
pct. 3: *pâjê*.

HAMBAR¹, pl.
„grenier”
[711/1038]

I. Întrebare indirectă: *Cum îi spui la acela făcut lângă casă, din scânduri, în care păstrezi grâul, orzul, secara, după ce le-ai treierat?*

II. *ambârî; -bâre* 3.-5. 7.-12. 14.-
17. 21.-23. 25.27.-29. 31.
33. 34. 36.-39. 44. 48. 49.
51.-53. 56. 59. 60+. 62.

ambârî; -bârîe 40. 43.
ambârî; -bâră 32. 57.
ambârî; -bârîurî 13.
ambârî; -bârurî 18. 26.
ambârî; -bâre, -bârurî [pl.], -
bâră [pl.] 54.
ambârî; ~ 45.
ambâr; -bârî 61.
ambârî; -bâre, pătul 6+.
ambârî; -bâre, sândic 1+.
ambârî; -bârurî, coș coșurî 19.
ambârî; -bârîe, pătul, [R] *șupă;*
șupe 42+.
ambârî; -bâre, magază 35+.
umbârî; -bârîe 46.
coș; coșurî, ambârî 63+.
coș; coșurî, ambârî; -bâre 20.

coș, ambârî; -bârîurî 50.
coș; coșurî, ambârî; -bâre,
coșârî; -șêrî 55.
pătul, ambârî; -bâre 2+. 41.
sânduc; -dus, ambârî 47+.
sânduc; -duse, [V] *ambârî; -*
bâre 24.
măgază, [D] *ambârî* 30+.
măgâjină, ambârî 64.
- 58.

III. 1. „*sândicu e mai mic.*”
2. *sânducu und'e în grîu.*
6. „*ambârî se face pentru porumb, iar pătul, pentru grâu, cu blană, să nu cure.*”
30. *măgază dă pus grîu.*
35. *magază dă grîu, dă orđ.*
42. „*ambârî se face numai pentru grâu, pătul, pentru porumb, iar acum totul se pune în șupă.*”
47. „*Grâul s-a pus, mai demult, și-n ardoy, într-o cadă de 1 500 kg.*”
60. „*cucuridu se pune în coș.*”
63. „*ambârî e numai pentru grâu, coșul e pentru tot.*”
Anchetă suplimentară. Oștrej:
ambârî; -bâre.

(Vezi NALR-Ban., vol. II, h. 338;
NALR-Olt., vol. III, h. 444.)

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5319],
pct. 4: *umbârî, sânduc*.
55. ALR I, pct. 859: -.
64. ALR I, pct. 3: -.

SECARĂ
„seigle”
[713/1041]

I. Întrebare indirectă: *Ce seamănă cu grâul, dar are paiul și spicul mai lung... faci din ea pâine mai neagră și mai dulce la gust?*

II. *săcără* 1.-9. 11. 12. 14.-16. 18.
19. 21.-24. 27. 29.-31. 33.
34. 36.-38. 40.-47. 49. 50.
52.-55. 57. 59. 61.-63.
săcără 28.
să/acără 10. 20. 25. 48. 52. 56.
60.
săcără 13.
sacără 17. 26. 35+. 39. 51. 53.
64.
? 32.
- 58.

III. 35. [S-a semănat] *mult puțin sacără.*
Anchetă suplimentară. Oștrej:
săcără.

(Vezi NALR-Ban., MN; NALR-Olt.,
vol. III, pl. 73, p. 220.)

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5189],
pct. 4: *sacără*.
55. ALR I, ms., ch. [927],
pct. 859: *săcări*.
64. ALR I, ms., ch. [927],
pct. 3: *sacări*.
1. 6. 18-20. 26. 27. 46.
Weigand, Jb, III, VII, ch.
[5], pct. 30. 262. 265-269.
271: *sĕcarĕ*.
- Weigand, Jb, VII, ch. [5],
pct. 263. 264. 270. 272:
sĕcarĕ.

LUCERNĂ „luzerne”
[720/1053]

I. Întrebare indirectă: *În afară de trifoi, ce mai semeni ca nutreț pentru vite... o semeni o dată pentru mai mulți ani?*

II. *dătălină* 1.-4+. -8. 11.-15. 18.-
24+. 26.- 28+. 29. 31. 34+. 36.
38.-41+. 42+. 45.-47. 49. 50.
52.-54. 57. 59. 63+.
dătălină 17. 30. 33+. 35+.

dătă/alînă 37.
dătălină 9.
dătălina [na.] 10.
dătălină 16.
dătălină 25. 51.
dătălină 32.
dătălină, luțercă 48.
d'et'elină 55.
detelină 61.
dătălină, luțercă 56.
dătălină, luțernă 6.
dătălină, luțercă 43+.
[e] *bobolân* 44.
? 62.
- 58.

III. 4. 26. 34. „*Pe sârbește: luțercă.*”
24. „*Se mai pune și zvezdân, seamănă cu lucerna, are floare galbenă și crește mai mulți ani la rând.*”
28. 33. „*Este și smilcă, are floare galbenă și e pe mai mulți ani ca dătălina.*”
35. „*Este și smilcă, pe 6-7 ani. Dătălina e pe 10 ani.*”
41. „*Este și trogocă, are trei frunze și crește 3-4 ani.*”
42. „*Pe ea se pune tórtu păsărici. o niștuje pe dătălină.*”
43. *luțerca le o șqártă d'e dătălină.*
63. „*La tot ce crește pentru a mânca vitele se zice dătălină. E de mai multe soiuri: tîrfói, luțercă, zvezdân.*”
Anchetă suplimentară. Oștrej:
dătălină.

(Vezi NALR-Ban., vol. II, h. 343;
NALR-Olt., vol. III, pl. 74, p. 221.)

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5253],
pct. 4: *detelină*.
55. ALR I, pct. 859: -.
64. ALR I, pct. 3: -.

FÂN „foin”
[721/1054]

I. Întrebare indirectă: *Cum îi spui la iarba cosită și uscată?*

II. *fân* 1–14. 18–28. 30–100. *fân* 53 [*]. – 15–17, 29.

III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *fin*.

(Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt., vol. III, pl. 74, p. 221.)

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5246]; cf. și ch. [2916], pct. 4: *fin*. 55. ALR I, ms., ch. [932], pct. 859: *fin*. 64. ALR I, ms., ch. [932], pct. 3: *fin*.

BRAZDĂ (DE FÂN), pl.
„andain”
[723/1056]

I. Întrebare indirectă: *Când cosești, cum îi ziceți la rândul acela lung de iarbă care rămâne în urma coasei?*

II. OTCOȘ; -COAȘ 2. 4. 6. 7. 40. 42. 43. 47. 53. 54. 58. 59. 61. OTCOȘ; -COȘURI 3. 13. 19. 28. 31. 35.–37. 39. 45. 60. 63. OTCOȘ; -COAȘ, -COȘURI 49. 64. OTCOȘ; -COȘI 12. 14. 18. 20. 21. 23.–27. 30. 33. 34. 41+. 46. 51. 52. 55. 57. 62. OTCOȘ; -COȘI, -COAȘ 5. 8. OTCOȘ; -COȘI, -COȘURI 22. 48. *otcôș*; -*côșă* 9. 44. 56. *otcôș*; -*côș* 10. *otcôș*; -*côșurî* 32. *otcôș*; – 50. *otcôș*; ~ 11.

otcôș di fin; ~, *ocșășă* [pl.] 1. *polôșog*; -*lôșe*, [k] -*lôș* 38. – 15.–17. 29.

III. 41. *otcșășî* [pla.]. Anchetă suplimentară. Oștrej: *otcôș*; -*côș*, [*] *otcôș*; ~.

(Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 346; NALR–Olt., vol. III, h. 451.)

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5262], pct. 4: *otcôș* [sg.]. 55. ALR I, ms., ch. [897], pct. 859: *brăzdî*; *brêzďě*. 64. ALR I, ms., ch. [897], pct. 3: *briăzdî*; *briězďi*. Vezi pl. XIV, h. CLI.

PALĂ (DE FÂN), pl.
„fourchée (de foin)”
[725/1058]

I. Întrebare indirectă: *Cum spui la fânul pe care îl iei o dată cu furca?*

II. PALĂ 6. PALĂ (DE FÂN); PALE 2. 5. 9. 24. 25. 34. 43. 47. 55. 62. PALĂ (DE FÂN); PELE 11. 26. 31. 37. 53. 57. 59. *pălă*; *păl* 51. *pătă*; *păle* 21. 50. *păl/tă*; *păle* 45. *pătă*; *pêlê* 39. *pătă*; *pêlê* 54. *pătă*; *pêlê*, *pălūtă*; *pêlūtă* 48. *pătă*; *păle*, *snop*; *snopî dă fin* 14. *pătă*; *pălurî* 13. *pălă*; *hîelê* 52. *bălă*; *băle* 19. 23. *bătă*; *băle* 10. *băl/tă*; *bâte* 44. *gramădă*; -*mêdă*, [V] *pălă de fin*; *pêlê*, [*] *cupițăuă* 20. *copetăuă*; -*têlê* 35. *copiță* 7.

copiță; -*têlê* 46. 61. *copiță*; -*têlê*, [σ] *pălă de fin* 56. *copiță*; -*têlê* 22. *copetăuă*; -*têlê* 8. *copetăuă*; -*têlê* 49. *copetăuă*; -*têlê*, *pătă*; *pêlê de fân* 40. *căpetăuă* 1. *căpițăuă*; -*têlê* 38. *cupițăuă*; -*têlê* 18. 63. *cupițăuă*, [k] *fîrcă dă fin*, [σ] *pătă*; *piêlê* 28. FURCĂ (DE FÂN) 3. 4. 12. 30. 33. 36. 42. *fîrcă d'i fin*, *pălă*; *păle*, *piêlê* [pl.] 58. *fîrcă de fin*; *fur* 60. *fîrcă de fin*, *bălă*; *biêlê* 64. ? 32. 41. – 15.–17. 27. 29.

III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *pătă*; *păle*.

(Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 347; NALR–Olt., vol. III, h. 453.)

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5267], pct. 4: *pălă*; *peêlê*. 55. ALR I, ms., ch. [933], pct. 859: *copiță*; -*têlî*. 64. ALR I, ms., ch. [933], pct. 3: *copițăuă*; *copițîlî*.

USUC (FÂNUL)
(ind. prez. 1–6)
„je fain (le foin)”
[730/1063]

I. Întrebare indirectă: *Ce zici că face fânul după ce-l cosești și-l lași întins la soare?*

II. *să uscă* 1+. 5+. 8+. 9. 13. 14. 20+. 23. 28+. 32+. 33+. 36. 37. 39+. 47+. 48+. 51+. 53+. 54+. 55. 57+. 61+.–63+. 64. *să uscă* 6. 58+.

să uscă, *să usucă* 11+. *să usucă* 41+. 42+. 45+. *să uscă*, *să să uske* [conj. prez. 3] 14. *să să uske* [conj. prez. 3] 18+. 30. 31. 34+. 35+. 38+. *să să usce* [conj. prez. 3.] 2+. 19. 24+. *să să usce* [conj. prez. 3.] 25.–27+. 40+. 56+. 59+. *să să uske* [conj. prez. 3] 12. *să să usțe* [conj. prez. 3] 3+. 22. 46+. *să să usuce* [conj. prez. 3] 43. 44+. *să să usuce* [conj. prez. 3] 21+. *să să pâlăscă*, *să să usțe* [conj. prez. 3] 4+. *să pâlêște* 7+. *usc* [ind. prez. 1] 10+. 49+. 50+. 52+. 60+. – 15.–17.

III. 1. „Las fânul *să să usce*.” 2. *il pripîșește șoarele să să usce*. 4. „*să să usțe* se zice mai nou.” 5. „Nu se zice *usc fînu*, se zice *să uscă fînu*.” 7. „*să pâlêște la șoare*. Brazda (otcoșul) nu se sparge, se lasă așa, *să să pâlăscă bine*.” 8. *să uscă fînu*. *să să usce* [conj. prez. 3]. 11. „Lasă *fînu să să uske*, *să să usuce*.” 18. *il astrîț*, *il susêșc* ‘întorci’ *dîca* ‘dacă’ *je ud*. 20. „Îl lași *să să usce* [conj. prez. 3].” 24. *il las să să usce*. 28. „*il uscă șoarî*, nu eu.” 32. *să pârtoieșce* ‘se adună în rotocoale la un loc’. 33. *am strîs fînu să să uske prômă* ‘pe urmă’. 35. *il laș să să uske*, [pe urmă] *il astrîț*. 39. *să uscă sîngur la șoare*.

40. *nu poț tu să-l usce*. 41. „*il răsfir și să uscă*.” 42. *să să usuce* [conj. prez. 3]. 44. *l-adîn* [fânul] *și-l las să să usuce*. 46. *să să usțe* [conj. prez. 3]. „La Bor se zice *să să usuce* [conj. prez. 3], *usucă* [ind. prez. 3].” 47. *măi întîn*, *cîn să uscă desupra*, *să întoarăse*. *cînd să uscă tot*, *atîșa mlêrțê la pătă*, *copițăuă*. *dimîlt*, *numa l-am întors*. 48. *să să uske* [conj. perf. 3]. 51. „*otcoșurî* *să uscă*. Las fânul *să să usce* [conj. prez. 3].” 52. *stă să usce*, *să poț să-l grămădeșc*. 54. *il uscă șoarêlê*. 56. *șoarî* *l-uscă*, *dumnezây il uscă*. 57. *să să usce* [conj. prez. 3] *fînu*. 58. „Fânul *să uscă*.” *s-a uscat* [perf. c. 3]. 60. „Stă *la uscat*.” 61. *jo nu pot să-l usc*. *stă d'e să uscă*. 62. *Îl las să să usțe* [conj. prez. 3]. 63. „Fânul *il las să să usce* [conj. prez. 3].” Anchetă suplimentară. Oștrej: *usc*; *ușc*; *uscă*; *uscâm*; -*căț*; [3].

(Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt., vol. V, p. 122.)

IV. 3. *A usca* nu se folosește, în legătură cu iarba, la diateza activă. Au mai fost notate: – paradigme complete ale verbului *a usca* la ind. prez.: *usc*; *ușt*; *uscă*; *uscâm*; -*căț*; [3] 3. 46. 58. *usc*; *uskî*; *uscă*; *uscâm*; -*căț*; [3] 13. 30. 36. 37. 50. *usc*; *usk*; *uscă*; *uscâm*; -*căț*; [3]

28. 49. *usc*; *ușc*; *uscă*; *uscâm*; -*căț*; [1] 3. 8. 34. 47. 53. 59. 63. *usc*; *ușc/t*; *uscă*; *uscâm*; -*căț*; [3] 10. *usuc*, [k] *usc*; *ușc*; *uscă*; *uscâm*; -*căț*; [3] 21. *mă usc*; *ce ușc*; *să ușcê*; *ne uscâm*; *vă uscăț*; [3] 40. *usuc* (o *pîndă*); *usús*; *usucă*; *uscâm*; -*căț*; [3] 45. – forme pentru persoanele [1]–[3]: *usc*; *ușc*; *uscă* 27. 38. – forme pentru persoanele [4], [5]: *uscâm*; -*căț* 28. 52. V. 37. ALR II, ms., ch. [4552], [4554], pct. 4: *usc*; *uskî*; *uscă*; *uscâm*; -*căț*; *uscă*. 55. ALR I, ms., ch. [645], pct. 859: *usc*; *ușt*; *uscă*; *uscâm*; -*căț*; *uscî*. 64. ALR I, ms., ch. [645], pct. 3: *usc*; *ușc*; *uscă*; *uscâm*; -*căț*; *ușc*.

GREBLĂ, pl.
„râteau”
[732/1067]

I. Întrebare indirectă: *Cu ce adumi fânul care rămâne după ce l-ai strâns cu furca?*

II. GREBLĂ; GREBLE 3.–7. 10. 14.–18. 20. 21.–31. 33+. 34.–38+.–47+. 48+.–51+.–53.–64+. *grêblă*; *grêblurî* 2. 54. *grêblă*; *grêblê*, [*] *grêblă* [na.] 8. *grêblă*; *grêbl* 9. *grăbule*; -*bûl*, *grêblă*; *grêbule* 19. *grêbule*; ~ 32. *grêbulă*; *grêbule*, *grêblă*; *grêblê*, *grêbă*; *grêbe* 1. *grêbule*; *grêbul* 11. 12. *grêbule*; *grêbul*, *grêblă*; *grêblê* 13.

- III. 33. *gréblu* [ind. prez. 1].
38. *I-a făcut bătrâni dă lēm̃n.*
47. *gréblu* [ind. prez. 1], *trag cu grébla.*
48. „Pe sârbește: *grebúla.*”
51. *cu grébla să grébluieșcē.*
Anchetă suplimentară. Oștrej: *grébtă; gréble.*

(Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt., vol. III, pl. 74, p. 221.)

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5218], pct. 4: *gréblă* [sg.].
55. ALR I, pct. 859: –.
64. ALR I, pct. 3: –.

COASĂ, pl.
„*faux*”
[733/1071]

- I. Întrebare indirectă: *Cum îi spui la aceea cu care tai iarba?* (IMIT.)

- II. COASĂ; ~ 1.–3. 5.–8. 10.–64. *cuásă; cʰoș*, [k] *cuásă* 4. *coásă*; ~, [e] *cʰoș* [pl.] 9.

- III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *coásă*: ~.

(Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt., vol. III, pl. 75, p. 222.)

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5017], pct. 4: *cuásă*; ~
55. ALR I, pct. 859: –.
64. ALR I, pct. 3: –.

VARZĂ ACRĂ
„*choucrouste*”
[755/1116]

- I. Întrebare indirectă: *Cum spui la varza care a stat în puțină la murat?*

- II. VARZĂ ACRĂ 1. 2⁺. 4⁺. 5⁺. 6. 8. 9⁺. 10. 11⁺. 12⁺. 13⁺. 14⁺. 16⁺. 17⁺. –19. 21. 22⁺. 23. 24⁺. 25⁺. 26⁺. 27⁺. 28⁺. –30. 32⁺. 33⁺. –35⁺. 36⁺. –38⁺. –40⁺. 41. 42⁺. 43⁺. 44⁺. 45⁺. –48⁺. 49⁺. 51⁺. 52⁺. 55⁺. 56⁺. 57. 59. 61. 62. 64⁺.

vârđă ácră, vârđă năcrită 31.
vârđă năcrită 3⁺.
vârđă acrită 7⁺.
vârđă acrită 20⁺.
vârđă murată, vârđă ácră 50⁺.
54⁺. 58. 60. 63.
vârđă murată 53.

- III. 2. [O punem] *să să năcrăscă* [conj. prez. 3].
[D] CURECHI #.
3. *năcrim* [ind. prez. 4] *vârđă*.
4. *să-năcrășt'e* [ind. prez. 3], *s-a năcrit* [pref. c. 3]. *o pretočim* [ind. prez. 4], *o trăgăm d'in streaz* 'butoi de lemn', *să fiie bînă đe mîncăt.*
5. *să-năcrășt'e* [ind. prez. 3].
7. „Se pune la acrit în *pút/cină* [cătă, se zice în alte părți].”
9. „O punem *îñ cādă să s-acrășcă.*” „[La murăturile puse în] *acrălă*, le zice *turșije.*”
11. 14. „O punem *să să năcrășcă.*”
12. *să potopéșcē să fiie ácră.*
13. [D] *murată, nu, n-am uđitără.*
16. „*tocăm vārđă și o púnim îñ cādă să să-năcrășcă.*” [D] CURECHI #.
17. *să-nacrășcē.*
22. „Pe sârbește: *cúpus.* Pe românește [adică în România]: *curléc*, [așa] *vorbiéșt'e romíni.*”
24. „Se pune în *púcină.* Când iau varza din grădină, proaspătă, zic că e *vārđă ázmă.*” [D] CURECHI #.
25. *pun ca/ăpařina-m_púcină.*

26. [D] CURECHI ?.
27. „Pui varza *îm_púcină, să s-acrășcă, o pun în turșije (vārđă, pipărcă).*”
28. „*vārđă amurată* se zice când încă nu e de tot înăcrită varza.”
32. *o potopím îñ_burí.*
33. *puém în sublăr să să-nacrășcă, o năcrim.*
35. „O punem *îñ cādă, să-năcrășcă.*”
36. *să murjăđă.*
38. *murată îñ cādă.*
40. „Se pune *să s-acrășcă.*”
42. *o acrim* [!].
43. 55. „O pui *să să-năcrășcă.*”
44. [D] CURECHI #. *nam nu ája vórbă* [deloc nu există acea vorbă].
45. *s-a-năcrit* [varza].
48. „O pui *îñ cādă, în sublăr.*”
49. *am bágát vārđă-ñ cādă, să-năcriéșcē.*
51. *bágám vārđă-ñ cādă, să murjėđă.*
52. „Se mai poate spune: *vārđă mórătă, murată, năcrită.* O pui în butoi *să să murjėđă.*”
56. *să sa-nacrășcă* [conj. prez. 3].
58. *o căpăřină đe vārđă. să murjėđă* [conj. prez. 3].
64. „Tot așa *đis túre?*”
Anchetă suplimentară. Oștrej: *vărză ácră.*
(Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 355; NALR–Olt., vol. III, pl. 76, p. 223.)
- IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
55. ALR I, ms., ch. [754], pct. 859; *vărză ácră.*
64. ALR I, ms., ch. [754], pct. 3: *vārđi ácri.*

MĂR (POM), pl.
„*pommier*”
[781/1150]

- I. Întrebare indirectă: *Cum se cheamă pomul care face mere?*

- II. MĂR; MERI 1. 4.–6. 8.–15⁺. –26. 29.–38. 40.–44⁺. –56⁺. –64. *mār; mlerí* 2. *mār; mlerí* 3. *młār; mlerí* 7. *mār; merí* 27. *młār; mlerí* 28. *młār; mler* 39.

- III. 15. *pom dă mār.*
44. „*mere coricove* 'mere sălbaticē'.”
56. *łámne* [pl.] *đi mjară* [pl.].
Anchetă suplimentară. Oștrej: *młār; mlerí.*

(Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt., vol. III, pl. 79, p. 226.)

- IV. 26. Mere *curikive* [se zice pentru] mere sălbaticē.
37. ALR II, ms., ch. [3018], pct. 4: *mjerí* [pl.].
55. ALR I, ms., ch. [877], pct. 859: *mār; merí.*
64. ALR I, ms., ch. [877], pct. 3: *mār; merí.*
1. Weigand, Jb, III, ch. [34], pct. 30: *marÉ; mĕĚ†.*
6. 46. Weigand, Jb, VII, ch. [34], pct. 262. 271: *mEr; mĕ[™]rÉ.*
18–20. 26. 27. Weigand, Jb, VII, ch. [34], pct. 265–269: *mEr; mœĕrÉ.*
–. Weigand, Jb, VII, ch. [34], pct. 263. 264. 270. 272: *mEr; mĕ[™]rÉ.*
Vezi pl. XXI, h. CLXIV.

PĂR, pl.
„*poirier*”
[783/1155]

- I. Întrebare indirectă: *Cum se cheamă pomul care face pere?*

- II. PĂR; PERI 1. 4.–12. 15.–27. 30.–32⁺. –59. 61.–64. *płār* 60. *pār; plerí* 2. 13. *pār; plerí* 3. *płār; plerí* 14. 28. *płār; plerí* 29.

- III. 32. „*płār* îi spune la *lēm̃n; lēm̃ne.*”
Anchetă suplimentară. Oștrej: *płār; plerí.*

(Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt., vol. III, pl. 79, p. 226.)

- IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
55. ALR I, ms., ch. [875], pct. 859: *pār; perí.*
64. ALR I, ms., ch. [875], pct. 3: *płār; perí.*
Vezi pl. XXII, h. CLXVII.

FRUCTE, sg.
„*fruits*”
[784/1156]

- I. Întrebare indirectă: *Cum le zici cu o vorbă la mere, pere...?*

- III. POAME; POAMĂ 2.–9⁺. 10.–12. 14.–31⁺. 32⁺. –34. 36.–43. 44⁺. –48. 50⁺. 51⁺. –54. 56⁺. 57. –59⁺. –64. *poáme*; ~ 13. *poámne*; ~, [*] *poámie; poámă* 1. *bucăturí, poámie; poámă* 55. *bolbăciñ; -cină* 35⁺. ? 49⁺.

- III. 9. „La tot ce *ađ capatát* de la pomi, din grădină, de pe câmp (grâu etc.) le spune *bucáce.*”

31. „Pe sârbește: *vóce.*”
32. „Anul acesta *a rodít poáme* multe.”
35. „*bolbăcină* e *ája* se rodéșcē [pomul]. [D] *poáme faš dim_pruine.*”
44. „*ponoade* înseamnă *poáme*, mere, pere, prune la un loc.”
49. [D] „*poáme* se zice la prune uscate. *rod mult.*”
50. „*poáme* se zice mai mult la cele uscate; la cele verzi, *bolboáciñ*: un mār, o pară, un strugur.”
51. *a rodít pomu.*
56. *a rodít młce poáme.*
59. „Nu se prea zice *puámie.*”
Anchetă suplimentară. Oștrej: *puáme.*

(Vezi NALR–Ban., vol. II, h. 369; NALR–Olt., vol. III, pl. 79, p. 226.)

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [6063], pct. 4: *puámie.*
55. ALR I, ms., ch. [870], pct. 859: *puámi; puámie.*
64. ALR I, ms., ch. [870], pct. 3: *puámi; puámie.*
Vezi pl. XXVIII, h. CLXXVIII.

PRUNĂ, pl.
„*prune*”
[785/1157]

- I. Întrebare indirectă: (Fig. 25 din Chestionar.)

- II. PRUNĂ; PRUNE 1. 2. 4.–10⁺. –12. 15.–20. 22⁺. –27. 29.–44⁺. –46. 48.–59. 61.–64. *přună; přúne* 3. 13. 14. 21. 28. 47. *přună; přún* 60.

III. 10. „Despre o femeie ușoară se spune că *je prună bună*.”
22. [ε] *a muncă bătrânăța, ra*.
44. „Sunt *prune de răkiu, gălbene și vinete*, care nu se mănâncă, din ele se face doar țuică, da *șșcali măi marl, căre sint așa, vinete*, se cheamă *prune beșicuț*.” [*] „*prune beșicuț sunt âlę-âle mic*.”
Anchetă suplimentară. Oștrej: *prună; prună.*

(Vezi NALR-Ban., MN; NALR-Olt., vol. III, pl. 79, p. 226.)

IV. 37. ALR II, ms., ch. [6082], pct. 4: *pruni* [pl].
55. ALR I, ms., ch. [872], pct. 859: *pruni; prună.*
64. ALR I, ms., ch. [872], pct. 3: *pruni; pruni.*

PRUN, pl.
„*prunier*”
[786/1158]

I. Întrebare indirectă: *Cum se cheamă pomul care face prune?*

II. *prun; prun* 1. 2. 4.–12. 15.–20. 22.–27. 29.–43. 45. 46. 48.–64. *prun; prun* 44.
prun; prun 3. 13. 14. 21. 28. 47.

III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *prun; prun.*

(Vezi NALR-Ban., MN; NALR-Olt., vol. III, pl. 79, p. 226.)

IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
55. ALR I, ms., ch. [871], pct. 859: *prun; prun.*
64. ALR I, ms., ch. [871], pct. 3: *un prun, prunu* [a.] [sg]; –.

ZARZĂRE, sg.
„*abricot commun*”
[805/1181]

I. Întrebare indirectă: *Cum le spuneți la acelea care seamănă cu caisele, dar sunt mai mici, și sămburii au miezul amar?*

II. ?, ∞, # 1.–12. 14.–46. 48.–64. *jordilîie; -fi* 13.
zorzoilîie silbăcișe 47+.

III. 28. „Poate *jurda/ăfi* *nēaltoișe*.”
47. *tot je zorzoilîie silbăcișe, miș, căre crêsc đin sîmburu ăla a lu poamă.*

Anchetă suplimentară. Oștrej: *zărzălîie đin vije; –*

(Vezi NALR-Ban., MN; NALR-Olt., vol. III, pl. 81, p. 228.)

IV. 37. ALR II, ch. [6072], pct. 4: –.
55. ALR I, pct. 859: –.
64. ALR I, pct. 3: –.

ZARZĂR, pl.
„*abricotier commun*”
[806/1182]

I. Întrebare indirectă: *Cum se cheamă pomul care face zarzăre?*

II. ?, ∞, # 1.–100.

III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *zărzălîu đin vije; -fi*

(Vezi NALR-Ban., MN; NALR-Olt., vol. III, pl. 81, p. 228.)

IV. 37. ALR II, ms., ch. [6071], pct. 4: –.
55. ALR I, pct. 859: –.
64. ALR I, pct. 3: –.

NUCĂ, pl.
„*noix*”
[809/1185]

I. Întrebare indirectă: (Fig. 30 din Chestionar.)

II. NUCĂ; NUCI 1.–42+.–45+.–100.

III. 42. *nuc, mă!*.
45. *nucă săcă; nucă săc.*
Anchetă suplimentară. Oștrej: *nucă; nuș.*
Vezi pl. XXVIII, h. CLXXXVIII.

(Vezi NALR-Ban., MN; NALR-Olt., vol. III, pl. 82, p. 229.)

IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
55. ALR I, ms., ch. [882], pct. 859: *nucă/i; nuș.*
64. ALR I, ms., ch. [882], pct. 3: *nuci; nuș.*

NUC, pl.
„*noyer*”
[810/1186]

I. Întrebare indirectă: *Cum se cheamă pomul care face nuci?*

II. NUC; NUCI 1.–43+.–100.

III. 43. *nucu să băt'e cu prăjîna, pomu il scătur; scătur.*
Anchetă suplimentară. Oștrej: *nuc; nuș.*
Vezi pl. XXVIII, h. CLXXXVIII.

(Vezi NALR-Ban., MN; NALR-Olt., vol. III, pl. 82, p. 229.)

IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
55. ALR I, ms., ch. [881], pct. 859: *nuc; nuș.*
64. ALR I, ms., ch. [881], pct. 3: *nuc; nuș.*

POM, pl.
„*arbre fruitier*”
[816/1195]

I. Întrebare indirectă: *La pruni, meri, peri, cireși, cum le zici la toți cu o vorbă?*

II. POM; POMI 1.–4+.–7+.–15+.–35+.–37+.–50+.–100.

III. 4. *toată mōada* ‘toate soiurile’.
7. „*vōcne*, pe sārbește.”
15. *vočlăc, noi așa zisēm.*
35. „*Iēmnu dă prun, dă mār, dă pērē* etc.”.
37. *am sădit pōm.*

50. „[*] Și în pădure cresc *pom!*; lemne le spuneau când sunt tăiate pentru foc.”
Anchetă suplimentară. Oștrej: *pōm; pōm.*

(Vezi NALR-Ban., MN; NALR-Olt., vol. III, pl. 83, p. 230.)

IV. 37. ALR II, pct. 4: –.
55. ALR I, ms., ch. [869], pct. 859: *pom; pom.*
64. ALR I, ms., ch. [869], pct. 3: *pom; pom.*

VIN
„*vin*”
[820/1202]

I. Întrebare indirectă: *Ce se face din must, după ce fierbe?*

II. VIN 1.–5+.–10+.–17+.–45+.–47+.–61+.–100.

III. 5. *d'isfă* [imper. 2] *o flășe* ‘sticlă’ *de vin. țitrōn* ‘lămâie’.
10. „Când mustul începe să piște la limbă, românul zice

că vinu sūpe, iar sîrbu đ/zîșe rāmpaș.”

17. „La început, *e must*. Din vin se face și țuică. *frîzim la ca/ăzân și fășim rakișe d-a mūăl'e*, pe care o *profrîzēm și fășēm d-a jūtă.*”

45. „*must e când cūpe d'i limbă.*”

47. *must, âmă* ‘numai că’ *picură, picură đe limbă* [și] *trîșe-m_vin.*

61. „*il tocêșt' mūstu*, apoi *il puî în butlōj* și se face *vin.*”
Anchetă suplimentară. Oștrej: *vin.*

(Vezi NALR-Ban., MN; NALR-Olt., vol. III, pl. 83, p. 230.)

IV. 37. ALR II, ms., ch. [4152], pct. 4: *vin.*

55. ALR I, ms., ch. [1718], pct. 859: *vin.*

64. ALR I, ms., ch. [1718], pct. 3: *vin.*

1. Weigand, Jb, III, pct. 30: –.
6. 18–20. 26. 27. 47. Weigand, Jb, VII, ch. [41], pct. 262. 265–269. 271: *vin.*

STUP, pl.
„*ruche*”
[831/1218]

I. Întrebare indirectă: *Cum ziceți, cu un cuvânt, la toate albinele care trăiesc la un loc cu matca lor?*

II. STUP; STUPI 1+ 2+ 3+.–5+ 7+ 8+.–15+ 16+ 17+ 18+ 20 21+.–26+.–28+ 29+ 30+.–34+ 35+ 36+.–38+.–46+.–54+.–57+ 58+ 59+ 60+ 61+ 62+ 63+ 64+.

stup; stupl, astupl [pl.] 6+.
stup; stūpurl 19.

III. 1. 2. „Albinele trăiesc în *lădă; lăd.*”

3. „Trăiesc în *cōșniță; cōșniț. mulț stupl d'e mlêrle.*”

5. „*săndic; -dîcuri* se cheamă lada unde stau albinele.”

6. *îj_grăd'ină sint stupl.* [*] *am avūt niște astupl în butqarcă.*

7. „*sănduc* este stupul, lada amenajată. *tărțăfugă* ‘centrifugă’.”

8. „Întrebi: *cîce albiî ai și cîț stupl ai?*”

15. *albiî îj_cōșniță* [adăpost făcut din *cūrpin*], în *sănduc; -dūșe* [din scândură].

16. „Locul unde e casa asta [a informatorului] se cheamă *stūpân.*”

17. „*stup*, în *cōșniță*. [D] *ram* ‘ramă’ [de la *laguri*].”

18. în *cōșniță, în sănduc.*

19. „Locul unde *stă albinele*, lada de *blănă, de bîce* din *cūrpin* se cheamă *cōșniță; cōșniț.*”

21. „*pă cum, mă? stup. Stă în sănduc, în lădă.*”

26. „*stupu* trăiește în *sa/ănduc; -dūșe, đim blănă, o cutișe*, sau în *cōșniță; cōșniț, đin cūrpin, implecîtă, lipită cu bălgă đî vácă și var.*”

28. „Albinele trăiesc în *stup, îj_grădînă, în sănduc; -dūșe.*”

29. „Stupul trăiește în *cōșniță*, făcută din nuiele lipite cu pământ, sau în *sănduc; -dūș*, de scândură.”

30. „Stupul trăiește în *cōșniță*, de nuiele, sau în *sănduc*, de scândură, puse în *stupină* ‘prisacă’.”

34. „*stupi* [albinele] stau în *sănduc; -dūșe*, făcut din scândură, sau în *cōșniță*;

coșniț, din nuiete. Stupii sunt așezați în *stupină*; *-piñ*.”
 35. *coșniță*. *stupină*; *-piñ*, *loc dă stupl*.
 36. „*coșniță*; *coșniț* sunt *dă nujele*, *dă cîrpin*. *sănduc*; *-duse* e din scândură.”
 38. *albiñ mûlce*. „Am *doădăș dă stupl*.”
 46. „*stupină* se zice la locul unde sunt mai multe *sănduce*.”
 54. „Am vreo 70 000 de albine. *coșnița* e făcută din nuiete.”
 56. *un săndic de stup*; *săndic*.
 57. „Pot zice: *am 20 d-albiñ*, *cuoșniț* (*iștă și-n tîrnă*; *tîrne* ‘coșniță făcută din nuiete’), sau *am stupl*, *am 100 dî sănduce de stup*; *sănducu* e făcut *de blăñ* ‘scânduri’.”
 58. „Albinele trăiesc în *sănduc*, în *coșniță*, *pin butlors*.”
 59. „Stupul trăiește în *tîrne* ‘coșnițe’ sau în *sănduc* [stup amenajat, de scândură].”
 60. „*stupi* sunt în *sănduc*; *-duse*, *coș*; *coșurî*.”
 61. „Albinele stau în *tîrnă* ‘coșniță’, în *săndic* ‘stup amenajat’.”
 62. „*un sanduc de stupl*. Este și *stup în tîrne*.”
 63. „Albinele trăiesc în *sănduc*, *ilî* ‘sau’ în *coșniță*, în *tîrnă*.”
 64. *stup*. *ay lălăi lălăi, doămne*.
 Anchetă suplimentară. Oștrej: *stup*; *stupl*.

(Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt., vol. III, pl. 85, p. 232.)

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5460], pct. 4: *stupu* [a.].
 55. ALR I, ms., ch. [1686], pct. 859: *stup*; *stupl*.
 64. ALR I, ms., ch. [1686], pct. 3: *stup*, *bizi* [sg.].

IN

„lin”

[837/1225]

I. Întrebare indirectă: *În afară de bumbac și de cânepă, din ce mai fac țaranii pânza?*

II. IN 1⁺. 2⁺. 3⁺. 4⁺. –7. 10. 11. 13⁺. 14⁺. 16.–25. 27.–28. 30. 32. 33⁺. –36⁺. 37⁺. –40⁺. 41⁺. 42⁺. 44.–49⁺. –59. 61.–63.

t/lan, *t/lan* 12.

in 26. 60.

? 8. 9. 29⁺. 31⁺. 43. 64.

– 15.

III. 1. *d-alăla noi n-am pus*.

2. *șe n-am vădūt, nū șcu*.

3. *in n-a fost în părta noastă*.

4. 14. *d-alăla-m avūt*.

13. „La războiul de țesut, *să-nvălășce cu dă pomic* ‘bumbac’. Pe sârbește îi spune *tan*.”

29. *nū șcu. io șciț dă cînipl, ali nū șcu d-ăltăse*.

31. *in, am uđit dă prin cārț*.

33. „*s-a sămănatu-să*, mai demult.”

36. *la noi nu s-a pus*.

37. *cum bēștrăga* ‘cum dracu’ *să kemă?*

40. *din in*.

41. „Se pune *cînepa d’e țoamnă*.” [D] IN #.

42. „Nu se mai seamănă decât *bumbac*. [adică] *pamuc*, pe sârbește.”

49. „Nu s-a semănat în în sat.”

Anchetă suplimentară. Oștrej: *in*.

(Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt., vol. III, pl. 86, p. 233.)

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5967], pct. 4: *lin*.
 55. ALR I, ms., ch. [2154], pct. 859: *in*.
 64. ALR I, ms., ch. [2154], pct. 3: *in*.

FUIOR, pl.

„filasse (de chanvre)”

[840/1232]

I. Întrebare indirectă: *Cum îi zici unui mănunchi de cânepă, melițat și pregătit pentru tors?*

II. FUIOR 4⁺. 13. 21. 44. 50. 63.

fuior; *-ițare* 5.–7. 10. 14. 16.

17. 19. 22⁺. 24. 26⁺. 27⁺. 28.

30. 32. 34.–38. 41. 42. 45.

47⁺. –49. 51. 52⁺. –55. 57. 58.

60. 61. 64.

fuior; *-ițare* 9.

fuior; *-ițore* 12.

fuior; *-ițorl* [m.] 15. 18. 31⁺.

fuior; *-ițorl* [m.], [k] *-ițare* [pl.]

40.

fuior; *-ițarā* 3. 11. 20. 23. 25.

29. 33⁺. 39.

fuior; *-ițorurl* 46.

cățer [?] 1.

? 2. 8. 43⁺. 56⁺. 59⁺. 62⁺.

III. 4. *fuior* = *căre să țoărcē d’ge* ‘pentru’ *pîndă*, *d’i urdălă*. *după dărâc*, *după pițepen* *ișsă fuioru*. *căleru să țoărcē d’e păturl*.

22. „Cănepa *s-a dărâcīt și s-a făcut fuior* [?]”

26. „Mănunchiul de cânepă melițat se *dă prin driglēce* și *să scōăce fuioru*.”

27. „Mai multe fuiuare la un loc fac o *cumună de fuior*.”

31. *țoăle dă fuior*.

33. „Se făcea *kimișșă dă fuior*.”

43. [σ] *fuiorl*, *t-apucă fuioril*.

47. *cînipă a măi bünă, a đintîn* *ie fuior*.

52. „*o driglēd cu dărâcu* și o *faci fuior*.”

56. *spēcămă*; *spēcme* ‘parte din fuior, cât se prinde cu mâne, când se trage prin darac’.

59. [D] FUIOR ?

62. „*spēgmă*; *spēgme*, după dărâcit. *o faș căjer*; *căjere*.”

Anchetă suplimentară. Oștrej: *fuior*; [ε] *fuiorl*, [σ] [k] *fuioare*.

(Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt., vol. III, pl. 86, p. 233.)

IV. 37. ALR II, ms., ch. [5993], pct. 4: *fuior*.

55. ALR I, ms., ch. [1304], pct. 859: *fuior*; *fuiurî*.

64. ALR I, ms., ch. [1304], pct. 3: *fuior*; *fuiurî*.

CĂLȚI

„étoupe”

[841/1235]

I. Întrebare indirectă: *Când dai fuiuorul prin ragilă, cum le spui la aceia care rămân în dinții ei?*

II. *câlț* 1. 3⁺. 8. 9⁺. 10⁺. 11. 13.

16⁺. 17. 20. 21. 23. 24⁺. 26⁺.

32⁺. 33⁺. 35⁺. 36⁺. 37⁺.

40⁺. 43. 45. 46⁺. 48. 50.–52⁺.

53. 58. 60.

cîț 12. 28⁺. 31. 44⁺.

cîț; *cîlce* 27⁺. 38⁺.

cîț; *cîlce* 34⁺.

cîț; *cîtce* 15.

cîț, *cămură* 7.

cîț, *gîburl* 56⁺.

cîț, *darac* 59.

cîț, *zgrîbeñ* 61⁺.

cîț, *zgrêbeñ*, *oçoc* 6⁺.

zgrêbeñ, *cîț* 4⁺. 22⁺. 41⁺. 42. 55⁺.

zgrêbiñ 5.

zgrîbeñ 62⁺.

zgrîbeñ; *zgrîbeñe* 57⁺.

zgrîbeñ, *cîț* 39⁺. 47⁺.

zgrîbeñ, *cîț*; *cîtce* 14.

zgrîbeñ, *cîț* 29⁺.

zgrîbeñ, *cîț* 18⁺.

zgrîbeñ, *cîț* 63⁺.

zgrîbeñ; *-blēnce* 54.

zgrîbeñ, *cîț* 30⁺.

zgrîbeñ 64⁺.

zgrêbeñ; *-bēnce* 25⁺.

driglēce, *cîț* 49.

yōtpād, *yōtpādolā* 19⁺.

? 2.

III. 3. „*treča* [imperf. 3, 6] *fuioru pin dărâc*, rămâneau *cîț*, cădeau *iar ca pozdărle*.”

4. „*zgrêbeñ* [se zice la ceea ce] *ud’gēște la dărâc* și se bate în pături. *in pițepen ud’gēște cîț* și se face caier și se toarce *dî bătălă* și pentru pături.”

6. „*zgrêbeñi*, *oçoci* abia îi torceai de pături.”

7. „*cămură* rămâne în *pițepen*, *intîi*, *cîț* rămân la urmă, *din dărâc*, sunt mai răi. Din *cămură* se face băteală de pânză.”

9. „Din ei se face *ață dî cînipă*.”

10. „Fuiuorul se *dă prin dărâc* și rămân *cîț*.”

14. „Când dai fuiuorul și la *pițepen*, și la *pițerje*, ce rămâne lung în mână e *cățce*; *căț*, iar *zgrîbeñ* se aruncă sau se *țoărcē dă bęcălă*, ori *țoărcēm gros*, am *legăt vîna* cu ei.”

15. „Fuiuorul se *dă prin dărâc*, iar *ăla de udēșce* e *cîlce*.”

16. „După ce bați cânepa, o tragi prin *driglēce*, apoi prin *darac* și rămân *cîț* și *zgrêbeñ*.”

17. „Dai fuiuorul prin *driglēce*, *udēșce* [6] *cîț*. *cîț* îi *đirasēșe* [ind. prez. 2] prin *darac* și-i *faș căjer*; *căjere*.”

18. „*cîț* se zice la ce rămîne *cîst* ‘curat’.

19. „Se *dă fuiuorul pin dărâc* și rămâne *yōtpād*, *yōtpādolā*

(așa e și pe sârbește), *rămîne fuiuoru curat*.”

22. „Fuiuorul se *dădea* prin *pițepen* și rămâneau *zgrêbeñ*; prin *dărâc*; *-răcă* se *dădea* doar lăna.”

24. „*gibură* se spune la lăna, *dabōme*. Din *câlți fășăm slămnășe* [pl.]; *-năc*.”

25. „*ramîn in dărâc*; celor ce rămân la lăna le spune *cămură*.”

26. „*cîț* se trag prin *dărâc*, iar ce rămâne, [σ] *zgrêbeñ*, sunt *dî lăpădat*.”

27. „*cîț* se torc de băteală. Din *zgrîbeñ* și *zgrêbiñ*, mai demult se făceau pături, acum se aruncă.”

28. „Se trage fuiuorul *přin driglēce*; *-glēt* (lăna se *dă přin dărâc*), ies *cîț*; ce *udēșce dîñ cîț* e *zgrîbeñ*, care, apoi, *l-am îndrugăt* cu *đrugōnu*, un fus mare cu care *să îndrugădă*. La lăna mai ales, ceea ce rămâne din *zgrîbeñ* și se aruncă după ce se *dă přin dărâc* se cheamă *șcim*; *șcimurl* [un fel de murdărie, fire de lăna sau călți amestecate cu murdărie, grăsimi]; și când tai *pōrcii*, *să răde pāru cu șcimu*.”

29. „Fuiuorul *s-a driglăt* și *s-a đirasīt* [perf. c. 3] și au rămas *cîț* [plt.] (partea mai bună din ce rămâne în drăglu sau în dărâc) sau *zgrîbeñ* [plt.] (cei mai răi).”

30. „După ce e melițată, bătută pe proțap, cânepa *să driglădă* și *să đrăsēșce-n dărâc*; *cîț* rămân în *drīglu*.”

32. „Cănepa *o dărăsēșc la dărâc* și rămîn *cîț*, ca *lūmna*.”

33. „Lăna se *darasēșce přin dărâc*.”

34. „*întîn* fuiorul *il drîglu*, *păi* [= apoi] *il dau prin plêrle*, *pr-ormă* [= pe urmă]-*n dărâc*, *il dărâșesc și rămîne cîlce*; *cîlț* și *zgrîblênt*.”
35. „Ce rămâne în mână de la *drîglêce*.”
36. „Ce rămâne din *drîglêce*, după ce s-a *drîglât*.”
37. „Fuiorul se dă *prin plêrle*, *prin dărâc*, rămân *cîlț*. nu [se] *puăce* [zice] *uș_cîlce*.”
38. „Se dă prin pieptene; ce rămâne în mână e *stîpă* și se folosește *dă urdălă*. *cîlți* rămân în pieptene și e *dă bacălă*.”
39. „Fuiorul e dat *pin dărâc*, *il dărâșeșci* [ind. prez. 3]; în dinții daracului rămân *zgrîlêbin*; apoi îi dai prin alt darac și rămân *cîlț*.”
40. „Ce rămânea din *drîglêce*, după ce *l-am drîglât*.”
41. „*o trăgăm pin dărâc* și rămân *zgrêben*, care *să lăbădă*, și *cîlț*. *cîlți* *să tuărse*.”
44. „*să trăge pim_pépten*, *pin dărâc*, *să fije curât de pîzdări*. *dărâcît*, așa se spune, *să dărâcêsc* [ind. prez. 6].”
46. „*cîlț* e *ce cad'e tot*, *după 'de pe' fujôr*. nu *să face nimica* [din el].”
47. „Se dă *prin piépçen*, prin *drépçen* (și din el rămân *cîlț*) și prin *zgrêbânărî* (din el rămân *zgrîlêbin*). Printre ei, sunt și *spăldărî*.”
52. *se udêșce în dărâc: cîlț*.
55. „*cîlț*, ce rămâne *cîstît*, în mâna celui ce dă prin dărâc; *zgrîlêben*, după ce dai *câlții* prin *pépten*.”
56. „*gîburî*: [pe acestea] le *lapadăm*, nu *je de nimic*. *cîlț* *să face cîn torc* [ind. prez. 3].”
57. „Din ei se făceau *săs*, *slămlêce*, *i-am îndrugăt*, *tors*.”

61. *âl dai*, *pim dărâc il dai*, *il dărâcêșc*, *il fac fujôr*.
62. „Ce rămâne în dinții daracului și ai pieptenului.”
63. *îștă cîlț dă la proțap*, *neperiât*.
64. *âja-ndrîz* [ind. prez. 1] *de păturî*.

Anchetă suplimentară. Oștrej: *cîlț*.

(Vezi NALR-Ban., vol. III, h. 407; NALR-Olt., vol. III, h. 498.)

- IV. 6. În sat nu s-a lucrat cu cânepă decât după 1945, când au venit refugiați din Kosovo.

- V. 37. ALR II, ms., ch. [5994], pct. 4: *pâșîșă*.
55. ALR I, ms., ch. [1305], pct. 859: *cîlț*.
64. ALR I, ms., ch. [1305], pct. 3: *cîlț*, *zgrîblênt*.

CAIER, pl.
„*quenouillée*”
[845/1242]

- I. Întrebare indirectă: *Cum îi spui la ceea ce pui o dată în furcă, ca să torci?*

- II. CAIER; CAIERE 2.-7+.-11+.
12+. 13+. 14.-17. 19.-25.
27+.-34+.-41+. 44. 46.-
51+.-58+.-64.

câier 1. 13.
câier 45.
câier; *câierî* [m.] 18.
câier; *câiere*, [AL] *câier* 26.
- 50.

- III. 7. „Dintr-un *câier* ies 2 *fusă*, la tors.”
11. *dă fujôr*, *dă lînă*.
12. „Pe sârbește: *povêsmă*.”
13. *câier dă fujôr*. *zgrîblênt* *i-am îndrugăt*.

27. *s-adună cîlcele pe furcă*.
34. „Ce rămâne din dărâc.”
41. *uîdêșce câier*.
51. „Două *impîrțituri*; *-tură* fac *uș_câier*.”
58. *de lînă*.

Anchetă suplimentară. Oștrej: *câier*; *câiere*.

(Vezi NALR-Ban., MN; NALR-Olt., vol. III, pl. 87, p. 234.)

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5832] și [5833], pct. 4: *câiere* [pl.].
55. ALR I, ms., ch. [1269], pct. 859: *câier*; *câiere*.
64. ALR I, ms., ch. [1269], pct. 3: *câier*; *câiere*.

FUS, pl.
„*fuseau*”
[846/1243]

- I. Întrebare indirectă: *Cum îi spui la acela lung și subțire pe care se adună ce ai tors?* (IMIT.)

- II. FUS; FUSE 1. 3.-6. 9.-12. 14.-
27. 29.-54. 56.-64.
fus; *fusă* 28.
fus; *fusurî*, [σ] *fusă* 2.
fus; *fusurî* 8. 55.
fus; - 13.
- 7.

- III. Anchetă suplimentară. Oștrej: *fus*; *fusă*.

(Vezi NALR-Ban., MN; NALR-Olt., vol. III, pl. 87, p. 234.)

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5850], pct. 4: *îndrugături*; cf. și ch. [5845]: *fusu* [a.].
55. ALR I, pct. 859: -; cf. ch. [1270]: *cûru fûsuluj* ‘prâsnel’.
64. ALR I, pct. 3: -; cf. ch. [1270]: *bôldu fûsuluj* ‘prâsnel’.

FIR, pl.
„*brin de fir*”
[847/1244]

- I. Întrebare indirectă: *Când torci, cum îi spui la acela lung și subțire pe care îl aduni pe fus?*

- II. FIR; FIRE 1. 4.-11+. 12. 14.
17. 20.-24+. -28. 30+. 31. 33.
35. 37. 38. 40. 41+. -48. 50.-
54+. 55. 62. 64.
fir 13.
fir; *firurî*, [k] *firle* 2+.
fir; *firurî* 3. 19. 56.
fir; *firê/q* 15.
fir; *firă* 16. 32. 34. 36. 39. 49. 63.
fir; *firă*, [k] *fire* 18.
fir; *fire*, *tort* 29.

- III. 2. „*viță* [se spune unor] fășii subțiri, la păr sau la lână. Când torci, din mai multe *viță* se face firul. Este *lînă vițoasă*, *oăje* cu *lînă vițoasă*, cu lână în *viță* lungă, apoi sunt *oij* cu *lîna bătută* și *oij* cu *lîna bîcsită*.”

10. *âță dă fujôr*.
24. *âță*, *âța* *âța s-o tors*, *fir d-âță*.
30. [*] *torsu* [a.].
41. „Firul se adună pe fus, când torci. *mosôr*; *-soară* faci când aduni de pe *rișkitôrî*, pe *vârtelniță*.”

54. „După ce e tors, e *âță*.”
Anchetă suplimentară. Oștrej: *fir*; *fire*.

(Vezi NALR-Ban., MN; NALR-Olt., vol. III, pl. 87, p. 234.)

- IV. 37. ALR II, pct. 4: -.
55. ALR I, pct. 859: -.
64. ALR I, pct. 3: -.

TORT, pl.
„*filasse (de chanvre)*”
[849/1251]

- I. Întrebare indirectă: *Cum spui la firele de cânepă după ce le iei de pe rășchitor?*

- II. MOTCĂ; MOTCHE 1. 4.-7. 9.
10+. -12. 14+. 15+. -17+. -22+. -
25+. 26+. 27+. 29. 30+. -38+.
39+. 40+. 46+. 50+. 52+. 53+.
55.-57. 58+. 59. 61+. 62. 64.
môtcă 47+. 54+.
môtcă; *môtse*, *môtcurî* [pl.], [σ]
tort; *tuărte* 2.
?, *môtcă*; *môtke* 3+.
môtcă; *môtké*, *tort* 43+.
jurêbke; *-rêbl* 41.
jurlêbke; *-rlêbl* 42+.
?, *tort* 13+.
tort; *torturî* 45. 63.
tort; *torturî*, *môtcă* 28+. 44.
? 8. 60+.

- III. 3. „*I-adună pie* *toîrlă* [un fus mai mare pe care se adună mai mult tort], apoi se trece pe *râșchitorî*.”

10. „*tort* le spune la firele toarse, iar după ce se ia de pe *rișkitôrî* e *môtcă*.”
14. *o puñ în senûșă*.
15. „Se ia de *pră rișkitôrî*.”
17. „De pe *fusă*, firele se pun pe *adunăturare*, pe *rișkitôrî*, le *rișkiî* [ind. prez. 1, 2] și *fas môtcă*.”
22. [D] *tort îj zîce la bătălă*. Ce e pe fus se zice că e *tort*, apoi din el se face *môtcă*.”
25. [D] *tortu-î pe fus*.
26. „*môtcă* e *tortu* pus pe *râșchitorî*.”

27. „Din *môtcă*, *fac coardă*.”
28. „Firul lung tors se cheamă *tort*; *torturî*; acesta se face *môtcă*. Din *môtcă fas coardă*, când urzești, pe care

o pui pe războiul de țesut; *l-am pus* [firele urzite] *prîsul*, *âja-î coardă*.”

30. „Firul *il rișcâj*. *môtcă* înseamnă și *toflăc*, [adică] o bătă groasă și noduroasă, cu care se bat oamenii între ei.”
38. „Din *môtcă fas coardă*; *chord*.”

39. „*tort* e tot ce rezultă când se toarce.”
40. „*firu* pe fus e *tortu*. *môtcă* e pe *rișkitôrî*.”
42. *fac jurlêbke* pe *rișkitôrî*.
43. „*am uzît* vorba *tort*, e ce se adună pe fus când torci.”
46. *tortu* e *âja c-a tors*. cu *tortu* *âla-a făcût môtcă*. [*] „*tort* e *c/s-a făcût d'i pe reșchitorî* și *făce môtcă*.”
47. [σ] *tort*; *torturî*, tot *șe-î tors je tort*.

50. „*tuort*; *tuorturî* este tot *șe-î tors*.”
52. „De pe fus se pune pe ghem; de pe ghem, pe *rișkitôrî* și îl faci *môtcă*.”
53. „Este *môtcă de urdălă* și *de bacălă*.”
54. „*tort* e tot *âja s-aî lucrât, tors*. De pe fus se pune pe *mosorêl*, apoi pe *virçêniță*.” [*] „De pe fus se pune pe *rișkitôrî*, se face *môtcă, môtcă mare*.”

58. „*tort* e tot ce e tors, ce se pune pe rășchitor, de pe fus. Ce iei de pe rășchitor e *môtcă*, pe care *o fărbuî*, *o spel* și o pui pe *virçêniță*.”
60. „*tort*; *torturî* e tot ce s-a tors.”
61. *il rișkiî*, *il fac môtcă*, *il fărbuî*, *il adun pe mosor gi-t* *urzâșc coardă*.

Anchetă suplimentară. Oștrej: ?.

(Vezi NALR-Ban., MN; NALR-Olt., vol. III, h. 503.)

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5866]; cf. și ch [5865], pct. 4: *m^uoică, m^uoica* [a.] *dă fujor*.
55. ALR I, ms., ch. [1276], pct. 859: *m^uatecj; m^uatki, tort; t^urturj*.
64. ALR I, ch. [1276], pct. 3. *m^oteci; m^otki*: „*tort se zice la ce torci pe fus*”.

GHEM, pl.
„*pelote*”
[850/1254]

- I. Întrebare indirectă: *Cum îi spui la acela rotund pe care-l faci când depeni?* (IMIT.)
II. GHEM; GHEME 1.–4. 6.–8. 10. 14.–17⁺. 18. 20.–31. 34.–45. 47.–49. 51.–55. 57.–60. 62.–64.
g^em 13. 46.
g^lem; g^lemurj 5.
g^em; g^ame 32. 56.
g^e/am; g^e/ame 33.
g^e/am; g^e/amurj 50.
g^em; g^ame, [k] *g^emurj* 9.
GHEM; GHEMURI 11. 19.
g^em; g^emj 12.
? 51.

- III. 17. „*Firele adunate de pe rișkitóri le pui pe virceniș [pl.] și faci g^lem*.”
Anchetă suplimentară. Oștrelij: *g^em; g^eme*.

(Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt., vol. III, pl. 87, p. 234.)

- IV. 37. ALR II, ms., cf. ch. [5872], pct. 4: *g^lem*.
55. ALR I, ms., ch. [1273], pct. 859: *g^lam; g^leme*.
64. ALR I, ms., ch. [1273], pct. 3: *g^lam; g^lemi*.

RĂZBOI (DE TESUT), pl.
„*métier (à tisser)*”
[851/1259]

- I. Întrebare indirectă: *La (în) ce țese femeia pânza?* (FOTO.)
II. RĂZBOI; -BOAIE 1.–12. 14. 15. 17. 18. 20.–27. 29. 30⁺. 35. 37. 39.–41⁺. 45. 47.–51. 54. 56.–62. 64.
răzb^oi 13. 46.
răzb^oi; -b^oiurj, -b^oă^e [pl.] 19.
răzb^oi; -b^oiurj 63⁺.
răzb^oi; -b^oiurj 28.
ra/ăzb^oi; -b^oă^e 53.
razb^oi; -b^uă^e 52.
cal^oon; -l^oane 36.
călon; -l^oane 38.
– 16. 55.

- III. 30. „*gr^lefe întreba/ăsun imi pui*.”
41. „*d^e pe vitcă aduj și pui pe răzb^oi uăjda*.”
63. *nu măj i^estă d-ăla*.
Anchetă suplimentară. Oștrelij: *răzb^oi; -b^oă^e*.

(Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt., vol. III, pl. 87, p. 234.)

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5905], pct. 4: *răzb^oi*.
55. ALR I, ms., ch. [1283], pct. 859: *răzb^oi; -b^uă^e*.
64. ALR I, ms., ch. [1283], pct. 3: *ră/ăzb^oi; -b^oiurj*.

ÎNVELESC (PÂNZA)
(ind. prez. I)
„*j'habille (le métier avec les fils à tisser)*”
[856/1262]

- I. Întrebare indirectă: *Ce zici că faci când înfășori urzeala pe sulul dinapoi al războiului?*

- II. *învălesc* 1. 3. 11. 15. 21. 24. 29. 33. 34. 37. 48⁺. 54. 55. 57⁺. 58.
învă/al^esc 18. 26. 28. 35. 39.
învălesc 7. 22⁺. 25. 45⁺. 47. 59. 60.–63.
învălesc [2] 13. 61⁺.
învălesc [3] 9.
învălesc [3] 10. 12. 19. 31. 49. 50.
învălesc 30. 51.–53.
învălesc [4] 38.
învălesc [4] 56.
învălesc 5⁺.
învălesc 44.
să-mvă/ălesc 64.
învălesc, pun pră sul 16⁺.
pun pră sul, [σ] *învă/al^esc* 14⁺.
pun pră sul, [σ] *învălesc* 17.
puⁿ [2] pe sul, învălesc 27.
puⁿe pe sul 20⁺.
aduⁿ pe sul 40.
?, [ε] *lu^arăm* [perf. s. 4] *pe sul* 4.
lu^am [4] *pe sul, învălesc* [4] 6.
? 2. 8. 23. 32⁺. 36⁺. 43.

- III. 5. *o-nvălesc oăjda pe sul. am învălesc-o* [perf. c. 1].
14. *pun pră sul urdala dă pînă*. [σ] *învă/al^esc* zic când *pun urdala dă fujor, dă bumbac*.
16. *învălesc pră sul, cînd o pun pră sul nátra*, [adică] *firele de la un sul la alălalt*.
20. *să-mvălesc cînd je gata și-l duse la vâjală*.
22. *să-mvălesc*. „*La vâlugă, să-mvălesc d'imiia*.”
32. „*Lâna să vâlesc*.”
36. „*Firele urzite se pun pe sul, apoi pe călon și se bagă prin iță*.” [D] ÎNVELESC #.
„*Numai cioarecul se învălesc, la vâjală*.”
41. [D] „*ÎNVELESC: după ce să face pînza, să duse cu ia la apă, atunci o-mvălesc*.”

45. *învălesc* [ind. prez. 4].
învălesc [s.]. „*nătră se zice la partea spre sulul dinapoi*.”
48. *învălesc pră sul*.
57. *o timănesc* ‘o pregătesc’ *de răzb^oi*.
61. *năvălesc pim iță, pim spată*.
Anchetă suplimentară. Oștrelij: *învălesc*.

(Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt., vol. III, pl. 87, p. 234.)

- IV. 37. ms., ALR II, ch. [5904], pct. 4: -.
55. ALR I, ms., ch. [1281], pct. 859: *învălesc pî/ănză/î*.
64. ALR I, ms. ch. [1281], pct. 3: *învălesc pî/ănză*.

(PRIN) SPATĂ, pl.
„*(par le) ros (du métier à tisser)*”
[858/1264]

- I. Întrebare indirectă: *După ce ai trecut firele prin ițe, prin ce le mai treci?*
II. SPATĂ; SPETE 1. 3.–8. 10.–12. 14.–24⁺. 30. 32.–52⁺. 53. 55.–57⁺. 60. 62.–64.
spată 13. 54.
spată; spă^ece 9.
spată; spă^ece 31.
spată; spă^e, spă^e, [k] spi^ete 61. ? 2.
III. 24. „*E făcută din tatar*.”
52. „*Le bag pîn spată*.”
57. *la d^oya c^uorz* [trebuie] *d^oa spi^ece*.
Anchetă suplimentară. Oștrelij: *spată; spă^ece*.

(Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt., vol. III, pl. 88, p. 235.)

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5915], pct. 4: *spata* [a.].
55. ALR I, ms., ch. [1284], pct. 859: *spată; spă^el*.
64. ALR I, ms., ch. [1284], pct. 3: *spată; spă^eci*.
Vezi pl. XXXII, h. CLXXXVI.

NĂVĂDESC (ind. prez. I)
„*je monte la chaîne*”
[859/1265]

- I. Întrebare indirectă: *Ce zici că faci când treci firele urzelii prin ițe și prin spată?*
II. NĂVĂDESC 1. 3. 4⁺. 7⁺. 9. 11. 14⁺. 18. 20.–24. 26.–30. 33.–36. 39. 40. 42⁺. 44.–45⁺. 47.–49. 52. 54. 57.–61⁺. 63.
năvădesc [3] 43.
năvădesc [3] 12. 19⁺. 31. 32. 50. 64.
năvădesc [4] 41⁺.
năvădesc [4] 55.
năvădesc [2] 56.
năvădesc [2] 53.
am năvădesc [perf. c. 4] 46⁺.
năvădesc [3] 10⁺.
năvădesc 51⁺.
novădesc [2] 25⁺.
novădesc [2] 37.
novădesc [2] 37.
novădesc [2] 38.
no/ăvodesc, novădesc [2] 13⁺. ? 2. 8.

- III. 4. *năvădesc* [perf. s. 1], *năvădesc* [pers. s. 4].
ac^ușă, ac^ușă năvădesc.
7. *năvădesc*.
10. *cîn băgă fir p^a fir*.
13. *am năvodit* [perf. c. 1].
14. „*Dar se zice năvădesc* [ind. prez. 4], *că nu p^loț singură*.”

19. *futu-l iⁿ cur, cu sⁱrbi ășca n-am stricat, n^u șcu tâcna* ‘precis’.
25. *de pe sul novădesc în iță, pă spată*.
41. *dăm pin iță*.
42. „*Am făcut năvădesc*.”
45. „*năvădesc* [ind. prez. 4], *apoi puⁿem zîmfi, să s^ce drăptă și-n^cinsă*.”
46. *am năvădesc* [perf. c. 1].
51. *năvădesc* [perf. s. 4].
61. *pim iță*.
Anchetă suplimentară. Oștrelij: *năvădesc*.
(Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt., vol. III, pl. 88, p. 235.)

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5904], pct. 4: -.
55. ALR I, ms., ch. [1282], pct. 859: *năvădesc, day pⁱ spată*.
64. ALR I, ms., ch. [1282], pct. 3: *day pⁱ iță; ~ p^ri spată*.
Vezi pl. XXXII, h. CLXXXVII.

ROST, pl.
„*chemin de glissement de la navette*”
[873/1279]

- I. Întrebare indirectă: *Prin ce treci firul de băteală, dintr-o parte în alta a pânzei?* (GEST.)
II. ROST; ROSTURI 3. 4⁺. 10. 11. 14. 15. 17⁺. 24.–27. 29⁺. 32⁺. 37⁺. 38. 42⁺. 45. 48. 51⁺. 53. 55. 56⁺. 58. 59⁺. 60. 61⁺. 64⁺.
[σ] *r^lost* 5. 9. 13. 16⁺. 22. 39.–40⁺. 41⁺. 46. 47⁺. 50.
r^lost; r^lostă 18.
r^lost; r^lostă, rostă; -tăve 49.
rost; rosturj 19.

- r^uost*; *r^uosturî*, *spaț*; *spățurî* 28⁺.
spaț 6⁺.
spaț; *spățurî* 17.
 ? 1. 2. 7⁺. 8. 12. 20⁺. 21⁺. 23⁺.
 43⁺. 44⁺. 54⁺. 59.
- III. 4. *d'gîd'gîj* [perf. s. 1] *cu suvișka pin rost*.
 6. [D] „*rost* [se zice când dăm] *îndărăt*, *cîn minâm* [ind. prez. 4] *fușt'êji îndărăt*. *Zicem mîtă róstu-ndărăt*.”
 7. *câscă ișifli*, *năvăd'êst' pin ișif*. [D] *r^uostu e îndărātu ișifilor*.”
 16. „*prîntră r^uost treci firele*, *prîntră spățî lu fire*. *cu talpêțâfe faș róstu*.
 17. „*r^uost*, și *dinapoi*, și *dinainte*; *spaț*; *spățurî*, *dinainte*, la *spatâ*.”
 20. [D] ROST ?
 21. „*pintră fire*, *câre le desparte spâta*.”
 23. [D] ROST, SPAȚ #.
 28. *prîn spaț să fășe r^uost*.
 29. „*spaț* e de la *iță* până la *sulul dinainte*.”
 32. *prîn rost*, *prîn urșitură*.
 37. „De la *spatâ* la *sulul dinapoi* e *nâtră*.”
 40. „*rost* se zice *îndi* să *petrec firile unilî pistă altu*.
 41. „Se zice *ardică róstu*. E o *altă muiere în spatele războiului cînd ardîc róstu-al mîre*.”
 42. „*r^uost* se face la *vitcă*, când se *urzește*, dar și când se *țese*, la *război*: *calcî im_blanîșă* [tâlpici] și *fac r^uost*.”
 43. *s-a gând'it mai mult la cîstqală*, *făce rost pin bătătură*, *pin băt'ălă*. „*bătătură* [se zice și la] *măjdán* 'curte'.”

44. *poâte rost*, *nu mîj m-aduc amînte*.
 47. și *âlcîfî rost la noi* [și în alte părți se face rost la noi]: *la môtcă*, *cîn să pîne dî la răsucîtorî*, *să fășe r^uost*, *să să șcîje de unde să-nșápă firu*, *să nu să-nvirđască* 'să nu se încurce'. „E rost și *la firu rósu* [pus] *să să vādă*, *că să să vādă*, *i să đîșe rost*, și *jel je rost*, *cápātu firulu*.”
 [*] „*fusîji* sunt *bâte pêntru să să făcă ața*, *rost*.”
 51. *să cășce r^uostu*.
 54. „Știu doar: *n-âre rost*.”
 56. *pim r^uost*
 59. „*rost* e și *ceva la năvădit*.”
 61. *pîm r^uost*.
 64. *cîn_daj cu suvișca*.
 Anchetă suplimentară. Oștrej: ?

(Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt., vol. III, h. 507.)

- IV. 37. ALR II, ms., ch. [5863], pct. 4: *r^ost*; cf. și ch. [5888]: *r^uost*; cf. și ch. [5927]: *r^uost*.
 55. ALR I, ms., ch. [1286]; cf. și ch. [1277], pct. 859: *rost*.
 64. ALR I, ms., ch. [1286]; cf. și ch. [1277], pct. 3: *rost*; *rósturj*.

BILESC (PÂNZA)

(ind. prez. 1

„je blanchis (la toile)”
 [878/1284]

- I. Întrebare indirectă: *Ce zici că faci cu pânza ca să fie mai albă*, *când o bagi de mai multe ori în apă și apoi o lași la soare să se usuce?*
 II. *albesc* 1. 3. 19. 45.
albișce 36⁺. 38. 54. 60.

- al/besc* 10.
albesc [2] 53⁺.
albișce [2] 57.
al/besc [3] 44⁺.
atbesc [3] 40.
albasc 17⁺. 50.
albasc, *nalbișce* [2] 16.
albișce [3] 9. 11⁺. 12.
atbișce [3] 33⁺.
albișce [3] 56.
nalbișce 21. 34⁺. 55. 61.
nalbișce 4⁺. –6⁺. 23. 24. 26. 37. 48⁺. 51. 52. 58. 63.
nalbișce 22. 42.
nalbișc'it [2] 7.
nalbișce [2] 27⁺.
nalbișc'it [2] 18.
nalbișc'it [2] 59.
nalbișc'e 43⁺.
nalbișce 25⁺. 47.
nalbișce 62. 64.
nalbișce [3] 32.
nalbișce 14⁺. 29.
nalbișce 28. 31.
nalbă [3] 49.
am nalbit [perf. c. 1] 13.
 ? 2. 8. 15⁺. 20.

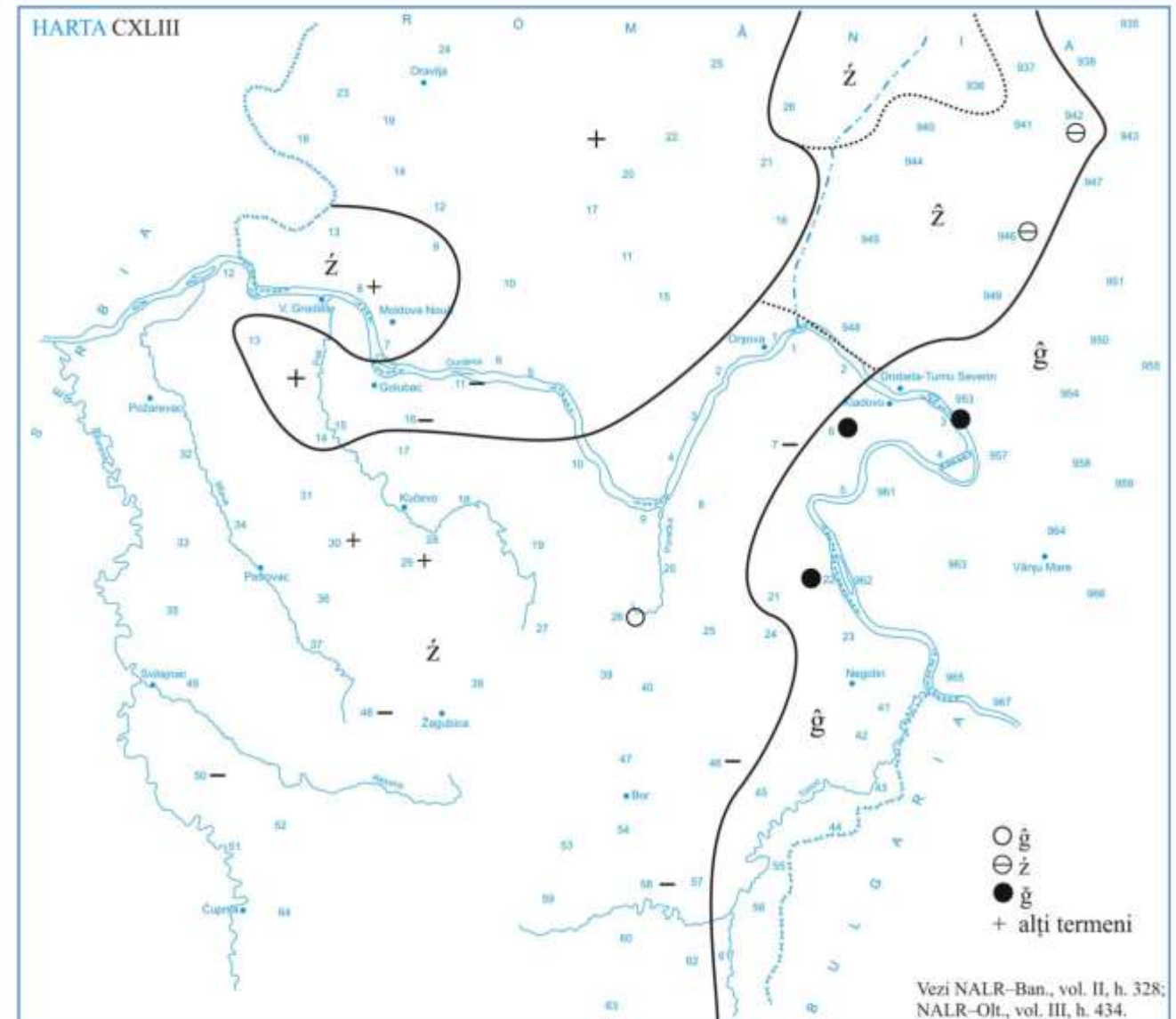
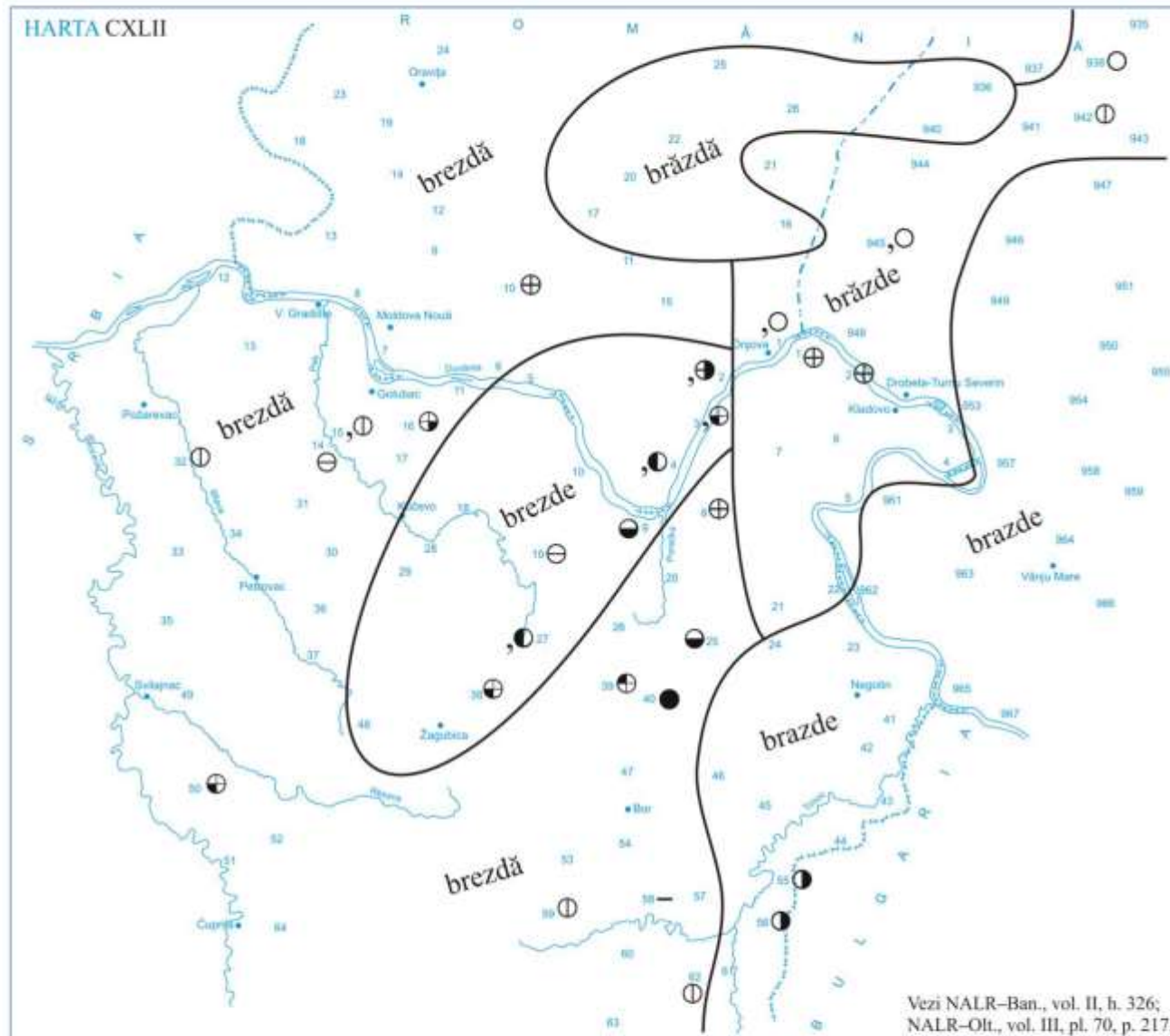
- III. 4. *o-nalbim* [ind. prez. 4], *nalbij* [perf. s. 1] *pînța*.
 6. *nalbim* [ind. prez. 4] *pînța*.
 11. *o albișce*, *dabome!*
 14. „*nalbișc pînța dă gude ori aj vrut*, *până a fost albă*.”
 15. „*o răzmôj* [ind. prez. 1, 2] și *o strângi cu mâna*, *ca s-o storci*.” [D] ALBESC, ÎNALBESC, BILESC #.
 17. *o pînți* [ind. prez. 3]-*n apă s-o scoț* [ind. prez 2] *la suare*, *o albișce* [ind. prez 3].
 25. *na/albișc* [ind. prez 2]; *nalbișce* [ind. prez 3].
 27. *până-ș gude albișce*.
 33. „*o mureșădă* [ind. prez 3] și *o atbișce* [ind. prez 3].”
 34. *o fierb și o-nalbișce*.

36. *o baz în apă*, *pă* [apoi] *să bágă la suare*, *să úscă*.
 43. *a tășit-o și o nalbișc'e*.
 44. *să pîne-n scrob*, *cu făjină de porumb*, *să fêrbe*; *să s-atbescă*.
 47. *să spal'tă*, *nalbișce* [3].
 48. *ud pînța*, *ud pînđîfi*.
 57. „Acum *o fierbî im_prășic* 'detergent'. *albișce* [ind. prez 3].
 Anchetă suplimentară. Oștrej: *atbișce*.

(Vezi NALR–Ban., MN; NALR–Olt., vol. III, pl. 88, p. 235.)

- IV. 37. ALR II, pct. 4: – :
 55. ALR I, ms., ch. [1298], pct. 859: *nalbișce*.
 64. ALR I, ms., ch. [1298], pct. 3: *o-nnalbișce*, *am nalbit-o* [perf. c. 1].

**HĂRȚI INTERPRETATIVE
CARTES INTERPRETATIVES**

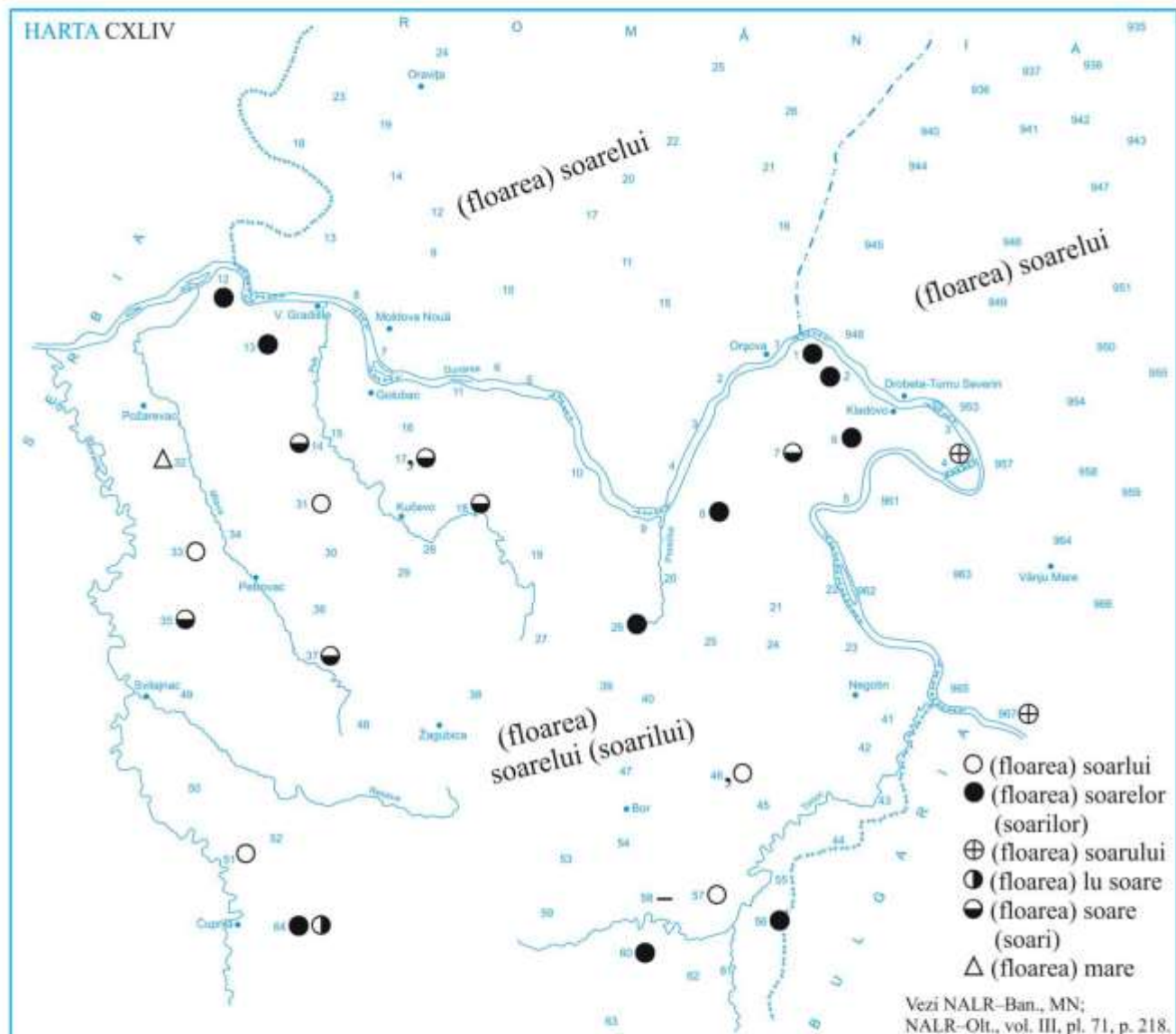

Forme de pl. pentru BRAZDĂ (de plug)
(Vezi h. 411)

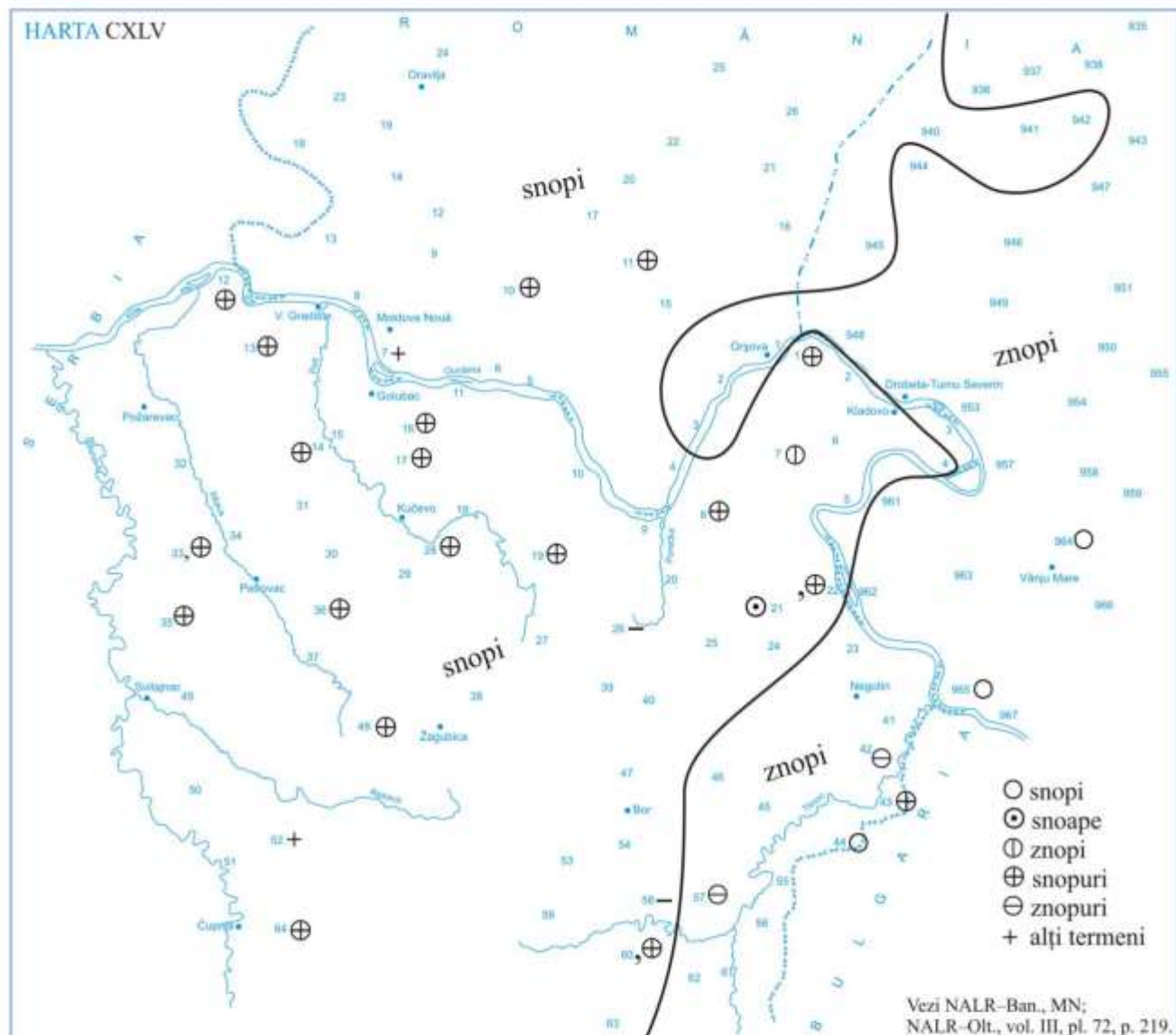
○ brazde	⊖ brezde	⊕ brăjdi (1 sil.)
● brăzde	● brezdă	⊕ brazdi (1 sil.)
⊖ brăzdă	● breazdă	⊖ brejdi (1 sil.)
● brazdă	⊖ breazde	⊕ brejde

Sunetul g în pl. lui DRUGĂ
(Vezi h. 415)

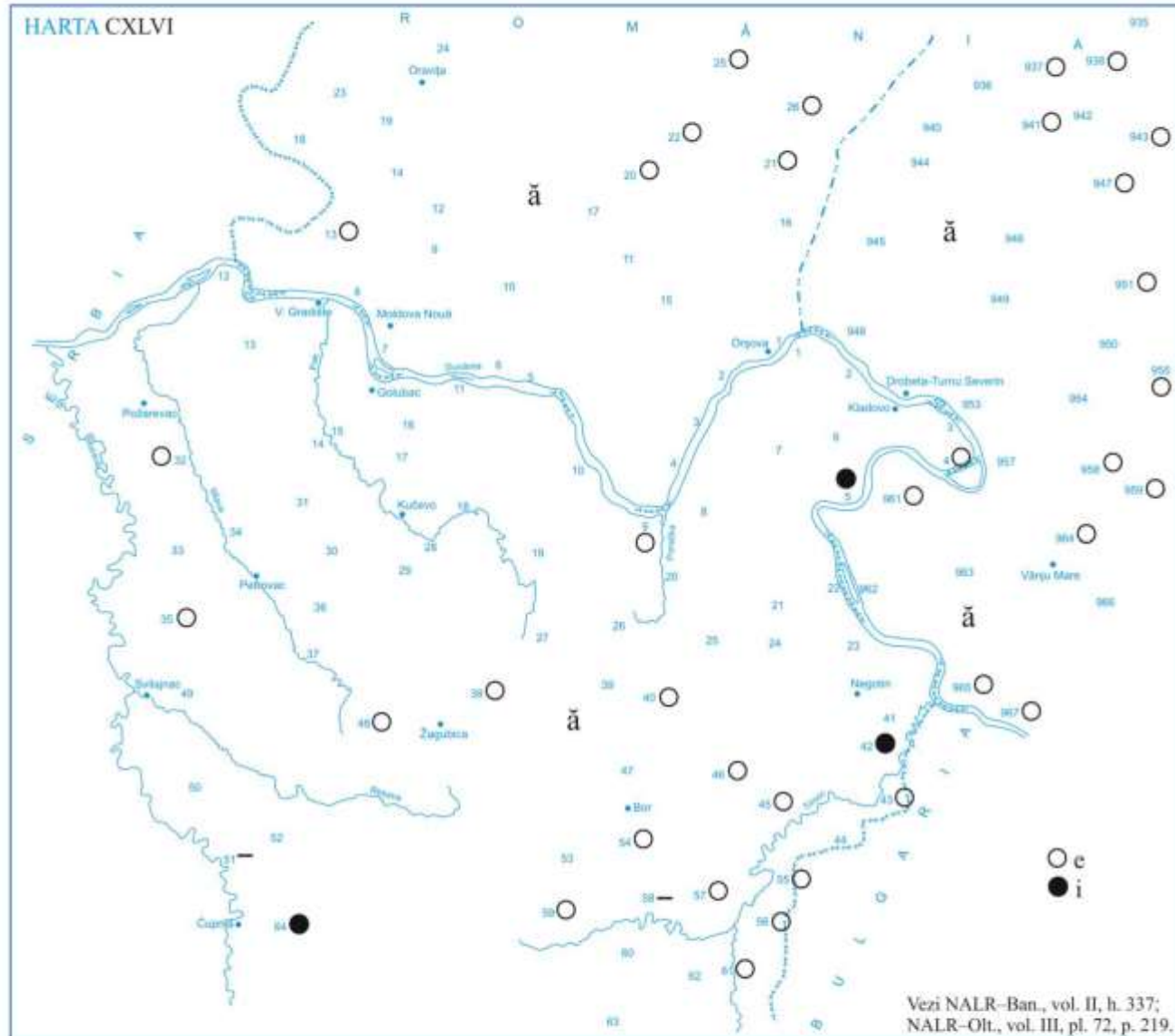
○ g
⊖ z
● g
+ alți termeni

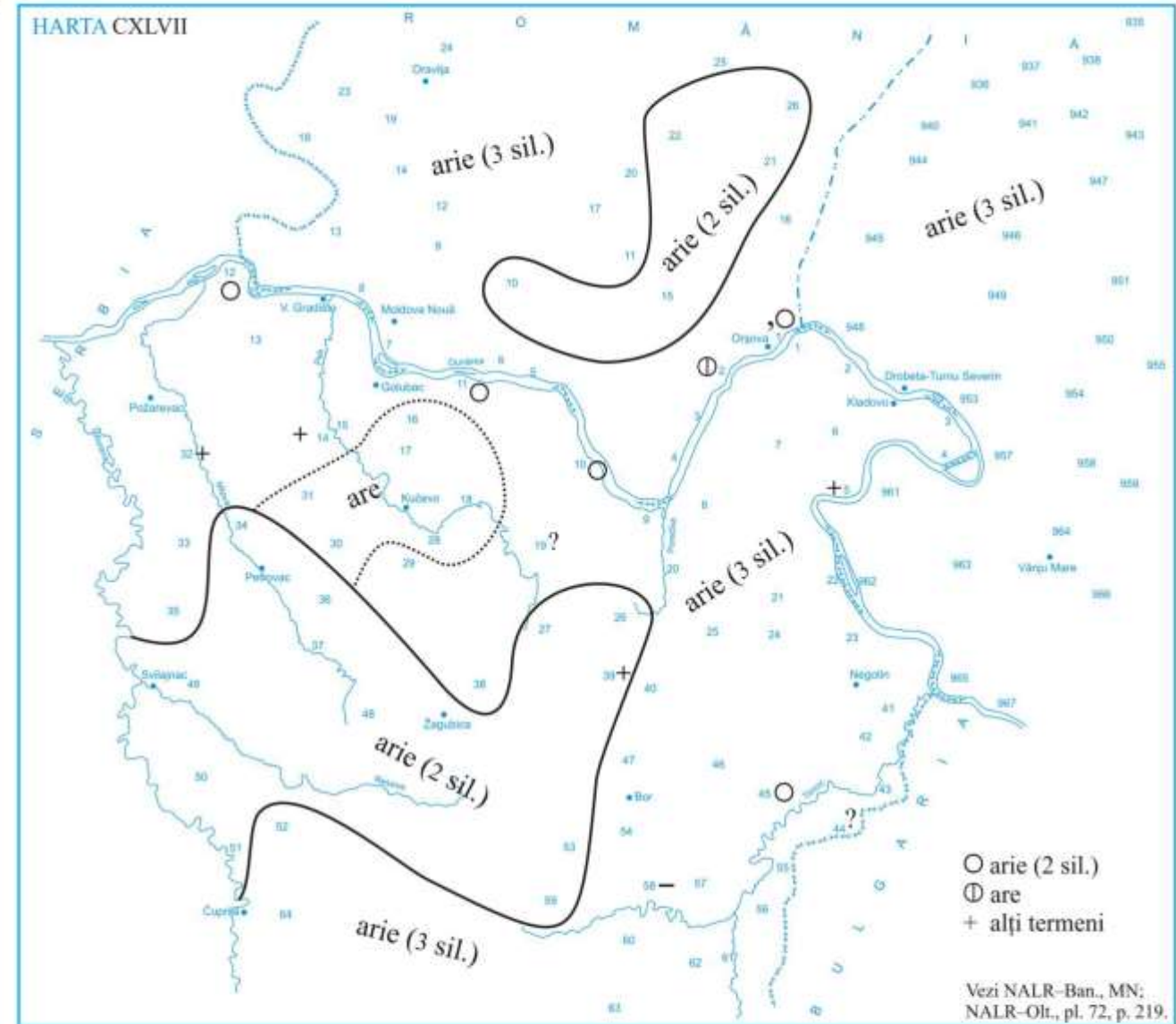
Determinanții lui FLOARE în (Floarea) SOARELUI
(Vezi MN, pl. I, ch. [696/1017])

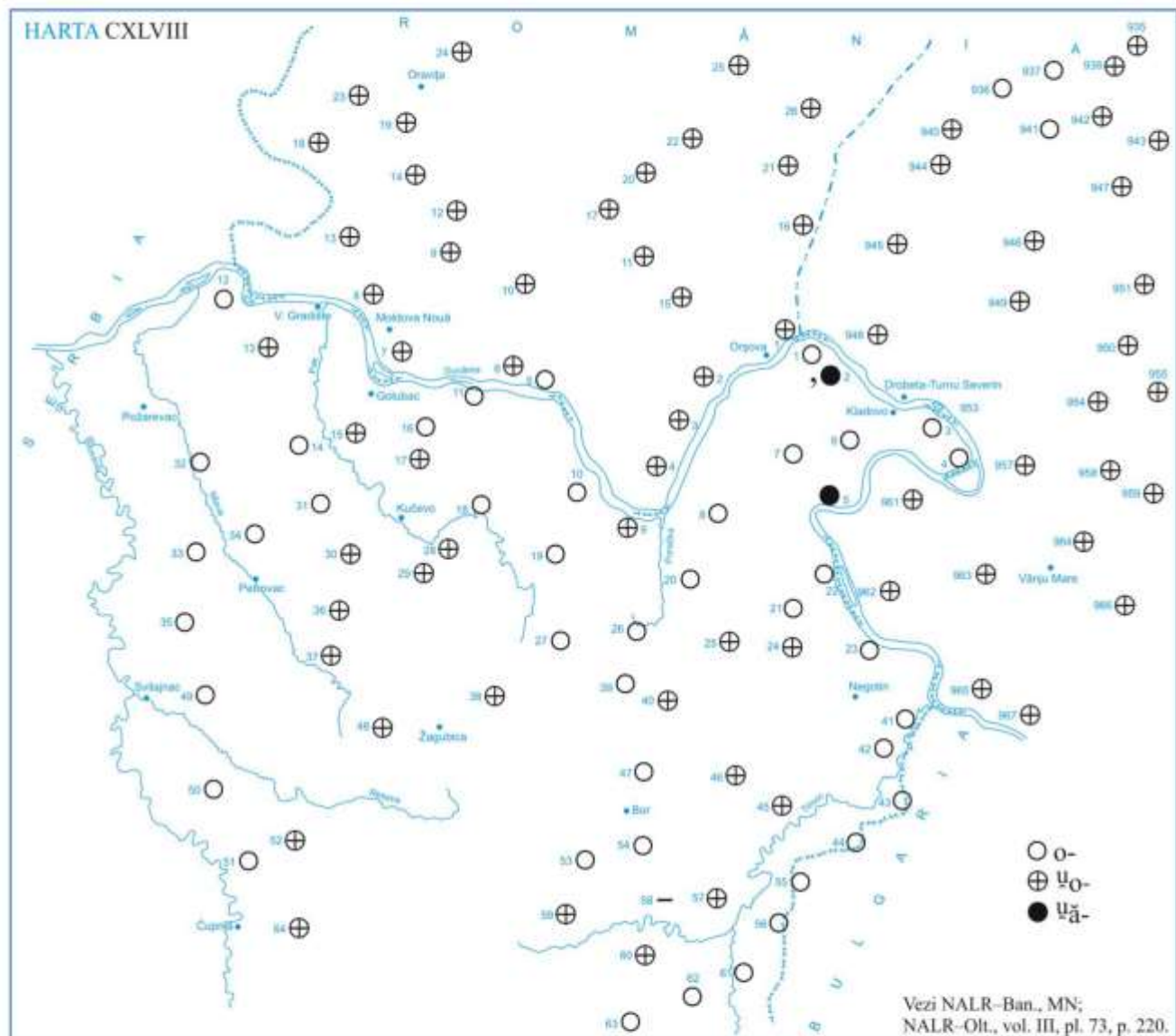
Forme de pl. pentru SNOP
(Vezi h. 427)

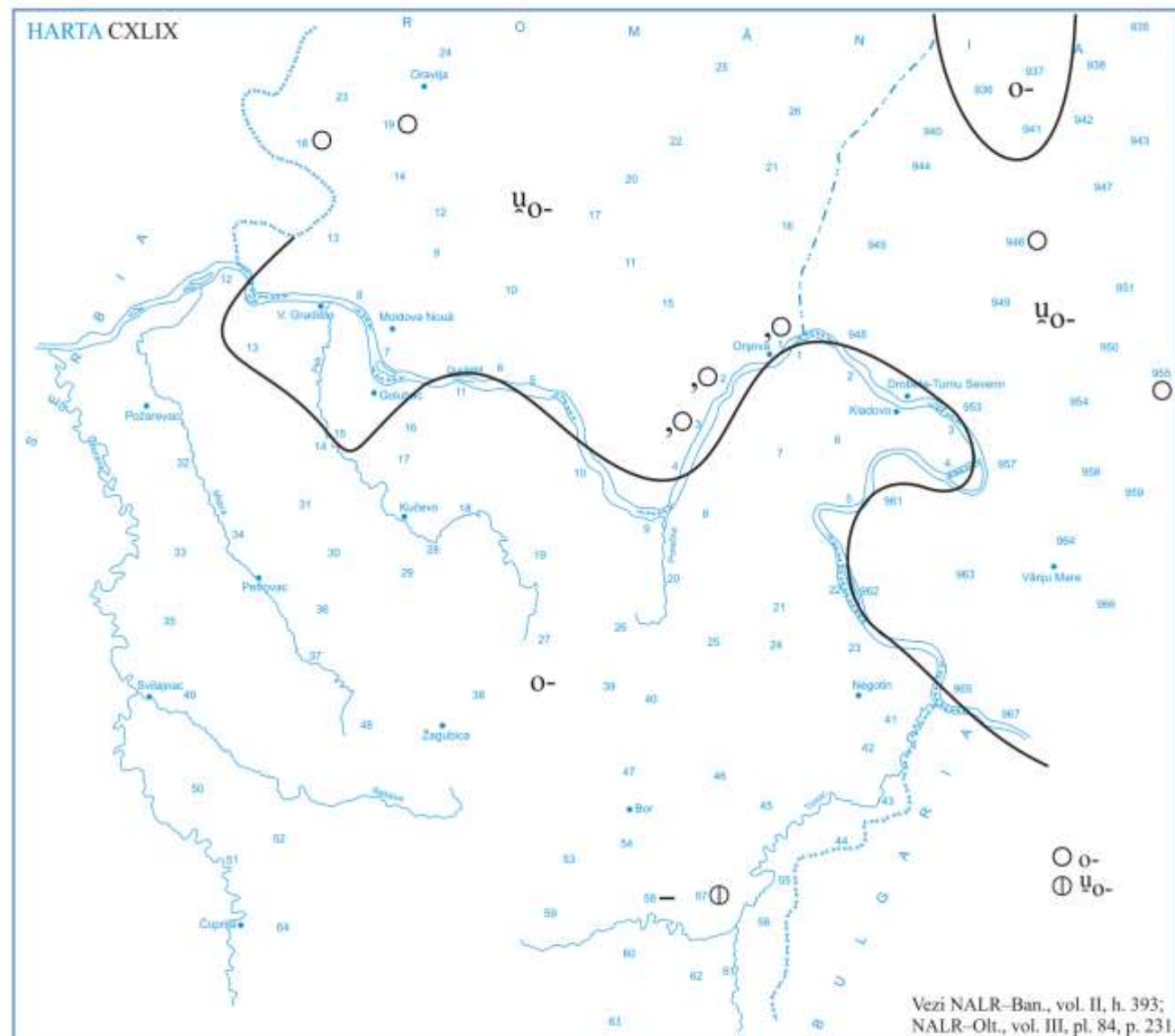
Sunetul e în TREIER
(Vezi MN, pl. II, ch. [706/1032])

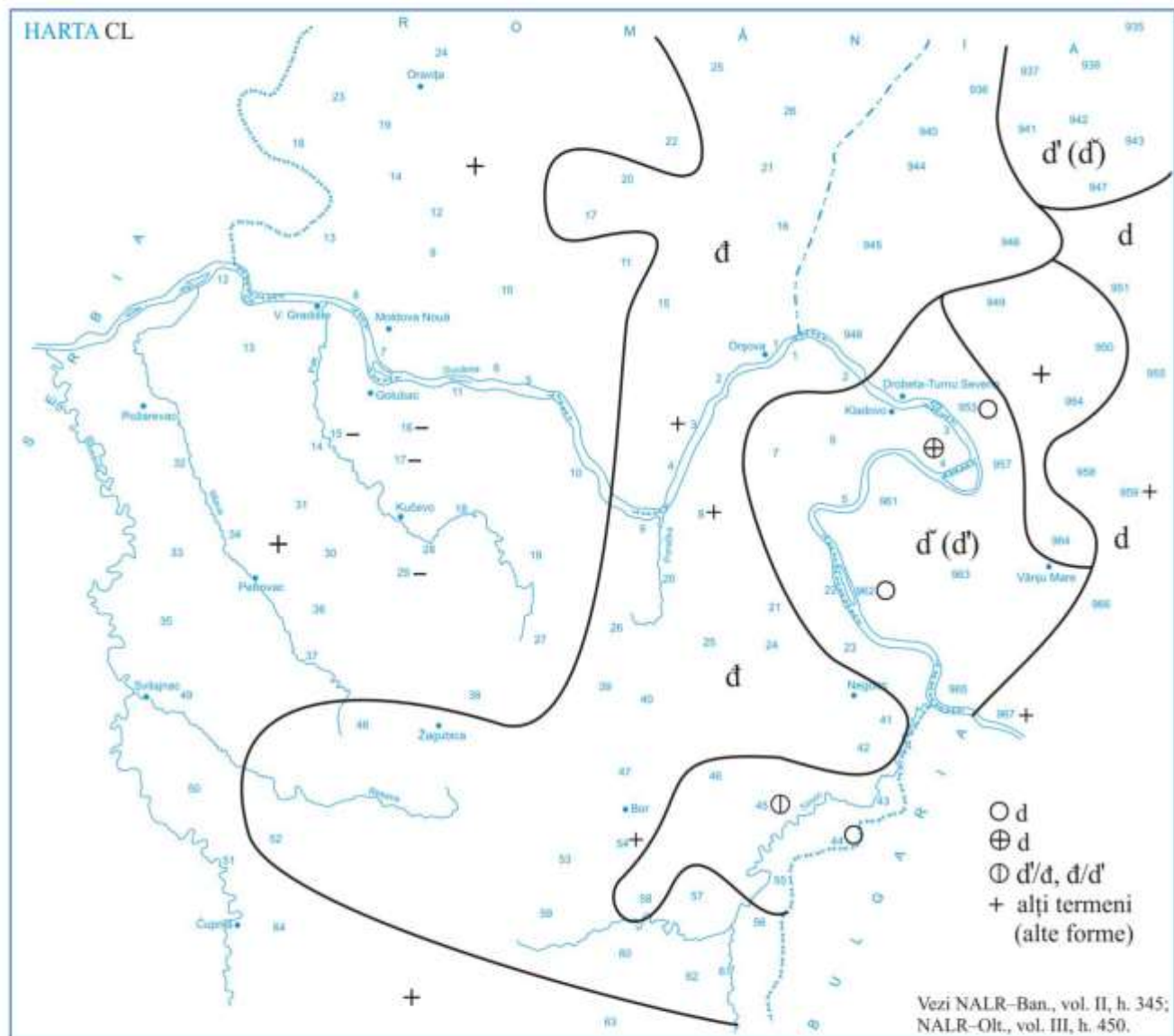
Forme de sg. pentru ARIE
(Vezi h. 428)

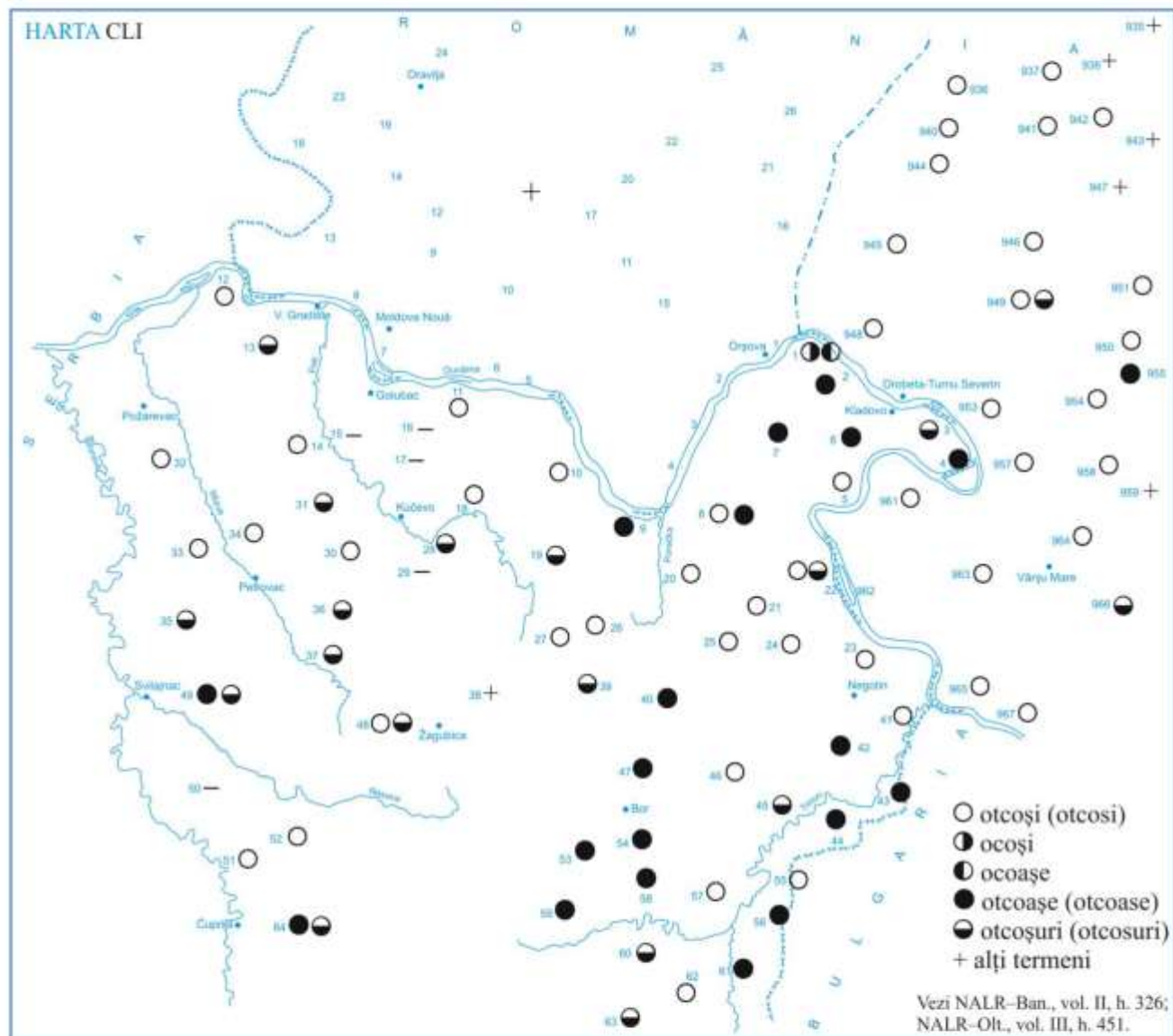
Sunetul o- în ORZ
(Vezi h. 432)

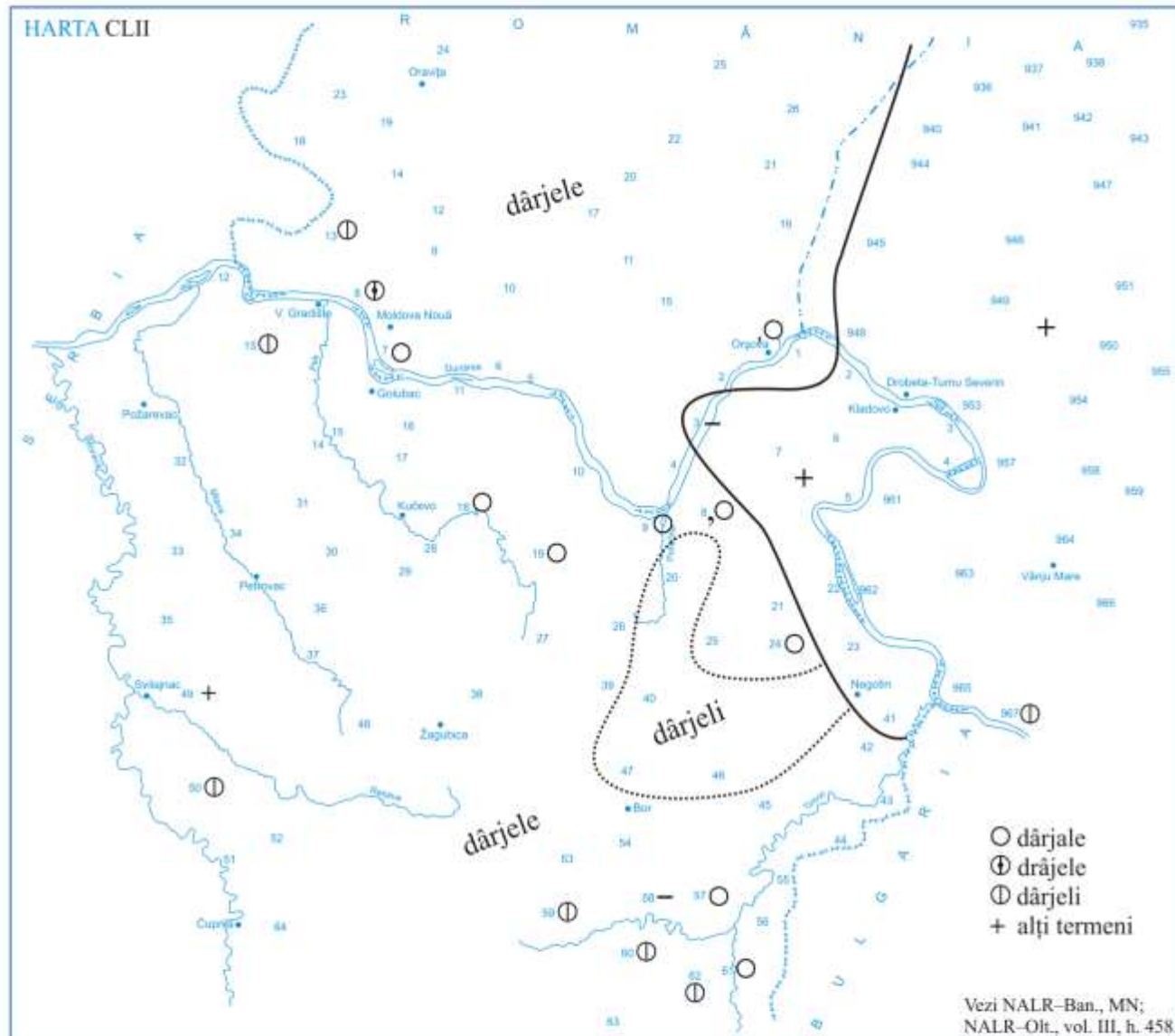
Sunetul o- în OVĂZ (OVĂS, OVĂSC)
(Vezi h. 433)

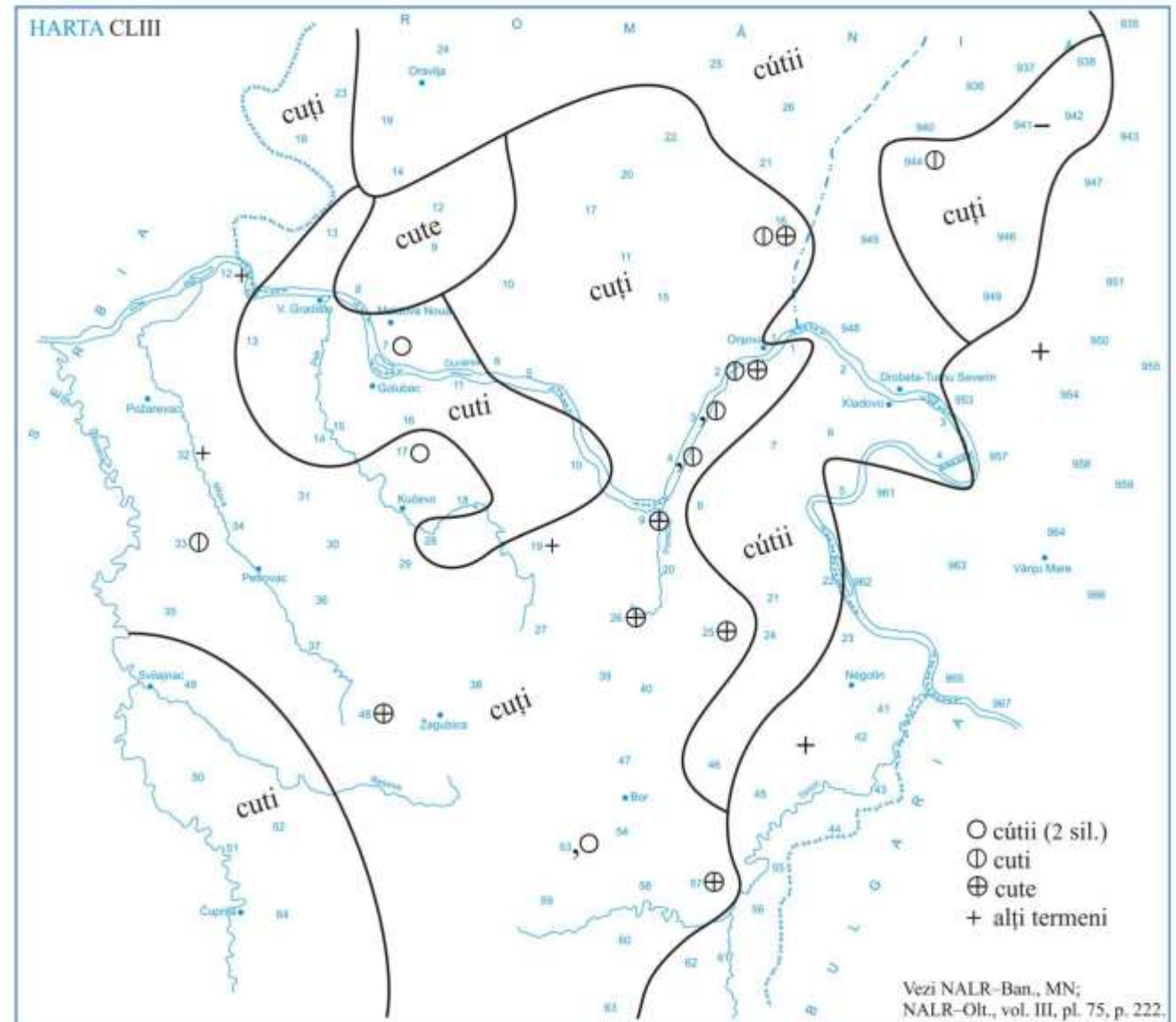
Sunetul *d + e, i* în LIVAD(I)E
(Vezi h. 438)

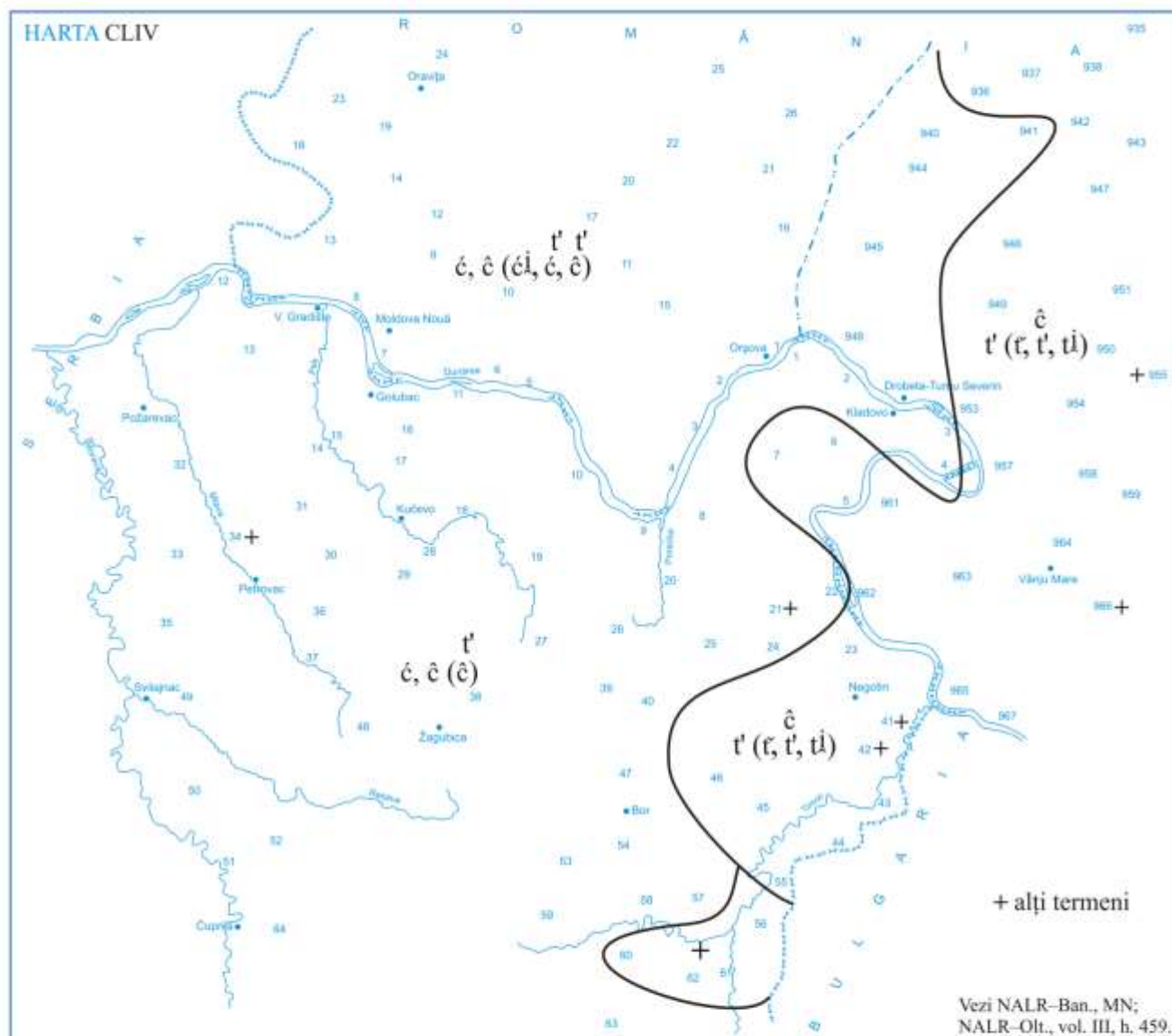
Forme de pl. pentru OTCOȘ (OTCOS)
(Vezi MN, pl. III, ch. [723/1056])

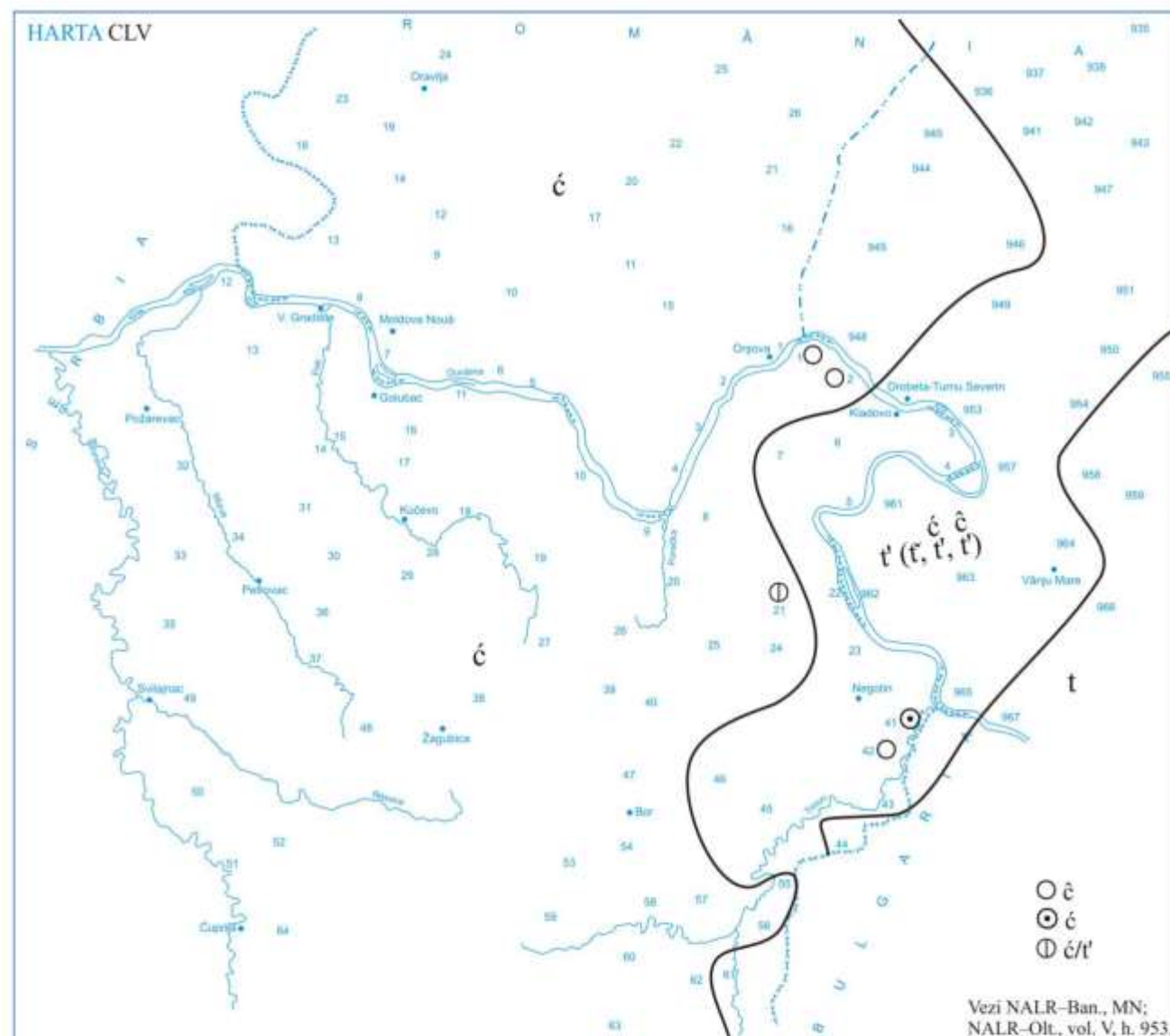
Răspândirea formelor de pl.
DÂRJALE, DÂRJELE (DRÂJELE), DÂRJELI
(Vezi h. 445)

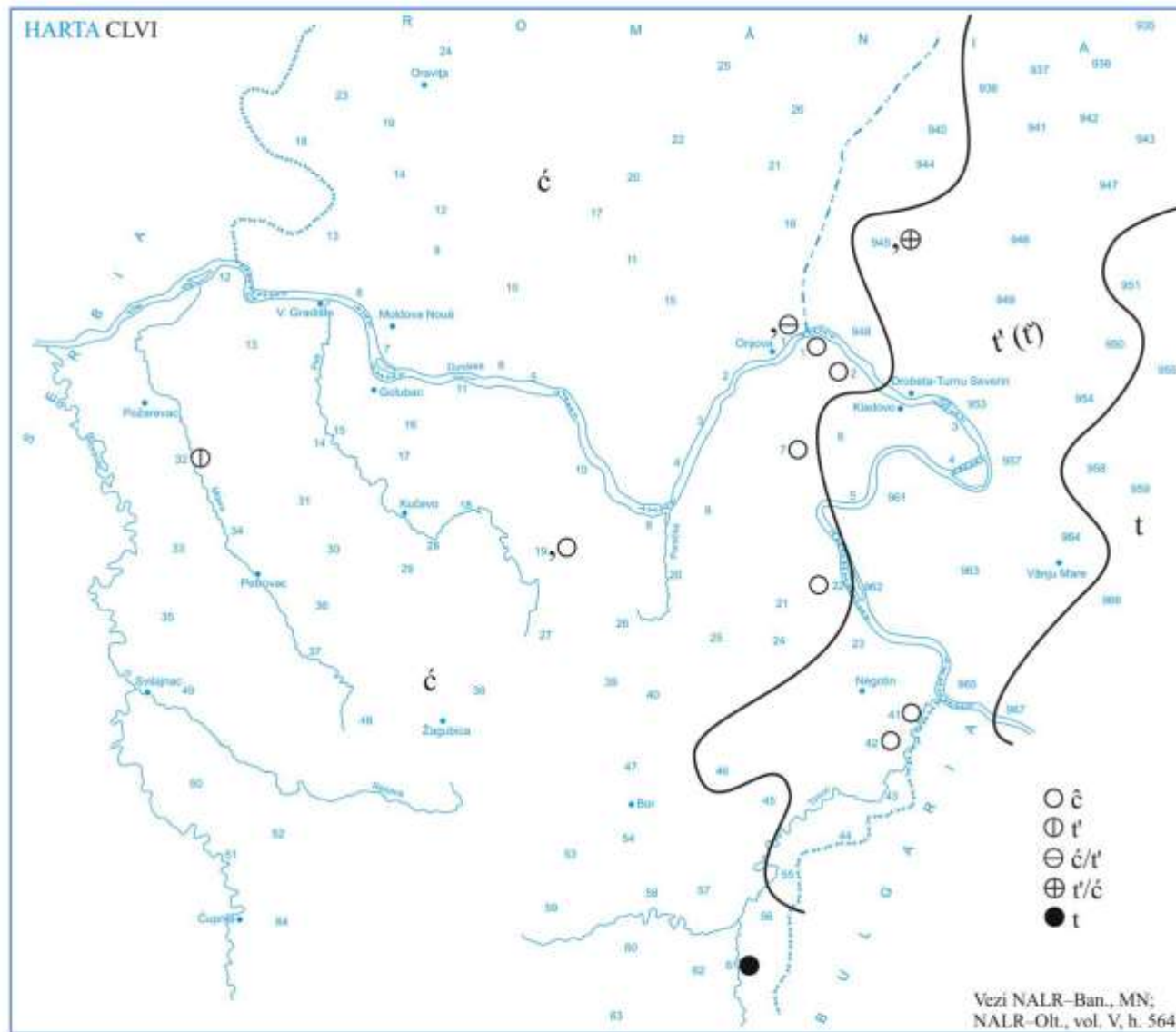
Răspândirea formelor de pl. CÛȚI, CUTI, CÛȚII (2 sil.)
(Vezi h. 446)

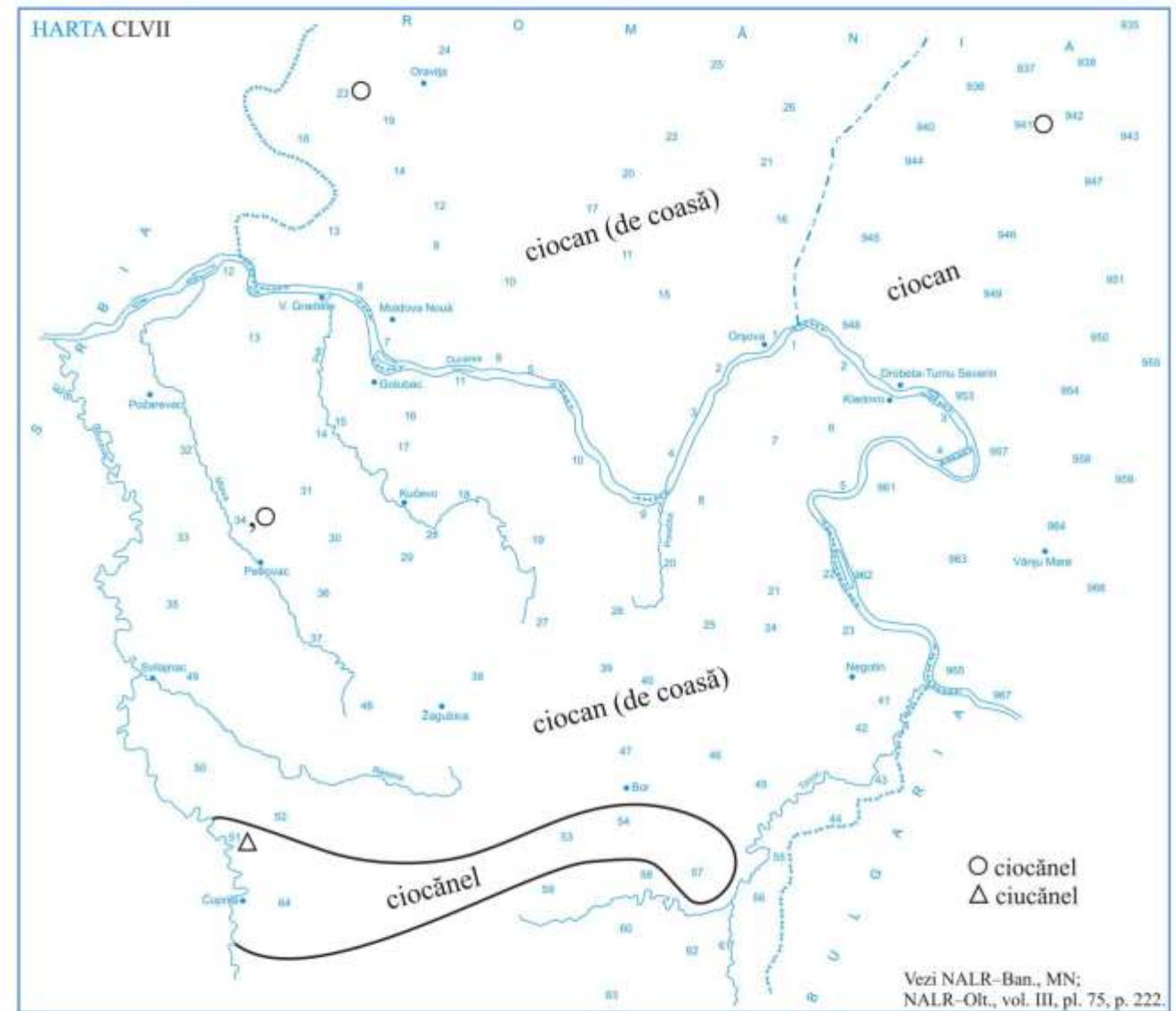
Sunetul *t + i, e* în TIOC, TIOCUȘ, TIOLCUȘ, TEACĂ, TECUȘ
(Vezi h. 447)

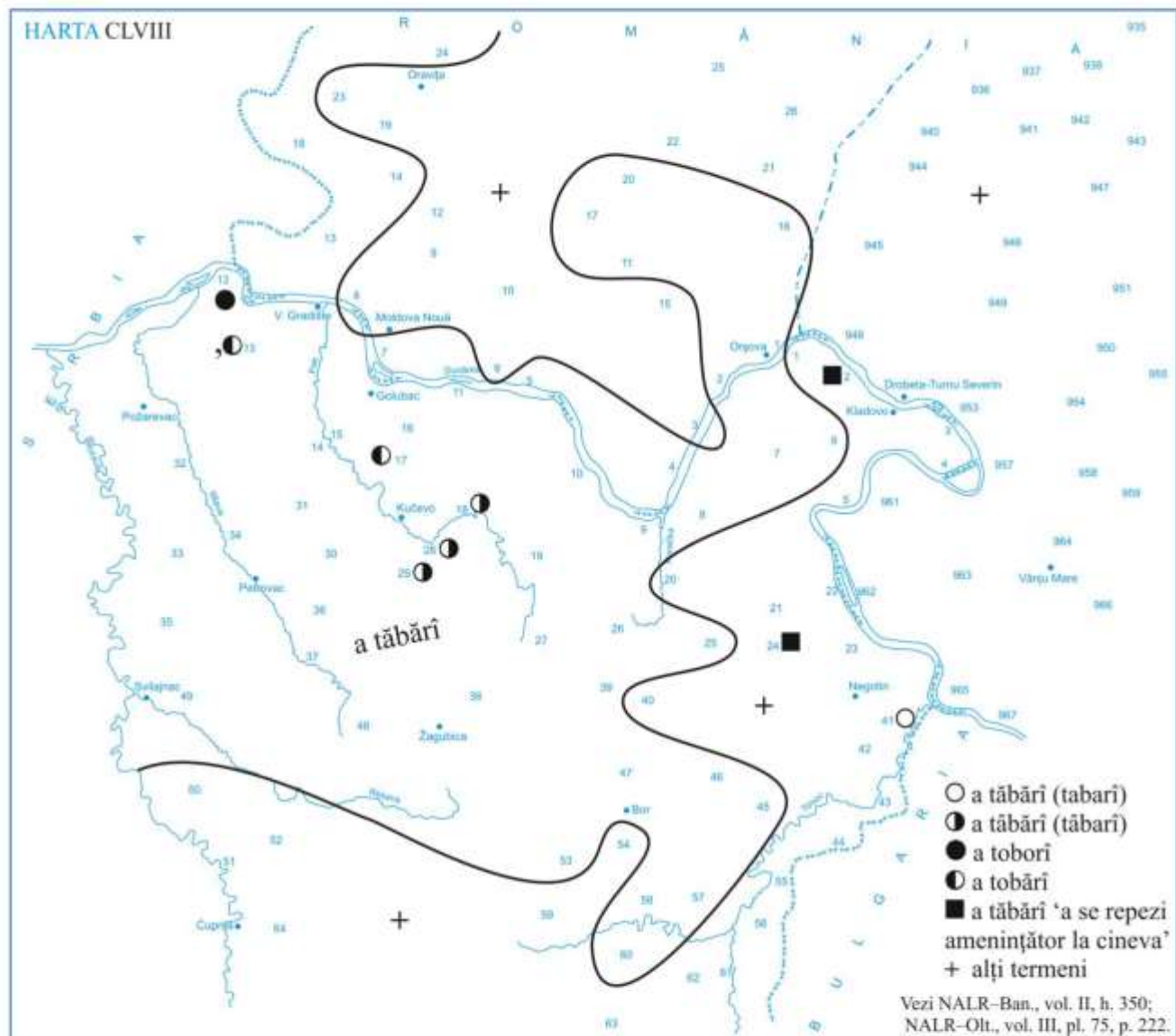
Sunetul *t + e* în ASCUTE (ind. prez 3)
(Vezi h. 448)

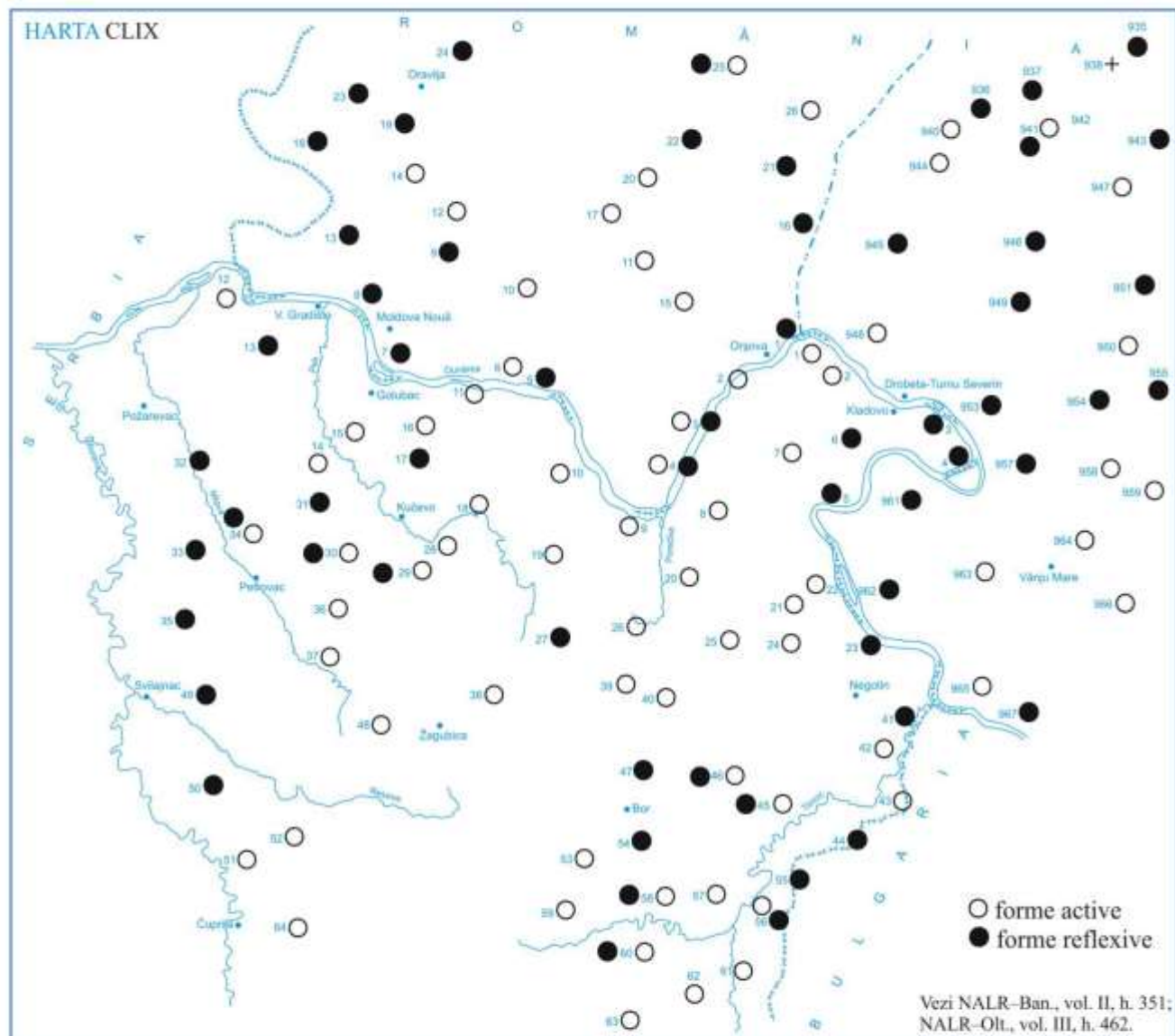
Sunetul *t + e* în COSEȘTE (ind. prez. 3)
(Vezi h. 449)

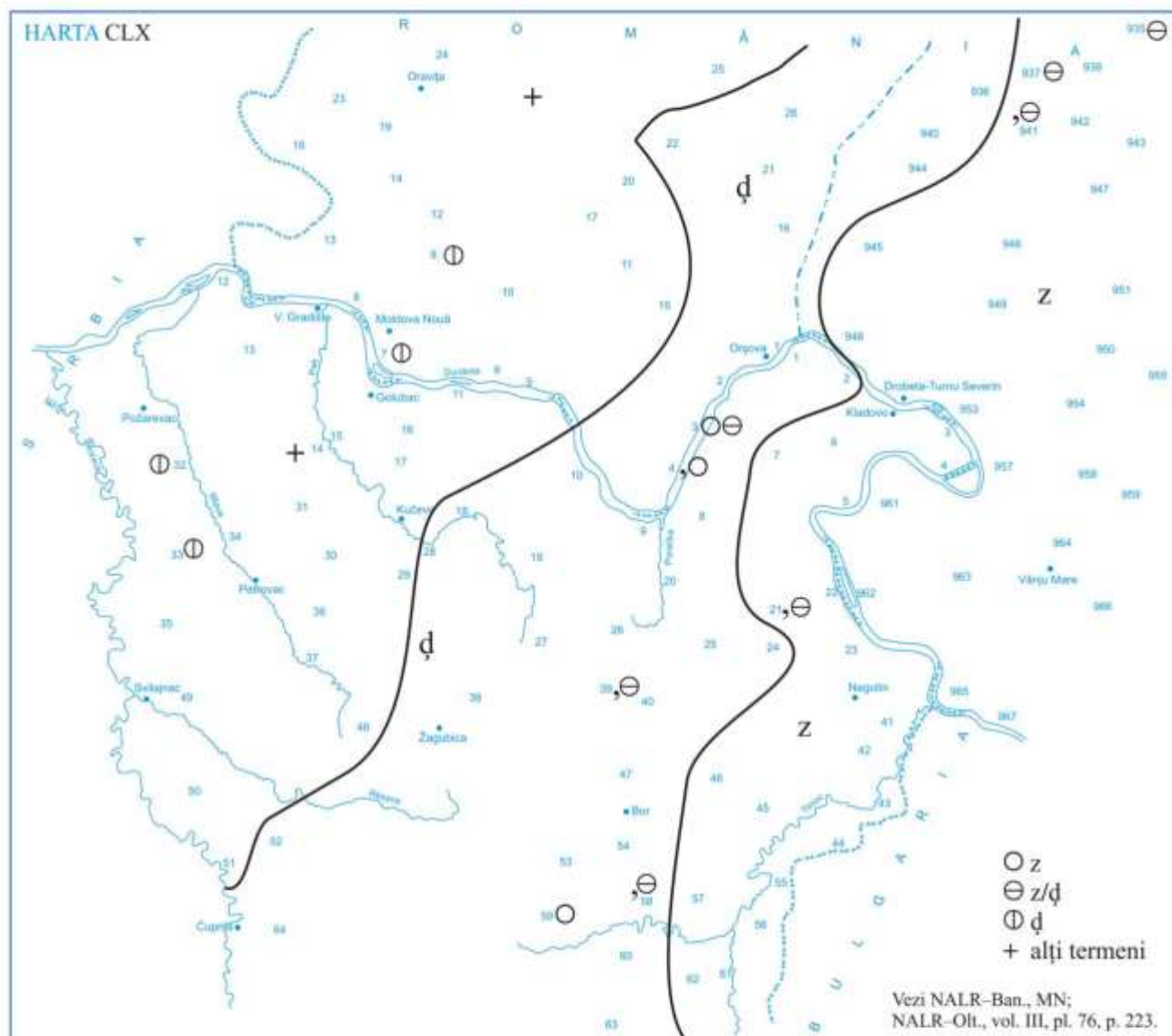
Termeni pentru CIOCAN (de bătut coasa)
(Vezi h. 453)

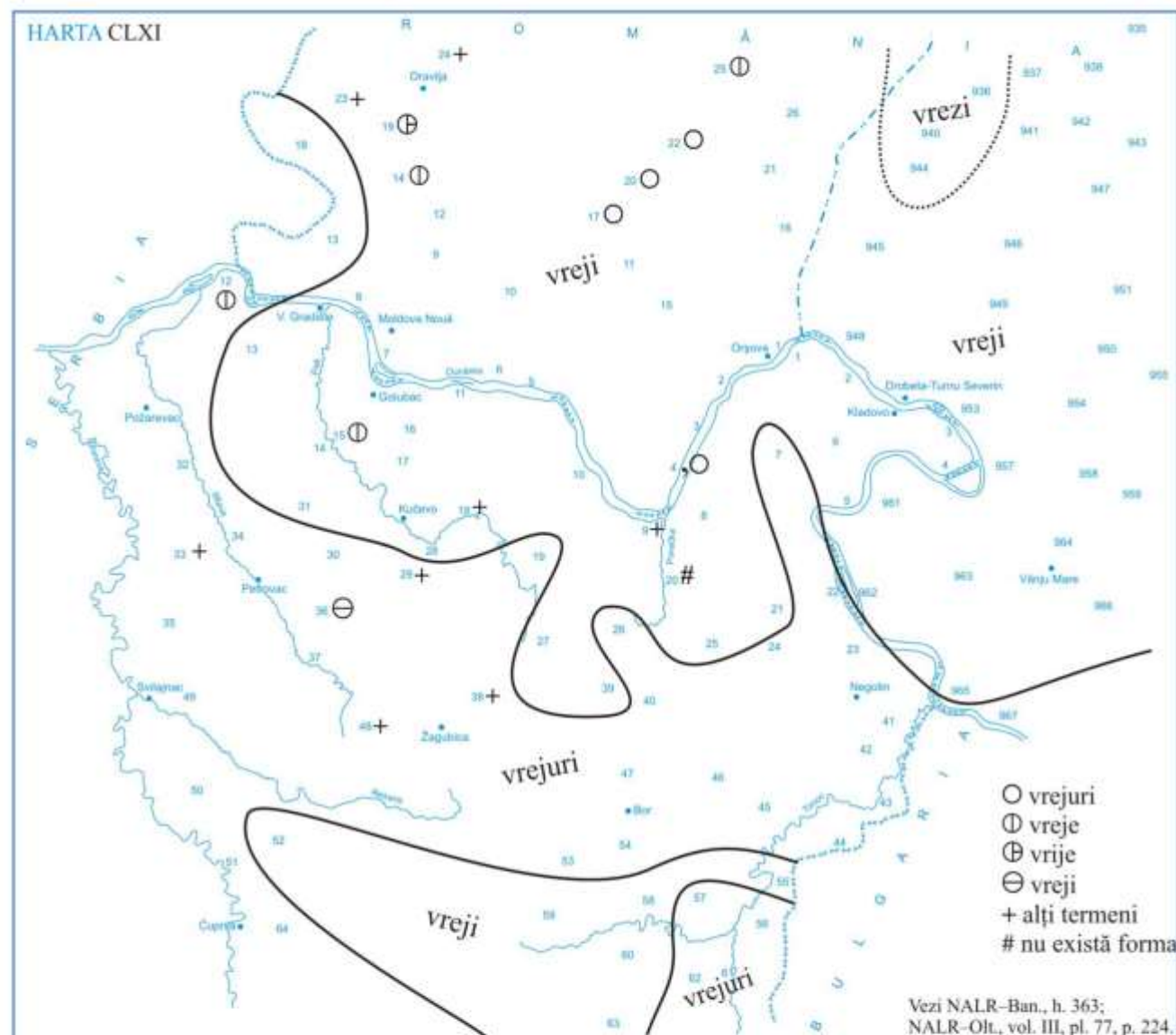
Răspândire și sensuri ale lui
A TĂBĂRI (TĂBARÎ, TOBORÎ, TOBĂRI)
 (Vezi h. 459)

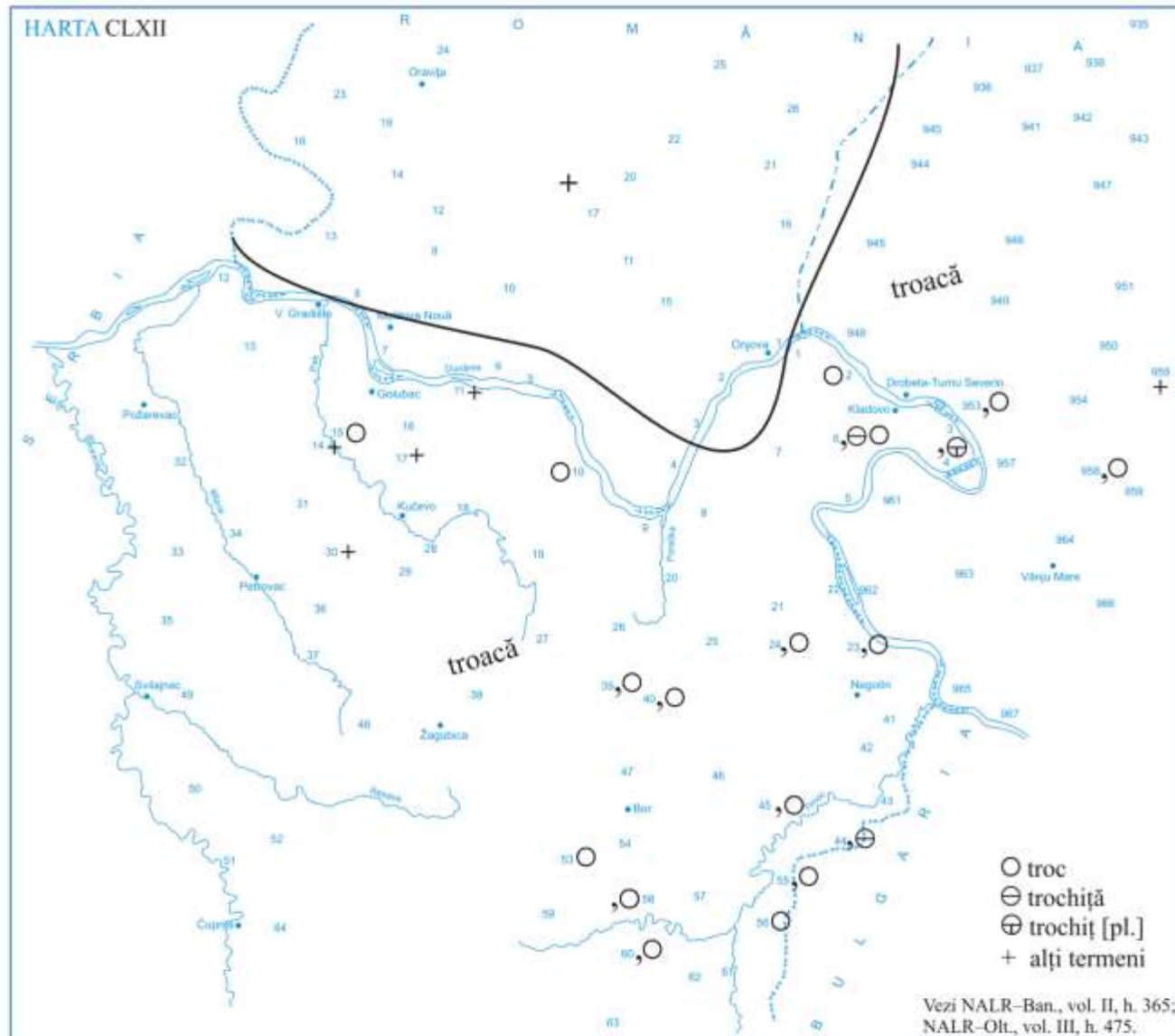
Răspândirea formelor active și reflexive
 ale verbului **A (SE) ODIHNI**
 (Vezi h. 460)

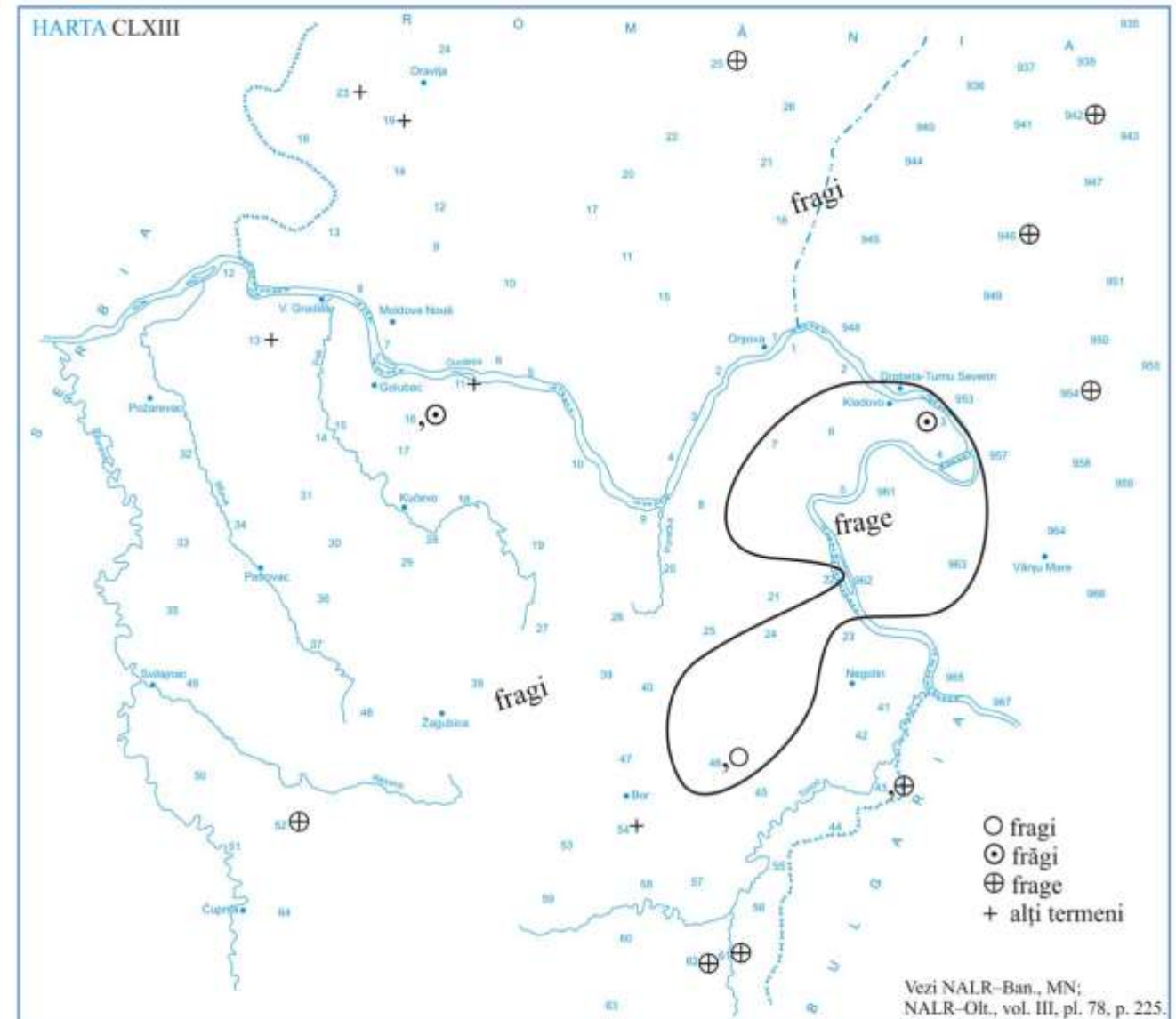
Sunetul z în ZEAMĂ (DE VARZĂ)
 (Vezi h. 465)

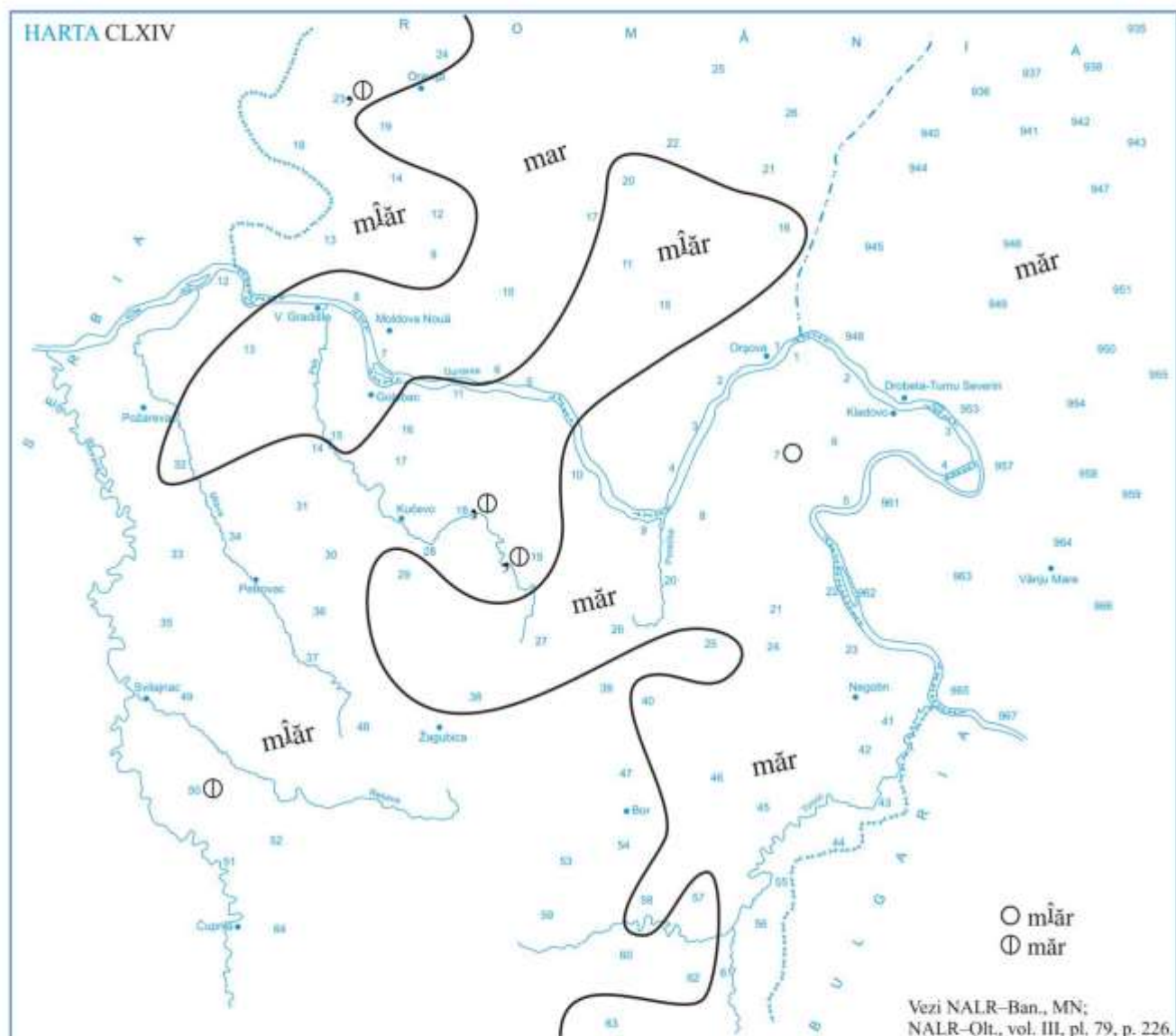
Forme de pl. pentru VREJ
 (Vezi h. 482)

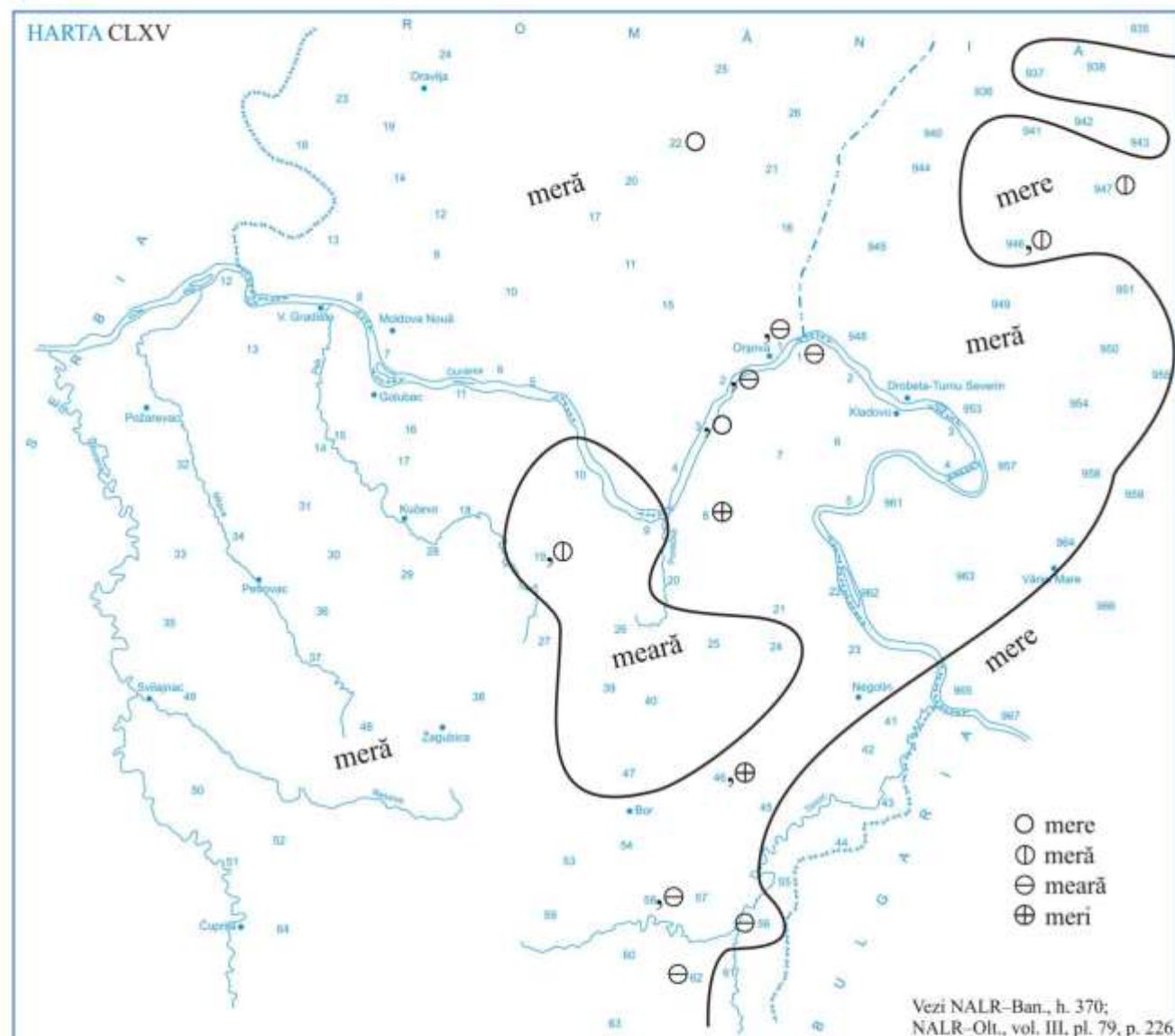
Răspândirea termenilor TROACĂ, TROC, TROCHIȚĂ, cu sensul de 'tigvă'
(Vezi h. 483)

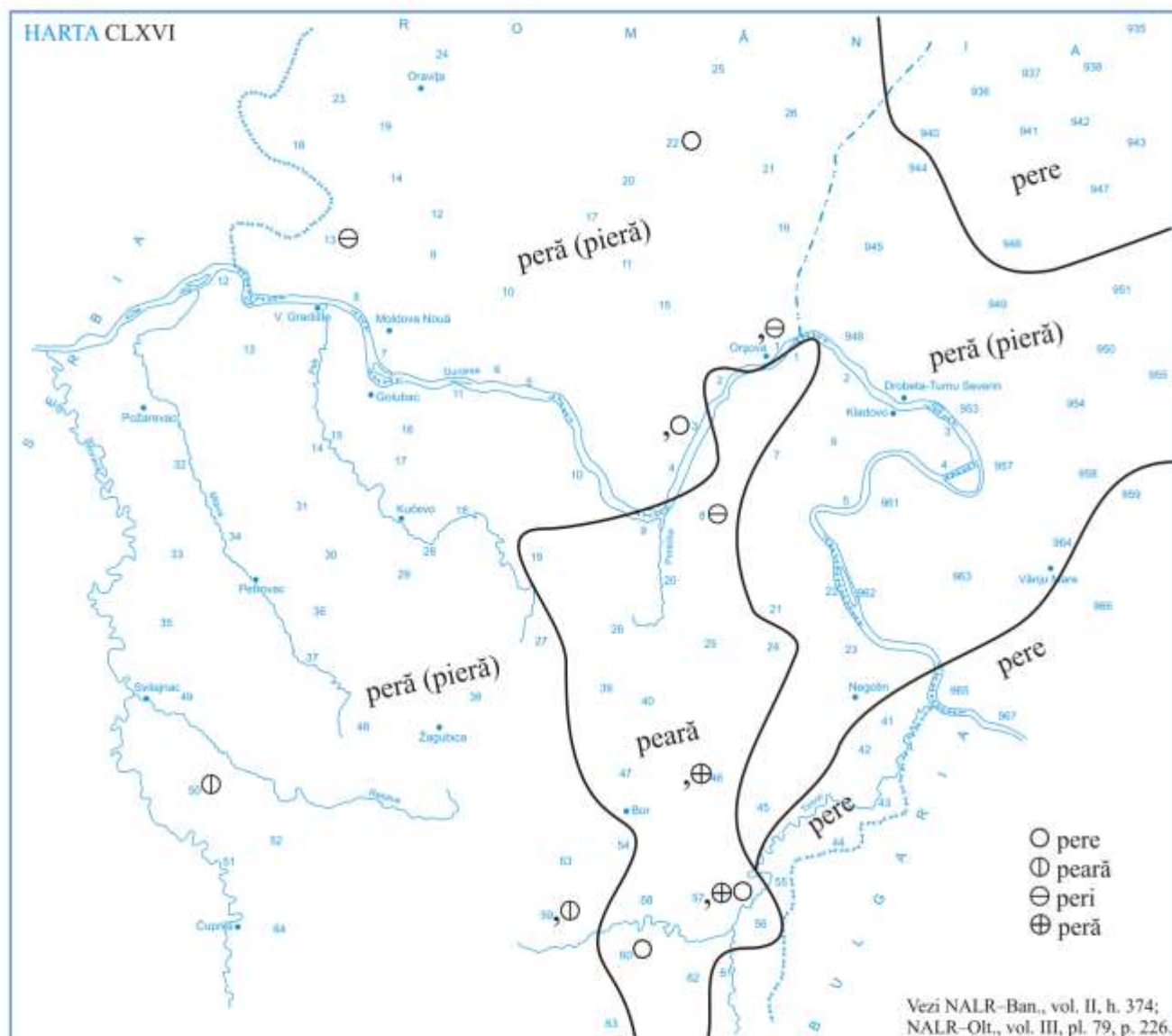
Forme de pl. pentru FRAGĂ
(Vezi h. 487, 488)

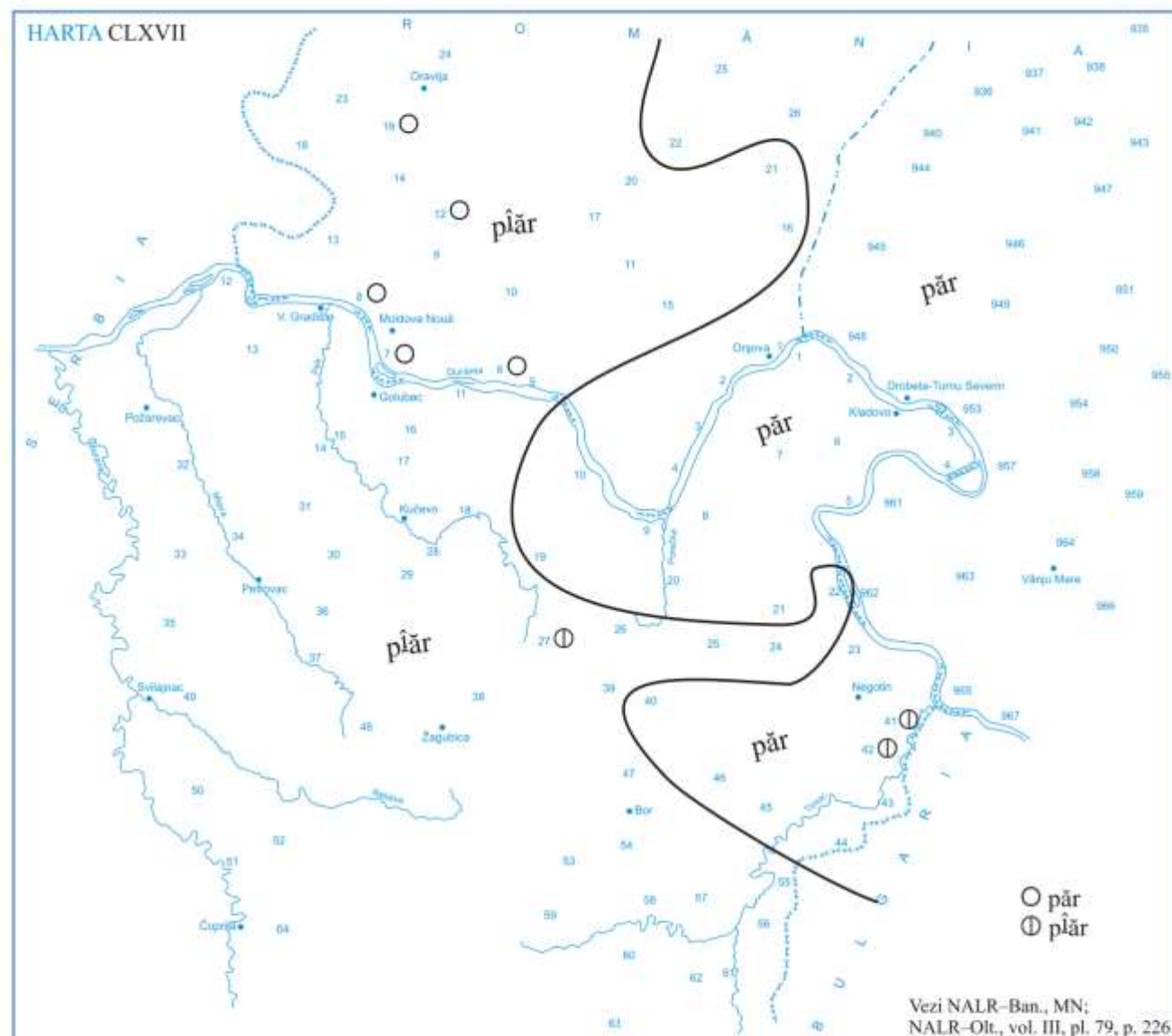
Răspândirea rostiilor [măr] și [mâr]
(Vezi h. 489 și MN, pl. IV, ch. [781/1150])

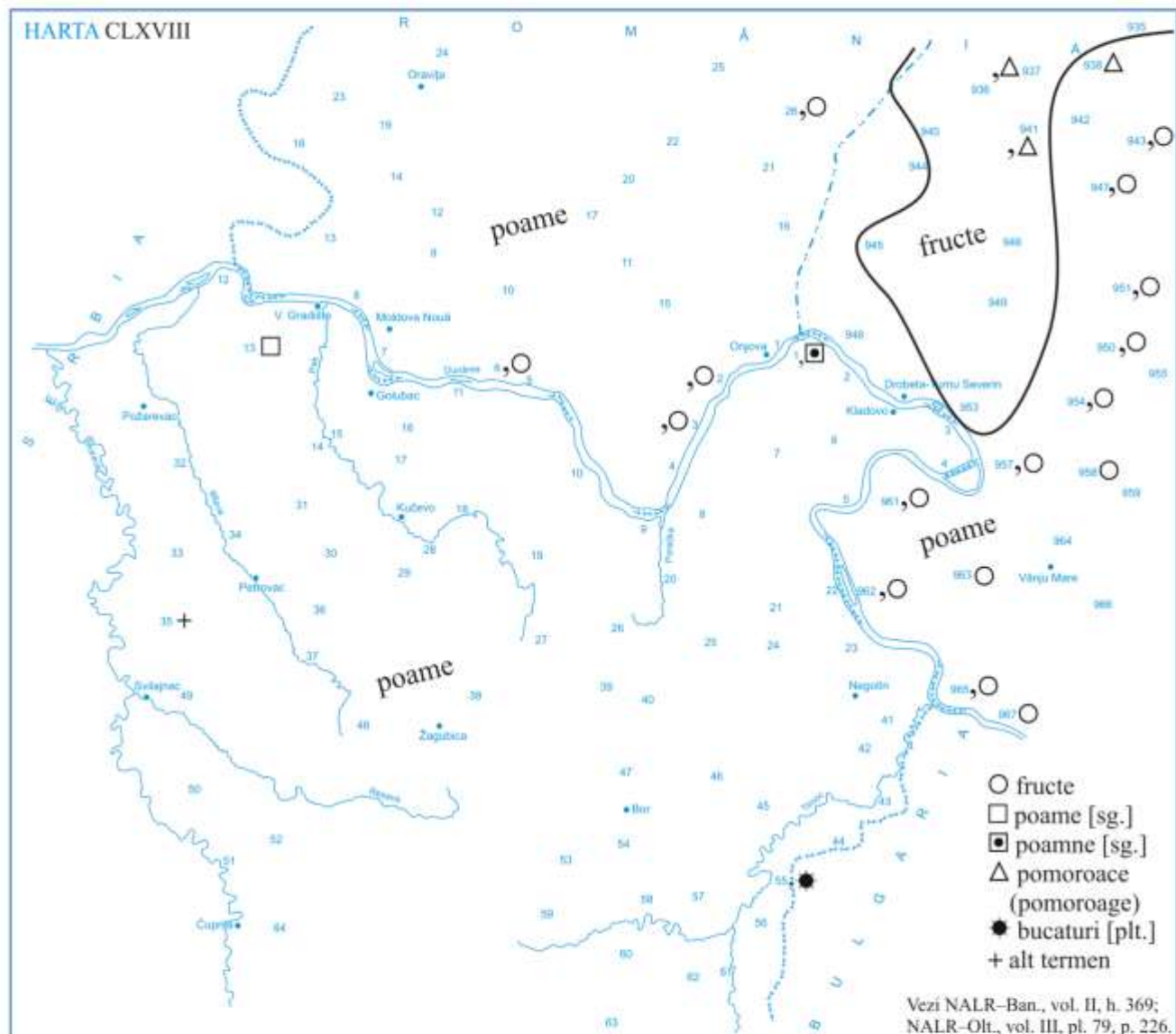
Forme de pl. pentru MĂR (fruct)
(Vezi h. 489)

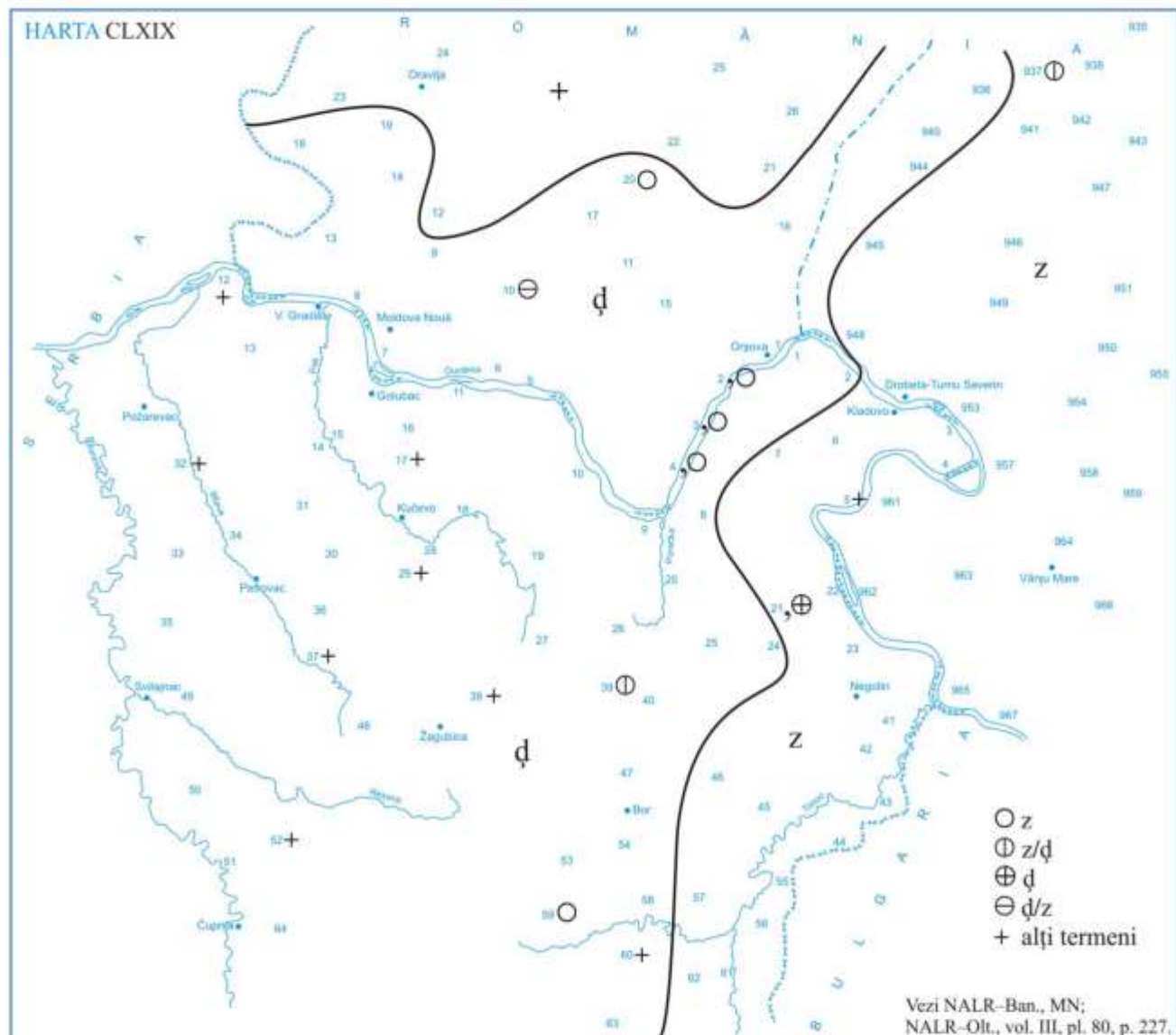
Forme de pl. pentru PARĂ
 (Vezi h. 490)

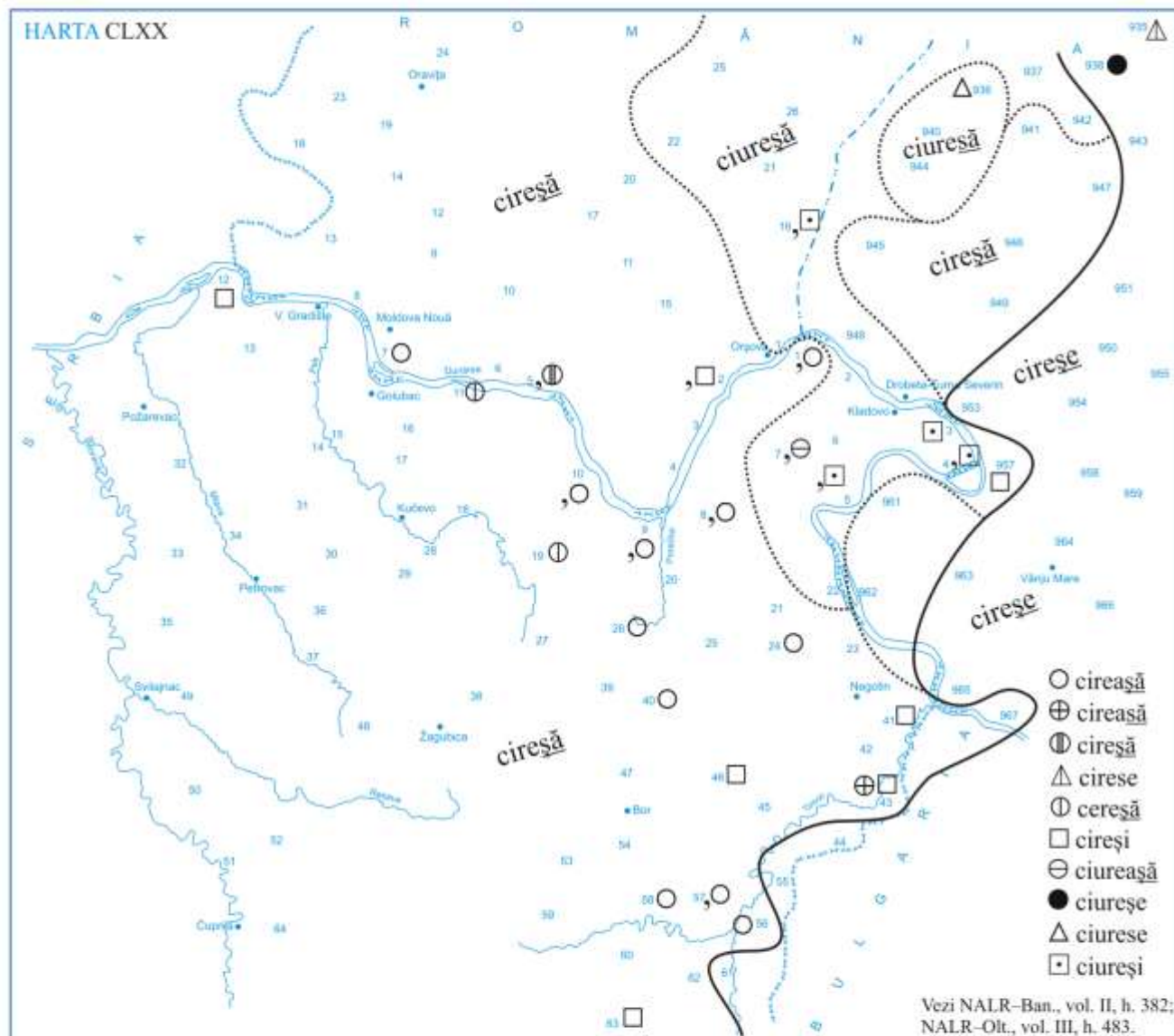
Răspândirea rostirilor [păr] și [plăr]
 (Vezi MN, pl. IV, ch. [783/1155])

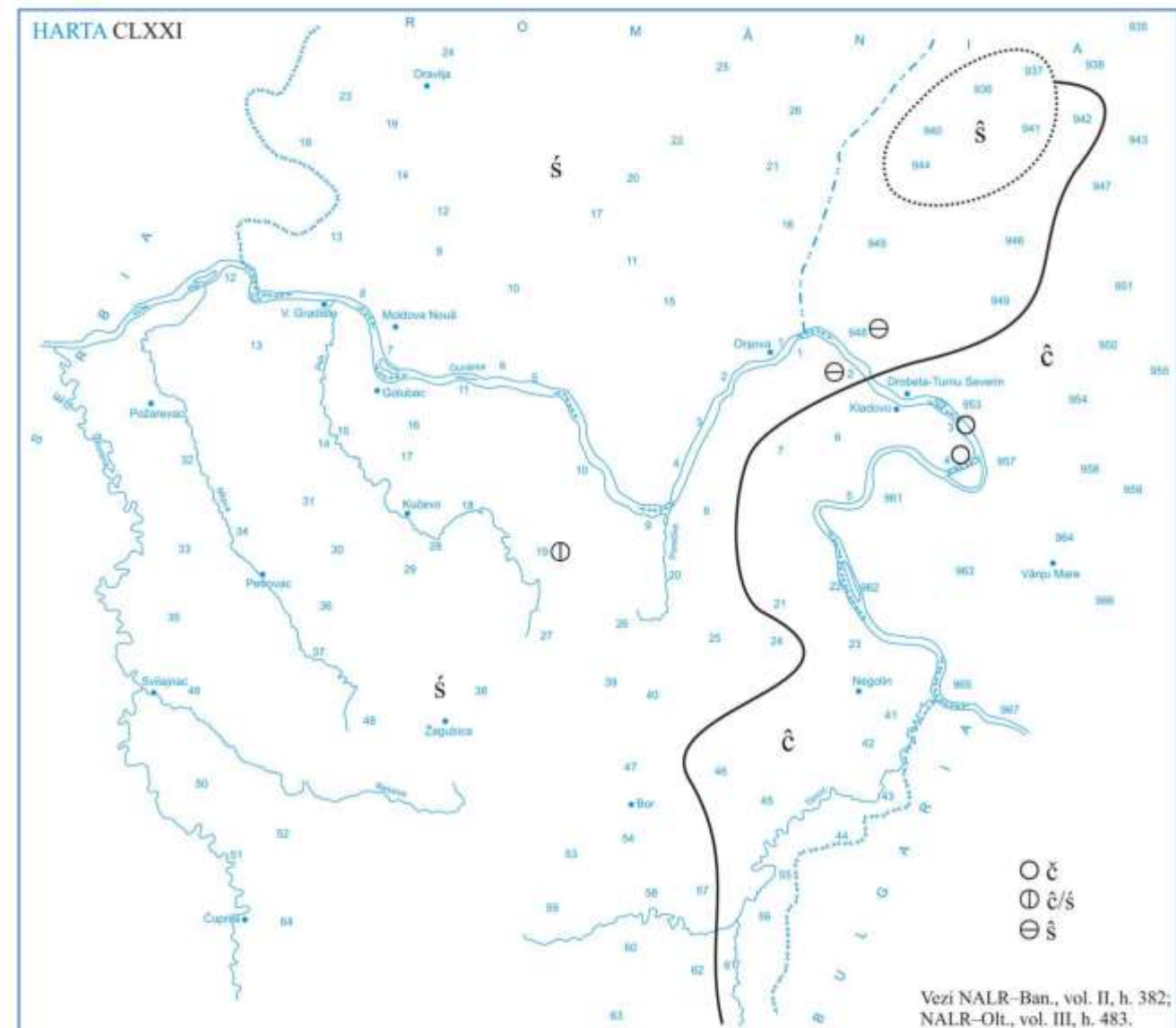
Termeni pentru FRUCTE
 (Vezi MN, pl. IV, ch. [784/1156])

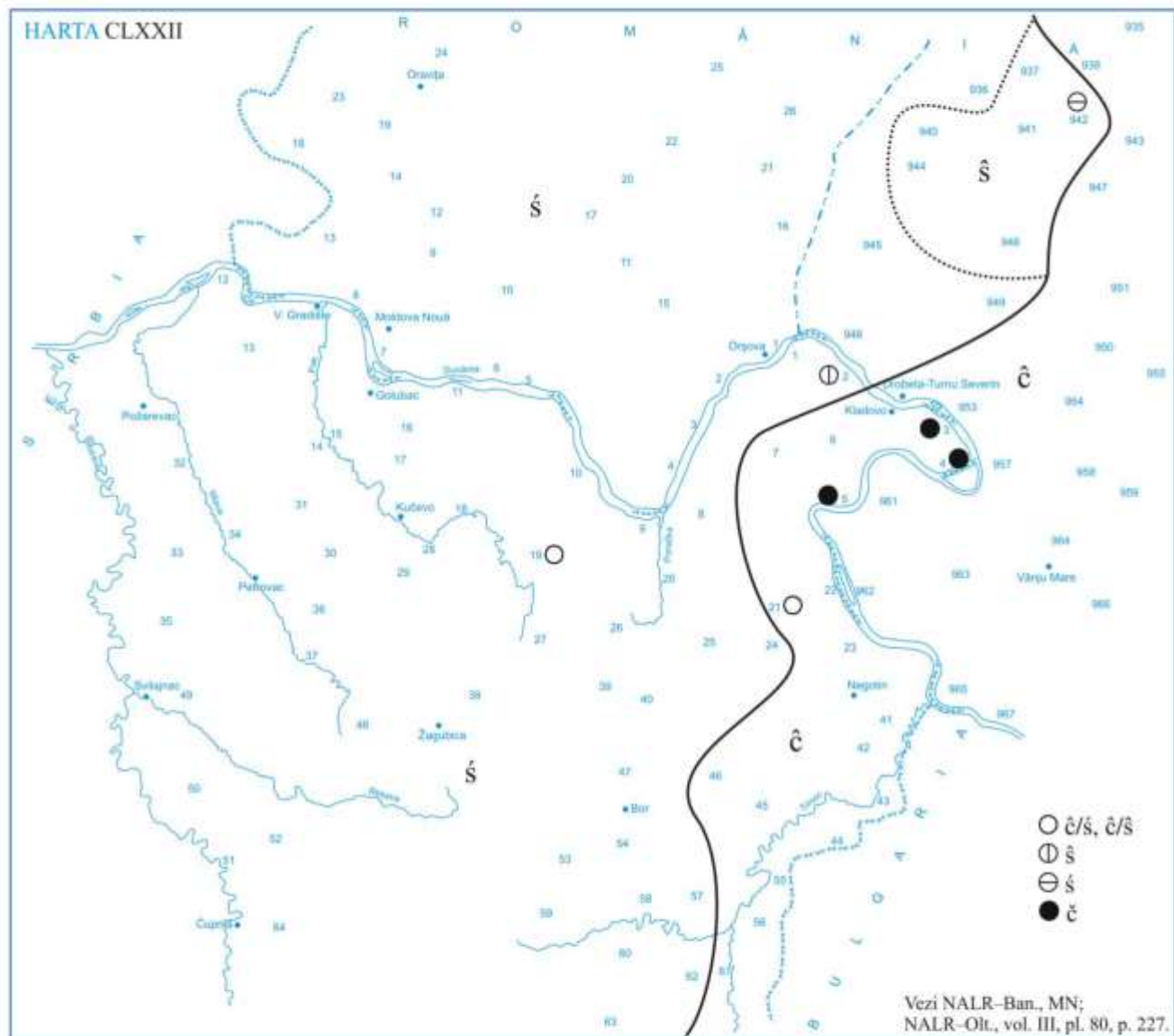
Sunetul z în ZEAMĂ (la prună)
 (Vezi h. 496)

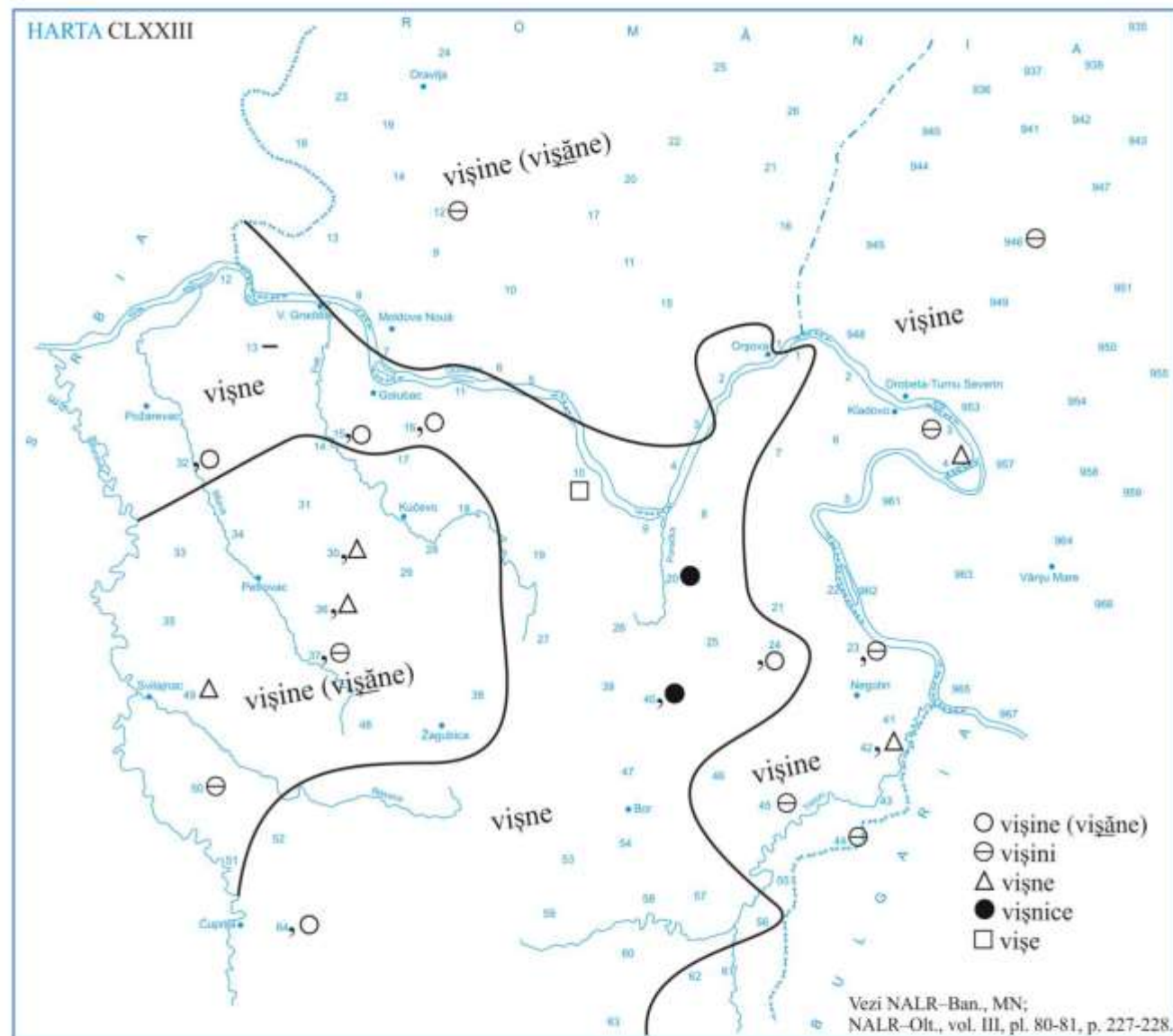
Forme de pl. pentru CIREAȘĂ
(Vezi h. 497)

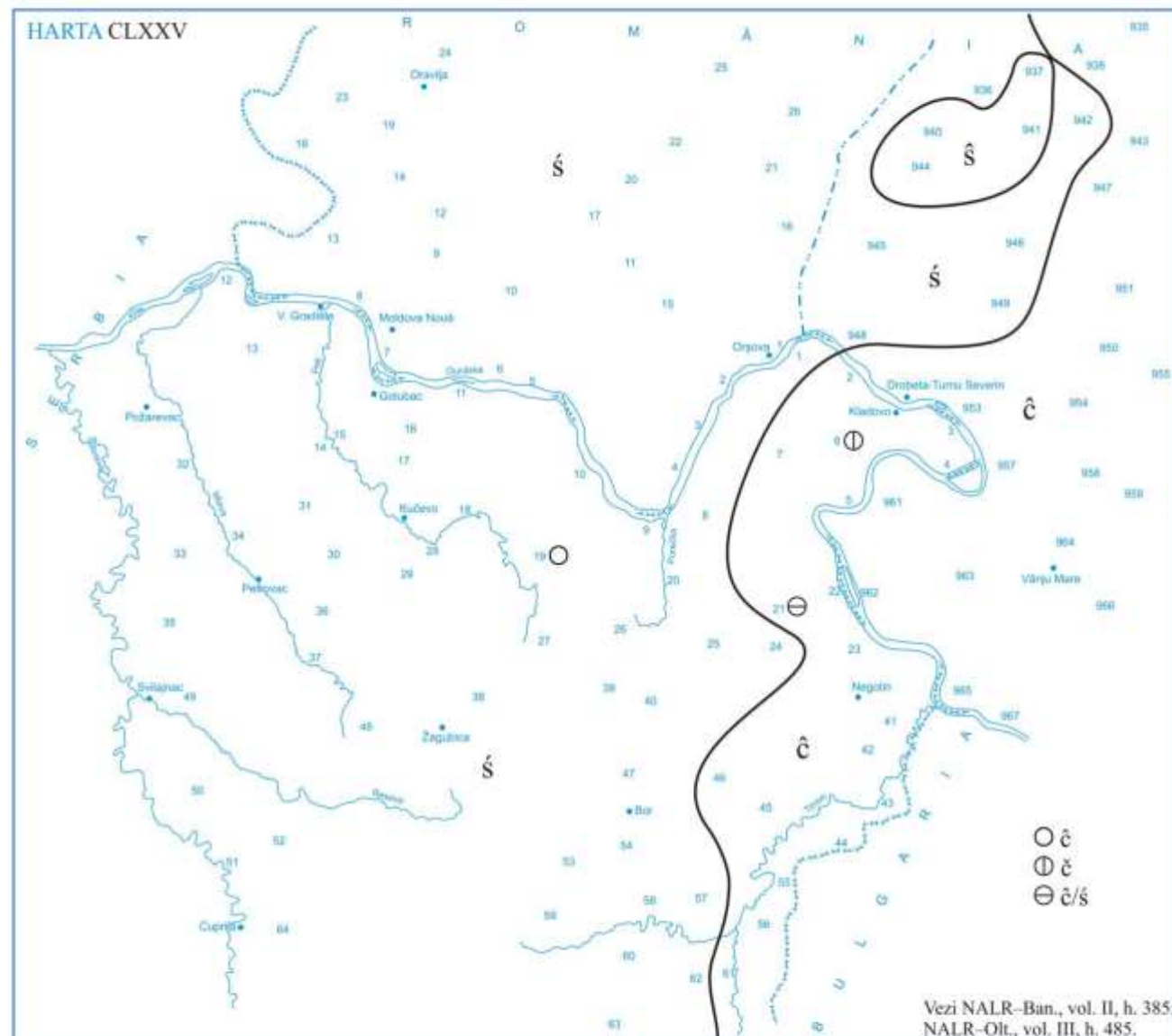
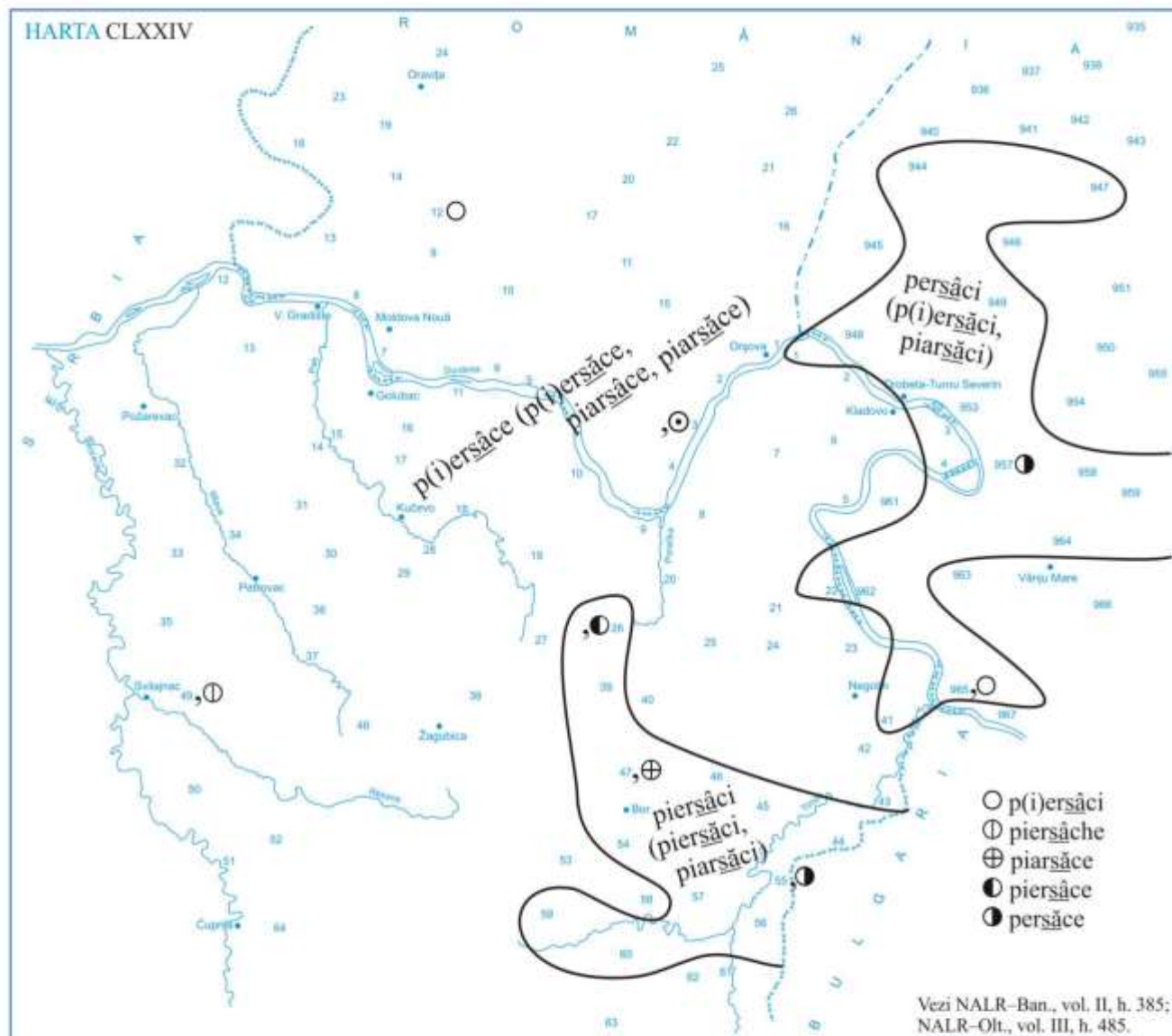
Sunetul ș- în CIREAȘĂ
(Vezi h. 497)

Sunetul *c*- în CIREȘ
(Vezi h. 498)

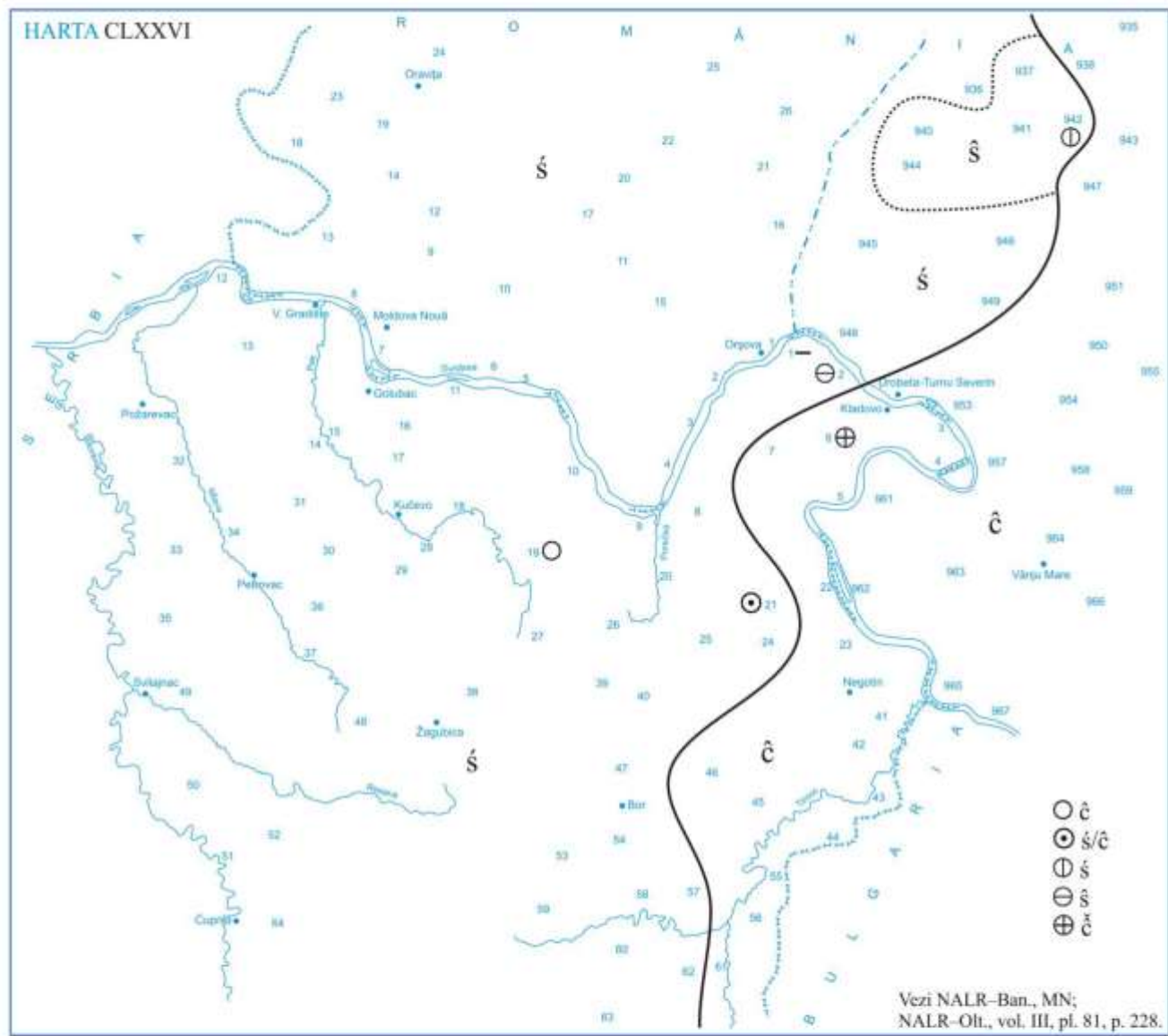

Forme de pl. pentru VIȘINĂ
(Vezi h. 500)

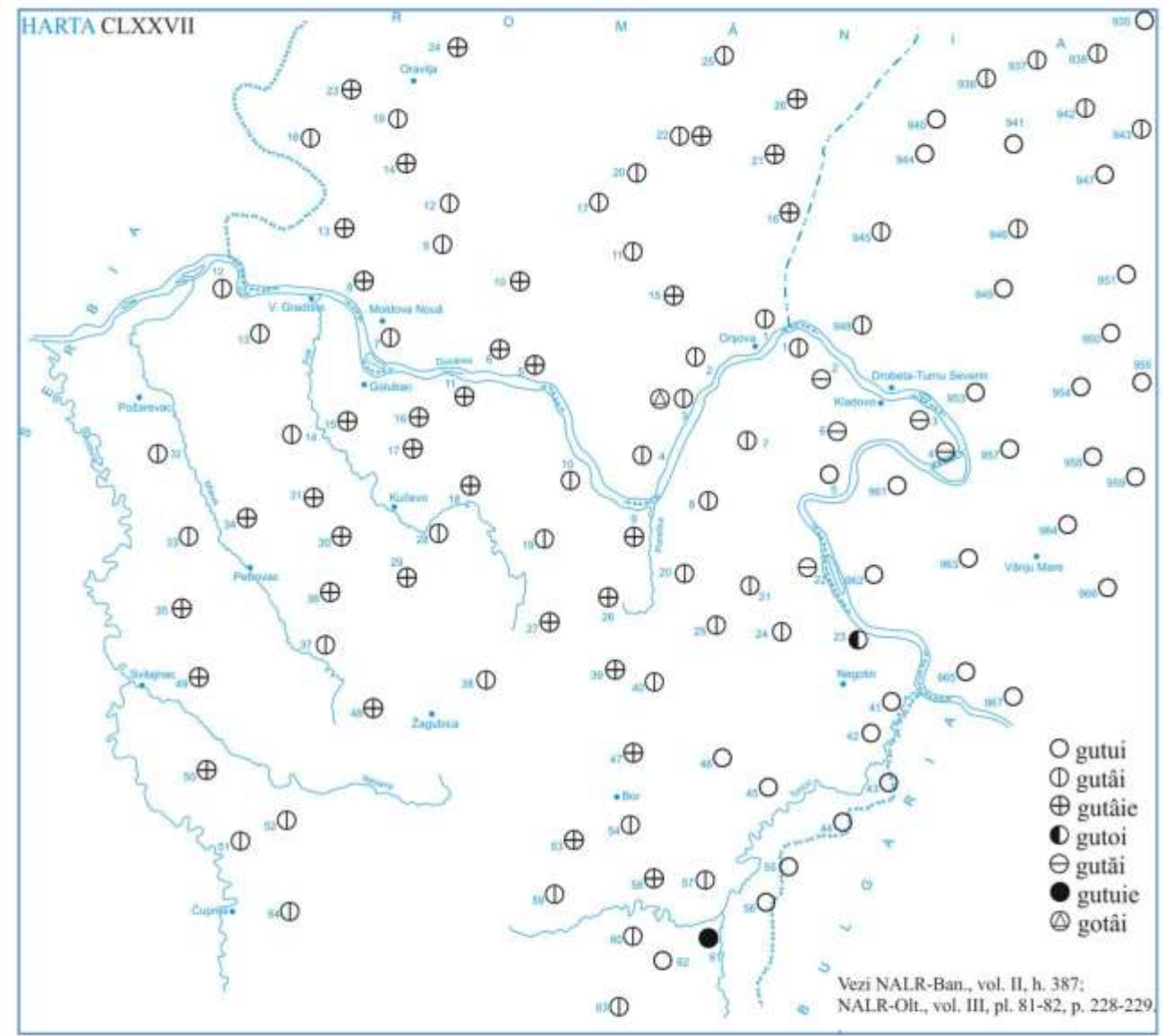

Răspândirea formelor de pl. P(I)ERSĂCI (P(I)ERSĂCI, PIARSĂCI) și P(I)ERSĂCE (PIERSĂCE, PIARSĂCI, PIARSĂCE, PIERSĂCHE)
(Vezi h. 504)

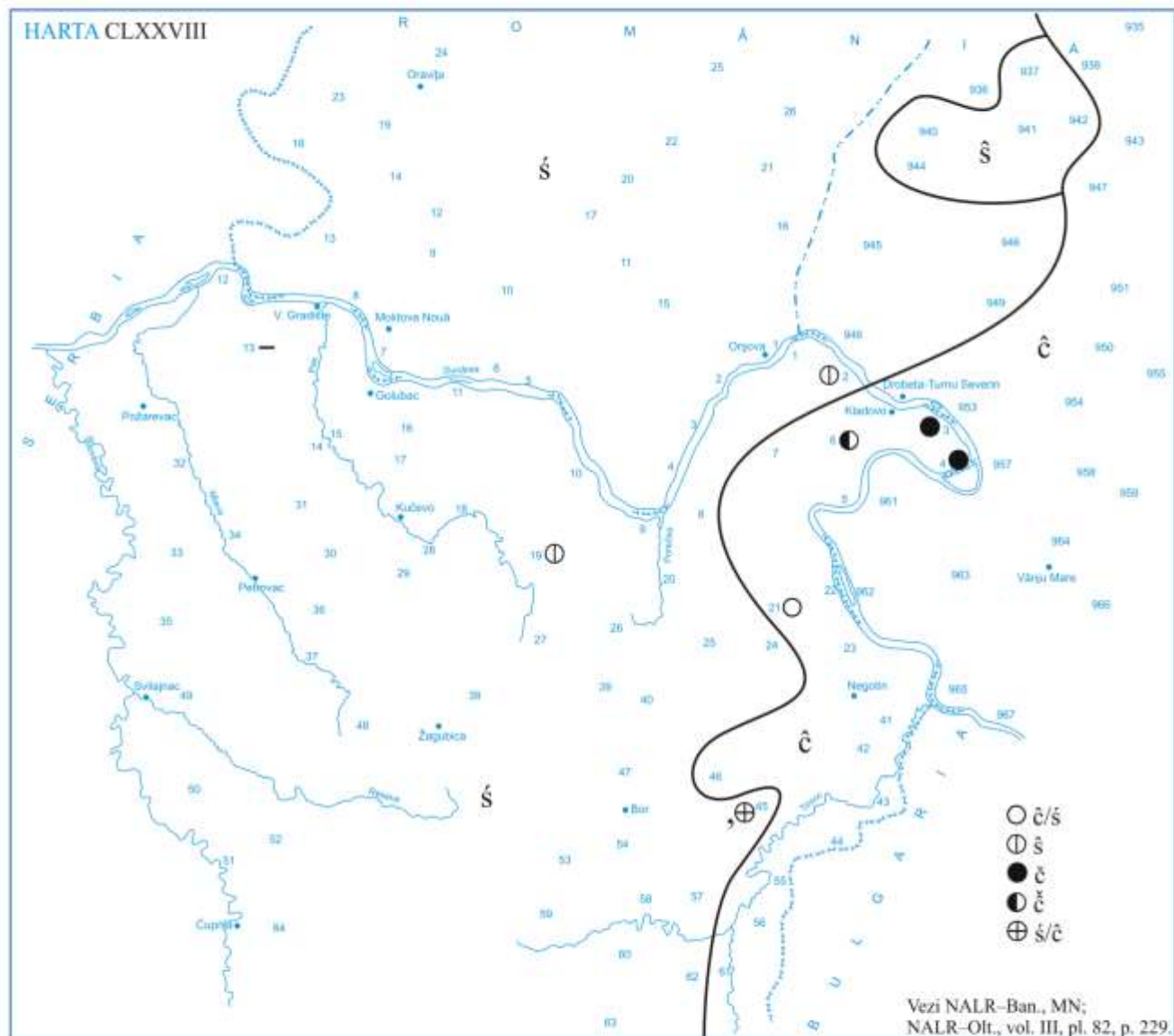
Sunetul ê în pl. lui PIERSICĂ
(Vezi h. 504)

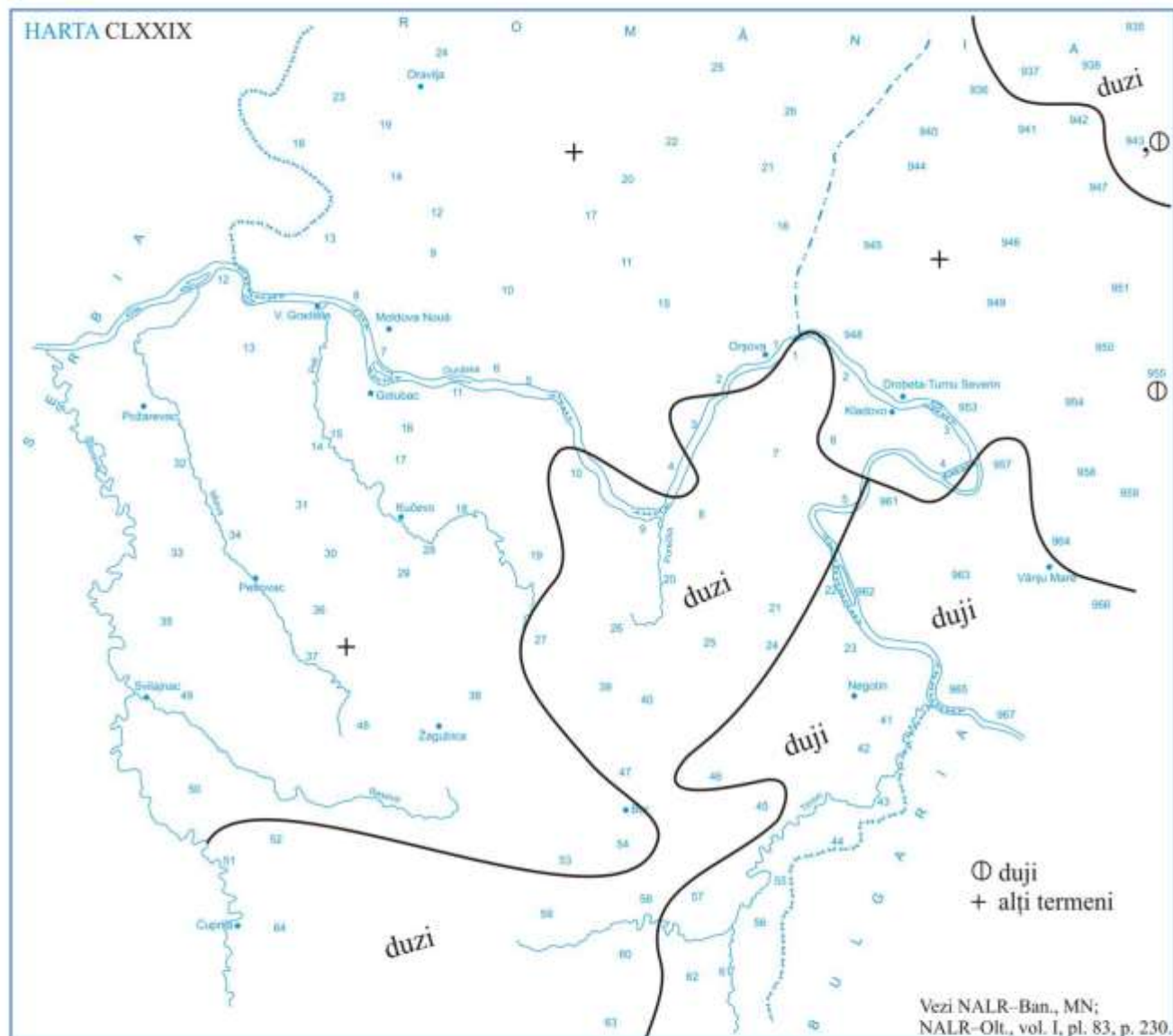
Sunetul *ș* în pl. lui PIERSIC
(Vezi h. 505)

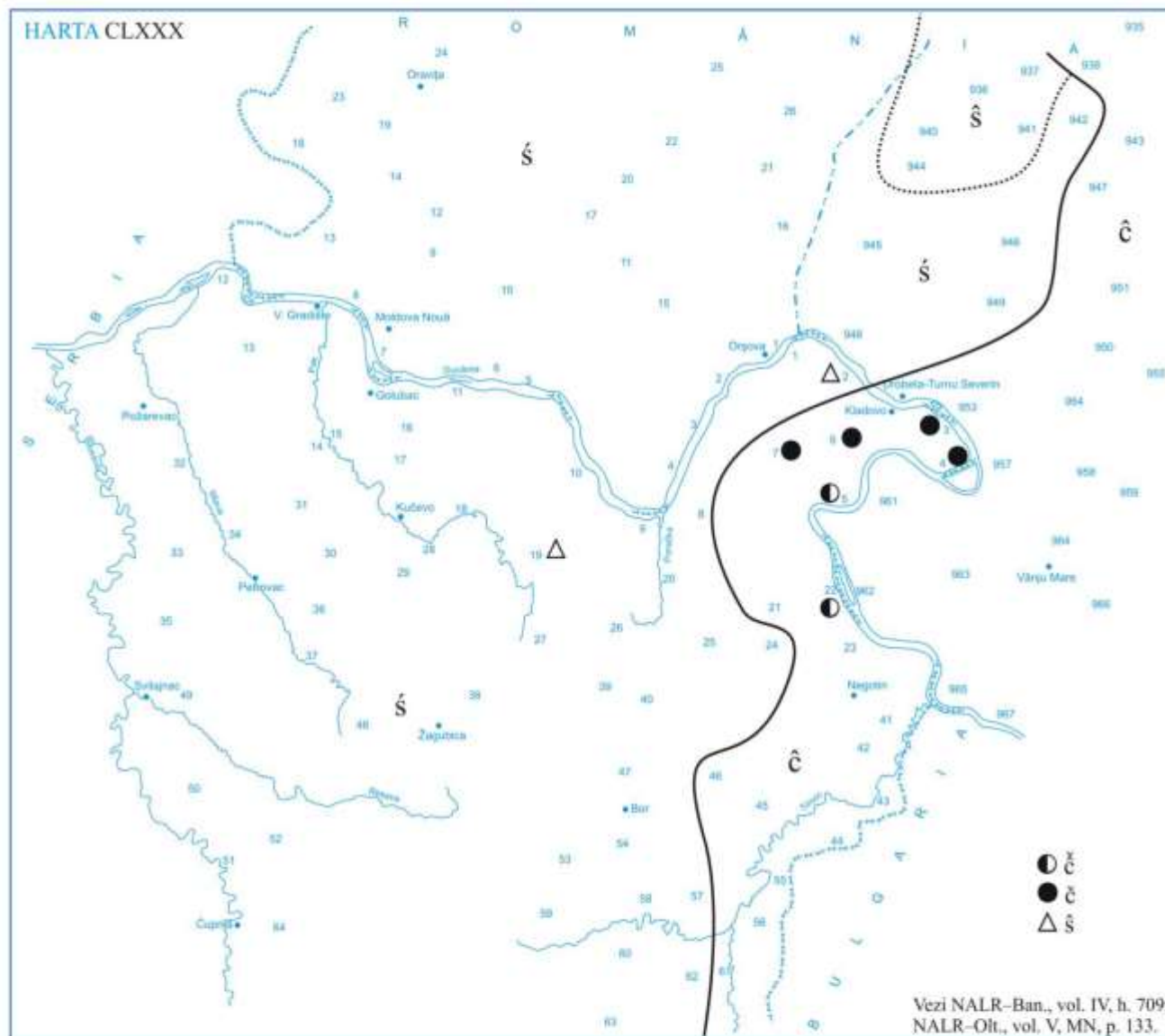
Forme de pl. pentru GUTUIE
(Vezi h. 508)

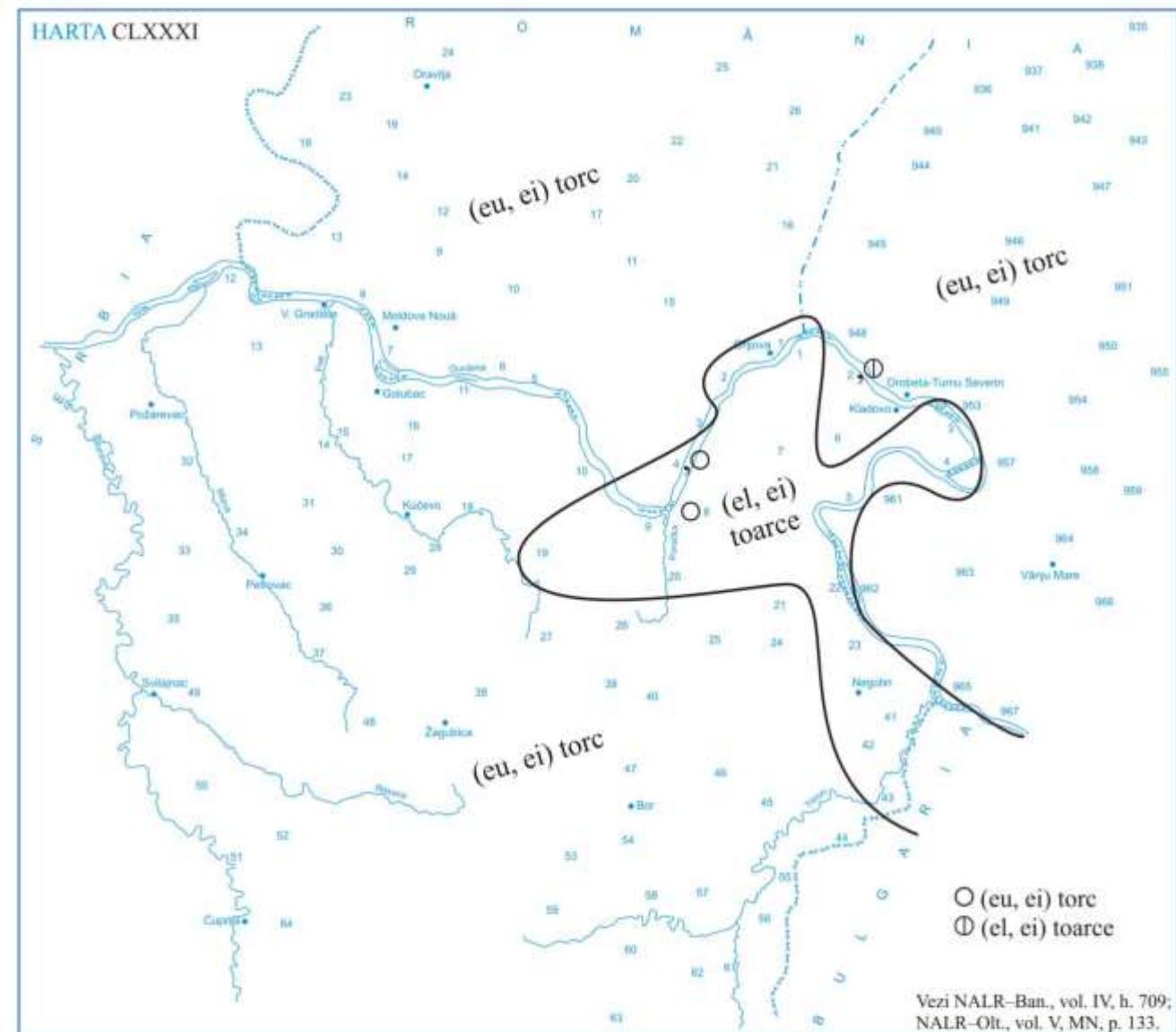
Sunetul -c în pl. NUCI
(Vezi MN, pl. V, ch. [809, 810/1185, 1186])

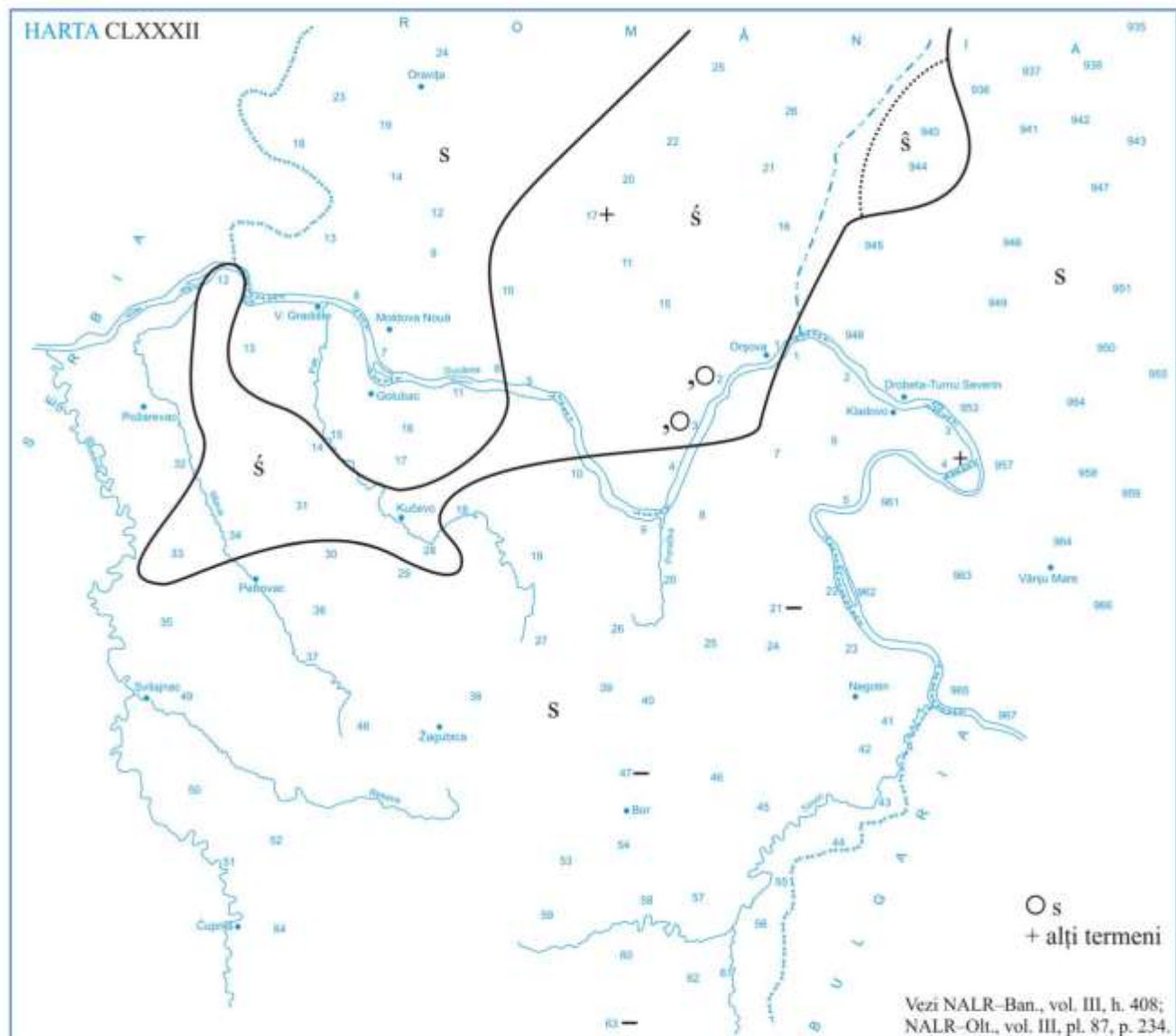
Forme de pl. pentru DUD
(Vezi h. 514)

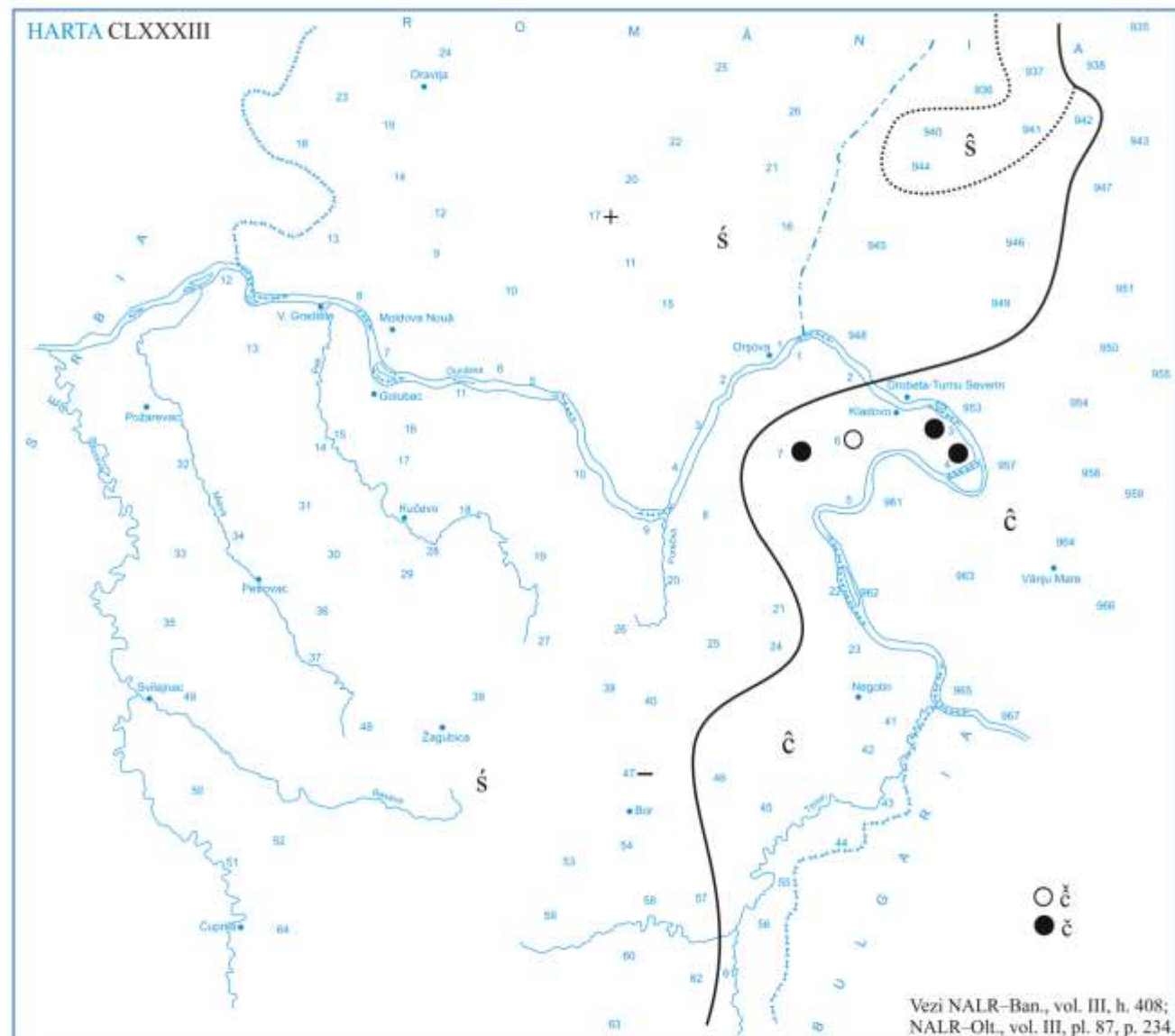
Sunetul *ê* în TOARCE (ind. prez. 3)
(Vezi h. 535)

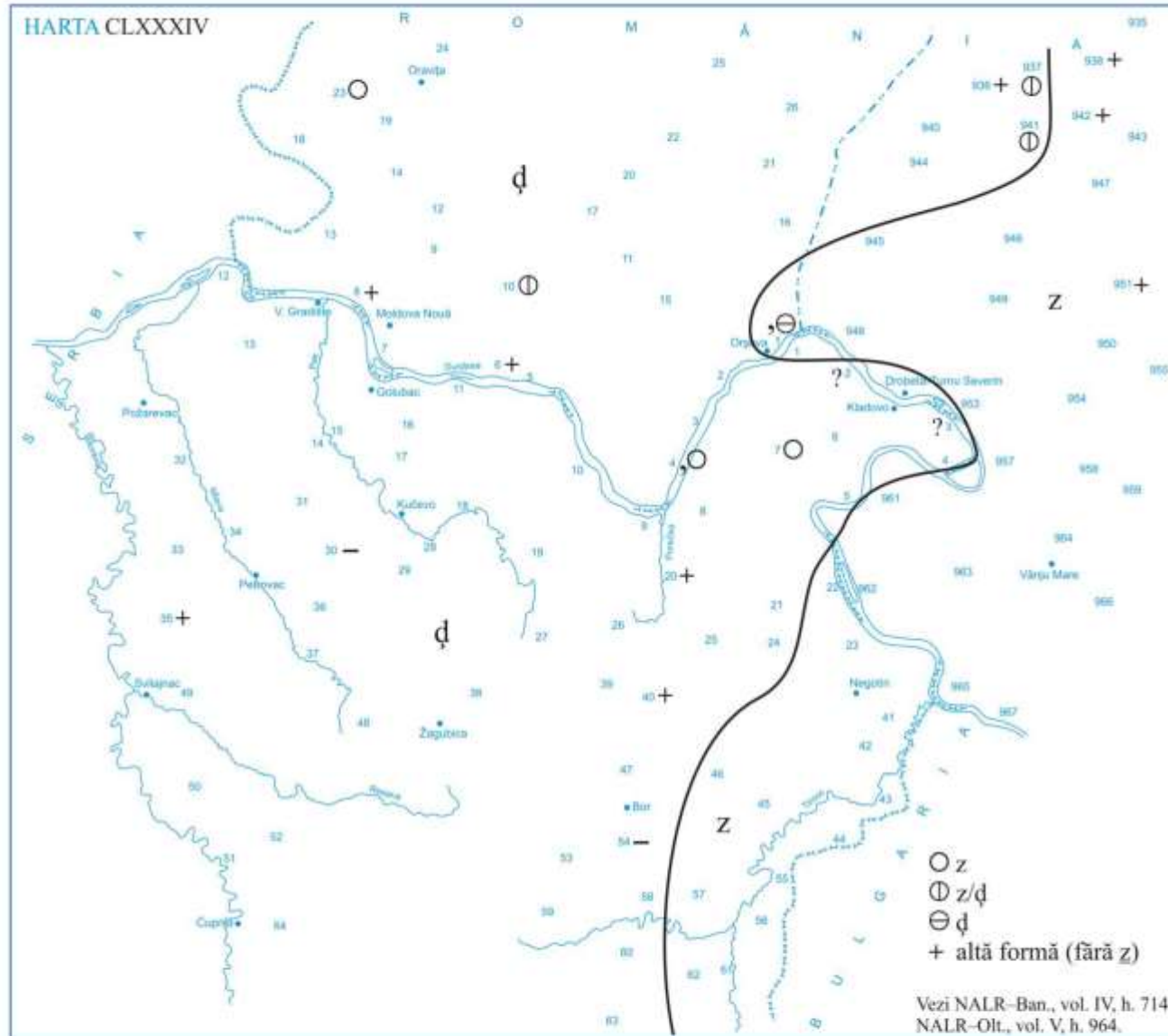
Răspândirea formelor de ind. prez. TORC [1, 6] și TOARCE [3, 6]
(Vezi h. 535)

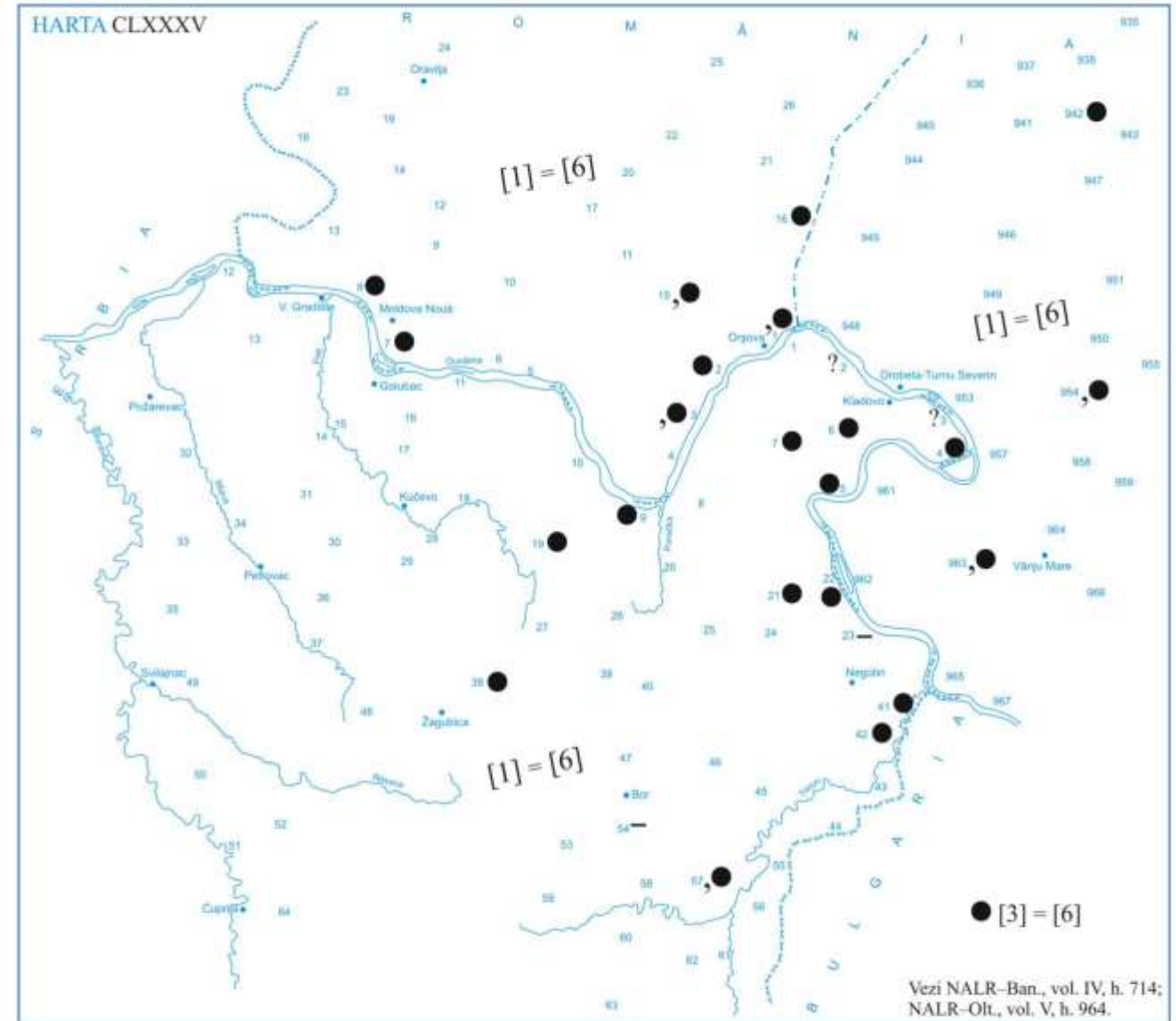
Sunetul *s* în (SE) (RĂ)SUCE(ȘTE)
(Vezi h. 538)

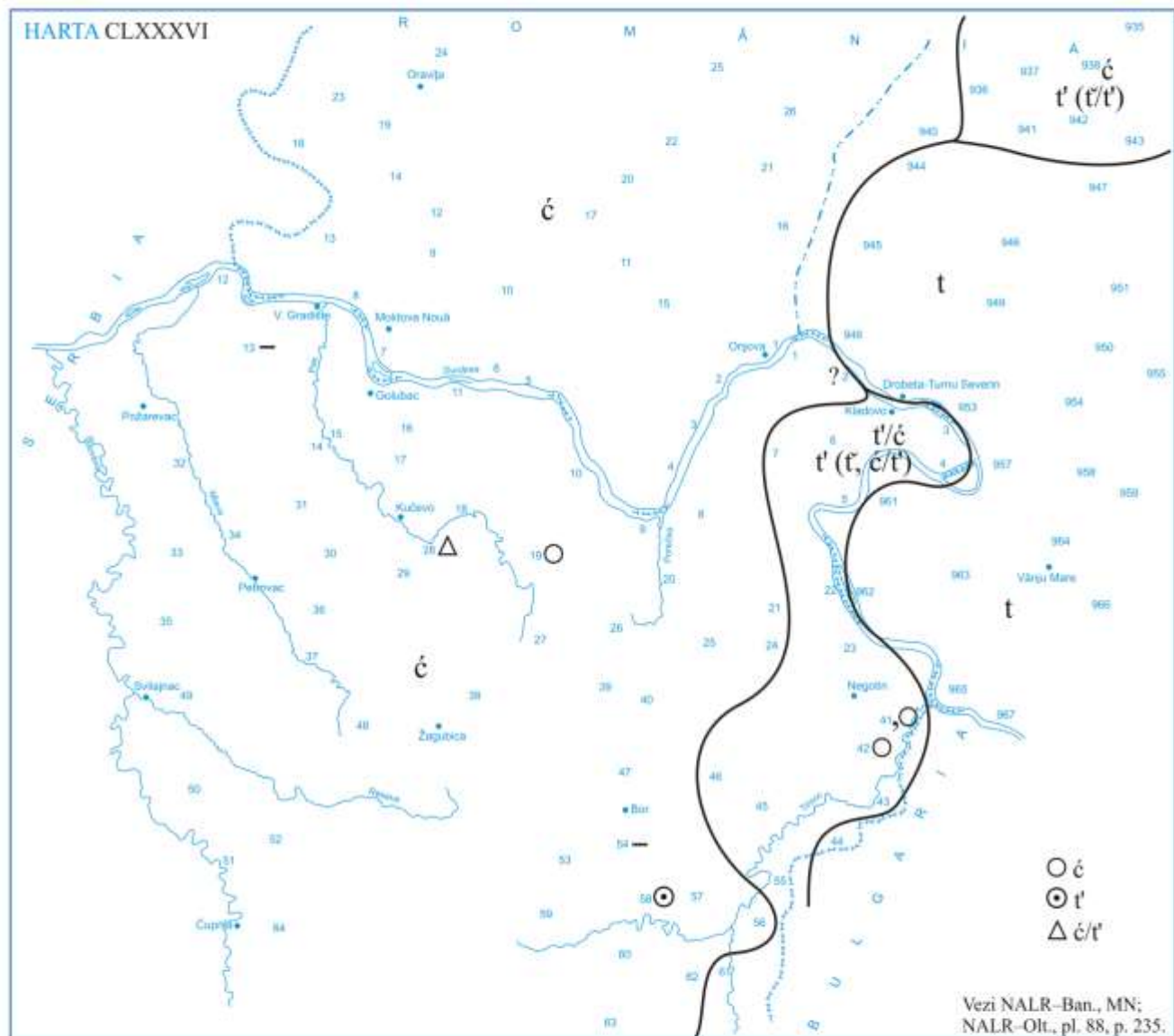
Sunetul *c* în SE (RĂ)SUCEȘTE (SE (RĂ)SUCE)
(Vezi h. 538)

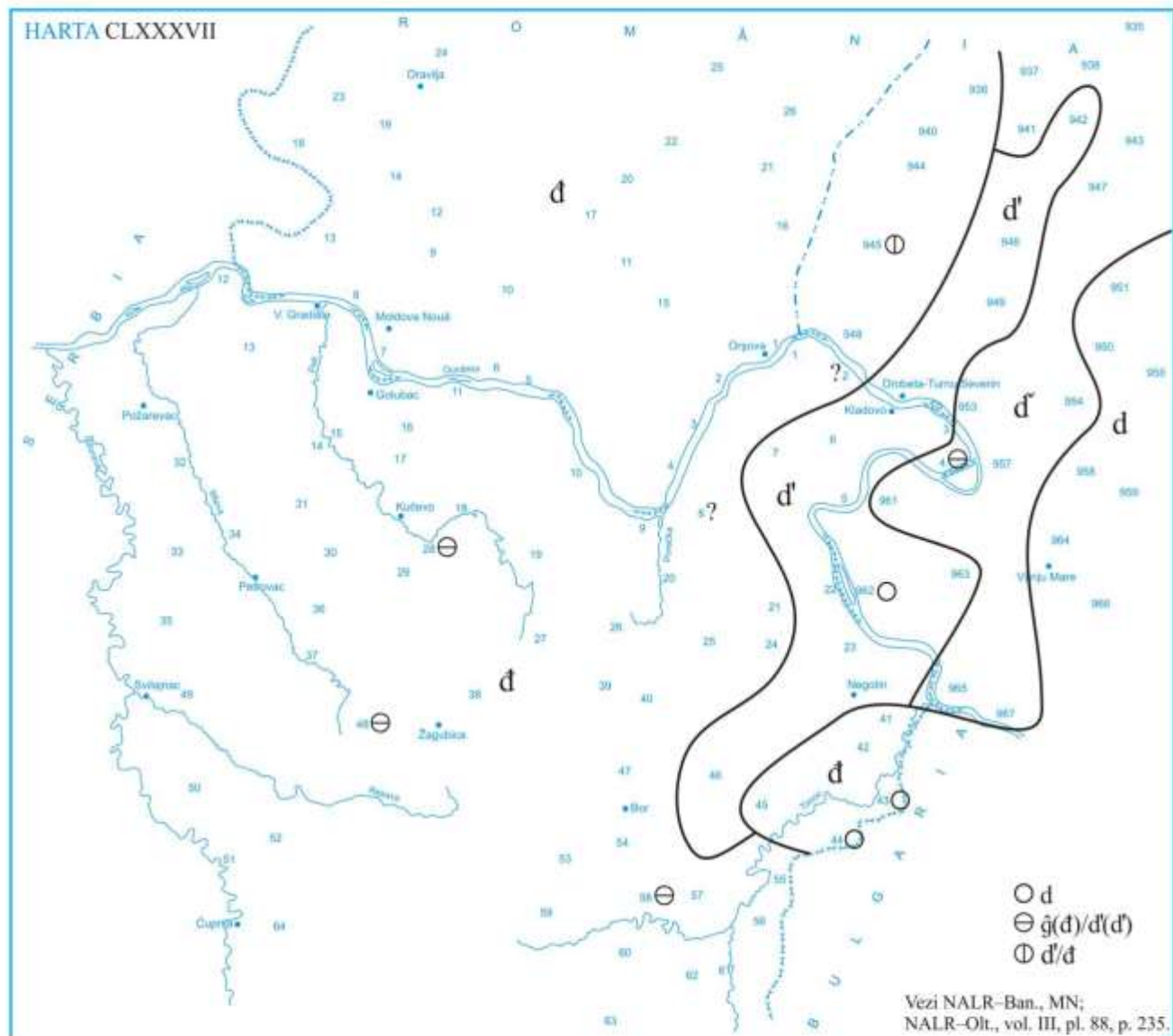
Sunetul z în URZIM (ORZIM) (ind. prez. 4)
(Vezi h. 539)

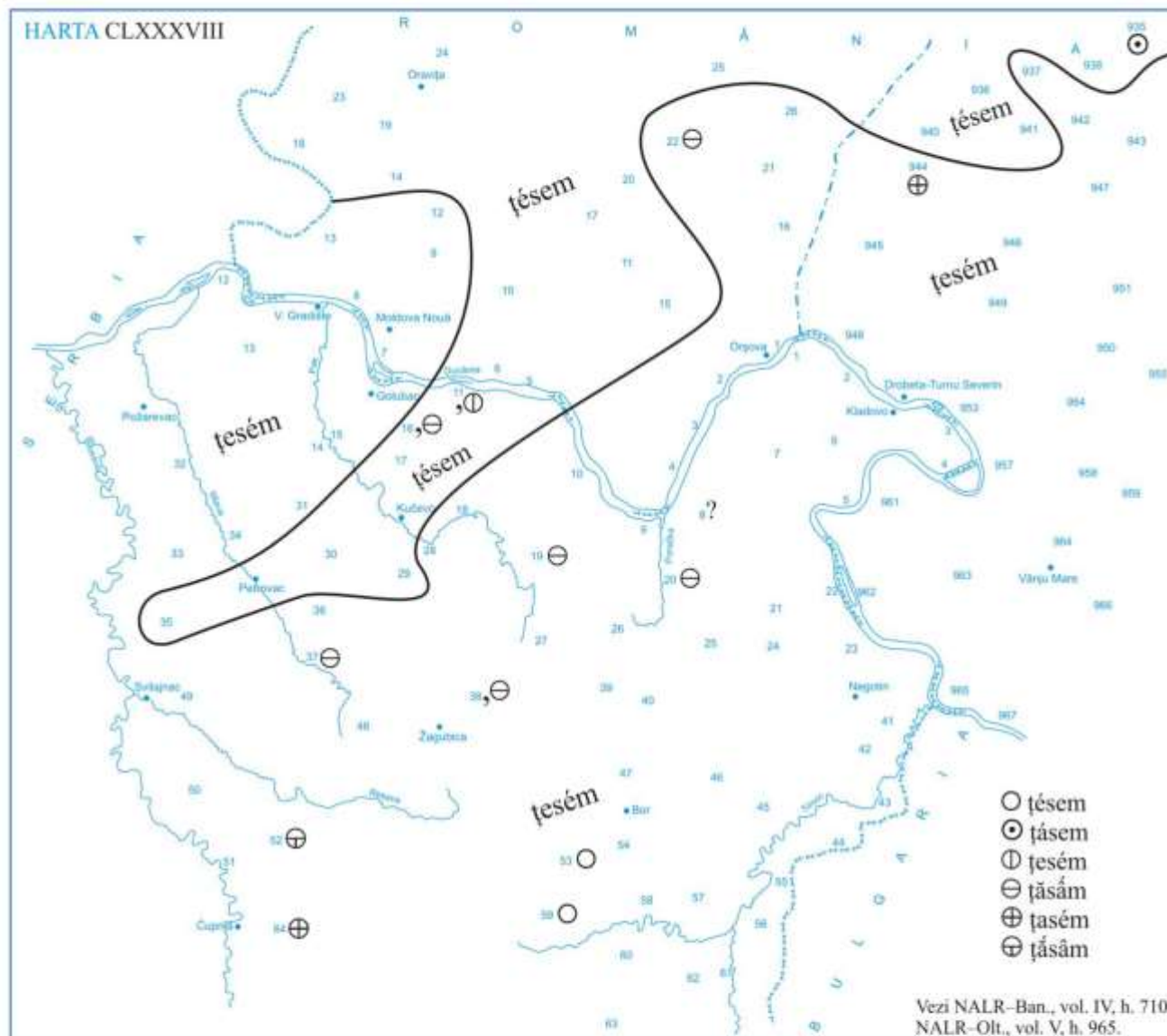
Răspândirea identității
dintre pers. [1] și [6] și [3] și [6] ind. prez. ale lui A URZI
(Vezi h. 539)

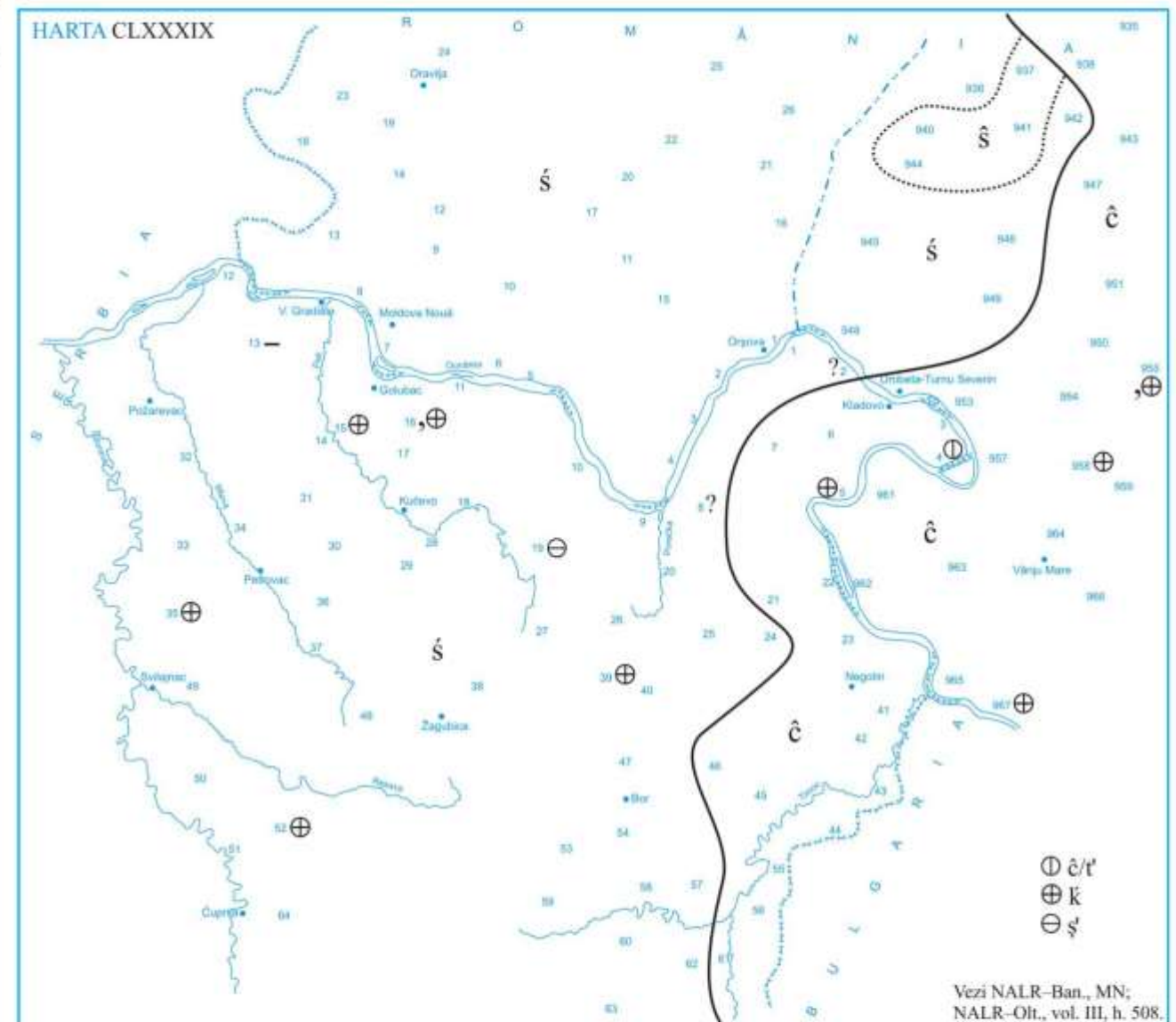
Sunetul *t + e, i* în pl. SPETE (SPATE)
(Vezi MN, pl. VIII, ch. [858/1264])

Sunetul *d* în NĂVĂDESC [ind. prez. 1], NĂVĂDIM [ind. prez. 4]
(Vezi MN, pl. VIII, ch. [859/1265])

Accentul în formele de ind. prez. 4 **ȚESEM** și **ȚESÊM**
(Vezi h. 544)

Sunetul **ê** în formele de pl. ale lui **SUVEICĂ**
(Vezi h. 545)